

ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๘

วันเสาร์ที่ ๒๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมาธิการตรวจแล้ว วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

สภารับรองในคราวประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ครั้งที่..... วัน.....เดือน..... พ.ศ. .....

สารบัญ

รายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

วันเสาร์ที่ ๒๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

ณ ตึกรัฐสภา

หน้า

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

- เรื่องการถ่ายทอดสดการประชุม

สภาปฏิรูปแห่งชาติ ๒

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี ๒

เรื่องด่วน

พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับเสนอสภาปฏิรูปแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง
และมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง และส่งให้คณะรัฐมนตรี
และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๖ วรรคสาม
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗) ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว
(พิจารณาต่อจาก ครั้งที่ ๒๙ วันศุกร์ที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘)

ภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง (ต่อ)

<u>ผู้อภิปราย</u>

- นายสมชัย ฤชุพันธ์ ๓
- นายจุมพล รอดคำดี ๖
- นายเกริกไกร จีระแพทย์ ๑๖
- พลโท เดชา ปุญญบาล ๒๑
- นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร ๒๖

หน้า

ผู้อภิปราย

- นายปราโมทย์ ไม้กลัด ๓๓
- นายธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ ๓๙
- นายศักรินทร์ ภูมิรัตน ๕๑
- นายมานิจ สุขสมจิตร ๕๗
- พลโท นาวิน ดำริกาญจน์ ๖๔
- นางสีลาภรณ์ บัวสาย ๖๘
- นายคณิศร ขุริรัง ๗๑
- นายกิตติ โกสินสกุล ๗๔
- นายจรัส สุทธิกุลบุตร ๗๘
- นายธรรมรักษ์ การพิศิษฎ์ ๘๒
- นางกูไซหม๊ะวันซาฟีหน๊ะ มนูญทวี ๘๔
- นายอมรวิชช์ นาครทรรพ ๙๒
- นายบัญชา ปรมีศณาภรณ์ ๙๗, ๙๘
- นายจำลอง โพธิ์สุข ๑๐๐
- นายวินัย ดะห์ลัน ๑๐๔
- นายณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา ๑๑๐
- นายไกรฤทธิ์ บุณยเกียรติ ๑๑๘
- นายจิรวัฒน์ เวียงด้าน ๑๒๑
- นายประทวน สุทธิอำนวยเดช ๑๒๖
- พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ๑๓๔
- นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา ๑๓๖
- นายอุทัย สอนหลักทรัพย์ ๑๓๘
- พลเรือเอก ศุภกร บูรณดิลก ๑๔๓
- นางจุรี วิจิตรวาทการ ๑๔๘
- นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์ ๑๕๓
- พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย ๑๕๘
- นายกาศพล แก้วประพาฬ ๑๖๐

หน้า

ผู้อภิปราย

- ศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ๑๖๕
- นางเบญจวรรณ สร่างนิทร ๑๗๐
- นายสมเกียรติ ชอบผล ๑๗๓
- นายธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ๑๗๙
- พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์ ๑๘๘
- ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา ๑๙๘
- ศาสตราจารย์ดุสิต เครืองาม ๒๐๐
- นายฐิติ วุฑฒิโกวิทย์ ๒๐๒
- นาวาอากาศเอก ไพศาล จันทรพิทักษ์ ๒๐๖
- ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เถาทอง ๒๐๙, ๒๑๐
- นายวิทยา กุลสมบูรณ์ ๒๑๒
- นายพนา ทองมีอาคม ๒๑๗
- นายประเสริฐ ศัลย์วิวรรธน์ ๒๒๙
- ศาสตราจารย์เกียรติคุณชัชนาถ เทพธรานนท์ ๒๓๓
- นางสาวพจนีย์ ธนวรานิช ๒๓๖
- นายวัลลภ พริ้งพงษ์ ๒๔๔
- นางประภาศรี สุฉันทบุตร ๒๔๗
- พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ ๒๕๒
- รองศาสตราจารย์ประภาภัทร นิยม ๒๕๖
- นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ ๒๖๐
- นายไพบูลย์ นลินทรางกูร ๒๖๓
- นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์ ๒๖๗
- นายเกรียงไกร ภูมิเหล่าแจ้ง ๒๗๐
- นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน ๒๗๓
- นางภัทรียา สุมะโน ๒๘๐
- นายชัยพร ทองประเสริฐ ๒๘๔
- นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์ ๒๘๘

หน้า

ผู้อภิปราย

- นายไพโรจน์ พรหมสาส์น ๒๙๒
- นายคำนูณ สิทธิสมาน ๒๙๖
- พลโท นคร สุขประเสริฐ ๓๐๑

แบบรายงานการตรวจแก้ไขรายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ

รายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ
ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ
วันเสาร์ที่ ๒๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘
ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๙ นาฬิกา
จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๒๔๓ คน

(เนื่องจาก นายเทียนฉาย กีระนันทน์ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ และศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่หนึ่ง ติดราชการ นางสาวทัศนา บุญทอง รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง จึงปฏิบัติหน้าที่แทน)

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : สมาชิกลงชื่อมาประชุมจำนวน ๑๒๗ ท่าน ครบเป็นองค์ประชุมแล้ว ดิฉันขออนุญาตดำเนินการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติค่ะ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ซึ่งไม่ปรากฏในระเบียบวาระ คือการรับทราบเรื่องการถ่ายทอดสดการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ตามที่กรมประชาสัมพันธ์ได้มอบหมายให้สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยดำเนินการถ่ายทอดสดการประชุมเพื่อพิจารณาเสนอแนะ หรือให้ความเห็นร่างรัฐธรรมนูญทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ขอสงวนเวลาเพื่อตัดกลับไปเสนอข่าวภาคเที่ยง เวลา ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ นาฬิกา รายการเดินหน้าประเทศไทย เวลา ๑๘.๐๐-๑๘.๑๕ นาฬิกา ข่าวภาคค่ำ ข่าวในพระราชสำนัก เวลา ๑๘.๐๐-๒๐.๒๐ นาฬิกา และเหตุการณ์สำคัญที่ประชาชนควรรับรู้ในกรณีเร่งด่วนของทุกวันนั้น กรมประชาสัมพันธ์ได้มีหนังสือแจ้งว่าสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศจะตัดกลับไปเสนอรายงานเพิ่มเติม คือ รายการ ทู บี นัมเบอร์ วัน วาไรตี้ (To Be Number One Variety) และรายการการประกวดโครงการ ทู บี นัมเบอร์ วัน ไอดอล (To Be Number One Idol) ในวันนี้ เวลา ๒๐.๓๐-๒๓.๓๐ นาฬิกา จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบนะคะ

(ที่ประชุมรับทราบ)

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ยังไม่มี

ต่อไปจะเป็นการพิจารณาเรื่องด่วน คือ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ซึ่งคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว โดยเป็นการพิจารณาต่อจากการประชุมเมื่อวานนี้ ขอเชิญคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเข้าประจำที่ค่ะ

(คณะกรรมาธิการเข้าประจำที่)

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : จากการประชุมเมื่อวานนี้ คือการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๙ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้เริ่มอภิปรายเสนอแนะและให้ความเห็นในภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง เมื่อมีการอภิปรายจนได้เวลาพอสมควรแล้ว ท่านประธานของที่ประชุมได้สั่งให้เลื่อนมาพิจารณาต่อในวันนี้ ดังนั้น ดิฉันจะขอดำเนินการต่อเลยนะคะ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญมีอะไรจะชี้แจงเพิ่มเติมก่อนหรือเปล่าคะ

คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญไม่มีอะไรที่จะชี้แจงเพิ่มเติมนะคะ ดังนั้นจึงจะเป็นการอภิปรายให้ความเห็นของสมาชิกเลยค่ะ

ต่อไปเป็นการอภิปรายให้ความเห็นของท่านประธานกรรมาธิการต่อจากเมื่อวานนี้ ดิฉันขอเรียนเชิญท่านประธานคณะกรรมาธิการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง ท่านสมชัย ฤชุพันธ์ ค่ะ ขอเชิญค่ะ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่เคารพ เพื่อนสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพรักครับ ผม นายสมชัย ฤชุพันธ์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เลขที่ ๒๐๔ ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง ผมมีประเด็นที่จะอภิปรายอยู่ ๘ ประเด็นด้วยกัน ผมจะเรียนว่ามีประเด็นอะไรบ้าง แต่ว่าผมจะไม่อภิปรายหมดเพราะว่าเวลามีน้อยจะอภิปรายไปจนกระทั่งหมดเวลาแล้วผมหยุด ส่วนที่เหลือที่ไม่ได้อภิปรายก็จะเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรส่งให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญไปพิจารณาเวลาขอแก้ไขต่อไป

ประเด็นแรก เป็นเรื่องคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ

ประเด็นที่ ๒ เป็นเรื่องภาษีระดับชาติและภาษีระดับท้องถิ่น

ประเด็นที่ ๓ เป็นเรื่องระบบบำนาญแห่งชาติ

ประเด็นที่ ๔ เป็นเรื่องการจัดสรรงบประมาณที่ใช้แอเรีย เบสด์ (Area based) และใช้งบประมาณเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำ

ประเด็นที่ ๕ เป็นเรื่องของคณะกรรมการปฏิรูปการเงินการคลังและภาษีอากร

ประเด็นที่ ๖ เป็นเรื่องการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

ประเด็นที่ ๗ เป็นเรื่ององค์การบริหารและพัฒนาภาค

ประเด็นที่ ๘ เป็นเรื่องการเงินเพื่อการศึกษา ที่จะไปในเรื่องของดีมานด์ไซด์ ไฟแนนซิง (Demand side financing)

ผมขอพูดประเด็นแรกก่อน ในประเด็นแรกในมาตรา ๒๗๙ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กรุณาบรรจุเรื่องคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งผมขอขอบคุณที่คณะกรรมาธิการได้ให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อเดือนธันวาคมปีที่แล้วเมื่อตอนที่เรากำลังทำข้อเสนอ ทำกรอบเพื่อให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญนำไปร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะกรรมาธิการปฏิรูปเศรษฐกิจการเงินและการคลังได้เสนอไว้ข้อหนึ่งว่า รัฐต้องจัดทำยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วอย่างยั่งยืน โดยดำเนินการให้มีหน่วยงานอิสระทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องในข้อเสนอนี้มีสาระสำคัญอยู่ ๓ ประการ

ประการแรก คือรัฐต้องจัดทำยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแห่งชาติ

ประการที่สอง ในยุทธศาสตร์ดังกล่าวนั้นจะต้องมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยได้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างยั่งยืนในเวลาที่กำหนด คือให้หลุดพ้นจากมิดเดิล อินคัม แทรป (Middle Income Trap)

ส่วนสาระสำคัญข้อที่ ๓ จะบอกว่ารัฐต้องดำเนินการให้มีหน่วยงานอิสระทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

ใน ๓ สาระ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็ได้กรุณาเขียนไว้ในมาตรา ๒๘๓ มีเรื่องนี้เขียนอยู่ แต่ว่าไม่ได้เขียนถึงเป้าหมายของการทำยุทธศาสตร์ ซึ่งผมคิดว่ายุทธศาสตร์มีความจำเป็นต้องมีเป้าหมาย ถ้าไม่มีเป้าหมายมันก็จะไม่มีทิศทาง นอกจากนั้นคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กรุณาเขียนว่า เป็นคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งผมคิดว่าเป็นคนละเรื่องกันกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ชาติต่าง ๆ ควรจะมี และเป็นองค์กรที่ยั่งยืนอยู่คู่กับชาตินั้นแล้วก็ไม่ได้ทำภารกิจเฉพาะหน้า แต่เป็นการทำภารกิจระยะยาวและอย่างยั่งยืน ส่วนคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปผมเห็นด้วยว่าจำเป็นต้องมี แต่ว่ามันคนละเรื่องกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพราะคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปก็คงจะมุ่งไปที่การปฏิรูป มุ่งปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ที่คณะกรรมการสภาปฏิรูปได้กำหนดไว้ แล้วก็บอกว่าจะให้ทำในระยะ ๕ ปี ถ้าหากว่าทำภารกิจปฏิรูปเสร็จคณะกรรมการยุทธศาสตร์ก็จะจบไปด้วย แต่ผมเห็นว่าคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมันต้องอยู่ตลอดไป แล้วก็มองในระยะยาว

ขณะเดียวกันก็ทำการปรับแต่งยุทธศาสตร์ไปให้สอดคล้องกับสภาวะความเป็นจริงของประเทศชาติและของโลก

อีกประเด็นหนึ่งก็คือ เรื่องเกี่ยวกับการตั้งองค์กรอิสระที่มีหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์ มีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ มีหน้าที่ติดตามและมีหน้าที่ประเมินผล ก็คือคิดว่าประเทศไทยควรจะมีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งทำงานเป็นประจำและมีการดูแลเอาใจใส่ว่า ๑. คือพัฒนายุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก ๒. ก็คือมีการกำกับดูแลการปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามยุทธศาสตร์ อันนี้ก็เลยอยากจะฝากคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญไปว่า จะกรุณาพิจารณาให้อย่างไร

ประเด็นถัดไป ประเด็นที่ ๒ เป็นเรื่องเกี่ยวกับภาษีระดับชาติกับภาษีระดับท้องถิ่น ซึ่งอันนี้ผมก็ดีใจมากที่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กรุณาเขียนไว้ให้ แล้วก็ดูเหมือนว่าจะเขียนไว้ดีทีเดียวล่ะ เกือบจะใช้ได้เลย ยังมีประเด็นอยู่นิดเดียว คือว่าในข้อเสนอของผมเขียนว่า รัฐพึงจัดระบบภาษีเป็น ๒ ระดับ คือภาษีระดับชาติและภาษีระดับท้องถิ่น และดำเนินการให้ภาษีท้องถิ่นมีรายได้มากพอสมควรแก่การใช้จ่ายของท้องถิ่น และจัดให้มีระบบการตรวจสอบการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบโดยภาคประชาชน ----------

ทีนี้ในมาตรา ๒๘๓ (๑) คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กรุณาเขียนไว้ว่า จัดระบบภาษีเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับชาติและระดับท้องถิ่น และดำเนินการให้องค์กรบริหารท้องถิ่นมีรายได้ที่จำเป็นแก่การใช้จ่ายของท้องถิ่นและมีระบบการตรวจสอบการใช้งบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ผมคิดว่าประเด็นคงอยู่ที่ว่าที่ต้องการให้มีรายได้พอคือพอแก่การอะไร รายได้จากไหน เวลาผมหมดแล้วครับ ขอบคุณมากครับ ที่เหลือผมจะส่งให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นลายลักษณ์อักษรครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอขอบพระคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ท่านอาจารย์ชุมพล รอดคำดี

นายจุมพล รอดคำดี : ท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติครับ ผม จุมพล รอดคำดี ในฐานะประธานกรรมาธิการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อเช้านี้ผมก็ได้รับคอมเมนต์ (Comment) เรื่องสื่อ เกี่ยวกับเรื่องของการรายงานข่าวสารต่าง ๆ ค่อนข้างจะไม่มีการถ่วงดุลกันมาก ไปพูดในเรื่องที่เป็นเรื่องลบเสียเยอะเรื่องบวกมีน้อยประมาณนี้ครับ สิ่งเหล่านี้ก็เป็นเรื่องของการทำงานของด้านสื่อสารที่บางครั้งเราดูจากพาดหัวข่าวก็อาจจะเห็นในสิ่งที่เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่พอเข้าไปอ่านในเนื้อในก็อาจจะเป็นอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเทคนิคพวกนี้ก็เป็นเทคนิคของการดึงดูดความสนใจให้มาอ่านเรื่องราวหรือข่าวสารนั้น แต่อย่างไรก็ตามผมอยากจะเรียนตรงนี้ว่าในการปฏิรูปสื่อตามที่ท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กรุณาใส่เรื่องการปฏิรูปนี้เข้าไปในมาตรา ๒๙๖ ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ต้องขอขอบคุณที่ได้บรรจุเรื่องเหล่านี้เข้ามา เพราะว่าการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนกลายเป็นปัญหากลายเป็นเรื่องที่ถูกพูดอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นสิ่งหนึ่งที่ประชาชนเห็นว่าจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปเกิดขึ้น เพราะที่ผ่านมาปัญหาของบ้านเมืองหลายสิ่งหลายอย่างที่เกิดความวุ่นวายประชาชนก็โทษสื่อด้วยว่าเป็นตัวที่ทำให้เกิดเป็นปัญหา เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราได้รับหรือได้อ่านในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ท่านได้ยกร่างขึ้นก็ได้เห็นว่า สิ่งที่เรานำเสนอที่อยากให้มีบรรจุในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็เรียกว่าครบถ้วนตามที่เราเสนอ ก็ต้องขอขอบคุณ แต่มันมีบางจุดบางตอนที่อาจจะต้องมีการแก้ไขในส่วนที่มันเป็นเวิร์ดดิง (Wording) บ้าง ข้อความต่าง ๆ เช่นในบทมาตรา ๒๖ ที่พูดถึงในเรื่องของสิทธิเรื่องความเป็นพลเมืองและหน้าที่ของพลเมืองและหน้าที่ของพลเมือง

ซึ่งก็มีข้อความในวรรคสาม เขียนบอกว่า พลเมืองต้องไม่กระทำการที่ทำให้เกิดความเกลียดชังกันระหว่างคน เราอยากให้เติม กลุ่มคน เพราะมันไม่ใช่เป็นเรื่องการทะเลาะส่วนบุคคล แต่เป็นสิ่งที่เรียกว่าอาจจะใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนในการสร้างความเกลียดชังเกิดขึ้น --

---

- ๕/๑

แล้วนอกจากนั้นก็มีเรื่องของในมาตรา ๔๒ ซึ่งตามความเข้าใจของผมก็คือว่ามาตรานี้ได้หยิบยกเอาปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องของสิทธิมนุษยชน ว่าด้วยเรื่องเสรีภาพของการสื่อสาร การรับรู้ข่าวสารมาบรรจุเอาไว้ในมาตรานี้ ซึ่งเราก็เห็นว่าเมื่อได้อ่านปฏิญญาตัวจริงที่เขียนเอาไว้ในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ และแก้ไข ค.ศ. ๑๙๕๐ ก็มีส่วนที่เรียกว่า คำบางคำหายไป คือ การรับ คือ พูดแต่เฉพาะส่ง เผยแพร่ การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ โดยปราศจากการแทรกแซงเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐาน แต่มีอีกส่วนหนึ่งคือการรับซึ่งจะต้องเขียนให้เห็นความชัดเจนตรงนั้นด้วยว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน และนอกจากนั้นก็มีในส่วนของมาตรา ๕๐ ซึ่งในกรรมาธิการเองก็มองถึงองค์กรอิสระที่ต้องการเขียนไว้ ไม่อยากให้เขียนลงไปว่าองค์กรเดียวหรือองค์กรหนึ่ง เพราะเนื่องจากว่าภูมิทัศน์ของสื่อปัจจุบันมันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก การดูแลกำกับอาจจะไม่สามารถที่จะทำได้อย่างทั่วถึงหรือครบถ้วน ก็เป็นห่วงว่าถ้าอยู่ในองค์กรเดียวซึ่งปัจจุบันนี้ก็จะเห็นอยู่ว่า กสทช. เองดูแลกันอย่างไร แล้วก็มีผลอย่างไร ซึ่งก็มีการร้องเรียน มีการประท้วง มีการแสดงความคิดเห็นว่ามันไม่สามารถที่จะสนองตอบต่อในเรื่องของการทำงานด้านสื่อได้อย่างครบถ้วน หรือได้อย่างมีคุณภาพ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่เราก็ได้วิพากษ์วิจารณ์กันอยู่มากพอสมควร และนอกจากนั้นในมาตรา ๕๐ เอง เราก็มีของซึ่งเรียกว่า ที่จะต้องคิดเหมือนกันว่าเราไม่ทราบในเรื่องของยุทธศาสตร์และแผนของชาติที่บรรจุเข้ามาทีหลังนี้มันหมายความว่าอย่างไร ซึ่งกรรมาธิการเองก็ต้องมองว่าเรื่องการบรรจุเอาเรื่องเหล่านี้เข้ามาก็อยากให้ระมัดระวังเรื่องการที่จะไม่ไปขัดรัฐธรรมนูญในมาตรา ๒๖ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ รวมทั้งมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๗๐ ด้วย ซึ่งตรงนี้ก็อยากให้ผู้ที่ดูแลเรื่องยุทธศาสตร์ให้ความระมัดระวังว่า สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของสิทธิขั้นพื้นฐาน เป็นสิทธิเสรีภาพของสื่อที่จะต้องได้รับการรับรอง ซึ่งรัฐธรรมนูญในฉบับที่ยกร่างนี้ ก็ได้มีการพูดถึงอยู่ค่อนข้างจะครบถ้วน หลักคิดในการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ อยากจะให้ท่านได้เข้าใจว่าในสังคมเสรีประชาธิปไตยเรามีความเชื่อว่าเสรีภาพการสื่อสารของประชาชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ประชาชนสามารถที่จะพูด เขียน แสดงความคิดเห็น เผยแพร่ โฆษณา แสวงหาข่าวสารและรับรู้ข่าวสารได้อย่างเสรี ตราบที่การสื่อสารนั้นไม่ไปมีผลกระทบในเรื่องเสรีภาพการสื่อสารของผู้อื่น อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่เราคิดว่าเป็นหลักคิดที่สำคัญในเรื่องของการปฏิรูป แต่อย่างไรก็ตาม การเผยแพร่และการรับรู้ข่าวสารอย่างกว้างขวาง ซึ่งแต่ก่อนนี้เราก็คือว่า

สังคมเราก็ค่อนข้างจะเล็ก สังคมเราก็ค่อนข้างจะไม่ต้องมีกระบวนการการสื่อสารอะไรที่วุ่นวายมากนัก แต่สังคมปัจจุบันซึ่งมีความสลับซับซ้อนสูง มันก็เป็นปัญหา สิ่งเหล่านี้ละครับที่การสื่อสารมวลชนหรือผู้ที่ทำหน้าที่สื่อมวลชนก็ได้เข้ามาทำหน้าที่ในแง่ของการช่วยในเรื่องการเผยแพร่ ช่วยในเรื่องการทำหน้าที่การนำข่าวสารต่าง ๆ ออกไปยังมวลชนอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ซึ่งลำพังประชาชนทำกันเพียงกลุ่มเล็ก ๆ ก็คงจะทำไม่ค่อยได้ ไม่สะดวก เพราะฉะนั้นเรื่องของสื่อสารมวลชนจึงได้เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการเผยแพร่นั้นต้องอยู่บนสัจจะ คือการเผยแพร่นั้นต้องอยู่บนพื้นฐานความจริง มีหลักฐานอ้างอิงได้ ต้องเป็นสัมมาปฏิบัติและรายงานด้วยสัมมาวาจา ----------

แต่สิ่งเหล่านี้ท่านทั้งหลายก็คงจะแย้งผมในใจว่าบางครั้งมันไม่ได้สัมมาวาจาเลย หลายสิ่งหลายอย่างที่เห็น ซึ่งผมก็ได้ไปรับฟังความคิดเห็น เมื่อเร็ว ๆ นี้ก็ที่จังหวัดเลย ก็มีประชาชนชาวจังหวัดเลยได้แสดงความคิดเห็นว่าวิทยุชุมชนในจังหวัดหรือในแถบนั้นได้แสดงการพูดการจา การกล่าวหา การรายงานที่ไม่อยู่บนสัจจะ แล้วก็ใช้วาจาที่ไม่สามารถที่จะรับได้ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ได้รับฟังมา ซึ่งจริง ๆ แล้วในแง่ของการทำงานด้านสื่อมวลชนนั้นจะต้องยึดความจริงและหลักฐานอ้างอิงอย่างที่ว่า ไม่ใช่เป็นเรื่องของการที่ไปเติมเต็ม เสริมแต่ง หรืออะไรก็แล้วแต่ที่ทำให้อย่างที่เราเรียกกันใส่สีใส่ไข่ ทำให้ความจริงนั้นบิดเบือน ทำให้มีอคติในเรื่องของเนื้อหาข่าวสารที่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นการรายงานความจริงหรือข้อเท็จจริงจึงต้องทำอย่างตรงไปตรงมา แล้วก็ต้องถูกต้อง ครบถ้วน รอบด้านตามสิ่งที่เป็นจริง ตามสิ่งที่ได้พบมีอธิบายได้ ซึ่งตรงนี้ที่เราเรียกว่ามันเป็นภาระทางจริยธรรม คือตราบใดที่การนำเสนอข้อมูลข่าวสารผิดไปจากความจริง นำเสนอไม่ตรงไปตรงมา นั่นก็หมายความว่าคุณกำลังโกหก คุณกำลังทำในสิ่งที่ว่าผิดจริยธรรม เพราะฉะนั้นภาระนี้เป็นภาระที่สำคัญของนักสื่อมวลชนทั้งหลายที่จะต้องยึดถือว่ามันเป็นภาระที่ต้องปฏิบัติที่จะต้องทำอย่างไรเพื่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่าเป็นการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม สิ่งเหล่านี้ได้กลายมาเป็นความรับผิดชอบของสื่อมวลชน หรือผู้ประกอบอาชีพด้านนี้ว่าที่จะต้องยึดถือยึดปฏิบัติกันต่อไป เพราะฉะนั้นหลักคิดในเรื่องการที่จะแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อสนองตอบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนอย่างรับผิดชอบนั้นจึงเป็นหลักคิดที่สำคัญในการปฏิรูปในครั้งนี้ว่าสื่อมวลชนได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบเพียงใดตามหลักจริยธรรมของสื่อมวลชนที่ควรปฏิบัติอย่างไรหรือไม่ เพราะฉะนั้นภารกิจที่สำคัญของเรา คณะกรรมาธิการชุดนี้ก็คือว่าเราจะให้หลักประกันในเรื่องอิสรเสรีภาพกับสื่อมวลชนในการทำหน้าที่อย่างไรและขณะเดียวกันจะทำอย่างไรที่จะทำให้เขารับผิดชอบตามจริยธรรมหรือจรรยาวิชาชีพที่เขามีอยู่ เพราะฉะนั้นการกำกับดูแลจึงเป็นเรื่องใหญ่ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องมาพิจารณาว่าจะทำด้วยเหตุผลกลใดเพื่อที่จะทำให้สิ่งเหล่านี้มันทำให้เกิดความมั่นใจ ทำให้เกิดศรัทธา ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในข่าวสารนั้น ๆ หรือทำให้สื่อมวลชนนั้นได้รับการยอมรับ เพราะอาชีพสื่อมวลชนคือเป็นอาชีพที่มีเกียรติและมีศักดิ์ศรี แต่ในขณะเดียวกันถ้าตนเองไม่รักษาไม่ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ควรจะทำตามหลักจริยธรรมแล้ว มันก็ขาด ไม่สามารถที่จะทำให้เกิดความเชื่อถือหรือมั่นใจได้ว่าท่านทำหน้าที่ของท่านอย่างสมเกียรติหรือไม่

เพราะฉะนั้นมันก็เป็นเรื่องของความรับผิดชอบซึ่งคณะกรรมาธิการก็ได้พยายามที่จะมองหาว่าเราจะกำกับดูแลอย่างไร โดยปกติแล้วสื่อมวลชนนี่เนื่องจากเราต้องการอิสรเสรีภาพ แล้วก็ไม่ต้องการที่อยากจะให้ใครมาบอกว่าให้หันซ้ายหันขวาเขียนอย่างนี้สิ เขียนข่าวแบบนี้เท่านั้น ห้ามเขียนในรูปแบบอื่น เราจะต้องสื่ออะไรที่มีคนมาบงการตรงนี้ก็ไม่ใช่ เพราะฉะนั้นการกำกับดูแลจึงเป็นเรื่องของคนในวิชาชีพเอง การกำกับดูแลนี้ ก็มีตั้งแต่การกำกับตัวเอง คือพูดง่าย ๆ ปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพที่ตัวเองเขียนเอาไว้ และที่ตัวเองเชื่อ มีความเข้าใจในเรื่องการประกอบอาชีพนี้ ถัดจากนั้นมาเมื่อจิตสำนึกตัวเองยังไม่สามารถกำกับได้ มันก็มีสภาวิชาชีพหรือมีองค์กรวิชาชีพที่ต้องเข้ามาดูแลด้วยอีกส่วนหนึ่ง เป็นอีกชั้นหนึ่งที่จะต้องเข้ามาช่วยกันดู ช่วยกันควบคุมหรือกำกับเพื่อให้เกิดการปฏิบัติไปในทิศทางที่ตามหลักของจริยธรรม ซึ่งอันนี้ในเรื่องนี้มันก็เป็นกลไกอันหนึ่งที่ทางคณะกรรมาธิการเองก็ได้พยายามที่จะมองหาว่าเราจะมีกลไกดูแลกันตรงนี้อย่างไร ----------

ในที่สุดถ้าสภาวิชาชีพเอง องค์กรวิชาชีพเอง ไม่สามารถที่จะสร้างกลไกหรือการกำกับดูแลตนเองหรือกำกับกันเองไม่สามารถทำได้อย่างชัดเจน เกรงกลัว ลูบหน้าปะจมูก หรือแม้กระทั่งความไม่กล้าในการที่จะตัดสินใจอะไรก็แล้วแต่ มันก็ทำให้เราได้เห็นว่าอาจจะต้องมีองค์กรอีกองค์กรหนึ่งหรือเปล่าซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพ ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็เขียนรับรองเอาไว้ว่า ให้มีองค์กรกลางหรือให้มีองค์กรอีกหนึ่งขึ้นมาเป็นองค์กรที่คอยช่วยในองค์กรหรือสภาวิชาชีพที่มีอยู่นี้ได้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นองค์กรที่เชื่อมประสานกับสภาวิชาชีพกับองค์กรวิชาชีพทั้งหลายในแง่ของการให้ความคิดเห็นในเชิงของทางด้านการประกอบวิชาชีพที่ถูกต้องว่าควรจะทำอย่างไร ตลอดจนการพัฒนาคนที่อยู่ในวงการสื่อหรือคนที่ทำหน้าที่สื่อให้เข้าใจและรู้หลักปฏิบัติในเรื่องของการทำงานด้านสื่อสารมวลชน ซึ่งอันนี้ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มันเกิดขึ้นในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เห็นแล้วก็เป็นของใหม่ ต้องเรียกว่าของใหม่ เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่เรามองเห็นในเรื่องการกำกับดูแล นอกจากนั้นแล้วสิ่งที่เราพบหรือเป็นปัญหาอยู่ก็คือว่า ประชาชนเองบางทีเกิดเป็นปัญหากับสื่อ กับข่าวสารที่สื่อออกมาได้จงใจหรือไม่จงใจก็ตาม ทำร้ายหรือทำให้เขาเกิดความเสียหายเหมือนอย่างกรณีที่ผ่านมาท่านประธานคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่านก็เจอมาแล้ว ซึ่งตรงนี้มันเป็นความรับผิดชอบเป็นภาระทางจริยธรรมอย่างมากเลยที่สื่อเองต้องรับผิดชอบ เพราะฉะนั้นถ้าตรงนี้สื่อไม่ดำเนินการไม่สามารถทำอะไรได้ เราก็มองเห็นว่าผู้บริโภคสื่อทั้งหลายควรจะมีโอกาสในการกำกับดูแลตรงนี้ด้วย ซึ่งนั่นก็เป็นกลไกอันหนึ่งที่เราได้มอง พยายามที่จะให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม มีส่วนร่วมในเรื่องของการที่จะต่อสู้เพื่อรักษาศักดิ์ศรีเกียรติภูมิของตัวเองในลักษณะที่สื่อจงใจหรือไม่จงใจก็ตามที่จะทำให้เขาเสียหาย เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่เราพูดถึงในกลไกในภาคประชาชน ในภาคผู้บริโภคสื่อที่อยากจะให้มีแนวทางในการรักษาผลประโยชน์ของตัวเองหรือรักษาสิ่งที่เป็นเกียรติภูมิของตัวเองด้วยอีกวิธีหนึ่งในแง่ของการกำกับดูแลสื่อ ซึ่งเขาอาจจะมีองค์กรตรงนี้ขึ้นมาหรือเป็นสภาผู้บริโภคสื่อก็สุดแท้แต่ เพื่อที่ให้เขาได้มีโอกาสในการที่ถ้าไม่สามารถที่จะแก้ไขด้วยกระบวนการของกลไกทางด้านสภาวิชาชีพ องค์กรวิชาชีพแล้ว เขาก็มีสิทธิที่จะนำเรื่องนี้เข้าสู่ศาลสถิตยุติธรรม ซึ่งอันนี้ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่เราได้คิด แล้วต่อจากนั้นเองเราเองก็มามองถึงในสื่อภาครัฐ สื่อภาครัฐเองก็ได้เป็นอีกส่วนหนึ่งที่บางหน่วยงานในภาครัฐที่ได้รับอำนาจตามกฎหมาย เช่น กสทช. เช่น

กฎหมายทางด้านคุ้มครองผู้บริโภคก็ดี หรืออะไรต่าง ๆ พวกนี้ รวมทั้งอย่างเช่น อย. อย่างนี้ก็มีบทบาทอย่างมากในการเข้ามากำกับดูแลสื่ออยู่เหมือนกัน ซึ่งดังนี้เป็นไปตามกฎหมาย เป็นไปตามเงื่อนไขทางกฎหมายหรือกฎหมายหมิ่นประมาทก็มี ในการที่จะใช้เพื่อต่อสู้ในเรื่องของสิ่งที่สื่อทำหรือว่าเสนอข่าวสารไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่รอบด้านอะไรประมาณนี้ เพราะฉะนั้นอันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ให้เห็นว่า การที่ออกแบบหรือว่าการที่จะพยายามมองหากลไกต่าง ๆ พวกนี้ให้มันสามารถที่จะทำให้เกิดความเป็นไปได้ในแง่ของการกำกับดูแล แต่อย่างไรก็ตามเสรีภาพของสื่อ ทุกวันนี้เราก็เห็นว่ามีการแทรกแซง คือการใช้เสรีภาพความเป็นอิสระของสื่อบางครั้งก็ถูกแทรกแซงโดยอำนาจรัฐ แล้วก็ทุน ทุกวันนี้ก็มีปัญหาทั้งในเรื่องของหน่วยงานภาครัฐบางแห่ง บางกลุ่ม ที่ได้ถือโอกาสเข้าไปใช้ความที่มีอำนาจตามกฎหมายก็ดี หรือว่าจะเป็นอำนาจทางการเมืองก็ดีเข้าไปกำกับดูแลหรือว่าควบคุมสื่อซึ่งเป็นสื่อของภาครัฐ ----------

ซึ่งอันนี้สื่อภาครัฐเองเราเองเราก็เขียนเอาไว้ว่าในรัฐธรรมนูญนี้ก็ให้ความคุ้มครองในเรื่องสิทธิเสรีภาพในการทำหน้าที่ของเขาในฐานะสื่อมวลชน ซึ่งเป็นเรื่องที่เราจะต้องช่วยกันดูแลปกป้องเขาเช่นเดียวกัน เพราะว่าการทำงานของหน่วยงานภาครัฐบางครั้งตกอยู่ใต้อำนาจของนักการเมือง หรือว่านายทุนบางกลุ่มที่เข้ามาเพื่อหวังที่จะให้ข่าวสารของตัวเองได้ออกไป ท่านประธานครับ การทำงานของสื่อบางครั้งเราเองในฐานะสื่อก็พยายามที่จะเสนอข่าวสารให้ครบถ้วนรอบด้าน แล้วก็ให้ความเป็นธรรม แต่ในบางครั้งไม่สามารถทำได้ด้วยอำนาจอย่างที่ว่าเข้ามาแทรกแซง ทำให้กลายเป็นปัญหาในเรื่องของการนำเสนอข่าวสารที่บิดเบือน หรือเทค ไซด์ (Take side) ไปข้างใดข้างหนึ่ง อันนี้มันไม่เป็นประโยชน์กับประชาชน ซึ่งประชาชนคงก็จะต้องการข่าวสารที่มีหลากหลาย ตัวเองสามารถที่จะเลือกใช้ได้ในชีวิตประจำวันของตัวเอง นอกจากนั้นการกำกับดูแลในหน่วยงานภาครัฐ เราเองเราก็อยากจะเห็นว่าสื่อมวลชนหรือว่าผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนในหน่วยงานภาครัฐ เราต้องดูเขาในเชิงของการทำงานของเขาอย่างเป็นอิสระด้วยและสื่อมวลชนทุกสื่อก็คงจะต้องการในการดูแลในเชิงสวัสดิการ สวัสดิภาพของเขา การไปทำงานของเขาบางทีเสี่ยงอันตรายบางทีต้องเผชิญกับปัญหาสารพัดที่อาจจะทั้งขู่ฆ่าบ้าง หรือว่าอาจจะถูกยิงตายบ้างในพื้นที่บางแห่งหรือในพื้นที่ที่ผู้มีอิทธิพลควบคุมอยู่ ซึ่งอันนี้ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ควรจะต้องได้รับการดูแล นอกจากนั้นแล้วในส่วนของการทำงานด้านสื่อเราเองก็มีความรู้สึกว่าการสื่อสารทั้งหลายที่เป็นอยู่ในภาครัฐก็ดี หรือรัฐเองก็ควรจะต้องมีการทำอย่างไรเพื่อที่จะทำให้การสื่อสารมันทั่วถึง มันไปหรือมันครอบคลุมในพื้นที่ทุก ๆ พื้นที่ที่ประชาชนอาศัยอยู่ เขาไม่ควรจะถูกเอ็กซ์คลูด (Exclude) หรือถูกแยกออกไปโดยที่ไม่สนใจมีแต่คนที่รู้เรื่องข่าวสารต่าง ๆ มีแต่อยู่ในเมือง แต่ชนบทเองนี่ข่าวสารทั้งหลายไปไม่ถึง แล้วเขาก็ไม่ค่อยรู้ว่าอะไรเป็นอะไร ถึงแม้ว่าจะมีโทรทัศน์ มีการสื่อสารโดยวิธีใดก็ตาม แต่บางครั้งอินฟราสตรัคเจอร์ (Infrastructure) เอง มันก็ยังไม่สามารถที่จะครอบคลุมได้ เราเองเราเห็นว่า สิ่งนี้เป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานเลยที่เขาควรจะต้องได้รับรู้ เพราะฉะนั้นไม่ว่าเขาจะอยู่ในเมืองหรืออยู่ในชนบท อย่าว่าแต่ในชนบท ในเมืองเองบางทีในชุมชนแออัดเองข่าวสารยังไปไม่ถึงเลย อันนี้ก็เป็นเรื่องที่คิดว่าเราควรจะต้องทำอย่างไรเพื่อให้เขาได้รับรู้ข่าวสารทั้งหมด

อีกอันหนึ่งก็คือประชาชนที่รับรู้ข่าวสารก็ควรจะมีทักษะในเรื่องของการรู้เท่าทันสื่อ คำว่า รู้เท่าทันสื่อ เราจะทำอย่างไร เราจะทำให้ประชาชนหรือรู้เท่าทันได้อย่างไรก็คือ

ว่าอย่างน้อยเขาจะต้องรู้ว่าการทำงานของสื่อเขาทำกันอย่างไร นอกจากนั้นก็วิเคราะห์เป็นด้วยว่าคุณจะเลือกรับสื่อไหน ไม่รับสื่อไหน ควรจะต้องทำด้วยวิธีอะไรถึงจะสามารถรับข่าวสารนั้นได้อย่างถูกต้อง ข่าวบางข่าวเหตุการณ์เดียวกันแต่รายงานคนละมุม แต่รายงานกันคนละอย่าง ในแง่ของข้อมูลก็อาจจะผิดเพี้ยนกันไป เพราะฉะนั้นเราทำอย่างไรถึงให้ประชาชนรู้จักวิเคราะห์ว่าอะไรถูก อะไรไม่ใช่ สิ่งเหล่านี้ก็เป็นเรื่องที่สำคัญ นอกจากนั้นแล้วเมื่อวิเคราะห์เป็นเขาควรจะรู้จักในการใช้มันให้เป็นด้วย นี่ถึงจะเรียกว่าเป็นทักษะหรือเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อ เราจะมีกลไกอย่างไรในแง่ของการทำงานเพื่อให้ประชาชนได้รู้เท่าทันสื่อ ซึ่งอันนี้ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งในแง่ของกลไกในการปฏิรูป บทบาทของสื่อที่สำคัญอีกอันหนึ่ง ซึ่งผมก็คงจะใกล้หมดเวลาแล้ว ก็คือเรื่องการที่จะส่งเสริมในเรื่องสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ เราพูดกันอยู่เสมอว่าสื่อมวลชนหรือการสื่อสารมวลชนเป็นโรงเรียนของสังคม เป็นอย่างไรครับ เป็นโรงเรียนของสังคม มันก็คือว่าข่าวสารทั้งหลายทั้งปวงที่ผ่านมาทางสื่อต่าง ๆ ประชาชนได้เรียนรู้ทุกวัน สื่อต่าง ๆ เข้าไปถึงตัวประชาชนตั้งแต่แรกเกิดเลยครับ ลูกอยู่ในท้องยังต้องเปิดเพลงให้ฟัง มันก็เป็นสื่อหนึ่งที่เข้าไป -------

เพราะฉะนั้นการเรียนรู้กับสื่อมีมากมาย ตั้งแต่แรกเกิดไปจนกระทั่งตาย เพราะฉะนั้น กระบวนการสื่อสารทั้งหลายถ้าเราสามารถสร้างให้เกิดความปลอดภัยและสร้างสรรค์ดีพอ สังคมก็น่าจะเกิดความสงบสุข สังคมก็น่าจะเป็นสังคมที่มีคุณภาพ บางทีเราปฏิเสธไม่ได้ เพราะว่าสื่อมีมากมาย สื่อออนไลน์ (Online) สื่ออะไรต่าง ๆ เราจะดูแล เราจะกำกับกันอย่างไร อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่เราพยายามที่จะสร้างกลไกในการดูแลกันอยู่ ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชย์ การท่องเที่ยวและบริการ ท่านเกริกไกร จีระแพทย์ค่ะ

นายเกริกไกร จีระแพทย์ : ขอบคุณครับท่านประธานที่เคารพ กระผม เกริกไกร จีระแพทย์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ หมายเลข ๐๑๔ ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนท่าน ณ จุดนี้ ซึ่งไม่ใช่จุดที่ตั้งของผม เนื่องจากข้างหน้ามีอุณหภูมิที่หนาวเหลือเกิน ขอบารมีท่านทำให้มันอบอุ่นขึ้นได้ไหมครับ

ท่านประธานที่เคารพครับ ในภาคนี้ซึ่งเป็นภาคเกือบจะสุดท้าย ที่เราพิจารณามา ๔-๕ วันนั้นผมคิดว่าเป็นอย่างที่ท่านคำนูณ สิทธิสมาน ได้พูดไว้เมื่อวานนี้ตอนเริ่มต้น เป็นนวัตกรรมทางการเมืองที่น่ากล่าวถึงอย่างมาก ผมคิดว่าถ้าออกมาได้อย่างที่คิด จะเป็นกรอบ หรือเป็นหลักการ หรือจะเป็นรายละเอียดเพียงใดก็ตาม มันจะเป็นตัวอย่างสำหรับรัฐธรรมนูญของประเทศอื่น ๆ ก็ได้ ผมคิดว่าเจตนารมณ์ของส่วนนี้ก็คือการที่จะทำให้การปฏิรูปนั้นมีที่อยู่และมีการปฏิบัติ แล้วก็เป็นไปตามรัฐธรรมนูญของฉบับที่เราใช้อยู่ในขณะนี้ ผมขอเรียนว่าผมเห็นด้วยกับหลักการและแนวคิดของการขับเคลื่อนการปฏิรูป แล้วก็การมีกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูป ผมกราบเรียนว่าเป็นหลักการ แล้วก็ส่วนรายละเอียดจะเป็นอย่างไรนั้นเดี๋ยวผมจะขอกราบเรียนท่าน

ท่านประธานครับ อย่างไรก็ตามผมมีประเด็นที่จะขอตั้งข้อสังเกตหรือแสดงความคิดเห็นร่วมกันไว้ ๕ ประเด็นด้วยกัน ไม่ทราบว่าผมจะมีเวลาพูดทันหรือไม่ จะพยายามครับ

ประเด็นที่ ๑ คือเรื่องประเด็นกรอบเวลาของการปฏิรูป ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๒๗๘

ประเด็นที่ ๒ คือเรื่องเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติว่ามันคืออะไร อยู่ที่ไหน และมันควรจะเป็นอะไร

ประเด็นที่ ๓ คือความเชื่อมโยงระหว่างการปฏิรูป ส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่เรากำลังทำอยู่ และแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ คือภาค ๔ หมวด ๒ กับภาค ๒ หมวด ๒

ประเด็นที่ ๔ คือเรื่องของกลไกการที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูป ไม่ว่าเราจะเรียกว่าอะไรก็แล้วแต่ ที่จะทำให้เกิดการขับเคลื่อน เกิดการปฏิรูป และเกิดสิ่งที่จะเป็นยุทธศาสตร์ของชาติ แล้วก็

ประเด็นที่ ๕ ถ้ามีเวลาผมจะขอพูดถึงเรื่องมาตรา ๑๙๓ ครับ

ท่านประธานครับ ประเด็นที่ ๑ เรื่องของกรอบเวลาการปฏิรูป ผมคิดว่าเราจะต้องเข้าใจว่าการปฏิรูปนั้นมันเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การปฏิรูป การปรับโครงสร้างการพัฒนานั้นไม่สามารถจะตัดขาดออกจากกันได้ ผมจึงเห็นว่าการที่กำหนดไว้ว่า ๕ ปีแล้วไปเป็นสิ่งดีครับ มันแสดงเจตนารมณ์ว่าเราจะไม่อยู่ยาว เพราะไม่ควรจะมีใครอยู่ยาวในการเมือง แต่ต้องมีคนมารับไม้เสมอ แต่ว่าเราจะต้องแน่ชัดในความคิดว่าการปฏิรูปนั้นไม่ใช่เพียง ๕ ปีเท่านั้น และผมไม่อยากให้มีนัยเช่นนั้นออกไป ขอให้มีเป็นนัยว่าเราต้องการเร่งรัดสิ่งที่เราคิด เราทำ ให้เสร็จสิ้นภายใน ๕ ปี แต่ไม่ใช่ทุกอย่างจบใน ๕ ปี ประเด็นก็คือว่าเราจะทำให้มันเกิดความยึดโยงอย่างไรในอนาคตหลังจาก ๕ ปีนี้จบลง

ท่านประธานครับ ในรัฐธรรมนูญได้พูดถึงเรื่องของคำว่า ยุทธศาสตร์ ไว้ ซึ่งผมรวมได้ว่ามันมี ๒ มิติ ๑. คือมิติของการปฏิรูปอันเกิดจาก สปช. และเกิดจากเจตนาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นี้ มิติ ๒ คือยุทธศาสตร์แห่งชาติในระยะยาว ซึ่งปรากฏตรงนั้น ตรงนี้ หลายแห่งด้วยกันครับ ----------

ดูถึงตรงนี้

ในคอนเท็กซ์ (Context) ในบริบทต่าง ๆ ในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น ในมาตรา ๖๒ เรื่องของการฟังความคิดเห็นประชาชน เรื่องยุทธศาสตร์จะต้องฟังความคิดเห็นประชาชน มาตรา ๑๔๕ (๑๔) ประชุมร่วมรัฐสภานั้นเพื่อพิจารณายุทธศาสตร์แห่งชาติ เกี่ยวกับการทำงานของคณะรัฐมนตรี ในมาตรา ๑๗๙ คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ ผมก็ถามว่าเราไม่ได้กล่าวถึงเรื่องกรอบหรือสารัตถะของคำว่า ยุทธศาสตร์ชาติ เลย ผมอาจจะหลุดหูหลุดตาไป ไม่เป็นไรครับ ประเด็นของผมก็คือว่าถ้าเช่นนั้นแล้วเราควรจะทำอย่างไรกับมัน เพราะว่ามันจะมีนัยของ ๕ ปี ระยะสั้น ระยะใกล้ กับความผูกพันที่เราอยากจะเห็น เพราะว่าปัญหาของเราเกิดจากที่เราไม่มียุทธศาสตร์หรือเปล่า มันอาจจะไม่ใช่เสียทีเดียวเราก็มียุทธศาสตร์ตรงนั้นตรงนี้ แต่มันมีปัญหาอื่นของการบูรณาการยุทธศาสตร์เข้ามา แล้วมีความต่อเนื่องมีความผูกพัน มีความมุ่งมั่นจะทำให้เกิด ถ้าเราไม่ทำอะไรเลยในช่วงข้างหน้านี้ ๕ ปี ผมคิดว่าเราจะเจอปัญหาของการเป็นขาลงไปเรื่อย ๆ ผมคิดว่าพลังความสามารถหรือโมเมนตัม (Momentum) ที่เราจะไปข้างหน้านั้นนี่มันเริ่มชะลอหมดลงนโยบายที่ทำมาใน ๓๐-๔๐ ปีที่ผ่านมานี่มันส่งผลดี แต่ต่อไปนี้อาจจะใช้ไม่ได้

อันที่ ๒ ทำให้ความสามารถในการแข่งขันเราลดลง ผมจึงพูดถึงเรื่องความสามารถในการแข่งขันเมื่อวันที่ ๒๐ ว่าควรจะเป็นคำสำคัญที่แสดงนัยยุทธศาสตร์ของประเทศระยะยาว และปรากฏในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในภาค ๒ หมวด ๒ เพราะฉะนั้นผมจึงคิดว่าถ้าเรามองเรื่องยุทธศาสตร์เรื่องของปฏิรูปในนัยสำคัญในอนาคตแล้ว คำว่า ยุทธศาสตร์แห่งชาติ จะต้องมีสารัตถะเกิดขึ้นตรงใดตรงหนึ่งในรัฐธรรมนูญนี้ และไม่มีที่ใดที่จะไปดีกว่าในภาค ๒ ส่วนที่ ๒ ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เราจำเป็นจะต้องพูดถึงเรื่องวิสัยทัศน์ ทิศทางยุทธศาสตร์ของชาติ ยุทธศาสตร์ของชาติให้มีกรอบที่ชัดเจนและปฏิบัติได้ ขณะเดียวกันต้องคำนึงว่ารัฐบาลในอนาคตนั้นจะต้องมีความยืดหยุ่นในการปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เพราะฉะนั้นในความเห็นผมผมคิดว่า

๑. ควรจะกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในแนวนโยบายของรัฐให้มีความชัดเจน มีความต่อเนื่องและมีความผูกพันทุกองคาพยพของประเทศ

ประเด็นที่ ๒ ก็คือว่าจับประเด็นสำคัญในภาคปฏิรูปในภาค ๔ นี้จับประเด็นสำคัญ ไม่จำเป็นจะต้องเข้าไปในทุกเรื่องทุกราว แต่ขอให้ทุกคนมีความรู้สึกว่าเขาถูกรวม

อยู่ในนั้น แล้วก็มาสะท้อนไว้ในภาค ๒ หมวด ๒ ถ้าทำเช่นนั้นได้ ท่านประธานคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่เคารพครับ ผมคิดว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้จะสะโอดสะองขึ้นเยอะ จะมีรูปโฉมโนมพรรณที่เรียวเล็กลง ขณะเดียวกันผมคิดว่าสมาชิกพวกเราทั้งหลายจะต้องเข้าใจว่า เราไม่จำเป็นต้องเอาถ้อยคำของเราทุกประการใส่เข้าไปในรัฐธรรมนูญแล้วกลับไปนอนแล้วสบายใจ ผมคิดว่ามันอยู่ที่เจตนารมณ์อยู่ที่คำหลัก ๆ เท่านั้นเอง อย่างเช่นผมยกตัวอย่างว่าความสามารถในการแข่งขันของประเทศมันมีหลักเกณฑ์ มาตรการ มาตรฐานระหว่างประเทศ กำกับอยู่ไม่น้อยกว่า ๕๐ รายการ ถ้าเราบอกว่ารัฐบาลต้องทำให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้ในมาตรฐานสากล ผมเชื่อว่ามันครอบคลุมตั้งแต่หัวจรดเท้าเลยครับ

ประเด็นต่อไป กลไกในการขับเคลื่อน ผมเห็นว่าควรจะต้องมีกลไก แต่กลไกนั้นจะมีอยู่ด้วยกัน ๓ รูปแบบ ผมคิดว่าที่ผมคิดออกในขณะนี้ คือ

๑. ให้สภาพัฒน์ทำหน้าที่เพิ่มไป ให้อำนาจเขาเพิ่มขึ้น

๒. ฝากงานของสภาขับเคลื่อนกับกลไกใดกลไกหนึ่งที่เรากำลังจะตั้งขึ้น เพราะมิฉะนั้นแล้วมันจะรุงรังมาก มันจะมีเยอะมากเหลือเกิน

๓. ให้มีสภายุทธศาสตร์ขับเคลื่อนอย่างที่ท่านว่านั่นล่ะ แต่ที่มานั้นผมคิดว่าควรจะมาจากการคัดสรรใหม่ แล้วพวกเราก็อาจจะถูกคัดสรรเข้าไปด้วย แต่ถ้าเราบอกว่าเราจะไปเอง ผมเกรงว่ามันจะมีข้อครหา แล้วก็จะไม่ได้สร้างแนวของคำว่า คอนฟลิคท์ ออฟ อินเทอเรสท์ (Conflict of interest) ขึ้นมา

ท่านประธานครับ ประเด็นสุดท้าย ผมอยากรักษาเวลาอีก ๑๒ นาทีอย่าเพิ่งกด ผมมีเพียง ๑ นาทีครึ่งจบครับ เดี๋ยวจะเสียมู๊ด (Mood) เรื่องของมาตรา ๑๙๓ ท่านประธานครับ ผมมีหน้าที่ในการเจรจาการค้าให้ประเทศไทยตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ ปี ๒๕๒๖ จนกระทั่งเกษียณแล้วก็ยังไปทำอยู่ เป็นรัฐมนตรีก็ทำ ผมเข้าใจถึงเจตนารมณ์ของมาตรานี้ครับ แล้วเราก็ได้ยึดถือเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๙๐ เดิม ซึ่งเป็นมาตราอะไรไม่ทราบ ว่าการเข้ารัฐสภานั้นจะต้องเกิดขึ้นจากเงื่อนไข ๒-๓ ประการด้วยกัน

ประการที่ ๑ ก็คือเกิดการเปลี่ยนแปลงอาณาเขต หรือสิทธิในเขตที่เรามีอำนาจนอกอาณาเขต แล้วก็มีการแก้ไขหรือต้องออกกฎหมายใหม่ นี่คือเงื่อนไขหลักสำคัญ ๒ ประการ แต่ในมาตรา ๑๙๐ ที่ออกในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ กับที่เราเห็นในขณะนี้เป็นร่างใหม่นั้น ผมมีความห่วงใยใน ๓-๔ ประเด็น คือ ๑. ความชัดเจนของถ้อยคำ ถ้าหากเป็นเช่นที่เขียนมีนัยกว้างขวางและผลกระทบสำคัญนั้นผมคิดว่ามันขึ้นอยู่กับการตีความ ขึ้นอยู่กับการใช้ดุลยพินิจค่อนข้างมาก

และนำไปสู่ประเด็นที่ ๒ ก็คือความยุ่งยากในการปฏิบัติมาก จริง ๆ แล้วถ้าไม่ปฏิบัติ แล้วมันไม่เสียประโยชน์ก็ไม่เป็นไร แต่ผมเกรงว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในที่ผมเห็นมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ จนบัดนี้นั้น ได้มีการกองไว้ซึ่งความตกลงหรือสัญญา หรือไม่ใช่ความตกลงหรือสัญญา แต่ใกล้เคียง ซึ่งมนุษย์ในราชการไม่กล้าตีความ และไปกองอยู่ในสภาเป็นจำนวนมาก และการกองอยู่นั้นทำให้เราเสียประโยชน์จากการล่าช้า

ประเด็นที่ ๓ ก็คือผมคิดว่าถ้าเราจะออกกฎหมายลูกให้ชัดเจน ในปี ๒๕๕๐ นั้นมีการเขียนไว้เรื่องกฎหมายประกอบแต่ไม่มีการออก ผมคิดว่าถ้าเรายังคิดว่าจะต้องมีคำนี้อยู่ก็น่าจะไปออกการเขียนกฎหมายลูกให้ชัดเจนเพื่อให้ปฏิบัติได้ให้มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและไม่เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้ง เราอยากจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศที่เสรี ประเทศที่ค้าขาย แต่ถ้าหากการทำสัญญาระหว่างประเทศยังขลุกขลัก และยังมีความล่าช้า ผมเชื่อว่ามันจะเป็นโทษมากกว่า เราอาจจะเป็นห่วงเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา สิทธิบัตรยา หรืออะไรก็แล้วแต่ ทรัพย์สินทางปัญญาเราอยากจะปกป้องคนภายใน เรามีวิธีที่ทำดีกว่าไปผูกมัดเราเองอย่างกระดิกไม่ได้ในทางนั้น ตอนที่ผมเป็นอยู่ในรัฐบาลนั้นท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญท่านก็อยู่ใน สนช. ผมเชื่อว่าท่านคงจะจำกรณีของเจเท็ปปา (JTEPA) ซึ่งเป็นสัญญาใหญ่มากระหว่างไทยกับญี่ปุ่น แล้วเราก็มีเรื่องของการโรดแมพ (Roadmap)

ของอาเซียน อีโคโนมิค คอมมูนิตี (ASEAN economic community) ซึ่งประเทศไทยเสนอให้ลดเวลาจากปี ๒๐๒๐ มาเป็นปี ๒๐๑๕ กระผมได้ทำตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๙๐ ในรัฐธรรมนูญ ทั้ง ๆ ที่รัฐธรรมนูญนั้นยังไม่มีผลบังคับใช้เต็มที่ ทำได้ครับ ด้วยความเข้าใจระหว่าง สนช. ในขณะนั้น ท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ดอกเตอร์บวรศักดิ์เองกับทางรัฐบาล แต่ว่าสิ่งเหล่านี้อาจจะไม่เกิดขึ้นในรัฐบาลในสภาอื่นก็ได้ ท่านประธานครับผมกินเวลาท่านมา ๑๒ นาที ผมคิดว่าคงไม่เกินเลยเกินไป ขอบคุณด้วยความเคารพอย่างยิ่งครับท่านประธานครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงาน ท่าน พลโท เดชา ปุญญบาล ค่ะ

พลโท เดชา ปุญญบาล : เรียนท่านประธานที่เคารพและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน ผม พลโท เดชา ปุญญบาล สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ หมายเลข ๘๑ และเป็นประธานกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงาน ขออนุญาตนำเสนอในภาค ๒ เกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูปทางด้านแรงงาน สำหรับคณะกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงานนั้นได้เสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูปด้านแรงงานไว้ทั้งหมดสำคัญ ๆ อยู่ ๗ ประเด็น

ประเด็นแรก ก็คือในเรื่องสิทธิการจะไม่ถูกบังคับให้ทำงาน

ประเด็นที่ ๒ ในเรื่องแรงงานที่มีสิทธิเข้าถึงงานที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าซึ่งจะต้องเข้าสู่กระบวนการพัฒนาทักษะฝีมือในทุกสาขาอาชีพ และการเข้าถึงข้อมูลในเรื่องตลาดแรงงาน

ประเด็นที่ ๓ เกี่ยวกับเรื่องการคุ้มครองสภาพการจ้างงาน รวมถึงเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ไม่ถูกเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน ให้แรงงานคุ้มครองทั้งด้านสตรีมีภาระครอบครัว แรงงานพิการ แรงงานสูงวัย แรงงานเด็ก แรงงานผู้ป่วยเป็นโรคสำคัญ เช่น โรคเอดส์ รวมทั้งกลุ่มแรงงานเปราะบางอื่น ๆ ของสังคม

ประเด็นที่ ๔ นายจ้างและลูกจ้างมีเสรีในการจัดตั้งและเข้าร่วมองค์การของตนเอง ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายของไทยเราบัญญัติไว้

ประเด็นที่ ๕ มีระบบประกันสังคมที่คุ้มครอง คุ้มครองแรงงานที่ขาดรายได้ และส่งเสริมการออมในหมู่ผู้ใช้แรงงานไทย

ประเด็นที่ ๖ แรงงานได้รับการพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่เพื่อเสริมรายได้ ส่งเสริมอาชีพอิสระ อาชีพเกษตรกร คุ้มครองอาชีพที่ควรสงวนให้กับคนไทยท้องถิ่น และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งธนาคารแรงงาน ให้บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านแรงงาน และ

ประเด็นสุดท้ายการกำหนดนโยบายหรือมาตรการใด ๆ ทางด้านแรงงาน รัฐต้องคำนึงถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

สำหรับในวันนี้กระผมขออนุญาตนำเสนอในเรื่องภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง หมวด ๒ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ในส่วนที่ ๒ ในเรื่องการปฏิรูปมาตรา ๒๘๙ (๑) ซึ่งคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กรุณาให้ความสำคัญและกำหนดไว้ มีข้อความคือ ตามกฎหมายและกำหนดกลไกเพื่อรองรับเสรีภาพของผู้ใช้แรงงานในการสมาคม การรวมตัวกันและการร่วมเจรจาต่อรองให้สอดคล้องกับสภาพมาตรฐานระหว่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงานได้มีความเห็นร่วมกันควรเพิ่มเติมข้อความเพื่อให้ครอบคลุมและให้มีการเสมอภาค เพราะเราจะเน้นเฉพาะให้ความสำคัญในเรื่องแรงงานหรือภาคลูกจ้างนั้น เราควรจะให้ความสำคัญในเรื่องนายจ้างด้วย เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมเกี่ยวกับเรื่องแรงงานนั้นได้เข้ามาช่วยกันพัฒนาปรับปรุงระบบแรงงานของประเทศเพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศเราร่วมกัน ฉะนั้นเราจึงมีความเห็นร่วมกันที่จะต้องขอเพิ่มเติมข้อความในเรื่องเกี่ยวกับนายจ้างให้มีสิทธิเท่าเทียมกับภาคแรงงาน และในสภาพการและสถานการณ์การจ้างงานของประเทศ

แก้ไขคำว่า ระหว่างประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งโดยสรุปแล้วในเนื้อหาที่สมบูรณ์ที่เราขอเพิ่มเติมในมาตรา ๒๘๙ (๑) ประกอบด้วย ตรากฎหมายและกำหนดกลไกเพื่อรองรับเสรีภาพของผู้ใช้แรงงานและนายจ้างในการสมาคม การรวมตัวกันและการร่วมเจรจาต่อรองให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และสถานการณ์การจ้างงานของประเทศและมาตรฐานสากล ซึ่งตามจอภาพนั้นจะเป็นข้อความที่เพิ่มเติมในสีชมพูหรือว่าสีแดง

เหตุผลเสริมที่สำคัญ ประการแรก เพื่อให้นายจ้างมีเสรีภาพเท่าเทียมและเสมอภาคกับผู้ใช้แรงงานและเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายเดิมตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งเดิมได้บัญญัติให้มีเสรีภาพเท่าเทียมกัน ซึ่งในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ขาดหายไป จึงขอเพิ่มเติม พร้อมทั้งเสรีภาพในการสมาคมตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ โดยหลักการของอนุสัญญา ฉบับที่ ๘๗ กำหนดให้เสรีภาพในการสมาคมของลูกจ้างในการจัดตั้งสหภาพแรงงานไว้ ๔ ประเภท ได้แก่ สหภาพแรงงานประเภทโรงงาน สหภาพแรงงานประเภทอุตสาหกรรม สหภาพแรงงานประเภทวิชาชีพ และประเภทที่ ๔ คือสหภาพแรงงานทั่วไป ----------

แต่ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้ผู้ใช้แรงงานหรือลูกจ้างจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ ๒ ประเภท คือสหภาพแรงงานประเภทโรงงานและประเภทอุตสาหกรรม สำหรับในส่วนของกลุ่มแรงงานนอกระบบหรือกลุ่มแรงงานรับจ้างอิสระ ซึ่งคณะกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงานในครั้งนี้เราได้ให้ความสำคัญครอบคลุมถึง หรือกลุ่มวิชาชีพเฉพาะต่าง ๆ เช่น แพทย์ วิศวกร นักบัญชีและกลุ่มผู้ใช้แรงงานทั่วไป ซึ่งมีเสรีภาพในการจัดตั้งองค์กรคุ้มครองสิทธิประโยชน์ การประกอบอาชีพของตนเองในรูปของสหภาพแรงงานประเภทวิชาชีพและสหภาพแรงงานทั่วไปยังไม่มีเสรีภาพดังกล่าว จึงควรให้มีการกำหนดแนวทางอย่างกว้าง ๆ ไว้ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ส่วนกรณีที่จะดำเนินการให้การรับรองถึงขั้นให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ หรือไม่ก็ให้ขึ้นอยู่กับความต้องการของทุกภาคีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งภาคีเหล่านี้จะต้องรวมถึงทั้งภาครัฐ องค์กรนายจ้าง ลูกจ้างและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาและตัดสินใจอีกครั้งหนึ่งร่วมกัน ซึ่งจะเป็นรายละเอียดที่จะต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนกันต่อไป แต่ทั้งนี้ต้องการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และสถานการณ์การจ้างงานของประเทศในแต่ละสภาพนั้น ๆ ในแต่ละห้วงเวลา ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติและให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล จึงได้นำมาให้พิจารณาเพื่อจะบรรจุเข้าไว้ในร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

สำหรับมาตรา ๒๘๙ ใน (๒) คณะกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงานก็มีข้อคิดเห็นร่วมกันเพื่อให้บรรจุข้อความที่สมบูรณ์ที่เราได้เสนอไว้แล้วทั้ง ๗ ประการให้ครบถ้วนเพิ่มเติม ซึ่งในข้อมูลเดิมที่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ในร่างนั้นปรากฏเป็นข้อความ คือสนับสนุนการจัดตั้งธนาคารแรงงานเพื่อเป็นกองทุนการเงินของผู้ใช้แรงงานในการส่งเสริมการออม และพัฒนาตนเองอันจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งอันนี้คณะกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงานก็ขอขอบคุณมากที่ท่านได้กรุณาให้ความสำคัญ เพราะว่าในเรื่องการจัดตั้งธนาคารแรงงานนั้นถือว่าเป็นหัวข้อสำคัญที่สุดหัวข้อหนึ่งของคณะกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงานที่นำเสนอเข้าสู่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ แต่เราต้องการที่จะเสนอให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น เพราะในข้อความที่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กรุณากำหนดไว้นั้น ดูแล้วเหมือนจะมุ่งเน้นไปในเรื่องเงิน เรื่องกองทุนสำหรับผู้ที่ใช้แรงงาน ซึ่งก็ตรงกับเป้าวัตถุประสงค์ของคณะกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงานอย่างแท้จริง แต่เราต้องการที่จะให้มีขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น คือในธนาคารแรงงาน

ในความหมายของคณะกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงานนั้นจะต้องประกอบไปด้วยความหมาย รวมถึงข้อมูลทั้งด้านคน ด้านงานและด้านเงิน ซึ่งในเรื่องการเงินนั้นคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้มีมติให้คงบัญญัติไว้ด้วยธนาคารแรงงานเอาไว้เพื่อเป็นกองทุนการเงินของผู้ใช้แรงงานในการส่งเสริมการออม โดยเราต้องการเน้นให้ชัดเจน คือธนาคารแรงงานเพื่อให้ผู้ใช้แรงงานเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้ง่ายและยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มลูกจ้างผู้ใช้แรงงาน ถ้าการจัดตั้งแรงงานในรูปแบบของธนาคารอาจจะเป็นรูปแบบที่อาจจะต้องใช้ระยะเวลาและยาก ----------

เราก็ขอเสนอเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางด้านการเงินที่จะช่วยในภาคแรงงานโดยแท้จริง ก็คืออาจจะให้พิจารณาจัดตั้งเป็นลักษณะกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานก่อน โดยจะจัดตั้งขึ้นในรูปแบบขององค์กรมหาชน และค่อย ๆ พัฒนาเข้าไปเป็นระบบธนาคารแรงงานอย่างสมบูรณ์ในโอกาสต่อไป และอีก ๒ ด้าน คือการดำเนินการให้มีการจัดตั้งในเรื่องอำนวยผลประโยชน์เกี่ยวกับเรื่องคนก็คือธนาคารกำลังแรงคน ซึ่งก็จะเป็นข้อมูลดาตาเบส เซ็นเตอร์ (Database center) ที่อยู่ในธนาคารแรงงาน ก็คือเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องคน คนซึ่งก็จะประกอบไปด้วยกำลังแรงทั่วไป ส่วนผู้ที่มีงานทำ ผู้ที่ว่างงาน ผู้ที่มีกำลังแรงงานตามประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ ภาคบริการและภาคอื่น ๆ สำหรับทางด้านงานนั้นก็เป็นข้อมูลในเรื่องตำแหน่งของงาน ประเภทงานอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า ธุรกิจบริการและงานทางด้านอื่น ๆ รวมทั้งการพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับคนไทย โดยใช้เงินกองทุนที่อยู่ในธนาคารแรงงานของเรา สำหรับคณะกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงาน ขออนุญาตนำเสนอเพิ่มเติมข้อมูลในมาตรา ๒๘๙ เพื่อให้เกิดข้อความที่สมบูรณ์ โดยสรุปในข้อความที่สมบูรณ์ที่เราเสนอนั้นคือ (๒) สนับสนุนการจัดตั้งธนาคารแรงงานเพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลด้านแรงงานและเป็นกองทุนการเงินของผู้ใช้แรงงานในการส่งเสริมการออม และการพัฒนาตนเองอันจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ขอบคุณมากครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ค่ะ ท่านวิวัฒน์ ศัลยกำธร แทนท่านประธานกรรมาธิการค่ะ ขอเชิญค่ะ

นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร : ท่านประธาน ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพครับ ผม นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร รองประธานกรรมาธิการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้รับมอบหมายจากท่านประธานพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ให้ทำหน้าที่แทนครับ ท่านประธานครับ เมื่อ ๑๕ นาทีที่แล้วที่ได้มีโอกาสได้กราบเรียนที่ประชุมนี้ว่าสังคมกำลังมีปัญหา โดยเฉพาะสังคมไทยกำลังเป็นสังคมที่กำลังเดินไปสู่สังคมผู้สูงวัย ในขณะที่ปัญหาบ้านเมืองเรายังเต็มไปหมด เศรษฐกิจก็มีปัญหา การเมืองก็มีปัญหา สังคมก็มีปัญหา แม้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็มีปัญหา คนที่จะเป็นวัยทำงานที่จะมาแก้ปัญหาน้อยลง และต้องแบกภาระทั้งเด็กเล็กและผู้สูงวัย ในขณะที่โลกก็กำลังเป็นปัญหาครับ ถ้าเรายังทำเหมือนเดิม ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูปทุกมิติ

ทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านการพัฒนามนุษย์เพื่อจะไปส่งเสริม ไปสนับสนุนกิจกรรมของทุก ๆ คณะกรรมาธิการที่นำเสนอไปแล้ว ถ้าเราพัฒนาพลเมืองของเราให้เป็นพลเมืองดี เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นผู้ที่เป็นคนดีมีวินัยไม่ได้ ระบบทุกรูปแบบที่เราจะคิดที่จะปฏิรูปย่อมไม่มีทางสำเร็จเลยครับ คราวที่แล้วผมได้กราบเรียนคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญไปแล้วว่า ในคณะกรรมาธิการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเราทั้ง ๒๗ ท่าน พึงพอใจ ๙๕ เปอร์เซ็นต์ ที่ได้นำข้อเสนอของเราไปบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญ

วันนี้ผมจะขออนุญาตนำเสนออีก ๕ เปอร์เซ็นต์ที่เราจะอนุญาตเสนอแนะเพิ่มเติมให้ท่านได้กรุณาไปพิจารณาว่าท่านจะปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างไรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ๆ ผมจะขออนุญาตใช้ภาพในการที่จะอธิบายประกอบ มีหมวดสำคัญ ๆ ที่จะขอปรับปรุงแก้ไขอยู่ ๓ มาตราด้วยกัน ๒ หมวด มาตรา ๕๒ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๒๘๖ ซึ่งรายละเอียดจะได้ส่งเป็นเอกสารให้ท่านต่อไปครับ แต่ผมอยากจะกราบเรียนประเด็นสำคัญ ๆ ที่จะชี้ให้เห็นว่าการพัฒนามนุษย์รูปแบบใหม่ที่เราอยากให้มีการปฏิรูปนั้นต้องไม่เหมือนเดิม ต้องไม่เหมือนเดิม ๓ เรื่องหลัก ๆ ที่ผมกราบเรียนไปแล้วว่า

๑. ระบบระเบียบในการบริหาร ระบบบริหารต้องเปลี่ยน

๒. ระบบการเงินต้องเปลี่ยน และ

๓. ระบบการเรียนรู้ต้องเปลี่ยน

ผมอยากจะเรียนให้ท่านดูภาพแผนที่ประเทศไทยที่เห็น เรามีพื้นที่อยู่ประมาณ ๓๒๑ ล้านไร่โดยประมาณ ซึ่งขณะนี้ก็ไม่ถึงแล้ว เพราะว่าทะเลได้กลืนไปแล้วกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ผมไม่มีตัวเลขจากหน่วยงานไหนให้ทราบ เราเป็นประเทศขนาดเล็กอยู่ท่ามกลางประเทศยักษ์ใหญ่ในโลก ซึ่งขณะนี้มีความร่วมมือกัน แบ่งเป็น ๒ ขั้วหลัก ๆ ถ้าย้อนกลับมาดูจำนวนประชากร ประเทศของเราเป็นประเทศที่ ๒๑ มีประชากร ๖๐ กว่าล้านคน นี่หมายถึงยุโรป ไม่ได้แยก รวม มองทั้งยุโรปเป็นหนึ่ง เราจะเป็นประเทศที่ ๒๑ ถ้าดูเงิน เราเป็นประเทศที่ ๓๐ รองจากประเทศอินเดีย ดูตัวเงิน นั่นหมายความว่ายุโรปก็รวมเป็นหนึ่งเหมือนกัน ถ้าดูขนาดพื้นที่เราเป็นที่ ๕๑ เราเล็ก ประเทศเราเป็นที่ ๕๑ แต่เราอยู่ในภูมิประเทศที่สมบูรณ์มาก ทั่วโลกคาดหวังว่าเราจะเป็น ๑ ใน ๖ ที่สำรองอาหารไว้เลี้ยงเพื่อนเราทั้งโลก นี่จากเอฟเอโอ (FAO) ยืนยันว่าเราต้องพัฒนาระบบนิเวศอาหารในประเทศของเราให้สมบูรณ์ไว้เลี้ยงเพื่อนร่วมโลก เราส่งออกอาหารทะเลเป็นที่ ๑ เรากินประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ส่งไป ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ข้าวเราก็ส่งออกเป็นที่ ๑ ยังมีอะไรอีกมากมายครับ ผมไม่มีเวลาพูด ๑๕ นาทีเหลือแค่ ๑๐ นาทีเองครับ

ขอภาพถัดไปครับ ถ้าดูโลกที่กำลังร่วมมือกัน กำลังแบ่งเป็น ๒ ค่ายใหญ่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นค่ายจี ๗ (G7) หรือค่ายบริคส์ (BRICS) ผมไม่มีเวลาลงในรายละเอียด ดูภาพการประชุมต่อไป ทั้งการทหารก็ร่วมมือกัน แต่ที่สำคัญที่สุดประเทศ ๒ ขั้วซึ่งไม่เคยร่วมมือกันมาก่อนเลย ขณะนี้ร่วมมือกันแล้วตั้งกองทุนขึ้นมา ๓๐๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท เพื่อจะต่อสู้กับ

ปัญหาไคลเมท เชนจ์ (Climate change) แม้ในมหาวิทยาลัยดังในหลาย ๆ ประเทศเขาเริ่มจัดตั้งหน่วยงานขึ้นต่อสู้กับความท้าทาย ๓ ประการ

๑. ไคลเมท เชนจ์

๒. เรื่องของปัญหาขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงในโลก และ

๓. พลังงาน

ถัดไปครับ เมื่อไม่นานมานี้ความขัดแย้งในหมู่เกาะต่าง ๆ ในเขตที่ใกล้บ้านเรา สหรัฐอเมริกาซ้อมรบขนานใหญ่กับฟิลิปปินส์ นั่นเป็นความร่วมมือระหว่าง ๒ ประเทศ แต่มันส่งผลกระทบทั้งโลก ส่งผลกระทบเราด้วยครับ ที่สำคัญที่สุดเราอยู่ใกล้ครับ เราเป็นมิตรกับสหรัฐอเมริกา

ขออนุญาตถัดไป ในเวลาอันจำกัดผมจะขออนุญาตอัญเชิญ ส.ค.ส. พระราชทาน โดยเฉพาะปี ๒๕๔๗ และปี ๒๕๕๘ พระเจ้าอยู่หัวเรามีอำนาจแค่ ๓ อย่างเท่านั้นเองในรัฐธรรมนูญที่เราบัญญัติไว้โดยตลอด ขออนุญาตแปลเป็นภาษาบ้าน ๆ ว่า ๑. เตือน ๒. ให้คำแนะนำ ๓. ถ้ารัฐบาลมาขอคำปรึกษาก็ให้คำปรึกษา เท่านั้นจริง ๆ ผมไม่มีเวลายกตัวอย่าง แต่อยากจะเรียนว่าในปี ๒๕๔๗ ท่านส่ง ส.ค.ส. พระราชทานเตือนคนไทยทั้งแผ่นดินเป็นรูปประเทศไทยที่ท่านเห็นมีระเบิดอยู่ ๔ ลูกในภาพ และจุดชนวนแล้วมีเรือใบ เรือขนส่งสินค้า ----------

ในนั้นเขียนว่า ทรงปรุงด้วยพระองค์เองจากคอมพิวเตอร์ของพระองค์ท่าน เขียนว่ามีระเบิดเกือบทั่วโลก และตรงกลางประเทศไทยเขียนว่า สามัคคีเป็นพลังค้ำจุนแผ่นดินไทย มันแปลว่าอะไรครับ เราแปลให้ง่ายที่สุด ความขัดแย้งของโลกจะนำไปสู่สงคราม ภัยพิบัติธรรมชาติ โรคระบาดและความอดอยากกำลังจะเกิดขึ้นบนโลกใบนี้แล้วแพร่ขยายไปทั่วโลก เมืองไทยซึ่งอุดมสมบูรณ์มาในอดีตขณะนี้ไม่ใช่แล้ว ผมเชื่อว่าทุกท่านถ้าติดตามข้อมูลมันไม่ใช่แล้วบ้านเรา คำถามก็คือประเทศไทยเราจะยืนอยู่ตรงไหน เราจะเตรียมคนของเราอย่างไรให้เผชิญกับทุกวิกฤติ ซึ่งดูจากภายในเรากำลังจะมีคนแก่มากที่สุดและคนทำงานน้อยลง เด็กน้อยลง ถ้าเรายังจัดระบบการศึกษาบนการศึกษาโรงเรียน ๓๐,๐๐๐ กว่าโรง โดยไม่ยอมปรับตัวอะไรเลย ไม่มีทางครับผมยืนยัน ไม่ใช่ผมยืนยัน กรรมาธิการทั้ง ๒๗ ท่าน ศึกษาเรื่องนี้มาเป็นอย่างดี

ขออนุญาตถัดไปครับ ถ้าเราจะเดินตามแนวประเทศอังกฤษซึ่งเป็นแม่แบบของทุนนิยมโลก ทุนนิยมเสรี เราร่ำเรียนกันมาแพร่ไปทั่วโลก และในขณะเดียวกันเราจะเดินตามประเทศเยอรมันซึ่งเป็นแม่แบบของโลกสังคมนิยม เขาเป็นต้นกำเนิด ผมมีโอกาสถูกบังคับให้อ่านตำราทั้ง ๒ ขั้ว เราเห็นว่าเราเป็นแบบทุนนิยมเสรีสุดโต่งก็ไม่ได้ เราจะเป็นแบบเสรีสังคมนิยมก็เป็นไม่ได้อย่างเขา คำถามคือเราจะเป็นอะไร ผมว่าทุกท่านโดยเฉพาะท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กรุณาบอกว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลักนำ ผมอยากจะใช้คำว่า เป็นธงนำ ในการที่จะนำพาประเทศฝ่าทุกวิกฤติให้ได้ คำถามก็คือหลักคิดคืออะไร เหลือบดูเวลาแล้วคงลงรายละเอียดไม่ได้ครับ ขออนุญาตเอาไว้โอกาสหน้า

ถัดไปครับ คราวที่แล้วผมได้กราบเรียนว่าการพัฒนามนุษย์ของเราต้องสามารถลงจนถึงดิน ติดดินได้และบินจนเหนือฟ้าให้ได้ นี่ดูจะเป็นคำค่อนข้างจะไม่ง่ายนัก แต่ไม่มีทางเลือกครับ ทำอย่างไรครับ ผมได้รับฝากจากท่านผู้นี้ครับ ท่านอาจารย์เนาวรัตน์บอกว่าถ้าเราจะเป็นประชาธิปไตยตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ท่านได้กรุณาพระราชทานพระราชอำนาจให้กับประชาชนพลเมืองของท่านและไม่ได้ให้กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่ได้ให้กับข้าราชการ ไม่ได้ให้กับนักการเมือง จะเอาไปทำอะไรโดยไม่ฟังเสียงประชาชนไม่ได้ ถามว่าพลเมืองเราต้องถูกพัฒนาให้พร้อมด้านไหนบ้าง ท่านอาจารย์เนาวรัตน์ท่านเขียน ขอภาพที่เป็นลายมือท่าน ท่านบอกว่าศึกษาเท่ากับสิกขาเป็นบาลีกับสันสฤต สิกขะ ส บวก อิกขะ

สะ แปลว่า ตัวเอง อิกขะ แปลว่า ดู มอง สิกขะ หรือสิกขานี้แปลว่าดูตัวเองด้วยตัวเอง แปลว่าอะไรครับ แปลว่าการจัดการศึกษาครั้งนี้เป็นของพลเมือง เป็นของประชาชนที่จะต้องลุกขึ้นดูตัวเองด้วยตัวเอง ไม่ใช่นั่งรอเป็นพาสซีฟ ซิติเซน (Passive citizen) รอให้รัฐ รอให้ข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการไปบอกว่าคุณต้องเรียนอะไร พลเมืองต้องลุกขึ้นดูตัวเองว่าคุณจะอยู่บนโลกใบนี้กับสถานการณ์ที่กำลังเลวร้ายที่สุดทั้งโลกจะอยู่อย่างไร สิทธิและอำนาจอันนี้ต้องถูกกระจายบทบาทให้กับทุกคนในประเทศไทยครับ ผมมีตัวอย่างอยากเล่าให้ฟังเรื่องการปฏิรูปของกระทรวงกลาโหมไทยเมื่อปี ๒๕๒๓ แต่เหลือบเวลาดูแล้วเหลือ ๓ นาที ขอเอาไว้ก่อนครับ ----------

แต่ขอยืนยันกระทรวงกลาโหมไทยได้ปฏิรูปด้วยการระดมสรรพกำลังจัดกองกำลังกึ่งทหาร และกองกำลังประชาชนลุกขึ้นปกป้องประเทศชาติ การศึกษาครั้งนี้ก็ต้องระดมสรรพกำลังจัดกองกำลังกึ่งครู แต่กองกำลังประชาชนลุกขึ้นจัดการศึกษาและพัฒนามนุษย์ของเราให้อยู่กับโลกใบนี้ให้ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในโลก

ขอสไลด์ (Slide) ถัดไป ทำท่าจะหมดเวลาแล้ว ย้อนขึ้นไปนิดหนึ่งครับ เราจะให้พลเมืองเป็นใหญ่บัญญัติเอาไว้ พลเมืองต้องดี ต้องเก่งพร้อมที่จะเป็นใหญ่ และต้องมีแผนการพัฒนาพลเมืองที่ดีในทุกมิติ ตั้งแต่ครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน ทำอย่างไรครับ

ขอหน้าถัดไปครับ กำลังจะหมดเวลา ไม่มีทางเลือกครับ ลำพังกระทรวงศึกษาธิการเหมือนสมัยก่อน ผมอยู่สภาพัฒน์ ผมอยู่กองวางแผนเตรียมพร้อม เราบอกกับกระทรวงกลาโหมว่าถ้าคุณจัดกำลังด้วยการผลิตคนขึ้นด้วยวงเงินขนาดนี้ คุณสู้กับใครไม่ได้ วันนี้เหมือนกันถ้าเราจะผลิตแพทย์ เราจะผลิตวิศวกรชลประทานไปสู้กับภัยแล้ง น้ำท่วม เราจะผลิตคนขึ้นมาอยู่กับโลกขณะนี้ ด้วยเงินขนาดนี้ ไม่มีทาง ต้องปรับครับ ต้องปรับเปลี่ยนครั้งใหญ่ด้วยการกระจายบทบาท ระดมทุกภาคส่วนเข้ามาช่วย สถานศึกษาต้องมีอำนาจ ต้องมีสิทธิในการจัดการตัวเอง บุคคล ชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันทางสังคมและภาคประชาสังคมต้องเข้ามาช่วยครับ ต้องทำการศึกษาเชิงรุก

ขอภาพถัดไปครับ เราเสนอองค์กรที่มีลักษณะเป็นองค์กรลูกผสม รัฐกับเอกชน ภาคประชาชนกับรัฐ และธุรกิจเพื่อสังคมเอสอี (SE) ซึ่ง สปช. ได้นำเสนอพระราชบัญญัตินั้นผ่านไปแล้ว

ขออนุญาตถัดไปครับ มีตัวอย่างความสำเร็จ ขณะนี้มหาวิทยาลัยหลายแห่ง เช่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าได้ลุกขึ้นจัดตั้งหน่วยขึ้น จะระดมข้อมูลให้รู้เท่าทันและจับมือกับชุมชน ขอไปเร็ว ๆ เลยครับ เหลืออีก ๔๒ วินาที ต้องลงถึงดินและบินถึงฟ้ามีแล้วอยากเรียนเชิญท่านไปชมที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถัดไปเรื่อย ๆ ครับ มันกำลังจะหมดเวลาครับ ชาวบ้านต้องลุกขึ้นจัดการเรื่องน้ำ เรื่องไฟป่าด้วยตัวเอง โดยรัฐเข้าไปสนับสนุน อย่าคิดว่าประชาชนโง่แล้วทำอะไรไม่ได้ เขาจะต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาวิศวกรประจำชุมชนของเขาเพื่อจะดูแลแหล่งน้ำ

มีเรื่องราวอีกมากมายครับ มันหมดเวลาพอดี ผมขอจบหน้าสุดท้ายเลยครับ สไลด์สุดท้ายเลยครับ ถ้ามันจะเกินสัก ๓ วินาทีก็ขออภัย ขอหน้าสุดท้ายครับ เขาปิดแล้ว

ไม่ยอมให้เปิด ก็ขอขอบพระคุณครับ มีรายละเอียดพอสมควร ก็ขอขอบพระคุณครับ ผมใช้เวลาเกินไป ๙ วินาที ขอบพระคุณท่านประธานครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณมากค่ะอาจารย์ ต่อไปขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ท่านปราโมทย์ ไม้กลัด ค่ะ

นายปราโมทย์ ไม้กลัด : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ เรียนคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุกท่านครับ ผม นายปราโมทย์ ไม้กลัด ในนามของคณะกรรมาธิการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขออภิปรายให้ความเห็นในบริบทของการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปนี้ ในเรื่องราวของการปฏิรูปครั้งนี้ให้มีผลสัมฤทธิ์ต่อไป กระผมก็มีความเชื่อว่าสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติทั้งหลาย ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะให้มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปหลากหลายด้านที่สภาปฏิรูปแห่งชาติกำลังศึกษา วิเคราะห์กันอย่างคร่ำเคร่งอยู่นี้ ให้มีการขับเคลื่อนปฏิบัติอย่างจริงจัง ไม่เช่นนั้นก็จะเสียของ พูดกันง่าย ๆ ----------

ท่านประธานครับ เราจะเห็นผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเรื่องสำคัญของประเทศที่มีปัญหาในขณะนี้ให้มันหมดไปในอนาคตให้ได้ มันก็ต้องมีการขับเคลื่อนสิ่งที่สภาปฏิรูปแห่งชาติได้คิดไว้ ได้ศึกษาไว้ ได้วิเคราะห์ไว้ แล้วก็ให้ความเห็นชอบแล้วมีการขับเคลื่อนต่อไป ก็เห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะให้มีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อรับภาระดูแลการปฏิรูป งานที่สภาปฏิรูปแห่งชาติของเราคิดค้นไว้ ศึกษาไว้ต่อไป จุดหมายปลายทางก็คือความสัมฤทธิผลในเรื่องราวของการปฏิรูป เปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นในทุกเรื่องทุกราวที่พวกเราค้นพบอยู่ในขณะนี้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในอนาคตให้ได้

ท่านประธานครับ ตามมาตรา ๒๘๑ ที่ระบุไว้ว่าให้ดำเนินการตามแผนและขั้นตอนการปฏิรูป การตรากฎหมาย และการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ที่สภาปฏิรูปแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบไว้ และโดยเฉพาะให้ดำเนินการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ ชัดเจนดีมากครับ อย่างน้อยก็ต้องมีการปฏิบัติ การปฏิรูปต่อไปไม่ใช่หยุดอยู่แค่นี้ในช่วงวาระของสภาปฏิรูปแห่งชาติ คือตั้งแต่มาตรา ๒๘๒ ถึงมาตรา ๒๙๖ โดยรวมที่เราจะต้องให้ความสำคัญมี ๑๕ เรื่อง ๑๕ ด้าน ที่กระผมเองก็มองศึกษาวิเคราะห์ในทุกมาตรา เห็นความสำคัญหมด ซึ่งผมเชื่อว่าทุกคนในสังคมไทยซึ่งมีเจตนาดี ต้องการเห็นบ้านเมืองไทยของเรามีการปฏิรูป สิ่งที่มันปรากฏอยู่ปัจจุบันขณะนี้ซึ่งมันไม่ค่อยชัดเจน มันขับเคลื่อนไม่ค่อยได้ มันติดโน่นติดนี่ จะต้องมีการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงไปสู่อนาคตหรือวิวัฒนาการที่ดีขึ้น อันนี่ละแน่ชัดเหลือเกิน ผมคิดว่าสังคมไทยอยากจะเห็น ย่อมจะมีความยินดีที่อยากจะเห็นอย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต ผมเชื่อว่าอย่างนั้น แล้วก็คิดว่าทุกท่านในสภาแห่งนี้คงจะเห็นด้วย

ท่านประธานครับ ผมคงต้องขอแสดงความเห็นเพิ่มเติมแบบเจาะลึกในมาตรา ๒๘๗ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องราวของการปฏิรูปการขับเคลื่อนปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการผังเมือง ซึ่งมาตรา ๒๘๗ เขียนนำไว้ตอนต้นมาตราไว้ว่า มาตรา ๒๘๗ ให้มีการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการผังเมือง ๓ ชุด ๓ งาน ๓ เรื่อง ผมเห็นด้วยแล้วคิดว่ากรรมาธิการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เรากำลังทำงานอยู่ในขณะนี้เห็นด้วยครับ ครบเครื่อง ครบเรื่องราวที่เรากำลังทำงานอยู่มีความพัวพันกัน ๓ เรื่องชัด ๆ เราจะต้องขับเคลื่อนกันต่อไป นี่เป็นเรื่องสำคัญในส่วนที่พวกเรารับผิดชอบครับ ต่อมาผมก็อยากจะบอกรายละเอียดต่อไปว่า มันทำแบบไหนกัน

ทำอะไร ทำอย่างไร อันนี้เป็นเรื่องใหญ่ จะปฏิรูปแบบไหน ปฏิรูปด้วยการทำอะไร ทำอย่างไร เพราะจะพูดกันกว้าง ๆ ก็คงจะไม่ค่อยชัดเจนนัก จะต้องลงเจาะลึกในบางอย่างบางประการให้ชัด ๆ เหมือนกัน ตามที่ปรากฏอยู่ในมาตรา ๒๘๗ ทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็ได้ให้รายละเอียดเขียนไว้ในอนุของมาตรานี้ ก็เรียกว่ามี ๔ อนุมาตรา อ่านแล้วครับ ---------

แต่ท่านประธานครับ เรื่องที่ว่าทำแบบไหน ทำอะไร ทำอย่างไร กระผมอยากจะฝากความคิดเห็นของกระผมเองไปยังคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่า ตามที่คณะกรรมาธิการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศึกษาวิเคราะห์เพื่อจะเสนอแนวทางการปฏิรูป ๓ เรื่อง ๓ ด้านที่กระผมกล่าวถึงเมื่อตอนต้น คือการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีหลากหลายตัวเหลือเกินทรัพยากรธรรมชาติ พูดกันคลุม ๆ คงไม่ได้ แต่มีโอกาสก็ต้องแยกแยะเจาะบอกไปว่า มันอะไร ๆ ที่เป็นปัญหา มันเป็นปัญหาไปหมดล่ะครับทรัพยากรธรรมชาติในเมืองไทยในเวลานี้มันเสื่อมโทรม ถูกใช้อย่างไม่บันยะบันยังอะไรทำนองนี้ ใช้แบบไม่ยั่งยืน ใช้แบบไม่มีการอนุรักษ์ ใช้ไปเรื่อย ๆ แล้วก็ไม่คิดถึงการฟื้นฟู อันนี้ที่เป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน แล้วเราต้องปฏิรูปเรื่องการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพสิ่งแวดล้อมก็มีหลากหลายบริบท เขียนระบุเจาะลงไปบ้างก็น่าจะเป็นการดี แล้วเราต้องปฏิรูปเรื่องราวของการบริหารจัดการการผังเมืองและการใช้พื้นที่ทุก ๆ ท่านคนไทยทั้งหลายเห็นว่าเรื่องราวของการผังเมือง เรื่องราวของการใช้พื้นที่ไม่ว่าในระดับอะไรต่าง ๆ เวลานี้สับสนต้องปฏิรูป ที่สำคัญที่สุดเราต้องปฏิรูปอะไร ปฏิรูปอย่างไรนั้น กล่าวโดยรวมแล้วการปฏิรูปทั้ง ๓ เรื่อง ๓ ชุด ที่กระผมนำเสนอมา และในมาตรา ๒๘๗ ก็อยากจะบอกว่าพวกเราพบว่าเรื่องของการปฏิรูปแทบทุกเรื่อง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการเรื่องราวของสิ่งแวดล้อม การจัดการเรื่องราวของการผังเมืองแทบทุกเรื่องมันต้องมีการปฏิรูปปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรครับ พูดไปอาจจะเป็นของแสลงของผู้ที่รับผิดชอบดูแลองค์กรแต่มองเห็นครับ ศึกษาวิเคราะห์มาเห็นเลย โครงสร้างองค์กรที่บริหารจัดการเรื่องราวต่าง ๆ มันล้าสมัย มันไม่ขับเคลื่อน เพราะฉะนั้นต้องปฏิรูป ในหลักของพวกเราต้องปฏิรูปปรับเปลี่ยน ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร จะมีรายละเอียดอย่างไร จะมีเนื้อหาที่พวกเราหลายเรื่องหลายราวนำเสนอเรื่องราวของการปรับเปลี่ยนปฏิรูปโครงสร้างองค์กร ในชุดนี้จะเขียนไว้ได้ไหมครับรายละเอียดบางส่วนในมาตรา ๒๘๗ มันต้องมีการปรับเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงให้มีสภาพดีกว่าเดิม ดีกว่าปัจจุบันนี้ให้ได้ ถ้าหากไม่ทำกระผมก็สามารถยืนยันได้เลยว่าการขับเคลื่อนการปฏิรูปไม่ว่าด้านใดก็ตามมันจะเหมือน ๆ เดิมไม่สัมฤทธิผล อันนี้เป็นของแท้เป็นของแน่จริงว่าจะเป็นอย่างนี้ เราต้องปฏิรูปเรื่องนี้ ยากแต่เราต้องทำ

และเรื่องราวที่ ๒ การปฏิรูป อันนี้ก็เขียนไว้เยอะ ต้องมีการปฏิรูปด้านกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง อันนี้เป็นของชัดเจน พวกเราศึกษาก็วิเคราะห์ว่ากฎหมาย

มันมีหลายประเภท กฎหมายแรกก็คือกฎหมายแม่บท กฎหมายแม่บทที่จะบริหารจัดการการปฏิรูปเรื่องราวต่าง ๆ หลายเรื่องมันไม่มี มันต้องสร้างกฎหมายแม่บท การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กฎหมายแม่บทการบริหารจัดการเรื่องโน้นเรื่องนี้ต้องมี มันมีกฎหมายเยอะแยะไปหมด มันเป็นกฎหมายประจำของส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งมันขับเคลื่อนงานไม่ได้ พัวพันยุ่งเหยิง สรุปแล้วมันต้องมีการปฏิรูปด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง อันนี้ต้องทำให้ได้ ต้องทำให้ชัด แล้วก็ต้องมีการขับเคลื่อนกันต่อไป ลำพังระยะเวลา ๑ ปี ที่เราทำงานกันอยู่ เราชี้ได้ เสนอได้ ----------

แต่ว่าการขับเคลื่อนให้ออกมาเป็นรูปธรรมในอนาคตต้องใช้เวลา การตรากฎหมายแม่บท การปรับปรุงกฎหมายแต่ละเรื่องที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผมคิดว่าในหลาย ๆ เรื่องของการปฏิรูปไม่ใช่เฉพาะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการผังเมืองอย่างเดียวหรอกครับ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ

เอาละครับแล้วเรื่องที่ ๓ ที่สำคัญสำหรับพวกผม มีความเห็น คือการปฏิรูปกลไกการบริหารงาน กลไกการบริหารงานก็สามารถจะอธิบายให้รู้ให้เห็นได้ว่ามันคืออะไร แต่พูดสั้น ๆ แบบนี้ก็เข้าใจ ทุกฝ่ายเข้าใจ กลไกการบริหารงานและปฏิรูปเรื่องแผน ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี กลยุทธ์ในการขับเคลื่อน งานแต่ละเรื่องเวลานี้ไม่มีพูดกันง่าย ๆ ไม่มีหรอกครับ ยุทธศาสตร์ของชาติพูดเป็น คำ คำ คำ อยู่นี้ ยุทธศาสตร์ของชาติด้านนี้ ด้านนี้ ด้านนี้เป็นอย่างไร แผนแม่บทในการขับเคลื่อนเป็นอย่างไร ไม่มีในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในด้านผังเมืองอะไรต่าง ๆ พวกนี้จำเป็นเพื่อจะเป็นกรอบในการปฏิบัติงาน ทำงานให้มีความชัดเจน ให้ประเทศ ให้บ้านเมืองเดินไปสู่เป้าหมายของการขับเคลื่อน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาให้เข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรมอะไรต่าง ๆ และรวมไปถึงกลไกของการมีส่วนร่วม กลไกของการมีส่วนร่วมอันนี้ก็สำคัญ พูดเป็นคำอย่างนี้อยู่ตลอด กลไกของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในที่นี้ก็ร่วมในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ ภาคผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ภาควิชาการ ประชาชนในพื้นที่ ชุมชน พวกนี้จะทำอย่างไรละครับ การมีส่วนร่วมมาช่วยกันทำตั้งแต่คิด คิดงานแบบนี้ ๆ ต้องร่วมกันครับ เวลานี้ถ้าจะพูดกันแล้วกระบวนการปฏิบัติการนำโดยภาครัฐอย่างเดียว บอกว่าประชาชนมีส่วนร่วม ประชาชนมีส่วนร่วม ก็ได้แต่พูด พูดกันทั้งนั้น แต่กลไกมันเป็นอย่างไร กลไกต้องมีระบบ มีระเบียบ มีอะไรรองรับ เอาละครับอันนี้เป็นเรื่องสำคัญ ๆ ก็อยากจะฝากให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญขอความกรุณาได้พิจารณาระบุผสมไปใน ๔ อนุของมาตรา ๒๘๗ ให้ครบเครื่องเถอะครับ ผมก็จะไม่ขอพูดรายละเอียดที่บรรจุไว้อยู่ใน ๔ อนุของมาตรา ๒๘๗ อย่างไร มองดูแล้วมันยังไม่ครบเครื่องเอาอย่างนี้ดีกว่าก็ฝากท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้โปรดพิจารณาเพิ่มเติมต่อไปครับ ขอบคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ท่านธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์ ท่านมีเวลา ๓๐ นาทีเลยนะคะ

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ศันสนีย์ ๒๐/๒

นายธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ท่านประธานและท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติผู้ทรงเกียรติทุกท่านครับ กระผม นายธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติในฐานะประธานกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ขออนุญาตอภิปรายให้ข้อสังเกตร่างรัฐธรรมนูญที่เสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติในวันนี้ ก็คงต้องขอกราบเรียนในภาพรวมด้วยการขอแสดงความชื่นชมในความอุตสาหะ วิริยะ ความอดทน ความรู้ความสามารถของท่านประธานกรรมาธิการและท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุกท่านที่ได้สร้างผลงานประวัติศาสตร์ชิ้นสำคัญที่สุดให้กับประเทศชาติและประชาชนชาวไทย ก็คือร่างรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปที่พวกเราสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติทุกท่านกำลังช่วยกันพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ที่สุดอยู่ในขณะนี้ ----------

ในส่วนที่เกี่ยวกับปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินเท่าที่ได้ตรวจสอบดูจากข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน เทียบเคียงกับบทบัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญแล้ว เห็นว่าส่วนใหญ่ได้รับการบรรจุไว้ มีความสอดคล้อง แล้วหลายเรื่องก็บรรจุไว้ในร่างรัฐธรรมนูญหลายมาตราด้วยกัน เช่น เรื่องยุทธศาสตร์ชาติและเรื่องการปฏิรูประบบงบประมาณและการคลัง รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ด้วย ถึงแม้ว่าในรายละเอียดจะยังมีประเด็นหรือมีข้อสังเกตที่จะต้องขออนุญาตหยิบยกขึ้นมาทำความเข้าใจหรือเสนอแนะว่าควรจะปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้นแล้วก็สามารถนำไปสู่การปฏิบัติในการบริหารกิจการบ้านเมืองได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดผลต่อประเทศชาติในทางที่พัฒนาประเทศได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ท่านประธานครับ เนื่องจากผมมีเวลาในการอภิปรายเพียงครั้งเดียว จึงจะขออนุญาตอภิปรายบทบัญญัติในภาค ๔ นี้ทั้งหมดทั้งภาค แล้วก็อาจจะเชื่อมโยงไปถึงภาคอื่นเท่าที่เกี่ยวข้องแล้วก็จำเป็นซึ่งท่านกรรมาธิการก็อาจจะสรุปหรือว่าชี้แจงในภายหลังได้ สำหรับบทบัญญัติในภาค ๔ เรื่องการปฏิรูปและการสร้างความปรองดองในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผมมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญผ่านท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ๔-๕ ประการด้วยกัน แต่ก่อนอื่นต้องขอกราบเรียนต่อท่านประธานผ่านไปยังคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุกท่านด้วยความเคารพว่าข้อสังเกตของผมนั้นเป็นข้อสังเกตที่เกิดขึ้นจากความบริสุทธิ์ใจและความปรารถนาดีที่ต้องการที่จะให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ดีที่สุดเท่านั้นเอง

ข้อสังเกตประการแรกของผมก็คือบทบัญญัติในภาค ๔ นี้ แบ่งออกเป็น ๓ หมวด คือหมวด ๑ เป็นบททั่วไปมีอยู่ ๒ มาตรา หมวด ๒ เป็นเรื่องการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ ก็คือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ อันนี้ก็มีอยู่ ๒ มาตรา ส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ ๑๕ ด้าน มีอยู่ ๑๖ มาตรา แล้วก็ในหมวด ๓ การสร้างความปรองดอง มีอยู่ ๒ มาตรา ท่านประธานที่เคารพครับ เราเรียกรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่าฉบับปฏิรูป สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหลายท่านเริ่มตั้งแต่ท่านอลงกรณ์ พลบุตร และท่านคำนูณ สิทธิสมาน ขออนุญาตเอ่ยนามท่าน ก็ได้อภิปรายและบรรยายสรุป

โดยชี้ให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่เหมือนกับรัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ผ่านมา เพราะเป็นรัฐธรรมนูญที่มีบทบัญญัติว่าด้วยการปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง กว่าจะมาเป็นร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เราได้ระดมสมอง ระดมความคิด ระดมสรรพกำลังของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ๒๕๐ ท่าน ถึงแม้ว่าท่านทิชา ณ นคร ขออนุญาตเอ่ยนามท่าน จะได้ลาออกไปแล้ว เราก็ได้ใช้สมอง เราก็ได้ใช้ความคิดของท่านมาแล้ว รวมทั้งสมองและความคิดความเห็นของคนไทยอีกหลายล้านคนผ่านช่องทางและเวทีรับฟังความคิดเห็นที่สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งท่านประธานคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็ได้แจ้งให้ที่ประชุมแห่งนี้ทราบตั้งแต่วันแรกของการเปิดอภิปรายครั้งนี้ว่า คณะกรรมาธิการได้นำความคิดความเห็นที่ได้รับฟังมาประกอบการพิจารณายกร่างจนกระทั่งเป็นรูปเล่ม เป็นร่างแรกขึ้นมา แต่ท่านประธานครับ ผมกำลังจะกราบเรียนให้ท่านประธานทราบว่า จากการอ่านบทบัญญัติในภาค ๔ ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว ทำให้ผมเกิดคำถามขึ้นในใจว่า เรากำลังให้ความสำคัญกับการปฏิรูปน้อยเกินไปหรือเปล่า เพราะอะไรครับ ท่านประธานและท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุกท่านกรุณาอ่านมาตรา ๒๗๗ และมาตรา ๒๗๘ ของร่างรัฐธรรมนูญดูสิครับ

มาตรา ๒๗๗ ร่างไว้ว่า บทบัญญัติในภาคนี้ก่อให้เกิดความรับผิดชอบแก่รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน และพลเมืองที่ต้องจัดให้มีการปฏิรูป และการสร้างความปรองดองตามหลักการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มาตรานี้เป็นมาตราที่ดีที่สุดมาตราหนึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นมาตราที่มีข้อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐและพลเมืองที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องปฏิรูปประเทศตามหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าองค์กรใด หน่วยงานใด หรือผู้ใดที่มีหน้าที่แล้วไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ ถือได้เลยว่าขัดรัฐธรรมนูญ ต้องรับผิดชอบ ผมจึงเห็นว่ามาตรานี้เป็นมาตราที่ดีที่สุด มาตรานี้ยังไม่มีปัญหาในขณะนี้ แต่จะมีปัญหาเมื่ออ่านมาตราถัดไป คือมาตรา ๒๗๘ ที่บัญญัติว่า ความในภาคนี้ให้สิ้นผลบังคับในวันที่ถัดจากวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ครบ ๕ ปี เว้นแต่พลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน รัฐสภา หรือคณะรัฐมนตรีเสนอให้มีการออกเสียงประชามติให้บทบัญญัติในภาคนี้คงใช้บังคับอยู่ต่อไป ซึ่งต้องไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันที่พลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากออกเสียงประชามติเห็นชอบ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ตรงนี้ละครับที่กระผมกราบเรียนว่า ผมรู้สึกว่าเรากำลังให้ความสำคัญกับการปฏิรูปประเทศน้อยมาก เพราะในความเห็นของผมเมื่อเราเรียกรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่าเป็นฉบับปฏิรูป บทบัญญัติในภาคนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวด ๒ ส่วนที่ ๒ ที่กำหนดแนวทางการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ไว้ถึง ๑๕ ด้าน ๑๕ มาตรา คือบทบัญญัติที่ผมถือว่าเป็นตัวตนที่แท้จริง แล้วก็เป็นเอกลักษณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่แตกต่างจากฉบับอื่น ๆ แต่ในมาตรา ๒๗๘ กำหนดให้บทบัญญัติในภาคนี้มีผลบังคับใช้ได้เพียง ๕ ปี หรือต่อได้อีกไม่เกิน ๕ ปี รวมแล้วไม่เกิน ๑๐ ปี ก็แปลว่าเกิน ๕ ปีหลังจากนี้ถ้าไม่มีการต่อ ไม่มีการได้รับประชามติว่าให้ต่อได้ เราก็ไม่ต้องปฏิรูปแล้วครับ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย และพลเมืองก็ไม่ต้องทำการปฏิรูปต่อไปตามมาตรา ๒๗๗ เพราะมาตรา ๒๗๘ สั่งยกเลิกหรือให้สิ้นผลใช้บังคับทั้งหมด ท่านประธานครับ ผมได้เคยพูดไว้ในที่ประชุมแห่งนี้อย่างน้อย ๒ ครั้ง แล้วก็จะขออนุญาตพูดอีกครั้งหนึ่งว่าเรื่องการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดิน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการปฏิรูปประเทศเป็นเรื่องสำคัญ เป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องที่มีขอบข่ายกว้างขวาง และเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยระยะเวลาต่อเนื่องในการดำเนินการ การปฏิรูปเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ฝรั่งเรียกว่าออนโกอิง โพรเซส (Ongoing process) ผมขออภัย

ขออนุญาตใช้ภาษาอังกฤษ แนวทางปฏิรูปทั้ง ๑๕ ด้านที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘๒ ถึงมาตรา ๒๙๖ ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ไม่สามารถทำให้เสร็จทุกเรื่องภายใน ๕ ปี หรือบางเรื่องแม้แต่ ๑๐ ปี ก็ไม่แน่ว่าจะเสร็จ ท่านประชา เตรัตน์ ขออนุญาตเอ่ยนามท่าน ก็ยืนยันว่าการปฏิรูปต้องใช้เวลา ท่านก็บอกว่า ๕ ปี ก็ไม่เสร็จ ถ้าใครได้อ่านไลน์ (Line) ของท่านดอกเตอร์ดุสิต เครืองาม ก็ขออนุญาตเอ่ยนามท่านอีกครั้งหนึ่ง เมื่อคืนนี้ตอนดึก คือผมนอนดึกตามวัยของผม ท่านก็เขียนไว้ในไลน์ของท่านว่า การปฏิรูปต้องใช้เวลาต่อเนื่องไม่มีสิ้นสุด รวมทั้งล่าสุด ท่านเกริกไกร จีระแพทย์ ก็ได้กรุณาอภิปรายไปแล้วว่าเรื่องการปฏิรูปต้องใช้เวลามากกว่า ๕ ปี

ท่านประธานครับ กระผมเองเคยได้รับการแต่งตั้งจากอดีตนายกรัฐมนตรีท่านหนึ่งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ทำหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ในคณะกรรมการคณะนั้นมีสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหลายท่านเข้ามาอยู่ในที่นี้และโดยบังเอิญมาอยู่ในคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินด้วยกัน กระผมขออนุญาตเอ่ยนามท่าน เพราะท่านอาจจะลืมไปแล้วก็ได้ อย่างเช่น ท่านผาณิต นิติทัณฑ์ประภาส ท่านศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ศุภชัย ยาวะประภาษ ท่านอรพินท์ สพโชคชัย และท่านเบญจวรรณ สร่างนิทร ๑๘ ปีแล้วครับท่านประธานเราก็ยังต้องมาช่วยกันคิดเรื่องปฏิรูประบบราชการต่อไป ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งครับว่าต้องมีองค์กรสานต่องานปฏิรูป บางประเทศถึงขนาดตั้งเป็นกระทรวงปฏิรูป แล้วก็ในประเทศไทยเราเองเราก็เคยมีกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติมาแล้ว ถ้าเราจำไม่ผิด ตอนนั้นเราเอากรมต่าง ๆ ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศในระยะนั้นเอามาไว้ในกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ทั้ง ๆ ที่กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติไม่ได้มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับเรื่องนั้นเลย อย่างเช่น กรมทางหลวง กรมชลประทานอะไรอย่างนี้เป็นต้น เอามาไว้ในกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ เพราะว่านั่นละครับคือองค์กรที่ทำการปฏิรูปในระยะนั้น ในสมัยท่านนายกรัฐมนตรี จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผมเข้าใจดีว่าเหตุผลหรือเจตนารมณ์ในการยกร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๘ ที่ได้บัญญัติไว้ในภาค ๔ ให้มีผลบังคับใช้เพียง ๕ ปี ก็คงเพราะเกรงว่าองค์กรที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๙ คือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ รวมทั้งคณะกรรมการอิสระเสริมสร้างความปรองดองแห่งชาติที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙๗ จะถูกมองว่าเป็นองค์กรสืบทอดอำนาจเพื่อให้อยู่ยาวต่อไปโดยไม่มีกำหนด ผมเข้าใจครับ ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ควรจะมีการกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรเฉพาะกิจซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดี แต่ด้วยความเคารพผมไม่เห็นด้วยที่จะเขียนรัฐธรรมนูญให้ภาค ๔ นี้สิ้นผลบังคับใน ๕ ปีไปทั้งหมด ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญอาจจะบอกว่างานปฏิรูปที่ยังทำไม่เสร็จก็ทำต่อไปสิ แต่ว่าท่านอย่าลืมว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เมื่อรัฐธรรมนูญสั่งให้สิ้นผลบังคับจะมีรัฐบาลกี่รัฐบาล จะมีหน่วยงานของรัฐกี่หน่วยงาน แล้วก็จะมีข้าราชการสักกี่คนที่อยากจะทำต่อไป ถ้ารัฐธรรมนูญบอกว่าสิ้นผลไปแล้ว รวมทั้งหลักการในการจัดทำทั้งหมดก็สิ้นผลไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าจะต้องตั้งงบประมาณมาเพื่อที่จะทำการปฏิรูปต่อไปก็จะไม่ได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณหรอกครับ เพราะว่ารัฐธรรมนูญได้ให้การปฏิรูป

และการปรองดองสิ้นผลไปแล้วครับ เหตุผลที่ผมไม่เห็นด้วยกับร่างมาตรานี้มีอยู่ ๓ ประการ ด้วยกัน

ประการแรก สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ

ขอประทานโทษครับ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะประการที่ ๒ ของกระผมอยู่ที่มาตรา ๒๗๙ นี้อีกครั้งหนึ่งครับ เรื่องสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งในหลักการผมเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องตั้งขึ้น เพราะมิฉะนั้นก็จะไม่มีองค์กรใดรับผิดชอบดูแลการดำเนินการเมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติสิ้นสภาพไปแล้ว แล้วกระผมก็ได้เรียนยกตัวอย่างไปแล้วว่าในบางประเทศเขามีการปฏิรูปที่ตั้งหน่วยงานรับผิดชอบในระดับกระทรวงด้วยซ้ำไป แต่ผมไม่เห็นด้วยกับร่างในวรรคสี่ของมาตรา ๒๗๙ ที่บัญญัติไว้ว่า สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) ทั้ง ๖ อนุมาตรา คือสภาขับเคลื่อนกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปตามที่กำหนดไว้ เหตุผลที่กระผมไม่เห็นด้วยกับร่างมาตรานี้มีอยู่ ๓ ประการ

ประการแรกที่สุด สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติเป็นคนละองค์กร เป็นคนละคณะ จะมีอำนาจหน้าที่เหมือนกันได้อย่างไรครับ ถ้ามีอำนาจหน้าที่เหมือนกันทำไมต้องแยกเป็น ๒ องค์กร คือ ๑ สภา กับ ๑ คณะกรรมการ ไม่มีที่ไหนที่เขากำหนดผมว่าทั้ง ๒ อย่างนี้มีอำนาจหน้าที่เหมือนกันในเมื่อมันเป็นคนละองค์กร เพราะฉะนั้นถ้าจะคง ๒ องค์กรไว้ก็ต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ของ ๒ องค์กรนี้ให้แตกต่างกันให้ชัดเจน

เหตุผลประการที่ ๒ คณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ กระผมเห็นว่าควรจะเปลี่ยนชื่อเป็นคณะกรรมการบริหารการปฏิรูปแห่งชาติไม่ควรเรียกว่าคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูป มันเลยขั้นยุทธศาสตร์แล้ว มันต้องบริหารการปฏิรูปแห่งชาติแล้วก็ให้มีหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม จัดทำแผน ให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือการดำเนินการปฏิรูปแก่องค์กร หรือหน่วยงาน หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการต่อไป คือสภาขับเคลื่อนก็เป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนผลักดัน ส่วนคณะกรรมการนี้ก็จะเป็นคณะกรรมการที่มีหน้าที่เป็นองค์กรปฏิบัติ ถ้าอย่างนี้พอไปได้ พอรับได้ครับ

เหตุผลประการที่ ๓ ก็คือถ้าจะให้ดีจริง ๆ ท่านประธานครับ ผมว่าควรมีแค่คณะกรรมการหรือสำนักงานคณะกรรมการบริหารการปฏิรูปแห่งชาติเพียงองค์กรเดียวโดยไม่ต้องมีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผลดีที่มันจะตามมาก็คือว่า

ประการแรก เราคงได้ยินคำอภิปรายไปพอสมควร ประการแรกก็คือตัดข้อครหาว่าสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหรือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ตามต้องการที่จะสืบทอดอำนาจหรือขยายอายุการทำงานของตัวเองแถมกำหนดให้มีการตั้งพวกเดียวกันเองอีก ๖๐ คน บวก ๓๐ คน เข้าไปเป็นสมาชิกสภาขับเคลื่อนตามที่ท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหลายท่าน เช่นท่านอาจารย์วันชัย สอนศิริ ขออนุญาตเอ่ยนามท่าน แล้วก็ท่านอื่นอีกได้กรุณาให้ข้อสังเกตไว้แล้ว

ประการที่ ๒ การตั้งสภาขับเคลื่อนขึ้นมาอีก ๑๒๐ คน ก็จะต้องมาประชุมกันต่อว่าจะทำงานกันต่ออย่างไร ท่านประธานครับ ผมว่าเราประชุมกันมาเยอะแล้วครับ ทั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการอีกเป็น ๑๐๐ คณะ ช่วงต่อไปคือการส่งไม้ต่อให้เขาไปทำงานให้มันเกิดมรรคเกิดผลจริงจัง ผมเห็นด้วยที่จะต้องตั้งองค์กรแต่ต้องเป็นองค์กรกำกับ ช่วยเหลือ สนับสนุน ติดตามให้กับคณะรัฐมนตรี ให้กับ

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน ให้กับพลเมืองที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๒๗๗ นั้น เป็นผู้ปฏิบัติมากกว่าสภาที่จะต้องมาประชุมกันเป็นหลัก

แล้วก็ผลดีประการที่ ๓ ก็คือถ้าทำตามข้อเสนอหรือข้อแนะนำของผมจะลดองค์กรตั้งใหม่ได้ ๑ องค์กร ประหยัดงบประมาณได้เป็นจำนวนมาก แล้วก็จะได้รับคำชมมากกว่าคำวิพากษ์วิจารณ์คัดค้านครับ

ข้อสังเกตประการที่ ๓ ของผมอยู่ที่มาตรา ๒๘๔ เรื่องแนวทางปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เริ่มตั้งแต่ (๑) ที่บัญญัติว่า การบริหารราชการแผ่นดินและการจัดสรรงบประมาณต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาวและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ท่านประธานครับ การที่รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติว่า การบริหารราชการแผ่นดินและการจัดสรรงบประมาณต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นนิมิตหมายที่ดี เพราะเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ได้มีการกำหนดคำว่า ยุทธศาสตร์ชาติ ไว้ในรัฐธรรมนูญ แล้วก็ในการประชุม ๔-๕ วันที่ผ่านมาเราก็ได้ยินคำว่า ยุทธศาสตร์ชาติ หลายครั้ง กระแสผมกราบเรียนว่าได้รับการยอมรับเป็นอย่างดีว่ายุทธศาสตร์ชาติเป็นเรื่องสำคัญ เป็นเรื่องจำเป็น เป็นเรื่องที่จะต้องมี ความจริงเป็นเจตนารมณ์ที่มุ่งมั่นของคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินที่ต้องการจะเห็นการบริหารราชการแผ่นดินของชาติดำเนินไปอย่างมีเป้าหมายระยะยาวที่ชัดเจน มีทิศทาง กระบวนการและงบประมาณรองรับที่เป็นระบบไม่เปะปะ ไร้ทิศทางและเป้าหมาย

อาศัยแต่เพียงนโยบายที่รัฐบาลแต่ละชุดแถลงต่อรัฐสภาเป็นหลัก ซึ่งหลายครั้งที่นอกจากนโยบายของรัฐบาลจะไม่สามารถนำพาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้แล้ว ยังสร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้กับบ้านเมืองได้อีก คำว่า ยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากจะบัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๔ (๑) นี้แล้ว ยังปรากฏอยู่ในร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๙ ที่บัญญัติว่า ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมายและนโยบายที่แถลงไว้ ตลอดจนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งรวมถึงนโยบายความมั่นคงแห่งชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แล้วก็ในร่างมาตรา ๖๒ วรรคสาม ก็กำหนดไว้ว่า การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้มองเห็นความสำคัญ ซึ่งต้องขอขอบคุณในความมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม คณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินเห็นว่าเพื่อยืนยันถึงความสำคัญและนำไปสู่การจัดทำและใช้ยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นกรอบทิศทางและเป้าหมายในการบริหารราชการแผ่นดินและการพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริง สมควรเสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติในบางประเด็น เช่น ให้มีการกำหนดเรื่องยุทธศาสตร์ชาติเพิ่มไว้ในภาค ๒ หมวด ๒ โดยแก้ไขชื่อหมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเป็นยุทธศาสตร์ชาติและแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตราอื่นอีกบางมาตรา รวมทั้งการเสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ท่าน พันตำรวจตรี ดอกเตอร์ยงยุทธ สาระสมบัติ ประธานอนุกรรมาธิการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติได้อภิปรายไว้แล้ว ผมจะไม่ขออภิปรายซ้ำ แต่จะจัดทำคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญส่งให้กับคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญต่อไป ซึ่งหวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาปรับปรุงตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อสังเกตประการที่ ๔ ครับท่านประธาน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำและจัดสรรงบประมาณตามที่ร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๔ (๑) บัญญัติให้ต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และในมาตรา ๒๐๑ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีและร่างพระราชบัญญัติ

งบประมาณแผ่นดินต้องแสดงงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณตามภารกิจของหน่วยงานและตามพื้นที่ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ท่านประธานครับ การจัดทำและการจัดสรรงบประมาณตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้จะแตกต่างจากการจัดทำงบประมาณประจำปีในแบบเดิมอย่างน้อย ๒ ประการ คือ ๑. ต้องจัดทำและจัดสรรตามยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว แล้วก็ ๒. ต้องจัดทำแบบ ๒ ระบบคู่ขนาน คือ จัดสรรงบประมาณตามภารกิจหรือที่ฝรั่งเรียกว่าฟังก์ชัน เบสด์ บัดเจทติง (Function based budgeting) และการจัดสรรงบประมาณตามพื้นที่หรือแอเรีย เบสด์ บัดเจทติง (Area based budgeting) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำและจัดสรรงบประมาณระบบคู่ขนาน ซึ่งถือเป็นการปฏิรูประบบงบประมาณของชาติเป็นครั้งแรก โดยมีเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ในการเพิ่มอำนาจและการเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอความต้องการ ในการจัดทำคำขอ ในการควบคุมติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ และที่สำคัญก็คือให้ระบบงบประมาณของประเทศเป็นระบบที่มุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง ความจริงข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องนี้ไม่มีอะไรมากไปกว่าการฝากให้ท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กรุณาพิจารณาปรับปรุงร่างมาตรา ๒๐๑ วรรคสอง ตอนท้ายที่เขียนว่า ตลอดจนจัดสรรงบประมาณตามภารกิจของหน่วยงานและตามพื้นที่ โดยเพิ่มข้อความว่า โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำคำขอและควบคุมติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ก็น่าจะทำให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นการปฏิรูปการจัดทำงบประมาณอย่างแท้จริง

- ๒๖/๑

แล้วก็ข้อสังเกตประการที่ ๕ เป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๔ (๕) ที่กำหนดให้มีองค์กรบริหารการพัฒนาภาค ทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในภาค และดูแลหน่วยงานของรัฐในพื้นที่ จัดทำแผนและบริหารงบประมาณแบบพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาภาคที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ ซึ่งไม่ซ้ำซ้อนกับงานของจังหวัดและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ประสานการพัฒนาพื้นที่ การบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการและยั่งยืนของการพัฒนาในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ อ่านอนุมาตรานี้แล้วก็เกิดข้อสงสัยและเกิดคำถามขึ้นหลายประการครับท่านประธาน

คำถามข้อแรก คือเราจะตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองในระดับภาค ซึ่งผมก็ไม่ทราบว่าจะมีกี่ภาค แล้วจะแบ่งภาคกันอย่างไร ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรบริหารการพัฒนาภาคจะเรียกชื่อตำแหน่งว่าอะไร มีคนถามผมว่าจะเรียกว่าผู้ว่าราชการภาค เหมือนกับผู้ว่าราชการ หรือข้าหลวงมณฑลในสมัยก่อนหรือไม่ ผมก็ตอบไม่ได้ครับ

คำถามสำคัญต่อไปก็คือ ผู้ว่าราชการหรือผู้อำนวยการองค์กรบริหารการพัฒนาภาคนั้น จะมีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามตัวอย่างภารกิจที่กำหนดไว้ในอนุมาตรานี้ให้ประสบความสำเร็จได้อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานงานซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่ไปตั้งหน่วยงานอยู่ในส่วนภูมิภาคโดยไม่ขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเรื่องนี้เป็นปัญหาสำคัญที่เป็นเสมือนหนามตำใจผู้ว่าราชการจังหวัดและอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติอยู่ในที่นี้หลายท่านได้เคยอภิปรายไว้แล้ว

ท่านประธานครับ ความจริงเรื่องนี้คณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ได้เคยเรียนเชิญท่านอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา ขออนุญาตเอ่ยนามท่านท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญไปร่วมประชุมหารือและขอความรู้จากท่าน ซึ่งท่านก็ได้กรุณาอธิบายให้เราเข้าใจถึงแนวคิดและเจตนารมณ์ในการยกร่างในระดับหนึ่ง แล้วก็ถ้าหากว่าผมเข้าใจไม่ผิดวัตถุประสงค์สำคัญข้อหนึ่งของการยกร่างอนุมาตรานี้ก็คือการที่จะช่วยลดจำนวนหน่วยงานของราชการส่วนกลางที่ไปตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคได้ แต่กราบเรียนด้วยเคารพครับว่า ผมไม่เห็นช่องทางว่าจะสามารถลดจำนวนหน่วยงานดังกล่าวได้อย่างไร

ทั้งยังอาจจะทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนและสับสนในการบริหารงานระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ผมจึงใคร่ขออนุญาตเสนอความคิดในการปรับปรุงแก้ไขร่างมาตรานี้ ถ้าหากว่าประสงค์จะให้คงอยู่ต่อไป โดยขออนุญาตแก้ว่า (๔) ให้มีการยุบเลิกหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ไปตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคให้ชัดลงไปเลย และจัดตั้งองค์กรบริหารการพัฒนาพื้นที่ เปลี่ยนคำว่า ภาค เป็น พื้นที่ โดยตั้งอยู่ในส่วนกลาง ให้องค์กรนี้ตั้งอยู่ในส่วนกลางเพียงหน่วยเดียว ทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนากลุ่มจังหวัดต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคและกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐในพื้นที่ จัดทำแผนและบริหารงบประมาณแบบพื้นที่ เพื่อดำเนินการพัฒนาพื้นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติเพิ่มเข้าไปนิดหนึ่ง และแผนพัฒนาประเทศซึ่งไม่ซ้ำซ้อนกับงานของจังหวัดและองค์การบริหารท้องถิ่น ประสานงานพัฒนาพื้นที่การบริหารงานระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาแบบบูรณาการและยั่งยืนของการพัฒนาในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ถ้าบัญญัติอย่างนี้ รับได้ครับ เพราะว่ามันจะมีความชัดเจนขึ้นเยอะ แล้วก็มีเป้าหมายด้วยว่าจะต้องมีการลดหน่วยงานของส่วนกลางที่ไปตั้งอยู่ในภูมิภาคโดยไม่จำเป็นอยู่มากมาย ออกให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้ ความจริงผมมีเรื่องที่จะอภิปรายอีกพอสมควร แต่ว่าเนื่องจากเวลาหมดแล้ว ขอขอบพระคุณท่านประธานอย่างยิ่ง ขอบคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ค่ะ ขอขอบพระคุณค่ะ ต่อไปท่านประธานกรรมาธิการท่านสุดท้ายของภาคนี้ คือท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา ท่านดอกเตอร์ศักรินทร์ ภูมิรัตน ขอเชิญค่ะ

นายศักรินทร์ ภูมิรัตน : กราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็ท่านสมาชิก สปช. ผม ศักรินทร์ ภูมิรัตน ในฐานะตัวแทนกรรมาธิการปฏิรูปวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา ขออนุญาตอภิปรายร่างรัฐธรรมนูญเป็นครั้งที่ ๒ ในภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง ผมต้องเรียนว่าผมได้แสดงความชื่นชมต่อกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญไปแล้ว และความรู้สึกก็ยังไม่ได้เปลี่ยนไป อันที่จริงมีมากขึ้น จากวิธีการที่เพื่อน ๆ และพี่ ๆ สปช. ได้ทำให้เกิดการพัฒนาเพิ่มเติมอย่างมีสาระและเป็นประโยชน์ในช่วง ๕ วันที่ผ่านมาแล้วก็คงจะวันนี้และพรุ่งนี้ด้วย ผมได้ความรู้มากมาย และภูมิใจที่มีส่วนร่วมในมหกรรมที่สำคัญยิ่งในบทบาทหน้าที่ของ สปช. และขอแสดงความยินดีกับท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และในขณะเดียวกันก็ด้วยความขอบคุณ แล้วก็เห็นใจว่ามีงานสำคัญที่ต้องทำอีกมาก เพราะว่าได้ข้อมูลไปอีกมากมาย และเป็นข้อมูลที่จำเป็นที่จะต้องได้รับการพิจารณาจำนวนมาก แล้วก็ดีใจที่ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุกท่านคงจะมีความสุขที่จะได้สร้างผลงานที่มีคุณภาพสูง ผมขอย้ำอีกครั้งหนึ่งถึงความจำเป็นที่จะต้องเหลียวหลังแก้ปัญหาในอดีตและแลข้างหน้าสร้างอนาคตให้ก้าวหน้าทันสมัย เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกรรมาธิการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา เราไม่เพียงต้องแก้ปัญหาในสิ่งที่ประเทศมีความล้าหลังและอ่อนแอเป็นอย่างยิ่ง ในโครงสร้างพื้นฐาน ๓ ด้าน คือด้านโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา คือระบบวิจัยการสร้างความรู้ของประเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และที่สำคัญมากไม่ยิ่งหย่อนกว่า และความจริงสำคัญมาก ๆ ทีเดียวก็คือด้านโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลของประเทศ ซึ่งจะเป็นฐานสำคัญนำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปหลาย ๆ ด้านหรือแทบทุกด้านก็ว่าได้ ซึ่งก็เป็นธรรมชาติ เพราะเราจะต้องทำงานสอดประสานกัน ความอ่อนแอของโครงสร้างพื้นฐานทั้งสาม เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศติดกับประเทศรายได้ปานกลาง และมีความเหลื่อมล้ำสูง เป็นอุปสรรคที่จะทำให้ประเทศไทยไม่สามารถมีความก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศตามที่ท่านประธานคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ชี้ให้เห็นว่าจำเป็นที่จะต้องนำไปสู่เมื่อวันแรกที่เราได้มาปรึกษาหารือกัน ตามวิสัยทัศน์ ปี ๒๕๗๕ ที่เราได้ร่วมกันทำ และได้นำเสนอโดยท่านอาจารย์สุวิทย์ เมษินทรีย์ ขออนุญาตเราประสงค์จะนำประเทศเข้าสู่กลุ่มประเทศโลกที่ ๑

ไม่ให้ม้วนกลับไปสู่ประเทศโลกที่ ๓ ซึ่งผมขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า ไม่มีประเทศพัฒนาแล้ว คือประเทศในโลกที่ ๑ ประเทศใดเลยที่มีโครงสร้างทั้งสามที่ผมกล่าวถึงนี้อ่อนแอ รัฐธรรมนูญที่เรากำลังร่างนี้จึงต้องสร้างฐานให้เราแก้จุดอ่อนเหล่านี้ และสร้างฐานให้ประเทศมุ่งหน้าไปได้ตามที่เรามุ่งหวัง ผมเห็นด้วยกับประเด็นยุทธศาสตร์ว่าจะต้องมียุทธศาสตร์ประเทศ และจะต้องมีกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศตามที่ได้พูดถึงหลายท่านแล้ว แต่ ณ วันนี้จะขอกล่าวถึงความจำเป็นที่เราจะต้องพูดถึงในภาค ๔ ตามนวัตกรรมของรัฐธรรมนูญของเราฉบับนี้ที่จะต้องทำให้ประเทศต้องทำงานหนัก ให้เกิดการปฏิรูปอย่างจริงจังเป็นระบบ ซึ่งผมอยากเสนอให้ใช้เวลาร่วมกันคิดกลไกตรงนี้ ให้เกิดความมั่นใจได้ว่าเราได้กำหนดไว้ได้ดีพอที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูปได้อย่างจริงจัง รวมทั้งการสร้างการจัดยุทธศาสตร์ และกรรมาธิการได้วางกลไกสภาปฏิรูปไว้แล้ว และคงต้องเดินแนวทางและวิธีการที่จะได้ผลอย่างจริงจัง รูปแบบสภาและกรรมการต่าง ๆ จะเป็นอย่างไรก็ได้มีการพูดถึงกันเยอะแล้ว แต่ว่าในเชิงการบริหารจัดการระดับประเทศที่จะต้องนำประเทศไปทำการปฏิรูปให้ได้ผล ผมมีความรู้สึกว่าการมีแค่ธุรการมาช่วยสนับสนุนไม่น่าจะเพียงพอ เราคงจะต้องมีเลขาธิการที่เข้มแข็ง มีความสามารถสูงและอาจจำเป็นที่จะต้องเป็นกลุ่มที่ได้รับความเชื่อมั่นอยู่แล้วระดับหนึ่ง เพราะว่าการไปสร้างองค์กรใหม่ต้องใช้เวลามากกว่าจะทำความสามารถให้เกิดขึ้นได้ เพราะฉะนั้นการที่ได้รับความเชื่อมั่นอยู่แล้วระดับหนึ่งยิ่งมากเท่าไรก็ยิ่งดี ทำให้เราอาจจะต้องคิดปรับหน่วยงานเดิมที่มีศักยภาพเพื่อทำหน้าที่นี้ต่อไปหรือไม่ เช่น เราอาจจะพูดถึงสำนักงานเลขาธิการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมโครงสร้างและหาทีมหาคนให้ทำหน้าที่นี้ได้เข้มแข็งเหมาะสม งานนี้พึงมุ่งผลสัมฤทธิ์บนฐานความถูกต้องมีความรับผิดชอบ การมุ่งผลสัมฤทธิ์พึงต้องนำความเชี่ยวชาญของภาคเอกชนมาประกอบการวางแนวทางของบทบาทหน้าที่ของฝ่ายเลขาฯ ผมไม่เห็นว่าเราจะทำได้เพียงมีฝ่ายธุรการ และผมคิดว่าเราจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงกลไกเหล่านี้ให้ดี เราถึงจะสามารถที่จะต่อเนื่องการปฏิรูปได้เสร็จในเวลาที่จำกัดมาก เช่น ๕ ปีที่ได้พูดถึงกัน และถึงแม้จะต่อได้อีก ๕ ปี ก็ยังเป็นเวลาที่จำกัดมากอยู่ดี

ขอกลับไปเรื่องการพาประเทศไปสู่ความก้าวหน้า ทันสมัย พลเมืองมีส่วนร่วม มีความสุข ลดความเหลื่อมล้ำ มีความเป็นธรรม ซึ่งจำเป็นที่แต่ละวาระการปฏิรูปทั้ง ๓๖ วาระที่เราพูดถึงกันอยู่ และอาจจะต้องมีมากกว่านั้นที่จะทำไปสู่ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะต้องมีการประสานสอดคล้องทำงานร่วมกันอย่างเข้มแข็งจริงจัง ในส่วนของ ๓ ประเด็นหลักที่ทางทีมกรรมาธิการผมได้เกี่ยวข้องโดยตรงนั้นผมขอยืนยันว่าเรื่องทั้งสาม นอกจากจะต้องอยู่ในภาค ๔ นี้อย่างสอดคล้องร่วมกับส่วนอื่น ๆ แล้ว ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีอยู่ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งมีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นการแสดงเจตจำนงให้รัฐตรากฎหมายและกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งควรมีมาตรการเฉพาะด้านนี้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา และกำหนดนโยบายบริหารเฉพาะด้านนี้ และในขณะเดียวกันก็สอดแทรกเน้นย้ำตามความจำเป็นในภาคส่วนต่าง ๆ ตามที่ท่านสมาชิก สปช. หลายท่านได้ให้คำแนะนำไปแล้วในช่วงหลายวันที่ผ่านมา และผมได้นำเรียนไปในการให้ความเห็นไปแล้วเมื่อวันอังคาร

ในภาค ๔ ของการปฏิรูป การที่ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้วางกลไกที่สำคัญเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์จากการปฏิรูปโดยกำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปเฉพาะด้านขึ้น ผมก็เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดียิ่ง ทำอย่างไรให้แต่ละด้านสามารถจะสอดคล้อง สอดประสานทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิผลได้เป็นเรื่องที่ท้าทายการบริหารจัดการการปฏิรูปอย่างยิ่ง ซึ่งผมได้เรียนไปเมื่อครู่นี้ แต่อย่างไรก็ดีก็ยังจะต้องมีการเสนอรายละเอียดปรับปรุงเพื่อให้ครบถ้วนกระบวนความแล้วก็ไม่ตกหล่นสิ่งที่สำคัญไป ซึ่งพวกเราก็จะได้เสนอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป

การกำหนดให้ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อที่จะทำกรรมการก็เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วง เพราะเขียนไว้ว่าต้องทำให้เสร็จให้ภายใน ๑ ปี ซึ่งก็หมายความว่าถ้าเผื่อช้าไปนักก็จะเกิดปัญหาได้ จะมีวิธีการที่จะทำให้กระบวนการนี้ขับเคลื่อนได้รวดเร็วทันทีที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ก็น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ผมจะขออนุญาตสรุปประเด็นที่พึงจะให้เกิดในการปฏิรูป ๓ ระบบหลักที่ได้เรียนเมื่อครู่นี้เพื่อเป็นการเน้นย้ำให้ชัดเจนอีกครั้งหนึ่งว่า เราจำเป็นต้องครอบคลุมระบบ ๓ ระบบ คือระบบข้อมูล ระบบโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา และระบบวิจัยไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้ประเทศมีระบบเศรษฐกิจในทุกระดับบนฐานความรู้และนวัตกรรม ผมคิดว่า คีย์เวิร์ด

(Keyword) เศรษฐกิจบนฐานความรู้และนวัตกรรมจำเป็นอย่างยิ่ง ควบคู่ไปกับเศรษฐกิจพอเพียง และที่สำคัญไม่แพ้กันก็คือจะต้องมีระบบบริหารจัดการบนความรู้และข้อเท็จจริง คือระบบบริหารจัดการประเทศบนฐานความรู้และข้อเท็จจริง จะทำสิ่งเหล่านี้เราต้องการการเปลี่ยนแปลง เราต้องการการปฏิรูปที่มีประสิทธิผล และต้องทำให้เกิดในช่วงเวลาที่รวดเร็วพอ ในส่วนนี้เราต้องเร่งความต่อเนื่องหลังการใช้รัฐธรรมนูญใหม่

อีกประเด็นหนึ่ง คือในภาพรวมเราต้องการให้มีองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่เป็นวิทยาศาสตร์ที่เข้มแข็งพอ การที่พลเมืองมีกรอบแนวคิดบนฐานของเหตุและผล ความคิดวิเคราะห์บนฐานความเป็นวิทยาศาสตร์การตัดสินใจและการบริหารจัดการบนข้อมูลข้อเท็จจริง การสร้างความสามารถและสมรรถนะของประชาชนพลเมือง ชุมชน สังคม ภาคเอกชน ภาครัฐ การที่ผู้บริหารประเทศได้มีข้อมูล ข้อเท็จจริงและตัดสินใจบนฐานการสร้างความสามารถของประเทศในระยะยาว ให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงซึ่งมาอย่างรวดเร็วมากขึ้นเรื่อย ๆ และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือการที่ประเทศไทยทุกภาคส่วนยึดหลักการพัฒนาบนฐานความรู้ พัฒนาประเทศบนเศรษฐกิจความรู้และนวัตกรรม เรานึกถึงยุทธศาสตร์ชาติที่เน้นสิ่งที่เราพูดกันถึงเรียก คอร์เพอเรท เลท เนชันแนล อะเจนดา (Corporate Let National Agenda) เพราะว่าประเทศไทยจะพัฒนาไปข้างหน้าได้ ภาคชุมชนจะต้องเข้มแข็ง ภาคเอกชนจะต้องมีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศโดยรวมเป็นหลัก แล้วเราต้องทำให้ทุกภาคส่วนมุ่งช่วยกันพัฒนาประเทศ ไม่ใช่เพียงทำให้ถูกต้องและถูกกฎหมายเท่านั้น ความสามารถทางการแข่งขันที่ท่านเกริกไกรพูดถึงขออนุญาตอยู่ที่ความสามารถของภาคผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก ภาครัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ดีกลไกปฏิรูปจึงจำเป็นที่จะต้องสอดคล้องประสานจากหลายภาคส่วนเข้าด้วยกัน ----------

ในด้านระบบข้อมูล เราต้องจัดให้รัฐโดยปกติเปิดเผยข้อมูล และจะยกเว้นก็เฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นเท่านั้นให้ประชาชนพลเมืองได้รับทราบ ได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลา และอย่างทันสมัย ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและจัดระบบที่มีการบูรณาการข้อมูลและสารสนเทศภาครัฐของประเทศอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน ถูกต้อง ทันสมัย เอื้อต่อการบูรณาการระบบสารสนเทศเพื่อการให้บริการและการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ เราจะได้ชัดเจนว่าไม่มีใครสามารถจะอ้าง นึกเอา พูดเอาตามอำเภอใจได้ มีวิธีการที่เราจะตรวจเช็กได้ตลอดเวลาอย่างมั่นใจ กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารจัดการและเชื่อมโยงข้อมูลของภาครัฐเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินงาน การตัดสินใจบนฐานข้อเท็จจริง และให้บริการประชาชน และเกิดความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเปิดเผยข้อมูลและใช้ประโยชน์ข้อมูลภาครัฐและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริการประชาชน

ในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ซึ่งได้เขียนไว้ ๔ ข้อ คงจะต้องมีการปรับในรายละเอียดเพิ่มเติม ซึ่งผมจะขอไม่ใช้เวลาตรงนี้เนื่องจากเป็นรายละเอียด แต่ว่าก็มีความจำเป็นอย่างยิ่ง หลาย ๆ ประเด็นเป็นกรอบที่ได้พูดถึงไปเมื่อครู่นี้ แต่ว่าประเด็นที่สำคัญก็คือว่าจำเป็นที่จะต้องเพิ่มกลไกบริหารประเทศที่ให้ได้รับข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีเพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจการพัฒนาประเทศในระยะยาว และการดูแลการบริหารจัดการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมที่เป็นระบบ กำหนดขอบเขตภารกิจอำนาจหน้าที่ของภาครัฐในการบริหารวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้ชัดเจนและสัมพันธ์กับบูรณาการ หน่วยงานอย่างเช่นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็ดี กระทรวงสาธารณสุขก็ดี และกระทรวงอุตสาหกรรม และอีกหลาย ๆ กระทรวงจำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและจำเป็นที่จะต้องสร้างสมรรถนะความสามารถของตัวระบบเองให้สามารถจะให้บริการให้ทั่วถึง ทำอย่างไรความรู้ความสามารถจะมีผู้รับผิดชอบให้เข้าถึงชุมชนทำอย่างไรชุมชนจะสามารถที่จะเรียกร้องความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้เขาสามารถจะพัฒนาความเข้มแข็งของเขาได้อย่างเต็มศักยภาพ

ทั้งหมดนี้เราคงจะได้เสนอข้อมูลเป็นรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป ผมจึงเรียนข้อมูลว่าเราจำเป็นที่จะต้องมีกลไกทั้งในที่กำหนดไว้ในภาค ๒ และในขณะเดียวกัน

ต้องช่วยกันผลักดันภาค ๔ และหาวิธีการบริหารจัดการการปฏิรูปให้ประเทศไทยเราได้ใช้โอกาสนี้พัฒนาให้เจริญทัดเทียมนานาอารยประเทศต่อไป ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ท่านสมาชิกคะ ขณะนี้ท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูป ๑๒ คณะที่ได้แจ้งความประสงค์อภิปรายให้ความเห็นร่างรัฐธรรมนูญในภาค ๔ นี้ คือ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดองได้อภิปรายครบแล้ว ดิฉันใคร่ขอเชิญท่านมานิจ สุขสมจิตร รองประธานคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับมอบหมายจากท่านประธานได้กรุณาตอบชี้แจงค่ะ ขอเชิญค่ะ

นายมานิจ สุขสมจิตร (กรรมาธิการ) : เรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่านครับ ผม นายมานิจ สุขสมจิตร สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติด้านสื่อมวลชน เป็นรองประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ คนที่ ๒ ผมได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญให้มาชี้แจงข้อสงสัยของท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวกับสื่อมวลชน แต่ก่อนที่ผมจะกราบเรียนถึงข้อสงสัยของท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติก็ใคร่จะขอเรียนว่า ในความเป็นประชาธิปไตยของประเทศหนึ่งนั้น องค์ประกอบของประชาธิปไตยไม่ได้มีเพียงว่า ๔ ปีมาเลือกตั้งครั้งหนึ่ง แต่ว่าจะต้องประกอบด้วยหลายสิ่งหลายอย่างด้วยกัน นับตั้งแต่ประการแรกประเทศนั้นจะต้องปกครองโดยระบบนิติรัฐ นั่นหมายความว่าใช้กฎหมายเป็นหลัก และกฎหมายนั้นก็จะต้องมีความเป็นธรรม ขณะเดียวกันประชาชนจะต้องมีบทบาทในการตรวจสอบ รัฐบาลก็จะต้องมีความโปร่งใส สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้รวมไปถึงเรื่องความมีเสรีภาพของสื่อมวลชนด้วย การที่ให้สื่อมวลชนมีเสรีภาพนั้นก็เพื่อที่จะให้สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและแสดงความคิดเห็นอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และรอบด้านเพื่อที่ให้ประชาชนผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารนั้น

นำข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และรอบด้านไปประกอบการวินิจฉัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเมือง เรื่องการต่างประเทศ ทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าหากประชาชนมีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และรอบด้านแล้วก็จะสามารถตัดสิน สามารถวินิจฉัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้อย่างถูกต้อง ด้วยเหตุฉะนี้เองในรัฐธรรมนูญทุก ๆ ฉบับจึงได้ให้หลักประกันรับรองสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ให้การรับรองสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนไว้อย่างกว้างขวาง แต่ขณะเดียวกันก็เรียนว่าในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เองก็ได้กำหนดว่าการใช้สิทธิเสรีภาพนั้นจะต้องใช้ควบคู่ไปกับความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบที่สำคัญก็คือความรับผิดชอบต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ซึ่งเมื่อเช้านี้ท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็ได้พูดถึงความไม่สบายใจที่มีสื่อมวลชนบางคนบางประเภทได้ประพฤติออกนอกลู่นอกทาง ข่าวอย่างหนึ่งพาดหัวอีกอย่างหนึ่ง หรือว่าคนให้สัมภาษณ์อย่างหนึ่งไปเขียนอีกอย่างหนึ่ง อันนี้ละครับเป็นความไม่สบายใจร่วมกัน ผมเองได้ประกอบอาชีพนี้มานานเกินกว่าครึ่งหนึ่งของชีวิต คือเป็นเวลา ๕๗ ปีแล้ว ก็ได้แลเห็นความไม่อยู่กับร่องกับรอยของคนบางคนตลอดมา เพราะฉะนั้นจึงเห็นด้วยที่รัฐธรรมนูญนอกจากจะให้เสรีภาพแล้ว ก็มีบทบัญญัติว่าด้วยการจำกัดสิทธิ บทบัญญัติว่าด้วยการจำกัดสิทธินั้นก็อยู่ในกรอบว่า การที่จะห้ามสื่อมวลชนเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นทั้งหมด หรือบางส่วน หรือการแทรกแซงด้วยวิธีการอื่นใดเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่ ๔ ประการด้วยกัน

ประการแรก ก็จะออกกฎหมายมาเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐได้ กฎหมายที่ออกมาจำกัดสิทธิเสรีภาพเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของรัฐนั้นมีมากมายหลายฉบับ จะเอ่ยชื่อแต่เพียง ๒ ฉบับ ฉบับหนึ่งก็คือพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗ เมื่อ ๑๐๐ กว่าปีมาแล้ว ขณะนี้เรายังใช้บังคับอยู่ ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารในการที่จะห้ามออกจำหน่ายหรือจ่ายแจกสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ภาพ บท หรือคำประพันธ์ที่อาจจะทำให้เกิดความไม่สงบขึ้น นอกจากนี้แล้วยังมีพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ อีก อันนี้ก็ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารในการที่จะห้ามเสนอข่าวห้ามจำหน่ายหรือทำให้แพร่หลายซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์

ทีนี้นอกจากนี้แล้วรัฐธรรมนูญนี้ก็ยังบอกว่า สามารถจะออกกฎหมายมาจำกัดสิทธิเสรีภาพในการที่จะเข้าไปล่วงล้ำก้ำเกินสิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่

ส่วนตัวของบุคคลอื่น เช่น ในกฎหมายเรื่องหมิ่นประมาท เป็นต้น นอกจากนี้ก็จะสามารถออกกฎหมายมาคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง ข้อมูลส่วนบุคคล แล้วก็ออกกฎหมายมาเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจและสุขภาพของประชาชน อันนี้เป็นข้อจำกัดสิทธิ แต่ขณะเดียวกันในการส่งเสริมเสรีภาพนั้นในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ได้รับรอง แล้วก็ได้บัญญัติเพิ่มเติมไว้หลายประการด้วยกัน ประการสำคัญก็คือว่าคนเป็นเจ้าของกิจการสื่อมวลชนนั้นจะต้องเป็นพลเมือง อันนี้ก็มีท่านสมาชิกบางท่านก็ได้อภิปรายว่าทำไมจะต้องไปจำกัดเฉพาะพลเมืองเท่านั้นที่จะเป็นเจ้าของสื่อมวลชนได้ ก็ขอเรียนว่าเรื่องสื่อมวลชนนั้นเป็นเรื่องของประเทศ เป็นเรื่องของชาติ ไม่ควรที่จะให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพนี้ ซึ่งขณะนี้ใน พ.ร.บ. จดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ได้กำหนดไว้ว่าผู้ที่จะเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้นผู้ถือหุ้นจะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยเกินกว่า ๗๐ เปอร์เซ็นต์ ขณะเดียวกันผู้ที่เป็นกรรมการบริหารนั้นจำนวน ๓ ใน ๔ ก็จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อันนี้ก็จะเห็นว่าเป็นอาชีพซึ่งสงวนไว้สำหรับคนไทยเท่านั้น

นอกจากนี้แล้วในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ก็ยังกำหนดว่า คนที่จะมาเป็นเจ้าของสื่อมวลชนในลักษณะที่อาจจะมีผลเป็นการครอบงำ หรือผูกขาดการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร หรือความคิดเห็นของสังคม หรือมีผลเป็นการขัดขวางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชนจะกระทำมิได้ นั่นก็หมายความว่าคน ๆ ใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มบริษัทกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะมาผูกขาดมีอิทธิพลครอบงำในเรื่องการเสนอข้อมูลข่าวสาร หรือว่าการปกปิดข้อมูลข่าวสารนั้นจะกระทำมิได้ ซึ่งขณะนี้ก็มีตัวอย่างให้เห็นอยู่ในบางประเด็นในเรื่องนี้ นอกจากนี้แล้วยังห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาเป็นเจ้าของสื่อมวลชนด้วย ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม คือคนที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น ถ้าหากมาเป็นเจ้าของสื่อมวลชนแล้วก็จะเกิดความไม่เป็นธรรมกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ๆ ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของสื่อมวลชน หรือไม่มีอำนาจสั่งการ ยกตัวอย่างเช่นในเขตเทศบาลแห่งใดแห่งหนึ่งปล่อยให้ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ มีน้ำเน่า ยุงชุม เวลาชาวบ้านจะไปร้องทุกข์กับหนังสือพิมพ์ หรือร้องทุกข์กับสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น วิทยุท้องถิ่น คนที่ทำในวิทยุ ทำในหนังสือพิมพ์นั้นก็บอกว่า สื่อมวลชนอันนี้เป็นของท่านนายกเทศมนตรีไม่สามารถจะรับคำร้องทุกข์ได้ เพราะฉะนั้นประชาชนก็จะไม่มีที่พึ่ง รัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ได้ห้ามไว้

นอกจากนี้แล้วเรื่องที่มีผู้วิพากษ์วิจารณ์กันมากในเรื่องการที่รัฐใช้เงินภาษีอากรไปอุดหนุนกิจการของสื่อมวลชน ในรัฐธรรมนูญนี้ก็บอกว่าจะกระทำมิได้ รวมทั้งการซื้อโฆษณา หรือบริการอื่นจากสื่อมวลชนโดยรัฐจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อการนั้น อันนี้ก็เป็นเรื่องของการปฏิรูป ซึ่งทางคณะกรรมาธิการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศก็คงจะได้จัดทำกฎหมายลูกในเรื่องนี้ออกมา

ที่เรียนไปนั้นเป็นเรื่องของการรับรองสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน ขณะเดียวกันในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ได้พูดถึงการปฏิรูปสื่อมวลชนด้วย พูดไว้ในมาตรา ๒๙๖ มี ๓ ประเด็นด้วยกัน

ประเด็นแรก ก็ให้มีกลไกส่งเสริมผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพด้านสื่อมวลชน ให้มีเสรีภาพควบคู่ไปกับความรับผิดชอบ เร่งพัฒนากลไกที่เป็นหลักประกันความเป็นอิสระจากการถูกครอบงำและแทรกแซงโดยอำนาจรัฐและอำนาจทุน เพื่อให้การแสวงหาข้อมูล

ข่าวสารเป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและรอบด้าน รวมทั้งส่งเสริมสวัสดิภาพและสวัสดิการในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อมวลชน

ประเด็นที่ ๒ ที่จะต้องปฏิรูปก็คือเร่งพัฒนามาตรการและกลไกกำกับดูแลสื่อมวลชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งการกำกับดูแลตนเองด้านจริยธรรม การกำกับดูแลโดยภาคประชาชนและการกำกับดูแลโดยหน่วยงานที่มีอำนาจทางกฎหมาย มีมาตรการส่งเสริมให้ประชาชนผู้ใช้และผู้บริโภคให้รู้เท่าทันสื่อ มีความตระหนักรู้ถึงสิทธิเสรีภาพ ความรับผิดชอบและตระหนักถึงหน้าที่ในฐานะที่เป็นพลเมือง

ประเด็นที่ ๓ มีกลไกที่จะจัดสรรแบ่งปันสื่อสารของชาติเพื่อให้โอกาสแก่ประชาชนได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งส่งเสริมให้มีสื่อทางเลือก สื่อชุมชน สื่อสันติภาพ ตลอดจนส่งเสริมและอุดหนุนการสร้างสรรค์ รวมทั้งผลิตเนื้อหาที่เป็นประโยชน์สาธารณะ อันนี้เป็นเรื่องของการปฏิรูป

ทีนี้ผมจะมาพูดถึงข้อสงสัยอยากทราบของท่านสมาชิกบางท่านนะครับ มีท่านสมาชิกบางท่าน ขออนุญาตไม่เอ่ยนาม ได้พูดในทำนองตำหนิว่าผมเองได้ไปขอถอนอาชีพสื่อมวลชนจากการที่จะได้รับการสรรหาเข้ามาเป็นสมาชิกวุฒิสภา อันนี้ก็ขอเรียนว่าเป็นเรื่องจริงแล้วก็บรรดาผู้มีอาชีพสื่อมวลชนจริง ๆ ทั้งหลายเห็นว่าเป็นเรื่องที่ถูกต้องแล้วที่ผมกระทำไปเช่นนั้น เนื่องจากว่าคนที่มีอาชีพสื่อไม่ควรจะไปเข้าเป็นฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ถ้าหากไปเป็นฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแล้วก็จะทำให้การทำหน้าที่นั้นไม่สมบูรณ์ ----------

บางท่านอาจจะมีความสงสัยว่า แล้วที่ผมกินเงินเดือนของบริษัทสื่อด้วยแล้วมาอยู่ตรงนี้ มันไม่ใช่ฝักใฝ่หรือ ก็ขอเรียนว่าผมเองขณะนี้ไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวกับการสั่งในการบริหารข่าว รวมทั้งการเขียนบทความด้วย เพราะฉะนั้นผมก็จะไม่ใช้ความเป็นสื่อของผมมาสนับสนุนหรือว่ามาคัดค้านการทำงานในหน้าที่สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เช่นเดียวกับเพื่อนผมอีกคนหนึ่งในที่นี้ ขออนุญาตเอ่ยนาม คุณประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์ คุณประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์ เป็นนักหนังสือพิมพ์อาชีพ ขณะนี้ก็ขอลาพักงานจากงานประจำเพื่อมาทำหน้าที่สภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยที่จะไม่ให้เอาเรื่องงานในหน้าที่มาเกี่ยวพันกับงานที่อยู่ตรงนี้ ก็ขอเรียนว่าไม่เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่สื่อมวลชนจะเข้ามาขอรับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา

คำถามอีกคำถามหนึ่ง มีคำถามว่าในมาตรา ๕๐ ของร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติไว้ว่า ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่ง มีท่านก็ได้บอกว่าไม่สมควรที่จะเขียนองค์กรหนึ่ง ก็ขอเรียนว่า คำว่า องค์กรหนึ่ง ก็เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ แม้ว่าจะบัญญัติไว้เช่นนั้น ก็ยังมีคนไปแปลงสาส์นทำให้มันมี ๒ องค์กรขึ้นมา แล้วก็ไม่ขึ้นแก่กัน เป็นรัฐอิสระ ซึ่งความจริงแล้วการบริหารจัดการในเรื่องคลื่นความถี่นั้นบอกว่าเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ เมื่อเป็นทรัพยากรของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะแล้วการกำหนดนโยบายในเรื่องของการจัดสรรคลื่นความถี่นั้นก็จะต้องมีความเป็นเอกภาพ ไม่ใช่ว่าต่างคนต่างทำไป วิทยุโทรทัศน์ก็ทำไปอย่างหนึ่ง โทรคมนาคมก็ทำไปอย่างหนึ่งโดยไม่สนใจใครทั้งนั้น ไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นถึงได้บัญญัติเหมือนกับที่บัญญัติไว้แล้ว คือให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่งเพื่อทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ ในมาตรา ๕๐ นี้เอง ก็ได้พูดถึงว่าเมื่อมีองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่แล้วให้มีหน้าที่กำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และกิจการสารสนเทศ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น คำนึงถึงบุคคลด้อยโอกาสทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งจัดให้ภาคประชาชนและชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อมวลชนสาธารณะ ทั้งนี้ภายใต้ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาของชาติ และตามที่กฎหมายบัญญัติ คำว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาของชาติ นี่ละครับก็ได้มีผู้อภิปรายว่าไม่เห็นด้วยที่จะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ผมก็เรียนว่าเรื่องนี้ก็คงจะต้องมีความจำเป็น เพราะเป็นยุทธศาสตร์ของชาติ ไม่ใช่ว่าเป็นบทความหรือเป็นความเห็นของ

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ นิษฐกานต์ ๓๒/๒

นักวิชาการคนใดคนหนึ่งที่ได้กำหนดเรื่องนี้ขึ้นมา ประเทศชาติจะต้องดำเนินไปโดยที่จะต้องมีแผนยุทธศาสตร์ซึ่งเรื่องนี้เดี๋ยวผมจะขอให้ท่าน พลโท นาวิน ดำริกาญจน์ ได้กรุณาอธิบายเรื่องยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนพัฒนาของชาติ สำหรับกระผมเองก็เรียนว่าสิทธิเสรีภาพที่ให้ไว้กับสื่อเป็นสิทธิเสรีภาพของพี่น้องประชาชนนั่นเอง ที่จะต้องได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วนและรอบด้านไม่ใช่สิทธิเสรีภาพของสื่อที่จะทำอะไรตามใจชอบ ที่จะวิพากษ์วิจารณ์โดยไม่สนใจข้อเท็จจริงว่าเป็นอย่างไร การวิพากษ์วิจารณ์นั้นสามารถกระทำได้แต่ต้องวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง เช่นเดียวกับการเสนอข่าวก็จะต้องเป็นไปตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ซึ่งเชื่อว่าทางคณะกรรมาธิการปฏิรูปสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศก็คงจะได้กำหนดกลไกในกฎหมายลูกเพื่อที่จะให้การกำกับดูแลการประกอบอาชีพของสื่อมวลชนนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- ๓๓/๑

เพราะที่แล้ว ๆ มานั้นก็อย่างที่ท่านทั้งหลายทราบว่าเมื่อมีการสอบสวนขึ้น มีการกล่าวหาว่าผู้ใดผู้หนึ่งประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพก็ได้ลาออกไป บอกว่าไม่เกี่ยวแล้ว เพราะฉะนั้นก็เป็นภาระที่จะต้องทำให้มีกลไกในการกำกับดูแล ซึ่งได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไว้ด้วยว่า กลไกในการกำกับดูแลนั้นก็จะต้องมีบุคคลในวิชาชีพสื่อมวลชนเป็นหลัก แล้วก็มีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งผู้แทนองค์การเอกชน และผู้บริโภคเข้ามาอยู่ด้วย ขอเรียนว่าแม้ว่าจะมีกลไกที่สมบูรณ์ มีกลไกที่มีประสิทธิภาพ มันก็จะยังไม่สามารถบรรลุผลได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์หรอกครับ ทั้งนี้และทั้งนั้นก็ขึ้นกับประชาชนผู้บริโภค ข้อมูลข่าวสารที่จะช่วยกันกำกับดูแล ขณะเดียวกันคนในวิชาชีพเดียวกันก็คงจะต้องตั้งข้อรังเกียจ คนที่ประพฤตินอกลู่นอกทาง นำความเสื่อมเสียมาสู่วงการวิชาชีพด้วย ของผมก็คงจะมีการอธิบายเพียงแค่นี้ จะขออนุญาตท่านประธานเชิญ พลโท นาวิน ได้กรุณาอธิบายถึงว่ายุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาชาติครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเทียนฉาย กีระนันทน์ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้ขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : เชิญ พลโท นาวินครับ

พลโท นาวิน ดำริกาญจน์ (กรรมาธิการ) : เรียนท่านประธานครับ พลโท นาวิน ดำริกาญจน์ กรรมาธิการ ผมรับโจทย์มาพูดในเรื่องของยุทธศาสตร์ชาติและความจำเป็นในการที่เราจะต้องมียุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ชาติเราจะเริ่มต้น เราต้องบอกบอกว่าผลประโยชน์แห่งชาติคืออะไร เราต้องการจะเห็นใน ๕๐ ปี ประเทศเป็นอย่างไร นั่นกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติ หลังจากนั้นเรามาไล่ทอนสั้นลงมา ๒๐ ปี นั่นก็คือกำหนดวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์ชาติคือเราจะมอบประเทศไทย หน้าตาอย่างไรให้กับลูกหลานในอีก ๒๐ ปี กำหนดออกมาแล้วครับ หน้าตาเป็นอย่างนี้ สิ่งที่เราอยากจะเห็นในตรงนี้ คราวนี้เราก็ต้องมาเดินต่อว่าจากวันนี้ไปถึง ๒๐ ปีข้างหน้าเราจะต้องทำอะไรบ้าง อะไรขาดเราเติมเต็ม อะไรที่เป็นอุปสรรคเราแก้ แล้วเราก็ดูถนนที่จะเดินจากวันนี้ไปสู่วันนั้นคืออะไร ตัวนั้นละครับคือยุทธศาสตร์ ถ้าเราไม่มียุทธศาสตร์มันก็จะเป็นประเทศไทยเหมือนในอดีต คือเปลี่ยนรัฐบาลทีเปลี่ยนเป้าหมายที ผมยกตัวอย่างง่ายที่สุด รัฐบาล รัฐบาลหนึ่งเข้ามา เชิญคนไทย ๖๕ ล้านคนขึ้นรถเราไปอ่างขาง ไปแคมปิง (Camping) กัน คนไทย ๖๐ ล้านคนขึ้นรถ รัฐบาลใช้เงินซื้อเต็นท์

ซื้อถุงนอน ซื้อตะเกียง ซื้อเครื่องมือทำอาหาร ปรากฏว่ายังไม่ถึงจังหวัดนครสวรรค์เลยครับ เปลี่ยนรัฐบาล รัฐบาลต่อไปก็บอกว่าเปลี่ยนแล้ว เราไปดำน้ำที่จังหวัดภูเก็ตดีกว่า ก็หันเหรถลงมา ระหว่างทางก็ซื้อถังดำน้ำ ซื้อตีนกบ ซื้อหน้ากาก ทั้งหมดนี้ค่าเต็นท์ยังผ่อนไม่หมด ซื้อมาอีกแล้ว ลงมายังไม่ถึงกรุงเทพมหานครเลยครับ เปลี่ยนรัฐบาล ไปไหว้พระธาตุพนมกันเถอะ ซื้อธูป ซื้อเทียน ซื้อจีวรจะเอาไปถวาย สรุปว่าคนที่อยู่ในรถ ๖๕ ล้านคนไม่ได้ลงจากรถสักที เป้าหมายไม่เคยถึงสักที แต่ยังต้องผ่อนส่งค่าเต็นท์ ผ่อนส่งค่าถังดำน้ำ ผ่อนส่งค่าจีวร นี่ครับนี่คือประเทศไทยในวันนี้ เรายังผ่อนส่ง บางสิ่งบางอย่างที่เราซื้อมาเพื่อจะไปสู่เป้าหมายหนึ่งยังไม่สำเร็จ แต่เรายังเดินต่อ เปลี่ยนทิศทาง เราจึงต้องมียุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์จะเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป็นตัวกำหนดความต่อเนื่องในการเดินหน้าของประเทศ เหมือนกับอะไรครับ ผมขออนุญาตใช้ศัพท์จากเศรษฐกิจ เขาเรียกว่าสเนค อิน เดอะ ทันเนิล (Snake in the tunnel) หรืองูในอุโมงค์ เรากำหนดยุทธศาสตร์คืออุโมงค์ ที่เราบอกว่าจะเดินไปไหน ที่ว่าเชื่อมต่อจากวันนี้ไปสู่อนาคตในวันหน้าอีก ๒๐ ปี ----------

งูในอุโมงค์ งูนี่ละครับ ก็คือแมเนจเมนท์ (Management) ก็คือรัฐบาล นิติบัญญัติ องค์กรของรัฐทั้งหลายก็จะเป็นสเนค อิน เดอะ ทันเนิล คือสามารถเลื้อยไปตรงไหนก็ได้ตามยุทธศาสตร์นั้นเก่ง ก็สามารถเพิ่มประสิทธิผลความเร็วในการเดินหน้าจากวันนี้ถึงเป้าหมายที่เราต้องการ แต่ต้องคำนึงถึงเป้าหมายอยู่ตลอด พอเรากำหนดยุทธศาสตร์ขึ้นมา ยุทธศาสตร์พวกนี้เป็นยุทธศาสตร์ที่ควรจะชัดเจน จับต้องได้ มาเลเซียกำหนดง่าย ๆ เราจะสร้างรถทั้งคันให้ได้ภายในปีนั้นปีนี้ สามารถแตกออกมาเป็นงานว่ากระทรวงไหนจะต้องทำอะไร ผลิตคนคนจะต้องผลิตอะไร องค์ความรู้ วัตถุดิบทุกอย่าง สามารถที่จะจับมั่นคั้นตาย มีวิสัยทัศน์แล้ว มียุทธศาสตร์แล้ว ก็ถามบอกว่าแล้วใครกำหนดอุโมงค์ล่ะ ก็ต้องมีคณะกรรมการขึ้นมากำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งต้องรวมผู้มีส่วนได้เสียทุกคนในประเทศไทยตั้งแต่พลเมือง ๖๕ ล้านคน พรรคการเมืองที่มีนโยบายแนวความคิด สภาพัฒน์ที่วางแผน สภาความมั่นคงแห่งชาติ มหาวิทยาลัยทั้งหมด สเตคโฮลเดอร์ (Stakeholder) ทั้งหมด จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านให้ครอบคลุมและเดินหน้าจากวันนี้ไปสู่ ๒๐ ปี หลายท่านเป็นห่วงว่าแล้วเขียนยุทธศาสตร์ชาติแล้วมันจะไปก้าวก่ายสิ่งที่กำหนดในรัฐธรรมนูญหรือไม่ เรียนท่านประธาน ก็ตอบว่ารัฐธรรมนูญก็คือ ๑ ในกรอบที่เป็นตัวกำหนดอุโมงค์ตัวนี้ ทันเนิล อุโมงค์ตัวนี้ไม่สามารถที่จะไปขัดกฎหมายสูงสุดของประเทศได้ เพราะฉะนั้นเรามียุทธศาสตร์ แต่เราเขียนยุทธศาสตร์ในรัฐธรรมนูญไม่ได้ เหตุผลคือยุทธศาสตร์มีพลวัต มีการเปลี่ยนแปลง สภาวะแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลง เราจึงจะต้องมีองค์กรที่จะกำหนดยุทธศาสตร์ กำหนดจากสเตคโฮลเดอร์ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดแล้ว ไม่ใช่จบ มันจะต้องมีการทบทวนใหญ่ทุก ๕ ปี ทบทวนเล็กทุก ๑ ปี ตัวนี้จะเป็นตัวกำหนด เป็นความจำเป็นที่เราจะต้องมีเพื่อไม่ใช่จะไปแคมปิง แล้วก็ไปดำน้ำ แล้วก็ไปไหว้พระธาตุกันอย่างนี้ เวียนกันไปจนคนในรถไม่ได้ลงสักที การที่มียุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ตัวนี้ไม่ใช่ลงรายละเอียด เป็นแผนที่มีแจงหมดใครทำอะไร ไม่ใช่นะครับ อุโมงค์ตัวนี้ต้องใหญ่พอเพื่อให้เกิดความสามารถที่ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติเข้ามาดูแลประเทศตามความต้องการของพลเมือง แต่เข้ามาเขาจะต้องบริหาร ๔ เอ็ม (4M) ที่เราพูดกันแมน (Man) มันนี (Money) แมททีเรียล (Material) แมเนจเมนท์ นี่คือการแสดงฝีมือของรัฐบาลของฝ่ายนิติบัญญัติว่าเดินหน้าไปด้วยการบริหาร ๓-๔ อย่างนี้สามารถก้าวกระโดดย่นระยะเวลาจากวันนี้ไปสู่อนาคตที่เรามุ่งให้ลูกหลานใน ๒๐ ปี ดังนั้นไม่ใช่บอกว่า

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ สิริพร ๓๔/๒

มียุทธศาสตร์แล้วรัฐบาลทำอะไรไม่ได้ รัฐบาลจะโดนท้าทาย ต้องทำให้ได้ ต้องทำให้มีประสิทธิผล ต้องบริหารงานวางลำดับความเร่งด่วน อันไหนเดินคู่ขนานได้ก็ต้องเดิน เพราะเราไม่ได้มีทรัพยากรที่ไม่มีขีดจำกัด เราจำกัด เงินเราก็มีจำกัด ดังนั้นการวางประเด็นยุทธศาสตร์ เรามียุทธศาสตร์แล้ว การวางประเด็นยุทธศาสตร์ การวางยุทธวิธีในการเดินหน้า นี่ครับคือหน้าที่ของรัฐบาล ไม่ว่าจะหาเสียง หรือไม่ว่าจะเข้ามาบริหารประเทศ ตัวนี้จะเป็นบทพิสูจน์ขีดความสามารถของรัฐบาล แต่เราต้องมองไปสู่วิสัยทัศน์ในอีก ๒๐ ปีบ่อย ๆ ----------

- ๓๕/๑

แล้วก็ไปดูว่าสิ่งที่เราทำใช่หรือไม่ พลเมือง องค์กรต่าง ๆ ที่ว่า ที่มีส่วนได้เสียก็ต้องคอยทบทวนว่า สิ่งที่เดินถูกต้องแล้วหรือไม่ จะต้องมีปรับเปลี่ยนอะไรบ้างไหม ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นตัวกำหนดทิศทาง จะกำหนดความต่อเนื่อง แล้วองค์กรที่ดำเนินการเรื่องยุทธศาสตร์ชาติจะต้องมีหน้าที่อีก ๑ หน้าที่ครับ คือการประเมินว่าการเดินไปตามยุทธศาสตร์ชาติตัวนี้มีประสิทธิผล มีความสำเร็จ มีความก้าวหน้าแค่ไหน เพื่อจะต้องคอยปรับและคอยเตือนครับ ก็ได้รับโจทย์มาว่าให้ยืนยันว่ายุทธศาสตร์ชาติเป็นสิ่งที่จำเป็น ผมก็คิดว่าน่าจะได้ยืนยันที่ชัดเจน แล้วก็ดีใจมากที่ท่านสมาชิกของ สปช. มีความเห็นตรงกันกับที่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ในส่วนของยุทธศาสตร์ชาตินี้ ก็ขอชื่นชมเป็นอย่างยิ่งครับ แล้วสุดท้ายก็ขอชื่นชมที่ท่านสมาชิกทั้งหลายได้ให้ข้อคิดที่ผมก็จดไปเต็มเล่มแล้ว เหลืออีกนิดหน่อย ขอบคุณมากครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ ต่อไปจะเป็นอภิปรายแสดงความเห็นของสมาชิกในภาค ๔ หมวด ๑ บททั่วไป ขอเรียนเชิญคุณสีลาภรณ์ บัวสาย ๕ นาทีครับ

นางสีลาภรณ์ บัวสาย : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ เนื่องจากเวลาเที่ยวนี้จำกัด ดิฉันจำได้ว่าคราวที่แล้วดิฉันเหลือ ๕ นาทีครึ่งนะคะ แต่ว่าจะพยายามจะให้จบใน ๕ นาที ภาค ๔ เป็นภาคที่ดิฉันคิดว่าสำคัญมากเพราะเป็นส่วนที่ยึดโยงการทำงานของ สปช. ทั้งหมด กับสิ่งที่จะไปเป็นโครงสร้างการผลักดันการปฏิรูปประเทศ เราทุกคนที่เข้ามาเป็น สปช. ล้วนมีความต้องการที่จะปฏิรูป อยากเห็นประเทศปฏิรูป แต่การสานต่อการปฏิรูปไม่ควรจะมีลักษณะที่ทำให้มีข้อครหาใด ๆ ได้เลยว่าเป็นการสืบทอดอำนาจ เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าไม่ควรมีสภา ประเด็นแรกนะคะ เราทำงานในระบบสภา แล้วก็เห็นข้อจำกัดของระบบสภาอยู่ การขับเคลื่อนการปฏิรูปหลังจากนี้ไปเมื่อวาระของ สปช. สิ้นสุดลง ควรจะมีลักษณะเป็นการทำงานเพื่อติดตามและกำกับทิศทางของการขับเคลื่อนการปฏิรูปมากกว่าที่จะเป็นสภาที่จะต้องมานั่งตัดสิน เสนอแนะอะไรอีกต่อไป เพราะฉะนั้นถ้าตัดส่วนสภาไปจะมีแต่คณะกรรมการ ซึ่งอาจจะเปลี่ยนชื่อตามที่ท่านธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ได้พูดถึง ขออนุญาต เป็นคณะกรรมการบริหารการขับเคลื่อนการปฏิรูป และทำหน้าที่หลัก ๆ คือถ้าบทบาทหน้าที่เป็นอย่างที่ระบุไว้ตามในมาตรา ๒๗๙ อำนาจหน้าที่นี้ไม่น่าจะเหมาะ ดิฉันคิดว่าควรจะต้องมีการปรับ เดี๋ยวจะเสนอมาเป็นลายลักษณ์อักษรอีกทีว่าอำนาจหน้าที่

น่าจะเป็นอย่างไร เพราะถ้าหากว่าทำงานในลักษณะตามที่เสนออันนี้หลายเรื่องเป็นการพัฒนา ไม่ใช่การปฏิรูปที่ไปอยู่ในข้อเสนอการปฏิรูปในมาตราถัด ๆ ไป ที่เป็นเรื่องในส่วนการปฏิรูปด้านต่าง ๆ มันไม่ใช่ตัวโครงสร้าง วันนี้ข้อเสนอของ สปช. หลายเรื่องในเชิงโครงสร้างได้ไประบุไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวินัยการคลัง การปฏิรูประบบงบประมาณ เรื่องการป้องกันทุจริต ส่วนที่เหลือเป็นเรื่องการขับเคลื่อนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการพัฒนา ซึ่งถ้าหากว่ามีกรรมการขึ้นมาแล้วไปทำหน้าที่ซ้อนกับการทำงานที่รัฐบาลในฐานะฝ่ายบริหารควรจะเป็นคนทำ มันจะกลายเป็นการทำงานซ้อนกัน แล้วก็อาจจะไปซ้อนกับกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ อาจจะไปซ้อนกับเรื่องสมัชชาพลเมือง เพราะมีการพูดเรื่องสมัชชาเพื่อการปฏิรูปขึ้นมาด้วย

ในส่วนที่ ๒ ในเรื่องการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ดิฉันมีข้อเสนอ ที่จริงมีหลายประเด็น แต่ว่าเสนอหลัก ๆ จริง ๆ ดิฉันคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สะท้อนได้ชัดเจนว่า มีโจทย์การบ้านที่คณะกรรมาธิการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ทั้ง ๑๘ คณะควรจะรับโจทย์มา เพื่อทำตัวชี้วัดหรือตัวบ่งชี้ผลสำเร็จของการปฏิรูปให้ชัดเจน เพื่อที่ว่าเวลาที่ไปปฏิรูป เมื่อกำหนดระยะเวลา คนติดตามจะได้ติดตามได้ตามตัวบ่งชี้เหล่านี้ ----------

รวมถึงคณะกรรมาธิการด้านต่าง ๆ ควรจะนำไปพิจารณาว่าต้องการให้ระบุแนวทางการปฏิรูปอะไร อย่างไรบ้างเพิ่มเติม ต้องรีบกลับไปทำการบ้านแล้วส่งมาให้เพื่อจะได้ชัดเจนยิ่งขึ้น หลายเรื่องบางประเด็นไม่ได้มาจากคณะกรรมาธิการปฏิรูป ยกตัวอย่างเช่น เรื่ององค์กรบริหารงานภาค ซึ่งอยู่ในมาตราที่เป็นเรื่องของการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ดิฉันอยู่ในคณะกรรมาธิการชุดนั้นและอยู่ในคณะกรรมาธิการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นด้วย ทั้ง ๒ คณะ สมาชิกส่วนใหญ่นั่งงงว่าเรื่ององค์กรบริหารการพัฒนาภาคมาจากไหน แล้วส่วนใหญ่ก็คิดว่าไม่เห็นด้วย การสร้างชั้นการบังคับบัญชาอันนี้ขึ้นมันจะเพิ่มอำนาจรัฐ ไม่ได้ลดอำนาจรัฐ แล้วก็ไม่ได้เพิ่มอำนาจให้ประชาชน แถมจะเพิ่มอาจจะเรียกว่าเรด เทป (Red tape) ความล่าช้า เพราะฉะนั้นสรุปก็คือคณะกรรมาธิการด้านต่าง ๆ น่าจะรับโจทย์นี้ไปทบทวน แล้วก็ไปเขียน แล้วก็ส่งมาโดยวงเล็บว่าควรจะเป็นเรื่องที่ชัดเจน สั้น และกระชับ อาจจะมีการตกลงภายหลังได้อีกที

ประเด็นสุดท้ายคือในหมวด ๓ คือเรื่องของความปรองดอง ดิฉันคิดว่าเรื่องความปรองดองเป็นเรื่องที่ต้องทำ ๒ อย่าง คือทำเชิงกระบวนการกับทำเชิงกฎหมาย เมื่อเขียนรัฐธรรมนูญอาจจะอยู่ได้เฉพาะในเชิงกฎหมาย กฎหมายที่สำคัญคือเรื่องของการที่จะสร้างความยุติธรรมและการให้อภัย ซึ่งอันนี้ก็จะต้องมีการเขียน แต่การทำในเชิงกระบวนการนั้น ดิฉันคิดว่าวันนี้สังคมไทยในชนบทมีความแตกต่างหลากหลายมาก ขออีก ๓๐ วินาทีนะคะ แต่ละชั้นมันแบ่งออกเป็นกลุ่มชนกลุ่มชั้นต่าง ๆ แล้วความรู้สึกนึกคิดทางการเมือง เครือข่ายทางการเมือง ความสัมพันธ์ทางการเมือง วิธีที่เขามองการเลือกตั้งก็แตกต่างกัน แต่มันไม่ใช่เรื่องเหลือวิสัยที่จะปรองดองกันได้ ความแตกต่างเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเป็นความแตกแยก แต่มันต้องบริหารการสร้างความปรองดองด้วยกระบวนการไม่ใช่การออกกฎหมาย เช่น การเปิดเวทีสาธารณะที่จะคุยกันเรื่องทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน มองเรื่องอนาคตที่จะดึงให้คนเดินไปข้างหน้าร่วมกัน ไม่ใช่จมอยู่กับปัญหาเดิม ยิ่งตอกย้ำคุยเรื่องความปรองดองถามว่าใครผิด ใครถูกมาก ๆ ยิ่งทำให้เราอยู่ที่เดิม แคะคุ้ยอยู่กับเรื่องเดิม ดิฉันคิดว่าถ้าหากว่าเราพารถไฟเคลื่อนออกจากที่เดิม ออกจากสถานีเดิม ทิวทัศน์เดิมมันก็จะเปลี่ยน คนก็จะไปคิดเรื่องใหม่ ความขัดแย้งเดิมจะถูกทิ้งไว้ข้างหลัง ในขณะที่สังคมเดินไปข้างหน้า อันนี้เป็นเรื่องของยุทธศาสตร์ของการจัดการเรื่องความปรองดอง แต่ส่วนที่จะอยู่

ในรัฐธรรมนูญน่าจะเป็นเฉพาะเรื่องที่เป็นเรื่องกฎหมาย ดิฉันจึงคิดว่าการจะมีคณะกรรมการอิสระเพื่อความปรองดองอาจจะต้องลองพิจารณาดูอีกทีว่าสมควรหรือไม่ ขอบพระคุณค่ะ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญคุณคณิศร ขุริรัง ๑๐ นาทีครับ

นายคณิศร ขุริรัง : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม คณิศร ขุริรัง สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติจากจังหวัดหนองบัวลำภูครับ ผมต้องขอขอบคุณที่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ได้มองเห็นความสำคัญในการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทย อย่างน้อยก็คงช่วยแก้ปัญหาในการแตกแยกความขัดแย้งของคนในชาติได้ในระดับหนึ่ง

ผมจะขออนุญาตอภิปรายแสดงข้อคิด ความเห็นในหมวด ๒ ว่าด้วยการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม นั่นก็คือในมาตรา ๒๘๒ ประเด็นการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ผมอ่านดูในมาตรา ๒๘๒ วรรคสอง ทำให้มีความเข้าใจว่าคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญมีความประสงค์ที่จะขจัดปัญหากระบวนการยุติธรรมราคาแพงออกจากสังคมไทยให้จงได้ แต่ผมจะขออนุญาตแสดงข้อคิดความเห็น ข้อเสนอแนะใน (๒) นั่นก็คือ

มาตรา ๒๘๒ ให้มีการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๒) เพื่อให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดี ให้ตรากฎหมายว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดีโดยมีหน่วยงานที่ให้คำแนะนำทางกฎหมายที่จำเป็นแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง จัดทนายความที่มีความสามารถทางคดีอย่างแท้จริง เพื่อดำเนินคดีทางแพ่งและทางอาญา ท่านประธานที่เคารพครับ จัดทนายความตรงนี้ยังเขียนไม่ชัด ผมมีความประสงค์อยากเขียนให้ชัดหรือในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าการจัดทนายความควรจะให้องค์กรวิชาชีพทนายความเขาเป็นคนจัดการ ไม่ควรไปให้หน่วยงานอื่นหน่วยงานใดไปเปิดรับทนายความโครงการนั้นโครงการนี้ ซึ่งสภาทนายความเขาจะทราบดีว่าทนายความคนไหนที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถ ทั้งนี้กรุณาอย่าใช้คนที่จดใบอนุญาตระยะเวลานานมาเป็นเกณฑ์วัด ควรจะใช้คนที่มีประสบการณ์ดำเนินคดี เป็นที่ปรึกษากฎหมายที่มีมาอย่างยาวนานเป็นกฎเกณฑ์

ต่อไปเป็น (๕) ปฏิรูปกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือกซึ่งมีการระงับข้อพิพาทของประชาชน กระบวนการยุติธรรมชุมชน การประนีประนอมข้อพิพาทระดับชุมชน ตรงนี้ผมเป็นห่วงครับ ผมเป็นห่วงว่าควรจะมีกฎหมายกลางเพื่อควบคุมการไกล่เกลี่ยการดำเนินการข้อพิพาทให้มีมาตรฐานเดียวกัน เพราะฉะนั้นแล้วจะเกิดปัญหาขึ้นในอนาคตต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างคิด ปัจจุบันนี้ทั้งองค์กรสิทธิฯ ตำรวจ ก็มีหน่วยงานระงับข้อพิพาทเช่นนี้ เพราะฉะนั้นต้องกำหนดกฎเกณฑ์ให้ชัดเจนเพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาในอนาคตต่อไป

(๖) ให้มีกลไกในการบังคับคดีทางแพ่งที่มีประสิทธิภาพในสังกัดศาลยุติธรรมทำหน้าที่บังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาและคำสั่งศาลยุติธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ ท่านประธานครับ กำหนดไว้ชัดเจนได้ไหมครับว่าให้องค์กรหรือกรมบังคับคดี ไม่ต้องไประบุหรอกว่า กลไก เดี๋ยวไปตีความกันอีก สุดท้ายก็ไม่ทำ ให้องค์กรหรือกรมบังคับคดีไปเลยไปอยู่สังกัดศาลยุติธรรม เพื่อจะได้ดำเนินกระบวนการในการบังคับคดีในทางแพ่งให้เกิดประโยชน์กับประชาชน ไม่ต้องให้หน่วยงานอื่นมาสั่งการว่าเรื่องนี้คุณบังคับคดีขายทอดตลาดเท่านี้นะ สุดท้ายนายทุนได้ประโยชน์

ต่อไปครับ ในมาตรา ๒๙๒ ที่ผมจะพูดถึงก็คือการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจมหภาค ผมจะขอเน้นใน (๒) ในเรื่องรัฐวิสาหกิจ มาตรา ๒๙๒ บัญญัติไว้ว่า ให้มีการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจมหภาคตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๒) บริหารจัดการรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นธรรม อันนี้คือวรรคแรก วรรคสองครับ ผมจะเน้นวรรคสอง กำหนดบทบาทและภารกิจหน่วยงานของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจให้ชัดเจน โดยแยกให้เห็นความแตกต่างระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจรายสาขาเศรษฐกิจ กำกับหน่วยงานที่ทำเป็นหน้าที่เจ้าของรัฐวิสาหกิจโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เอาสั้น ๆ นะครับ ผมอยากจะขอเพิ่มครับ ในมาตรา ๒๙๒ (๒) นี้ มีเพียงผู้กำกับ ถ้าพูดภาษาอังกฤษ นิดหนึ่งครับ สปช. จากต่างจังหวัดครับ เรกกูเลเตอร์ (Regulator) แล้วก็มีเจ้าของ นั่นก็คือโอนเนอร์ (Owner) เท่านั้น ควรจะเพิ่มเติมหน่วยงานที่กำหนดนโยบายหรือโพลิซี เมกเกอร์ (Policy maker) แล้วก็เพิ่มเติมหน่วยงานปฏิบัติการ นั่นก็คือโอเปอเรเตอร์ (Operator) เพราะฉะนั้นหน่วยงานเหล่านี้ต้องเพิ่มเติมในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ด้วย ในมาตรานี้ด้วย เพื่ออะไรครับ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตและใช้งบประมาณอย่างสิ้นเปลืองเพื่อมีกฎหมายกำหนดให้ทรัพย์สินของชาติได้ใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด ท่านประธานที่เคารพครับ ปัจจุบันนี้ก็เห็น รัฐวิสาหกิจหลายแห่งมีการให้เช่า ให้ซื้อ ให้ใช้ปรากฏเป็นอย่างไรครับ ผู้บริหารนั่นล่ะ ตั้งนอมินี (Nominee) เข้าไปจัดการ เข้าไปเช่า เข้าไปซื้อ

เพราะฉะนั้นต้องรื้อกฎหมายมาทั้งหมด เอามาดูว่าตรงไหนที่เกิดประโยชน์ ไม่เกิดประโยชน์แก่คนในชาติ ผมย้ำ ต้องเกิดประโยชน์กับคนในชาติ และประชาชนโดยรวมเป็นสำคัญ ไม่ใช่เกิดกับองค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือรัฐวิสาหกิจใดรัฐวิสาหกิจหนึ่ง ท่านประธานที่เคารพครับ ผมขอกราบเรียนอย่างนี้ครับ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้หลายท่านก็ได้อภิปรายไปแล้วว่ามันยาว อยากให้สั้น ๆ กะทัดรัดได้ไหม ทำไมถึงอยากให้สั้น ๆ กะทัดรัดครับ เพราะว่าการที่มีรัฐธรรมนูญที่สั้น กะทัดรัด ใช้คำไม่ฟุ้งเฟ้อ มีผลบังคับ รวบรวมเป็นหมวดเป็นหมู่ รายละเอียดต่าง ๆ ให้ไปอยู่ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือที่เรียกว่ากฎหมายลูก อย่างน้อยผลดีก็คือจะทำให้ประชาชนสนใจอ่าน จัดประกวดเลยครับ ให้เยาวชนให้ประชาชนประกวดในการทำความเข้าใจ ท่องรัฐธรรมนูญ อธิบายรัฐธรรมนูญ เมื่อมันสั้นมันกะทัดรัด ประชาชนจำได้ รัฐธรรมนูญก็จะมีความมั่นคงและยั่งยืน ใช้บังคับได้ตลอดไป

สุดท้าย ผมคิดว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ตัดให้เหลือไม่เกิน ๒๐๐ มาตรา ก็น่าจะพอควร แนวคิดปรัชญาควรไปอยู่ในบททั่วไปในแต่ละหมวด รายละเอียด การปฏิบัติควรไปอยู่ในกฎหมายลูก กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หมวดเสรีภาพ ผมยกตัวอย่างมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๗ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๖ ควรไปอยู่ในหมวดเดียวกัน ซ้ำกันไปซ้ำกันมา ต้องกราบเรียนมาด้วยความเคารพครับ ผมเข้าใจและเห็นใจท่านประธานคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญซึ่งก็ถือว่าเป็นอาจารย์ของผมท่านหนึ่ง ที่ต้องคอยรับฟัง และจำต้องตัดสินใจในข้อคิด ความเห็นที่แตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นในคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็ดี สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติก็ดี แต่ที่สำคัญที่สุดจะต้องรับฟังประชาชน ความเห็นของประชาชนเป็นสำคัญครับ ผมขอเรียนว่าผมหวังว่าคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุกท่านจะถอดความเป็นตัวตนของตนเอง แล้วเอาวิญญาณความเป็นประชาชนพลเมืองไทย ไม่ว่าจะอยู่ในชนบท ไม่ว่าจะอยู่ในเมือง ไปใส่ในหัวใจของท่าน แล้วการยกร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้จะตอบโจทย์ความต้องการของพี่น้องประชาชนคนไทยในแผ่นดินนี้ได้อย่างแน่นอน กราบขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญคุณกิตติ โกสินสกุล ๑๐ นาทีครับ

นายกิตติ โกสินสกุล : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ กระผม นายกิตติ โกสินสกุล ท่านประธานที่เคารพครับ วันนี้ต้องขออนุญาตพูดในส่วนของ

มาตรา ๒๗๙ ที่ท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปการแรงงานได้พูดไปแล้วในช่วงเช้า ผมจะมีสไลด์มีพรีเซนเทชัน (Presentation) นิดหนึ่ง เพราะในส่วนนั้นได้มีการพูดถึงธนาคารแรงงาน การทำธนาคารแรงงาน แล้วที่ยังไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในเรื่องของการที่เราจะนำเสนอใส่ไปในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ขอสไลด์ด้วยครับ มันมาจาก ๓ เสาหลักเรื่องของธนาคารแรงงาน ไม่ทราบว่าผิดพลาดอะไร ผมว่าไปเลยแล้วกัน เรื่องของธนาคารแรงงานที่เกิดขึ้น ความหมายก็คือว่าเรามาจาก ๓ หลักใหญ่ ๆ หลักแรก คือหลักคน คนก็คือเรื่องของคนก่อนวัยทำงาน คนที่เกิดมาแล้วได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ก็จะเลือกที่จะไปเรียนสายอาชีพ ถ้าไม่ได้เรียนภาคปกติทั่วไป คือไม่ยอมที่จะให้เสียโอกาสว่าอย่างนั้น เสร็จแล้วในส่วนนี้ก็ดูไปตลอดจนกระทั่งเรื่องของคนที่จะถึงวัยเกษียณ ก็คือดูตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงวัยเกษียณ รวมไปถึงแรงงานที่เป็นแรงงานข้ามชาติ ที่เข้าเมืองโดยใช้มาตรา ๑๔ ที่เข้าแบบชั่วคราว กับเข้ามาทำงานในระบบเอ็มโอยู (MOU) รวมถึงคนที่เข้าเมืองมาแล้วแล้วยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน คืออันนี้ก็เป็นเรื่องของคน

ในส่วนหลักที่ ๒ ก็เป็นเรื่องของเงิน เงินที่พูดถึงนี้ก็คือเกี่ยวข้องในส่วนของทางด้าน ๑. คือเรื่องของการออมเพื่อที่จะเอาไปต่อยอดหลังจากที่มีการเลิกจากวัยทำงานไปแล้ว ในส่วนที่เกี่ยวข้องอยากจะกราบเรียนว่าในส่วนของประกันสังคมก็ดีก็จะมาเกี่ยวข้องในเรื่องของเงิน ในส่วนของการตั้งกองทุนช่วยเหลือคนที่จะไปทำงานต่างประเทศ เท่าที่เราเห็นกันในอดีตที่ผ่านมาคนที่จะไปทำงานต่างประเทศจะต้องกู้ยืม แล้วจะต้องขายทรัพย์สิน หลังจากนั้นก็จะเกิดปัญหาในกรณีที่อาจจะมีความผิดพลาดเรื่องอะไรต่าง ๆ ที่เคยมีมาแล้วในอดีต

ในหลักที่ ๓ สำคัญ หลักที่ ๓ ที่ว่านี้ก็คือเป็นเรื่องของงาน งานจะมีอยู่ทั่วไปทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ แต่ภายในประเทศเท่าที่ได้สืบถามข้อมูลแล้วเราจะรู้เลยว่าใครที่ประกอบกิจการอะไร ประเภทอะไร อยู่ตามไหน ทางสรรพากรเขาได้ทำแผนที่จีไอเอส (GIS) ไว้เรียบร้อยหมดแล้ว อันนี้คือรวมด้วย ๓ เสาหลักของตรงนี้

วัตถุประสงค์ในการที่นำเสนอ ๓ เสาหลักเพื่อประโยชน์ในการที่จะเข้าไปสู่ในเรื่องของการทำฐานข้อมูล เรื่องฐานข้อมูลต้องกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่า ในอดีตที่ผ่านมามีหลายหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็ดี เรื่องของกระทรวงคมนาคมก็ดี กระทรวงมหาดไทยก็ดี กระทรวงการต่างประเทศก็ดี แล้วก็จะมีแตกแยกย่อยไปในส่วนของผู้ที่มีความรับผิดชอบในเรื่องของแรงงานมากมาย ในอดีตเราพยายามทำกันมากเพื่อที่จะ ๑. คือให้รู้ว่าคนที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นใครแล้วอยู่ที่ไหน เพื่อที่จะเอาไปประกอบรายการที่จะตัดสินใจในเรื่องของการที่จะดูแลเรื่องความมั่นคงด้วยในส่วนนั้น วันนี้ผมจึงอยากจะกราบเรียนว่าธนาคารแรงงานก็เปรียบเสมือนฐานข้อมูลก้อนใหญ่ก้อนนี้ว่า หลาย ๆ ส่วนที่ทำอยู่ ณ ขณะนี้ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานไหนที่เกี่ยวข้องก็แล้วแต่ ก็จะต้องส่งข้อมูลเข้ามาในส่วนกลาง ซึ่งโดยศักยภาพของประเทศไทยต้องกราบเรียนว่ากระทรวงไอซีที (ICT) เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของเทคโนโลยีด้านนี้มากและในขณะนี้เท่าที่ผมมองแล้วก็มีองค์กรซึ่งตั้งออกมาเป็นองค์การมหาชนอย่างเช่น อีจีเอ (EGA) ก็คือผมเรียกกันว่าอีกา ในส่วนตรงนี้ผู้ที่มีความรับผิดชอบในเรื่องของการเก็บข้อมูลเหล่านี้ ก็พอสังเขปในส่วนนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

ผมขอเข้าไปในส่วนของภาคเกษตรนิดหนึ่ง ในเรื่องของไอยูยู (IUU) ในขณะนี้ที่มีปัญหาอยู่ อียู (EU) ให้ใบเหลืองเมื่อปี ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา ไอยูยูเริ่มเข้ามามีบทบาท

และมีการสร้างล็อก บุ๊ค (Lock book) มีการให้รายงานว่าปลาที่จับได้มาจากไหน แล้วในขณะนี้เราก็โดนใบเหลืองซึ่งในอดีตสมาคมการประมงแห่งประเทศไทยได้เคยทำข้อเสนอว่า ให้มีการบริหารจัดการในเรื่องของทะเลกับเรือประมงให้ถูกต้อง แต่ในท้ายที่สุดแล้วจะด้วยความเชื่อหรือไม่เชื่อ หรืออย่างไรก็ตาม หรือจะคาดว่าสมาคมการประมงแห่งประเทศไทยไม่สามารถทำได้และแก้ปัญหาได้จริง แล้ววันนี้เราก็โดน แล้วผมจำได้ว่าเมื่อไม่กี่เดือนที่ผ่านมาผมได้เคยอภิปรายในสภาแห่งนี้ว่าถ้าหากเราจะไม่สนใจ หรือว่าจะไม่บริหารเรื่องของกิจการประมงอย่างตรงไปตรงมาและให้ถูกประเด็น ก็จะเกิดการล่มสลาย วันนี้ต้องขอกราบขอบพระคุณท่านนายกรัฐมนตรีเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาก แล้วผมเชื่อมั่นว่าหลักของท่านนายกรัฐมนตรีที่ทำไปได้

- ๔๐/๑

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ปิยาพัชร ๔๐/๑

สุดท้ายเหลือเวลาแค่ ๓ นาที ผมอยากจะขอเข้าไปในส่วนของมาตรา ๒๗๙ ซึ่งในเรื่องของสภาขับเคลื่อน ต้องกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่า ผมเห็นด้วย การที่จะมีสภาขับเคลื่อนมาขับเคลื่อนต่อในงานปฏิรูปในความคิดผม ผมขอบอกว่าถ้าเป็นผม ผมไม่กลัว แล้วจะเสนอด้วยว่าควรจะคงไว้ซึ่ง สปช. จังหวัดด้วยซ้ำ เพราะเนื่องจากว่าการเชื่อมโยงให้ถึงประชาชนที่เราคุยนักหนาว่าเราต้องยึดโยงประชาชน ผมเชื่อคนที่นั่งข้าง ๆ ผม อยู่จังหวัดเชียงใหม่ก็ไม่รู้ดีเท่าผมในจังหวัดตราด เพราะฉะนั้นในส่วนตรงนี้ควรจะอยู่ไม่ใช่ว่าผมอยากที่จะอยู่แล้วอยากได้ แต่ในเรื่องของความเป็นจริง ผมอยากจะเรียนว่าวันนี้มันเป็นวันที่เราจะต้องสืบในเรื่องของการงานนะ ไม่ได้สืบอำนาจ ทำไมเราไม่คิดบ้างว่าถ้าวันหนึ่งเราไม่ทำตรงนี้แล้วเรากลับไป แล้วชาวบ้านจะมาถามเราว่ามาทำอะไรกัน อยู่ ๆ แล้วก็ทิ้งไปแล้วก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร ถ้าถามผมวันนี้ผมบอกวันนี้มันต้องการคนที่ใจถึง คนที่ไม่กลัว แล้วถ้าใครไม่สู้แสดงตนในส่วนของ ๗๗ จังหวัด แล้วเดินออกไปไม่ว่ากัน วันนี้ผมยืนยันและยืนหยัดว่าผมไม่กลัวที่จะถูกคอมเมนท์ ในเรื่องอะไรก็ตาม อย่าลืม ถ้าคนจะด่าอยู่ในหลุมยังขุดขึ้นมาด่าเลยท่านประธาน เพราะฉะนั้นเราไม่ต้องสนใจ วันนี้เราอธิษฐาน เราตั้งมั่นมาตลอดว่าเราจะเป็นข้าฯ รองพระบาททุกชาติไป วันนี้เราต้องทำให้เต็มที่ แล้วต้องเดินให้เกิดความสำเร็จให้ได้ เวลาใช้ไม่หมด ขอบคุณครับท่านประธาน

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญคุณจรัส สุทธิกุลบุตร ๑๐ นาทีครับ

นายจรัส สุทธิกุลบุตร : เรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม จรัส สุทธิกุลบุตร สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ลำดับที่ ๓๑ จากจังหวัดพะเยา สำหรับการอภิปรายในวันนี้ในภาค ๔ นั้นก็คงสืบเนื่องมาจากภาค ๒ ในการที่พูดคุยเมื่อสองวันก่อนว่าในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐนั้นที่จะขับเคลื่อนต่อไปได้นั้นก็คงจะต้องอาศัยภาค ๔ ก็คือในหมวดการปฏิรูป วันนี้ผมคงอภิปรายผ่านท่านประธานไปถึงคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และนอกจากนั้นที่มีส่วนสำคัญนั้นก็คือ คงจะฝากเนื้อหาไปถึงสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติ และคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ โดยเฉพาะเรื่องยุทธศาสตร์แห่งชาติ วันนี้คงมีหลายประเด็นที่จะพูด แต่ผมคงจะพูดเฉพาะในเรื่องการปฏิรูป ในเวลาที่ผมมีเหลือพอที่จะพูดได้ในประมาณ ๔-๕ ประเด็น

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ปิยาพัชร ๔๐/๒

ขอลงไปที่มาตรา ๒๘๒ เรื่องการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้วยประสบการณ์ ๑๐ กว่าปีที่ผมช่วยงานอยู่ที่ศาลจังหวัดและศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนั้นได้เห็นกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะฉะนั้นผมขอลงไปที่ (๕) ปฏิรูปกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ การระงับข้อพิพาทระหว่างประชาชน โดยกระบวนการยุติธรรมชุมชนหรือการประนีประนอมข้อพิพาทระดับชุมชนเพื่อให้มีการบูรณาการเกี่ยวกับกลไกและกระบวนการในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ผมเห็นด้วยกับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมตรงนี้ เพราะว่าในการปฏิรูปเพื่อให้มีกฎหมายโดยเฉพาะโดยตรงนั้นจะทำให้เกิดการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจและการร่วมกระบวนการของชุมชนและสังคม ในปัจจุบันนี้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกหรือที่เรียกว่าเอดีอาร์ (ADR) กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์หรืออาร์เจ (RJ) ได้ดำเนินการในศาลโดยผ่านข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ปี ๒๕๕๖ แต่ถ้าได้มีการปฏิรูปออกมาเป็นกฎหมายโดยเฉพาะแล้วก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะจะเกิดการบูรณาการโดยเฉพาะในเรื่องการมีงบประมาณที่ชัดเจน การมีหน่วยงานหรือองค์กรที่มีผู้เชี่ยวชาญและชำนาญโดยตรงจะเป็นการขยายบริบทความร่วมมือเพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเยาวชนได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพอย่างมีประสิทธิผล ในความเป็นจริง ณ ปัจจุบันงานที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเหล่านี้มันก็จะมีงานให้คำปรึกษาแก่เด็กเยาวชนหรือเคาน์เซลิง (Counseling) ซึ่งจะต้องมีผู้ให้คำปรึกษาคือเคาน์เซเลอร์ (Counselor) งานประชุมสหวิชาชีพซึ่งก็จะต้องมีผู้ประสานการประชุมเพื่อจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ----------

ซึ่งงานเหล่านี้ปัจจุบันนั้นได้ฝากไว้ที่ผู้พิพากษาสมทบ นอกเหนือจากงานเป็นผู้พิพากษาสมทบแล้วต้องมาทำงานเหล่านี้ ก็ด้วยอย่างที่ผมบอกว่ามันจำกัดด้วยบุคลากร จำกัดด้วยงบประมาณต่าง ๆ ซึ่งในความเป็นจริงนั้นจะต้องมีบุคลากรโดยตรงเฉพาะในด้านหน้าที่ต่าง ๆ อย่างที่ผมได้เรียนมา แต่ด้วยการจำกัดอย่างที่ผมบอกว่าเรื่องงบประมาณในการที่จะพัฒนาบุคลากรจึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาในเฉพาะหน้าโดยอาศัยผู้พิพากษาสมทบ ทุกวันนี้ผู้พิพากษาสมทบนั้นทำงานแบบทรี อิน วัน (3 in 1) เพราะฉะนั้นถ้ามีการปฏิรูปและออกกฎหมายโดยตรงนั้นก็จะเป็นเรื่องดี ผมจึงเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งในการที่สนับสนุนให้เกิดการจัดทำกฎหมายเฉพาะเพื่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรมทางเลือก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ซึ่งกระบวนการยุติธรรมเหล่านี้จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน นอกจากจะยุติปัญหาได้แล้วยังเกิดความปรองดอง เกิดความสมานฉันท์ ความเข้าอกเข้าใจของชุมชน โอบอุ้มเยาวชนเหล่านั้นเพื่อที่จะเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

ต่อไปเป็นมาตรา ๒๘๓ ว่าด้วยเรื่องการปฏิรูปด้านการเงิน การคลังและภาษีอากร ซึ่งผมเคยอภิปรายไปก่อนหน้านั้นนิดหนึ่ง ขอลงไปที่ (๔) การจัดให้มีระบบบำนาญแห่งชาติเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรที่ยังไม่ได้อยู่ในระบบบำนาญให้ดำรงชีพได้อย่างเพียงพอและยั่งยืน ผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าต่อไปนั้นเราจะต้องเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้น ผู้สูงอายุที่เป็นพลเมืองของเรานั้นเราควรต้องมีการจัดเตรียมและเตรียมพร้อมให้เขาเหล่านั้นได้อยู่ในมิติที่อยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในการที่จะเป็นพลเมืองไทย นั่นคือมาตรา ๒๘๓

ต่อไปเป็นมาตรา ๒๘๖ เรื่องการสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา เพราะว่าในทุกเวทีที่ สปช. หรือคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ไปรับฟังนั้นก็จะมีการพูดเรื่องการปฏิรูปการศึกษา เพราะว่าการปฏิรูปการศึกษานั้นเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะปฏิรูปประเทศไทยหรือการเดินหน้าประเทศไทยของเรา ผมมีข้อมูลว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จากรายงานของสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขนั้นว่าค่าเฉลี่ยของระดับสติปัญญาของเด็กไทยอยู่ที่ ๙๘.๕๙ ซึ่งถ้าเป็นค่าปกตินั้นน่าจะต้องอยู่ที่ประมาณ ๑๐๐ ก็คือต่ำมานิดหนึ่ง แต่จากการเก็บข้อมูลส่วนตัวของศาลเยาวชนและครอบครัวที่จังหวัดพะเยาโดยนักจิตวิทยาได้เก็บข้อมูลของเด็ก เยาวชนที่เข้ามาในศาลนั้นตลอด ๔ ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบันนั้นมีแนวโน้มว่าระดับสติปัญญานั้นลดลง

อันนั้นคือด้วยความเป็นห่วงว่าประเทศไทยของเรานั้น เด็ก เยาวชนของเรานั้น เรื่องระบบการศึกษานั้นมีคุณภาพที่จะพัฒนาเขาต่อไปอย่างไร เพราะฉะนั้นจึงจะฝากความคิดหวังไว้กับคณะปฏิรูปเรื่องการศึกษา

ต่อไปมาตรา ๒๘๗ ว่าด้วยการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใน (๑) ซึ่งจริง ๆ แล้วเขียนได้ดีมาก แต่ผมจะขอเพิ่มคำสั้น ๆ อีกคำหนึ่งว่า และการใช้พื้นที่ ซึ่งจะอยู่ในบรรทัดสุดท้ายหลังคำว่า การผังเมือง ซึ่งจะรวมกันเป็นคำว่า กฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและการใช้พื้นที่ ทำไมต้องขอเพิ่มเติมตรงนี้ เพราะว่าตอนนี้อนุกรรมาธิการปฏิรูประบบผังเมืองและการใช้พื้นที่นั้นเรากำลังร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองและการใช้พื้นที่ เพราะฉะนั้นอยากได้ใช้คำที่มันตรงกัน จะได้ไม่เกิดความสับสนต่อไปในอนาคต เพราะฉะนั้นขอเพิ่มคำว่า และการใช้พื้นที่

สุดท้ายมาตรา ๒๘๓ ว่าด้วยเรื่องการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจรายภาค ตรงนี้ก็จะขอเพิ่มคำอีกนิดเดียวเพื่อความสมบูรณ์ ก็คือใน (๗) การปฏิรูปเพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ (Logistics) ในบรรทัดที่ ๒ ขอเพิ่มคำว่า ต่อเนื่อง ต่อท้ายจากคำว่า ขนส่ง ซึ่งรวมคำแล้วก็จะเป็นคำว่า คมนาคมขนส่งต่อเนื่องทุกรูปแบบ ซึ่งมาจากคำว่า มัลติโมเดิล ทรานสปอร์ต (Multimodal transport) คือในความหมาย มัลติโมเดิลทรานสปอร์ตนั้นก็คือการขนส่งต่อเนื่องทุกรูปแบบ เพราะฉะนั้นก็เลยว่าจะขอเพิ่มคำอีกนิดหนึ่งเพื่อความสมบูรณ์ในถ้อยคำและในการที่จะปฏิรูปต่อไปในอนาคต ----------

ผมมีเวลาอีก ๒ นาที ถ้าอย่างนั้นผมขอเพิ่มอีกนิดหนึ่ง ก็คือเกี่ยวกับเรื่องการใช้ระบบไอที (IT) เข้ามาช่วยในการบริหารงานราชการ ซึ่งจะอยู่ในมาตรา ๒๘๔ (๓) ผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเห็นว่าจุดอ่อนในการที่เราจะลดความเหลื่อมล้ำต่อไปในอนาคต ข้อมูลข่าวสารในการบริหารจัดการ โดยเอ็มไอเอส (MIS) เราต้องใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ผมขอยกตัวอย่างว่าการใช้บริการด้านสาธารณสุข คนไข้คนหนึ่งกว่าจะผ่านกระบวนการต่าง ๆ ต้องเดินเอกสารวิ่งเอกสารตามต่างจังหวัด ยิ่งถ้ามีการย้ายโรงพยาบาลจากอนามัย ที่เมื่อก่อนเรียกอนามัยตอนนี้เป็นโรงพยาบาลชุมชน เข้ามาสู่โรงพยาบาลอำเภอ เข้ามาสู่โรงพยาบาลจังหวัด หรือต่อไปเป็นเคส (Case) ใหญ่ เข้าไปสู่โรงพยาบาลศูนย์ การเดินเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตรงนี้มีการล่าช้า เคสปกติประมาณ ๓ วันกว่าจะได้ไปผ่าตัดที่เมืองใหญ่ แต่ถ้าเรามีระบบไอทีช่วยตั้งแต่จุดเริ่มต้น ระบบไอทีมันคงจะส่งทอดผ่านไป ผมมีประสบการณ์ว่าเคยขับรถไปส่งผู้ป่วยที่จะไปตรวจที่โรงพยาบาล โรงพยาบาลไม่มีที่จอดรถ ผมส่งที่หน้าตึกแล้วผมต้องวนไปหาที่จอด ๑๐ นาที ตอนผมกลับมา ๑๐ นาที ผมตามหาคนไข้ที่ผมมาส่งนั้นไม่เจอ ผมไปถามที่ศูนย์แรกเขาบอกว่าน่าจะไปทำที่ทะเบียน ผมเดินตามไปที่ฝ่ายทะเบียน ทะเบียนบอกว่าน่าจะไปห้องที่ใช้สิทธิ แต่ห้องใช้สิทธิหายากหน่อยนะ เพราะว่ามันจะอยู่ในอีกมุมตึกหนึ่งกว่าจะเดินหา ตอนนั้นบอกตอนนี้ไปอยู่ห้องตรวจแล้ว จากห้องตรวจ ส่งไปห้องเอ็กซเรย์ (X-ray) ซึ่งจริง ๆ ถ้ามีระบบไอทีช่วยตั้งแต่จุดแรกเขาก็คงจะบอกผมได้ว่า ระบบแทร็กกิง (Tracking) ของผู้มาใช้บริการนั้นอยู่ตรงไหน ซึ่งตอนนี้ภาคเอกชนใช้ระบบแทร็กกิง ใช้ระบบไอทีนี้ได้อย่างสมบูรณ์แบบ ยกตัวอย่าง ๒ วันก่อน ผมไปติดต่อที่บริษัทมือถือบริษัทหนึ่ง ผมเพียงแต่จิ้มหมายเลขเบอร์โทรศัพท์ผม แล้วก็บอกว่าข้อที่ผมจะมาใช้บริการ ผมใช้เวลานั่งรอสักแป๊บหนึ่ง พอเขาเรียกปุ๊บเขาสามารถ ฮิวรี (Hurry) ประวัติเก่าของผม และมายนิง (Mining) บอกว่าผมน่าจะมาใช้บริการเรื่องอะไร ผมพูดได้ ๒ คำ เขาตอบคำถามให้ผมเรียบร้อยแล้ว นั่นก็คือการใช้ระบบไอทีเข้ามาช่วย กราบขอบพระคุณครับท่านประธาน

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญท่านธรรมรักษ์ การพิศิษฎ์ ๙ นาทีครับ

นายธรรมรักษ์ การพิศิษฎ์ : กราบเรียนท่านประธาน ท่านเพื่อนสมาชิก ผม ธรรมรักษ์ การพิศิษฎ์ สปช. ๐๙๘ ผมคิดว่าตลอด ๕ วันที่ผ่านมา ผมได้เรียนรู้ แล้วก็

เห็นชัดว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่กรรมาธิการร่างขึ้นมานี้มีความคิดก้าวหน้า ล้ำสมัย และเป็นรัฐธรรมนูญที่มีสาระการปฏิรูปจริง ๆ โดยได้คำนึงถึงบริบทสังคมไทยที่ไม่ได้ลอกเลียนจากใคร ผมรู้สึกว่าเป็นร่างรัฐธรรมนูญที่เรียนรู้จากประสบการณ์จริงของไทยเรา ตลอด ๘๓ ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่เรามีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง วิกฤติทางการเมืองในหลายปีที่ผ่านมาจนส่งผลให้เรามานั่งกระทำภารกิจอันยิ่งใหญ่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อนี้ ผมว่ามีรากเหง้ามาจากวิธีคิด ค่านิยม วัฒนธรรมองค์กรที่ยังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของโลก ขณะนี้โลกมันเปลี่ยนจากยุคศตวรรษที่ ๒๐ ในยุคอุตสาหกรรมซึ่งเรามองโลกแบบกลไกเครื่องจักร แต่เราก็ยังคิดที่จะทำอะไรกันแบบตายตัว เป็นแบบเครื่องจักรออกแบบ แม้กระทั่งเวลาเราพูดถึงยุทธศาสตร์ชาติ เราก็ยังคิดว่าจำเป็น ผมก็เห็นด้วยว่าจำเป็น แต่ผมอยากจะให้เน้นว่าการมองยุทธศาสตร์ชาตินั้น ไม่ใช่การมองในแง่ของการจัดทำแบบกลไก แบบเครื่องจักร ไม่มีจิตวิญญาณ โลกสมัยนี้มันเป็นโลกที่ก้าวเข้าสู่ ไม่ใช่ยุคอุตสาหกรรมเลย เป็นโลกที่ก้าวเข้าสู่ไบโอเทคโนโลยี (Bio-Technology) เทคโนโลยีชีวภาพ และกำลังจะไปสู่นาโนเทค (Nano-Tec) เป็นโลกที่มันเป็นชีวิตมนุษย์ เป็นโลกที่มีชีวิต ไม่ใช่เครื่องจักร เพราะฉะนั้นในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ผมคิดว่ากระบวนการหรือกลไกเป็นเรื่องสำคัญกว่าการไปกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการเรียนรู้ วิกฤติที่เกิดขึ้นที่ผ่านมามันเกิดจากอุดมการณ์ของชาติ ค่านิยมซึ่งเรายังไม่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน จริง ๆ มีคำพูดที่ท่านอาจารย์ประเวศ วะสีพูดกันบ่อยว่าเมืองไทยขณะนี้เหมือนไก่อยู่ในเข่งที่จิกตีกันเพราะขาดอุดมการณ์ร่วมกัน สิ่งที่เราขาดมากก็คืออุดมการณ์การอยู่ร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพในความหลากหลาย อุดมการณ์นี้ต้องสร้างครับ อุดมการณ์การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เพราะฉะนั้นการมีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจึงมีความสำคัญมาก ----------

ผมขอย้ำจุดนี้ เพราะเวลามีน้อย และคงจะต้องพูดกันเป็นชั่วโมงก็ได้หากจะพูดถึงการเปลี่ยนแปลงในวิธีคิด การเปลี่ยนแปลงวิธีคิดมาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งนักการเมือง ทั้งฝ่ายการเมือง ทุกภาคส่วนในสังคมที่ต้องมาเรียนรู้ร่วมกันในการจัดทำยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และจะต้องมีเป้าหมายถูกแล้วครับ ต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ผมเห็นด้วยที่จะมีการให้ความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติมาอยู่ในส่วนอย่างที่ท่านกรรมาธิการหลายท่านได้เสนอ มาอยู่ที่ยุทธศาสตร์ มาอยู่ที่หมวด ๒ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ แต่การอยู่ที่ไหนไม่สำคัญเท่ากับจิตวิญญาณแห่งการเน้นเรื่องกระบวนการ ทำอย่างไรให้มันมีชีวิต อิทส อะ ไลฟ (It's a life) โลกสมัยใหม่มันมีชีวิต ถ้าเรามองโลกแบบกลไกแบบเครื่องจักรตลอดไปเราไม่มีทางสร้างความสมานฉันท์ได้ เราจะอยู่ในวิกฤติแห่งวิกฤติซ้อนวิกฤติไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเราไม่สามารถที่จะปรับตัวเข้ากับโลกใหม่ โลกใหม่เป็นโลกที่ผมเรียกว่า อะแด็พทีฟ อิมเพอราทีฟ (Adaptive imperative) โลกแห่งมีชีวิต ชีวิตมนุษย์ต้องปรับตัวครับ เราปรับตัวไม่ได้ ชาลส์ ดาร์วิน กล่าวแล้ว ปรับตัวไม่ได้ก็สูญพันธุ์ เพราะฉะนั้นการปรับตัวก็มาจากการเรียนรู้ร่วมกัน การไม่มากำหนด บังคับ ควบคุม กำกับ การไม่สั่งการ การไม่ออกแบบทางเทคนิค เหล่านี้เป็นต้น และความสมานฉันท์เท่านั้น สมานฉันท์กันในการจัดทำ จึงจะนำไปสู่ความสมานฉันท์ของสังคมในอนาคต ผมก็ขอใช้เวลาเพียงแค่นี้ครับ พูดน้อยแต่ก็เข้าประเด็นเลย ขอบพระคุณมากครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ จากนี้จะขอเชิญสมาชิกได้ให้ความเห็นเข้าไปในหมวด ๒ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม เชิญคุณกูไซหมั๊ะวันซาฟีหนั๊ะ มนูญทวี ครับ

นางกูไซหมั๊ะวันซาฟีหนั๊ะ มนูญทวี : กราบเรียนท่านประธาน สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และท่านสมาชิกที่มีเกียรติทุกท่าน ดิฉัน นางกูไซหมั๊ะวันซาฟีหนั๊ะ มนูญทวี สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ หมายเลข ๐๑๓ จากจังหวัดยะลา ดิฉันขอแสดงความคิดเห็นและเติมเต็มการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ และดิฉันขอชื่นชมการร่างรัฐธรรมนูญโดยรวม และขอเป็นกำลังใจให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและสมาชิกสภาปฏิรูปทุกท่านที่เสียสละเพื่อชาติทุก ๆ ท่าน ดิฉันขออภิปรายภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง หมวด ๒ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม มีอยู่ ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ มีการจัดตั้งสภาขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ

และคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ มาตรา ๒๗๙ แล้วก็มาตรา ๒๘๐ ดิฉันเห็นด้วยที่สมาชิกไม่ใช่การสืบทอดอำนาจ แต่ดิฉันเห็นว่าเป็นการดูแลรักษาผลประโยชน์ของชาติบ้านเมือง เป็นกลไกตัวเชื่อมเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการปฏิรูปครั้งนี้ กับการปฏิบัติของทุกภาคส่วน ทุกภาคส่วน เช่น ภาครัฐสภา คณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐ และที่สำคัญก็คือการเชื่อมต่อของภาคพลเมืองเป็นการสร้างพลังพลเมืองที่ต้องจัดให้มีการปฏิรูปและสร้างความปรองดองในชาติตามหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ที่มาของสมาชิก ประกอบด้วย สปช. ๖๐ คน สนช. ๓๐ คน หรือว่า ส.ว. ผู้ทรงคุณวุฒิ ๓๐ คน

ดิฉันขอเสนอว่าให้มีผู้หญิงด้วยอนาคต อยากจะให้มีผู้หญิงควบคู่กับผู้ชายค่ะ เพราะว่าครอบครัวจะอบอุ่นจะต้องมีสามี ดังนั้นดิฉันถือว่าสภานี้จะต้องมีทั้งผู้หญิงผู้ชายด้วย โดยที่มีทั้ง สปช. สนช. ส.ว. ผู้ทรงคุณวุฒิ อยากให้บรรจุสตรีมีส่วนเป็นการปฏิรูปอนาคต ที่มาของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ แล้วก็การปฏิรูปไม่เกิน ๑๕ คน ดิฉันก็ขอให้ท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นความสำคัญของผู้หญิงด้วย ก็อยากจะให้มีผู้หญิง สตรีร่วมด้วยนะคะ

ดิฉันให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์ทุกมิติ มีความจำเป็น มีตัวแทนจากทุกภาคส่วนของประเทศ ทุกภาค ไม่ว่าภาคเหนือหรือภาคใต้ ภาคอีสาน ทุก ๆ ภาค จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีส่วนร่วมเข้ามากำหนดยุทธศาสตร์ของตนเอง แล้วก็ของท้องถิ่นนั้น ๆ ดิฉันเน้นย้ำให้ความสำคัญกับตัวแทนของศาสนาด้วย อยากจะฝากถึงประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ศาสนาตอนนี้จะต้องให้มีตัวแทนศาสนาเข้ามาดำรงตำแหน่งกับการปฏิรูปและคณะกรรมการยุทธศาสตร์เป็นการดี ให้มาทำงานศาสนาเพื่อสังคม เพื่อประเทศชาติมากขึ้น เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้นับถือศาสนานั้น ๆ กำหนดยุทธศาสตร์ของตัวเอง ขับเคลื่อนพหุวัฒนธรรมให้เราอยู่กันทุก ๆ ศาสนาอย่างเป็นมิตร และเข้าใจกันอย่างเป็นขั้นตอนเป็นระบบ สู่ประเทศไทยหัวใจใสสะอาด เมื่อเรามีศาสนา ดิฉันเห็นว่าหากความหลากหลายของศาสนาร่วมกันเป็นหนึ่งเป็นเอกภาพ เช่น ตัวแทนศาสนาพุทธ ตัวแทนศาสนาอิสลาม ตัวแทนศาสนาคริสต์ ตัวแทนจากศาสนาอื่น ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย ดิฉันขอเสนอให้มีตัวแทนศาสนาเพื่อเป็นคณะกรรมการสภาขับเคลื่อนปฏิรูปและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ มาตรา ๒๙๐ การปฏิรูปด้านวัฒนธรรม ที่มาสู่เป็นเอกภาพตามมาด้วย การที่จะปฏิรูปทางวัฒนธรรมศาสนาสู่ประเทศไทยหัวใจใสสะอาดด้วยพหุวัฒนธรรมเป็นหนึ่งก็เกิดความปรองดองรู้รักสามัคคี คนอิสลาม พุทธ ก็ดีกันได้ สภาปฏิรูปแห่งชาติแห่งนี้ก็ไม่มีการแตกแยก

ส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ เช่น มาตรา ๒๘๑ การปฏิรูปด้านกฎหมาย เช่น กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ไม่ใช่คนปฏิบัติลบทิ้ง สภานี้ต้องกำกับดูแล เช่น เรื่องสิทธิพลเมือง เรื่องเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การกีฬา สาธารณสุขและการกระจายอำนาจต่าง ๆ แล้วก็ท้องถิ่น หรืออื่น ๆ ที่ดิฉันไม่ได้เอ่ยก็อยู่ในกฎหมายอยู่แล้ว หรือกลไกใหม่ที่เกิดขึ้น เช่น สมัชชาพลเมือง มาตรา ๒๑๕ สภาตรวจสอบภาคพลเมือง มาตรา ๗๑ สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

มาตรา ๗๔ หรือองค์กรเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระมาตรา ๖๐ กลไกเหล่านี้เพื่อเข้าปฏิบัติการคัดเลือกผู้ที่เป็นคนดี เข้ามาดำรงตำแหน่งทุกระดับ โปร่งใสหรือไม่ต้องดูแลปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามยุทธศาสตร์กำหนดหรือไม่ ใครล่ะ จะเป็นผู้ติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงให้ปฏิบัติหน้าที่และเกิดผลตามเจตนารมณ์ตามที่ สปช. ทุกท่านได้ลงแรงลงใจในการช่วยเหลือต่าง ๆ มาตรา ๒๘๒ การปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

- ๔๕/๑

ข้อที่ ๑ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายนี้เป็นประเด็นสำคัญเช่นกัน หากการปฏิบัติเกิดการผิดพลาดหรือไม่สอดคล้องตามพื้นที่ อย่างเช่น ภาคใต้ หรือประชาชนรู้สึกว่าเขาต้องการมีส่วนร่วมให้มากขึ้นกว่านี้ทำได้ด้วยผ่านสภานี้ หากมีข้อแย้งหรือมีปัญหาก็นำเสนอผ่านสภานี้ได้เช่นกัน นี่คือการปรองดอง เมื่อเกิดความคิดต่างจากความหลากหลาย สภานี้เป็นกลไกให้ทุกความคิดนำมาเสนอ นี่เป็นการลดความขัดแย้งในสังคม ป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงในชาติขึ้นมาอีก มาตรา ๒๘๙ ให้มีการปฏิรูปแรงงาน ประเด็นสำคัญคือการจัดตั้งธนาคารแรงงาน ธนาคารแรงงานเพื่อผู้ใช้แรงงานอย่างแท้จริง คือเรียกว่าธนาคารคนจนก็ว่าได้ ธนาคารแรงงานตอบโจทย์ยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงานสู่ภาคเศรษฐกิจ ประเทศไทยจะอยู่ได้ก็ต้องเศรษฐกิจปากท้องของชาวบ้านคนจน ๆ หากแรงงานมีความมั่นคง เศรษฐกิจเกิดความยั่งยืน ประเทศชาติเจริญอย่างยั่งยืนแน่นอน ข้อดีการมีธนาคารแรงงานแห่งประเทศไทย

๑. ทำให้แรงงานเกิดการออมเป็นระบบมีแหล่งข้อมูลควบคุมทั้งประเทศเป็นระบบใหม่ในการปฏิรูปครั้งนี้

๒. ทำให้มีความมั่นคงในอาชีพและครอบครัว

๓. ทำให้แรงงานหลุดพ้นจากวงจรอุบาทว์ค่ะ มีความช่วยเหลือตรงจุด

๔. สามารถกำหนดสัดส่วนแรงงานตามที่ตลาดแรงงานต้องการ

๕. สามารถวางแผนและกำหนดทิศทางให้อนาคตของแรงงานได้อย่างชัดเจน

๖. สามารถยกระดับฝีมือแรงงานเพื่อตอบสนองทิศทางการเติบโตของเศรษฐกิจชาติ

๗. สามารถสนับสนุนสมาชิกผู้ใช้แรงงานให้เป็นผู้ประกอบการได้ สามารถที่จะช่วยตัวเอง

๘. สามารถตอบสนองการเงินของผู้ใช้แรงงานอยู่ต่างประเทศได้อย่างถูกต้อง

๙. สามารถส่งเสริมผู้ใช้แรงงาน มีศักยภาพในการจัดการการเงินลดปัญหาหนี้สินให้กับผู้ใช้แรงงาน สามารถตรวจเช็กข้อมูลต่าง ๆ ระหว่างแรงงานไทย แรงงานต่างด้าวต่างชาติ แรงงานเถื่อนผิดกฎหมายแยกออกได้ถ้าเรามีธนาคารเป็นแหล่งข้อมูลมหาศาล

ดิฉันเห็นด้วยและชื่นชมคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญรุ่นนี้ เห็นความสำคัญธนาคารแรงงานที่ได้บรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ถือว่าเป็นมิติใหม่ในการปฏิรูปในครั้งนี้ที่เข้าใจแรงงานคนจน ๆ อย่างแท้จริง เข้าใจ เข้าถึงแรงงาน ถูกทรมานมานานแล้วค่ะ ขอฝากถึงคณะ สนช. ด้วย ทุกท่านช่วยพิจารณาต่อรับรองการสนับสนุนผ่านคณะรัฐมนตรี ผ่านผู้รับผิดชอบ อย่างเช่นท่านรัฐมนตรีกระทรวงแรงงานและ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ท่านพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้วย ช่วยจัดการธนาคารแรงงานให้ได้เพื่อการปฏิรูปในครั้งนี้ เพื่อเป็นของขวัญแก่คนจน ๆ เพื่อต้อนรับฉลองอาเซียน (ASEAN) ในไม่ช้านี้ เราจะได้หมดจนกันสักที ชาวไทยทุกท่านยินดีจะมีธนาคารใหม่ ชื่อว่า ธนาคารแรงงานจาก สปช. ๐๑๓ แล้วก็สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติทุกท่าน ไม่ใช่ดิฉันคนเดียวนะคะ

ภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง หมวด ๒ ส่วนที่ ๑ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ เนื้อหาสาระสำคัญ การปฏิรูปเพื่อการปรองดองมีอยู่ ๒ ข้อ ก็คือสาระสำคัญข้อที่ ๑ ปฏิรูปเพื่อปรองดอง ข้อที่ ๒ สำคัญก็คือรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พลเมือง ข้อที่ ๓ คณะทำงานหนุนเสริมกับรัฐบาล ข้อที่ ๔ ทำแผนและขั้นตอนออกกฎหมาย ข้อที่ ๕ เนื้อหาสำคัญ จุดคานงัดถ่วงดุลอำนาจ ๒.การจัดตั้งกลไก ๓. ระบบการจัดการและจัดสรรงบประมาณ ๔. เครื่องมือการบริหารจัดการทั้งหมดนี้เป็นมาก็คือ เป้าหมายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมสู่ความปรองดองคนในชาติ การปรองดองมีอยู่ ----------

ข้อที่ ๑ การปรองดองของคนในชาติ สีต่าง ๆ การปรองดองภาครัฐระหว่างภาครัฐ การปรองดองรัฐกับประชาชน การปรองดองประชาชนกับประชาชน การปรองดองระหว่างประเทศ การปรองดองระหว่างศาสนากับศาสนา การปรองดองระหว่างคนในชาติ การปรองดองสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติทุกท่านด้วย ดิฉันจะเติมเต็มการปรองดองใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้กับการกีฬาขับเคลื่อนขณะนี้ กีฬาสันติสุข เปลี่ยนสนามรบเป็นสนามกีฬา กีฬาสันติสุขมีอยู่ ๓ หัวข้อ กีฬาสู่สากล สู่ความเป็นเลิศ การสร้างแรงบันดาลใจ ลดปัญหาเยาวชนกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด ๒. กีฬาสัมพันธ์สร้างฐานเศรษฐกิจชุมชน เราจะต้องอาศัยกีฬาเพื่ออาศัยกีฬาในอาเซียน ก็คือแลกเปลี่ยนกีฬาแม่บ้าน ประเทศมาเลเซีย ประเทศบรูไน ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อจะอาศัยโลจิสติกส์เศรษฐกิจชุมชนภาคเกษตร ขนส่ง แลกเปลี่ยน เราไปดูกีฬาต่างประเทศ เอาเศรษฐกิจทางเขามา เราก็เอาประชาสัมพันธ์ทางด้านเกษตรของเราเปลี่ยนระหว่างประเทศ ก็เกิดเศรษฐกิจขึ้นมา กีฬาสมานฉันท์ ๔ เสาหลัก ผู้นำท้องถิ่น อบต. ท้องที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ศาสนาและธรรมชาตินักปราชญ์ ส่งเสริมกีฬาโรงเรียนปอเนาะ กีฬาตาดีกา กีฬาของโรงเรียนรัฐบาล เอกชน ภาคเอกชนให้มีกีฬาเพื่อลดปัญหาด้านสุขภาพด้านกระทรวงสาธารณสุขไปเท่าไรแล้ว ดังนั้นสานสัมพันธ์ สานสมานฉันท์สู่การปรองดองคนในชาติ คือกีฬาสันติสุข การปรองดองของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดจากปัญหาเชิงอัตลักษณ์ คือความเป็นตัวตน ประวัติศาสตร์ คือที่มาของผู้คน การปกครองคือการกระทำอย่างครอบงำ การปรองดองต้องเริ่มจากความเข้าใจถึงจิตใจส่วนลึก คือรัฐต้องเข้าใจที่มาของคน ๓ จังหวัด และต้องยอมรับความเป็นตัวตนให้ได้ ๒ ขั้น ๒ ขั้นก็คือเข้าใจ เข้าถึง หากคนราชการไม่สามารถเข้าใจและยอมรับประวัติศาสตร์ คงไม่สามารถพูดถึงอัตลักษณ์ของเขาได้ เพราะเชื่อมโยงกับความเชื่อถือทางศาสนาของเขา ประเพณีวัฒนธรรมของเขานี่คือความขัดแย้ง ความขัดแย้งบนพื้นฐานความแตกต่าง ความหลากหลาย นี่คนของรัฐอคติและไม่ยอมเข้าใจ ใช่ ไม่ใช่ คนของรัฐอคติและไม่ยอมเข้าใจ ไม่ใช่ ไม่ใช่ไม่เข้าใจนะ แต่ส่วนใหญ่รัฐพยายามกำหนดยุทธศาสตร์หลักเพื่อการพัฒนาโดยมุ่งงบประมาณอย่างมหาศาลเอาน้ำพริกละลายแม่น้ำ ตอนนี้เป็นการแก้ปลายน้ำ ไม่ใช่แก้ต้นเหตุ ปลายน้ำของการแก้ปัญหา มีผลประโยชน์อย่างมหาศาล รัฐมีความตั้งใจที่จะแก้ปัญหา รัฐถึงหลงทางและตั้งใจเพื่อแก้ปัญหาหรือไม่บนพื้นฐานที่ถูกจัดการ คนในพื้นที่ไม่มีสิทธิ ไม่มีโอกาส จัดการหมดทุกอย่างเกิดเบ็ดเสร็จ การปฏิรูปสังคมด้านศาสนานำผู้สูงอายุ ดิฉันขอให้ศูนย์บำบัดศาสนา อย่างเช่น

ศาสนาอิสลาม อยากจะให้มีศูนย์ปอเนาะ ก็คือเอาคนที่สูงอายุ มีสวัสดิการไปรวมตัวในหมู่บ้านตำบล ดูแลความสงบ ดูแลในตัวเองเพื่อออกกำลังกาย และดูแลจิตใจเพื่อพร้อมที่จะไปหลุมฝังศพ ไปสวรรค์ ลูกมาเยี่ยมแม่ หลานมาเยี่ยมยาย นำพาลูกหลานสู่หลักธรรมะ ก็มีความอบอุ่นทั้งครอบครัว สร้างสังคมผู้สูงอายุ ความครอบคลุมของจิตใจไปสู่สวรรค์อย่างสุขาลัยอย่างมีความสุข ดังนั้นอยากจะฝากกรรมาธิการด้านผู้รับผิดชอบสังคมด้วย ให้มีสถาบันปอเนาะเพื่อเตรียมความพร้อมของคนศาสนาอิสลามนะคะ แล้วก็ทุกศาสนาด้วยนะคะ ถ้าศาสนาพุทธก็ที่วัด ถ้าศาสนาอิสลามก็ที่มัสยิดนะคะ ศาสนาทุกศาสนาสอนคนให้เป็นคนดี เลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกที่จะเป็นคนดีได้ ----------

ดิฉันในฐานะที่ถูกพาดพิงว่าออกรายการทีวีบ่อย ๒-๓ วันนี้ดิฉันก็มีความรู้สึกว่าดิฉันได้รับเกียรติจากรองประธานทัศนาบอกว่าดิฉันมีสิทธิที่จะนั่งโต๊ะไหนก็ได้ ถ้าเพราะว่าเกิดความปรองดองแต่มีสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติไม่เข้าใจและสื่อไม่เข้าใจว่า ดิฉันจะเป็นเหมือนกับว่าโชว์ดิฉันไม่ได้มีความอย่างนั้น ฝากถึงทุกท่านด้วย ดิฉันถูกเชิญในฐานะเป็นที่ปรึกษา แล้วก็อนุกรรมาธิการ แล้วก็คนเราจะปรองดองได้อย่างไร ถ้าสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติยังไม่ปรองดองทางจิตใจ แล้วก็มีการดูถูกจนถึงในห้องอาหาร ดิฉันก็ขออโหสิทุกท่าน แล้วก็จบด้วยคำกล่าวคำว่า ยึดรัฐธรรมนูญเป็นแกน ยึดแผนประเทศเป็นหลัก เน้นหนักความสามัคคีและคุณธรรม ทุกศาสนาเราดีได้ เราเลือกที่จะเป็นศาสนานั้น ศาสนานี้ไม่ได้เพราะพ่อเราเป็นผู้กำเนิด แต่เราเลือกที่จะดี ทุกศาสนาที่มานั่งกันเพื่อจะให้มุมใต้ อีสาน เห็นว่าคนที่คลุมศีรษะตามหลักการศาสนาอิสลาม ผู้หญิงคนนี้ดีด้วย ดิฉันก็เลยแสดงมานั่งให้เกียรติเหมือนวันนี้ ขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่มานั่งให้เกียรติกับดิฉัน ชาวใต้จะได้เห็นว่าชาวพุทธก็มีการสนับสนุนการปรองดอง คนคลุมศีรษะแบบดิฉันที่ตามหลักศาสนาอิสลามส่วนใครจะปฏิบัติหรือไม่อยู่ที่จิตใจของเขา ดิฉันฝากประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติด้วยว่าการจะปฏิรูปจะต้องปฏิรูปที่ศาสนา แล้วก็วัฒนธรรมที่จิตใจ ให้หัวใจแต่ละคนใสสะอาดแล้วก็เป็นหนึ่ง เริ่มจากครอบครัวของเรานี้ก่อนสิคะ แล้วก็ครอบครัวของเราที่บ้าน แล้วก็สมาชิกทุกท่าน เราจะมาเป็นผู้รับใช้ประเทศชาติของพระองค์ท่าน ดิฉันถูกคัดเลือกมาแต่ดิฉันยินดีที่จะเป็นเพื่อนกับทุกท่าน แล้วก็อยากจะให้รับใช้ประเทศชาติแล้วก็เปิดโอกาสให้ดิฉันมีการว่าทำไมประธานกรรมาธิการยังไม่ยอมลงไปทางใต้เลย ความไม่สงบดิฉันก็ได้แจกจตุคามให้กับทุกท่านแล้ว ดิฉันอยากจะให้ไปศึกษาว่าอะไรสักทีที่ไม่สงบ ขอโชคดี ถ้าผิดพลาดประการใด ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ที่ให้เกียรติแก่ดิฉัน เพราะดิฉันพูดจริง ทำจริงเพื่อความปรองดอง แล้วก็ความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม ขอบคุณค่ะ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญดอกเตอร์อมรวิชช์ นาครทรรพ ๑๐ นาทีครับ

นายอมรวิชช์ นาครทรรพ : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม อมรวิชช์ นาครทรรพ สปช. ด้านการศึกษา ผมมี ๙ ประเด็นใน ๖ มาตรา ใน ๑๐ นาที จะพยายามบริหารเวลาให้ดีที่สุด

เรื่องที่ ๑ มาตรา ๒๗๙ เรื่องสภาขับเคลื่อน เรื่องกรรมการยุทธศาสตร์ ซึ่งอันนี้อาจจะโยงกลับไปที่มาตรา ๒๗๘ ด้วย ที่มีการระบุว่า ความทั้งหมดในภาค ๔ ทั้งหมดให้สิ้นผลบังคับภายใน ๕ ปีหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จริงอยู่ถึงจะมีข้อยกเว้นเรื่องประชามติ หรืออะไรต่าง ๆ แต่ว่าก็ยังไม่ค่อยชัดเจนเท่าไร อันนี้อาจจะต้องเป็นบทบาทที่ผมอยากเรียนเสนอในมาตรา ๒๗๘ ว่าคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติก็ดี สภาขับเคลื่อนก็ดีอาจจะต้องคิดถึงเรื่องบางเรื่องซึ่งใช้เวลามากกว่า ๕ ปีแน่นอน เรื่องการกระจายอำนาจก็ดี เรื่องการปฏิรูปการศึกษาก็ดี ไม่ใช่เรื่องง่าย ตรงนี้เขียนเป็นกรอบเวลาซึ่งคลุมไว้กับทุกเรื่อง ซึ่งธรรมชาติไม่เหมือนกัน ยากง่ายไม่เท่ากัน ตรงนี้อยากเสนอว่าในมาตรา ๒๗๘ น่าจะต้องให้ทางกลไกขับเคลื่อนนี้นึกถึงธรรมชาติของการปฏิรูปแต่ละด้านด้วย

เรื่องที่ ๒ มาตรา ๒๘๔ (๓) การบริหารราชการแผ่นดิน เรื่องระบบสารสนเทศที่เขียนไว้ ผมคิดว่าอาจจะไม่พอ ผมคิดว่าอาจจะต้องพูดเรื่องระบบข้อมูลประเทศเป็นอะไรที่มันขาดหายมานาน ระบบข้อมูลประเทศซึ่งมันเชื่อมต่อหน่วยราชการ ซึ่งไม่ได้เชื่อมต่อกันมาได้ดีเท่าไรนักในเวลาที่ผ่านมา เรื่องของระบบข้อมูลประเทศที่มันเชื่อมต่อและสามารถนำสู่การวิเคราะห์ กำหนดนโยบายได้แหลมคมขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบข้อมูลที่มันเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้ ตรงนี้ถ้ามีการเพิ่มเติมได้ก็จะดีมาก ในมาตรา ๒๘๔ เช่นกัน แต่มีเพื่อนสมาชิกพูดไปแล้วใน (๕) เรื่ององค์กรบริหารการพัฒนาภาค ซึ่งผมก็ไม่ค่อยเห็นด้วยเกรงว่าจะซ้ำซ้อนกับการทำงานของจังหวัดแล้วก็ท้องถิ่น อันนี้อาจจะต้องขอทบทวนแต่ว่าคงไม่ลงรายละเอียด ได้มีเพื่อนสมาชิกพูดไปแล้ว

- ๔๘/๑

ประเด็นที่ ๓ ครับท่านประธาน มาตรา ๒๘๕ การบริหารท้องถิ่น ประเด็นเดียวกัน ผมคิดว่าเรื่องนี้ถ้าสังเกตดูทั้ง ๒ อนุมาตราในมาตรา ๒๘๕ เน้นแต่เรื่องกลไกทั้งสิ้น ไม่ได้พูดเรื่องแนวทางเลย ผมคิดว่าน่าจะพูดเรื่องแนวทางการปฏิรูปการบริหารจัดการท้องถิ่นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผมอยากจะเน้นเรื่องที่ได้เรียนไปแล้ว ก็คือเรื่องการบริหารจัดการบนฐานข้อมูล อันนี้สำคัญมาก เป็นอะไรที่ขาดหายมาตลอด แล้วก็ไม่ใช่ว่าท้องถิ่นไม่มีข้อมูล แต่ว่าการบริหารจัดการข้อมูลที่นำไปสู่การวางแผนที่ดี ติดตามประเมินผลที่ดีอาจจะยังขาดอยู่ ตรงนี้อาจเพิ่มเป็น (๓) ที่ผมอยากกราบเรียนท่านคณะกรรมาธิการได้พิจารณาด้วย

ประเด็นที่ ๔ มาตรา ๒๘๖ เรื่องการศึกษา (๑๐) เรื่องการปรับโครงสร้างระบบบริหารการศึกษา อันนี้ผมเกรงว่าอาจจะไม่พอ อาจจะต้องพูดถึงเรื่องสิ่งที่ศัพท์เทคนิคเรียกว่า รีดีพลอยเมนท์ (Redeployment) หรือว่าการจัดสรรอัตรากำลังใหม่ด้วย การจัดสรรอัตรากำลังใหม่ การจัดสรรให้มีคนมีคุณภาพกระจายลงไปสู่ฐานพื้นที่ท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ ตรงนี้จะเป็นการปฏิรูปที่แท้จริง แล้วก็จะเป็นเรื่องใหญ่ของการปฏิรูปการศึกษาด้วย

เรื่องที่ ๕ ครับท่านประธาน มาตรา ๒๘๖ เช่นกัน อยากขอพิจารณาเรื่องการเพิ่ม (๑๓) เรื่องการศึกษาตลอดชีวิต วันก่อนท่านสมาชิกท่านอาจารย์สุพรพูดเรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ขาดหายไป ผมคิดว่าการเพิ่มเรื่องการศึกษาตลอดชีวิตน่าจะทำให้ภาพสมบูรณ์ โจทย์ใหม่การศึกษาไทยนี้น่าจะเป็นโจทย์ที่คลุมคน ๗๐ ล้านคน ไม่ใช่แค่เด็กในระบบเท่านั้น คลุมแรงงาน ๓๕ ล้านคน คลุมผู้สูงอายุ เป็นโจทย์ที่ท้าทายครับ แต่ก็จะเป็นโจทย์ซึ่งช่วยพาประเทศไปสู่ความสามารถแข่งขันที่แท้จริงได้ เป็นโจทย์ที่จะช่วยพาประเทศหลุดจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางได้ครับท่านประธาน

เรื่องที่ ๖ มาตรา ๒๘๖ เช่นกัน อยากพิจารณาเรื่องการเพิ่มอีก ๑ อนุมาตรา (๑๔) เรื่องบทบาทเอกชนและกลไกใหม่ ๆ ที่จริงมีการพูดถึงกันมากในคณะกรรมาธิการ ดอกเตอร์สุวิทย์ขออนุญาตเอ่ยนามท่าน ก็พูดเรื่องนี้เยอะ เรื่องพีพีพี (PPP) หรือว่าความร่วมมือภาครัฐเอกชนก็ดี เรื่องวิสาหกิจเพื่อสังคมก็ดี เรื่องกองทุนต่าง ๆ ที่เป็นนวัตกรรมทางการเงินการคลัง หรือว่าที่ยูเนสโก (UNESCO) ใช้คำว่าเป็นอินโนเวทีฟ ไฟแนนซิง (Innovative financing) ก็ดี อันนี้เป็นเรื่องซึ่งอยากให้พิจารณาเพิ่มเติมด้วย ผมคิดว่าเราไม่สามารถสร้างของใหม่ได้

โดยการจัดการแบบเดิม กลไกใหม่ ๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญมากอยากให้มีการให้ความสำคัญแล้วก็เพิ่มเรื่องนี้ใน (๑๔) ในมาตรา ๒๘๖ เช่นกัน

เรื่องที่ ๗ ครับท่านประธาน มาตรา ๒๙๑ เรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ก่อนอื่นก็ต้องขอบคุณที่มี (๒) ที่ให้ความสำคัญเรื่องภาคเอกชนกับการวิจัย เพราะว่าเรื่องนี้จากประสบการณ์เกาหลี ญี่ปุ่น หรือว่าประเทศอย่างอังกฤษ เยอรมัน ซึ่งท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้อ้างถึงบ่อย ๆ ว่าไปดูตัวอย่างระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญเขามา ก็ขอบคุณที่ได้เอาตัวอย่างเรื่องงานวิจัยพัฒนาเข้ามาด้วย เพราะประเทศเหล่านี้รุดหน้าด้วยการลงทุนด้านการวิจัยพัฒนาทั้งสิ้น โดยเฉพาะการลงทุนในภาคเอกชนที่สำคัญมาก วันก่อนผมได้มีโอกาสพูดในภาค ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ที่พูดเรื่องงานวิจัยที่ผมใช้คำว่า กินได้เคี้ยวได้ พูดถึงผักผลไม้ที่เพื่อนสมาชิกทาน หรือเมื่อวานนี้แม้แต่ไก่เนื้อแน่น ๆ ที่เราทานกัน ผมก็คิดว่าฝีมืออาจารย์มหาวิทยาลัยเราทั้งนั้น ผักผลไม้ส่วนหนึ่งก็เป็นฝีมืออาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เรา ไก่ที่เราเห็นเนื้อแน่น ๆ อร่อยขึ้น มันไม่ค่อยเลี่ยน ถ้าคาดไม่ผิดผมคิดว่าเป็นฝีมือเพาะพันธุ์จากไก่พื้นเมืองของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี หรือว่าแผงโซลาร์ เซลล์ (Solar cell) ที่เราติดกันตามบ้านก็ได้รับการวิเคราะห์ทดสอบโดยการรับรองคุณภาพโดยอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีอย่างนี้เป็นต้น ลดต้นทุนการนำเข้าได้มหาศาล แล้วก็รับรองคุณภาพให้กับพวกเราทุกคนได้ว่าแผงโซลาร์ เซลล์ทุกแผงมีคุณภาพ อันนี้เป็นตัวอย่าง แต่ว่ามันมีเรื่องที่ต้องการการต่อยอดเชิงพาณิชย์อีกเยอะครับ ผมจะยกตัวอย่างเรื่องเดียวในเวลาจำกัด เรื่องข้าวส่งออก ซึ่งตอนนี้อัตราการถูกส่งกลับเนื่องจากข้าวเสียจากมอดมันสูงถึง ๑๕ เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นเงินร่วม ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ตอนนี้มันมีตัวอย่างงานวิจัยซึ่งทำต้นแบบไว้แล้ว การใช้คลื่นวิทยุฆ่ามอดแทนยาฆ่าแมลงซึ่งถ้าใช้ต่างประเทศเขาก็ไม่รับ ตรงนี้ทางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่คิดไว้แล้ว ทำต้นแบบไว้แล้ว รอการต่อยอดเชิงพาณิชย์ ----------

ตรงนี้ผมคิดว่าการเน้นย้ำเรื่องการต่อยอดเชิงพาณิชย์น่าจะสำคัญ ถ้าทางกรรมาธิการจะพิจารณาเพิ่มเรื่องนี้เข้าไปในมาตรา ๒๙๑ ได้ก็จะเป็นพระคุณยิ่ง ในขณะเดียวกันเรื่องมาตรา ๒๙๑ ผมคิดว่ายังขาดเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญมาก นั่นคือการใช้ข้อมูลวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในการกำหนดนโยบายของประเทศ อันนี้เป็นสิ่งที่ขาดหายมานาน และผมคิดว่าถ้าเราจะเสริมกำลังภาคพลเมือง ทำเรื่องการเรียนรู้ของภาคพลเมือง ผมคิดว่าเรื่องการทำให้เกิดความเป็นวิทยาศาสตร์ในภาคพลเมืองก็จะต้องทำให้รัฐบาลมีความเป็นวิทยาศาสตร์เสียก่อน เพราะฉะนั้นในการกำหนดนโยบายอยากให้เพิ่มเรื่องการใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีเข้าไปด้วย อาจจะเพิ่มเป็น (๕) ก็ได้ ถ้าจะกรุณา

เรื่องที่ ๘ มาตรา ๒๙๕ (๑) อำนาจของชุมชน ท้องถิ่น อันนี้ผมอยากเห็นเรื่องการกำหนดกติกาทางสังคมได้ ผมอยากเห็นชุมชน ท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนดกติกาทางสังคมบนบรรทัดฐานทางจริยธรรมของแต่ละพื้นที่เอง ยกตัวอย่างเรื่องเดียว เรื่องอำนาจในการปฏิเสธอบายมุข ร้านเกม ร้านเหล้า ซึ่งตอนนี้อำนาจการอนุมัติเป็นเรื่องของราชการส่วนกลางที่มีตัวแทนในพื้นที่ หรือไม่ก็เป็นราชการส่วนภูมิภาค ตรงนี้ถ้าเพิ่มเติมได้ให้เป็นอำนาจของชุมชน ท้องถิ่นจะดีมาก ผมคิดว่าเราปฏิรูปสังคมไม่ได้ ถ้าไม่ให้อำนาจชุมชน ท้องถิ่นสามารถวางกติกาทางสังคมของเขาเองได้ครับ

เรื่องสุดท้ายเรื่องที่ ๙ ผมเก็บเรื่องนี้ไว้สุดท้าย เพราะคิดว่าสำคัญก็คือการเชื่อมโยงในภาคนี้ การเขียนระหว่างมาตราต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกันแบบสหวิชาการ ซึ่งผมคิดว่าสำคัญมาก เรื่องสาธารณสุข จะไม่เชื่อมกับเศรษฐกิจไม่ได้ เราอยากเห็นเด็กมีสุขภาพดีได้อย่างไร ถ้าตอนนี้เด็กไทย ๑ ใน ๓ ยังไม่มีข้าวเช้าทาน ทางเรื่องสาธารณสุขจะไม่เชื่อมกับทางการศึกษา วัฒนธรรมได้อย่างไร เรื่องสุขภาพอนามัย ถ้าตอนนี้เด็กไทยยังมีค่านิยมเรื่องคลั่งสวย คลั่งผอม เด็กเรา ๑ ใน ๔ อยากกินยาลดความอ้วน อยากไปทำศัลยกรรมกัน ที่น่าแปลกคือยิ่งโตยิ่งไม่ชอบหน้าตัวเอง อยากไปทำศัลยกรรมกัน หรือทางกฎหมายกระบวนการยุติธรรมจะไม่เชื่อมกับการศึกษาได้อย่างไร ตอนนี้เด็กไทย ๖๐ เปอร์เซ็นต์ยอมรับว่าลอกข้อสอบกันทุกปี หลายเรื่องต้องเขียนให้บูรณาการ แล้วคิดว่าเรื่องนี้ต้องเขียนในแบบสหวิชาการ ซึ่งผมคิดว่าจะดีมาก

ผมดีใจที่พูดได้ ๙ ประเด็น ทั้ง ๖ มาตราจบก่อนจะหมดเวลา เพราะว่าผมกลัวเสียงออดสภามาก เสียงมันไม่ค่อยเพราะ ก็ใช้เวลาที่เหลืออยู่เสนอท่านประธานนิดเดียว

ไม่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ขอความกรุณาท่านประธาน ถ้าจะเสนอทางเจ้าหน้าที่สภาเปลี่ยนเสียงออดให้มันเสนาะโสตกว่านี้ได้ก็จะเป็นพระคุณยิ่งครับ ขอบพระคุณครับท่านประธาน

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญคุณบัญชา ปรมีศณาภรณ์ ใจเย็น ๆ ครับ ผมอ่านชื่อเผื่อไปอีก ๔-๕ ท่าน คุณจำลอง โพธิ์สุข ดอกเตอร์วินัย ดะห์ลัน คุณนิฟาริด ระเด่นอาหมัด คุณณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา คุณบัญชา มี ๒๐ นาที

นายบัญชา ปรมีศณาภรณ์ : ครับ ด้วยความเคารพต่อท่านประธาน ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ตลอดจนท่านสมาชิก กระผม นายบัญชา สมาชิก สปช. ลำดับที่ ๑๒๐ ขออภิปรายและให้ความเห็นต่อกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญตามประเด็นมาตรา ๒๘๒ (๘) ด้วยเหตุผลดังนี้ ตามมาตรา ๒๘๒ (๘) ระบุโดยชัดแจ้งว่า ให้ปรับปรุงระบบงานสอบสวน ให้มีความเป็นอิสระ แยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ท่านประธานครับ กระผมไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่จะแยกงานสอบสวนออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพราะจะก่อให้เกิดความเสียหาย และในที่สุดประชาชน

- ๕๐/๑

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : คุณบัญชาครับ ขอประทานโทษ กรรมาธิการได้แก้ตรงนี้ไปเรียบร้อยแล้วครับ

นายบัญชา ปรมีศณาภรณ์ : ผมขอสั้น ๆ ครับ กระผมจึงเห็นว่าประชาชนก็คงไม่ได้รับประโยชน์ ซึ่งกรรมาธิการท่านได้กรุณาแก้ ผมก็ขอบคุณที่กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นด้วยที่สมควรจะเป็นการแก้ แต่ผมขออนุญาตนำเรียนท่านประธานและกรรมาธิการพร้อมทั้งสมาชิกด้วยความเคารพว่า ผมขอเสนอเหตุผลประกอบเพื่อให้ท่านประธานกรรมาธิการได้โปรดนำไปพิจารณา เนื่องจากว่าแนวทางผมก็เห็นด้วยกับท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อแรก ท่านนายกสมาคมพนักงานสอบสวนเขาได้จัดเสวนา ขออนุญาตผมใช้ไม่เกิน ๒๐ นาทีและไม่ถึงด้วยครับ ผมจะชี้แจงรายละเอียดว่าได้ร่วมเสวนา พนักงานสอบสวนทั้งประเทศร่วมเสวนา ๕๗๐ นาย ปรากฏว่าผลการเสวนามีจำนวนพนักงานสอบสวนร้อยละ ๖๖.๙๐ ไม่เห็นด้วยที่จะแยกงานสอบสวนออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติและไปจัดตั้งองค์กรใหม่ มีเพียงร้อยละ ๓๓.๑๐ เท่านั้นที่เห็นควรแยกไปจัดตั้งเป็นองค์กรใหม่ แต่ในที่สุดการเสวนาของพนักงานสอบสวนจึงได้ข้อสรุปว่าให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้บริการประชาชน ซึ่งมีสาระสำคัญก็คือต้องการให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติสนับสนุนบุคลากรที่เกี่ยวข้องเรื่องงบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ

ข้อ ๒ ต้องการให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าในสายงานการสอบสวน

ข้อ ๓ ต้องการให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติสนับสนุนให้มีพนักงานสอบสวนเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างแท้จริง เมื่อเป็นดังนี้แล้วผมก็ได้ติดตามความคืบหน้า ปรากฏว่าสมาคมพนักงานสอบสวนก็ยังมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบงานสอบสวนของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับของประชาชน ดังนั้นเมื่อพิจารณาผลการเสวนาของพนักงานสอบสวนแล้ว ซึ่งมีความเห็นว่าไม่ควรแยกงานสอบสวนออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้นผมขอกราบเรียนท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้โปรดพิจารณาให้เห็นถึงปัญหาถ่องแท้ของพนักงานสอบสวน ซึ่งเรามีความจำเป็นที่จะต้องฟังเพราะพนักงานสอบสวน

เป็นผู้ปฏิบัติ ที่เราต้องฟังเพื่อจะนำปัญหามาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพและประชาชนจะได้รับประโยชน์ อันนี้เป็นเรื่องสำคัญมากครับ

ดังนั้นผมขอกราบเรียนท่านประธานและท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งท่านสมาชิกผมก็มีเหตุผลในการสนับสนุนว่าไม่ควรแยก ถ้าหากแยกมันจะเกิดปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ครับ

ข้อ ๑ หากมีการแยกจะต้องไปก่อสร้างอาคารที่ตั้งสำนักงานใหม่ให้กับองค์กรใหม่ ซึ่งทั่วประเทศมีมากกว่า ๑,๐๐๐ อาคาร ถือเป็นเรื่องใหญ่มาก งบประมาณแผ่นดินต้องสูญเสียจำนวนมากเลย

ข้อ ๒ จะต้องจัดซื้อยานพาหนะ เครื่องใช้สำนักงานให้เพียงพอเพื่อที่จะมาใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ ๑,๐๐๐ กว่าหน่วยงาน ซึ่งอันนี้ก็เป็นปัญหามากเลยครับ

ข้อ ๓ เราจะต้องรับสมัครพนักงานสอบสวน ลูกจ้างประจำหน่วยงานต่าง ๆ จำนวนมาก ซึ่งหากได้ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความพร้อมและไม่เพียงพอ ปัญหางานสอบสวนเกิดขึ้นอย่างแน่นอนและไม่มีประสิทธิภาพ

- ๕๑/๑

ข้อ ๔ เราไม่มีหลักประกันใด ๆ ที่จะเชื่อได้หากแยกงานสอบสวนออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อไปจัดตั้งองค์กรใหม่จะทำให้มีประสิทธิภาพในการสอบสวนมากขึ้น ซึ่งปัญหามันเริ่มตั้งแต่กระบวนการรับคำร้องทุกข์ การสืบสวน สอบสวนแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐานเพียงพอในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ ถือว่าเราจะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผมสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานสอบสวน ดังนั้นถ้าหากนำปัญหาต่าง ๆ ที่ผมได้กราบเรียนท่านประธานมาเปรียบเทียบ จะเห็นว่าข้อเสนอของพนักงานสอบสวนที่ไม่ต้องการแยกให้งานสอบสวนออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ทันทีเลย ไม่ต้องไปเสียงบประมาณจำนวนมาก ไม่ต้องไปหาบุคลากรมา เพราะถ้าหากว่าสามารถปรับปรุงแล้วได้ประโยชน์ทันที อันนี้คือประชาชนได้ประโยชน์ และผมเชื่ออย่างยิ่งว่าเมื่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับทราบปัญหาแท้จริงของพนักงานสอบสวน ถ้าสนับสนุนแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ผมเชื่อว่าพนักงานสอบสวนจะมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานสอบสวนจะดำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีที่จะมุ่งมั่นทำหน้าที่สอบสวนให้มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง

ส่วนประการสุดท้าย กระผมเห็นว่าในการปฏิรูปโครงสร้างอำนาจหน้าที่และกระบวนการทำงานของตำรวจเพื่อประโยชน์ของประชาชน มิใช่หมายความว่าเราจะต้องปฏิรูปโครงสร้างการทำงานของตำรวจด้วยวิธีพลิกฝ่ามือ โดยไม่ฟังความเห็นของพนักงานสอบสวนและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การจะแยกงานสอบสวนออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติไปจัดตั้งองค์กรใหม่ทั้งที่ยังไม่ได้ศึกษาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้ถ่องแท้ครบถ้วน แน่นอนที่สุดปัญหาต่าง ๆ ก็จะเกิดมาและยากต่อการแก้ไข ดังนั้น ผมขออนุญาตเรียนท่านประธานและท่านประธานกรรมาธิการด้วยความเคารพ ว่าได้โปรดตัดมาตรา ๒๘๒ (๘) ออกทั้งหมดครับ และนำปัญหาต่าง ๆ ไปปรับปรุงแก้ไขไว้ในกฎหมายลูกซึ่งจะมีผลทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงและเป็นการแก้ปัญหาที่ถูกทาง ถูกต้อง สิ่งนี้เป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง ดังนั้นเมื่อมีมติแล้ว เมื่อวานนี้ท่านประธานครับผมก็จะไม่พูดอะไรมากมาย ผมขอจบคำอภิปรายเพียงเท่านี้ ขอบคุณมากครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญคุณจำลอง โพธิ์สุข ๑๓ นาทีครับ

นายจำลอง โพธิ์สุข : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ท่านกรรมาธิการ กระผม จำลอง โพธิ์สุข สปช. ๐๕๐ จากจังหวัดชัยนาทครับ ท่านประธานครับ ผมมีประเด็นที่จะอภิปราย

มาตราแรก มาตรา ๒๘๔ (๕) เรื่ององค์กรบริหารภาค ไม่ทราบว่าอยู่ ๆ ก็มาอย่างไร คณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินก็ดี คณะกรรมาธิการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นก็ดี เราไม่ได้มีการพิจารณาเรื่องนี้ เข้าใจว่าทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาขึ้นมาเอง ที่เป็นห่วงก็คือว่าจะเป็นการตั้งองค์กรขึ้นมาใหม่ เป็นการขัดกับหลักการลดอำนาจรัฐ เป็นการขัดกับหลักการกระจายอำนาจ

ประการต่อมาก็คือว่า สถานภาพขององค์กรนี้จะเป็นอะไร เป็นภูมิภาคเป็นส่วนกลาง ซึ่งก็คงจะต้องติดตามไปดูในกฎหมายที่จะออกตามมาที่ร่างบทบัญญัติในมาตรานี้ได้กำหนดไว้ แล้วก็จะไปสังกัดกับองค์กรไหน หน่วยงานไหน กระทรวงไหน หรือว่าจะขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี

ประเด็นต่อไปก็คืออำนาจหน้าที่ ข้อสำคัญก็คือว่าในเรื่องของการกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐ ซึ่งถ้าหากเป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้ก็จะทำให้เกิดการซ้ำซ้อนของการสั่งงานในภูมิภาคหรือในพื้นที่ในภูมิภาคขึ้นมาอีกวงจรหนึ่ง ซึ่งก็จะไม่เป็นผลดีกับการบริหารราชการแผ่นดิน

ประเด็นต่อมา ก็คือว่ามีความสำคัญขนาดไหนถึงได้ยกขึ้นมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญในหมวดปฏิรูปด้วย อันนี้เป็นคำถามทั้งหมด

ในส่วนต่อมาก็คือว่าแนวคิดในเรื่องนี้เราได้มีการปฏิบัติจัดทำเรื่องของการบูรณาการการทำงานของภาครัฐ ท่านประธานครับ โดยเฉพาะเรื่องของการพัฒนาพื้นที่ เรามีอยู่แล้วครับท่านประธานครับ ก็คือว่าวงจรการทำงาน การบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาการบริหารงานจังหวัด กลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการปี ๒๕๕๑ กลไกทั้งหลายทั้งปวงที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายฉบับนี้ ในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ไม่ว่าจะเป็นในระดับจังหวัดก็ดี ในกลุ่มจังหวัดก็ดี ข้อใหญ่ใจความเป็นเรื่องของการบริหาร การบูรณาการการประสานการทำงานของการพัฒนาในเชิงของพื้นที่กลุ่มจังหวัด ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีเรามีอยู่ทั้งหมด ๑๘ กลุ่มจังหวัด หรือ ๑๘ ภาคอะไรประมาณนั้น เพราะฉะนั้นผมก็มีความเห็นในเบื้องต้นนี้ว่ายังไม่ควรต้องมีการกำหนด จัดตั้งองค์กรบริหารภาคตรงนี้ขึ้นมาอีก และมีท่านสมาชิกบางท่านโดยเฉพาะท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปบริหารราชการแผ่นดิน ท่านธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ ขออนุญาตเอ่ยนามท่าน ก็ได้ยกขึ้นมากล่าวไว้เป็นเบื้องต้นไปก่อนหน้านี้แล้ว ตรงนี้เองผมเชื่อว่าอยากจะให้การแก้ไขโดยเฉพาะในเรื่องของการประสานการทำงานในพื้นที่มีหน่วยงานของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่ตั้งเป็นภาคก็ดี เป็นศูนย์ก็ดี เป็นเขตก็ดี เยอะแยะไปหมดในปัจจุบันนี้ ซึ่งก็จะต้องมีการประสานกับทางจังหวัดอย่างใกล้ชิด ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวก็จะมั่วไปหมด บางทีโครงการไปลงโดยที่ไม่รู้เลยว่าทางพื้นที่จังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขามีของเขาอยู่แล้วก็จะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกเยอะแยะ ผมคงจะไม่พูดในรายละเอียด ผมเชื่อว่าเพื่อนสมาชิกบางท่านที่เคยทำงานอยู่ในภูมิภาค โดยเฉพาะทางฝ่ายปกครอง ทางกระทรวงมหาดไทยก็คงจะตระหนักอยู่แก่ใจเป็นอย่างดี เพราะฉะนั้นก็อยากจะขอให้พิจารณาในจุดนี้ว่าเราไม่จำเป็น เพียงแต่ว่าไปแก้ไขกลไกที่เรียกว่าการบริหารงานจังหวัดแบบกลุ่มจังหวัด ๑๘ กลุ่มนี้ โดยเฉพาะเรามีงบประมาณ เราตั้งงบประมาณได้เอง ของบประมาณได้เองเช่นเดียวกับจังหวัด ทั้งกลุ่มจังหวัด ทั้งจังหวัดเราสามารถที่จะมีอำนาจในการขอจัดตั้งงบประมาณตามกฎหมายวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้อยู่แล้ว เพียงแต่ว่าปัจจุบันนี้อาจจะต้องปรับจูน (Tune) ในบางส่วนโดยเฉพาะเรื่องของงบประมาณที่ให้กลุ่มจังหวัดน้อยลงไปทุกปี ๆ ครับ ท่านประธานครับ ก็ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ล้านบาท ตรงนี้ก็ฝากไปถึงท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญด้วย แล้วก็อีกอย่างหนึ่ง ประเด็นที่สนับสนุนก็คือว่าในอดีตเราเคยมีองค์กรในลักษณะนี้ถึงแม้จะทาบลงไปได้ไม่เต็มพื้นที่ ไม่เหมือนกันทีเดียวนัก อย่างเช่นเราเคยมีภาค ๕ ภาค ในปี ๒๔๕๘ จนถึง

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ศันสนีย์ ๕๒/๒

ปี ๒๔๖๘ เรามีอุปราชภาค ไปกำกับดูแลมณฑลเทศาภิบาลที่เราตั้งกันขึ้นมา เมื่อปี ๒๔๓๗ จนถึงปี ๒๔๗๖ เราก็เลิกกันไปทั้งหมด ไปกำกับดูแลมณฑลทั้ง ๒๐ มณฑลนั้นอีกทีหนึ่ง แต่ว่าทั้งภาคก็ดี ทั้งมณฑลเทศาภิบาลก็ดี ก็ไม่สามารถที่จะตอบโจทย์ในเรื่องของการบริหารราชการแผ่นดินได้ทั้งหมดทั้งสิ้น โดยเฉพาะเมื่อบ้านเมืองของเรามีความเจริญมากขึ้น ความต้องการของพี่น้องประชาชน ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ นั้นแต่ละพื้นที่ก็ไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้น โดยสรุปก็คือว่าตรงจุดนี้ รูปแบบอย่างนี้เราเคยทำมาแล้ว หรือแม้กระทั่งหลังสุดเมื่อปี ๒๔๙๕ ถึงปี ๒๔๙๙ เราก็เคยมีแบ่งส่วนราชการ โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารภูมิภาค มีภาค มีจังหวัด มีอำเภอ สุดท้ายก็จบ ไปไม่รอดเพราะว่าไม่สามารถที่จะบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลตรงตามความเดือดร้อนต้องการของพี่น้องประชาชนประมาณนั้น นี่คือมาตรา ๒๘๔ (๕)

- ๕๓/๑

ต่อไปในมาตราที่ผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง ขอปรบมือ แล้วก็ขอคารวะต่อคณะกรรมาธิการ ก็คือในมาตรา ๒๙๐ เรื่องของการให้มีการจัดตั้งสมัชชาศิลปวัฒนธรรมระดับชาติก็ดี ระดับท้องถิ่นก็ดีเป็นครั้งแรกก็ว่าได้ในรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเรื่องของการจัดตั้งกองทุนทุนทางวัฒนธรรมเพื่อสนับสนุนส่งเสริมงานด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นทรัพยากรสำคัญอีกชิ้นหนึ่งของบ้านเมืองของเราที่กำลังจะได้รับความเสียหาย ทั้งหลายทั้งปวงนี้ก็คงจะได้ช่วยกันเยียวยาตรงจุดนี้ต่อไป

ขออนุญาตท่านประธานครับ ต่อไปในมาตรา ๒๙๒ เช่นเดียวกันก็ขอขอบคุณทางคณะกรรมาธิการ แล้วขอให้การสนับสนุนก็คือเรื่องของการปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกัน เพื่อลด จำกัด ขจัดการผูกขาดและการกีดกันการแข่งขันทางการค้า ตรงนี้ผมขอเน้นให้ความสำคัญ แล้วก็อยากจะเห็นเกิดมีขึ้นโดยเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือกฎหมายค้าปลีก ค้าส่งที่ยังไม่สามารถที่จะออกมาได้ในขณะนี้ เพื่อที่จะช่วยเหลือ โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยทั้งหลายทั้งปวง ค้าปลีกค้าส่ง ห้างขนาดยักษ์ทั้งหลายทั้งปวง ห้างข้ามชาติ บริษัทข้ามชาติ ก็จะมาทำลายวงจรการทำมาหากินของพี่น้องประชาชน เดี๋ยวนี้ห้างสะดวกซื้อมีบริการเกือบจะครบวงจรทั้งหมดทั้งสิ้นแล้ว ซักรีดก็มีแล้ว เพราะฉะนั้นกฎหมายตรงนี้อยากให้ออกมาโดยเร็ว รวมทั้งกฎหมายในเรื่องของการจัด ประมาณว่าเป็นเรื่องของการจัดโซนนิง (Zoning) ก็คือกฎหมายผังเมืองหรือการจัดผังเมืองรวมจังหวัดประมาณนี้ ก็อยากจะให้เกิดมีขึ้นโดยเร็วต่อไป

สุดท้ายครับท่านประธาน ผมไปจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องประชาชนในพื้นที่จังหวัด ซึ่งก็เข้าใจว่าคงเหมือนกันทุก ๆ จังหวัด ทุก ๆ พื้นที่ ทางพี่น้องฝ่ายของนักปกครองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ ผู้ช่วย สารวัตร ชุดของ ชรบ. หมู่บ้าน ก็ฝากผมมาว่าอยากจะให้ได้มีสิทธิมีส่วนในเรื่องของการเป็นตัวแทนในการเข้าไปสู่การได้มีโอกาสในการคัดเลือกเป็น ส.ว. นั่นก็คืออยู่ในมาตรา ๑๒๑ (๓) อยากให้มีผู้แทนขององค์กรด้านนักปกครองท้องที่ตามที่ผมกราบเรียนแล้ว เรามีอยู่ประมาณนับแสนนับล้านคน ตรงจุดนี้ก็ขอฝากไปถึงท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้โปรดพิจารณาให้การสนับสนุนพี่น้ององค์กรนักปกครองท้องที่ของเราได้มีสิทธิมีส่วนด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญดอกเตอร์วินัย ดะห์ลัน ครับ ๑๑ นาทีครับ

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ศิริรัตน์ ๕๓/๒

นายวินัย ดะห์ลัน : ขอบคุณครับ กราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมาธิการ ผม วินัย ดะห์ลัน หมายเลข ๑๘๕ ขออนุญาตอภิปรายในหมวด ๒ ภาค ๔ เรื่องของการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ขออนุญาตไม่พูดถึงเรื่องของการสนับสนุนที่พวกเราจะให้กับทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ผมเชื่อมั่นว่าพวกเราส่วนใหญ่ก็คงยืนอยู่ข้างเดียวกับท่านกรรมาธิการ เรื่องที่จะพูดนี้เป็นเรื่องของการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ส่วนที่ผมจะพูดจะมีอยู่ ๒-๓ เรื่อง จะเน้นไปที่เรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภค แต่ก่อนอื่นอยากจะเล่าเกี่ยวกับเรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภคสักนิดหน่อย ----------

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ภาวดี ๕๔/๑

เนื่องจากมีความรู้สึกว่าแม้ว่าเราจะมีเรื่องของผู้บริโภคอยู่ในรัฐธรรมนูญอยู่มาก มีปรากฏถึง ๑๖ คำ แต่ว่าอย่างไรก็ตามในเรื่องของกรอบคิดอาจจะยังมีปัญหาอยู่ ผมอยากจะเล่าเรื่องของวารสารเล่มหนึ่ง เมื่อประมาณ ๒๕ ปีมาแล้ว วารสารที่ชื่อว่า เจอร์นอล ออฟ คลินิคัล อินเวสทิเคชัน ด้านหลังจะเป็นเรื่องของการให้พวกโนเบล ลอรีเอท (Nobel laureate) มาพูดคุยกัน แล้วก็สิ่งหนึ่งที่เราได้เรียนรู้หลังจากที่เราอ่านไปก็คือเรื่องของกรอบแนวคิดทางการเมืองของระบบอเมริกัน มีโนเบล ลอรีเอท หรือว่าผู้ที่ได้รับรางวัลโนเบลท่านหนึ่งนี่ท่านเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นในห้องรูปไข่ เป็นการพูดคุยกันระหว่างน้องชายของประธานาธิบดี ซึ่งขณะนั้นเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ชื่อ โรเบิร์ต เคนเนดี กับประธานาธิบดีซึ่งเป็นพี่ชาย ชื่อ จอห์น เอฟ. เคนเนดี น่าสนใจครับ เขาพูดกันว่าการเป็นมหาอำนาจถ้าสหรัฐอเมริกาต้องการเป็น คนทุกคนต้องเท่ากัน อันนี้เรื่องนี้ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญอเมริกันตั้งแต่ปี ๑๗๗๖ แล้ว ในทางการเมืองนั้นคนต้องเท่าเทียมกัน ในกรณีอย่างนี้นั้นก็เป็นซิติเซน (Citizen) ก็คือพลเมืองอย่างที่พวกเราเขียนไว้แล้วในรัฐธรรมนูญ ในกรณีทางด้านเศรษฐกิจสิ่งที่เขาบอกเลยก็คือธุรกิจถ้าจะให้เข้มแข็งต้องแข่งขัน จะทำให้ธุรกิจนั้นผูกขาด มีอำนาจเหนือตลาดนั้นย่อมไม่ได้ ต้องแข่งขัน ถ้าจะทำให้แข่งขันได้ อีกกลุ่มหนึ่งที่จะทำให้ขึ้นมาคานอำนาจกับเศรษฐกิจได้จำเป็นที่จะต้องมีอำนาจต่อรอง การปรองดองเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายมีอำนาจต่อรอง แต่ส่วนที่มีอำนาจต่อรองน้อยที่สุดนั้น คือสิ่งที่เราเรียกกันว่าผู้บริโภค แล้วก็ผู้บริโภคนั้นเองจะเป็นตัวขับเคลื่อนเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจ แล้วก็จะเป็นผู้ที่คอยจับตาการทำอะไรไม่ถูกไม่ควรของทั้งฝ่ายเศรษฐกิจและฝ่ายการเมือง ในทางเศรษฐกิจนั้นเรียกพลเมืองว่า ผู้บริโภค เพราะฉะนั้นคำว่าผู้บริโภคกับพลเมืองมันก็เรื่องเดียวกัน พวกเราทุกคนเป็นผู้บริโภคทั้งสิ้น

อีกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องของการพัฒนาทางปัญญาเพื่อทำให้ทุกคนมีอำนาจต่อรองในกรณีอย่างนี้เราก็เรียกกันว่าผู้เรียน เน้นกันอีกครั้งหนึ่งในบทความนั้นเท่าที่ผมจำได้แล้วก็จำได้ดีมาโดยตลอดเลยก็คือ เขาบอกว่าการที่จะทำให้ทุกฝ่ายคุยกันรู้เรื่องได้นั้นต้องทำให้แต่ละฝ่ายนั้นมีอำนาจต่อรอง อันนี้ก็ทำให้ขณะนั้นเกิดพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นในสหรัฐอเมริกา เราจะเห็นได้ว่า ๒๐๐ ปีหลังจากการมีรัฐธรรมนูญนั้นสหรัฐอเมริกาก็มีเรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภคในปี ๑๙๖๒ เขาเลือกก่อนว่าจะเอาเรื่องของการจำกัดหรือว่า

การขจัดการรังเกียจผิวหรือว่าจะเอาผู้บริโภคเป็นประเด็นก่อน ในที่สุดก็เลือกกันว่าเอาเรื่องของผู้บริโภค กฎหมายผู้บริโภคก็เลยเกิดขึ้นมาก่อนการตั้งกฎหมายเกี่ยวข้องกับเรื่องของการจำกัดเรื่องของปัญหาของผิวสี ทีนี้เมื่อเรามีความเข้าใจตรงกันแล้วว่าเรื่องของผู้บริโภคนั้นหัวใจหลักก็เพื่อการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ ผมก็ขออนุญาตพูดถึงเรื่องของการพัฒนาเรื่องของสิทธิผู้บริโภค แต่ก่อนที่ผมจะไปถึงส่วนนั้นอยากจะคุยเรื่องของประเด็นปฏิรูปการศึกษาก่อน เนื่องจากว่าผมเองเป็นครู เมื่อไม่นานมานี้ได้มีโอกาสพบกับท่านศาสตราจารย์นายแพทย์เกษม วัฒนชัย ท่านองคมนตรีท่านเล่าให้ฟังว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราโชวาทไว้น่าสนใจ พระองค์ทรงตรัสว่าการเรียนนั้นมีอยู่ ๓ ลักษณะ เรียนความรู้ เรียนความดี และเรียนทำงาน ในเรื่องนี้เป็นประเด็นที่อยากจะเอามาถกกันนิดหน่อย

อีกเรื่องหนึ่งผมมีโอกาสได้เรียนเป็นการส่วนตัวเลยกับท่านศาสตราจารย์ดอกเตอร์เดวิด เอลวิน ท่านมาจากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ท่านสอนไว้น่าสนใจครับ ท่านบอกว่าการเรียนในระดับปริญญาตรีนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวครับ เรียนเพื่อให้ถามเป็น ถ้าถามเป็นแล้วเราก็จะได้คำตอบตามที่เราต้องการ เพราะนั้นประเด็นเรื่องของการปฏิรูปรัฐธรรมนูญนี่เราก็คงจะต้องมาดูว่าเราตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องของการที่จะมีรัฐธรรมนูญที่ต้องการอย่างไร ----------

ในกรณีของการศึกษานั้นผมขออนุญาตไปที่มาตรา ๒๘๖ (๖) ถ้าเราดูในรายละเอียดจะเห็นได้ว่ามีอยู่ ๔ กรอบปฏิบัติ ก็คือ การสร้างความรู้ ผมจะไม่อ่านทวน เรื่องของการพัฒนาความดี เรื่องของการฝึกฝนการทำงาน แล้วก็ส่วนหนึ่งที่มีอยู่ใน (๖) นั้นค่อนข้างน่าสนใจก็คือ เรื่องของศิลปศาสตร์เสรี ภาษาอังกฤษใช้คำว่า ลิเบอรอล อาร์ท (Liberal art) ผมดีใจที่มีเรื่องของลิเบอรอล อาร์ท อยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นการผสมผสานศิลปศาสตร์กับวิทยาศาสตร์ เรื่องนี้เราคุยกันในวงการศึกษามานาน เพราะฉะนั้นผมก็ขออนุญาตเปลี่ยนมาตรา ๒๘๖ (๖) เป็นในลักษณะแบบนี้ ใช้เนื้อหา แล้วก็สาระต่าง ๆ คงเดิม แต่ว่าเนื้อหาจะเปลี่ยนไปตามนี้ พัฒนาระบบการเรียนรู้ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เน้นการเรียนความรู้ เรียนความดี และเรียนทำงาน ผลักดันการศึกษาศิลปะศาสตร์ควบคู่วิทยาศาสตร์เพื่อบ่มเพาะจิตสำนึกคนไทยทุกระดับให้เป็นพลเมืองที่รักคุณค่าทางวัฒนธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถสร้างสังคมแห่งปัญญา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ถ้อยคำนั้นจะลดจาก ๑๐๓ คำ เหลือ ๖๑ คำ ลดลงไป ๔๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเราทำแบบนี้กับรัฐธรรมนูญในมาตราอื่น ๆ ก็จะได้เนื้อหาลดลงไปมาก ขอเปลี่ยนคำว่า ส่งเสริม เป็นคำว่า ผลักดัน เพราะคำว่า ผลักดัน นั้นเหมือนอยู่ในมาตรา ๒๙๕ จะมีความหมายที่หนักแน่นกว่า การส่งเสริมนั้นความหมายค่อนข้างลอยมากไปหน่อย

ในเรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภคในมาตรา ๒๙๒ ถ้าเราจะคุยกันในเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคต้องดูเรื่องของเศรษฐกิจมหภาค ดูเรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภค ดูเรื่องของเศรษฐกิจรายภาค ในกรณีของมาตรา ๒๙๒ (๑) นั้น เป็นเรื่องของเศรษฐกิจมหภาค จะเขียนไว้ในส่วนของอนุมาตราจะมีเรื่องที่ว่าส่งเสริมธุรกิจให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมระหว่างภาคเอกชนด้วยกัน ขออนุญาตเปลี่ยนคำว่า ส่งเสริม นั้น เป็น ผลักดัน ก็ขอให้ท่านกรรมาธิการได้กรุณาพิจารณาด้วย

อีกอันหนึ่งก็คือรัฐต้องกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค คำว่าความเป็นธรรม นั้น มันเป็นนามธรรมวัดค่อนข้างยาก ผมขออนุญาตเปลี่ยนไปเป็นรัฐต้องกำกับดูแลเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภค ซึ่งจะได้ความหมายที่ชัดเจนกว่าคำว่าความเป็นธรรม ประเด็นปัญหาของผู้บริโภคนั้นถ้าเรามองเชิงบวกหรือมองเชิงลบก็น่าจะเขียนเป็นในลักษณะการให้ประโยชน์ต่อผู้บริโภค ซึ่งก็คือประโยชน์ต่อพลเมืองนั้นเอง

อีกมาตราหนึ่งก็คือมาตรา ๒๙๓ ปฏิรูปด้านเศรษฐกิจรายภาค (๑) นั้นก็จะเขียนไว้ว่า จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาภาคการเกษตรและเกษตรกร กำหนดเขตการใช้พื้นที่การเกษตร แล้วก็มีเรื่องของการให้ประเทศไทยเป็นฐานความมั่นคงทางอาหาร ในเรื่องนี้นั้นผมก็อยากจะให้มีเรื่องของฐานความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร ประเทศไทยนั้นน่าจะมุ่งเน้นไปในเรื่องของการเป็นฐานทางการเกษตร อีกเรื่องหนึ่งก็คือในมาตรานี้มีเรื่องของศูนย์ซื้อขายสินค้าเกษตรและอาหารล่วงหน้าในภูมิภาคเอเชีย ฝากติงไว้นิดหนึ่งในเรื่องของศูนย์ซื้อขายนั้นก็เป็นเรื่องน่าสนับสนุน แต่อย่างไรก็ตามต้องระวังว่าศูนย์ซื้อขายในลักษณะนี้อาจจะอำนวยประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใหญ่มากกว่าประโยชน์ของผู้ประกอบการรายย่อย

ในมาตรา ๒๙๕ จะเป็นเรื่องของการปฏิรูปด้านสังคม ก็จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภคเช่นเดียวกัน ก็อยากจะให้กล่าวถึงเรื่องของความเสียหายจากสินค้าหรือบริการ ก็อยากจะให้เพิ่มเติมคำว่า ที่ผิดมาตรฐาน บกพร่อง หรือไม่ปลอดภัย ก็อยากจะให้เติมในส่วนนี้ไปด้วย

- ๕๖/๑

ในอันสุดท้ายก็คือเรื่องของการผลักดันการปฏิรูปในมาตรา ๒๙๕ วรรคสุดท้าย มีการผลักดันให้เกิดการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชน ก็อยากจะให้ตัดคำว่า ชุมชน เปลี่ยนเป็น การคุ้มครองผู้บริโภค เนื่องจากว่าสังคมนั้นครอบคลุมเรื่องของชุมชนแล้ว ก็ยังมีประเด็นในเรื่องอื่น ๆ อยู่ ผมก็ขออนุญาตรวบรวมเป็นข้อมูลส่งให้ทางคณะกรรมาธิการในทางเอกสารต่อไปครับ ขอขอบคุณครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ คุณนิฟาริดไม่ทราบมาถึงหรือยังครับ เพราะแจ้งว่าจะช้า ทราบครับ แต่ถามว่ามาหรือยังครับ ถ้ายังก็ขอข้ามไป แล้วไปต่อท้าย เรียนหมอณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา หมอมี ๒๐ นาทีครับ

นายณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ กระผม นายณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา สมาชิกหมายเลข ๗๖ ขออนุญาตในการที่จะให้ข้อสังเกตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปตัวระบบสุขภาพ แล้วก็มาตราอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคงต้องขอขอบคุณทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ได้บรรจุประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวระบบสุขภาพซึ่งจากการศึกษาในมาตราทั้งหมดก็พบว่ามันได้ครอบคลุมทั้งเรื่องของการส่งเสริมให้เกิดสุขภาวะ โดยรวมทั้งเรื่องการเข้าถึงบริการ เรื่องการมีปัจจัยทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งประเด็นนี้เป็นประเด็นใหญ่ แล้วก็ดูเหมือนว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับตรงส่วนนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะว่าตรงปัจจัยทางสังคมต่าง ๆ มันมีอิทธิพลที่อยู่ตรงต้นน้ำของการเกิดปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ แต่ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เขียนเอาไว้ค่อนข้างชัด แล้วมีกระบวนการในการที่จะให้สังคมแล้วก็ชุมชน ท้องถิ่นนั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดต่าง ๆ ซึ่งผมจะได้กล่าวถึงในช่วงต่อไป แล้วก็พูดถึงในเรื่องของหลักการของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหรือการอภิบาลในระบบ ซึ่งก็รวมถึงประชาชน องค์กรในทุกระดับและทุกภาคส่วน ซึ่งจากการที่ได้มองในภาพรวมจากมาตราต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญ อาจจะพูดได้ว่าในภาคของทางด้านระบบสาธารณสุขสิ่งที่เราเห็นมันมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๓ ลักษณะเลย ซึ่งก็จะเป็นจุดเด่นมากของส่วนของทางด้านสาธารณสุขเพื่อสุขภาพ

อันที่ ๑ ให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมสุขภาพ การมีหลักประกันและคุ้มครองให้เกิดสุขภาพและสุขภาวะที่ดี แล้วได้เน้นซึ่งตรงส่วนนี้มันจะเป็นการเพิ่มการเข้าถึงและลดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในสังคม แล้วก็ได้มีการพูดถึงปัจจัยต่าง ๆ

ที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีซึ่งปรากฏอยู่ในมาตราต่าง ๆ ในภาค แล้วก็ในหมวดต่าง ๆ ทั้งเรื่องปัจจัยพื้นฐานการดำรงชีวิต อาหาร ที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค เรื่องของสิทธิ เรื่องสวัสดิการ เรื่องการคุ้มครองทุกกลุ่มวัยและกลุ่มเฉพาะต่าง ๆ เรื่องการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต เรื่องของการกีฬาและการออกกำลังกาย เรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องการประกอบอาชีพ เรื่องของสังคม ชุมชนเข้มแข็งและเรื่องของเศรษฐกิจ รวมทั้งเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เพราะฉะนั้นปัจจัยในการที่จะมีสุขภาพดี ณ วันนี้ไม่ได้อยู่ที่เรื่องการบริการสุขภาพ แต่มันจะอยู่ในปัจจัยต้นน้ำต่าง ๆ เหล่านี้ แล้วก็เป็นสิ่งที่ผมต้องขออนุญาตชื่นชมว่า ทั้งนี้รัฐธรรมนูญได้เขียนไว้ชัดเจนมาก อันนั้นเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันที่ ๑

อันที่ ๒ ก็คือรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เห็นความสำคัญอย่างที่ผมเรียนแล้วว่าไม่ใช่อยู่ที่เรื่องโรคภัยไข้เจ็บ หยูกยามดหมอ แต่ได้เห็นความสำคัญว่า มันเป็นเรื่องกว้างและมันครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญาและทางสังคม แล้วก็ได้เขียนในกระบวนการที่ให้ความสำคัญในแนวที่ว่า ทุกนโยบายสาธารณะ ห่วงใยสุขภาพ ซึ่งเป็นหลักการในการที่จะไปกำหนดเรื่องของนโยบายสาธารณะต่าง ๆ เพื่อให้เป็นนโยบายที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี และขอเรียนว่าจากการที่ได้อ่านในส่วนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในมาตรา ๖๕ ผมคิดว่าตรงนี้เป็นจุดที่เด่นมาก ที่ได้พูดไว้ชัดเจนว่า ประชาชนมีสิทธิในการที่จะรับรู้และแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการจัดทำและตัดสินใจในการกำหนดนโยบายสาธารณะทุกระดับ รวมทั้งพิจารณากฎหมาย กฎ แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ผมมีความชื่นชมกับตรงมาตรานี้มาก แต่มาตรานี้อาจจะไม่ค่อยได้ถูกพูดถึงในการอภิปรายที่ผมสังเกตมาตลอดทั้ง ๖ วัน เพราะว่าไปหลบอยู่ตรงการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะตรงนี้ไม่ใช่เพียงแต่ว่าทุกนโยบายห่วงใยสุขภาพ แต่เป็นทุกนโยบายมีส่วนร่วมในการกำหนดในภาพรวมของผู้ที่อาจจะได้รับผลกระทบจากนโยบายเหล่านั้น

ในประการที่ ๓ ที่เป็นคุณลักษณะที่เด่น ก็คือเรื่องของการพูดถึงการให้ความสำคัญกับการทำงาน การบริหารจัดการ หรือการพัฒนา โดยรูปแบบของเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในทุกระดับและทุกภาคส่วน ซึ่งชัดเจน มีหลายมาตรา และจริง ๆ แล้วรัฐธรรมนูญฉบับนี้แทบจะเรียกได้ว่า เป็นรัฐธรรมนูญฉบับพลเมืองและสังคมชุมชนเข้มแข็ง เพราะฉะนั้นตรงประเด็นนี้ผมคงไม่ต้องไปลงรายละเอียด เพราะว่ามันเป็นหลักการใหญ่ของตัวรัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่แล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม ผมก็มีประเด็นที่จะขออนุญาตในการที่จะอภิปรายเพื่อที่จะให้เกิดความชัดเจนและครบถ้วนในเนื้อหาจากประสบการณ์ที่ผมได้ทำงานทางด้านสาธารณสุขมาตลอดจนเกษียณแล้วก็ยังคลุกคลีอยู่ ผมคิดว่าในส่วนแรกในมาตรา ๕๘ ซึ่งอยู่ใน (๓) ของมาตรา ๕๘ ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า ได้รับข้อมูลด้านสุขภาพที่ถูกต้องและทันสมัยจากรัฐ ซึ่งผมคิดว่าตรงนี้อาจจะสั้นไป และไม่เห็นตัวกิจกรรมหรือตัวหลักการที่เราจะไปเคลื่อนต่อ เพราะฉะนั้นผมจะขออนุญาตนำเสนอเพื่อทางคณะกรรมาธิการได้โปรดไปพิจารณา ก็คือสิทธิได้รับข่าวสารสุขภาพที่ถูกต้องทันกาลจากระบบสื่อสาร ขอเน้น จากระบบสื่อสารที่มี

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ศิริวรรณ ๕๗/๒

ประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตอย่างรู้เท่าทันและมีสุขภาวะ ท่านสมาชิกหลายท่านได้อภิปรายไปแล้วว่า ขณะนี้มีข่าวสารที่มันกระจายจากสื่อและในรูปแบบอะไรต่าง ๆ แล้วก็ได้มีการพูดกันว่า ข้อมูลเหล่านี้ที่มันอยู่ในสื่อ โดยเฉพาะสื่อโซเชียล มีเดีย (Social media) อันนั้น ๗๐-๘๐ เปอร์เซ็นต์เป็นสิ่งที่เชื่อไม่ได้ แล้วในเรื่องของได้มีการสัมมนาเพื่อเราจะไปมองว่าในอนาคตระบบสุขภาพที่พึงประสงค์หน้าตามันควรจะเป็นอย่างไร หัวข้อหนึ่งก็คือตัวคนว่า ในอนาคตข้างหน้าซึ่งอาจจะต้องเริ่มตั้งแต่ปัจจุบันนี้ ทำอย่างไรที่เราจะมีประชาชนหรือมีพลเมืองที่คิดเป็นและแยกแยะได้ เพราะฉะนั้นถ้าเรามีเป้าที่ตรงนี้นั้น ----------

ซึ่งก็คงจะสอดคล้องกับเรื่องการสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมไทย ถ้าเราตั้งเป้าไว้ที่ตรงนี้นั้น มันจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องปลูกฝังความรู้เรื่องสุขภาพ ซึ่งไม่ใช่เพียงแต่รู้ ต้องเท่าทันด้วย และที่สำคัญก็คือสิ่งที่ได้มาต้องคิดเป็นและแยกแยะได้และต้องมีความสามารถในการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสุขภาพจากแหล่งที่คิดว่าเชื่อถือได้ หรือได้มาแล้วต้องแยกแยะได้ว่า อะไรเชื่อถือได้ อะไรเชื่อถือไม่ได้ ทั้งนี้นั้นก็ต้องมีความตระหนักว่า ในสิ่งที่ได้มาแล้วนั้นมาเทียบเคียงกับตัวพฤติกรรมที่ตัวเรามีอยู่ ถ้ามันเทียบเคียงแล้วมันมีปัจจัยที่มันจะทำให้เราเกิดโรคภัยไข้เจ็บนั่นก็คือสิ่งที่เราต้องรับผิดชอบในการดูแลตัวเอง ซึ่งถ้าเป้าหมายเราอยู่ที่ตรงนี้ แล้วก็ถ้าทางรัฐธรรมนูญมาตรานี้จะกรุณาปรับให้ตรงนี้นั้น มีเรื่องใหญ่ที่รออยู่ แล้วก็เตรียมที่จะครอส คัทติง (Cross cutting) กันกับมาตรา ๒๙๑ ในเรื่องของทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเมื่อเช้าท่านอาจารย์ศักรินทร์ ขออนุญาตเอ่ยถึงท่าน ก็ได้พูดถึงในเรื่องของการที่มันจะต้องมีกระบวนการทำงานร่วมกัน ในส่วนของท่านนั้นก็คงเป็นส่วนที่จะไปสร้างถังข้อมูล ถังความรู้ และกระบวนการบริหารจัดการในการนำเข้าส่งออกเพื่อไปถึงมือของผู้ที่ต้องใช้ประโยชน์ในสาขาต่าง ๆ ซึ่งสาธารณสุขท่านก็พูดถึง เพราะว่าทางสาธารณสุขนั้นเป็นเรื่องใหญ่ในการที่ทำอย่างไรให้ประชาชนนั้นได้มีความรู้ มีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องในการที่จะดูแลตัวเองในเบื้องต้นเพื่อลดอัตราการเจ็บป่วยที่ไม่จำเป็น และที่สำคัญก็คือการชะลอโรคที่มันเกิดจากอายุขัยหรือการชะลอโรคที่มันเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง และมันนำไปสู่เรื่องของการเป็นภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายของประเทศและของสังคม เพราะฉะนั้นในเรื่องของกระบวนการในการที่จะต้องไปพัฒนาตัวระบบสื่อสารสุขภาพนั้น ในส่วนที่มันเป็นเรื่องเทคโนโลยีทางด้านของตัวถังข้อมูลทั้งหลายก็คงต้องไปเชื่อมกับทางมาตรา ๒๙๑ ในการที่จะไปสื่อสารมวลชนหรือลงไปสู่ทางกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ก็คงต้องไปครอส คัทติง ไปแตะมือกับทางมาตรา ๒๙๖ ซึ่งเมื่อเช้าเช่นกันก็ต้องขออภัยเอ่ยนามท่าน อาจารย์จุมพลก็พูดถึงในเรื่องนี้ว่าเนื้อหาของทางสื่อมวลชนหรือทางโซเชียล มีเดีย อะไรที่มีไปนั้น ไม่น้อยเลยที่มันเป็นสิ่งที่แทนที่จะเป็นคุณกลับเป็นโทษ ซึ่งถ้าเราสามารถมีการพัฒนาในคนที่รู้ ก็คือทางซีกกระทรวงสาธารณสุข อันนี้นัยผมพูดถึงเรื่องสุขภาพ อาจจะมีกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยอื่น ๆ ส่งเรื่องข้อมูล เรื่องของข่าวสารและเรื่องของความรู้ที่ถูกต้องไปใส่ไว้ในถังที่เป็นถังสาธารณะและมีการบริหารจัดการ เพราะอันนี้ก็ต้องป้องกันในเรื่องของการที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบเหมือนกัน แล้วถ้าเป็นอย่างนั้นแล้ว และมีช่องทางในการที่จะให้ผู้ที่ต้องการ

ไปสืบค้นหรือนำข้อมูลไปใช้นั้นอย่างเป็นระบบ ถ้ามันเกิดการเชื่อมในลักษณะแบบนี้มันก็จะเป็นหนังตัวอย่างของระบบการสื่อสารทางด้านอื่น ๆ ประชาชนอยากรู้ อยากจะมีความรู้ทางด้านการเงินการคลัง การลงทุน อยากรู้ในเรื่องของทางการเกษตรอะไรต่าง ๆ ซึ่งท่านอาจารย์ศักรินทร์ก็ได้พูดถึง เพราะฉะนั้นตรงจุดนี้อาจจะเป็นจุดตัวอย่างของการที่จะเข้ามาเชื่อมอย่างเป็นระบบ แล้วก็สร้างกระบวนการเหล่านี้ขึ้นมาเพื่อไปทำให้เกิดความเข้มแข็งทางด้านของการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้ที่ถูกต้องและทันกาลและนำไปใช้ในการที่จะทำให้เกิดสุขภาพที่ดีกับประชาชนได้ ตรงจุดนี้ก็คงเป็นเรื่องของตัวมาตรา ๕๘ (๓) ในส่วนที่ ๒ ก็คือส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางด้านมาตรา ๒๙๔ คือเรื่องของการปฏิรูปสาธารณสุข ซึ่งผมก็ขออนุญาตจะแตะเฉพาะใน (๓) ก็คือเรื่องการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถมีข้อมูลพื้นฐานในการดูแลสุขภาพตนเอง ----------

ซึ่งอันนี้ก็จะมาโยงกับ (๓) มาตรา ๕๘ แล้วก็ต้องการแสดงให้เห็นว่า เรื่องการควบคุมค่าใช้จ่ายนั้นที่เขียนไว้ใน (๓) นั้นก็เจาะเฉพาะทางซีกประชาชน แต่อีกซีกหนึ่งซึ่งก็สำคัญมากเหมือนกัน ก็คือซีกของการตัดสินใจบริหารจัดการในเรื่องของการกำหนดนโยบายและเลือกใช้เทคโนโลยี ซึ่งเราพบว่าถ้าไม่มีระบบในการที่ไปสร้างให้เกิดปัญญาด้วยหลักฐานทางวิชาการหรือข้อมูลที่ได้มาด้วยกระบวนการวิทยาศาสตร์ เพื่อนำเข้าในการประกอบการตัดสินใจของผู้กำหนดเรื่องของนโยบายทางด้านสุขภาพ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องกรอบสิทธิประโยชน์ของการที่จะให้บริการ เรื่องของการซื้อเครื่องมือเรื่องของการตัดสินใจซื้อหรือกำหนดเรื่องยาซึ่งในยารุ่นหลัง ๆ โดยเฉพาะยาที่เกี่ยวกับเรื่องของมะเร็งทั้งหลายซึ่งมันแพงมาก แต่บางครั้งที่เราไปศึกษาแล้วสิ่งที่มันแพงเทียบกับประโยชน์ที่ได้มันไม่คุ้มกันหรือบางทีราคาก็ถูกพูดง่าย ๆ ว่า มันเพิ่มทวีจากความไม่รู้และไม่เท่าทัน เพราะฉะนั้นมันคงจะต้องมีกระบวนการในการที่จะให้ข้อมูลเหล่านี้ เพื่อที่จะสามารถในการที่จะไปตัดสินใจเลือกใช้ แล้วก็ลงทุนให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทย ณ เวลานี้ เมื่อวานนี้ต้องขออภัยพาดพิงถึงอาจารย์พรพันธุ์ ประธานกรรมาธิการสาธารณสุขที่ได้พูดถึงว่าค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพขณะนี้มันไปประมาณถึง ๔-๖ เปอร์เซ็นต์ ของจีดีพี (GDP) ของประเทศไทย และคิดเป็นสัดส่วนของงบประมาณของประเทศอยู่ที่ประมาณ ๑๔ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งโอกาสในการที่จะเพิ่มมากกว่านี้ในกลุ่มทางพวกเราที่ดูในเรื่องนี้อยู่ คิดว่ามันคงเป็นไปได้ยาก เพราะฉะนั้นด้วยข้อจำกัดทางด้านของทรัพยากรที่มีอยู่นั้น เรายิ่งต้องเข้มข้นในการใช้ปัญญาใช้หลักฐานวิชาการและข้อมูลที่เป็นวิทยาศาสตร์และรู้เท่าทันมาใช้ในการตัดสินใจกำหนดนโยบายในการเลือกใช้และการลงทุน เพราะฉะนั้นในมาตรา ๒๙๔ (๓) ผมขออนุญาตเสนอในเรื่องของขออนุญาตปรับว่า ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงและได้รับข้อมูลข่าวสารสุขภาพที่ถูกต้องและเพียงพอ นำไปสู่การเรียนรู้ปรับพฤติกรรมสุขภาพและการดูแลตนเอง ครอบครัวและชุมชน ครอบคลุมทั้งการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคและภัยคุกคามสุขภาพ การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพ เจตนาก็คือการตอกย้ำการที่เราไม่ได้กำหนดไว้ในหน้าที่ที่ประชาชนนั้นจะต้องดูแลตัวเอง เนื่องจากข้อปัญหาในการที่ว่า ถ้าเกิดไม่ทำถ้ากำหนดไว้ในเรื่องหน้าที่มันจะมีปัญหาในเรื่องของข้อกฎหมาย แต่เรามากำหนดไว้ในลักษณะของการกระตุ้นเตือน และเป็นหน้าที่ของทางภาคที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะภาครัฐที่จะต้องสร้างระบบในการที่ให้ประชาชนได้เข้าถึงความรู้ ข้อมูลอะไรต่าง ๆ ในการปฏิบัติตน

ซึ่งไม่ใช่เพียงแต่เรื่องของการส่งเสริมและป้องกันโรค แต่หมายความว่าท่านที่เป็นโรคอยู่แล้ว เพราะว่าปัจจุบันนี้เราบอกว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุ แล้วเราก็มีคนที่เป็นโรคของผู้สูงอายุก่อนวัยอันสมควร ก็คือพวกโรคเรื้อรังทั้งหลาย ซึ่งท่านจะต้องมีความรู้ในการที่ท่านจะดูแลตัวเองเพราะท่านไม่มีความสามารถที่เป็นอะไรก็สามารถที่จะไปหาหมอได้ หลายเรื่องถ้าบริหารจัดการมีความรู้ในการบริหารจัดการโรคภัยของตัวเอง นอกจากควบคุมได้แล้วเราก็พบว่าคนไข้จำนวนไม่น้อยเลยไม่ต้องกินยาก็สามารถที่จะดูแลโรคเหล่านั้นได้ เป็นต้นเบาหวาน ในเรื่องของความดันโลหิตสูง ในเรื่องของการที่มีระดับไขมันในเลือดสูง อะไรต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นตรงข้อความในประโยคแรกนั้นก็มุ่งไปที่เรื่องของการลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการเจ็บป่วยหรือการดูแลรักษาพยาบาลที่ไม่มีประสิทธิภาพ

- ๖๐/๑

ในส่วนที่ ๒ ก็คือพัฒนาระบบการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพเพื่อให้มีหลักฐานหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากกระบวนวิทยาศาสตร์สำหรับนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ กำหนดนโยบายสาธารณะ การคัดเลือกใช้เทคโนโลยีและการลงทุนด้านสุขภาพที่มีความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด รวมถึงการลดความเหลื่อมล้ำไม่เป็นธรรมในระบบบริการสุขภาพ ซึ่งมีความจริงที่เป็นที่ประจักษ์ว่าทางสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้ใช้กระบวนการตรงนี้ในการตัดสินใจ และในกรอบสิทธิประโยชน์ในหลายเรื่องก็เกิดขึ้น เกิดจากการที่เราได้ใช้กระบวนการนี้ในการศึกษา แล้วก็บอกมีความจำเป็น เมื่อมีความจำเป็นทางคณะกรรมการที่มีอำนาจตัดสินใจก็ตัดสินใจไปตามข้อมูลที่เป็นอยู่ บางเรื่องอย่างเป็นต้นเรื่องของการฟอกไต การศึกษาทางเศรษฐศาสตร์บอกว่าไม่คุ้ม แต่ทางกรรมการใช้ปัจจัยทางด้านของสังคมและความรับผิดชอบ ผมนิดเดียวนะครับท่านประธาน ก็ได้ตัดสินใจให้สิทธิประโยชน์เรื่องของการฟอกไต โดยเริ่มที่การฟอกไตผ่านช่องท้องเป็นนโยบายหลักก่อน เพราะฉะนั้นในกระบวนการเหล่านี้เป็นกระบวนการที่ไม่ใช่ไปยกกระบวนการตัดสินใจให้กับกลุ่มที่ไปทำข้อมูล แล้วเราก็เชื่อเขา ตัวกรรมการเองสามารถใช้ดุลยพินิจรอบด้านในการพิจารณาประกอบไปด้วย ซึ่งตรงนี้มันจะทำให้เกิดการสมดุลในการพิจารณาในการควบคุมค่าใช้จ่ายลักษณะนี้ ก็ต้องขอขอบคุณ โดยเฉพาะทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญล่วงหน้าว่า ขอได้นำในสิ่งที่กระผมได้อภิปรายเสนอเป็นข้อมูลประกอบการที่จะพิจารณาในการปรับหรือแก้ไขในประเด็นตรงนี้ด้วย ขอกราบขอบคุณครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ ขอเอ่ยนามอีกสัก ๕ ท่าน คุณไกรฤทธิ์ บุณยเกียรติ คุณจิรวัฒน์ เวียงด้าน คุณประทวน สุทธิอำนวยเดช คุณไพฑูรย์ หลิมวัฒนา และคุณอุทัย สอนหลักทรัพย์ เชิญคุณไกรฤทธิ์ บุณยเกียรติ ก่อน ๖ นาทีครับ

นายไกรฤทธิ์ บุณยเกียรติ : กราบขอบพระคุณท่านประธาน กราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและท่านเพื่อนสมาชิกที่เคารพครับ ผม ไกรฤทธิ์ บุณยเกียรติ เลขที่ ๒๑ ผมขออนุญาตอภิปรายมาตราเดียว คือ มาตรา ๒๘๑ คือการดำเนินการให้แผนทั้งหลายทั้งปวงเป็นมรรคผล เรื่องนี้เขียนไว้ดีกระชับมากเลย แต่ว่าก็อยากจะคิดดัง ๆ เผื่อท่านกรรมาธิการจะเอาไปใส่ไว้ในกฎหมายลูกหรืออะไรสักอย่างหนึ่ง ซึ่งผมยังคิดไม่ออก ก็คือเรื่องที่เกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ ก็คงจะต้องมีกลยุทธ์

มีการดำเนินการอะไรต่าง ๆ ซึ่งเพื่อนสมาชิกก็ได้พูดไปแล้วเยอะเลย แต่สิ่งที่ผมอยากจะขออนุญาตเติมให้ท่านลองมองอีกมุมหนึ่งก็คือในยุคปัจจุบันนี้มี ๓ ประเด็นที่ผมเชื่อว่ามองผิวเผินเหมือนเรื่องขัดแย้ง แต่จริง ๆ แล้วอาจจะเป็นเรื่องความหลากหลายก็ได้ คือเรื่องคำนิยามของมัน ๓ ข้อ ในมาตรานี้ คือ มาตรา ๒๘๑

อย่างแรกเลยก็คือเรื่องที่เกี่ยวกับคำตอบที่เราแสวงหากันสมัยผมเด็ก ๆ หรือพวกเราทั้งหลาย เวลาครูเขามีคำถามเราก็มักจะถามว่าอะไรเป็นคำตอบที่ดีที่สุด แต่ผมว่าในยุคนี้บ่อย ๆ แล้วฟังเพื่อนสมาชิกยิ่งมั่นใจใหญ่เลยว่าต่อ ๑ คำถามนี่มีมากกว่า ๑ คำตอบที่ถูกต้อง ดังนั้นความที่มันมีคำตอบที่ถูกต้องที่เขาเรียก พหุวัฒนธรรม หรือมัลติเพิลอานส์เซอร์ (Multiple answer) อะไรก็ตามแต่ ก็อยากจะให้ท่านคิด และคำตอบบางอย่างเป็นคำตอบที่ต้องลองไปทำไป มันไม่ใช่คำตอบเชิงกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์คือปักธง แล้วก็ที่ผมเปรียบเปรยว่าเป็นกอล์ฟปักไว้พาร์ (Par) ๕ ก็ตีไป ๕ หนให้ลงหลุม บางอย่างมันไม่ได้มีธงอยู่ข้างหน้า จริง ๆ แล้วผมฟังท่านธรรมรักษ์ การพิศิษฎ์ ก็พูดในแนวนี้ว่า มันไม่ใช่เป็นลักษณะของแมคคานิก (Mechanic) แต่มันเป็นลักษณะของชีววิทยา คือทำไปแก้ไป ถ้าเผื่อเราพยายามจะแสวงหาคำตอบที่ถูกต้องคำตอบเดียว หรือกลไกที่วัดได้อย่างที่ฝรั่งชอบพูดว่าถ้าวัดไม่ได้ก็บริหารไม่ได้ ผมเกรงว่าเราจะตอบครึ่งเดียว นั่นข้อแรกคือเรื่องคำจำกัดความของคำว่า ความแตกต่างมันเป็นความหลากหลายหรือมันเป็นกรณีขัดแย้ง

ข้อที่ ๒ เมื่อครู่บอกแล้วก็คือเรื่องคำตอบมากกว่า ๑ อย่าง คือคำตอบที่ถูกต้องมากกว่า ๑ อย่าง นี่ก็เป็นเรื่องที่ ๒ อันที่ ๒ เรื่องความขัดแย้งมีข้อบวกเยอะเลย ผมเป็นคนที่ชอบเลี้ยงสัตว์กับดูแลเรื่องพืชและเรียนทางชีววิทยา ผมพบว่ามีปรากฏการณ์หลายอย่างเลยที่ไม่มีคำตอบครับ เหมือนเราได้สัตว์เขาให้มาเลี้ยง หรือว่าต้นไม้แปลก ๆ ที่เราเล่น เราก็เลี้ยงไปดูไป แล้วประคองให้เขาโตครับ เราไม่สามารถจะวาดอนาคตไว้ล่วงหน้าได้ เลี้ยงลูกก็เหมือนกัน ผมว่าเรื่องนี้ที่ทำให้เราอาจจะสบายใจและเย็นลงว่าบางอย่างก็ไปหาธงและหาคำตอบไม่ได้ มันต้องทำไปประคองไปโดยเฉพาะในยามที่เกิดวิกฤตการณ์

ข้อที่ ๓ ก็คือเรื่องของกลไกในการขับเคลื่อนจะเป็นยุทธศาสตร์หรือจะเป็นอะไรต่าง ๆ ก็ตาม บางอย่างเป็นเรื่องที่ชั่ง ตวง วัด ได้ ที่เรียกว่าเชิงปริมาณ ที่ผมเรียกว่าแมคคานิก แต่บางอย่างมันเป็นปรากฏการณ์ทางชีววิทยาครับ แม้แต่เรื่องของการไม่เข้าใจ ไม่ปรองดอง ไม่โน่น ไม่นี่ ไม่นั่นอะไรกัน คนเหล่านั้นอาจจะมีคำตอบที่ถูกต้องอยู่ในใจก็ได้ แล้วก็เป็นเรื่องที่ถูกต้องเสียด้วย ก็เลยอยากจะเชิญชวนท่านกรรมาธิการและท่านสมาชิก สปช. ให้ลองใคร่ครวญดูครับว่า คำตอบที่มันไม่ได้มีเป้า ไม่มีเขาเรียกว่า พันธกิจหรือวิสัยทัศน์อยู่มันมีได้ไหม ฝรั่งเขาชอบเรียกคำนี้ แต่ผมก็ไม่ได้อยากจะตามฝรั่ง แต่ที่เขาเรียกคอมเพล็กซิตี (Complexity) หรือกลไกที่มันยุ่งเหยิงเป็นปกติวิสัย ความซับซ้อนในตัวมันเองที่จะต้องจัดการด้วยวิธีการอีกแบบหนึ่งซึ่งไม่ใช่วิธีการเชิงกลยุทธ์ แต่ต้องมียุทธศาสตร์ชาติเห็นด้วยครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ซึ่งเดี๋ยวเพื่อนสมาชิกคงอภิปรายในเรื่องของเศรษฐกิจท่านประธาน มันจะมีเหตุการณ์ลักษณะที่ทำนายไม่ได้เยอะมากทีเดียว อาจจะเป็นกลไกที่ซับซ้อนแต่ทำนายไม่ได้ บางอย่างตัวอย่างเช่นวิทยาศาสตร์พื้นฐาน เช่นโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ แล้วก็อะไรหมุนรอบโลกอะไรเยอะแยะนี่ เราอยากจะเรียกกันว่าอยากให้คนไทยมามองถึงเรื่องเขาเรียกว่าแชร์ พรินซิเพิล (Share principle) หรือมีอุดมการณ์ร่วม ไม่มีเป้าร่วม หลากหลายก็ไม่เป็นไร สิงคโปร์ก็มีแขก มีจีนมีอะไรอีกเยอะแยะเลย เขาก็ไม่ได้ว่ารวมชาติ แบบตีผสมเข้าด้วยกันให้มีลักษณะ เขาเรียกว่าทางด้านเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์แบบนั้น แต่อยู่กันได้ด้วยการเคารพของความแตกต่าง สิ่งเหล่านี้ครับที่ถ้าเราไปแสวงหาคำตอบที่ถูกต้องทางเดียวในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เราจะผิดหวังซ้ำแล้วซ้ำอีกก็ได้ ก็เลยกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเผื่อมันจะใส่ไว้ตรงไหนได้ทางด้าน

กฎหมายรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายลูก เพราะฉะนั้นการแปลงแผนทั้งหลายเป็นการปฏิบัติและการประเมิน ผมชื่นชมและใครทั้งหลายท้าทายว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ถูกใจได้ ๙๐ เปอร์เซ็นต์ก็ดีแล้ว สำหรับผมถูกใจ ๙๙ เปอร์เซ็นต์ คิดว่าสมบูรณ์แบบมาก ถูกต้องที่เราทำกัน แล้วท่านทำแทนพวกเราก็คือลิเทอเรเจอร์ รีวิว (Literature review) ก็คือไปทบทวน แล้วก็ไปทำเบนช์มาร์กกิง (Benchmarking) อะไร คือเทียบกับสิ่งที่ดีที่สุด แล้ววันนี้จากลิเทอเรเจอร์ รีวิว เราก็มาทำเพียร์ รีวิว (Peer review) และอีกหน่อยท่านก็ยังมีเสียอีกก็คือการทำเพอร์ฟอร์แมนซ์ รีวิว (Performance review) เป็นการสอบทานที่สุดยอดหาที่ติไม่ได้เลย ผมก็เลยกราบเรียนว่าผมขอเติมเต็มเล็ก ๆ ตรงนี้ว่าขอให้พิจารณาในสิ่งที่บริหารไม่ได้ครับ กราบขอบพระคุณครับท่านประธาน

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับเชิญคุณจิรวัฒน์ เวียงด้าน ๑๑ นาทีครับ

นายจิรวัฒน์ เวียงด้าน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม จิรวัฒน์ เวียงด้าน สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ลำดับที่ ๔๒ จากจังหวัดนครพนม นับจากวันที่ ๑๗ ถึงวันนี้ก็ ๗ วัน น้องรัฐธรรมนูญของผมก็มีอายุครบ ๗ วัน ถ้าโบราณว่าเด็กเกิดได้ ๗ วันแล้วมีโอกาสเติบโตรอดจากการเสียชีวิตได้อย่างค่อนข้างสูง ๙๙ เปอร์เซ็นต์ครับ แต่บางทีน้องรัฐธรรมนูญอาจจะเปรอะเปื้อนนิดหน่อย อาจจะมีขี้จิ้งจกบ้าง แต่ผมเชื่อว่าท่านคณะกรรมาธิการก็คงจะไปทำความสะอาด แล้วก็ตกแต่งเขียนคิ้ว ทาปากให้น้องรัฐธรรมนูญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตที่มั่นคงได้ครับ วันนี้ขออนุญาตอภิปรายในภาค ๔ หมวด ๒ ในเรื่องความเหลื่อมล้ำ ความเหลื่อมล้ำของพี่น้องประชาชนไม่ได้เกิดมาจากเวรกรรม แต่เกิดจากการกระทำของผู้คนที่เรียกว่ามนุษย์ที่เกิดบนโลกใบนี้ด้วยกันทั้งนั้นครับ เราจะเห็นได้ว่าความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเรานั้น เกิดมาตั้งนาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เกิดมาจากผู้ที่คิดว่าตัวเองได้มาเป็นชนชั้นผู้นำ แล้วก็ใช้อำนาจหน้าที่กระทำให้มันเกิดขึ้นกับพี่น้องประชาชนของเรา

ในมาตรา ๒๗๙ หลาย ๆ ท่านก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ถ้าท่านจำไม่ผิดว่าที่เราได้มานั่งกันอยู่ตรงนี้ ความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า หลาย ๆ มาตราในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เขียนไว้ในหมวดต่าง ๆ ภาคต่าง ๆ ผมเชื่อว่าได้เขียนผ่านรัฐธรรมนูญหลาย ๆ ฉบับมาแล้ว แต่ทำไมไม่นำสู่การปฏิบัติ หลายปีมาแล้วที่เราได้เขียนรัฐธรรมนูญมาตราต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ในรัฐธรรมนูญหลาย ๆ ฉบับมา ถ้าอย่างนั้นถ้าวันหนึ่งมีคนบอกว่าให้เราไปซ่อมบ้านใหม่ บ้านมันพังเพราะคนที่เขาอยู่นั้นทำมันพัง เราก็ไปหาช่าง เราก็ไปหาอุปกรณ์มา แล้วเราก็เตรียมการที่จะไปซ่อมบ้านหลังนั้น จู่ ๆ ก็มีคน เพื่อนในกลุ่มบอกว่าเราเตรียมอุปกรณ์ เรารู้วิธีการที่จะซ่อมบ้านหลังนั้นแล้ว เราไปเรียกคนอื่นเอาไปซ่อมดีกว่า แต่คนอีกกลุ่มหนึ่งก็บอกว่าไม่ได้หรอก เราเป็นคนออกแบบ เราจะปรับปรุงซ่อมแซมบ้านหลังนั้น แล้วเราจะไปเรียกคนที่เคยทำบ้านพังนั้นกลับมา แล้วเอาไปซ่อมอีกก็คงเป็นไปไม่ได้ ถ้าอย่างนั้นผมตระหนักดีว่ามาตรา ๒๗๙ ผมเชื่อว่าท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญท่านก็มีความรู้สึก ผมคิดว่าไม่ต่างจากคณะ คสช. ที่เข้ายึดอำนาจในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม เหตุที่มันต้องเกิดเหตุการณ์อย่างนี้มา ก็เกิดขึ้นเพราะความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็นหลัก แล้วก็เกิดซ้ำแล้วซ้ำเล่าขึ้นมา ผมคิดว่าในภาค ๔ หมวด ๒ เป็นต้นไป คงจะไม่ได้รับการแก้ไขถ้าเราไม่ตระหนัก แล้วก็ดูในเรื่องของบริบทมาตรา ๒๗๙ ให้ดี เราต้องตระหนักแล้วเราก็ต้องคิดว่าเราจะทำภาค ๔ หมวด ๒ ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้อย่างไร เพื่อที่จะให้ความเหลื่อมล้ำ ความปรองดองที่เราคิดว่าเขียนเอาไว้อย่างสวยหรูแล้วนี้จะได้รับการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม หลาย ๆ ครั้งที่เกิดการปฏิวัติรัฐประหารแล้วก็ร่างรัฐธรรมนูญ ร่างไว้ดีที่สุด เขียนไว้สวยหรู ทุกคนก็ชม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาแล้ว ปี ๒๕๕๐ มาแล้ว สุดท้ายเราก็มาวางเอาไว้ แล้วเราก็มาโทษว่าทำไมรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ทำไมรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ไม่ทำงาน รัฐธรรมนูญก็เป็นแค่บริบทหนึ่งที่เขียนและวางเอาไว้ แต่กลไกที่จะมาขับเคลื่อนทำให้วาระต่าง ๆ มาตราต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญนั้นนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่เกิดประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชนต่างหากที่เราจะต้องตระหนักให้ดี เพราะฉะนั้นในรัฐธรรมนูญฉบับที่ร่างขึ้นมานี้ ผมเองผมให้ความสำคัญอยู่ ๒ มาตรา ยกเว้นหมวดพระมหากษัตริย์ ก็คือมาตรา ๗๕ ที่ผมเคยอภิปรายไปแล้ว ผมย้ำว่าถ้ามาตรา ๗๕ เข้าไปอยู่ในสายเลือดของคนไทยทั้งประเทศ เราก็จะได้ระบบผู้นำการเมืองและผู้นำองค์กรที่ดี แล้วก็จะเข้าสู่กระบวนการของการนำมาตราต่าง ๆ ที่เราเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นให้ออกมาสู่

การขับเคลื่อน แล้วมาตรา ๒๗๙ ผมเองผมก็มีความคิดว่าทำอย่างไรที่จะให้เกิดกลไกในการที่จะเอาหมวด ๒ ในภาค ๔ การปฏิรูปต่าง ๆ ที่หลายท่านก็ชมว่าเขียนไว้ได้ดีที่จะเอาไปตอบโจทย์ปัญหาใหญ่ของประเทศที่เราบอบช้ำมานาน ถ้าเราปล่อยไว้อย่างนี้ เขียนเสร็จก็วางไว้แล้วก็กลับบ้านไป ผมคิดว่าก็คงไม่ได้รับการแก้ไข รัฐธรรมนูญฉบับนี้ผมอ่านดูตั้งแต่ต้นจนถึงสุดท้าย ผมคิดว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่เหมาะสมที่สุดที่จะออกมาใช้กับประเทศไทยในลักษณะของบริบทประเทศไทย ณ วันนี้ สิ่งหนึ่งที่ผมมองเห็นก็คือว่าที่ผ่านมาที่เราอ้างกันว่าประชาชนคือเจ้าของประเทศ คือเจ้าของเสียงส่วนใหญ่ของคนทั้งประเทศที่จะต้องได้รับการดูแลแล้วก็เอามาใช้ในระบบการปกครองที่เป็นระบอบประชาธิปไตย ----------

ตั้งแต่อดีตมาถึงปัจจุบันนี้หลาย ๆ ฝ่ายก็คิดว่าการที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการที่จะปกครองประเทศ ก็คือให้เขามีสิทธิเลือกตั้ง เราก็ผ่านกระบวนการนี้มาแล้วให้ชาวบ้านมีสิทธิเลือกตั้ง ใช้เวลาแค่ ๔ วินาที ๕ วินาที เสร็จแล้วพี่น้องก็มานั่งรอคอยว่าเมื่อไรเขาจะได้รับสิ่งที่เขาเลือกไป ในบางบริบทเราก็ให้ผู้นำที่คิดว่าเป็นผู้นำทางด้านภาคราชการขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน แล้วประชาชนก็นั่งรอคอยในสิ่งที่ผู้นำภาคราชการจะปฏิบัติหยิบยื่นสิ่งที่เขาต้องการมาให้เขา แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ผมคิดว่า ๓ ส่วน ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็คือว่าในส่วนของการเมือง แล้วก็ในส่วนของราชการ แล้วก็ในส่วนของอำนาจประชาชนได้เกิดการถ่วงดุลกันขึ้นอย่างชัดเจน ผมคิดว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้จะตอบโจทย์ปัญหาเรื่องของการลดความเหลื่อมล้ำได้ค่อนข้างดี เพราะว่าพี่น้องประชาชนมีสิทธิในการที่จะมาใช้อำนาจทางตรงได้มากขึ้น เหตุหนึ่งที่ภาคประชาชนเราอ่อนแอก็เนื่องจากว่าเขาไปใช้สิทธิแล้วก็รอคอย เขาไม่มีโอกาสที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศเลย รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะทำให้ ๓ องค์กรหลัก ๆ ที่ผมบอก ก็คือภาคการเมือง หน่วยงานราชการและภาคประชาชนเข้าจุดสตาร์ท (Start) พร้อมกัน หรือก็ยังให้เครดิตทั้ง ๒ องค์กรว่าเหลื่อมไปนิดหนึ่ง ก็คือภาคการเมืองกับภาคราชการ แต่ประชาชนก็ยังมีสิทธิใกล้เข้ามานิดหนึ่ง ใกล้เข้ามามากกว่ารัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ผ่านมา เพราะฉะนั้นนี่คือโจทย์ใหญ่ที่คิดว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้จะลดความเหลื่อมล้ำได้เป็นอย่างดี โดยการหยิบยื่นโอกาสให้กับพี่น้องประชาชนเราได้มาใช้อำนาจของเขาอย่างแท้จริง ดังนั้นมาตรา ๒๗๙ จึงเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนเข้าสู่การลดปัญหาของความเหลื่อมล้ำ ความยากจนของพี่น้องประชาชน ผมเชื่อว่าประชาชนเขาก็คงไม่อยากมานั่งบริหารประเทศ แต่เขาอยากจะมีโอกาสได้เข้ามาตรวจสอบแล้วก็ใช้สิทธิที่เขามีอยู่เท่าที่เป็นไปได้ ผมขอบคุณคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ได้ตอบโจทย์ รวมทั้งสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติของเราที่ได้ให้ความเห็น แล้วก็นำสิ่งที่พี่น้องประชาชนเขาต้องการอย่างแท้จริง และปัญหาต่าง ๆ ได้มาบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อให้ตอบโจทย์ปัญหาของพี่น้องประชาชนและบ้านเราในบริบทที่ผ่านมาทั้งหมด หลังจากที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ออกมาใช้ในประเทศไทยในสภาวะบริบทอย่างนี้ แล้วผมเชื่อว่าในบทสุดท้ายของการแก้รัฐธรรมนูญก็ยังมีให้ว่า ถ้าอีก ๕ ปี บริบทประเทศไทยเราเปลี่ยน ภาคการเมืองเราเปลี่ยน ภาคข้าราชการเราเปลี่ยน ภาคประชาชนเราเปลี่ยน เขายังให้โอกาสในการที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้เพื่อตอบโจทย์ประเทศไทยตามบริบทต่าง ๆ ที่มันจะเกิดขึ้น ณ เหตุการณ์นั้น ๆ

แต่สิ่งหนึ่งที่อยากจะฝากเอาไว้ก็คือว่าถ้าเราอยากจะให้สภาภาคพลเมืองเข้มแข็ง ผมอยากจะเห็นในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ตอบโจทย์ในเรื่องของการสร้างพลเมืองให้เข้มแข็ง ผมได้ฟังท่านคำนูณพูดถึงเรื่องความเสียหายเกิดขึ้น ในขณะที่ประชาชนอ่อนแอเกิดจากความเหลื่อมล้ำต่าง ๆ เนื่องจากว่าประชาชนเขารู้ไม่ทันชนชั้นระดับผู้นำ ก็จะโดนชักจูงไปในทางที่ผิด เราเห็นความเสียหายของประเทศเป็นเม็ดเงินมหาศาล แต่ผมอยากจะให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้บรรจุไว้ว่าเป็นหน่วยงานไหนก็ได้ ใช้เงินสักปีละ ๑,๐๐๐ หรือ ๒,๐๐๐ ล้านบาท ในการที่จะสร้างภาคพลเมืองขึ้นมาเพื่อจะตอบโจทย์ปัญหาที่ได้เกิดความขัดแย้งได้ ไม่ว่าจะอยู่ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือจะเป็นท้องถิ่น หรือสถาบันพระปกเกล้า ถ้าเรายอมเสียเงินปีละ ๑,๐๐๐ หรือ ๒,๐๐๐ ล้านบาทเพื่อสามารถสร้างภาคพลเมืองได้เข้มแข็ง ผมเชื่อว่าเราจะลดความเสียหาย ความสูญเสียของประเทศเราที่เสียหายปีละหลายหมื่นล้านบาท หลาย ๆ แสนล้านบาท จากการที่ภาคประชาชนเราอ่อนแอ ผมเชื่อว่าตรงนี้ก็จะเป็นตัวจุดเสริมให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้สมบูรณ์และประชาชนเราเข้มแข็งมากขึ้น แล้วก็ตอบโจทย์ประเทศไทยและปัญหาทั้งหมดที่เกิดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและส่งผลถึงอนาคต ขอบคุณมากครับท่านประธาน

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเทียนฉาย กีระนันทน์ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นางสาวทัศนา บุญทอง รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านประทวน สุทธิอำนวยเดช ท่านมี ๒๐ นาทีนะคะ เชิญค่ะ

นายประทวน สุทธิอำนวยเดช : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่านสมาชิก สปช. ทุกท่านครับ กระผม นายประทวน สุทธิอำนวยเดช สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ หมายเลข ๑๒๖ ครับ ผมขออนุญาตที่จะอภิปรายในส่วนของมาตราที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ ในภาค ๔ หมวด ๒ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ในส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ ท่านประธานครับ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญครับ ผมได้อ่านในมาตรานี้แล้ว ถ้าเป็นเพลงของสุรพล สมบัติเจริญ ก็ต้องบอกว่า ลืมผมหรือยังครับแฟน คำว่า ลืมผมหรือยังครับแฟน ในที่นี้ต้องถามท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญกับคณะทั้ง ๓๖ ท่าน ท่านเขียนมาท่านระบุว่าในมาตรา ๒๙๓ ท่านบอกว่า รัฐต้องดำเนินการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจรายภาคตามแนวทางดังต่อไปนี้ ท่านเขียนมาทั้งหมด ๙ ข้อ ในฐานะผมเป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชย์ การท่องเที่ยวและบริการ มีท่านเกริกไกรเป็นแม่ทัพใหญ่ มีท่านมนู เลียวไพโรจน์ อดีตปลัดกระทรวง เจ้านายเก่าผม แล้วก็ท่านต่อมาที่ไม่เอ่ยถึงไม่ได้ คือท่านอัญชลีเป็นประธานคณะอนุกรรมาธิการอุตสาหกรรมครับ ขออนุญาตต้องเอ่ยนามท่าน ทั้ง ๓ ท่าน เพราะท่านเป็นคนที่ผมเคารพ แล้วก็เชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของท่าน เราได้รวมพลังกันเกี่ยวกับเรื่องการที่จะมุ่งมั่นปฏิรูปภาคอุตสาหกรรม ใน ๙ ข้อของท่านเขียนมา ผมไม่ติดใจเลยครับ ดีหมด แต่มีอยู่ส่วนหนึ่งในเรื่องของคำว่า อุตสาหกรรม ไม่มีบรรจุในประเด็นที่ท่านเอ่ยถึง ที่รัฐจะต้องดำเนินการ ผมรับราชการมาตลอด ๓๐ กว่าปี คุ้นเคยกับภาคอุตสาหกรรม เป็นอุตสาหกรรมทั้งหมด ๙ จังหวัด แล้วก็ได้มีการพบปะกับภาคผู้ประกอบการตลอด เจ้าของโรงงานรู้จักผมดี เขาได้อ่านมาตรานี้แล้วครับ เขาบอกเขาน้อยใจมาก เขาบอกว่าท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญลืมเขาไป ท่านครับ พอย้อนกลับไปในชีวิตของผมที่รับราชการ ผมก็ดูรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ ย้อนหลังไป ไม่พบในเรื่องที่รัฐจะคำนึงหรือให้ความสำคัญต่อภาคอุตสาหกรรม แต่พวกเรา

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ นิษฐกานต์ ๖๔/๒

รู้กันดีว่าภาคอุตสาหกรรมสร้างรายได้ให้กับประเทศไม่ใช่น้อย แต่เราก็รู้ว่าลูกเรามีหลายคน โดยเฉพาะภาคเกษตรกรรมเรามีปัญหา เราจะต้องดูแลเขาอย่างใกล้ชิด ส่วนภาคอุตสาหกรรมเองมีสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยดูแลกันอยู่เป็นตัวแทน แต่พอมาถึงปัญหาที่ภาคอุตสาหกรรมทำอยู่มีแต่เรื่องของการกำกับดูแล มีแต่เรื่องจะไปเพิ่มภาระให้เขา ผมไม่ว่าครับ เพราะผมเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผมรับนโยบายของรัฐมา แล้วก็ต้องกำกับดูแลทำอย่างไรให้เขามีความภูมิใจและอยู่ได้ ท่านประธานครับ เขาฝากผมมาว่าเขาขอท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญให้ช่วยเติมเต็มให้เขาหน่อย ในเรื่องทั้งหมด ๙ ข้อ เขาขอในเรื่องของโพรดัคทิวิตี (Productivity) ในเรื่องของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การเพิ่มผลผลิตให้เขา เขาขออย่างนี้ท่าน ขอเพิ่มเป็นข้อ ๑๐ เราจะเพิ่มอีกบรรทัดหนึ่งหรือ ๒ บรรทัด ผมเข้าใจดีว่ารัฐธรรมนูญต้องกระชับและเข้าใจง่าย แต่ประเด็นนี้ตกไป ผมขออนุญาตเพิ่มอย่างนี้ครับท่าน เพิ่มเป็นข้อ ๑๐ รัฐต้องสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมให้มีความเข้มแข็ง มีการวิจัยและพัฒนาให้ภาคอุตสาหกรรมมีความสามารถในการแข่งขัน และเกิดความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศครับท่าน อันนี้ก็เป็นเรื่องของภาคอุตสาหกรรมที่ผมเป็นเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการอุตสาหกรรม ลืมไม่ได้ครับ ถ้าลืมแล้วมีปัญหาแน่นอนในเรื่องของภาคอุตสาหกรรมกับคณะอนุกรรมาธิการของผมครับ ขออนุญาตเติมนะครับท่านครับ

- ๖๕/๑

ในส่วนประเด็นมาตรา ๒๙๕ ที่ผมจะพูดต่อมาก็คงจะเป็นเรื่องของการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมครับ ข้อนี้เป็นเรื่องของการปฏิรูปทางสวัสดิการและสังคม ข้อ ๒ ที่ผมจะพูดถึงนี้ นักสังคมที่ผมรู้จักเขาได้อ่านมาตรานี้เขาได้มาบอกผมว่าท่าน สปช. ช่วยไปพูด ไปแนะนำ ไปเสนอแนะ ไปให้ข้อคิด ได้เพิ่มในส่วนที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นของข้อ ๒ เรื่องการปฏิรูประบบสวัสดิการและสังคมข้อนี้นะครับ ผมได้พบได้เห็นแล้วก็ได้รับข้อมูลจากเขา เขาก็ชี้แจงว่ามันมีอยู่บรรทัดหนึ่งตรงกลาง ๆ ผมไม่อ่านให้ท่าน เพราะมันจะเสียเวลา เป็นเรื่องของการพัฒนาระบบ ดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องให้กับผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และทุพพลภาพและคนชายขอบ ข้อนี้แหละครับเป็นปัญหาที่อยากจะเพิ่มเติม แล้วก็อยากจะให้ตีความในความหมายที่จะเกี่ยวข้องกับคนที่เราจะต้องดูแลในเรื่องของการปฏิรูปสวัสดิการและสังคม คำว่า ผู้ด้อยโอกาส แล้วคนชายขอบคล้าย ๆ กันเหมือนกัน ผู้พิการกับทุพพลภาพก็เหมือนกัน เขาบอกว่ามันซ้ำซ้อนเอาให้ขาดไปเลยครับท่าน สปช. ผมก็เลยดูแล้วว่ามีเหตุมีผล ผมมานั่งนึกดูว่าอย่างนั้นต้องพูดขออนุญาตใช้เวลาที่ท่านให้ผม ๒๐ นาที แบ่งเวลานี้พูดให้เขา เขาบอกอย่างนี้ครับท่าน เขาให้เติมเปลี่ยนคำพูดที่ผมกล่าวไปแล้วเป็น เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ อันนี้มาจากไหน มาจากในรัฐธรรมนูญที่เราเขียนไว้ทั้งหมด ๓๑๕ มาตรา ที่เกี่ยวข้องกับตอนที่ ๓ สิทธิพลเมือง อันนี้เป็นข้อที่อ้างอิงที่เราจะต้องโยงไป แล้วแก้ให้เขา ก็ขอรบกวนท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาครับ

ประเด็นต่อมาเขาบอกอยู่ในมาตราเดียวกันนี้ละครับ แต่ว่าในอดีตที่ผ่านมาในเรื่องของการชดเชยหรือดูแลสวัสดิการของสังคมนี้ให้กับเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการและผู้สูงอายุ มันมีการเมืองเข้าไปแทรกแซง ในอดีตเป็นเรื่องของการหาเสียงโดยไม่ต้องเสียสตางค์ในกระเป๋าของเขา เขาใช้งบประมาณของหลวง แล้วก็ไปขอความอนุเคราะห์กับทางส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชี้เป้าไปยังกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นคนของเขาเอง อันนี้ก็ชัดเจน ผมก็อยากให้ท่านสร้างกลไกขึ้นมาภายใต้รัฐธรรมนูญ ภายใต้กฎหมายฉบับนี้เกี่ยวกับมาตรานี้ ก็คือมาตรา ๒๙๕ เราต้องสร้างกลไก ทีนี้ถามว่ากลไกเราต้องเขียนใหม่ไหม เราต้องคิดใหม่ไหม ไม่หรอกครับ ท่านมีอยู่แล้ว ท่านมีสมัชชาพลเมือง ท่านเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ ท่านมีสมัชชาคุณธรรมระดับจังหวัด ขณะเดียวกันในมาตรานี้ มาตรา ๒๙๕

ท่านก็ได้พูดถึงคณะกรรมาธิการปฏิรูปสังคมและชุมชนอยู่ด้วย ท่านจะประยุกต์อย่างไร ท่านจะเขียนกฎหมายลูกอย่างไร ผมก็ฝากไว้เป็นข้อมูลให้ท่านนำไปพิจารณา

เรื่องต่อมาเป็นเรื่องที่ผมลืมไม่ลงอีกเหมือนกัน ที่จริงผมจะต้องพูดในเรื่องของบทเฉพาะกาล ผมตัดตรงนี้มา เนื่องจากผมเล็งเห็นว่าในเวลาที่ผมมีอยู่จำเป็นที่จะต้องนำความรู้ความสามารถ นำเรียนท่านประธานกรรมาธิการ แล้วก็ในส่วนของกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ก่อนที่ผมจะอภิปรายในเรื่องนี้ ผมขออนุญาตเล่านิทานให้ท่านฟัง เรื่องกระต่ายกับเต่า กระต่ายกับเต่าเป็นนิทานสอนเด็ก เรารู้อยู่แล้วว่ามีการแข่งขันประลองความเร็ว แล้วก็สอนว่ากระต่ายนี้เป็นการประมาทถึงแพ้เต่า เต่าเองเป็นเต่าที่เดินต้วมเตี้ยม แต่มีความมุมานะอุตสาหะก็ชนะกระต่ายได้ มีการแข่งขันกันเริ่มตั้งแต่ภาค ๑ เลย ในส่วนของภาค ๑ พอเป่านกหวีดปุ๊บ ไม่ใช่นกหวีดข้างนอก เป่านกหวีดที่ผมกำลังเล่านิทานให้ท่านฟัง กระต่ายก็ออกสตาร์ทก่อนเลยครับ ----------

วิ่งไปได้สักพักด้วยความประมาทก็ไปนอนอยู่ใต้ต้นตาล ไม่ไปแล้ว คิดว่าอย่างไรเราก็รู้ฝีมือของเจ้าเต่าดี ก็นอนหลับด้วยความประมาท เต่าเดินมาถึงเห็นกระต่ายนอนหลับก็ไม่ได้คิดว่าอะไร ก็ยังมีความมุมานะอุตสาหะเดินไปถึงหลักชัย กระต่ายมารู้ตัวอีกครั้งหนึ่งก็แพ้แล้ว กระต่ายกับเต่าภาค ๒ เกิดขึ้นอีกครับ เขาบอกว่ากระต่ายไม่ยอมรับ โดยธรรมชาติแล้วเต่าจะวิ่งประลองความเร็วเป็นไปไม่ได้ เขาต้องชนะ ขอท้า เต่าก็ใจดีให้แข่ง ภาค ๒ นี้ปรากฏชัดเจนเลยครับ กระต่ายรู้ว่าตัวเองมีความประมาทก็วิ่งปื๊ดถึงหลักชัย ชนะแน่นอน เรารู้ดีว่าอย่างไรก็ชนะ ไม่มีอะไรพลิก มันยังไม่เสร็จสิ้นครับ เต่าก็ยังมีมานะอุตสาหะ ด้วยความมานะอุตสาหะ เพียรพยายามของเขา เขาขอใหม่ขอท้าอีกครั้งหนึ่ง ครั้งที่ ๓ กติกาเปลี่ยนไปครับ จะต้องมีผ่านทะเลสาบ ผ่านแม่น้ำ พอเริ่มสตาร์ทปั๊บ กระต่ายก็วิ่งอีก ไม่มีประมาท มาถึงทะเลสาบไปไม่ได้ เต่าเดินมาถึงทะเลสาบก็ข้ามไป เต่าชนะ ท่านประธาน อันนี้ผมกำลังพูดถึงการเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม เรากำลังร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งต้องให้เป็นฉบับสุดท้าย โดยไม่มีการแก้ไข เปรียบเหมือนที่ท่านสมาชิกหลายท่านได้อภิปราย ๕ วัน และวันนี้เป็นวันที่ ๖ ท่านทั้งหลายก็ได้อภิปรายเหรียญหลายด้านหลายมุมด้วยกัน ปัญหาอันนี้ละครับที่เรากำลังจะทำ ท่านครับ ขอให้เป็นฉบับสุดท้าย เราต้องใช้ดุลยพินิจของเราทั้งหมด ๒๔๙ คน รวมทั้งท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ท่านมาจาก สปช. จากส่วนอื่นด้วย เราต้องช่วยกันทำอย่างไรให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับที่เป็นธรรม และเป็นธรรมให้มากที่สุดและเป็นที่ยอมรับ ท่านประธาน ผมดูในมาตรา ๑๒๑ เป็นเรื่องที่ผมอยากจะนำประสบการณ์ชีวิตของผมมานำเสนอท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่านบอกว่า ส.ส. กับ ส.ว. มีปัญหาในอดีต ฐานเสียงมาจากฐานเสียงเดิม เสียงเดิมของเสียง ส.ส. ท่านจะไปเอาฐานเสียงที่ไหนละครับ ถ้าไม่เอาจากเสียง ส.ส. อย่างลพบุรีที่ผมเป็น ส.ว. ๒๒ วันที่ผ่านมาผมเป็น ส.ว. ๒๒ วัน แล้วก็ได้รู้บทบาทของนักการเมืองหลังจากที่ปลดเกษียณ ผมไปลงเลือกตั้งในช่วงเดือนตุลาคมที่ผ่านมานี้ ผมเป็นคนลพบุรี ผมรู้จัก ส.ส. ทุกคนเลย แล้วรู้จักทุกพรรคด้วย ถ้าคนลพบุรีไม่รู้จัก ส.ส. หรือผู้หลักผู้ใหญ่ คหบดีในพื้นที่ก็ถือว่าใช้ไม่ได้ เวลาเลือกตั้งขึ้นมาประชาชนในจังหวัดลพบุรี ๘๗๐,๐๐๐ คน เลือกตั้ง ส.ว. ทั้งจังหวัด ผมได้รับการเลือกตั้ง นั่นไม่ได้หมายความว่าผมเป็นเด็กของพรรคไหน มีพรรคไหนสนับสนุน แต่ผมเป็นดังนี้ ผมเป็นอดีตข้าราชการดีเด่นของกระทรวงอุตสาหกรรม สมัยรับราชการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นบุคคลตัวอย่างของลพบุรี เป็นข้าราชการดีเด่นของลพบุรีสมัยท่านวิชัย ศรีขวัญ

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ สิริพร ๖๖/๒

อดีตปลัดกระทรวงมหาดไทย ผมขออนุญาตเอ่ยนามท่าน เป็นข้าราชการดีเด่นระดับชาติ ได้รับครุฑทองคำ สิ่งที่ผมนำเสนอ ผมเข้าพื้นที่ ๗ เดือน คบค้าสมาคม เดินหาพี่น้องประชาชน เขาเห็นโปรไฟล์ (Profile) ผม มีผู้คนแข่งกับผมลงสมัครทั้งหมด ๑๑ คน เขาเอามาเปรียบเทียบครับ เขามีดุลยพินิจ เขาไม่ได้ใช้เงินสักบาท เขาเลือกผมมา แล้วท่านบอกว่าจะต้องตัดขาดกันโดยสิ้นเชิงระหว่างที่มาของ ส.ส. และ ส.ว. ท่านประธานครับ ผมกลับไปบ้านไปทำเวทีเสวนาของท่านประชา เตรัตน์ ลูกพี่ผมนั่งใกล้ ๆ กัน ขออนุญาตเอ่ยนามท่าน

- ๖๗/๑

ผมได้รับมอบหมายจาก สปช. สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติก็เข้าพื้นที่ เขาตอบมาเสียงเดียวกันเลยเขาไม่เอาหรอกครับสรรหา เขาอยากเลือกตั้ง ส.ว. นะครับ ผมก็ต้องนำเสนอ ถ้าผมไม่พูดวันนี้พี่น้องประชาชนที่ฟังอยู่ ผมเป็นตัวแทนของเขาในส่วนของบริบท สปช. และอดีต ส.ว. ผมก็เลยต้องนำเรียนท่าน ขอเวลาเรื่องความล้ำเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมที่ท่านจะสร้างกติกากระต่ายกับเต่านี่ล่ะครับ เพราะฉะนั้นขอให้ท่านคิดไปว่าสิ่งที่ท่านอภิปรายมาหลายท่านเห็นไม่ดี เห็นไม่งามว่า ส.ส. กับ ส.ว. เป็นคนกลุ่มเดียวกัน เวลาทำงานแล้วจะมาฮั้วกัน กฎหมายที่ออก บ้านเมืองจะล่มจม อะไรทำนองนั้น ผมว่ามันก็มีส่วนบางส่วน บางคนมันก็มี ผมก็ไม่เถียงท่าน แต่บางส่วนก็มี แล้วท่านจะทำอย่างไร ท่านต้องออกกติกาสิครับ กติกาที่มันรัดกุม มันดูแลได้ ท่านสร้างมาให้มันรัดกุม ท่านมีสมัชชาแล้วนี่ครับ ท่านมีหลายอย่าง ไม่มีใครอยากเสียเงินหรอกครับ ส.ส. ส.ว. ถ้าไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียงมันก็เอาของดีมาขายกัน เชื่อว่าพี่น้องประชาชนเขาก็ต้องเลือกคนดี อันนี้อีกเรื่องหนึ่งที่ผมฝากไว้

เรื่องที่ ๒ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเมื่อ ๒-๓ วัน ประธานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ท่านมายื่นหนังสือขอความเป็นธรรมให้กับท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ โดยท่านประชา เตรัตน์ รับไป ผมเองมาได้ทีหลัง จดหมายน้อยเข้ามา เขาก็มาเล่าให้ผมฟังว่าเขาไม่รู้จะพึ่งใครเขาอยากให้ สปช. นำเสนอในการอภิปรายในการที่เราจะมาพูดคุยกันในสภาแห่งนี้ ผมมานั่งดูแล้วก็เป็นจริงครับท่าน ข้อที่อยากจะนำเสนอในมาตรา ๑๒๑ ที่มาของวุฒิสมาชิก ถ้าท่านบอกว่าเอาล่ะมันดีที่สุดแล้ว ไม่ต้องเลือกตั้งหมด เอาสรรหาบ้าง มี ๕ ข้อ ที่มา ๕ อย่าง เพื่อมันมีบทเรียนในอดีต ท่านก็บอกว่าเอา ๕ อย่างนะ ข้อ ๑ ผู้ที่เคยเป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือนระดับผู้บริหาร ก็โอเค ผู้แทนสภาวิชาชีพก็ว่ากันไปเป็นข้อ ๒ ข้อ ๓ ท่านบอกว่าผู้แทนองค์กรด้านเกษตรกรรม ข้อ ๔ ผู้ทรงคุณวุฒิและคุณธรรม ข้อ ๕ มาจากจังหวัด จังหวัดละ ๑ คน รวมแล้วปัจจุบัน ๗๗ จังหวัด ท่านว่าอย่างนั้น ข้อที่ ๓ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมายื่นหนังสือ ข้อ ๓ คือผู้แทนองค์กรด้านเกษตรกรรม ด้านแรงงาน ด้านวิชาการ ด้านชุมชนและด้านท้องถิ่น เขาขอให้เพิ่มอีกพยางค์หนึ่ง ด้านนักปกครองส่วนท้องที่ ก็คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผมฟังเหตุผลแล้วนำเข้าสู่สภาแห่งนี้ ก็คือว่าเขามีสมาชิกอยู่ทั้งหมด ๗๐๐,๐๐๐ กว่าคน ตั้งแต่ผมเกิดมาผมก็รู้ว่า บ้านผมอยู่บ้านนอก ผมเป็นลูกชาวนา ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผมก็ไปพึ่งพาอาศัยตลอดเป็นผู้นำในกลุ่มชุมชนของผม มีประชากรปัจจุบัน ๗๐๐,๐๐๐ กว่าท่านครับ เขาขอเพิ่มตรงนี้

ผมไม่รู้ว่าเราติดตรงไหน ขอฝากไว้ให้เขาเป็นส่วนหนึ่งที่เลือกกันแล้ว ๓๐ คน อันนี้ผมก็ขอนำเสนอเพิ่มเติมในข้อ ๓ ของมาตรา ๑๒๑

ส่วนอีกเรื่องหนึ่งที่ผมอยากนำเสนอก็คือเรื่องที่มาของ ส.ว. ข้อที่ ๕ จังหวัดละ ๑ คน ท่านได้ออกแบบ ท่านได้เขียนไว้ว่าจะต้องมีคณะกรรมการกลั่นกรองให้เหลือ ๑๐ คน ข้อนี้ผมไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งเลยครับ เพราะว่าไหน ๆ ถ้าเราจะให้ประชาชนเขาเลือกแล้ว เราจะให้เขาเป็นเจ้าของแล้ว แล้วเราทำไมต้องมากลั่นกรองอีก เมื่อต้น ๆ การอภิปรายมีสมาชิกจากจังหวัดตรังท่านได้บอกว่ามันมีเคสกรณีเจ็บปวด เขาเลือกตั้ง ส.ว. ได้ชนะ ๑๐๐,๐๐๐ คะแนน แต่พอมาถึงคณะกรรมการสรรหา ๕ คน ปรากฏว่าเขาไม่ติด ๑ ใน ๕ ที่จะถูกคัดเลือก อันนี้ก็เป็นตัวอย่างตัวหนึ่ง ท่านก็ออกระเบียบ ออกกฎเกณฑ์ไว้สิครับว่าสเปก (Spec) ของผู้สมัครจะต้องเป็นอย่างไร เขาอ่านกันเป็น กรรมการที่ท่านแต่งตั้งมาก็ดูแล้วว่าขาดคุณสมบัติหรือไม่ขาด ก็ตกไปตั้งแต่ตอนต้น ไม่ต้องมาสรรหา กลั่นกรองกันอีกหรอกครับ มันจะเกิดการวุ่นวาย จะเกิดการขัดแย้ง จะเกิดการเขม่นกัน พวกมัน พวกกู อันนี้ฝากไว้ว่า เอาออกไปครับ ท่านครับ อันนี้ทั้งหมดนี้ผมก็มีเวลา ๒๐ นาที ที่จริงแล้วก็จะคุยอีกหลาย ๆ เรื่องที่ชาวบ้านฝากผมมา ที่ผมไปทำเวทีเสวนา ผมต้องบอกอย่างนี้ว่าผมพูดไม่ได้หมดเวลามี ๒๐ นาที แต่ผมไปจีบเพื่อน ๆ สมาชิกอื่นให้ได้พูดแทนผม ก็ช่วยติดตามฟังข่าวดูครับ ขอบพระคุณครับ ท่านครับ

- ๖๘/๑

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านไพฑูรย์ หลิมวัฒนา ค่ะ

(นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : เดี๋ยวนะคะ ขอเชิญท่าน พลเอก เลิศรัตน์ ชี้แจง เชิญค่ะ

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ กระผม พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ใคร่ขอใช้เวลาสัก ๒-๓ นาทีครับ ไม่เกินนั้น เนื่องจากประเด็นที่ท่านผู้อภิปรายเพิ่งจะอภิปรายเสร็จมีหลายท่านได้กล่าวถึงประเด็นเดียวกันมาหลายหนแล้วใน ๒-๓ วันนี้ ก็เพื่อความกระจ่างและเพื่อความเข้าใจ แล้วก็มีผลกระทบต่อพี่น้องประชาชนที่สนใจที่จะเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นจำนวนมากที่ตั้งข้อสงสัย ในกรณีของการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๒๑ ใน (๓) เราได้บัญญัติไว้ว่า เป็นผู้แทนองค์กร มีอยู่ ๕ ด้าน ด้านเกษตรกรรม ด้านแรงงาน ด้านวิชาการ ด้านชุมชน และด้านท้องถิ่น ซึ่งเลือกกันเองจำนวนไม่เกิน ๓๐ คน ก็หมายความว่าเมื่อองค์กรต่าง ๆ ที่มีคุณสมบัติครบตามที่เรากำหนด ส่งผู้แทนมา แล้วเราก็ให้มาเลือกกันเอง ก็น่าจะได้ด้านละประมาณ ๖ คน เพราะมีอยู่ ๕ ด้าน พอพูดถึงด้านชุมชน ด้านชุมชนเราก็จะหมายถึงพวกสภาองค์กรชุมชน ตำบล ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ประมาณ ๕,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ ส่วนทางด้านท้องถิ่นที่เขียนไว้แค่ด้านท้องถิ่นมิได้หมายถึงว่าจะเป็นผู้บริหารหรือว่าจะเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น เพราะว่าเราต้องกลับไปดูคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาของผู้สมัครไม่ว่าจะสมัครเข้ารับการสรรหา สมัครมาเลือกกันเอง หรือสมัครรับเลือกตั้ง จะต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑๑ ซึ่งมาตรา ๑๑๑ เป็นบุคคลผู้มีลักษณะในการห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ซึ่งเป็นคุณสมบัติเดียวกันยกเว้นอยู่แค่ (๑๑) เท่านั้น ใช้ทั้ง ๑๖ อนุมาตรา ผมจะอ่านให้ดูสัก ๒-๓ อนุมาตรา ใน (๙) อันนี้ห้าม ห้ามเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือข้าราชการการเมือง (๑๐) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และ (๑๒) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ก็คือสรุปว่า ไม่ว่าท่านจะเป็นกำนัน ไม่ว่าท่านจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน ไม่ว่าท่านจะเป็นนายกเทศบาล เทศมนตรี ไม่ว่าท่านจะเป็นสมาชิกสภา อบจ. อะไรทั้งหลาย ท่านจะไม่สามารถสมัครเข้ามา

รับการสรรหาเลือกกันเอง หรือเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้เลย เพราะฉะนั้นกรณีที่เราเขียนไว้ว่าองค์กรด้านท้องถิ่น เราก็รวมถึงองค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ที่จะสามารถส่งคนเข้ามาเพื่อมาสู่กระบวนการนี้ แต่จะต้องไม่ใช่บุคคลที่อยู่ในตำแหน่ง มันจะต้องเป็นอดีตอะไรก็แล้วแต่ เพราะฉะนั้นอันนี้ก็เป็นการเจตนาที่ได้กำหนดอนุมาตรานี้ขึ้นเพื่อให้มีบุคคลจากหลากหลายอาชีพหลากหลายพื้นที่และบุคคลในท้องถิ่นได้เข้ามาสู่กระบวนการสรรหาหรือเลือกกันเองเพื่อเป็นสมาชิกวุฒิสภาด้วย แต่ท่านจะเป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหนึ่งใดมิได้

เพราะฉะนั้นในกรณีของคำว่า ท้องถิ่น ตรงนี้ ก็จะรวมถึงองค์กร สมาคม ชมรมต่าง ๆ ที่มีที่ไปที่มาที่อยู่ในพื้นที่ อยู่ในจังหวัด ตำบล อำเภอก็แล้วแต่ แล้วก็รวมถึงในส่วนของที่เกี่ยวกับผู้ใหญ่บ้าน ที่เกี่ยวกับกำนันด้วย แต่คนที่จะมาเข้าสู่กระบวนการนี้จะเป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งมิได้ครับ

ส่วนกรณีที่ท่านพูดถึงเรื่องกรรมการกลั่นกรองใน (๕) ของสมาชิกวุฒิสภาที่จะสมัครเข้ามารับเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดนั้นก็มีผู้อภิปรายหลาย ๆ ท่าน ซึ่งกรรมาธิการก็จะรับไปพิจารณาในขั้นเมื่อท่านได้เสนอคำขอแก้ไขมาเป็นลายลักษณ์อักษรในช่วง ๖๐ วันสุดท้ายครับ ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ค่ะ ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านไพฑูรย์ หลิมวัฒนา ค่ะ ท่านมี ๗ นาทีนะคะ เชิญค่ะ

นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ กระผม นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ จังหวัดชุมพร ลำดับที่ ๑๕๙ กระผมขออภิปรายในภาค ๔ หมวด ๒ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง ในมาตรา ๒๘๗ ครับ ท่านประธานครับ การให้มีการปฏิรูปการบริหารการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม หลักการเข้าถึงทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ยั่งยืน และหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน มาตรา ๒๘๗ (๔) ท่านประธานครับ การปรับปรุงกลไกและกระบวนการบริหารการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ภายใต้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญว่าด้วยพลเมืองเป็นใหญ่และสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน กรณีการให้ชุมชนและชุมชนดั้งเดิมมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร รูปธรรมตัวอย่างครับ กรณีชุมชนแม่ทา จังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏการณ์ที่เป็นอยู่และอดีตจนถึงปัจจุบันครับ ในส่วนของการนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงที่ชุมชนท้องถิ่นได้สะท้อนผ่านเวที แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ผ่านมา ประเด็นหลักครับท่านประธานครับ พี่น้องประชาชนได้บุกรุกเข้าไปอยู่ในพื้นที่ป่าสงวน และครอบครองทำประโยชน์มาอย่างยาวนาน ข้อเท็จจริงครับ ท่านประธานครับ ที่ผมประสบมา ปรากฏว่าพี่น้องประชาชนได้เข้าไปอยู่อาศัยในพื้นที่ของเขตป่าสงวนแห่งชาติทั้งก่อนหน้าปี ๒๕๐๗ แล้วก็มีการพิสูจน์สิทธิกันมาตลอดเวลาครับท่านประธานว่า ชาวบ้านได้เข้าอยู่อาศัยจริงหรือเปล่า

ในที่สุดเมื่อประชาชนพิสูจน์สิทธิได้ รัฐบาลก็ปรากฏว่ากลายเป็นพื้นที่อนุรักษ์ไปเสียแล้ว จะทำอย่างไรให้เกษตรกรเหล่านี้ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเขตป่าสงวนแห่งชาติได้อย่างไม่หวาดผวา เพราะภาคปัจจุบันคนที่อยู่อาศัยได้ทำมาหากินครับ ท่านประธานครับ จนมีต้นผลประโยชน์ปลูกมาแล้วตั้ง ๓๐-๔๐ ปี จะแก้ปัญหาอย่างไร หลังจากวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๗ ก็มีให้การผ่อนผันกับเกษตรกร ด้วยเวลาอันจำกัดของในส่วนที่ข้อเสนอต่อการปรับปรุงและแก้ไข

- ๗๐/๑

ข้อที่ ๑ การจัดการที่ดินและป่าชุมชน

ประเด็น ๑.๑ การออกโฉนดชุมชน วางแผนพื้นที่ทรัพยากรให้ใช้ประโยชน์และดูแลรักษาร่วมกันจากกรรมาธิการชุดสังคมครับ ท่านประธานครับ

ประเด็น ๑.๒ ธนาคารที่ดิน การจำกัดที่ดินสนับสนุนเพื่อพัฒนาของคณะกรรมาธิการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลังครับท่านประธาน

ประเด็น ๑.๓ การเปิดให้พี่น้องประชาชนได้เช่าที่ดินโดยกำหนดเงื่อนไขว่าหากรัฐต้องการพื้นที่ป่าเพิ่ม ก็ให้เกษตรกรเช่า และใส่เงื่อนของการเช่าไปครับท่านประธาน ว่ารัฐจะให้พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นเท่าไรก็ใส่เงื่อนไขว่าต้องการ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ราษฎรเช่า ๑๐๐ ไร่ ก็ต้องปลูกป่า ๑๐ ไร่ครับท่านประธานครับ และใส่เงื่อนไขว่าหากเกษตรกรไม่ทำเงื่อนไขตรงนั้น จะแก้ไขอย่างไร ก็แก้ไขในวรรคสองก็คือ การต่อสัญญา ครั้งที่ ๒ ท่านประธาน ก็สามารถยกเลิกสัญญาตรงนั้นได้ ในส่วนนี้ก็จะทำให้รัฐได้ผลประโยชน์ ท้องที่ท้องถิ่นได้ผลประโยชน์ในการนำเงินจากการเช่า แล้วก็เอามาพัฒนาท้องถิ่นได้

ประเด็นต่อไป พื้นที่ดินของรัฐทั้งหมดก็ยังเป็นของรัฐอยู่ พื้นที่ที่เกษตรกรอาศัยอยู่ในภาคปัจจุบันไม่สามารถที่จะมีใบเกษตรกร ทรัพย์สินเหนือพื้นดินซึ่งของเกษตรกรที่มีอยู่ไม่สามารถที่จะขายพื้นที่นั้นให้กับรัฐเมื่อมีการแทรกแซงในประเด็นต่าง ๆ ปัจจุบันตกอยู่ในมือของพ่อค้านายทุนทั้งนั้นครับ ท่านประธานครับ

รูปแบบที่ ๒ การจัดรูปแบบองค์กรและกลไกในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน ต้องคำนึงถึงมาตรการจากมาตรา ๒๘ กลไกของพลเมือง มาตรการที่ ๒ คือมาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ การมีส่วนร่วมจัดการ และมาตรา ๒๑๑ อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งพูดถึงสิทธิชุมชน ท้องถิ่นและหน้าที่พลเมือง ดังนั้นควรจัดการกลไกในลักษณะเอาพื้นที่เป็นที่ตั้ง เอาชุมชน ท้องถิ่นนั้นมาเป็นกลไกหลักร่วมกับราชการครับท่านประธานครับ

สุดท้ายครับ ก็ขอเห็นด้วยกับท่านกรรมาธิการอีกครั้งหนึ่ง ขอบคุณครับท่านประธานครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านอุทัย สอนหลักทรัพย์ ท่านมี ๑๐ นาทีค่ะ

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ภาวดี ๗๐/๒

นายอุทัย สอนหลักทรัพย์ : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและเพื่อนสมาชิกที่เคารพทุกท่าน ผม นายอุทัย สอนหลักทรัพย์ สมาชิกสภาปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ เกษตร ผมอยากจะกราบเรียนอย่างนี้ว่า ในภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง ในหมวด ๒ ส่วนที่ ๒ ของการปฏิรูปด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะมาตรา ๒๙๓ ผมอยากจะขอให้มีการแก้ไขบ้างเป็นบางส่วน โดยเฉพาะ (๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาภาคการเกษตรและเกษตรกร ให้แก้ไขเพิ่มเติม เป็นมุ่งสู่ความเป็นเกษตรอินทรีย์ อันนี้เดี๋ยวผมจะทำหนังสือไปอีกครั้ง และกำหนดการใช้พื้นที่ทางเกษตรในการพัฒนาสินค้าเกษตร ทีนี้ในนี้มารวมว่า ระบบการแปรรูปสินค้าและนวัตกรรมทางการเกษตร ผมอยากให้ตัดออกไป แล้วก็เพิ่มเป็นอนุมาตราใหม่ครับ เพราะว่าการแปรรูปสินค้าเกษตรเดี๋ยวผมจะอธิบายว่ามันเป็นอย่างไรถึงต้องเอาออกไป ให้เห็นเด่นชัด แล้วก็ในบรรทัดต่อไป และมีความมั่นคงทางรายได้ ผมอยากให้เพิ่มว่า ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้าไปด้วย ควรจะย้ำไว้บ่อย ๆ และสุดท้าย ในส่วนภูมิภาคเอเชีย เป็น และเป็นศูนย์กลางเกษตรอินทรีย์โลก ผมต้องการเพิ่มให้มันเป็นในระดับโลก เดี๋ยวจะอธิบายอีกครั้งหนึ่ง

(๒) การกระจายถือครองที่ดินเพื่อเอื้อประโยชน์ให้เกษตรกรและชุมชนสามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิต ให้เพิ่มเติม ปัจจัยการผลิตที่ดินเพื่อการทำกิน ให้เพิ่มปัจจัยการผลิต

ส่วนในหน้าต่อไป หน้า ๑๑๗ (๘) สร้างการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ แล้วก็ไปบรรทัดสุดท้ายว่า ใช้นวัตกรรมในการสร้างผลิตภัณฑ์ ให้เพิ่มเติมว่า โดยใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในเชิงพาณิชย์

ผมอยากจะขยายความว่าทำไมผมต้องการที่จะปฏิรูปการเกษตร เพราะว่าผมอยากจะให้เพิ่ม (๑๐) ขึ้นมาเป็นการปฏิรูปสินค้าเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบแค่นั้นพอ ความหมายเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบที่ส่งออก ผมยกตัวอย่าง ผมอยู่กับยางพารามาผมก็ยกตัวอย่างยางพาราที่จริงมันสินค้าเกษตรทุกชนิดต้องเพิ่มมูลค่า ในปี ๒๕๕๗ เพียงอย่างเดียวส่งออกในรูปวัตถุดิบ ๓.๖ ล้านตัน ได้เงินมา ๑๙๓,๐๐๐ กว่าล้านบาท แต่ทำผลิตภัณฑ์เพียง ๑๔ เปอร์เซ็นต์ ๕๐๐,๐๐๐ กว่าตัน ได้เงินมา ๔๕๑,๐๐๐ กว่าล้านบาท เห็นไหมครับ ตัวเลขมันต่างกัน ส่งวัตถุดิบออกไป ๘๖ เปอร์เซ็นต์ได้ตัวเลขกลม ๆ ก็ ๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท แต่พอมาเป็นผลิตภัณฑ์ ๑๔ เปอร์เซ็นต์ ได้ตัวเลขกลม ๆ ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เพียง ๑๔ เปอร์เซ็นต์ ก็อยากจะให้หันไปสู่การแปรรูปให้มาก ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าการเพิ่มมูลค่ามากมายเช่นนี้ สมมุติว่าประเทศไทยแปรรูปยางพาราเพียง ๑๔ เปอร์เซ็นต์ไม่พอ ถ้าเพิ่มเป็น ๕๐ เปอร์เซ็นต์ล่ะ ผมคิดว่าประเทศไทยจะมีรายได้อย่างมหาศาล เพราะว่าเราหันเข้าไปสู่อุตสาหกรรม แล้วก็ทำให้คนมีงานทำ ทีนี้ผมอยากจะกราบเรียนว่าคนรุ่นใหม่ซึ่งปัจจุบันไม่อยากจะทำเกษตรนะครับ มีอายุ ๕๐ ปี ๖๐ ปี เข้ามาอยู่ในเกษตร เพราะไม่อยากอยู่ ไปถากหญ้าแล้วก็ไปทำแค่นั้น เขาไม่อยากอยู่ มันอายเขา ดังนั้นพวกนี้จะหันไปสู่ราชการหรือไปอยู่บริษัทต่าง ๆ เมื่อจบปริญญาแล้ว แต่ถ้าเราดึงพวกนี้เข้ามาสู่ด้านอุตสาหกรรมการเกษตรละครับ ผมคิดว่าเขาคงจะเต็มใจแล้วก็อยากจะทำ ให้เขาเริ่มต้นได้ไหม ให้ความรู้เขาได้ไหม รัฐบาลต้องสนับสนุนเขาได้ไหมว่า ควรจะให้ความรู้เขาเริ่มจากนับ ๑ ไป ๑๐ ไปได้ ไม่ใช่ว่าอะไรก็ไม่ให้ อะไรก็ไม่ให้ เขาก็ไม่สามารถจะเติบโตได้ในอุตสาหกรรม ผมคิดว่าคนไทยสมองดีมากไปแข่งขันโอลิมปิกหรือไปทั่วไปชนะทุกที อย่างนั้นผมว่าถ้าเขามาทำอุตสาหกรรมในอนาคตเขาอาจจะมีโรงงานใหญ่ ๆ ก็ได้ใครจะไปรู้ อาจจะทำล้อเครื่องบิน ทำล้อรถยนต์ แล้วก็จะเป็นเครื่องมือแพทย์เขาอาจจะสามารถทำได้ ดังนั้น

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ อริสา ๗๑/๒

ผมอยากจะให้คนหันกลับเข้าไปสู่ไร่นาอย่างเดิม ไม่อย่างนั้นมันจะหายไปหมด เอาง่าย ๆ อันดับแรกผมอยากจะให้ไปเริ่มก่อน ถ้าอยู่กับยางทำขาโต๊ะ ขาเก้าอี้ พื้นรองเท้า หรือไม่ก็สนามฟุตซอล (Futsal) สนามเด็กเล่น ทางเดินเพื่อสุขภาพ ซึ่งเราก็ทำง่าย ๆ อยู่แล้ว แต่ต่อไปเขาก็ทำยากขึ้น ๆ เขามีเงินเขาก็สามารถจะทำงานได้มากกว่านี้ ดังนั้นอนาคตลูกหลานก็จะต้องทำอุตสาหกรรมเป็นหลัก เพราะเอาวัตถุดิบมาสร้างความร่ำรวยขึ้นมาได้ในอนาคต ฉะนั้นผมอยากจะกราบเรียนว่าเราปฏิรูปทั้งทีควรจะปฏิรูปสินค้าเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมจึงจะให้ยกมาเป็นประเด็นสำคัญเลย อย่าเอาไปปนอยู่ในนั้นจนกระทั่งอ่านแล้วก็ไม่ได้มีความหมาย หัวข้ออื่น ๆ เยอะแยะที่ไม่สำคัญเท่าอย่างนี้ ก็ยังเอาไปไว้ในวงเล็บ ถ้าอย่างนั้นผมว่าการปฏิรูปสินค้าเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบ ผมขออีกข้อหนึ่งเป็น (๑๐)

- ๗๒/๑

ส่วน (๑๑) ผมอยากจะกราบเรียนว่าที่ผมพูดมาตั้งแต่ต้นว่าส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางเกษตรอินทรีย์โลกเพื่อสร้างความเชื่อมั่นอาหารปลอดภัย ยกตัวอย่างว่าถ้าเราเป็นเกษตรอินทรีย์โลกแล้ว ทุกคนรู้ว่าประเทศไทยมีเกษตรอินทรีย์ ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ไม่ใช่ใช้สารเคมี ใครก็อยากมาเที่ยว อยากมากินอาหารปลอดภัย มาลิ้มรสอาหารไทยที่ปลอดภัย นักท่องเที่ยวก็จะมุ่งมาสู่ประเทศไทย เราก็จะเป็นครัวโลกที่ยิ่งใหญ่แบบถูกสุขอนามัย แล้วก็โดยเฉพาะมันเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรอย่างยิ่ง เพราะตอนนี้ปุ๋ย ยาแพงทั้งนั้นครับ เสียเงินออกไม่ใช่น้อย ๆ ทำไมเราไม่ใช้ขยะมาเป็นปุ๋ยอินทรีย์ให้หมด นี่ละครับประเทศไทยยังให้ความรู้เหล่านี้ไม่มากนัก อย่างนั้นต้องเน้นว่าให้เป็นเกษตรอินทรีย์โลกคนถึงอาจจะหันกลับมาสนใจ ทีนี้การใช้เกษตรอินทรีย์ผมอยากจะเรียนว่ามันจะทำให้ที่ดินดีขึ้น ที่ดินใช้มาตลอด ๔๐ ปี ๕๐ ปี ๑๐๐ ปี เดี๋ยวนี้มันเป็นทรายเป็นหินไปหมด เป็นดานไปหมด อย่างนั้นถ้าเราใช้เกษตรอินทรีย์โครงสร้างดินก็จะดีขึ้น ท่านประธานและท่านเพื่อนสมาชิกครับ ท่านไปขุดดินเดี๋ยวนี้เจอไส้เดือนไหม ไม่มี สมัยผมเด็ก ๆ ขุดไปก็เจอไส้เดือน ตอนนี้ไม่มีแล้วครับ ก็อยากให้เหมือนเดิมครับ เหมือนคนโบราณครับ ดังนั้นก็อยากจะให้เป็นเกษตรอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิต

ทีนี้เวลามันจำกัด ผมก็เลยอยากจะพูดถึงหมวด ๒ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ผมเอามาตรา ๒๗๙ เลยเพื่อประโยชน์แก่การปฏิรูปอย่างต่อเนื่อง (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติ วรรคสอง คือให้เราตั้งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติที่ผู้อภิปรายพูดกันมาหลายท่านแล้วนี่ ผมอยากจะกราบเรียนอย่างนี้ครับ ยังมีอีกหน่วยงานหนึ่งที่ถูกประกาศไปเมื่อคณะ คสช. ฉบับที่ ๑๐๗ ให้ยกเลิกสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทีนี้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตอนนี้ข้าราชการเหลือประมาณ ๑๕๐ คน รวมทั้งพนักงานลูกจ้างด้วย พนักงานลูกจ้างก็จะหมดสัญญาเดือนกันยายนแล้ว ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานและที่ประชุมทุกท่านว่าข้าราชการลูกจ้างของสภาที่ปรึกษา เขามีความพร้อม เคยทำเรื่องสภาที่ปรึกษามาประมาณ ๑๐ ปีเศษ แล้วก็เป็นเลขาฯ มา เขาทำงานได้คล่องมาแล้วไม่ต้องไปหาลูกจ้างที่อื่นครับ ๑๐๐ กว่าคน รัฐบาลก็จ้างอยู่แล้วขณะนี้ สถานที่ก็มี ที่ประชุมก็มี ห้องประชุมก็มี อุปกรณ์ทั้งหลายก็มี ฉะนั้นก็อยากจะกราบเรียนฝากไว้ว่าคนเหล่านี้เขามีความพร้อมแล้วก็ควรอย่าไปปล่อยเขาอยู่เฉย ๆ

ให้เขามาทำงาน แล้วผมก็อยากจะกราบเรียนว่าสิ่งเหล่านี้ที่ผมกล่าวมาทั้งหมดนี้ผมจะทำเป็นลายลักษณ์อักษรไปสู่คณะกรรมาธิการต่อไป ขอกราบขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ค่ะ ขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่าน พลเรือเอก ศุภกรณ์ บูรณดิลก ท่านมี ๑๑ นาทีค่ะ

พลเรือเอก ศุภกร บูรณดิลก : เรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อนสมาชิกและคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ กระผม พลเรือเอก ศุภกร บูรณดิลก จะขออภิปรายร่างรัฐธรรมนูญในภาค ๔ หมวด ๒ มาตรา ๒๙๓ (๗) แต่ก่อนที่จะเข้าสู่ประเด็นหลักกระผมขอใช้เวลาเล็กน้อยเพื่อขอเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือหากไม่คำนึงถึงสาระสำคัญหรือกรอบแนวความคิดหลักที่อาจมีความเห็นต่างกันบ้างแล้ว ผมมีข้อสังเกตว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังมีปัญหาในเรื่องการใช้ภาษา วิธีการเขียนและการร้อยเรียงเรื่อง และที่สำคัญที่พบจากการรับฟังจากเพื่อนสมาชิกที่อภิปรายมาหลายวันขอเรียนว่าจากการที่พยายามแสดงออกถึงแนวความคิดที่เกิดใหม่บางประการ จึงมีการใช้ภาษาหรือการใช้คำบางคำซ้ำไปซ้ำมา จนพลาดทำให้เกิดการวกวน สับสน มีหลายแห่งที่อ่านแล้วเข้าใจยากหรือกำกวม เกรงว่าอาจเกิดปัญหาตีความในอนาคต ซึ่งอาจออกมาไม่สอดคล้องกับความตั้งใจหรือเจตนารมณ์ของผู้ร่าง ----------

แต่ท่านประธานครับ ถึงอย่างไรก็ดีในภาพรวมเพื่อนสมาชิกโดยส่วนใหญ่ยังพึงพอใจและให้คะแนนร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่ในเกณฑ์สูง ผมเห็นว่าไม่น่าจะเป็นกังวลแต่อย่างไร เวลายังมีอีกมาก มีอะไรแก้ไขปรับปรุงทำความเข้าใจกัน ส่วนในเรื่องวิธีการเขียนและร้อยเรียงเรื่องก่อนนำเสนอในขั้นสุดท้ายขอเสนอแนะให้ใช้เวลาอีกเล็กน้อยทบทวน ตรวจทาน ปรับแต่งทำให้กระชับ แม้จะเป็นภาษากฎหมายก็ต้องทำให้อ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่แน่นะครับที่ว่ายาว ๆ นั้น อาจเหลือสั้นลงได้เป็นอย่างมาก ผมยังมั่นใจว่าภารกิจร่วมครั้งนี้ของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ จะต้องบรรลุเป็นผลดีแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างแน่นอน

สำหรับประเด็นของผมในมาตรา ๒๙๓ (๗) นี้ ก็คือปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษานั่นล่ะครับ ซึ่งข้อความในร่างมาตรานี้ อันนี้อยู่ในหน้า ๑๑๗ ของเอกสารฉบับที่ได้รับแจกมีดังนี้ ปฏิรูปเพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ปฏิรูประบบการขนส่ง รวมทั้งเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบและทุกระดับ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ขีดเส้นไว้คำว่า <u>และต่างประเทศ</u> เพื่อสนับสนุนการจัดห่วงโซ่อุปทาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มคุณภาพชีวิต รวมทั้งสร้างกลไกในความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการปฏิรูป ดังกล่าวที่ว่ามีปัญหาเรื่องภาษาก็คือที่ว่า และต่างประเทศ ถ้าเขียนแบบนี้คำถามผมคือว่าจะไปเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งให้เขาทำไมที่ต่างประเทศ ในการนี้น่าจะเป็นว่า ต้องมีการเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งต่อเนื่องทุกรูปแบบในประเทศ ทั้งถนน รถไฟ แม่น้ำ ท่าเรือ สนามบิน และแม้แต่ทางท่อ โดยจะต้องเชื่อมกับต่างประเทศในการออกสู่ภูมิภาคและทุกหนแห่งในโลก ดังนั้นคำว่า และต่างประเทศ น่าจะแก้เป็น และกับต่างประเทศ โดยสรุปในร่างมาตรานี้ที่กระผมขอเสนอแนะให้ปรับแก้เล็ก ๆ น้อย ๆ จะมีข้อความใหม่คือ ปฏิรูปเพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ปฏิรูปการขนส่ง รวมทั้งเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบและทุกระดับทั้งในประเทศและกับต่างประเทศ ขอเน้น แก้คำว่า และต่างประเทศ เป็น และกับต่างประเทศ ซึ่งใน (๗) นี้ความจริงก็ได้มีเพื่อนสมาชิก สปช. ขอให้เอ่ยชื่อ ท่านจรัสได้ขอแก้ไขให้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ที่เรียกว่ามัลติโมเดลทรานสปอร์ตไปแล้ว อันนี้ผมก็เห็นด้วย

ครานี้มากล่าวถึงคำว่าโลจิสติกส์ ซึ่งหมายถึงระบบการจัดการการเคลื่อนย้ายสินค้าจากจุดกำเนิดหรือแหล่งผลิตไปถึงมือผู้บริโภคตามความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการขนส่ง การกระจายสินค้า การเก็บรักษาและอื่น ๆ รวมถึงเป็นตัวเกณฑ์สำคัญในการบ่งชี้ถึงขีดความสามารถการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับประเทศไทยเราก็ได้กลายเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการปฏิรูปและพัฒนาอีกมาก สมควรได้รับการเป็นวาระแห่งชาติ ในการนี้ก็เรียนเพื่อนสมาชิก ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านสายัณห์ ได้ขอเสนอเพิ่มเติมจากวรรคในมาตรา ๘๘ เกี่ยวกับให้รัฐต้องส่งเสริมให้มีการจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ รวมทั้งขอให้จัดตั้งสภาโลจิสติกส์นั้น กระผมขอใช้โอกาสนี้ยืนยันกับท่านประธานว่าผมเห็นด้วย และขอความกรุณาให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ช่วยอนุเคราะห์ตามที่สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติสายัณห์ได้ร้องขอด้วย

สำหรับแนวความคิดในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการคมนาคมขนส่งเพื่อเตรียมรองรับและสนับสนุนระบบเศรษฐกิจที่มีเป้าหมายและทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ในเกณฑ์ระดับชั้นนำของโลก เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์และปมการคมนาคมขนส่งของภูมิภาคที่สามารถเชื่อมโยงได้ทุกหนแห่งในโลกใน ๒๐ ปีข้างหน้านั้น คณะอนุกรรมการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในคณะกรรมการเศรษฐกิจรายสาขากำลังอยู่ในระหว่างการศึกษา ----------

ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จ เสนอขอความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อเสนอผ่านไปรัฐบาลได้ภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งหนึ่งในแนวความคิดดังกล่าวที่คาดว่าจะเป็นเครื่องมือสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจชนิดใหม่ คือพลิกเศรษฐกิจ เปิดโอกาสให้ประเทศไทยเป็นประเทศแห่งความมั่งคั่ง เดอะ เนชัน ออฟ เวลธ์ (The Nation of Wealth) หรือเอาขุมทรัพย์ที่มีผู้คิดจะเอามาใช้ครั้งแรกเมื่อประมาณ ๓๐๐ ปีมาแล้ว มาใช้ในการสร้างสมุทรานุภาพที่บริเวณปลายด้ามขวาน ขุมทรัพย์ดังกล่าวนี้ก็คือสภาพทางภูมิยุทธศาสตร์ที่มีค่ายิ่งสำหรับการเป็นเส้นทางการค้าหรือเส้นทางเดินเรือใหม่ที่สำคัญของโลก บริเวณทางภาคใต้ของประเทศไทย คณะอนุกรรมาธิการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์กำลังศึกษาความเหมาะสมและคุ้มค่า ความเป็นไปได้เบื้องต้นก่อนที่จะมีการทำพรีฟีสซิบิลิตี สตัดดี (Pre-feasibility study) ในการปฏิบัติทางด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจของประชาชนและการสนับสนุนด้านเงินทุน ความยอมรับและความเสี่ยงในการปฏิบัติตามโครงการสร้างคลองเชื่อมระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย ณ บริเวณทางใต้ของประเทศไทย เพื่อให้เรือที่กินน้ำลึกและมีขนาดระวางขับน้ำเกินไปกว่าที่จะใช้ช่องแคบมะละกาผ่านได้ พร้อมกับสร้างบริเวณเขตเศรษฐกิจการค้า แหล่งอุตสาหกรรมและท่องเที่ยวใหม่ของโลก บริเวณปากทางเข้าออกและตลอดสองฝั่งเส้นทางที่คลองผ่าน รวมทั้งบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้คาดว่าเส้นทางการค้าหรือเส้นทางเดินเรือใหม่ของโลกนั้นน่าจะช่วยย่นระยะทางในการเดินทางจากยุโรปหรือตะวันออกกลางไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศญี่ปุ่นโดยใช้ช่องแคบมะละกาของเรือขนาดเล็กและขนาดปานกลาง ที่มีระวางขับน้ำต่ำกว่าแสนตันกินน้ำลึกน้อยกว่า ๒๐ เมตรลงมาได้ประมาณแค่ ๓๐๐ ไมล์ทะเลหรือ ๑ วัน หรือประมาณ ๗๐๐ ไมล์ทะเลหรือ ๒ วันครึ่ง หากเข้ามาแหลมฉบัง แต่สำหรับเรือที่มีขนาดใหญ่กว่านั้นและกินน้ำลึกมากกว่าที่ไม่สามารถใช้ช่องแคบมะละกาได้ที่มีจำนวนใกล้เคียงต่อวันกับเรือที่ใช้ช่องแคบมะละกาผ่าน และย่นระยะการเดินทางได้ถึงประมาณ ๘๐๐ ไมล์ทะเลหรือ ๓ วัน เมื่อใช้ช่องแคบซุนดา ตามในรูป หรือประมาณ ๑,๔๐๐ ไมล์ทะเลหรือ ๕ วัน เมื่อใช้ช่องแคบลอมบอกของประเทศอินโดนีเซียผ่าน เรือใหญ่ดังกล่าวนี้จะเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งค่าประกันภัยสินค้าประมาณเกือบ ๒๐๐ ล้านบาทต่อวันต่อลำ สรุปคือหากใช้คลองใหม่นี้เรือเหล่านี้จะประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้เกือบ ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อ ๑ เที่ยวต่อ ๑ ลำ ทั้งนี้การศึกษาโครงการนี้ยังได้ตั้งเป้าหมายสำคัญคือรัฐจะต้องไม่ใช้งบประมาณในการลงทุนอีกด้วย สำหรับรายละเอียด

เพิ่มเติมต่าง ๆ จะมีการนำเสนอท่านประธานและสภาปฏิรูปแห่งชาติอีกครั้งเมื่อผลการศึกษาเสร็จสิ้น ทั้งนี้ได้ตั้งเจตนารมณ์ไว้ว่าจะเสนอแนะรัฐบาลให้เริ่มโครงการนี้ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติ ศึกษาความเป็นไปได้ขั้นต้นที่เรียกว่า พรีฟีสซิบิลิตี สตัดดี หากจำเป็น แล้วจึงศึกษาขั้นสมบูรณ์ตัวฟูล ฟีสซิบิลิตี สตัดดี (Full feasibility study) จากนั้นจะดำเนินการก่อสร้างตามขั้นตอนต่อไป หากทุกอย่างไม่มีอุปสรรคจนเกินไปนัก การก่อสร้างน่าจะใช้เวลาเสร็จสิ้นประมาณ ๘ ปีหลังจากวันที่สภาปฏิรูปแห่งชาติเห็นชอบรายงานที่จะเสนอและเสนอรัฐบาลไป และประเทศไทยน่าจะเป็นประเทศ จะเป็นเนชัน ออฟ เวลธ์ ประเทศที่มั่นคง ร่ำรวยได้ ภายในไม่เกิน ๒๐ ปีนับแต่บัดนี้

สุดท้ายนี้จากการที่ได้อภิปรายเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญมาแล้ว ผมได้อภิปรายครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๔ ๒ ครั้งแรก หลายเดือนที่ผ่านมาเมื่อคราวพิจารณาเสนอกรอบในการร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมาธิการต่าง ๆ ครั้งที่ ๓ เมื่อ ๒ วันที่แล้ว ทั้งหมดผมขออนุญาตสรุปเป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังนี้

ประการแรก เกี่ยวกับการให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติไว้ในรัฐธรรมนูญ ข้อนี้ต้องเข้าใจว่ายุทธศาสตร์ชาติไม่ใช่กลยุทธ์ที่ใช้ในการบริหารองค์กรหรือทางธุรกิจต่าง ๆ แล้วก็มิได้หมายความว่าผมจะให้มีการประเมินยุทธศาสตร์ชาติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ควรมีข้อความที่ระบุไว้ว่าให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติไว้เป็นแนวทางในการบริหารประเทศของรัฐบาล แล้วเขาก็ไปทำต่อในกฎหมายลูกหรืออะไรต่าง ๆ

ประการที่ ๒ ผมเป็นคนแรก ๆ ที่ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำว่า ประชาชนและพลเมือง ปัจจุบันผมเข้าใจความตั้งใจและเจตนารมณ์ของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี แต่ผมยังเป็นห่วงประชาชนและพลเมือง รวมทั้งการตีความกฎหมายในอนาคต จึงอยากให้มีการทบทวนการใช้ ๒ คำนี้โดยละเอียดในร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับอีกครั้งว่าตรงไหนควรใช้คำอะไร

ข้อต่อไป ได้เสนอแนะไปว่า รัฐธรรมนูญนอกจากจะเป็นกฎหมายสูงสุดแล้วยังเป็นธรรมนูญในการบริหารประเทศที่สามารถทำให้รัฐบาลมีความเข้มแข็งเป็นที่ยอมรับและมีเอกภาพพอที่จะนำประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้

ส่วนในข้อที่ ๔ ก็ได้มีการเสนอปรับแต่งถ้อยคำในมาตรา ๙๗ ที่ผมเสนอไปเมื่อ ๒ วันนี้ เกี่ยวกับที่เสนอแนะให้รัฐบาลต้องรับผิดชอบและหน้าที่ในการเตรียมกำลังทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์สำหรับการป้องกันประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนด แล้วก็ในวันนี้ก็ได้เสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องการเขียนร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการใช้ภาษา วิธี หรือสไตล์ (Style) การเขียนและการร้อยเรียงเรื่อง แล้วก็ขอให้เพิ่มเติมถ้อยคำในมาตรา ๒๙๓ และขอให้ดำเนินการตามที่ท่านสายัณห์ได้ร้องขอเกี่ยวกับการจัดตั้งสภาโลจิสติกส์ในมาตรา ๘๘ และสุดท้ายผมก็ได้เรียนให้ทราบถึงแนวความคิดสำคัญของคณะอนุกรรมาธิการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจรายสาขาที่กำลังศึกษาอยู่ กระผมขอจบการอภิปรายแต่เพียงเท่านี้ครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ รายชื่อใน ๕ ท่านต่อไปมีท่านจุรี วิจิตรวาทการ ท่านประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์ ท่าน พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย ท่านกาศพล แก้วประพาศ และท่านเบญจวรรณ สร่างนิทร ต่อไปขอเชิญท่านจุรี วิจิตรวาทการ ท่านมี ๑๑ นาทีค่ะ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานและท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และสมาชิก สปช. ดิฉันคิดว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้และวิธีการทำงานของเราสะท้อนถึงกระบวนการประชาธิปไตยจริง ๆ นะคะ คือว่ามีการรับฟัง มีการแสดงความเห็นที่ตรงกันบ้าง ไม่ตรงกันบ้าง สนับสนุนกันบ้าง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นมันจะก่อให้เกิดการที่นำมาซึ่งการประนีประนอมในหลาย ๆ ประเด็นว่ายอมกันบ้าง ไม่ยอมกันบ้าง แต่ว่าในที่สุดแล้ว

เราก็ต้องตกลงกันว่าต้องการให้รัฐธรรมนูญออกมาเป็นอย่างไร ทีนี้ประเด็นที่ดิฉันมีความรู้สึกว่ายังห่วงใยอยู่นิดหนึ่งก็คือว่า ความเป็นพลเมืองที่เราเน้นกัน ดิฉันไม่ได้ขัดข้องกับศัพท์คำว่าเป็นพลเมือง แต่อยากจะให้เห็นว่าความเป็นพลเมืองนั้นรวมถึงมิติอื่น ๆ ของคนในสังคมไหม นอกจากในเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมอะไรต่าง ๆ เพราะว่าจริง ๆ แล้วเป้าหมายของรัฐธรรมนูญและการปฏิรูปก็คือเราต้องการให้สังคมไทยมีคนที่มีคุณภาพ เพราะคนที่มีคุณภาพนั้นจะเป็นตัวเชื่อมทุก ๆ มิติของการปฏิรูป ๑๕ ด้านที่เราพูดถึง ถ้าสมมุติว่าคนไม่มีคุณภาพก็ไม่สามารถจะก้าวกระโดดไปในข้างหน้าได้ เราไม่มีวิจารณญาณในการที่จะตัดสินใจทำอะไรต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ได้ ดิฉันคิดว่าด้วยเหตุผลอันนี้จึงอยากจะฝากท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญนะคะว่า ความหมายของพลเมืองจะมีการขยายความให้กว้างขึ้นไหม ให้รวมถึงมิติอื่น ๆ ต่าง ๆ ของคุณภาพคนในลักษณะของการพัฒนาคนให้กว้างไกลยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลอันนี้ดิฉันก็เลยมาดูในด้านการศึกษาและพัฒนาคน มาตรา ๒๘๖ ที่มีพูดถึงการกระจายอำนาจเรื่องค่าใช้จ่ายของการศึกษา เรื่องอะไรต่าง ๆ หลาย ๆ ข้อความมีอยู่ข้อเดียว (๖) ที่บอกว่า พัฒนาระบบการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิด การใช้เหตุผลและการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ รวมทั้งส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้และสื่อสาธารณะด้านการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควบคู่กับการศึกษาด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา ศาสนา และพลเมืองศึกษา เพื่อบ่มเพาะจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลของคนไทยในทุกระดับ รวมทั้งเพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และสามารถสร้างสังคมแห่งปัญญา ซึ่งดิฉันคิดว่าเนื้อความดีมาก แต่ว่าอาจจะตกไปนิดหนึ่งหรือไม่ขอให้พิจารณา เพราะว่าเราต้องการให้มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม แต่จริง ๆ แล้วจะต้องพัฒนาคนให้ไปมากกว่านั้น เพราะดิฉันคิดว่าสิ่งที่สังคมไทยขาดหายไปก็คือคนไทยที่มีจิตสำนึกค่านิยมในการใฝ่รู้ เรียนรู้

โดยที่ทำทุกอย่างด้วยหลักของเหตุผล และหลักของเหตุและผล มีวิจารณญาณในการตัดสินด้วยหลักเหตุและผล ไม่ใช่ใช้อารมณ์หรือใช้อคติต่าง ๆ ถ้าเราต้องการจะพัฒนาใน ๑๕ ด้านที่พูดถึงดิฉันก็จะขอยกตัวอย่าง กระบวนการกฎหมายและยุติธรรม ถ้าสมมุติไม่มีเหตุไม่มีผลเราก็จะมีการบอกว่าการตัดสินของศาลไม่ยุติธรรมบ้าง อ้ายนี่ อ้ายนั่นบ้าง โดยใช้หลักความคิดของตัวเองเป็นตัวกำกับ เรื่องการเงินการคลังคนก็จะเลี่ยงภาษีกันไปเรื่อย เพราะไม่มีคุณธรรม จริยธรรม หรือว่าการบริหารราชการแผ่นดิน ความเป็นใหญ่ของภาครัฐที่เราไม่สามารถจะลดลงได้ เพราะมันเป็นพันธนาการจากอดีตที่ติดยึดกับค่านิยมความเชื่อของคน ตรงนี้ดิฉันคิดว่ามันก็ต้องมีส่วนที่จะต้องคิดว่าถ้าจะปฏิรูปจริง ๆ แล้วมันต้องรื้อระบบความคิดความเชื่อเหล่านี้ให้ทั้งหมด การบริหารท้องถิ่นจะกระจายอำนาจจริงแค่ไหน ไปถึงใครและในท้องถิ่นเองมีขีดความสามารถแค่ไหน คุณภาพของประชาชนสามารถที่จะรองรับการที่จะตัดสินใจ การใช้เงิน ใช้อะไรต่าง ๆ ได้เพียงพอมากน้อยแค่ไหน สิ่งเหล่านี้คือทุกสิ่งทุกมิติสัมพันธ์กับเรื่องค่านิยมความคิดความเชื่อของคนในสังคมที่จะต้องมีการปฏิรูปอย่างแท้จริง ทั้งพัฒนา ทั้งรื้อของเก่าที่ไม่ดีให้พ้นไป และปลูกฝังสร้างสิ่งใหม่ การที่คนไทยเราจะให้เป็นเลิศหรือว่าเป็นอะไรต่าง ๆ เราจะต้องเปลี่ยนความคิดของการใฝ่รู้ อยากเรียนรู้ใฝ่ผลสัมฤทธิ์ มากกว่าที่สบาย ๆ อย่างที่เราเป็นอยู่ในขณะนี้ คนไทยจะไม่อยากลงทุนลงแรงทำอะไรมาก เด็กในยุคปัจจุบันที่เน้นคำว่า สุขนิยม ก็เป็นอะไรที่น่าเป็นห่วง เพราะสุขนิยมมากก็อาจจะไม่ต้องการที่จะทำอะไรโดยที่ต้องก้าวขั้นขึ้นขั้นบันได แต่อยากก้าวกระโดด สิ่งเหล่านี้คือสิ่งต่าง ๆ ที่ดิฉันคิดว่าสำคัญมาก แม้กระทั่งในเรื่องของสิ่งแวดล้อมด้านพลังงานและเรื่องแรงงาน ทั้งหมดมีมิติของการที่เรามีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่จะยอมแบ่งปันให้สังคมไหม มีค่านิยมที่จะไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีค่านิยมที่จะมองว่าทรัพยากรธรรมชาติเป็นของทุกคนในชาติ หรือว่าเรื่องแรงงาน แรงงานนี้ดิฉันคิดว่าอย่าว่าแต่ปฏิบัติกับคนไทย แต่คนต่างชาติที่มาทำงานในเมืองไทยเราปฏิบัติต่อเขาอย่างไร สิทธิมนุษยชนของคนทุกคนเรายอมรับไหม เราคุ้นเคยคุ้นชินกับการที่เอาเปรียบคนอื่นหรือเปล่า สิ่งเหล่านี้มันเป็นปัญหาการที่จะเข้าสู่สังคมที่เป็นสมาคมอาเซียนประเทศไทยในอนาคตนั่น เราจะมีบทบาทแลกเปลี่ยนกับคนอื่นได้อย่างไร ถ้าเราปฏิบัติต่อคนของเขาที่มาอยู่ในประเทศเราด้วยวิธีที่เอารัดเอาเปรียบ เบียดบังเขา หรือว่าปฏิบัติกับเขาเหมือนเขาไม่ใช่มนุษย์ที่มีศักดิ์ศรีเหมือนเรา ทั้งหมดนี้มันเปลี่ยนไม่ได้โดยการแก้กฎหมายอย่างเดียว ดิฉันคิดว่ากฎหมายนั้นคือพื้นฐาน

ที่สำคัญ แต่ดิฉันคิดว่าเราจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเรียนรู้ และเรียนรู้สิ่งเหล่านี้โดยระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนสำคัญ การอบรมก็สำคัญ แต่มีมากกว่านั้นอีกคือการเรียนรู้ของทั้งสังคม ดิฉันไม่เชื่อว่าคนที่มีอายุแล้วเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ไม่ได้ หลายคนบอกว่าปล่อยเขาไปเถอะคนพวกนี้แก่เกินแกง ให้ตายไปเสียก็แล้วกัน เราไปมุ่งหวังทำกับเด็ก แต่ดิฉันคิดว่ามันขับเคลื่อนไปไม่ได้ถ้าเราไม่ทำกับทุกภาคส่วนของสังคม เพราะฉะนั้นการที่จะใช้สื่อสาธารณะเพื่อที่จะพัฒนาปรับปรุง ปลูกฝังจิตสำนึก กระตุ้นสร้างกระแสทางสังคม รณรงค์ให้คนไปในทิศทางเดียวกันเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง โจทย์ที่สำคัญก็คือว่าแล้วเราจะมีอะไรที่จะเป็นตัวหลัก ความแตกต่างหลากหลายและเหลื่อมล้ำมีอยู่แล้วในสังคมมากมาย แต่ว่าเป็นไปได้ไหมที่จะช่วยกันในภาวะของการปฏิรูปนั้นให้สร้างค่านิยมร่วมของสังคมแค่บางเรื่องบางอย่างให้สามารถจะยึดเหนี่ยวร่วมกันได้ ทำให้สังคมมีเป้าหมายมีทิศทางที่จะก้าวไปด้วยกัน แทนที่จะอยู่กันแบบเป็นฝักเป็นฝ่าย ดิฉันคิดว่าสิ่งเหล่านี้คือสิ่งท้าท้ายที่คณะกรรมาธิการปฏิรูปหรือในสภาปฏิรูปเราต้องคิดถึง โดยมองในมิติของซอฟต์แวร์ (Software) คือคน จะทำอย่างไรที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และให้สังคมมีดุลยภาพ ถ้าคนมีคุณภาพแล้วจะแก้อย่างอื่นแก้ได้ไม่ยาก ทีนี้โดยเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้ดิฉันก็คิดว่าเราก็มาถึงประเด็นที่ว่าแล้วการออกแบบในอนาคตควรจะเป็นอย่างไร ----------

ดิฉันเห็นด้วยกับท่านสมาชิกหลาย ๆ ท่านที่ได้อภิปรายไปแล้ว และได้บอกว่าไม่ควรจะมีการสืบทอดอำนาจ รูปแบบของการที่มีสภา โดยมีองค์ประกอบจากชุดนี้ระบุไปเลย หรือว่า สนช. เท่าไร มันคงไม่เป็นอะไรที่เป็นที่ยอมรับได้ของสังคม ทั้งนี้ทั้งนั้นแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีกลไกที่จะทำงานเรื่องการปฏิรูปด้านนี้ต่อไป แต่ดิฉันก็คิดอีกนะคะว่าจากประสบการณ์ที่เข้าใจระบบราชการมานาน อะไรที่เป็นหน่วยงานขึ้นมาก็จะเป็นไซโล (Silo) ไปอีกแท่งงานที่จะทำด้วยตัวเขาเอง มันก็เกิดปัญหาเรื่องการประสานงานกับหลายฝ่าย เราเคยพยายามหลีกเลี่ยงปัญหาเหล่านี้โดยตั้งคณะกรรมการระดับชาติขึ้นมา หวังว่ามีตัวแทนโดยตำแหน่งทั้งหลายจากหน่วยงานต่าง ๆ แล้วก็จะทำงานได้ แต่จากประสบการณ์ของหลาย ๆ ปีที่ผ่านมาเราก็ทราบว่าคณะกรรมการระดับชาติก็ไม่ฟังก์ชัน (Function) มันทำงานได้ไม่ดีเท่าที่ควร ฝ่ายเลขาฯ ที่เป็นเจ้าของเรื่องต้องแบกภาระทำไป คนอื่นเข้ามาโดยมีตัวแทนของตัวแทนของตัวแทน ของตัวแทน จากรัฐมนตรีมอบให้ปลัด ปลัดมอบให้รองปลัด มอบกันไปเรื่อยจนถึงเท่าไรก็ไม่ทราบ บางทีก็ขับเคลื่อนไม่ได้ เพราะฉะนั้นจะเป็นไปได้ไหมที่เรามาช่วยกันคิดหารูปแบบใหม่ รูปแบบใหม่ของการปฏิรูปคณะบุคคลที่จะปฏิรูปต่อไป ดิฉันนึกถึงสเปเชียลทาสก์ ฟอร์ซ (Special task force) ของฝรั่งที่เขาพยายามให้คนจากองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งภาคประชาชน ภาคต่าง ๆ มาเป็นคณะกรรมการพิเศษ แต่ต้องมีกฎหมายรองรับและมีอำนาจหน้าที่พอที่จะขับเคลื่อนอะไรได้ แต่ว่าการยืมตัวของบุคคลเหล่านี้ในระบบไทย ถ้าเราไม่ให้เขามาทำงานนี้เป็นหลัก แล้วเขายังมีภารกิจเดิมก็จะทำให้คนเหล่านี้ไม่สามารถจะมาทุ่มเทให้กับคณะกรรมการได้เต็มที่ วิธีหนึ่งที่เป็นทางออก อาจจะต้องมีการยืมคนมาในช่วงเวลา ๓ ปี ๕ ปี ให้มาทำงานร่วมกันในภารกิจพิเศษในคณะกรรมการพิเศษที่จะดูแลเรื่องปฏิรูป แต่ว่าอาจจะต้องอยู่ภายใต้ผู้ที่มีอำนาจกำกับจริง ๆ อันนี้ก็ต้องขอให้ช่วยกันคิด ฝากให้คิดว่าจะทำอย่างไร เพื่อที่จะให้ขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นดิฉันคิดว่ากลับมาประเด็นว่าการศึกษาและพัฒนาคนเป็นหัวใจของการเปลี่ยนคนในสังคม ดิฉันคิดว่ามันไม่พอที่จะมองแค่ขณะนี้ ดิฉันคิดว่าถ้าปฏิรูปจริงเราควรจะต้องคิดให้กว้างขึ้นไปอีกนิดหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสรรงบประมาณเรื่องการเงินที่จะให้กับโรงเรียน ให้กับสถานศึกษา ดิฉันเองคิดว่าต้องมีความกล้าหาญในการที่จะต้องจัดคนลงไปรูปแบบ คล้าย ๆ ของญี่ปุ่นที่ให้โรงเรียนที่อยู่ห่างไกลและด้อยโอกาส ขาดโอกาสได้รับงบประมาณมากกว่า และให้โรงเรียนที่อยู่ในเมืองที่เขาเก่งอยู่แล้ว ดีอยู่แล้ว พ่อแม่อยากให้ลูกเข้าอยู่แล้วช่วยตัวเองบ้าง อะไรที่เป็นสูตรถ้วนหน้า

ไม่เหมาะสมกับสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำและมีภาวะของความไม่เสมอภาคมากมาย ดิฉันคิดว่าความคิดเรื่องของการบริหารจัดการแบบใหม่ควรจะนำมาใช้ในภาวะของการปฏิรูป และในเวลาเดียวกันการที่ขับเคลื่อน เราตั้งหลายชุดหลายคณะกรรมการ แต่อะไรที่เป็นส่วนที่จะมาเปลี่ยนคน พัฒนาคน ควรจะเป็นอะไรอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญ จะอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการไม่อยู่ ดิฉันคิดว่าไม่ใช่ประเด็น แต่ประเด็นว่าแมนเดท (Mandate) ภารกิจจะต้องเป็นภารกิจในเชิงรุก ไม่ใช่ภารกิจแบบที่เราเคยเห็นในอดีต แล้วก็ต้องเป็นภารกิจของการที่สามารถจะประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ มากมาย ไม่ใช่ทำในลักษณะของเป็นไซโลแบบในอดีต

ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขอขอบคุณกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ดิฉันคิดว่าพวกเราก็ชื่นชมในผลงาน แต่ว่าเราก็คงจะมีอะไรที่จะเสนอไปเพื่อเสนอให้มีอะไรที่เราคิดว่าสมบูรณ์มากขึ้น ทั้งนี้ทั้งนั้นก็กลับไปประเด็นอีกประเด็นหนึ่งที่ว่าสังคมคาดหวังเราเยอะ ก็คงจะมีแรงกดดันต่อพวกเราด้วยที่เป็นสมาชิก สปช. ที่ต้องเสนอความคิดเห็นของประชาชนเข้ามา ในส่วนนี้ส่วนโน้นหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งมันก็ไม่ใช่เรื่องแปลก มันเป็นกระบวนการประชาธิปไตยที่แท้จริงที่จะต้องสมานผลประโยชน์ของหลายฝ่าย ทำให้เกิดการได้บ้างเสียบ้าง ประนีประนอมร่วมกัน ขอบคุณค่ะ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์ ค่ะ

นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์ : ท่านประธานที่เคารพ ผม ประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์ สปช. ๑๒๗ ผมพูดต่อจากคุณมานิจ สุขสมจิตร นิดเดียว ผมเองเป็นเรื่องส่วนตัว คือไม่ได้ลาพักอย่างเดียว ผมไม่รับเงินเดือนจากต้นสังกัดด้วยเพื่อมาทำหน้าที่สภาปฏิรูปแห่งชาติเต็มที่ เราเห็นว่าสภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นสภาวิชาการ ทำหน้าที่เสนอแนะ ไม่เป็นองค์กรใช้อำนาจตามกฎหมายโดยตรง แล้วก็แตกต่างกับองค์กรต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ ผมเองก็สนับสนุนความคิดของคุณมานิจในเรื่องที่จะเขียนเรื่องสื่อมวลชนที่จะได้รับการสรรหาเข้าไปเป็นองค์กรต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ท่านประธานครับ สถานการณ์ของประเทศเราในระหว่างที่พวกเรากำลังพิจารณารัฐธรรมนูญร่างแรก สาระสำคัญผมเองพบ ในฐานะที่เราเป็นสื่อ พบความกังวลร่วมกันของสังคมต่ออนาคตประเทศ เกิดขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ไม่มีฝ่ายใดเชื่อว่าสามารถกำหนดอนาคตได้เบ็ดเสร็จ แม้ว่าจะมีอำนาจในการบริหารประเทศก็ตาม ข้อสรุปนี้พวกผมสรุปกันไว้เมื่อประมาณปี ๒๕๕๕ ช่วงทำโครงการส่งมอบประเทศไทยแบบไหนให้ลูกหลาน ซีนาริโอ (Scenario) ประเทศไทยทีมพวกเราก็ทำกัน วันนี้ก็เกิดขึ้นอีก หลังจากเราได้ยินเสียงให้เลื่อนการเลือกตั้งบ้าง บอกว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้จะก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรง ถ้ามีการบังคับใช้ ไม่เคยเกิดขึ้นครั้งไหน จะเกิดความรุนแรงมาก ถอยหลังเข้าคลองบ้าง อะไรสารพัด ความกังวลร่วมจึงเกิดขึ้นในสังคมบ้านเราในประเทศของเรา ผมเองอยากให้พวกเราหนักแน่น แล้วก็อยากให้สังคมไทยหนักแน่น เรากำลังทำภารกิจเพื่ออนาคตประเทศของเรา เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเกิดเรื่อง แต่ว่าพวกเราก็ต้องฟังทุกเสียงที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือหุ้นส่วนของประเทศเรา พ่อผมเองสอนผมตอนผมออกจากบ้านเกิดไปเรียนหนังสือ บอกว่าเป็นคนต้องพกหินเอาไว้ อย่าพกนุ่น ผมก็ถามความหมาย ความหมายก็คือว่าคนต้องหนักแน่น หินนี้มันหนักแน่น ถ้านุ่นมันลอยไปลอยมา สังคมไทยวันนี้ก็ต้องพกหิน เราต้องตั้งสติกันเยอะ ๆ เพราะมีความคิดที่เพี้ยน ๆ เยอะ เพราะฉะนั้นเราก็ต้องหนักแน่นกัน เช่นเดียวกันผมคิดว่าวันนี้มันเป็นโอกาสของคนไทยทั้งประเทศที่จะร่วมกันออกแบบอนาคตของประเทศ เราคิดถึง ๑๐๐ ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ พ.ศ. ๒๕๗๕ ถ้าเราต้องการออกแบบอนาคตของประเทศไทยแล้วเราจะเดินไปข้างหน้าอย่างไรต้องช่วยกันแสดงความคิดเห็น ช่วยกันออกแบบว่าสังคมไทยจะเป็นอย่างไร สังคมไทยเป็นประชาธิปไตยแน่นอน ประชาชนเราตื่นตัวทางการเมืองมากมายอย่างแน่นอน แต่เราจะทำอย่างไรให้สังคมประชาธิปไตยของไทยได้ยกระดับขึ้น ระบอบประชาธิปไตยที่ออกแบบในรัฐธรรมนูญ

ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายหรือการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มากขึ้น อันนี้เป็นโจทย์ ถ้าพี่ ๆ นักการเมืองทั้งหลาย ๒ พรรคการเมืองใหญ่ชวนสังคมคิดเรื่องเหล่านี้จะเป็นบุญกับประเทศมาก ที่ท่านคุยกัน แล้วก็เห็นตรงกันในบางเรื่อง ถ้าชวนสังคมช่วยคิดด้วยก็จะเป็นประโยชน์กับประเทศชาติมาก ผมเองก็อยากพูดในฐานะที่เราเป็นคนไทยคนหนึ่งอยากเห็นประเทศคลายความกังวล เราไม่ต้องมาตกอยู่ภายใต้ความกังวลต่าง ๆ อีกแล้ว รัฐธรรมนูญสามารถออกแบบได้ คิดได้ ผมเห็นด้วยกับข้อเสนอของอาจารย์ปริญญา เทวานฤมิตรกุล พูดไว้ในหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ส่องจุดอ่อนจุดแข็งในร่างรัฐธรรมนูญว่ารัฐธรรมนูญอย่างเดียวไม่ได้ทำให้ประชาธิปไตยสำเร็จ ต่อให้เขียนให้ดีแค่ไหน แต่เราไม่ใช้รัฐธรรมนูญก็ไม่มีประโยชน์ ประชาธิปไตยสำเร็จได้อยู่ที่รัฐธรรมนูญเพียงครึ่งเดียว อีกครึ่งหนึ่งคือคน ต่อให้รัฐธรรมนูญดีแค่ไหนก็เสกขึ้นมาไม่ได้ถ้าเราไม่ทำ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าสังคมไทยยังต้องลงแรงอีกเยอะ สำหรับผมแล้วส่วนใหญ่สนับสนุนความคิดของคุณธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ เรื่องสภาขับเคลื่อนองค์ประกอบอะไรต่าง ๆ แต่ต้องทำงานเชื่อมกับภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมในการทำให้เกิดการปฏิรูปประเทศครั้งใหญ่เกิดขึ้นให้ได้ หลายกลุ่มที่ขับเคลื่อนในเรื่องนี้อยู่ แม้ว่าจะไม่อยู่ในสภาปฏิรูปแห่งชาติ ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มอินสไปริง ไทยแลนด์ (Inspiring Thailand) ปลุกพลังเปลี่ยนประเทศไทย นำโดยอาจารย์หมอประเวศ วะสี หรือกลุ่มหอการค้าที่จะมาร่วมกันเขาคิดทำโครงการ ๑๐๐ โครงการเปลี่ยนประเทศไทย เป็นการรวมตัวของภาคส่วนต่าง ๆ คนกลุ่มนี้ก็คิดเรื่อง ๑๐๐ ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ต้องการเห็นผู้นำรุ่นใหม่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นผู้นำทางสังคมสัก ๕,๐๐๐ คน อีก ๒๐ ปีเป็นคนรุ่นใหม่ ต้องการเห็นพลเมืองไทยที่คิดเรื่องสร้างสรรค์เกิดขึ้นสัก ๑๐ ล้านคน ผ่านการปฏิรูปการศึกษา การเรียนรู้ สื่อสร้างสรรค์

เพราะฉะนั้นสภาขับเคลื่อนปฏิรูปถ้าเกิดขึ้น ทบทวนองค์ประกอบที่มาได้ แต่ต้องทำงานร่วมกับสังคมเพื่อให้เกิดการปฏิรูปครั้งใหญ่ให้ได้ หมวดต่าง ๆ ผมคิดว่าเรายังมีเวลาคิดเนื้อหาตามมาตราต่าง ๆ ๑๕ มาตราว่าที่เราเอาไปเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นจุดคานงัดหรือยังนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหรือยัง รบกวนชุดคณะกรรมาธิการวิสามัญจัดทำวิสัยทัศน์และออกแบบอนาคตประเทศไทยของอาจารย์ดอกเตอร์สุวิทย์ ลองไปดูว่า ๑๕ มาตราที่เขียนไว้ทำให้สังคมจะเห็นป่าผืนใหญ่ ป่าทั้งผืนหรือยัง หรือยังเห็นต้นไม้ ยังมีเวลาที่จะคิดเรื่องนี้ที่จะทำให้ดีขึ้น

สำหรับปฏิรูปสื่อ ความสำคัญเรื่องอิสระจากรัฐและทุนสำคัญมาก เมื่อครู่อาจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง มาคุยกับผม มาตรา ๔๘ วรรคท้าย เรื่องประชาสัมพันธ์ของรัฐอาจจะต้องมีการปรับ บอกว่าให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติเพื่อการนั้น อาจจะต้องเปลี่ยนว่าเพื่อการนี้ นั่นก็คือตามกฎหมายบัญญัติ ถ้าเพื่อการนั้นงบประมาณที่อยู่ส่วนรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ หรือมีกฎหมายเฉพาะก็จะหลุดหมด นอกจากนี้การจัดจะทำอย่างไรให้สื่อเป็นโรงเรียนทางสังคมตามที่อาจารย์จุมพลคิด พวกเราก็ต้องมาคิดเรื่องการปฏิรูปสื่อภาครัฐอย่างจริงจังว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้สื่อภาครัฐได้ทำหน้าที่เหล่านี้ มีความอิสระในการบริหาร มีงบประมาณที่เพียงพอ มีมาตรการป้องกันการแทรกแซงทางการเมือง รวมทั้งต้องสนับสนุนสื่อทางเลือก สื่อชุมชนอย่างจริงจัง อันนี้เราก็ต้องคิด ความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างฝ่ายธุรกิจสื่อที่ทำธุรกิจบนฐานเสรีภาพของการให้ข้อมูลข่าวสารจะทำอย่างไรให้เกิดความเหมาะสม ให้กองบรรณาธิการมีความเป็นอิสระ อันนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญ สำหรับผมแล้วสนับสนุนการปรองดอง แต่ไม่มั่นใจองค์กรที่จะจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๙๗ ทั้งเรื่องจำนวน ที่มา คุณสมบัติที่บอกว่าไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมือง หรือความขัดแย้ง หรือผู้นำความขัดแย้งมาเป็นกรรมการ ผมเองมีประสบการณ์ในการทำโครงการเรื่องส่งมอบประเทศไทย เราได้ศึกษาบทเรียนประเทศต่าง ๆ เขามีตัวแทนทั้งระบบ ผมไม่มีเวลาเสียดายมาก นอกจากนี้ผมคิดว่าแม้ว่าไม่มีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญเรื่องปรองดอง วันนี้เราทำเรื่องปรองดองได้เลย ถ้ารัฐบาล คสช. มีความจริงใจ สามารถที่จะสร้างบรรยากาศให้เกิดความปรองดองได้ เปิดพื้นที่ เปิดเสรีภาพให้มีการแสดงความคิดเห็นให้คนไทยได้ร่วมคิดออกแบบอนาคตของเรา สามารถทำได้ เช่นเดียวกันวันที่ ๓ พฤษภาคม ซึ่งเป็นวันเสรีภาพสื่อมวลชนโลก เพื่อย้ำความสำคัญของเสรีภาพสื่อมวลชนในการแสดงออก

ผมคิดว่าผมเองเสนอเลยว่า คสช. และรัฐบาลควรพิจารณาทบทวนหรือยกเลิกประกาศ มาตรา ๙๗ มาตรา ๑๐๓ ที่ออกตามกฎอัยการศึก หรือออกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ ผมพยายามอธิบายสื่อต่างประเทศเพื่อให้เข้าใจว่าประกาศเหล่านี้ ไม่ได้มีส่วนในการปิดกั้นเสรีภาพสื่อมวลชนไทยเลย สื่อมวลชนเรายังทำหน้าที่ได้ปกติ แต่เป็นสัญลักษณ์ด้านลบ เพราะฉะนั้นถ้ายกเลิกไป แล้วก็ผ่อนคลายให้สื่อใช้พื้นที่สาธารณะของสื่อในการร่วมปฏิรูปประเทศแล้วก็ร่วมปรองดอง ผมคิดว่ามีประโยชน์มากกับบรรยากาศประเทศครั้งนี้ ความเห็นต่างมีความสำคัญมาก สื่อมวลชนเป็นเวทีที่สำคัญที่จะเสนอสะท้อนความคิดที่หลากหลายของคนในสังคม ก็อยากให้ลองพิจารณาดูให้ดี ผมเห็นว่าเรื่องพวกนี้เป็นเรื่องที่เราควรคุยกันว่าจะทำอย่างไรให้สื่อสามารถเป็นโรงเรียนทางสังคม เป็นเวทีสะท้อน ไม่ต้องไปกังวลว่าจะไม่มีกฎหมายมาควบคุม สื่อวิทยุโทรทัศน์ที่ กสทช. ปิดไป ล่าสุดก็ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๗ ไม่ได้ใช้อำนาจตามกฎอัยการศึกใด ๆ หรือมาตรา ๔๔ ตามรัฐธรรมนูญชั่วคราวเลย เพราะฉะนั้นเรามีกฎหมายเฉพาะที่จะทำ การเปิดพื้นที่ให้สื่อ ถ้าคงประกาศเหล่านี้ไว้ การเชิญบุคคลที่มีความเห็นต่างเป็นอุปสรรคมาก นี่คือปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นถ้าต้องการสร้างความปรองดองให้กับประเทศจำเป็นต้องผ่อนคลายบรรยากาศเหล่านี้ให้เกิดขึ้นในสังคม ท่านประธานที่เคารพ ความไว้วางใจ พื้นที่ปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็นมีความสำคัญในการสร้างความปรองดอง ผมเองทำงานกับทีมซีนาริโอประเทศไทยมีหลายคนอยู่ในที่นี้ เราเห็นตรงกันว่าไม่ว่าปัญหานั้นจะมีรากฐานของปมปัญหามาจากไหน หากมีกระบวนการที่ทำให้ทุกฝ่ายสามารถมองข้ามวิกฤติเฉพาะหน้า แล้วก็มองเห็นความเป็นไปได้ต่าง ๆ ในอนาคต ไม่ต้องเห็นพ้อง เห็นภาพร่วมกัน นี่ล่ะจะเกิดบรรยากาศของการสร้างความปรองดองและทำให้การปฏิรูปประเทศของเราเกิดขึ้นได้ทั้งประเทศ ขอบคุณมากครับท่านประธาน

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่าน พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย ค่ะ ท่านมี ๔ นาทีเองค่ะ

พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ กระผม พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ด้านสาธารณสุข ผมต้องขอบพระคุณท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่ได้ให้โอกาสกระผมใช้เวลาส่วนที่เหลือมาอภิปรายต่อ ผมเห็นด้วยกับภาพรวมของร่างรัฐธรรมนูญที่มีเจตนารมณ์ในการสร้างพลเมืองให้เป็นใหญ่ และพลเมืองที่จะเป็นใหญ่ได้นั้น ความสำคัญอยู่ที่ต้องเป็นพลเมืองที่มีสุขภาพที่ดี เป็นพลเมืองที่รู้หน้าที่ในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพส่วนตน ครอบครัวและชุมชนได้

สำหรับการปฏิรูปด้านสาธารณสุขมีบัญญัติอยู่ในมาตรา ๒๙๔ มีทั้งหมด ๕ อนุมาตรา มีแนวทางการปฏิบัติไปสู่เป้าหมายให้คนไทยทุกคนมีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี ผมเห็นด้วยกับทุกอนุมาตรา ยกเว้น (๓) ที่ได้บัญญัติไว้ว่า ควบคุมค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถมีข้อมูลพื้นฐานในการดูแลสุขภาพตนเอง เป้าหมายของประเด็นนี้เป็นความฝันอันสูงส่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ยากมาก เพราะปัจจุบันจำนวนประชาชนที่เจ็บป่วยเป็นโรคที่ไม่ติดต่อเรื้อรังมีจำนวนมากขึ้นทุกปี เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคไตวายเรื้อรัง มะเร็งปอด มะเร็งตับ และการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ทั้งนี้เพราะประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง เช่น รับประทานอาหารไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ ไม่ออกกำลังกาย ชีวิตเต็มไปด้วยความเคร่งเครียด สูบบุหรี่ ดื่มสุรา ปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพในเกณฑ์ที่ต่ำทำให้ขาดความรู้ ขาดความเข้าใจ หลงเชื่อการโฆษณาชวนเชื่อในข้อมูลสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง เป็นข้อมูลหลอกลวง อาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสุขภาพของประชาชน ประเทศเราไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ทำให้ขาดการคัดกรองความถูกต้องของข้อมูลสุขภาพและขาดการตอบโต้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ประเทศขาดกลไกการบริหารจัดการคุ้มครองผู้บริโภคด้านข้อมูลสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีหน่วยงานในการตรวจสอบคัดกรองข้อมูลก่อนที่จะเผยแพร่ไปสู่ประชาชนทั้งยามปกติ ยามเกิดโรคระบาดและยามเกิดภัยพิบัติ ที่สำคัญคือการสื่อสารด้านสุขภาพยังไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน ไม่มีการบริหารจัดการให้มีการสื่อสารข้อมูลสุขภาพที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มทุกวัยของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความรอบรู้และมีการสื่อสารสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ

สมควรมีการปฏิรูปด้านนี้ ผมจึงขอเสนอให้ปรับปรุงข้อความใน (๓) เป็นปฏิรูปความรอบรู้และการสื่อสารสุขภาพเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถมีข้อมูลพื้นฐานในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพตนเอง ครอบครัวและชุมชน ท่านประธานที่เคารพครับ ความสำเร็จของการปฏิรูป ความรอบรู้และการสื่อสารสุขภาพจะเกิดขึ้นได้จากความร่วมมือของหน่วยงานด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านกีฬา การคุ้มครองผู้บริโภค และที่สำคัญด้านการสื่อสารเพื่อร่วมกันติดอาวุธทางปัญญาด้านสุขภาพให้กับประชาชน เพื่อการสร้างพลเมืองให้เป็นใหญ่ ขอบพระคุณครับ

- ๘๑/๑

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านกาศพล แก้วประพาศ ท่านมี ๑๒ นาที เชิญค่ะ

นายกาศพล แก้วประพาศ : ขอบคุณครับ กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ กระผม นายกาศพล แก้วประพาศ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ลำดับที่ ๐๐๒ จากจังหวัดกาญจนบุรีครับ ผมขออภิปรายโดยใช้เวลาช่วงที่เหลือในการอภิปรายเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในภาค ๔ หมวด ๒ มาตรา ๒๘๔ ใน (๕) ที่ได้กำหนดให้มีองค์กรการบริหารการพัฒนาภาค แล้วก็มีข้อความไปในทำนองว่าช่วยเหลือไปทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อนช่วยจังหวัดในการพัฒนาในโครงการต่าง ๆ บูรณาการกับท้องถิ่นด้วยครับ ท่านประธานครับ ตลอดเวลา ๖ เดือนที่อยู่ในสภาแห่งนี้ ตรงเรื่องเกี่ยวกับภาค ในสภาแห่งนี้รู้สึกไม่ได้เคยมีการพูดถึงหรือมีการกล่าวมาก่อนเลยครับ ไม่ทราบว่าประเด็นนี้มาได้อย่างไร ซึ่งก็ไปสอดคล้องกับประเด็นของท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งท่านก็เพิ่งทราบ แล้วท่านก็ทำนองไม่เห็นด้วยกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินหลาย ๆ ท่านก็บอกไม่ทราบว่ามาได้อย่างไรเหมือนกัน ตัวกระผมเองก็เพิ่งเห็นในวันที่ ๑๗ เมษายน กระผมขอให้มีการทบทวนถ้าจะได้ตัด (๕) ออกจากร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในมาตรา ๒๘๔ ก็จะเป็นการสมควรยิ่งครับหรือไม่เช่นนั้นก็ขอให้ได้มีการแก้ไขข้อความหรือถ้อยคำตามที่ท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินได้เสนอไว้เมื่อเช้านี้ กระผมขอเรียนอย่างนี้ครับว่าเหตุผลที่ผมอยากให้มีการทบทวนหรือให้มีการตัดใน (๕) ของมาตรา ๒๘๔ อันนี้ กระผมมีเหตุผลด้วยกัน ๕ ประการดังต่อไปนี้ครับ

ประการแรก อย่างที่ได้เรียนในการประชุมสภาที่ผ่านมา เห็นปัญหาของความสัมพันธ์ในการทำงานระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น อันนี้มีปัญหาจริง ๆ แต่ท่านก็ได้อภิปรายโดยรวม ๆ หลาย ๆ ท่าน โดยสรุปว่าส่วนใหญ่ในการบริหารตรงนี้ที่เกิดปัญหาขึ้นก็เพราะเป็นการรวมศูนย์อำนาจจากส่วนราชการส่วนกลางในการบริหารงานมากเกินไปครับ ท่านอุ้มงบประมาณ อุ้มโครงการไว้มากทีเดียว เพราะฉะนั้นท่านอยากให้มีกระจายลงไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภูมิภาค โครงการใดที่อยู่ในวิสัยที่ท้องถิ่นและภูมิภาคจะดำเนินการได้ขอให้มีการกระจายโครงการนั้นลงไป เท่าที่ผมนั่งฟังอยู่ในสภาจะออกมาในแนวนี้เสียมากกว่าครับ ประกอบกับขออนุญาตว่าเขาสนับสนุน

ในเรื่องพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี ๒๕๔๒ ผมไม่ทราบว่าใครเขียนแผนอันนี้ ผมคิดว่าท่านนั้นเป็นปรมาจารย์ที่เป็นเลิศเขียนแผนที่ดีตั้งแต่ที่ผมเรียนหนังสือมา อ่านง่าย เข้าใจง่าย แล้วก็สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ แต่เหตุผลของมันที่ไม่สามารถดำเนินการต่อลงไปได้ เพราะเกิดจากการไม่ยอมกระจายภารกิจนั้น ๆ ลงไปให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันนี้ก็คือเหตุผล โดยสรุปแล้วสภาแห่งนี้ต้องการที่จะให้มีการให้ส่วนกลางดำเนินการในเฉพาะโครงการที่สำคัญ ๆ หลัก ๆ เช่น โครงการเกี่ยวกับความมั่นคง โครงการเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเงินการคลัง การภาษี หรือไม่ที่เกี่ยวกับเรื่องของมาตรฐานต่าง ๆ แต่ถ้าส่วนราชการ ส่วนกลางอยากจะลงไปทำงานในพื้นที่ ก็ควรเป็นเฉพาะโครงการที่เป็นโครงการขนาดใหญ่จริง ๆ มีเทคนิคสูง มีความซับซ้อน อย่างนี้ผมคิดว่าน่าจะดีกว่า ส่วนโครงการที่อยู่ในวิสัยของภูมิภาคหรือของท้องถิ่นกระจายลงไปเถอะครับ มันเป็นอย่างนี้เสียมากกว่า แต่ปรากฏว่าจู่ ๆ ก็ได้เห็นว่าควรจะให้มีการบริหารราชการภาคเข้ามาแก้ไขปัญหาตรงนี้ ก็เลยขออนุญาตว่าจะขอตัดตรงนี้ออกไปหรือไม่ก็แก้ไขอย่างที่กระผมได้นำเรียนถ้อยคำที่ท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินได้เสนอมา มันจะได้เป็นการเกาได้ถูกที่คัน

เหตุผลของผมในประการที่ ๒ ในเรื่องการมีภาค การบริหารราชการภาค ภาคเคยมีเมื่อ ๑๒๓ ปีที่แล้ว โดยตอนนั้นเราอาจจะไม่ใช่เรียกว่า ภาค เรียกว่า มณฑล บ้าง ต่อมาพัฒนาเป็นมณฑลเทศาภิบาลบ้าง คำพูดต่าง ๆ เหล่านี้ก็คือภาค ภาคตอนนั้นถูกจัดตั้งขึ้น เนื่องจากล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ ท่านห่วงใยหัวเมืองต่าง ๆ ภายใต้ลัทธิล่าอาณานิคม ขณะนั้น เกรงว่าเจ้าเมืองที่แต่งตั้งไปต่างพระเนตรพระกรรณจะเกิดปัญหาในการติดต่อสื่อสารกับส่วนกลาง คมนาคมตอนนั้นไม่สะดวก รถราก็ไม่เหมือนตอนนี้ เพราะฉะนั้นท่านอยากจะให้ส่วนกลางลงไปพบกันครึ่งทางในระดับภาคเพื่อจะได้เกิดการบริหารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตอนนั้นเหตุผลเป็นอย่างนั้น ซึ่ง ณ เวลานั้นก็แก้ปัญหาได้ แต่ต่อมาเมื่อปัญหาต่าง ๆ ได้บรรเทาเบาบางลงการคมนาคมสะดวกขึ้น ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๗ มีการปรับปรุงเรื่องการให้ภูมิภาคกับส่วนกลางมีการติดต่อสื่อสารกันได้เร็วมากยิ่งขึ้น มีการบริหารกัน ได้ใกล้ชิดขึ้น เพราะฉะนั้นก็ตัดเอาภาคออกไป เหลือส่วนกลาง แล้วก็กระโดดไปภูมิภาคเลย ไม่มีภาคมาคั่นอยู่ตรงนี้ อันนี้ผมขออนุญาตกราบเรียนตรงนี้ด้วย เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าปัจจุบันการสื่อสารดีอยู่แล้ว ไม่สมควรที่จะให้มีภาค ท่านประธานครับ ผมคุยกับเพื่อน ๆ สมาชิกในเช้าวันจันทร์ ท่านบอกท่านเพิ่งบิน ประชุมตอนสายมาประชุมได้ทัน เป็นการพิสูจน์ว่าการคมนาคมไม่ใช่อุปสรรคอะไรอีกแล้วที่ต้องมีภาค รวมถึงเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการติดต่อสื่อสาร เกิดปัญหาในพื้นที่ ส่วนกลางเห็นปัญหาสด ๆ ทันที ณ เวลานั้น เดี๋ยวนั้นเป็นเรียลไทม์ (Real time) ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ เพราะฉะนั้นเหตุผลประการที่ ๒ ของผมคือการคมนาคมมันสะดวกดีแล้วครับ

ประการที่ ๓ ผมเห็นด้วยกับท่านอาจารย์สีลาภรณ์ ท่านบอกว่ามันจะเป็นการคล้าย ๆ ว่าไปเพิ่มหรือขยายอำนาจรัฐหรือเปล่าให้เกิดขึ้น การบริหารงานสมัยใหม่เขาต้องการการลดขั้นตอน ต้องการความรวดเร็ว ต้องการประสิทธิภาพ ต้องการให้กระชับให้ส่วนราชการกับหน่วยงานต่าง ๆ สามารถติดต่อกันได้เร็วขึ้น การไปสร้างชั้นระยะห่างให้ห่างกันไปยิ่งขึ้นโดยมีภาคเข้ามากั้นมันจะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารลดลงหรือเปล่า แล้วเป็นการนำเอาระบบอำนาจของรัฐเข้าไปครอบงำอีกหรือเปล่า ใกล้ลงไปอีกหรือเปล่า ทั้ง ๆ ที่ส่วนราชการขณะนี้ในพื้นที่ที่เป็นส่วนกลาง ผมอยู่จังหวัด หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ในจังหวัดมีมาก แต่เป็นหัวหน้าส่วนราชการสังกัดภูมิภาคจริง ๆ ๓๐ หน่วย ๓๑ หน่วย อะไรทำนองนี้

แต่เป็นส่วนราชการส่วนกลางที่ส่งไปประจำจังหวัด ๗๐-๘๐ หน่วย ซึ่งตรงนี้อาจจะทำให้มีข้าราชการส่วนกลางไปประจำอยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว แต่ขณะเดียวกันท่านมาเพิ่มระยะห่างยิ่งออกไปอีกให้กลับมีภาคเกิดขึ้นตรงนี้ก็น่าห่วงใยครับ

ประการที่ ๔ มันจะสร้างความสิ้นเปลืองหรือเปล่าในการบริหารราชการการมีองค์กรใหม่ มีภาคเกิดขึ้น มันหมายถึงจะต้องมีศูนย์บริหารราชการภาค ต้องสร้างตึกใหม่ไหมครับ การที่จะต้องมีผู้ว่าภาคหรือเลขาฯ ผมไม่ทราบว่าจะเรียกชื่ออะไรครับ แล้วเมื่อเช้านี้ท่านประธานกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินท่านก็บอกว่ายังไม่รู้ว่าจะชื่ออะไร พวกนี้ต้องใช้เงินเดือน มีตำแหน่งหน้าที่ มีบุคลากร มีค่าใช้จ่ายอีกตามมามากมาย รถลาม้าใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่ใช้เงินภาษีอากรของประชาชนแทบทั้งสิ้น ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีองค์กรใหม่เกิดขึ้นมาพอสมควรเยอะแล้ว การที่องค์กรใหม่เกิดขึ้นจะบอกว่ามาจากจิตอาสาหรืออะไรบ้างก็แล้วแต่ อย่างไรผมก็ยังเชื่อว่าการมีองค์กรใหม่ต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นตามมาแน่นอนครับ

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ เปมิศา ๘๓/๑

ประเด็นสุดท้าย ปัญหาที่ผมขออนุญาตเรียนว่า ผมเข้าใจครับ น่าจะเป็นข้อห่วงใย ดูจากการอ่านข้อความในมาตรานั้นแล้วสะท้อนถึงข้อห่วงใยของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่านคงห่วงใยว่าในการดำเนินการที่ผ่านมา ส่วนกลางไปดำเนินการในพื้นที่แล้วก็เกิดปัญหาข้อขัดข้อง เกิดปัญหาความล้มเหลวหรือปัญหาอุปสรรคในโครงการที่ดำเนินการมากมาย เลยอยากให้มีภาคเข้าไปช่วยเหมือนคล้าย ๆ เป็นพระเอกขี่ม้าขาวหรือเปล่า ผมไม่ทราบ แต่ว่าท่านอยากให้มีภาคลงไปช่วยในการจัดการหรือบริหารโครงการต่าง ๆ ที่จังหวัดหรือส่วนกลางทำแล้วมีปัญหาเป็นโครงการขนาดใหญ่ แล้วพบข้อขัดข้องบ้างอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ผมขออนุญาตกราบเรียน การมีภาคก็ไม่ได้ช่วยอะไรหรอกครับ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากความล้มเหลวของโครงการในอดีต ผมเห็นว่าเกิดจากการที่โครงการนั้น ๆ ไม่ได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบโครงการตั้งแต่แรก ขาดการให้ความรู้ความเข้าใจในโครงการกับประชาชนมากกว่า รวมถึงว่าเขาไม่ได้มีสิทธิแสดงความคิดเห็นต่อโครงการนั้นอย่างกว้างขวางและทั่วถึง ตลอดจนไม่สามารถจะพิสูจน์หรือมีอะไรการันตี (Guarantee) หรือให้คำยืนยันกับเขาได้ว่าเขาจะได้รับการเยียวยาจากผลกระทบของโครงการที่ได้ไปทำ นั่นล่ะครับทำให้เกิดความล้มเหลวของโครงการหรือข้อบกพร่องของโครงการเสียมากกว่าจะเป็นหน่วยงานไหนเป็นคนทำ ไม่ใช่ภาค ไม่ใช่จังหวัด ไม่ใช่ภูมิภาคอะไรทั้งสิ้น โครงการที่ส่วนใหญ่ประสบอุปสรรคก็จะเกิดจากเหตุผลที่กระผมได้กราบเรียนท่านประธานครับ ผมขอฝากท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญลองดูนะครับว่าถ้าท่านห่วงใยประเด็นนี้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ถ้าผมจำไม่ผิด เขากำหนดให้มีองค์กรในลักษณะของกลุ่มจังหวัดที่จะมีการรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาในลักษณะที่ท่านต้องการเหมือนกัน ถ้าท่านเห็นว่าองค์กรที่จัดเกิดขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้เขายังทำงานไม่สมบูรณ์ หรือเขายังไม่มีประสิทธิภาพก็เติมเต็มอำนาจ ให้ดาบ ให้อุปกรณ์เขาไป ลองวิเคราะห์ดู ผมคิดว่ากลุ่มจังหวัดจังหวัดจะสามารถช่วยในการแก้ไขปัญหาได้ กระผมขออนุญาตกราบเรียนให้ท่านประธานได้โปรดนำเรียนท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กรุณาพิจารณาประเด็นของกระผมด้วยครับ ขอกราบขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณมากค่ะ แล้วก็ก่อนที่จะให้สมาชิกได้อภิปรายท่านต่อไป ดิฉันใคร่ขอเชิญท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่านศาสตราจารย์ ดอกเตอร์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ได้กรุณาตอบข้อซักถาม เชิญค่ะ

ศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (กรรมาธิการ) : ขอบพระคุณครับ กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่รักเคารพทุกท่าน ผม นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ในฐานะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ผมขอใช้เวลาสักประมาณ ไม่แน่ใจ น่าจะสัก ๑๐ นาที ปกติผมไม่ค่อยพูดยาว แต่คิดว่าเรื่องนี้น่าจะถึงเวลาที่จะต้องอธิบายกันพอสมควรว่า บทบัญญัติในมาตรานี้เรื่ององค์การบริหารการพัฒนาภาค มันเป็นแนวคิดที่โผล่มาอย่างไร ทำไมจึงมาปรากฏอยู่ในที่นี้ ทั้ง ๆ ที่ความจริงแล้วเรื่องนี้หลายเรื่องไม่ได้เสนอมาจากคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินของ สปช. ผมต้องกราบเรียนอย่างนี้ว่าตอนที่กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้อภิปรายในเรื่องส่วนของกระจายอำนาจ ท่านคุณหมอกระแส ท่านอาจารย์วุฒิสาร ตันไชย เราได้อภิปรายเรื่องการกระจายอำนาจ ความก้าวหน้าของการกระจายอำนาจในประเทศไทยกันพอสมควร แล้วก็ได้มีการพูดเพื่อพยายามที่จะมองให้เห็นว่ามันมีปัญหาอะไรบ้างที่เราจะทำให้การกระจายอำนาจให้ประโยชน์สุขแก่ประชาชน ให้ท้องถิ่นเป็นหน่วยบริการขั้นพื้นฐานที่จะเป็นของประชาชนได้มากเพิ่มเติมขึ้นกว่าที่ทำมาแล้วในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ และปี ๒๕๕๐ ผมต้องกราบเรียนว่าในการอภิปรายนั้นก็ได้เติม ผมคิดว่ามีเรื่องเติมเข้าไปอีกหลายเรื่อง เรื่องเติมเรื่องหนึ่งซึ่งความจริงอยู่ในมาตรา ๒๑๑ เรื่องการกระจายอำนาจที่ว่าด้วยหลักของคอนเทสทาบิลิตี (Contestability) ว่าด้วยการจัดบริการสาธารณะใดที่ชุมชนหรือนิติบุคคลหรือบุคคลสามารถดำเนินการได้ก็ให้รัฐท้องถิ่นนั้นจัดโอนไปให้หรือมอบหมายให้ชุมชนหรือบุคคลนั้นกระทำการแทน ----------

ยกตัวอย่างเช่น การเก็บขยะ การดูแลเด็กเล็ก คนชรา ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์คนชราอย่างนี้เป็นต้น หลักการข้อนี้ก็เป็นหลักการที่เติมเข้าไปในเรื่องของการกระจายอำนาจ ผมเข้าใจว่าก็มีการอภิปรายกันเพิ่มเติมพอสมควรว่าเรื่องนี้ทำไมจึงโผล่เข้ามา ทั้ง ๆ ที่ความจริงคณะกรรมาธิการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นก็ไม่ได้เสนอเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น เช่นเดียวกันครับเรื่องของการจัดปัญหาเรื่องหน่วยงานที่อยู่ในเขตพื้นที่ก็เป็นปัญหาใหญ่ ต้องกราบเรียนว่าได้มีการอภิปรายกันพอสมควรว่าเราจะเดินหน้าปฏิรูประบบราชการไทยโดยรวมกันไปอย่างไร ในเชิงของข้อเท็จจริงต้องกล่าวว่า ท่านสมาชิก สปช. ได้พูดถูกต้องว่าท้องถิ่นของเราก้าวหน้าไปมาก แล้วคงจะต้องทำให้เข้มแข็งเพิ่มมากขึ้นกว่านี้อีก แต่ส่วนของภูมิภาคตัวเลขที่ท่านให้มา คือหน่วยภูมิภาคหรือราชการที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นราชการส่วนภูมิภาคปัจจุบันมีอยู่ประมาณ ๓๐ หน่วย หรือ ๓๑ หน่วยประมาณนี้ บางจังหวัดอาจจะ ๓๒ หน่วย หรือ ๓๓ หน่วยไม่เกินกว่านี้ แต่ราชการส่วนกลางที่ลงไปตั้งสำนักงานในจังหวัดหรือในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ต้องกราบเรียนด้วยว่าถ้าท่านสนใจข้อเท็จจริงท่านให้ตัวเลข ๗๐ หน่วย ๘๐ หน่วยนี้เป็นตัวเลขที่ต่ำเกินไป ความจริงกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญท่านหนึ่ง ขอประทานโทษท่านประชา เตรัตน์ ท่านก็เข้าใจสภาพการณ์ในพื้นที่ดี ผมต้องกราบเรียนว่าตัวเลขของราชการส่วนกลางที่ลงไปตั้งอยู่ในจังหวัด บางจังหวัด ๓๐๐ กว่าครับ ๓๓๐ หน่วย ๓๘๐ หน่วย เพราะฉะนั้นตัวเลข ๗๐ หน่วย ๘๐ หน่วยเป็นตัวเลขขั้นต่ำในจังหวัดเล็ก ๆ แต่ตัวเลขที่เป็นจริงในเวลานี้คือราชการส่วนกลาง ผมย้ำ ขีดเส้นใต้คำว่า <u>ส่วนกลาง</u> ที่ไปตั้งสำนักงานในรูปแบบต่าง ๆ รูปแบบเขตพื้นที่ ศูนย์ หน่วย เขตบริการ เขตอะไรก็ตามทีมีทั้งหมดผมคิดว่าจังหวัดใหญ่ ๆ ๓๐๐ กว่าหน่วยอาจจะแตะ ๔๐๐ หน่วยแล้วก็ได้นะครับ ต้องเก็บข้อมูลให้ดี ๆ ปัญหาเรื่องนี้เป็นปัญหาที่พวกเราก็พูดกันในเรื่องของหมวดการกระจายอำนาจ ในหลักวิชาการกระจายอำนาจเขาเรียกว่า เป็นสภาวะแวดล้อมของการกระจายอำนาจ คือไม่ใช่เป็นเรื่องของการกระจายอำนาจโดยตรง ถ้าเปรียบเทียบไปก็คือว่า ถ้าเราจะปลูกสวน ทำสวนหน้าบ้านให้สวยงาม เราจะปลูกต้นไม้ เราจะปลูกหญ้าอะไรก็ตาม มันก็ต้องอยู่ในสภาวะที่เหมาะสมด้วย เพราะว่าถ้าเกิดเราสร้างต้นไม้ใหญ่ สร้างตึกใหญ่เข้าไปคลุมมันทั้งหมด มันก็จะไม่มีทางเติบโตได้เลย เพราะฉะนั้นผมจึงคิดว่าเรื่องนี้เราเคยมีการอภิปรายกันว่ามันจะอาจจะต้องถึงเวลาที่ต้องจัดระเบียบ จัดระเบียบบรรดาหน่วยราชการส่วนกลางที่อยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ กันเสียที ความจริง

ท่านประธานก็พูดด้วยซ้ำไปว่า การตั้งภาคนี้ในบางกรณีประเทศฝรั่งเศส เขาให้ภาคเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็มี ต้องเรียนนะครับ เราให้ท้องถิ่นเป็นท้องถิ่นสองชั้น ชั้นล่างคือเทศบาล อบต. ชั้นบนคือองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่ในกรณีของฝรั่งเศสไปไกลกว่านั้นอีก หลังสงครามโลก ครั้งที่ ๒ ฝรั่งเศสเองก็มีบทเรียนเรื่องการตั้งภาคมาก่อนในสมัยนโปเลียน แต่ภายหลังสงครามโลก ครั้งที่ ๒ ฝรั่งเศสเองก็ต้องการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ก็ได้รื้อฟื้นการจัดตั้งภาคขึ้นมาใหม่ แต่ภาคของฝรั่งเศสนั้นต้องกราบเรียนว่าเป็นภาคท้องถิ่น เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ในกรณีของไทยเราก็ได้คุยกันในหมู่คณะกรรมาธิการอย่างกว้างขวาง ว่าองค์การบริหารภาคถ้าเราทำให้เป็นท้องถิ่นไปเสียเลย มันจะโกลาหล ปั่นป่วนกันมากพอสมควร ----------

ความจริงต้องกราบเรียนว่าอันนี้เป็นองค์กรส่วนกลาง เป็นการบริหารราชการส่วนกลาง เราเคารพหลักการของประเทศไทยซึ่งเป็นรัฐเดี่ยวว่ามีการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น หลักการนี้ยังมีอยู่เหมือนเดิมครับ ท้องถิ่นยังมีเหมือนเดิม พัฒนาไปก้าวหน้ายังเหมือนเดิม ภูมิภาคก็ยังมีอยู่เหมือนเดิม แต่การบริหารราชการส่วนกลางที่ไปอยู่ในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ต้องกราบเรียนท่านว่า ผมก็ไม่แน่ใจว่ามีกี่ระบบ ผมคิดว่าภาคต่าง ๆ ในประเทศไทยน่าจะมีไม่ต่ำกว่า ๕๘ ระบบ เพราะกรมต่าง ๆ ก็มีความคิดเรื่องการจัดตั้งภาค ตั้งเขตพื้นที่ของตนเองด้วยกันทั้งสิ้น ภาคของกระทรวงมหาดไทยก็ไม่เหมือนกันทั้งหมด ภาคของกระทรวงมหาดไทยก็ไม่เหมือนภาคของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็มีภาคของกรมชลประทาน ภาคของกรมโน้นกรมนี้ กรมประมง แม้กระทั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เอง แต่ละกรมก็มีวิธีการจัดตั้งภาคที่ไม่เหมือนกัน ยิ่งกว่านั้น ภาคของกระทรวงการคลัง ภาคของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภาคของอัยการ ภาคของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือเรามีภาคทั้งหมด ไม่ต่ำกว่า ๕๘ ระบบ อันนี้มันแสดงให้เห็นว่าอะไร แสดงให้เห็นว่าเมื่อเราพูดถึงการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น เรามักจะมีมายาคติคิดว่าส่วนกลางคือราชการที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหลวงเพียงอย่างเดียว อันนั้นเป็นเรื่องจริงในสมัยล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ เป็นเรื่องจริงในสมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ ๆ เพราะในสมัยล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ จนกระทั่งถึงประมาณสมัยก่อน จอมพล สฤษดิ์ หน่วยงานส่วนกลางที่ออกไปอยู่ในสำนักงานต่าง ๆ มีไม่น่าจะเกิน ๑๐ หน่วย อันนั้นเป็นเรื่องเก่ามาก ผมขอย้ำ มีไม่เกิน ๑๐ หน่วย แต่ไม่รู้เกิดอะไรขึ้น ราชการส่วนกลางในปัจจุบันอยู่ในเขตเมืองหลวงแล้วทำงานได้ไม่เต็มที่หรือว่าอย่างไรก็ไม่ทราบทุกคน ทุกหน่วยก็อยากจะตั้งสำนักงานเขต สำนักงานบริการไม่ใช่สำนักงานวิชาการ ความจริงของท่านปรีชาก็อยู่ในคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญด้วย ท่านก็พูดว่าแนวคิดเรื่องการจัดตั้งสำนักงานส่วนกลางในพื้นที่ต่าง ๆ นี้ แนวคิดของ ก.พ. ดั้งเดิมคือหน่วยวิชาการ แต่ปัจจุบันนี้ไม่ใช่หน่วยวิชาการ มันเป็นหน่วยบริการ หน่วยทำงาน หน่วยจัดการพัฒนาและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ก็ลงไปหมด เพราะฉะนั้นไม่รู้ว่าเหตุอะไรเกิดขึ้น ราชการส่วนกลางจึงออกไปตั้งสำนักงานกันมากมายถึงขนาดนี้ เพราะฉะนั้นแนวคิดเรื่องของการจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาภาคนี้เราก็ได้คุยในคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่ามันควรจะจัดระเบียบกันเสียที แต่ตัวเลขยังไม่ลงตัวมันอาจจะเป็น ๑๘ กลุ่มจังหวัดอย่างที่ท่านสมาชิก สปช. ได้อภิปรายมา

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ศิริรัตน์ ๘๕/๒

ความจริง ๑๘ กลุ่มจังหวัดนั้นก็เป็นแนวคิดหนึ่ง ก็ต้องยอมรับว่า ๑๘ กลุ่มจังหวัดนี้เป็นเขตพื้นที่ของผู้ตรวจ เป็นเขตที่ ก.พ.ร. ของผู้ตรวจสำนักนายกรัฐมนตรียอมรับอยู่ก็เป็นเขตที่สามารถจะใช้ได้หรืออาจจะเหลือสัก ๑๓ ความจริงท่านต้องดูว่าระบบภาคที่ราชการไทยทำอยู่ในเวลานี้มีกี่ระบบ ผมบอกครับว่าไม่ต่ำกว่า ๕๘ ระบบ ท่านจะทำอย่างไรกับสภาพการณ์แบบนี้ ฉะนั้นแนวคิด ผมขอย้ำว่าราชการองค์กรบริหารพัฒนาภาคไม่ใช่องค์กรที่จะสร้างขึ้นมาให้มีการบังคับบัญชาที่ซ้อนทับขึ้นไปอีก ไม่ใช่ครับ โดยหลักแนวคิดคือการบริหารส่วนกลางเราก็ไม่ถึงกับขนาดว่าต้องไปห้ามไม่ให้ราชการส่วนกลางออกไป แต่ท่านควรจะออกไปอย่างเป็นระบบ ระเบียบกันเสียที ประสานงานกันเสียบ้าง แล้วคนที่ประสานงานกันยากที่สุดคือการประสานงานในระหว่างหน่วยราชการด้วยกันเอง เรายังมีการโต้เถียงที่ยังไม่มีข้อยุติว่าหน่วยองค์การบริหารพัฒนาภาคจะเป็นผู้ว่าภาค หรือว่าจะเป็นเลขาธิการภาคหรือจะเป็นอะไรก็ตาม เราเปิดช่องไว้ว่าเรื่องนี้ควรจะเขียนกันเสียทีหนึ่ง หน่วยจะเป็น ๙ หน่วย ๑๐ หน่วย ๑๑ หน่วย ๑๓ หน่วย ๑๘ หน่วยก็ค่อยคุยกันอีกทีหนึ่ง ----------

ถามว่าจะทำให้องค์กรมันเพิ่มขึ้นหรือไม่ ต้องเรียนท่าน เรามี ๗,๘๐๐ องค์กรปกครองท้องถิ่น ตัวเลขที่เราเก็บมา เราก็มี ๗,๐๐๐ องค์กร หน่วยของส่วนกลางที่อยู่ในพื้นที่เหมือนกัน ๗,๐๐๐ องค์กร ในขณะที่เรามี ๗๗ จังหวัดเท่านั้นครับ เรามี ๗,๘๐๐ องค์กรปกครองท้องถิ่น มี ๗๗ จังหวัด ๗๗ จังหวัดนี่แต่ละจังหวัดมีประมาณ ๓๐ หน่วยภูมิภาค แต่ท่านต้องอย่าลืม เรามี ๗,๐๐๐ องค์กรส่วนกลาง หน่วยส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ปัญหาว่า ๗,๐๐๐ หน่วยส่วนกลาง เราก็คุยกันว่ามันจะไปแย่งงานจังหวัด จะไปลิดรอนจังหวัด ไปสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดซ้อนหรือไม่ เราเขียนไว้ชัดเจนว่าต้องทำงานซึ่งไม่ซ้ำซ้อนกับของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชัดเจนครับ เรื่องนี้จะไม่ซ้ำซ้อนกับงานของส่วนภูมิภาค จะไม่ซ้ำซ้อนกับงานของท้องถิ่น แล้วเราจะมุ่งไปในทิศทางของการพัฒนาเพื่อให้มีการบริหารการพัฒนา บริหารงบประมาณ เพราะงานพัฒนาหลายเรื่องมันทำในเขตจังหวัดเดียวไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นงานโลจิสติกส์ งานพัฒนาเขตลุ่มน้ำ การพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ การพัฒนาการคมนาคม หรือแม้กระทั่งมหาวิทยาลัยเองก็ตาม โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่เป็นศูนย์มันทำงานพัฒนาทั้งหมดในเขตจังหวัดเดียวไม่ได้ มันต้องทำงานข้ามจังหวัด เพราะฉะนั้นผมคิดว่าผมอยากจะขออธิบายในความเป็นมาของอนุมาตรานี้ว่ามันเกิดมาอย่างนี้ล่ะครับ ว่าเกิดจากการอภิปรายโต้เถียงกันในหมู่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญแล้วก็ได้เสนอเรื่องนี้ไว้ โดยที่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็ระมัดระวังว่าการร่างหรือการเขียนบทบัญญัติในลักษณะนี้จะกระทบต่อการทำงาน ๖ ภูมิภาคหรือไม่ จะกระทบกระเทือนต่อท้องถิ่นหรือไม่ ก็ต้องเรียนว่าได้เขียนไว้ชัดเจนว่าจะไม่กระทบกระเทือนภูมิภาค แล้วจะเป็นบรรยากาศที่จะเอื้ออำนวยให้ท้องถิ่นนั้นได้ทำงานอย่างเหมาะสม ขอเรียนท่านด้วยความเคารพครับ ขอบคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปดิฉันขอเชิญท่านเบญจวรรณ สร่างนิทร ค่ะ

นางเบญจวรรณ สร่างนิทร : เรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ดิฉันเบญจวรรณ สร่างนิทร หมายเลข ๑๒๔ ด้วยเวลาที่จำกัดก็ขอเสนอเรื่องสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ แล้วก็คณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติค่ะ ขอย้อนไปปี ๒๕๔๕ ที่ได้มีการปฏิรูปจาก ๑๔ กระทรวง เป็น ๒๐ กระทรวงเพื่อให้ประเทศเรามีความสามารถทัดเทียมกับการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ได้ แน่นอนค่ะเรื่องการปฏิรูปต้องทำอย่างต่อเนื่อง

ในวันนั้นเมื่อปี ๒๕๔๕ สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ หรือที่เราเรียกว่า ก.พ.ร. โดยมีการตัดงาน ตัดเงิน ตัดคน โดยเฉพาะจากสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการของสำนักงาน ก.พ. ไปเป็นสำนักงานของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ โดยมุ่งหวังให้องค์กรนี้ทำหน้าที่เรื่องการปฏิรูปอย่างต่อเนื่อง จากแนวคิด ๒๐ กระทรวงไปพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการจัดระบบส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่น การทบทวนภารกิจที่ยังซ้ำซ้อนอยู่ การจ้างเหมาบริการ การกระจายงานไปท้องถิ่น เป็นต้น ในข้อคิดเห็นตรงนี้ดิฉันมีข้อเสนอ ๓ ประเด็น

ประเด็นแรก เรื่องคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ เมื่อดูองค์ประกอบระหว่างคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติแล้วค่อนข้างจะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจะมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๑๐ คน ซึ่ง ครม. แต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ อะไรต่าง ๆ แล้วก็มีผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย ๓ คนทำงานเต็มเวลา ส่วนทางยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาตินั้นก็มีทำงานเต็มเวลา โดยมาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในการปฏิรูปต่าง ๆ ๑๕ คน เพราะฉะนั้นตรงนี้ค่อนข้างคล้ายคลึงกันมาก

- ๘๗/๑

ในประเด็นที่ ๒ เรื่องอำนาจหน้าที่ มาดูอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ร. ก.พ.ร. มีหน้าที่เสนอแนะให้คำปรึกษาแก่ ครม. เกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการและงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงโครงสร้างระบบราชการ ระบบงบประมาณ ระบบบุคลากร มาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม ค่าตอบแทน และวิธีการปฏิบัติงาน รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการจัดตั้ง รวม โอน ยุบ เลิก กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ในส่วนของคณะกรรมการปฏิรูป โดยเฉพาะในหมวด ๒ ส่วนที่ ๑ ก็พูดถึงส่วนที่ ๒ เรื่องการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ดูการปฏิรูปแล้วมันก็คือส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีอยู่ อย่างเช่น ปฏิรูปการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ก็คือด้านกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปฏิรูปด้านพลังงานก็คือกระทรวงพลังงาน ด้านแรงงาน ก็คือกระทรวงแรงงาน ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจมหภาค ก็คือกระทรวงการคลัง ด้านเศรษฐกิจรายภาค ด้านสาธารณสุข ด้านสังคม ด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ นี่ก็คือส่วนของภาครัฐทั้งนั้น

ประเด็นที่ ๓ ในเรื่องสภาขับเคลื่อนปฏิรูป สมาชิกหลายท่านก็อภิปรายเพื่อไม่ให้เกิดการครหา ดิฉันก็คิดว่าไม่จำเป็นต้องปรากฏชัดแจ้งที่ว่าจะต้องเป็นทายาทของ สปช. เดิม มีวิธีการที่สามารถมีความเป็นไปได้โดยเพียงอาศัยรูปแบบขององค์กรที่มีอยู่เดิมที่เขาเป็นหน่วยธุรการอยู่แล้ว ก็คือสำนักงาน ก.พ.ร. โดยให้สำนักงาน ก.พ.ร. นั้นสามารถตั้งคณะกรรมการปฏิรูปทุกด้าน ๑๘ ด้านของพวกเราที่มีอยู่ไปเป็นกรรมการในเรื่องต่าง ๆ ในด้านต่าง ๆ โดยเป็นผู้เสนอแนะในการพัฒนาระบบราชการและงานอื่นของรัฐได้ด้วยนะคะ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการจัดตั้ง ก.พ.ร. เมื่อปี ๒๕๔๕ จึงอยากจะให้หน่วยงานนี้รับภารกิจนี้ทำอย่างจริงจังตามที่กฎหมายกำหนด หยุดงานอื่นมาทำภารกิจหลักอันนี้ ซึ่งจะตรงกับประเด็นที่รัฐบาลส่งมาให้ก็คือจะต้องมีการทบทวนบทบาทภารกิจของ ก.พ.ร. เพราะฉะนั้นจุดนี้ถ้าเอ็มเพาเวอร์ (Empower) ให้ ก.พ.ร. สามารถรับภารกิจที่ต้องการในเรื่องปฏิรูปให้ประสบผลสำเร็จ ข้อเสนอของดิฉันก็คือไม่จำเป็นต้องตั้งหน่วยงานขึ้นมาอีก ให้ใช้หน่วยงานเดิมที่มีอยู่ เพราะฉะนั้นเราก็ไม่เป็นการเสียของ แล้วของที่มีอยู่ก็ไม่ให้เสีย ก็ขอให้พิจารณาประเด็นนี้ ดิฉันยืนยันว่าถ้าดำเนินการโดยให้ ก.พ.ร. ดึง ก.พ.ร. กลับมาแล้วมาทำเจตนารมณ์ที่แยกออกไปจาก ก.พ. เมื่อปี ๒๕๔๕ งานปฏิรูปก็ต้องต่อเนื่อง แล้วก็ต่อเนื่องแน่นอนค่ะ ขอบคุณมากค่ะ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ๕ ท่านต่อไป มีท่านสมเกียรติ ชอบผล ท่านดอกเตอร์ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ท่านพลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์ ท่านศาสตราจารย์ดอกเตอร์ดุสิต เครืองาม แล้วก็ท่านฐิติ วุฑฒิโกวิทย์ ค่ะ ต่อไปดิฉันขอเชิญท่านสมเกียรติ ชอบผล ท่านมี ๒๐ นาทีเลยนะคะ

นายสมเกียรติ ชอบผล : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม สมเกียรติ ชอบผล ผมมี ๓-๔ ประเด็น แต่ที่เป็นขอแก้ไขก็มีอยู่ประเด็นเดียว คือมาตรา ๒๘๖ ก่อนอื่นผมเรียนอย่างนี้ว่าที่เข้ามามีความคาดหวัง แล้วผมมีผู้บังคับบัญชา มีเจ้านาย ก็ได้สอบถามตลอดเวลาว่าให้ไปช่วยกัน แล้วเมื่อกลับไปก็ถูกถามว่ามีความก้าวหน้าอย่างไร ที่พูดประเด็นนี้ก็เพื่อให้เห็นว่าไม่ใช่พวกเรา ๒๕๐ คน หรือ ๒๔๙ คน แต่คนทั้งสังคมก็มีความหวังกับพวกเรา อันนี้ประเด็นที่ ๑ ที่ผมอยากเรียน

ทีนี้ในส่วนของหลักการสำคัญหลายท่านพูด กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเองท่านก็พูดโดยเฉพาะ พลโท นาวิน ที่ชี้แจงเมื่อครู่นี้ว่าในส่วนที่รัฐธรรมนูญจะกำหนดก็ต้องเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญ โดยเฉพาะหลักการในเรื่องประชาธิปไตยที่ควรอยู่ สิ่งที่มันเป็นพลวัตหรือเป็นไดนามิก (Dynamic) ที่เราพูดกันหลายประเด็น อย่างเช่นเรื่องอายุ ถึงแม้แต่ยุทธศาสตร์ก็ตาม ผมว่าอาจจะต้องพิจารณา ผมก็จะไม่พูดเรื่องนี้มาก เพราะว่าท่านทั้งหลายมีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญอยู่แล้ว

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ปิยาพัชร ๘๘/๑

ทีนี้ในส่วนของการศึกษาที่ผมอยากเรียนต่อไปในเป้าหมายหลักสำคัญของการศึกษาก็มีอยู่ ๓ เรื่องหลักที่มองเห็นจากประสบการณ์การทำงานมาเป็นเวลานาน เรื่องที่ ๑ ก็เรื่องคุณภาพ เรื่องที่ ๒ ก็เรื่องความเสมอภาคและความเป็นธรรม เรื่องที่ ๓ ก็เป็นเรื่องของประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกระบุมันจะต้องตอบสนอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องคุณภาพ ทีนี้เมื่อเราพูดเรื่องคุณภาพมันก็มีคำถามที่สำคัญอยู่ ๒-๓ เรื่องเท่านั้น คำถามที่ ๑ ก็คือถามว่าเกิดอะไรขึ้นในห้องเรียน ๒. เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน เมื่อปลายเดือนที่แล้วมีการประชุมของผู้ประเมินการศึกษาทั่วโลกที่นครชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ประเมินก็พูดตรงกันว่าคนที่ต้องการการศึกษาในปัจจุบันเขาต้องการดีกรี (Degree) ไม่ต้องการเอดูเคชัน (Education) อันนี้เป็นกระแสที่คิดว่าเห็นชัดเจน เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่มีมาตรการหรือการแก้ไขในเรื่องเหล่านี้ก็จะเป็นเรื่องที่คิดว่าเป็นอันตราย

ทีนี้ผมขอยกสักเรื่องหนึ่งเนื่องจากยังมีเวลาว่าในการแก้ไขเรื่องปัญหาคุณภาพการศึกษามันมีอะไรบ้างที่เป็นนวัตกรรมที่เข้าไปแล้วมันเกิดการเปลี่ยนแปลง ในคราวที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๖๐ พรรษา ที่เราทราบกันอยู่นี้ ก็มีคนไปกราบบังคมทูลถามท่านว่ามีเรื่องอะไรที่ท่านเป็นห่วงที่อยากให้ทำใน ๖๐ พรรษา ท่านก็บอกว่าเป็นห่วงโรงเรียนขนาดเล็กก็ให้ไปทำดูว่าจะแก้ไขปัญหาอย่างไร ทาง สพฐ. ทาง สสวท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ไปทำสื่อขึ้นมาชิ้นหนึ่งเพื่อไปใช้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ก็พบว่ามันมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอยู่ ๒ เรื่อง ก็คือจำนวนครูก็ลดลง ผู้เรียนก็มีคุณภาพมากขึ้น เพราะว่าเด็กได้เรียนตลอด ๒๐๐ วัน อะไรเหล่านี้เป็นต้น ที่ผมอยากกราบเรียนเพื่อเป็นข้อมูล ทีนี้ลงในสาระที่ผมอยากจะขอให้ท่านคณะกรรมาธิการพิจารณาก็คือในมาตรา ๒๘๖ อันสืบเนื่องมาจากมาตรา ๕๒ ที่ระบุว่าจัดสรรค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่ผู้เรียนทุกคน ในการอภิปรายผมอาจจะอ้างอิงถึงบุคคลบางท่านในทางที่ดี อย่างท่านอาจารย์ดอกเตอร์จุรีที่พูดไปแล้วก็พูดชัดเจนว่า คนที่มีความพร้อมที่สามารถช่วยตัวเองได้ก็น่าที่จะสามารถดำเนินการได้จากที่ทำงานมา ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ค่อนข้างเป็นอุดมคติ ทุกคนก็มุ่งที่จะทำการศึกษาให้ดีก็ไประบุเรื่องเรียนฟรี เรื่องค่าใช้จ่ายทุกคนอย่างที่ว่า เราทำมา ที่จริงผมสามารถอ้างอิงถึงท่านประธานดอกเตอร์เทียนฉาย กีระนันทน์ ได้ด้วย เพราะตอนที่ทำเราก็เคยไปหารือไปขอคำแนะนำจากท่านด้วยในเรื่องของค่าใช้จ่าย ซึ่งท่านเป็นนักเศรษฐศาสตร์ ท่านมีความรู้เรื่องนี้เป็นอย่างดี เราก็พบว่าในการทำงานที่ผ่านมามันมีปัญหาเนื่องจากทรัพยากรมีจำกัด

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ปิยาพัชร ๘๘/๒

แล้วค่าใช้จ่ายจากรัฐอย่างเดียวมันไม่เพียงพอแน่นอน แล้วมีงานวิจัยที่เราทำร่วมกับเวิลด์ แบงก์ (World bank) ก็พบข้อมูลว่าโรงเรียนไหนที่ไปดูที่เขาหาเงินมาได้เองในสัดส่วนที่สูง โรงเรียนนั้นจะมีคุณภาพสูง โรงเรียนไหนรับเงินจากรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว โรงเรียนนั้นแน่นอนคุณภาพต่ำ อันนี้เป็นงานวิจัยที่อยากอ้างอิง แล้วก็ในการดำเนินการที่ผ่านมาคุณภาพการศึกษาท่านก็เห็นอยู่ว่าวิธีการที่เราเพิ่มงบประมาณหรือไปเรียนฟรีทั้งหลาย มันไม่ได้ทำให้คุณภาพเป็นไปตามสิ่งที่เราคาดหวัง แล้วเหตุผลอื่น ๆ ที่ผมอยากเรียนถึงเหตุผล เพราะว่ามันจะได้มีน้ำหนัก ----------

- ๘๙/๑

ท่านบอกว่าการปฏิรูปครั้งนี้ให้ความสำคัญต่อการลดความเหลื่อมล้ำ เน้นความเสมอภาค และความเป็นธรรม การจัดสรรค่าใช้จ่ายให้กับผู้เรียนทุกคน มันไม่เสมอภาค ไม่เป็นธรรมแน่นอน เพราะว่าคนที่มีความพร้อมอยู่จำนวนหนึ่งมันก็ไม่ควรที่จะได้รับตรงนี้ อันนี้ข้อที่ ๑ ครับ ผมไม่อยากลงลึกมากเพราะว่าเป็นหลักการพื้นฐานในการจัดสรรงบประมาณที่เราก็รู้กันอยู่ว่า ๑. จัดสรรในเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน อันที่ ๒ เพิ่มให้คนยากจนด้อยโอกาสที่มากขึ้น อันที่ ๓ เร่งรัดในนโยบายสำคัญที่เราทำ ตัวอย่างเช่นกรณีจัดสรรให้โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ผมก็ไม่ขัดข้องเลย เพราะอันนี้เป็นจุดเน้นของการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ แล้วก็ยังไปขัดกับมาตรา ๘๙ ของท่านอีกใช่ไหม ที่บอกว่าให้คำนึงถึงความเสมอภาคในเรื่องเพศ เรื่องอื่น ๆ ใช่ไหมครับ อันนี้เป็นข้อมูลที่ขัดแย้งกันอยู่ในตัว พอมาดูข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ จากข้อมูลรายได้ด้านภาษีซึ่งหาค่อนข้างยาก ผมก็พยายามไปดู แต่ข้อมูลก็ไม่ค่อยทันสมัย เท่าที่ควร เขาบอกว่าประเทศไทยเก็บภาษีได้ ๒๐.๖ เปอร์เซ็นต์ของจีดีพี ขณะที่โออีซีดี (OECD) เก็บภาษีได้ ๔๐.๑ เปอร์เซ็นต์ของจีดีพี แล้วก็ประเทศอาเซียนซึ่งอยู่ใกล้ ๆ เรานั้น เขาเก็บภาษีได้ถึง ๒๔.๕ เปอร์เซ็นต์ ของไทยถ้าเทียบกับนานาอารยประเทศเราอยู่อันดับ ๑๕๓ จาก ๑๘๐ ประเทศ ในเรื่องของศักยภาพด้านภาษี เป็นอันดับ ๕ ของอาเซียน แล้วที่เราพูดกันถึงท้องถิ่น ข้อมูลก็บอกว่าท้องถิ่นยังเก็บภาษีน้อยมาก ต้องรับจัดสรรจากส่วนกลางประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี แล้วก็งบประมาณด้านการศึกษาที่ใช้กันอยู่ปัจจุบันก็ขึ้นไปประมาณ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วก็ที่ผ่านมามันมีความยุ่งยากที่ผมอยากเรียนก็คือในการจัดสรรงบเรียนฟรี ๕ รายการที่กระทรวงจัดเดิมมันก็มีค่าเล่าเรียน แบบเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบ แล้วก็กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เด็กที่เขามีความพร้อมเขาอยากเสียสละ เขาอยากสละสิทธิ แต่ว่ามันมีระเบียบ วิธีการอยู่ตั้งหลายอย่างว่าถ้าคุณสละสิทธิ คุณจะยกให้ใคร คุณจะไปมอบให้ที่ไหน มันก็เป็นรายละเอียดที่เป็นวิธีการงบประมาณ แล้วที่สำคัญตอนที่เริ่มค่าใช้จ่ายเรียนฟรี มีผู้บริหารโรงเรียนท่านหนึ่ง ผมขอเอ่ยชื่อท่าน ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ดี ท่านไม่ได้ทำผิดอะไร โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย คือ ผอ. จงกล ทรัพย์สมบูรณ์ ท่านบอกว่าวิธีที่คุณทำมันทำให้โรงเรียนที่เขามีคุณภาพสูงลดมาตรฐานลงมาเหมือนกับโรงเรียนทั่วไป ซึ่งผมเป็นเจ้าของเรื่องก็ค่อนข้างไม่พอใจนิดหน่อย แต่ก็ต้องยอมรับความคิดเห็นของอาจารย์ ในที่สุดก็เป็นเหมือนที่อาจารย์ว่าเหตุผลถัดมาจากถ้าเราไม่จัดสรรให้ทุกคนอย่างที่ว่า สมมุติว่า ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของเด็กที่ไม่ต้องให้เงินฟรี ที่ช่วยเหลือตัวเองได้ รวมทั้งลูกผมด้วย ถ้าเด็ก ๗,๐๐๐,๐๐๐ คน

ก็ประมาณ ๗,๐๐๐,๐๐๐ คน เป็นเงินคร่าว ๆ ก็ ๒,๔๕๐ ล้านบาท ก็สามารถไปจัดที่เป็นจุดเน้นเรื่องอาชีวศึกษา หรือให้เด็กยากจนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลก็สามารถทำได้

และอีกประเด็นหนึ่งที่ผมอยากเรียนเป็นเหตุผล การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมที่เราก็ทราบกันอยู่ว่างบประมาณมันต้องมาจากหลาย ๆ ทาง ไม่ใช่รัฐบาลมาอย่างเดียว แล้วก็ที่ระบุว่าจัดสรรโดยตรง อันนี้ก็มีปัญหาในเรื่องทางปฏิบัติถ้าจัดสรรโดยตรง เช่น เป็นคูปองขึ้นมา เมื่อระยะเวลาเปลี่ยนไป วิธีการนี้มันอาจจะไม่เหมาะสม มันอาจจะใช้วิธีการอื่นที่ดีกว่าก็สามารถทำได้ แล้วก็อันหนึ่งที่เราเห็นแล้วรูปแบบการจัดงบประมาณที่เป็นยูนิต คอสท์ (Unit cost) ----------

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ อัมพา ๙๐/๑

ที่ผมได้กราบเรียนว่าเคยไปปรึกษาท่านประธานของโรงพยาบาล ผมขออภัยที่ได้กล่าวข้อมูลซึ่งได้ไปค้นคว้ามาซึ่งเป็นความจริงที่เป็นยูนิต คอสท์นี้เขาบอกว่าโรงพยาบาล ๑,๐๐๐ แห่งมีอยู่ ๑๐๐ แห่งที่มีปัญหาค่อนข้างรุนแรง อันนี้ก็เป็นข้อมูลของท่านเอง แล้วที่น่ากังวลไปกว่านั้นก็คือตอนที่เราไปดูค่ายาของปี ๒๕๕๑ กับปี ๒๕๕๖ ท่านคุณหมอณรงค์ศักดิ์ ผมขอข้อมูลท่านท่านบอกว่าค่ายาจาก ๓๒ เปอร์เซ็นต์ ลดเหลือ ๒๘.๕ เปอร์เซ็นต์ แล้วถ้ามาดูของการศึกษาครูเงินเดือนจะสูงมาก เงินเดือนขณะนี้ประมาณ ๗๕ เปอร์เซ็นต์ของ สพฐ. โดยเฉลี่ย ถ้าเป็นยูนิต คอสท์ เงินที่ลงไปมันก็จะไปเป็นเงินเดือนค่าจ้างเสียหมด แล้วก็เงินที่จะไปพัฒนาคุณภาพการศึกษามันจะทำอย่างไร อันนี้เป็นข้อกังวลที่ผมอยากกราบเรียน แล้วก็อยากให้ข้อมูลไว้ แล้วแนวโน้มของงบประมาณที่ผมได้พบก็คืออย่างของ สพฐ. ที่ผมเคยดูแลมาก่อนมีเงินประมาณปีละ ๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาทเศษ เป็นเงินบุคลากรอย่างที่ผมเรียนประมาณ ๗๕ เปอร์เซ็นต์ งบดำเนินงานประมาณ ๗ เปอร์เซ็นต์ งบลงทุนจะน้อยลงเรื่อย ๆ เพราะมันถูกงบบุคลากร แล้วก็งบดำเนินงานที่จัดสรรให้เด็กไปเรื่อย ๆ แล้วในที่สุดอาคารสถานที่มันก็จะไม่ได้ซ่อมแซม ปรับปรุง บรรยากาศสิ่งแวดล้อมมันก็จะเปลี่ยนไป อันนี้เป็นสาระสำคัญที่ผมอยากกราบเรียนให้คณะกรรมาธิการได้พิจารณา แล้วก็ในส่วนที่เป็นภาพรวมทั่วไปที่ผมอยากสนับสนุนกรรมาธิการก็มีหลายสิ่งที่ดี ๆ ที่เกิดขึ้นในรัฐธรรมนูญ อย่างที่หลายท่านก็ได้พูดแล้ว อย่างเช่น มาตรา ๒๐๗ ที่ท่านทำ ผมว่าถ้าคนที่เคยเป็นข้าราชการ โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงที่อยู่ในกระทรวง เรื่องนี้เราคิดว่ามันมีปัญหาต่อเนื่องมายาวนาน ผมเล่านิดหนึ่งว่าตอนที่เป็นข้าราชการเด็ก ๆ เราเห็นพฤติกรรมในการทำงานของผู้บริหารระดับสูงกับนักการเมืองค่อนข้างเป็นที่น่าเชื่อถือ แล้วก็น่านิยม ถ้าผมจะยกตัวอย่างคร่าว ๆ คือมันมีวงระหว่างราชการกับการเมืองอยู่แล้วมันก็จะเหลื่อมกันไม่มาก แต่เมื่อเวลาผ่านไปวงของการเมืองกับข้าราชการประจำมันเกือบจะทับกัน แล้วพวกข้าราชการที่วงทับกันก็จะเจอวิบากกรรมเกือบทุกคน อันนี้ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่เป็นนวัตกรรมที่ท่านจะต้องแก้ไข แล้วก็เรื่องกลุ่มการเมือง จริง ๆ ผมก็เห็นด้วยก็ขอย้อนไปนิดหนึ่ง ขออนุญาตท่านประธาน เพราะว่ามันเป็นการเปิดโอกาสให้คนที่เขาไม่มีพื้นที่ ท่านลองสังเกตดู การรีครูท (Recruit) คนเข้าสู่พรรคการเมืองมันมีวัฒนธรรม ไม่ใช่ของมัน ของเขา ก็มีญาติพี่น้องมีคนที่ใกล้ชิดเข้ามาคนที่มีศักยภาพ ที่มีความสามารถแทบจะไม่ได้เข้ามา แต่ถ้าเปิดโอกาสให้กลุ่มการเมือง

คนในท้องถิ่นที่ประชาชนนิยมก็จะเข้ามามากขึ้น สิ่งนี้ผมเข้าใจว่าอะไรก็ตาม ในการทำงานที่ผมมีประสบการณ์ ถ้าเราเสนอยุทธศาสตร์หรือนโยบายอะไรที่คนไม่เห็นด้วยเยอะ ๆ สิ่งนี้แสดงว่ามันสำคัญ แล้วมันมีอิมแพค (Impact) ต่ออะไรบางอย่าง แล้วเป็นการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ผมก็ไม่ได้รู้เรื่องเท่าไร แต่อ่านหนังสือมาเยอะ มันมีอันหนึ่งที่นักการเมืองไทยชอบพูดกัน คือบอกว่าการเมืองไม่มีมิตรแท้และศัตรูที่ถาวร ผมก็สงสัยว่ามันจริงหรือเปล่าก็ไปค้นคว้า ปรากฏว่ามีวรรคหนึ่งที่เขาไม่ได้พูด ก็คือผลประโยชน์ของประเทศชาติสำคัญที่สุดใช่ไหมครับ ----------

นี่คืออันหนึ่งที่เราเบี่ยงเบนไป แล้วในอดีตที่ผ่านมาผมอยากเรียนท่านประธานว่า ผมทำงานเกี่ยวกับนโยบาย แล้วก็เรื่องงบประมาณ เพราะเวลาเขาอภิปรายกันก็มาอยู่ที่สภาตลอดตั้งแต่เด็กจนผู้ใหญ่ สมัยก่อนนักการเมืองเขาจะไม่เป็นศัตรูที่ถาวรกันเป็นแบบนี้ แต่เดี๋ยวนี้นอกจากไม่เป็นมิตรแท้แล้วยังเป็นศัตรูที่ถาวร ถ้ามีกลุ่มการเมืองอะไรเข้ามามันอาจจะทำให้บรรยากาศอะไรที่เปลี่ยนแปลงได้ ท้ายที่สุดผมก็พูดสาระได้ครบถ้วน แล้วก็อยากให้กำลังใจด้วยคำพูดที่ว่า คือเวลาอ่านหนังสือหรือดูหนัง ในหนังก็ชอบพูดว่าทุกคนที่อยู่ที่นี่ พวกเราก็ตามอยากไปสวรรค์แต่ไม่อยากตาย คนอยากไปสวรรค์มันก็ต้องตายก่อนมันถึงจะไปได้ เพราะฉะนั้นอะไรที่ยุ่งยาก อะไรที่ต้องชี้แจงต่อประชาชนที่ทำความเข้าใจก็พยายามช่วยกันที่จะชี้แจงอย่างที่ท่านประธานพูด ถ้าไปทำประชาพิจารณ์ ถ้าไม่ทำความเข้าใจกับประชาชนก่อนก็คงจะมีปัญหาแน่นอน ท้ายที่สุดที่ผมอยากฝากไว้ก็คืออะไรก็ตามที่เราบรรจุไว้ ถ้ามันมีเหตุมีผลมีหลักวิชามันโต้แย้งไม่ได้ คนที่จะมาแก้ไขจากเราก็ไม่มีความชอบธรรม แล้วถ้าเราอะไรที่มันไม่ถูกต้องคนที่มาแก้ไขก็จะมีความชอบธรรมที่จะทำสิ่งเหล่านั้น ก็ขอให้กำลังใจ แล้วก็ขอบคุณท่านประธาน ขอบคุณมากครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเทียนฉาย กีระนันทน์ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญดอกเตอร์ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ๒๐ นาที ครับ

นายธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ : กราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพทุกท่าน

อันดับแรกผมก็คงกล่าวในนามพวกเราแล้วกัน ใช้คำว่า พวกเรา ขอแสดงความเสียใจกับประชาชนที่ประเทศเนปาล เพราะขณะที่เรากำลังพิจารณารัฐธรรมนูญของประเทศไทย เมื่อเวลาประมาณบ่ายโมง ๑๑ นาที เกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ ความแรงของแผ่นดินไหวถึง ๗.๙ ริกเตอร์ (Richter) ในพื้นที่ที่ห่างจากกรุงกาฐมาณฑุ อันเป็นเมืองหลวงของประเทศเนปาลเพียง ๘๐ กิโลเมตร มีรายงานความเสียหายเข้ามาอย่างมากมาย เพราะฉะนั้นในนามของพวกเรา ก็ขอแสดงความเสียใจต่อประชาชนชาวเนปาลทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วยครับ

และอีกอันหนึ่งที่กลับเข้ามาซึ่งจริง ๆ ก็เป็นเรื่องที่ผมอยากจะพูดถึงอยู่แล้วในประเด็นแรก ก็คือภัยพิบัติ คือไม่ว่าเราจะทำอะไรการเมืองจะอะไร ปัจจุบันมันอยู่ในยุคที่หลายคนบอกว่า ธรรมชาติเอาคืน เพราะฉะนั้นในส่วนนี้ผมพยายามจะหาดูว่ารัฐธรรมนูญของเรากล่าวกันถึงเรื่องภัยพิบัติอยู่บ้างหรือเปล่า ก็ยังค้นไม่เจอ ผมก็เลยฝากทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่าแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ คงจะต้องพูดถึงว่ารัฐต้องทำการปกป้องหรือคุ้มครอง หรือจะพัฒนา หรืออะไรก็ตามที่จะป้องกันให้ประชาชนชาวไทยและแก้ไขเยียวยาประชาชนชาวไทยจากผลของภัยพิบัติที่ถ้าเกิดเกิดขึ้นครั้งหนึ่งมันเปลี่ยนทุกอย่าง ผมทราบดีเพราะว่าในช่วงสึนามิอันเป็นภัยพิบัติที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ผมก็อยู่ที่นั่นตลอด ตอนนี้กลับเข้ามาถึงเนื้อหาที่สำคัญที่สุดก็คือว่า ผมกำลังจะพูดถึงเรื่องที่หลายต่อหลายคนที่เราพูดกันก็ครอบคลุมเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านที่ผมกำลังจะพูด ทะเลครับท่านประธาน วันนี้ก็อุตส่าห์ใส่เสื้อปลาของไทย เอามาให้ท่านประธาน แล้วก็คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญดูว่าในแผ่นดินไทยมันไม่ใช่มีแต่แผ่นดินอย่างเดียว โลกของเราเกิดมาประมาณเมื่อ ๔,๖๐๐ ล้านปีก่อน ทะเลเกิดมาเมื่อประมาณ ๔,๓๐๐ ล้านปีก่อน สิ่งมีชีวิตของเราเกิดขึ้นในท้องทะเล และทะเลก็คืออนาคตของมนุษยชาติทั้งหมด อนาคตอย่างไรคนทั้งโลกมองเห็นครับท่านประธาน มองเห็นเพราะว่าวันเอิร์ธ เดย์ (Earth day) ที่เพิ่งผ่านมาได้ ๒-๓ วันก่อน แคมเปญ เอิร์ธ เดย์ (Campaign earth day) หรือวันคุ้มครองโลกของปีนี้ ก็คือปกป้องโลกสีคราม ----------

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ธัญรดา ๙๒/๑

ทะเลมีพื้นที่ ๒ ใน ๓ ของโลกทั้งหมด มีพื้นที่รวมกันประมาณ ๓๖๐ ล้านตารางกิโลเมตร ซึ่งใหญ่โตมหาศาลถ้าเทียบกับประเทศไทย ประเทศไทยมีพื้นที่เท่าไร ๕๑๓,๑๒๐ ตารางกิโลเมตร นั่นคือพื้นที่ของประเทศไทยที่เราคิดกัน ที่เราพูดกันมาตลอดเวลาหลายต่อหลายวัน เรากำลังพูดถึงพื้นที่ ๕๐๐,๐๐๐ กว่าตารางกิโลเมตร แต่จริง ๆ ถ้าเกิดเรามองว่าประเทศไทยได้ประโยชน์จากอะไรบ้าง ประชาชนชาวไทยได้ประโยชน์จากอะไรบ้าง เราไม่ได้พูดถึงพื้นที่ ๕๐๐,๐๐๐ กว่าตารางกิโลเมตร เพราะเราลืมจังหวัดที่ ๗๘ จังหวัดที่ ๗๘ มีพื้นที่ ๓๕๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ประเทศไทยจริง ๆ มีพื้นที่มากกว่า ๘๖๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร แต่เราหลงลืมจังหวัดที่ ๗๘ ของเราไป จังหวัด ๗๘ ของเราคือจังหวัดที่เรียกกันว่า ทะเล พื้นที่ชายฝั่ง ๒,๘๐๐ กิโลเมตร ๒๓ จังหวัดชายฝั่งทะเล ประชากร ๒๐ ล้านคน นั่นก็คือสิ่งที่เราเรียกกันว่าจังหวัดที่ ๗๘ จังหวัดที่ ๗๘ ที่ทำให้เกิดผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล มหาศาล มหาศาลแค่ไหนครับ สภาความมั่นคงแห่งชาติทำการศึกษาพบว่าผลประโยชน์แห่งชาติที่เกิดขึ้นในทะเลประมาณ ๒๔ ล้านล้านบาท อันนี้คือข้อมูลชัดเจนจากสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๒๔ เติม ล้าน เข้าไป ๒ ตัว เราเริ่มใช้ทะเลมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติครั้งแรก เราใช้ในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของประมง ท่องเที่ยว พลังงาน ขนส่ง การพัฒนาชายฝั่ง ปัญหาก็คือว่าเราใช้อย่างไร แนวคิดของเราชัดเจนว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิในการใช้ทรัพยากร เข้าถึงทรัพยากร แต่สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนอีกเช่นกันก็คือมันไม่เป็นเช่นนั้น เราพูดกันถึงความเหลื่อมล้ำมากมายบนแผ่นดิน แต่ทราบไหมครับว่าความเหลื่อมล้ำมากมายเกิดขึ้นในทะเลมากเสียยิ่งกว่าในพื้นดิน เพราะเราไม่เห็น เพราะไม่มีใครไปตรวจสอบ เพราะไม่มีใครไปติดตาม ความเหลื่อมล้ำในรูปแบบต่าง ๆ ความเหลื่อมล้ำนี่ผมแบ่งเป็น ๔ ขั้นตอนง่าย ๆ คนรวยเข้าถึงทรัพยากรเป็นสมบัติของชาติมากได้กว่าคนจน นั่นคืออันแรก คนจนก็เสียโอกาส แต่คนจนเหล่านั้นไม่ใช่คนที่เสียโอกาสมากที่สุด เพราะว่ามันจะมีความเหลื่อมล้ำอีกอันหนึ่งที่เราไม่ได้พูดถึงกันเลย ความเหลื่อมล้ำของคนยุคนี้กับคนยุคหน้า เรากำลังใช้ประโยชน์ของทรัพยากรอันเป็นลูกหลานของเรา การลดความเหลื่อมล้ำไม่ได้มองเฉพาะคนรุ่นเรา ต้องมองถึงคนรุ่นหน้าด้วยว่าเรากำลังเอาเปรียบลูกหลานของเราหรือเปล่า ตรงนั้นคือจุดที่สำคัญที่ผมอยากฝากไว้อย่างชัดเจนในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งที่เกิดขึ้นมันชัดเจนอยู่แล้วว่าเรากำลังเอาเปรียบ เพราะว่าเราเป็นคนรุ่นนี้ เราใช้อะไรบ้าง

ประมงเราใช้ตั้งแต่ทรัพยากรมีปลาจับ ๑ ชั่วโมง เราได้ปลามากกว่า ๓๐๐ กิโลกรัม ปัจจุบันหรือครับ ๘ กิโลกรัม

ในเรื่องของการท่องเที่ยวเราก็เห็นอยู่อย่างชัดเจน ใน ๓ เดือนที่ผ่านมามีหน้าผมโผล่ไปตามที่ต่าง ๆ ตรงโน้นตรงนี้ เพราะมันชัดเจนว่าการท่องเที่ยวของประเทศไทยกำลังเกิดปัญหา ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ ว่าถ้าเกิดต้นไม้ที่เขาใหญ่โดนตัดไป ๗๐ เปอร์เซ็นต์ใครจะไม่ทราบบ้าง ใครจะไม่ออกมาร้องแรกแหกกระเชอบ้าง ปะการังที่เกาะตาชัยตายไป ๗๐ เปอร์เซ็นต์ นี่คือข้อมูลของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เรายังไม่ทราบเลยห่างจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติไปแค่ไม่กี่เมตร เราก็ยังไม่ทราบ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ชัดเจนว่าทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ โดนทำลายอย่างมากมายในท้องทะเล และเรากำลังบอกว่าการท่องเที่ยวคือความหวังของพวกเรา หวังอะไรถ้าเกิดมันไม่มีอะไรเหลือ การท่องเที่ยวทางทะเลคือการท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดของประเทศนี้ ----------

รายได้เฉพาะ ๖ จังหวัดในฝั่งอันดามันเท่ากับ ๑ ใน ๓ ของรายได้การท่องเที่ยวทั้งประเทศ แต่เรากำลังเอาอะไรไปแลกกับสิ่งเหล่านั้น ในเรื่องของพลังงาน ในเรื่องของการขนส่งทางทะเล เราก็จะเห็นได้ในอดีตที่ผ่านมา ยกตัวอย่างเช่นอุบัติเหตุ ซึ่งไม่มีใครผิด ไม่มีใครอยากให้มันเกิด แต่สิ่งที่ผมต้องการจะชี้ให้เห็นก็คือว่าเรามีปัญหาอย่างมากมายในการรับมือกับอุบัติเหตุเหล่านั้น เพราะฉะนั้นทั้งหมดที่กล่าวมา มันก็ยังพูดถึงเรื่องของการพัฒนาชายฝั่ง เรื่องของชุมชน ผมเพิ่งไปประชุมมาหลายต่อหลายอันจะสร้างโรงไฟฟ้า จะสร้างท่าเรือน้ำลึก แต่ละที่มันมีปัญหาทั้งนั้น หาที่ลง ลงตรงไหน เราจะพัฒนาตรงโน้น ตรงนี้ ตรงนั้น ผมไม่ได้มีความขัดแย้งใด ๆ กับการพัฒนา ผมต้องเรียนให้ทราบว่าผมเกิดที่ใจกลางกรุงเทพฯ ผมเป็นเด็กซอยทองหล่อ ถนนเอกมัย ตรงข้ามบ้านผมก็มีความบันเทิงอยู่ทุกวัน แต่ผมกำลังบอกว่าขณะที่เรากำลังพูดกันถึงเรื่องการปรองดอง ปรองดองของเราก็คือปรองดองทางการเมือง แต่ปัญหาสำคัญที่เกิดมากที่สุด คือสงครามแย่งชิงทรัพยากรที่เกิดขึ้นทุกจุดครับท่านประธาน ต่อให้การเมืองปรองดองกันให้หมด ทุกสีทุกฝ่ายเข้ามาร่วมกันหมด สงครามแห่งนี้ก็จะเกิดต่อไป ก็คือสงครามแย่งชิงทรัพยากร สงครามเพื่อปากท้อง ถ้าเกิดรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่สามารถจะสร้างความปรองดองให้กับทุกฝ่ายที่จะเข้ามาใช้ทรัพยากรได้ ต่อให้ไม่มีความขัดแย้งทางด้านการเมือง ประเทศนี้ก็ยังคงมีปัญหา เพราะฉะนั้นความเหลื่อมล้ำผมพูดไปแล้วคนรุ่นนี้คนรุ่นหน้า การปรองดองผมพูดไปแล้วว่าอย่ามองเฉพาะเรื่องการปรองดองเฉพาะด้านการเมืองที่ใหญ่กว่านั้นและฝังรากลึกมานานตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ มาจนถึงปัจจุบันนี้ ก็คือความปรองดองในการใช้ทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรทางทะเล ซึ่งผมเข้ามาเกี่ยวข้องโดยตรง ปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น สังเกตได้ชัดเจน ง่าย ๆ คือมันแทบจะไม่ต้องใช้ตัวเลขข้อมูล มันมองเห็นทั่วไป การประมง เราก็คงจะพอทราบว่าการประมงของเราเพิ่งโดนใบเหลือง จนถึงท่านนายกรัฐมนตรีต้องมาพูดหลายต่อหลายครั้งในเรื่องของการประมง ไอยูยู : อิลลีกอล อันรีพอร์ตเทด อันเรกกูเลตเทด (IUU : Illegal Unreported Unregulated) แปลภาษาไทยง่าย ๆ ก็คือไม่รู้เรื่องอะไรเลย ไม่ทำอะไรเลย จบ เพราะฉะนั้นตรงนั้นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามันมีปัญหาอยู่มากมายมหาศาล

ผมยกอีกประเด็นหนึ่งเรื่องขยะ ขยะทราบไหมครับ ประเทศไทยเราทิ้งขยะลงทะเล เขามีหน่วยงานของสากลมาประเมิน อันดับ ๖ เราทิ้งขยะลงทะเลปีละ ๑.๓ ล้านตัน เคราะห์ดีที่มีอันดับ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ เคราะห์ร้ายที่ถ้าเกิดนับอันดับ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕

นับมันทุกอันดับก็ได้ นับกับหัวประชากร เรากลายเป็นอันดับหนึ่ง จีนทิ้งอยู่ ๓,๐๐๐,๐๐๐ กว่าตัน แต่จีนมีกี่คน นั่นคือสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น เพราะฉะนั้นผมขอใช้คำชัดเจนว่าสิ่งที่เรากำลังทำมาตลอดเวลากับท้องทะเล จังหวัดที่ ๗๘ ของเรา เรามีปัญหาอย่างหนัก เพราะฉะนั้นมันก็เลยต้องมา ความหวังของเราก็อยู่ที่รัฐธรรมนูญ ผมยืนยันอย่างมั่นใจว่าสนับสนุนเต็มที่สำหรับรัฐธรรมนูญใด ๆ ก็ตามที่เห็นความสำคัญและคิดจะแก้ปัญหาเรื่องนี้ เพราะมันไม่มีทางจะถอยอีกแล้ว ผมเห็นด้วย ผมสนับสนุนมาตรา ๙๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่มีเรื่องท้องทะเลเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เรื่องของความหลากหลายทางชีวภาพที่ก็เกี่ยวข้องกับท้องทะเลอย่างชัดเจน ครั้งนี้เรากำลังพูดถึงเรื่องหมวดปฏิรูป หมวดปฏิรูปในมาตรา ๒๘๗ ครับ มีเรื่องเกี่ยวกับทะเลอยู่ ๒ เรื่อง เรื่องแรกคือกฎหมายพื้นที่คุ้มครองทางทะเล ผมต้องเรียนว่า สปช. ทางคณะอนุกรรมาธิการปฏิรูปการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และหน่วยงานอื่น ๆ ก็ได้ทำการประชุมร่วมกันหลายครั้ง ไม่ว่าจะเป็นกรมประมง ไม่ว่าจะเป็นกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สำนักนโยบายและแผน สิ่งแวดล้อมแห่งชาติก็ส่งตัวแทนมา ซึ่งพวกเราก็เห็นสอดคล้องกันว่าถ้าเกิดเราไม่สามารถจะจัดพื้นที่คุ้มครองให้มันสอดคล้องกันให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน มันก็เกิดปัญหาอย่างมากมายมหาศาล นั่นก็คือ ๑ ในทางแก้ของเรา ------

กฎหมายนี้ไม่ได้ออกแบบเพื่อเราจะมีองค์กรใหม่ หรือจะไปทับอุทยานแห่งชาติ หรือจะไปใด ๆ ทั้งสิ้น มันเป็นการช่วยทำให้เกิดมาตรฐานขึ้น ในส่วนนี้ผมเน้นย้ำนะครับ ไม่มีองค์กรใหม่ ไม่มีอำนาจใหม่ ไม่มีอะไร มันเป็นกฎหมายในเชิงนโยบายที่จะทำให้เกิดมาตรฐานเดียวกัน เพราะฉะนั้นผมสนับสนุนคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเต็มที่ที่มีเรื่องของพื้นที่คุ้มครองทางทะเลปรากฏขึ้นมา

ในอีกเรื่องหนึ่งที่ปรากฏขึ้นมาก็คือการจัดเขตใช้ประโยชน์ทางทะเล ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก เป็นเรื่องใหญ่มากถึงขนาดที่พอไปประชุมพูดคุยกันแล้วแต่ละคนก็ตกใจ อาจารย์จะทำผังทะเลหรือ ผมก็บอก ไม่ใช่ อาจารย์ กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ผมเพียงแค่ว่าผมสนับสนุนแนวความคิดนี้ เพราะที่ผ่านมาทั้งหมดนี้เราใช้ประโยชน์จากทะเลโดยที่ไม่มีแนวทาง ไม่มีผัง ไม่มีเขตการใช้ประโยชน์ ไม่มีใด ๆ เลย เราใช้ประโยชน์ในลักษณะเดียวกันว่าใครรวยคนนั้นได้ จากนั้นเราก็ไปเยียวยา ภาครัฐก็ไปเยียวยาคนจน ซึ่งมันไม่ได้ครับ ๒๐ ล้านคนถามว่าคนรวยมีกี่คน มันไม่ได้ เพราะฉะนั้นผมสนับสนุนกลไกองค์กร ชุมชน หรือใด ๆ ก็ตามที่จะสามารถทำให้เกิดสิทธิที่ชัดเจน ลดความเหลื่อมล้ำที่ชัดเจน แต่ทั้งหมดทั้งหลายทั้งปวงนั้นมันก็ต้องมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ผมสนับสนุนยุทธศาสตร์แห่งชาติล้านเปอร์เซ็นต์ แล้วขอตบมือให้กับคนที่คิดคำนี้ปรากฏขึ้นมาอยู่ในร่างรัฐธรรมนูญ แต่ผมกำลังถามว่ายุทธศาสตร์แห่งชาติจะเกิดขึ้นได้อย่างไรถ้าเกิดเรายังรู้ว่า ๓๕๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตรของเราไม่มีแผน ไม่มีอะไรเลย ทำกันไปคนละทิศ ทำไปคนละทาง พินาศกันจนถึงทุกวันนี้ เพราะฉะนั้นการจัดเขตใช้ประโยชน์ทางทะเล กฎหมายพื้นที่คุ้มครองทางทะเล ทั้งหมดนั้นก็คือเสริมสร้างยุทธศาสตร์ชาติให้มันเป็นจริง เพราะชาตินี้จะไปข้างหน้าไม่ได้ หากปราศจากผลประโยชน์ ๒๔ ล้านล้านบาท หากปราศจากความสุขของทะเลที่ให้กับคน ๖๕ ล้านคน มันจำเป็นต้องไปด้วยกัน โดยอาศัยกลไกต่าง ๆ ที่เรามีสมัชชาพลเมืองหรืออะไร ผมสนับสนุนทั้งนั้น เพราะมันมาถึงจุดสุดท้าย ผมสนับสนุนการปฏิรูปในเกือบทุกมาตราที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา วิทยาศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม เกษตร กีฬาหรือต่าง ๆ เพราะทะเลแทรกซึมเข้าไปอยู่ในทุกมาตราครับ วัฒนธรรม แหล่งโบราณคดีใต้น้ำก็มีอยู่มากมายมหาศาลในทะเล กีฬา กีฬาทางน้ำ แข่งเรือใบต่าง ๆ อยู่ในทะเลทั้งนั้น โดยไม่ต้องพูดถึงเศรษฐกิจที่แน่นอนว่าอยู่ในทะเล หรือแม้เรื่องการเกษตรที่ชัดเจน เรื่องของประมงแล้วเรื่องอื่น ๆ เรื่องวิทยาศาสตร์ ผมก็คือนักวิทยาศาสตร์ทางทะเล

เพราะฉะนั้นมันอยู่ในแทบทุกมาตรา ผมสนับสนุนทุกมาตรา แล้วผมขอพูดง่าย ๆ ว่า ขณะที่คนทั้งโลกเห็นความสำคัญของท้องทะเล ทะเลของเรากำลังจะตายครับท่านประธาน ผลประโยชน์ของพวกเรากำลังจะจบ ข้อมูลทั้งหมดที่แสดงออกมา ๔๐ ปี ตาที่เห็นทะเลมา ๔๐ ปี ผมลงทะเลครั้งแรกตั้งแต่ ๖ เดือนผมบอกให้ด้วย ไปที่หัวหิน ผมเห็นมาตลอด ๖ เดือน อาจจะจำไม่ได้ แต่ ๖ ขวบจำได้ เพราะฉะนั้นผมบอกได้ว่าเรากำลังจะตาย และถ้าเกิดเราไม่ทำอะไรสักอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้น มันแก้ไม่ได้ครับ ประมงใบเหลืองท่านนายกรัฐมนตรีจะใช้มาตรา ๔๔ หรืออะไร มันก็ยังแก้ไม่ได้ เพราะกลไกมันลำบากลำบนมาหลายปีแล้ว มันไม่ใช่เรื่องกฎหมายอย่างเดียว มันเป็นกลไกพื้นฐาน มีอะไรต่าง ๆ ทั้งหมด เพราะฉะนั้นในเรื่องของการปฏิรูปพื้นฐานที่บรรจุอยู่ในร่างรัฐธรรมนูญ มันถึงมีความสำคัญมากในการสร้างกลไกต่าง ๆ เราไม่ได้ทำกฎหมาย เพราะกฎหมายไม่สามารถจะทำให้ลูกหลานเรามีปลากิน ทำให้มีอาหารกิน เรากำลังปรับปรุงกลไกต่าง ๆ โดยอาศัยใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดเครื่องมือที่จะทำให้เกิดความสุขอย่างชัดเจนกับลูกหลานเรา นั่นคือเป้าหมายหลัก กฎหมายจะเปลี่ยนเท่าไรก็ตามสบายเถิด แต่สิ่งที่เป็นความจริง คือปาก ท้อง ตา เราเห็นอะไร เรากินอะไร เพราะฉะนั้นทั้งหมดที่เรากำลังพูดวันนี้คือเครื่องมือ เครื่องมือที่ทำให้ความสุขมันเกิดขึ้น ไม่ใช่ความเศร้า เพราะฉะนั้นไม่ว่าใครจะตั้งชื่อรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่าอะไร ผมมั่นใจว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เจือสีคราม มันเจือสีครามนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญไปประชุมร่วมกันที่พัทยา สีครามมันแทรกซึมมาจังหวะนั้น ----------

ผมเพียงหวังว่าจนถึงวันสุดท้ายวันที่รัฐธรรมนูญอันเป็นความหวังของพวกเราชาวไทยทั้งหมดออกมา สีครามมันยังไม่หาย มันจะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับ ๓๕๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร จังหวัดที่ ๗๘ ผลประโยชน์ของชาติที่จะสืบทอดถึงลูกหลาน ผมสนับสนุนทุกประการในหมวดปฏิรูปเอาให้ชัดเจน และผมสนับสนุนมาตรา ๑๐๒ ที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นกับคนรักทะเล ซึ่งไม่ใช่มีผมคนเดียว ผมทำงานด้านนี้มา ๓๐ ปี ผมมั่นใจอย่างเดียวเท่านั้นว่าคนไทยรักทะเล และทุกประเด็นที่ผมออกมา ยกตัวอย่างเช่น จดหมายเปิดผนึกที่ผมเขียน มีคนอ่านเป็นล้านวิว (View) ถ้าเกิดบอกว่าคนในประเทศนี้ไม่สนใจทะเล ผมเลิกทำงานไปนานแล้ว กลับไปสอนหนังสืออย่างเดิม ไม่ต้องทำอะไรเลย เป็นข้าราชการคนหนึ่งทั่วไป แต่สิ่งที่ทำอยู่ทุกวันนี้เพราะว่าเชื่อ แล้วก็มีความรู้สึกเหมือนกับคนที่รักทะเลไทยทุกคน ไม่ใช่เป็นล้าน ๆ คน คือเราเจ็บมาเยอะแล้ว แล้วแค้นมาเยอะแล้ว ความหวังครั้งสุดท้ายของเราอยู่ที่นี่ วันนี้ในสภาแห่งนี้ เพราะฉะนั้นผมก็เลยฝากความหวังอย่างชัดเจนว่าในนามของผมและผมมั่นใจว่าท่านผู้ชมทางบ้านอาจจะเคยจีบสาวริมทะเล นั่งดูปูลมตั้งแต่เด็ก จีบสาวในวัยรุ่น ไปเที่ยวทะเล ไปทำงานที่ทะเล ทุกคนจะยินดีสนับสนุนรัฐธรรมนูญฉบับนี้หากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ลืมสีคราม ไม่ลืมความหวังของลูกหลาน ปากท้องของคนในรุ่นนี้ หากรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญเจือโลกสีคราม ผมยินดีและมั่นใจว่าคนเป็นล้าน ๆ คนจะสนับสนุนรัฐธรรมนูญฉบับนี้ และนี่ก็คือรัฐธรรมนูญฉบับแรกในประวัติศาสตร์ที่แสดงออกให้เห็นชัดเจนว่าประเทศนี้มีทะเล และเราจะไม่ยอมให้ทะเลของประเทศนี้ตายอีกแล้ว ขอบคุณครับท่านประธาน

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญ พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์ ท่านมีเวลา ๒๐ นาทีครับ

พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์ : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ กระผม พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ลำดับที่ ๒๔๑ ผมขอเสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญภาค ๔ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ ว่าด้วยการปฏิรูปด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะของมาตรา ๒๘๒ (๘) ซึ่งเกี่ยวกับงานตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขออนุญาตกล่าวถึงเมื่อวานนี้ กระผมต้องขอกราบขอบพระคุณท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ได้แก้ไขข้อความที่พิมพ์ผิด ในร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๒ (๘)

ในเรื่องการสอบสวน จากที่กำหนดไว้ว่าปรับปรุงระบบงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระ แยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยได้กรุณาตัดคำว่า แยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติออก เหลือเพียง ปรับปรุงระบบงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระ ซึ่งผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งในการตัดคำดังกล่าวออก เนื่องจากภารกิจหลักของตำรวจนั้นมีหน้างานอยู่ ๒ ด้าน คือ งานป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้น และงานสืบสวน สอบสวนเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น หน้างานทั้ง ๒ ด้านนี้เกี่ยวข้องอยู่กับเนื้อหาที่เป็นการกระทำผิดในเนื้อหาเดียวกัน ในทางปฏิบัติจึงแยกออกจากกันไม่ได้ และในทางกฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็เช่นกันไม่อาจแยกออกจากกันได้ ในปีที่ผ่านมาการกระทำผิดที่เกี่ยวกับคดี เกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สิน เกิดขึ้นประมาณ ๗๐,๐๐๐ กว่าคดี ได้ตัวผู้ต้องหากว่า ๔๐,๐๐๐ คน กรณีคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย เช่น การพนัน อาวุธปืน ยาเสพติด เกิดขึ้น ๕๐๐,๐๐๐ กว่าคดี การดำเนินคดีอาญาเหล่านี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยการทำงานของตำรวจ ๒๐๐,๐๐๐ กว่าคนครับ ไม่ใช่ทำกันแค่พนักงานสอบสวนที่มีกันอยู่ประมาณ ๑๑,๐๐๐ คน การดำเนินการสืบสวนคดีอาญาของตำรวจนั้นทำกันเป็นทีม ทำกันเป็นกลุ่ม ทำกันเป็นระบบ ตำรวจมีการพัฒนาเรื่อยมา แยกสายงานต่าง ๆ ออก เป็นสายสืบสวนบ้าง สายสอบสวนบ้าง สายป้องกันปราบปรามบ้าง สายธุรการทางคดี รวมทั้งสายนิติวิทยาศาสตร์ ----------

การแยกสายงานดังกล่าวนั้นเป็นเพียงการจัดแบ่งงานภายในของตำรวจเองเพื่อสร้างทักษะ สร้างความเชี่ยวชาญในงานแต่ละด้านนั้นเพื่อให้กระบวนการสอบสวนคดีอาญาทั้งระบบของตำรวจมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการสอบสวนไม่สามารถแยกเจ้าหน้าที่สายงานต่าง ๆ ออกจากกันได้ ในคดีแห้ง เช่น คดีหมิ่นประมาท คดียักยอก คดีฉ้อโกง พนักงานสอบสวนอาจทำไปฝ่ายเดียวก็ได้ เนื่องจากมีการสอบปากคำพยานไม่กี่ปาก ตรวจสอบพยานเอกสารไม่มากนัก แต่ถ้าเป็นคดีอุกฉกรรจ์ คดีที่ต้องขยายผล คดีที่มีผู้ร่วมกระทำผิดเป็นจำนวนมากต้องบูรณาการทำงานร่วมกันเป็นทีม สายสอบสวน สายสืบสวน การใช้เทคโนโลยีในการที่จะรับทราบข้อเท็จจริงหรือในการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ รวมทั้งการปิดล้อม ตรวจค้น ตรวจจับต่าง ๆ ของสายปราบปรามเพื่อนำตัวผู้กระทำผิดไปฟ้องร้องดำเนินคดี ทั้งหมดนี้สำเร็จลงได้เป็นเรื่องที่ร่วมกันทำงานของตำรวจสายงานต่าง ๆ ทั้งหมดครับ การปฏิรูปงานตำรวจนี้ จริง ๆ แล้วก็สามารถทำได้ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเองโดยไม่ต้องแยกสายงานสอบสวน หรือระบบงานสอบสวนออกไป กระผมเคยเสนอแนวทางโดยได้จัดทำเป็นเอกสาร ฉบับลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘ รวม ๑๓ หน้า เสนอต่อคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญไว้ รายละเอียดจะปรากฏอยู่ในเอกสารที่ผมขออนุญาตท่านประธานถ่ายแจกที่ประชุมไว้ ตัวอย่างของการปฏิรูปที่เสนอไว้ เช่น การจัดให้มีสายงานสอบสวนหรือแท่งตำแหน่งของพนักงานสอบสวนให้เป็นตำแหน่งที่เลื่อนไหลได้อย่างเหมาะสมตามความสำคัญ สลับซับซ้อน ยุ่งยากของคดี เลื่อนไหลไปได้จนถึงตำแหน่งในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปรับปรุงระบบคุณภาพคุณสมบัติของพนักงานสอบสวนให้เหมาะสมกับคดีที่เกิด ให้หัวหน้ากลุ่มในสายงานสอบสวนในแต่ละระดับเป็นหัวหน้าสายงานในการทำความเห็นในแต่ละคดีนั้นด้วยกันเอง จัดให้มีระบบการรับคดี ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ เพิ่มศักยภาพในการสืบสวน สอบสวนที่เที่ยงตรง รวดเร็วและเป็นธรรม เน้นสถานีตำรวจให้มุ่งงานทางด้านการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นหลัก ลดภาระการสอบสวนดำเนินคดีในระดับสถานีลง และปรับปรุงระบบงานด้านป้องกันปราบปราม การสืบสวน สอบสวน นิติวิทยาศาสตร์ให้มีความเป็นอิสระทั้งในการปฏิบัติหน้าที่และมีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะใช้ในการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งที่เป็นธรรม บัญญัติเอาไว้โดยละเอียดไว้ในกฎหมาย ใช้หลักอาวุโสใช้แบบการประเมินผลที่วัดผลการทำงานที่เป็นวิทยาศาสตร์ ตรวจสอบได้อย่างเป็นรูปธรรม

เพื่อให้ได้ตำรวจที่ดีที่มีความสามารถเข้าทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ การปฏิรูปดังกล่าวในสำนักงานตำรวจแห่งชาติสามารถทำได้เองโดยไม่ต้องแยกสายงานใดสายงานหนึ่งออกไปจากตำรวจ

การปฏิรูปในร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๘๒ (๘) นอกจากเรื่องการสอบสวนดังกล่าว ผมขออนุญาตเห็นว่ามีอยู่ ๔ ประเด็น จะขออนุญาตเรียนท่านประธานเพื่อเสนอความเห็นต่อคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณาในด้านของถ้อยคำที่นำมาใช้กำหนด เนื่องจากเป็นเรื่องที่ตำรวจ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องนำไปปฏิบัติและนำไปใช้ปฏิรูป และโดยเฉพาะงานส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องอยู่กับการดำเนินคดีอาญา ซึ่งต้องใช้ความระมัดระวังในการนำข้อความที่กำหนดนี้ไปใช้ หลักการและถ้อยคำควรต้องชัดเจน ไม่เข้าใจคลาดเคลื่อนให้เป็นอื่นไปได้

ในประเด็นแรก ตามข้อความที่กำหนดไว้ว่า ให้โอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของตำรวจไปให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการนั้น คำว่า ภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลัก ที่ให้โอนไปนี้มีปัญหาว่าหมายถึงอะไร โดยถ้อยคำแล้วจะมีความหมายแค่ไหน เพียงใด ผมเห็นว่าภารกิจหลักของตำรวจจะเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดที่มีโทษทางอาญา หน้างานอยู่ ๒ ด้าน เท่าที่กล่าวถึงไปแล้ว คืองานป้องกันไม่ให้มีการกระทำความผิดและงานด้านสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดีเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น ตำรวจมีภารกิจหลักอยู่ ๒ หน้างานนี้เท่านั้นและเกี่ยวเนื่องกันอยู่ ภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักที่เขียนไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะให้หมายถึงภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากงาน ๒ ด้านนี้หรือไม่ หรือจะให้มีความหมายลึกลงไปถึงลักษณะความผิดที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้นที่จะให้ถือเป็นภารกิจหลักของตำรวจ หรือในส่วนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาฉบับต่าง ๆ ไม่ถือเป็นภารกิจหลักใช่หรือไม่ อย่างไร ----------

หรือจะถือเอาเฉพาะกฎหมายที่บัญญัติให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไว้ในกฎหมาย เช่น ป่าไม้ ศุลกากร สรรพสามิต เหล่านี้ให้หมายถึงภารกิจที่ไม่ภารกิจหลักที่ให้โอนไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำการสืบสวน สอบสวน จับกุมดำเนินคดี ใช่หรือไม่ ข้อความที่กำหนดไว้โดยใช้แต่เพียงคำว่า ภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลัก แค่นี้น่าจะสื่อไปไม่ถึง ไม่ชัดเจนพอ คำว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก็เช่นกันที่กำหนดให้รับโอนภารกิจไป ก็ควรต้องขยายความไว้ให้ชัด เนื่องจากการกระทำความผิดในบางลักษณะจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วย ตัวอย่างเช่น ความผิดที่เกี่ยวกับรถยนต์ การไม่ต่อ พ.ร.บ. การไม่ต่อภาษีรถยนต์ เป็นหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบก หากรถยนต์ดังกล่าวหลีกเลี่ยงภาษีนำเข้ามาโดยผิดกฎหมาย ก็เป็นหน้าที่ของกรมศุลกากร ถ้าผู้ขับขี่ทำผิดกฎจราจร ไม่มีใบขับขี่ ฝ่าฝืนสัญญาณไฟ จอดรถผิดที่ก็เป็นหน้าที่พนักงานจราจรและถ้าใช้รถยนต์คันดังกล่าวในการกระทำผิดอื่นด้วย เช่น ขนไม้เถื่อน ขนสินค้าหนีภาษี ขนยาเสพติด ขนแรงงานคนต่างด้าว หรือแม้กระทั่งมีอาวุธปืนอาวุธระเบิดอยู่ในรถ ก็จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่หลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานเหล่านี้มีปัญหาว่าจะต้องกำหนดให้แยกกันไปจับกุม แยกกันไปสืบสวน สอบสวน แยกกันไปรับผิดชอบเฉพาะในแต่ละข้อหาที่เป็นหน้าที่ของตนเท่านั้นใช่หรือไม่ หรือจะให้หน่วยงานใดหน่วยหนึ่งเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบทั้งหมดทุกข้อหา หรือเฉพาะในกรณีที่มีหลายข้อหาเช่นนี้ให้ตำรวจรับไปดำเนินการเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่นนี้จะสามารถนำไปปฏิรูปได้ทุกแบบตามความเหมาะสมใช่หรือไม่ อย่างไร ไม่ขัดกับความที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช่หรือไม่

การให้โอนภารกิจของตำรวจไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันมีกฎหมายบัญญัติอยู่แล้ว ๒ ฉบับ ฉบับแรกก็คือพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๖ และ พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ เอง มาตรา ๖ ๒ ที่ด้วยกันครับ บัญญัติไว้โดยใช้ถ้อยคำที่มีเป้าหมาย ให้โอนภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันปราบปรามผู้กระทำผิดไปเป็นของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อความในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในที่นี้ และที่ผ่านมาจากข้อกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวนี้มีการแบ่งโอนภารกิจไปแล้วตามกฎหมายดังกล่าวบางส่วน บางส่วนยังอยู่ระหว่างดำเนินการติดขัดอยู่ที่ความพร้อมของหน่วยงานที่จะรับโอนเองบ้าง ของรัฐเองบ้าง ที่ต้องสร้างระบบงานสอบสวนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ ทั้งในด้านตัวคน ประสบการณ์ เครื่องมือ และโดยเฉพาะงบประมาณที่ต้องใช้ มีงานวิจัยเรื่องนี้ไว้ค่อนข้างชัดเจน ผมขออนุญาตอ้างถึง

เช่นรายงานการศึกษาวิจัยเรื่องความเป็นไปได้ในการโอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย และคณะ เมื่อพฤศจิกายน ๒๕๕๐ ผมเห็นว่ากฎหมายที่มีอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๖ ประกอบกับ พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติ ปี ๒๕๔๗ มาตรา ๖ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และมีดำเนินการตามความเหมาะสมต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ ไม่มีความจำเป็นใดที่ต้องนำมากำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้อีกหรือถ้าประสงค์จะกำหนดไว้ ขออนุญาตให้ทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่านควรใช้ถ้อยคำที่น่าจะชัดเจนกว่านี้ โดยอาจจะปรับโดยใช้ถ้อยคำที่กำหนดไว้ในกฎหมายทั้ง ๒ มาตราดังกล่าวนี้ก็น่าจะชัดเจนขึ้น

ประเด็นต่อมามีหลายแห่งในมาตรา ๒๘๒ (๘) นี้ ที่กำหนดข้อความไว้โดยระบุถึงชื่อของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อวานนี้ทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญท่านกรุณาตัดออกไปคำหนึ่งแล้วครับ แต่ยังมีอีก ๓ แห่งในมาตรานี้ที่ยังระบุโดยใช้ชื่อว่าส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติอยู่ ที่กระผมกล่าวขึ้นมานี้ก็เพราะสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็คงไม่ใช่องค์กรอิสระหรือถูกกำหนดให้เป็นหน่วยงานตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้นจึงไม่น่าจะถูกต้องเพราะว่าในรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ที่ผ่านมาเท่าที่ผมทราบ และในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เองมาตราต่าง ๆ ไม่เคยได้กล่าวถึงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในลักษณะของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินี้ไว้เลย และถ้าจะกำหนดเรื่องสำนักงานตำรวจแห่งชาตินี้ไว้ ผมเห็นว่าควรใช้ถ้อยคำในลักษณะที่เป็นเรื่องของเนื้องานก็พอ หรือคำรวมของเนื้องานที่จะต้องปฏิรูปว่าจะให้ทำอะไร ทำอย่างไรหรือปรับปรุงอะไรก็น่าจะเหมาะสม ปกติส่วนราชการแต่ละแห่งจะให้มีหรือไม่ให้มีอำนาจจะมีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องอะไร จะใช้ชื่อส่วนราชการอย่างไรนั้นน่าจะเป็นเรื่องของกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดินหรือกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม

ประเด็นต่อมา ตามข้อความที่กำหนดว่าให้พนักงานอัยการ ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอมีอำนาจสอบสวนร่วมกับหน่วยงานด้านการสอบสวนในกรณีที่ประชาชนร้องขอความเป็นธรรม ความในลักษณะเดียวกันนี้มีปรากฏอยู่ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกันนี้ มาตรา ๒๒๘ วรรคสาม กำหนดไว้ว่า ในการสอบสวนคดีอาญาที่สำคัญให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนร่วมกับพนักสอบสวน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในส่วนที่เกี่ยวกับพนักงานอัยการนี้จะเห็นได้ว่ามีบทบัญญัติอยู่ ๒ มาตราอยู่ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน มีข้อความที่ขัดกันโดยชัดแจ้ง ทั้งถ้อยคำที่ใช้และหลักการที่กำหนดไว้ มาตราหนึ่งกำหนดไว้ว่าให้เข้าไปร่วมสอบสวนในกรณีที่ประชาชนร้องขอ อีกมาตราหนึ่งกำหนดให้เข้าไปร่วมเฉพาะที่เป็นคดีสำคัญตามที่กฎหมายบัญญัติ กระผมเห็นว่าน่าจะไม่ถูกต้องที่กำหนดไว้ในลักษณะที่ขัดกันเช่นนี้ ขอเรียนว่าการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมนั้นการตรวจสอบถ่วงดุลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนที่เป็นคู่กรณี ปัจจุบันนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้วางระบบการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการไว้ในมาตรา ๑๔๐ ถึงมาตรา ๑๔๕/๑ โดยให้ทางพนักงานสอบสวน เมื่อทำการสอบสวนเสร็จแล้วมีความเห็นเสนอส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ โดยพนักงานอัยการจะพิจารณาว่าสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องหรืออาจสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติม อันนี้เป็นระบบการตรวจสอบถ่วงดุลที่กำหนดไว้เป็นหลักการอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การกำหนดให้พนักงานอัยการเข้ามาร่วมทำการสอบสวนกับพนักงานสอบสวนแต่แรกอาจทำให้เกิดการเข้าไปชี้นำพนักงานสอบสวนในการมีความเห็นทางคดีได้ และตัวพนักงานอัยการเองก็อาจจะถูกเหนี่ยวนำให้เกิดอคติต่อพยานหลักฐานที่พบเห็นแต่แรกนั้นทำให้ขาดความเป็นธรรมในชั้นของการพิจารณาความเห็นสั่งฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา และอาจจะกลับกลายเป็นว่าคดีสำคัญบางคดีซึ่งกำหนดให้พนักงานอัยการเข้าไปร่วมสอบสวนแต่แรกนั้นจะได้รับความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมน้อยกว่าคดีปกติทั่วไปที่ต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างตรวจสอบและถ่วงดุลกันอยู่ จริงอยู่ในทางปฏิบัติของทางพนักงานอัยการอาจจะมอบหมายหรือใช้วิธีให้พนักงานอัยการเป็นคนละคนกันในชั้นการเข้าไปร่วมสอบสวนท่านหนึ่ง ในชั้นการพิจารณามีความเห็นสั่งสำนวน สั่งฟ้อง สั่งไม่ฟ้องอีกท่านหนึ่ง แต่ก็เป็นแค่ระเบียบปฏิบัติ ยังไม่ได้บัญญัติเป็นหลักการที่แน่นอนไว้ในกฎหมาย ที่สำคัญข้อความในร่างรัฐธรรมนูญมาตรานี้

ไม่ได้กำหนดหลักการตรวจสอบถ่วงดุลที่เป็นหลักการพื้นฐานในการดำเนินคดี เช่น ตามมาตรา ๑๔๐ ถึงมาตรา ๑๔๕ นี้เอาไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ แต่กลับไปเขียนในลักษณะของข้อยกเว้นขึ้นมาเอาไว้ โดยให้พนักงานอัยการเข้าร่วมทำการสอบสวนกับพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะถูกต้อง ถ้าจะใส่ข้อความเช่นนี้ผมขออนุญาตเสนอว่าควรกำหนดหลักการตรวจสอบถ่วงดุลเอาไว้ก่อน แล้วก็ใส่เป็นข้อยกเว้น และเมื่อใส่ข้อยกเว้นก็ควรจะต้องกำหนดต่อไปด้วยว่า ถ้าใช้ในลักษณะของข้อยกเว้นแต่แรกนี้แล้วจะมีหลักประกันใดที่ยังมีการตรวจสอบถ่วงดุลกันอยู่ ระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการที่จะทำให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นแก่คู่กรณีได้ ปัจจุบันคดีสำคัญบางคดีที่ต้องการให้ทางพนักงานอัยการเข้าร่วมสอบสวนแต่แรกนั้นสามารถออกกฎหมายขึ้นมารองรับวิธีปฏิบัติดังกล่าวนี้ได้อยู่แล้ว ตัวอย่างเช่น คดีพิเศษของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คดีที่เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน คดีวิสามัญ คดีองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้กำหนดรองรับไว้ให้พนักงานอัยการเข้าไปร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนได้แต่แรก ฉะนั้นเมื่อมีกฎหมายลักษณะนี้ให้ทำได้ จึงไม่มีความจำเป็นใดที่จะต้องกำหนดข้อความในลักษณะดังกล่าวนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญอีกครับ

ประเด็นที่ ๔ ซึ่งเป็นประเด็นสุดท้าย กระผมขออนุญาตข้อความที่กำหนดไว้ว่าให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีอำนาจสอบสวนร่วมกับหน่วยงานด้านการสอบสวนในกรณีมีประชาชนร้องขอความเป็นธรรม การกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอเข้ามามีส่วนร่วมในการสอบสวนนี้ อาจจะเห็นว่าเพื่อเป็นการโปร่งใสและเกิดเป็นธรรมต่อคู่กรณีได้ แต่ก็ไม่น่าจะสมเหตุสมผล เพราะหลักการในประเด็นต่าง ๆ ที่ผ่านมาของมาตราเดียวกันนี้ ต้องการให้พนักงานสอบสวนมีความเป็นอิสระในการพิจารณาคดีแล้วก็พยายามที่จะกำหนดว่าไม่ให้มีการแทรกแซง แม้กระทั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นตำรวจเองก็จะกำหนดด้วยลักษณะที่ไม่ให้เข้ามาแทรกแซง แต่ในบทบัญญัติตรงนี้กลับให้ทางท่านผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอเข้ามาร่วมสอบสวนได้ ซึ่งกระผมเห็นว่าการบัญญัติไว้ในลักษณะนี้ขัดกับหลักการดังกล่าว ปกติแล้วเราสามารถปฏิรูปในเรื่องนี้ได้ โดยถ้าเกิดผู้เสียหายเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมก็สามารถให้ร้องขอต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือกองบังคับการตำรวจที่เกี่ยวข้องให้เปลี่ยนพนักงานสอบสวน หรือเปลี่ยนหน่วยงานที่ทำการสอบสวนแล้วก็ปฏิรูปโดยบังคับให้ อย่างไรก็แล้วแต่ตำรวจต้องเปลี่ยนพนักงานสอบสวนหรือต้องเปลี่ยนหน่วยงานพนักงานสอบสวนให้ เช่นนี้การปฏิรูปก็สามารถทำได้ โดยให้เกิดความเป็นธรรมกับคู่กรณี ผู้ว่าราชการจังหวัดเองกับนายอำเภอเองนั้น ตั้งแต่ปี ๒๕๐๖ ประมาณ ๕๐ ปีมาแล้ว ท่านก็จะทำการสอบสวนที่เข้ามาร่วมสอบสวนจะเหลืออยู่ในลักษณะของหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายกระทำความผิดในเรื่องของทรัพยากรและป่าไม้ และคดีการกระทำผิดตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญาบางฉบับเท่านั้นเอง ไม่ได้รับผิดชอบในคดีทั่ว ๆ ไปมา ๕๐ ปีแล้วครับ ป่านนี้แต่ละท่านที่มีประสบการณ์ผมว่าน่าจะเกษียณอายุไปหมดแล้ว กระผมเห็นว่าในกรณีที่เกรงว่าพนักงานสอบสวนจะไม่ให้ความเป็นธรรมก็เสนอแนวทางปฏิรูปในลักษณะที่กระผมพูดถึงเมื่อสักครู่ได้ และในปัจจุบันตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา ๕๒/๑ (๒) มาตรา ๕๗ (๔) และมาตรา ๖๑/๑ (๑) ได้ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดและให้อำนาจกับนายอำเภอมีอำนาจตรวจสอบ กำกับ ดูแลข้าราชการที่อยู่ในจังหวัด ซึ่งรวมถึงพนักงานสอบสวนด้วยครับ เพราะฉะนั้นในกรณีที่มีการร้องเรียนหาว่าพนักงานสอบสวนหรือเห็นว่าพนักงานสอบสวนไม่เที่ยงธรรม ทุจริต หรือทำให้เกิดเสียหายแก่คดีก็สามารถใช้อำนาจตามนี้เข้าไปตรวจสอบ กำกับ ดูแลการทำหน้าที่ของพนักงานสอบสวนนั้นได้

ไม่จำเป็นต้องถึงขนาดกำหนดให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเนื้อคดีของงานสอบสวนนั้น ๆ และคำที่กำหนดว่าให้เข้ามามีส่วนร่วมในกรณีที่ประชาชนร้องขอ คดีอาญา คดีอาญานั้นมีหลายอย่าง กระผมก็เห็นว่าคำว่า ประชาชนร้องขอ ผมว่าน่าจะกว้าง ไม่ทราบว่าน่าจะหมายถึงเฉพาะคู่กรณีหรือผู้เสียหายเท่านั้น อันนี้ผมไม่แน่ใจ แต่เขียนไปอย่างนี้คงไม่ได้แน่

โดยสรุปผมเห็นว่าในร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๒ (๘) ที่กำหนดให้มีการปฏิรูปภารกิจหลักของตำรวจ ปฏิรูประบบงานสอบสวน งานนิติวิทยาศาสตร์ และงานยุติธรรมนี้ ผมคิดว่าบางประเด็นยังมีความไม่ชัดเจนในหลักการและถ้อยคำที่ใช้ บางประเด็นไม่จำเป็นต้องกำหนด มีกฎหมายบัญญัติให้ทำได้ หรือออกกฎหมายทำได้ แต่อย่างไรก็ตามที่สำคัญที่สุดก็คือในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้บทบัญญัติในมาตราก่อนหน้านี้หลายมาตราด้วยกันได้บัญญัติถึงการปฏิบัติหน้าที่ของกระบวนการยุติธรรม ในส่วนที่เป็นหน้าที่ของตำรวจไว้อยู่แล้ว เช่น ได้บัญญัติถึงการจับ การค้น การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด สิทธิในกระบวนการยุติธรรม การตรวจสอบ การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการจัดระบบงานในกระบวนการยุติธรรม เกี่ยวข้องกับตำรวจด้วยกันทั้งสิ้น ตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๔ มาตรา ๗๑ มาตรา ๘๗ มาตรา ๒๒๐ มาตรา ๒๒๘ เป็นต้นครับ ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ทั้งงานป้องกันและระบบการสอบสวนดำเนินคดีทั้งระบบ กระผมเห็นว่าไม่มีความจำเป็นใดจะต้องบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๒ (๘) นี้ให้เกิดความซับซ้อนและอาจเกิดความขัดแย้งกันขึ้นมาได้อีก จึงขอให้แก้ไขร่างรัฐธรรมนูญโดยตัดข้อความในร่างมาตรา ๒๘๒ (๘) นี้ออกทั้งหมดครับ และรวมถึงมาตรา ๒๒๘ วรรคสาม ด้วย ต้องขอขอบพระคุณท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและท่านประธานครับ ขอบพระคุณครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเมื่อครู่มาบอกว่าจะขอให้ข้อมูล เชิญศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา ครับ

ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กราบเรียนท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่านครับ กระผมขออนุญาตที่จะชี้แจงประเด็นเกี่ยวกับเรื่อง (๘) ในมาตรา ๒๘๒ สั้น ๆ นิดเดียวครับ คือเผอิญเมื่อวานเมื่อกระผมได้ชี้แจงเรื่องการปรับตัดถ้อยคำในส่วนหนึ่งของ (๘) แล้วก็มีท่านสมาชิกหลายท่านอภิปราย ผมเข้าใจว่าการอภิปรายของท่าน คือสาระสำคัญอาจจะมีความคลาดเคลื่อนในประเด็นที่ผมได้อธิบายไปแล้ว ผมขออนุญาตใช้เวลาสั้น ๆ ๒ ประเด็นในเรื่องนี้

ประเด็นที่ ๑ ก็คือผมอยากจะเรียนว่าสาระสำคัญที่อยู่ใน (๘) ทั้งหมดมาจากข้อเสนอของคณะกรรมาธิการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้ไปบัญญัติสาระสำคัญหรือหลักการใหม่ขึ้นมา เราเพียงแต่นำข้อเสนอของท่านซึ่งมีอยู่หลายข้อย่อยมาเรียบเรียงไว้ใน (๘) ที่เดียว อันที่จริงอย่างที่ผมกราบเรียนเมื่อวานว่าเรื่องการปฏิรูปตำรวจทางกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญตั้งใจจะให้เป็น ๑ มาตรา แต่ว่ามาช้ามาก ช้าจนกระทั่งว่าเราทำมาตราไปเสร็จแล้วก็เลยกลายเป็นอนุมาตราหนึ่งเท่านั้นเอง นั่นคือประการที่ ๑ ขอเรียนย้ำว่าทั้งหมดนี้มาจากข้อเสนอของคณะกรรมาธิการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมนะครับ

ประเด็นที่ ๒ ถ้อยคำที่มีการปรับแล้วก็ทางกรรมาธิการวันนี้ได้นำมาแจกที่ประชุม ผมอยากจะขอความกรุณาอ่านอีกครั้งนะครับว่า ถ้อยคำที่ปรับในเรื่องของการปรับระบบงานสอบสวนนี้ ถ้าคำใหม่ก็คือการปรับระบบงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระแล้วก็ได้มีการตัดข้อความแยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติไป ผมอยากจะเรียนอย่างนี้ว่าที่ตัดข้อความที่บอกว่า แยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติไป กรรมาธิการได้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวางในเรื่องนี้ ประเด็นการอภิปรายก็คือในข้อเสนอของกรรมาธิการจากสภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมาธิการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมได้เสนอมา ๒ ทางเลือกในเรื่องนี้ คือ

ทางเลือกที่ ๑ คือให้ปรับปรุงระบบงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระแยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อันนี้คือทางเลือกที่ ๑

อันที่ ๒ ก็คือปรับระบบงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระโดยไม่แยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือมีทั้งแยกและไม่แยก คือเขียนว่า หรือ แยกหรือไม่แยก เมื่อวานผมได้อ่านไปครั้งหนึ่งแล้ว

ทีนี้คณะกรรมาธิการได้พิจารณาดูแล้วที่ตัดข้อความว่า แยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพราะว่าได้พิจารณาดูแล้วว่าทางคณะกรรมาธิการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมมี ๒ ทางเลือกอยู่ แต่ว่ามีหลักการหนึ่งที่เป็นหลักการร่วมกันก็คือต้องการที่จะให้ปรับระบบงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระ ก็เลยตัดตรงนั้นออกไป เพราะว่ามันมี ๒ ทางเลือกที่ท่านเสนอมา การตัดออกไปไม่ได้หมายความว่าต้องการจะให้การปรับระบบงานสอบสวนในอนาคตจะต้องไม่แยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ตัดออกไปเพราะต้องการจะให้เป็นทางเลือกในการปฏิรูประบบงานสอบสวน ท่านจะเลือกที่จะแยกออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ได้ ท่านเลือกที่จะไม่แยกก็ได้ นี่คือหลักการหลักแต่ว่ายังคงให้ยึดหลักการเดิมก็คือต้องการจะให้ระบบงานสอบสวนมีความเป็นอิสระเท่านั้นเองครับ ท่านจะแยกหรือไม่แยกก็สุดแล้วแต่ในทางปฏิบัติ แต่ผมอยากจะเรียนว่านี่คือเจตนาที่ได้มีการอภิปรายกัน เมื่อวานนี้ผมได้ยินบางท่านอภิปรายไปว่า การตัดนั้นหมายถึงว่าต่อไปนี้ต้องไม่แยก อันนี้ไม่ใช่เป็นทางเลือกเดียว เปิดช่องไว้นะครับ ขอกราบเรียนชี้แจงเพื่อให้เข้าใจตรงกันครับ ขอบพระคุณครับ ท่านประธานครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญอาจารย์ดุสิต เครืองาม อาจารย์มีเวลา ๔ นาที

ศาสตราจารย์ดุสิต เครืองาม : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ กระผม ดุสิต เครืองาม สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ มีเวลาเพียง ๔ นาทีครับ ก็จะขออภิปราย ภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง ในภาค ๔ ว่าด้วยเรื่องการปฏิรูป ผมได้อ่านซ้ำแล้วซ้ำอีก ซ้ำแล้วซ้ำอีกหลายครั้งก็พบว่าประการแรกในมาตรา ๒๗๘ ซึ่งกำหนดให้อายุการทำงานของการปฏิรูปมีอยู่แค่ ๕ ปี ซึ่งตรงนี้กระผมขอเรียนเสนอว่าควรจะตัดมาตรานี้ออก ซึ่งได้มีสมาชิกหลายท่านได้อภิปรายไปแล้ว สำหรับเหตุผลของกระผมก็คือถ้าเปิดดูในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๕ เขาได้เขียนเอาไว้บอกว่าใน (๑๐) นี้ให้มีกลไกที่จะผลักดันให้มีการปฏิรูปเรื่องสำคัญต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ต่อไป ย้ำว่า ให้สมบูรณ์ต่อไป ไม่ได้บอกว่าให้ปฏิรูปแบบกึ่งสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นผมไม่เชื่อว่า ๕ ปีจะสามารถปฏิรูปได้สมบูรณ์ แล้วก็ไม่ต้องไปหวังพึ่งว่าจะต้องครบ ๕ ปีแล้วให้ไปทำประชามติ วุ่นวายเปล่า ๆ ครับ แล้วก็ไม่ต้องมี ให้มันมีการปฏิรูปแบบต่อเนื่องนี่ล่ะต่อไป ส่วนศัพท์คำว่า กลไก คืออะไร ผมก็ไปเปิดพจนานุกรมเขาก็เขียนว่า กลไก หมายถึงตัวจักรก็ได้ บุคคลก็ได้ องค์กรก็ได้ ระบบก็ได้ กระบวนการก็ได้ ตรงนี้ล่ะครับเป็นหน้าที่ของรัฐธรรมนูญที่จะต้องมายกร่างให้มีกลไก และกลไกนี้มันก็ปรากฏอยู่ในมาตรา ๒๗๙ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว คือมีสภาขับเคลื่อนและมีคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งก็อยากจะให้คงไว้ แต่ว่าที่มานั้นก็คงขอให้ปรับใหม่ว่า กระผมส่วนตัวก็คงไม่จำเป็นหรอกครับว่าจะต้องมาจาก สปช. ก็ดี หรือว่า สนช. ก็ดี

ต่อไปข้อเป็นห่วงของกระผมก็คือพอเปิดไปดูส่วนที่ ๒ เกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูป ในมาตรา ๒๘๑ บรรทัดที่ ๑ ขออนุญาตอ่านครับท่านประธาน ให้ดำเนินการตามแผนและขั้นตอนการปฏิรูป การตรากฎหมาย และการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบไว้ ผมก็เลยวางหนังสือนี้ลงเลย ผมก็มานั่งคิดว่าซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบไว้ มันคืออะไร เห็นชอบไว้ที่ไหน เห็นชอบไว้เมื่อไร นี่เป็นสิ่งสาระสำคัญมากที่จะต้องตีความ และจะต้องเขียนในรัฐธรรมนูญให้ชัดเจน ถ้าไปดูในบทเฉพาะกาลเข้าใจได้ว่าอายุการทำงานของสภาปฏิรูปแห่งชาติจะอยู่ไปจนแม้กระทั่งมีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแล้วให้อยู่ไปจนกระทั่งถึงมีรัฐสภาชุดใหม่ คือชุดจริงเข้ามาดำเนินการ เพราะฉะนั้นจากนี้ไปยังมีเวลาอีกเยอะครับ หลายเดือนที่สภาปฏิรูปแห่งชาติยังมีโอกาสยังมีเวลาที่จะต้องมาถกเถียงกันในเรื่องของการปฏิรูป และผมเชื่อว่าลำพังมาตรา ๒๘๒

ถึงมาตรา ๒๙๖ ไม่สามารถครอบคลุมเจตนารมณ์ของ สปช. ได้ทั้งหมด ผมจึงขอเสนอไว้ว่า เพื่อที่จะให้ได้ครอบคลุมการทำงานและเจตนารมณ์ของ สปช. ให้มากยิ่งขึ้น เขียนไว้ชัดเจนเลยว่า ในบรรทัดที่ ๒ ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบไว้ และได้เผยแพร่ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ตรงนี้สำคัญมากครับ ผมจำได้ว่าตอนนี้ สปช. เรากำลังทำบลูพรินต์ (Blueprint) กำลังทำเอกสารในการปฏิรูปรายละเอียดมากมาย มีถึง ๓๖ หัวข้อ ๑๐๐ กว่าประเด็น ยังมีเวลาอีกหลายเดือน เพราะฉะนั้นทุก ๆ ประเด็นที่เราจะต้องเสนอการปฏิรูปให้ไปตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาเสีย และเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะฉะนั้นข้อความใดก็ตามที่มันตกหล่นหรือมันขาดหายไปก็จะไปปรากฏอยู่ในราชกิจจานุเบกษาฉบับข้อเสนอการปฏิรูปนั่นล่ะ ก็จะทำให้การปฏิรูปของเรานี้ไม่ตกหล่น เมื่อครู่ที่ผมได้ฟังมาก็จับประเด็นได้ว่าประเด็นการปฏิรูปในมาตรา ๒๘๒ ถึงมาตรา ๒๙๖ นั้น บ้างก็เสนอมาจาก สปช. บ้างก็เสนอมาจากคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ เดี๋ยวบ้างก็จะมีโผล่มาจาก ครม. หรือว่า คสช. ก็ไม่ทราบได้ เพราะฉะนั้นเพื่อให้เกิดความรอบคอบและสามารถเปิดโอกาสให้มีกลไกที่จะสามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปได้สมบูรณ์และครบถ้วนยิ่งขึ้น นั่นล่ะครับคือช่องทางที่ไปตีพิมพ์ลงในราชกิจจานุเบกษา เป็นข้อเสนอแนะ ไม่ใช่เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่เป็น พ.ร.บ. ครับ แต่ว่าเหมือนกับเป็นการประกาศเผยแพร่ข้อเสนอจากสภาปฏิรูปแห่งชาติของเรา

- ๑๐๒/๑

อย่างไรก็ตาม ผมขอทิ้งไว้เป็นประเด็นสุดท้ายครับ ขอเวลาอีกนิดหนึ่งครับ มีหลายข้อความหลายมาตราที่ผมเป็นห่วงว่าฝ่ายบริหารก็ดี หรือแม้แต่รัฐสภาด้วยกันก็ดี อาจจะปฏิบัติไม่ได้ตามสิ่งที่เราเสนอไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือจะไปประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดด้วยเรื่องเนื้อหาก็ดี เรื่องวิธีการก็ดี หรือว่าเรื่องเวลาก็ดี ในมาตรา ๒๗๗ เขียนไว้เข้มข้นมาก ต้องจัดให้มีการปฏิรูปและสร้างความปรองดองตามหลักการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ แล้วถ้ารัฐธรรมนูญนี้กำหนด และบอกไปเชื่อมโยงกับการปฏิรูป ไปเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่จะปฏิรูปใน ๓๖ ประเด็นนั้น แล้วยังถ้าเกิดใครไปใส่เวลาเอาไว้ และถ้าหากว่าฝ่ายบริหารเขาดำเนินการไม่ได้ก็จะผิดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๒ ก็จะยิ่งทำให้การบริหารราชการแผ่นดินก็ดี หรือการปฏิรูปอะไรต่าง ๆ ก็จะเกิดความโกลาหลวุ่นวายขึ้น ตอนนี้ก็ฝากรบกวนให้กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญช่วยกรุณาใคร่ครวญประเด็นเหล่านี้ด้วย ขอบพระคุณครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ผมขออนุญาตแทรกตรงนี้นิดหนึ่ง เพราะเป็นข้อเท็จจริงเดี๋ยวจะเข้าใจผิด มาตรา ๓๙ รัฐธรรมนูญนี่เมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วให้สภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นที่จำเป็น แต่เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่แล้ว การปฏิบัติหน้าที่สภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้นั้น จึงไม่ได้แปลว่าสภาปฏิรูปแห่งชาติจะมีชีวิตอยู่ต่อไปหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ผมอยากจะทำความเข้าใจตรงนี้เท่านั้นเอง ขึ้นอยู่กับที่จะเขียนในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ กำลังพยายามจะบอกว่าเรามีเวลาอีกไม่มาก ขอบคุณนะครับ เชิญคุณฐิติ วุฑฒิโกวิทย์ ครับ ๑๗ นาที

นายฐิติ วุฑฒิโกวิทย์ : กราบสวัสดีท่านประธาน แล้วก็ถึงท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญด้วย พร้อมทั้งเพื่อนสมาชิกทุก ๆ ท่านที่เราได้ร่วมกันทำงานในครั้งนี้เป็นประวัติศาสตร์มาก เพราะว่าทำไมผมพูดคำนี้ ขอสักครั้งหนึ่งนะครับ ขออ้างชื่อท่านอาจารย์ดุสิต ท่านพูดว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังมีโอกาสที่เราจะต้องมียืดหยุ่นกันได้ แล้วผมก็เลยมานั่งคิดว่าถ้ารัฐธรรมนูญฉบับนี้มียืดหยุ่นกันได้แล้วนั้นเราก็ขอตั้งเสียว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับสายกลาง เรายังมียืดหยุ่นกันได้ ทั้ง ๆ ที่มีตั้ง ๓๑๕ มาตรา

แล้วเราก็ยังมีโอกาสได้ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญนี้ท่านก็เหนื่อย ท่านก็บอกแล้วว่ามีโอกาสที่เราจะแก้ก็ได้ หรือว่าจะต่อเติมอะไรก็ได้ ซึ่งมันเป็นสิ่งที่น่าดู ผมไม่เคยเห็นเลยในสภาของเรานี้จะมีความเรียบร้อย แล้วก็น่าชมแบบนี้ ไม่ว่าประเทศไหน แล้วก็ในประเทศไทยเสียด้วย อันนี้เป็นประวัติศาสตร์มากเลยที่มีสภาในครั้งนี้เป็นครั้งแรกในชีวิตของผม ซึ่งก็อายุพอสมควรแล้ว ก็คงจะเห็นบรรยากาศแบบนี้ดี แล้วก็คงจะดีต่อไป แล้วก็ประเทศของเราเท่าที่ทราบ ๆ กันอยู่ ณ เวลานี้ว่าเมืองไทยเราเหมือนกับคนป่วย เราก็มาได้คณะกรรมาธิการชุดนี้ซึ่งเหมือนเป็นหมอในการรักษา แต่ต้องกำหนดด้วย กำหนดเสียด้วยว่าต้องรักษาให้หายภายในกำหนดวันนั้นวันนี้ ซึ่งมันก็เป็นเรื่องที่ยากมากพอสมควรที่หมอจะปฏิบัติได้อย่างนั้นก็ไม่ใช่เป็นหมอเทวดาที่จะต้องเป่าได้แล้วก็หายครับ ทีนี้ผมจะไม่อ้างถึงเรื่องมาตราอะไรมากนักเพราะว่าภาค ๔ หมวด ๒ มันก็จะมีตรงที่ว่ารัฐธรรมนูญของเรามันเป็นทางสายกลางแล้วอย่างที่ผมกราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และเพื่อนสมาชิกทุกท่านเพราะว่าทำไมผมพูดคำนี้ เพราะว่าผู้ที่ยกร่างรัฐธรรมนูญอันนี้ก็ยอมรับสภาพในการที่ว่าสมาชิกของเราเวลาอภิปรายอะไรขึ้นมาแล้วนี่ยอมรับทุกเรื่อง จะมีบางเรื่องบางตอนที่มันอาจจะต้องเอาไว้คิดก่อน ผมคาดว่าในบรรยากาศแบบนี้ของเรานี่หายากมากในโลกนี้

ผมคาดว่าในครั้งนี้ประเทศไทยของเราจะเป็นแบบตัวอย่างที่ดี แล้วด้วยความประพฤติของสมาชิกของเราก็ดี แล้วก็ท่านประธานก็ดี ท่านกรรมาธิการก็ดี เราต่างเป็นคนไทยทั้งนั้น ผมคาดว่าในครั้งนี้เราคงจะได้รัฐธรรมนูญซึ่งพูดกันง่าย ๆ ออกมาสวย แล้วก็ดี แต่ก็อีกล่ะครับต่อไปในภายภาคหน้าก็จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง กาลเวลาย่อมเปลี่ยนแปลงอะไรได้ทุกสิ่งทุกอย่าง เท่าที่ผมเข้ามานั่งฟังอยู่ในนี้ ๗ เดือนแล้ว มอง ๆ ดูลักษณะท่าทาง ไม่ว่าเป็นท่านประธานก็ดี ท่านรองประธานก็ดี ท่านคณะกรรมาธิการผู้ยกร่างก็ดี ท่านสมาชิกของพวกเราก็ดี ทุก ๆ ท่านเป็นมิตรกันหมด ไม่เคยเห็นเลยว่า ผมเองติดตามในเรื่องของร่างรัฐธรรมนูญนี้มาก็หลายฉบับ ฉบับนี้ก็คงจะเป็นฉบับที่คิดว่าไม่มีอะไรที่จะยอดกว่านี้แล้ว ผมคงไม่กล่าวอะไรมากซึ่งจะไปกินเวลาเพราะผมเป็นคนที่ไม่เคยพูด เป็นครั้งแรกในชีวิตผมที่เข้ามาในสภาอันทรงเกียรติแห่งนี้ ผมก็จะขอเพียงแต่ว่าสังเกตการณ์มากกว่า จะไม่ขอเป็นผู้อภิปราย

ทีนี้จะขอให้ข้อสังเกตสักนิดหนึ่งท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทั้งหลาย ของที่ดี ๆ มันมีอยู่แล้วไม่ว่าด้านกฎหมาย ที่ดีอยู่แล้วคิดว่าก็คงจะทำไปเถอะครับ หรือจะตกแต่งให้มันสวยงามขึ้น ให้มันเข้ากับหลักของสากลว่าเมืองของเราก็เป็นเมืองที่เราต้องตามอยู่เรื่อย แต่ผมขอสงวนนะครับประเทศไทยเราไม่เคยเป็นทาสหรือเป็นเมืองขึ้นของประเทศใด เราสามารถที่จะทำอะไรก็ได้ซึ่งเป็นแบบไทย ๆ เรา ไม่ต้องตามใจใคร คือเราทำอะไรที่มันถูกต้องแล้วทำอย่างไรก็ได้ให้เราอยู่ดี กินดี มีสุข ซึ่งจากภาคประชาชนเดี๋ยวนี้มาเป็นภาคพลเมือง ผมก็ยังต้องทำตัวอยู่หน่อย ทำใจว่าเราจะพูดอย่างไร บัตรประชาชนผมจะต้องเปลี่ยนไหม อย่างนี้มันเป็นเรื่องซึ่งถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราจะต้องทำอย่างนั้น ทีนี้ผมก็จะพูดถึงเรื่องความเป็นอยู่ของผมตั้งแต่ ๖๐ ปี ๗๐ ปีที่ผ่านมา เราจะไม่เห็นอีกแล้ว ร้านโชห่วยก็จะไม่เห็นเลยต่อไปนี้ จะเห็นเป็นร้านที่มันหรูกว่า แล้วก็ง่ายต่อการที่จะสะดวกซื้ออะไร คนไทยเราก็จะไม่ค่อยได้เห็น แม้กระทั่งกาแฟก็ได้ ท่านจะเห็นนะว่ามันหรูขนาดไหน แล้วถึงเวลาที่เราต้องเจริญไปถึงขั้นนั้น แต่เราก็ยังอยากเห็นประเพณีและวัฒนธรรมของเรา อย่างท่านอาจารย์ขอโทษครับที่เอ่ยชื่อท่านเนาวรัตน์นิดหนึ่ง อาจารย์เนาวรัตน์ท่านก็ยังรักษาขนบธรรมเนียมและประเพณีที่ดีอยู่เสมอ ท่านเป็นผู้หนึ่งเหมือนกับเป็นหิ่งห้อยตัวเล็ก ๆ ท่านพยายามต้านทานอยู่เรื่อยว่าอย่าให้ลืมนะ ประเพณีอันดีงาม ศิลปะของไทยเราน่ารัก น่าดูและอ่อนช้อยดี พวกเราเดี๋ยวนี้ชักจะลืมกันหมด ผมเองบางทีไปฟังเพลงอะไร ฟังแล้วฟังไม่เป็น ฟังไม่ถูก

ผมยังเคยได้ยินท่านประธานท่านร้องเพลง ผมยังซึ้งใจอยู่ พูดจากใจลึก ๆ นะครับ ผมซึ้งว่าท่านยังร้องเพลงได้เพราะ ไม่น่าเลยที่จะเป็นประธาน ท่านร้องเพลงได้เพราะอย่างกับเป็นนักร้องสุเทพสู้ไม่ได้นะครับ ผมขอชม ก็เป็นอันว่าผมเองคงจะพูดอะไรมากกว่านี้มันก็คงจะไม่เข้าหูใครเท่าไร เพราะผมไม่ใช่เป็นนักพูด ก็ขอเอาเวลาของผมตรงนี้ไปบวกให้คนอื่นถ้าได้มันก็จะดี ขอขอบพระคุณนะครับ ขอบคุณครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ ต่อไปจะมีท่านนาวาอากาศเอก ไพศาล จันทรพิทักษ์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เถาทอง คุณวิทยา กุลสมบูรณ์ คุณพนา ทองมีอาคม คุณหาญณรงค์ เยาวเลิศ เอาเท่านั้นก่อนดีไหมครับ เรียนเชิญ นาวาอากาศเอก ไพศาล จันทรพิทักษ์ ๗ นาทีครับ

นาวาอากาศเอก ไพศาล จันทรพิทักษ์ : ขอบพระคุณท่านประธานครับ กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อนสมาชิก ตลอดจนท่านผู้ชมที่ได้ดูทางบ้าน กระผม นาวาอากาศเอก นายแพทย์ไพศาล จันทรพิทักษ์ เลขที่ ๑๖๓ ในฐานะกรรมาธิการปฏิรูปการกีฬาและกรรมาธิการปฏิรูประบบสาธารณสุข จะขออภิปรายในหมวด ๒ นี้ ในเรื่องการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ก็คงเป็นเกี่ยวข้องกับเรื่องของสาธารณสุขซึ่งก็อยากจะกล่าวว่าเห็นด้วยกับแนวทางปฏิรูป ทั้ง ๕ อนุมาตรา โดยเฉพาะ (๓) ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก ๆ ในการที่จะเน้นในเรื่องของการสร้างเสริมสุขภาพ แล้วก็การป้องกันโรค ผมอยากจะเรียนให้ทุกท่านได้ทราบ หลักการของการที่จะให้ข้อมูลก็จะมีคำอยู่ ๒ คำเป็นภาษาอังกฤษ อาจจะเรียกว่า อินฟอร์เมชัน ออน ดีมานด์ (Information on demand) ท่านต้องการข้อมูลเมื่อไรก็สามารถเข้าไปหาข้อมูลได้เมื่อนั้น

อีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องของอินฟอร์เมชัน เธอราพี (Information therapy) ปัจจุบันนั้นการมีข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งของการรักษา เพราะว่าเมื่อครู่ท่านบอกว่าหมอจะรักษาโรคให้หายได้ จริง ๆ แล้วจะหายได้ก็ต้องอาศัยผู้ป่วยหรือคนไข้จะต้องรู้จักวิธีปฏิบัติตัวและทำตามที่แนะนำซึ่งยาก็เป็นเพียงส่วนหนึ่ง แล้วการรับประทานยาก็เป็นสิ่งที่ไม่ดี หลายท่านอาจจะลงเอยด้วยเพราะยานั้นคือสารเคมีซึ่งทำให้ไตหรืออวัยวะข้างในเสียหาย อินฟอร์เมชัน ออน ดีมานด์ ยกตัวอย่างเช่นท่านที่เป็นความดันโลหิตสูง ผมเคยถามหลายท่านที่ทานยาอยู่ ถามว่าท่านทราบอะไรเกี่ยวกับเรื่องไฮเปอร์เทนชัน (Hypertension) บ้าง ท่านทราบแต่ตัวเลข ความดันตัวบน ความดันตัวล่างว่าต้องทานยาเป็นประจำ แต่สิ่งอื่น ๆ ท่านไม่ทราบเลย เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วข้อมูลข่าวสารพวกนี้ก็คือท่านจะต้องทราบว่าท่านอายุมากขึ้นหลอดเลือดก็จะเปลี่ยนแปลง หลอดเลือดตีบลง หัวใจบีบออกมาเจอะแรงต้านทำให้ความดันโลหิตสูง แล้วท่านก็สามารถที่จะทำให้ความดันท่านลดลงได้ถ้าท่านออกกำลัง เพราะการออกกำลังกายทำให้หลอดเลือดท่านขยายตัว หัวใจบีบออกมา ความดันที่แรงต้านก็ไม่มาก ความดันท่านก็ไม่สูง เรื่องเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นเบาหวาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรต่าง ๆ ท่านก็จะต้องรู้ต่อไปว่า ผลแทรกซ้อนของความดันโลหิตสูงอาจจะทำให้หลอดเลือดสมองแตก อาจจะทำให้หลอดเลือดหัวใจตีบ สิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องปฏิรูปที่จะทำให้เกิดขึ้นให้ได้ เพราะข้อมูลไม่ว่าท่านจะอยู่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย อยู่อำเภอหาดใหญ่ อยู่จังหวัดตราด

ท่านต้องใช้ข้อมูลเดียวกันทั้งนั้นเลย เพราะฉะนั้นในปัจจุบันยังไม่มีเรื่องราวเหล่านี้ที่จะทำให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเรื่องนี้มีความจำเป็น

อีกเรื่องหนึ่งที่คงเกี่ยวข้องกับในเรื่องของข้อมูล แล้วก็อาจจะโยงไปถึงเรื่องของหน้าที่ซึ่งเราจะเห็นว่าที่ผ่านมาเมื่อเร็ว ๆ นี้ สัปดาห์ที่แล้วคณะรัฐมนตรีอนุมัติค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพต่อหัวจาก ๒,๐๐๐ บาท ไม่ถึง ๓,๐๐๐ บาท ตอนนี้เป็น ๓,๐๐๐ กว่าบาทในปีหน้า เพราะฉะนั้นค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพก็เพิ่มขึ้นไปอีก ๓,๐๐๐ หรือประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาทในกลุ่มของหลักประกันสุขภาพ เพราะฉะนั้นตรงนี้เราจะเห็นว่าค่าใช้จ่ายมากขึ้นเรื่อย ๆ สิ่งเดียวที่จะทำให้ค่าใช้จ่ายลดลงก็หมายความว่าคนเราป่วยน้อยลง มีการดูแลตัวเองที่ดีขึ้น ผมจะยกตัวอย่างว่าการที่เราจะมีสุขภาพดีทำอยู่แค่ ๘ เรื่องเท่านั้นเอง เป็น อ อ่าง ทั้งหมดเลย

อันที่ ๑ อย่าอ้วน

อันที่ ๒ อาหาร ท่านต้องรู้จักรับประทานอาหาร ทานอย่างไรถึงจะทำให้ท้องไม่ผูก ทำให้ท่านไม่เป็นมะเร็ง เพราะว่าการขับถ่ายนั้นเป็นปกติแสดงว่าสารที่ค้างอยู่ในร่างกายเรานั้นมันค้างอยู่น้อย ผัก ผลไม้ที่เราทาน ไม่ว่าจะที่สภานี่ก็ตามมีสารเคมีหรืออะไรต่าง ๆ เราไม่สามารถรับรู้ได้ เราก็ต้องรู้จัก อ ที่ ๒ อาหาร

อ ที่ ๓ ออกกำลังกาย ผมบอกไปแล้วเมื่อตอนที่อภิปรายเรื่องการออกกำลังกาย แต่ที่สำคัญก็คือว่าทุกครั้งที่ท่านออกกำลังกายท่านมีความเหนื่อย หัวใจท่านบีบตัวมากขึ้น หมายความว่าเลือดไปเลี้ยงไตท่านมากขึ้น สมองท่านมากขึ้น ตับท่านมากขึ้น เลือดไปเลี้ยงแล้วอย่างไรครับ มีอาหารไปด้วย มีออกซิเจนไปด้วย ท่านก็คือท่านรักตัวเอง ในที่สุดก็จะทำให้ท่านสุขภาพดี เพราะการออกกำลังกาย

อ ที่ ๔ อย่ารับสารอันตรายเข้าร่างกาย ใครที่สูบบุหรี่ ใครที่จะเอาเข้าปาก ใครที่จะเอาอะไรมาทาตัว อะไรที่เป็นอันตรายท่านก็ไม่ต้องเอาเข้าร่างกาย

อ ที่ ๕ อย่าอดนอน ก็ตรงไปตรงมา ร่างกายเราต้องพักผ่อน

อ ที่ ๖ คือเช็กอัพ (Checkup)

อ ที่ ๗ คืออารมณ์ ก็ตรงไปตรงมา

อ ที่ ๘ เราต้องมีอาวุธที่จะรักษาตัวเอง ก็คือการฉีดวัคซีน อะไรที่ป้องกันได้เราป้องกัน

เพราะฉะนั้นถ้าทำ ๘ อ ได้ อันนี้ก็คือข้อมูลที่จะไปโยงกับว่าถ้าเราสามารถให้ประชาชนมีหน้าที่ทำเพียง ๘ อย่าง แต่ว่าเราไม่ได้ระบุไว้ว่าประชาชนควรจะต้องมีหน้าที่ในการดูแลสุขภาพ เพราะฉะนั้นถ้าเราไปยุ่งเกี่ยวกับแอลกอฮอล์ อุบัติเหตุที่ผ่านมาในสงกรานต์เป็นอย่างไรครับ ๓๖๑ ศพ หรือ ๓๖๔ ศพ บาดเจ็บอีก ๓,๐๐๐ กว่าราย ค่าใช้จ่ายเป็นเท่าไรครับ แล้วคนเหล่านั้น ๔๖ เปอร์เซ็นต์เป็นคนอยู่ในวัยแรงงาน เขาสามารถที่จะมีโพรดักทิวิตีให้กับประเทศอีก ๓๐ ปี ๔๐ ปี คิดเป็นเงินเท่าไรในการที่จะเข้าประเทศ เพราะฉะนั้นผมจึงมีความเห็นว่าควรจะต้องทบทวนในเรื่องของว่าเราปฏิรูปนั้น ถ้าปฏิรูปให้ประชาชนมีหน้าที่ แล้วใส่เข้าไปในภาคที่ ๑ ด้วยว่า ประชาชนมีหน้าที่ เราก็จะได้ประชาชนหรือพลเมืองที่มีสุขภาพดี หรือแอคทีฟ ซิติเซน (Active citizen) ที่เราใช้คำภาษาอังกฤษกัน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญแล้วถ้าหากว่าเราคิดถึงอนาคต คิดถึงงบประมาณต่าง ๆ สิ่งนี้จะช่วยประเทศชาติเป็นอย่างดีแล้วก็เห็นผลแน่นอนครับ เพราะว่าถ้าเราไม่ทำอย่างนี้ ผมเชื่อว่าค่าใช้จ่ายภายใน ๕ ปี ถ้าไม่มีคำว่า ต้องมีหน้าที่ ผมคิดว่าค่าใช้จ่ายไม่มีทางลดครับ ขอบพระคุณครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เรียนเชิญ ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เถาทอง ครับ อาจารย์ ๗ นาทีครับ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เถาทอง : ไม่ได้ ๘ นาทีแล้วหรือท่านประธาน ไม่เป็นอะไรครับ ๗ นาที กราบเรียนท่านประธานสภา ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็ สปช. ทุกท่าน ผม ปรีชา เถาทอง สปช. ๑๓๘ ครับ ก็คงคิดว่าโดยส่วนตัววันนี้ ก็อยากจะมีของขวัญมาให้ท่าน สปช. ทุกท่าน มีวิดีโอ (Video) เรื่องศิลปวัฒนธรรม มาให้ดูกันเล่น ๆ เป็นการพักผ่อน ผมไม่ได้ว่าการประชุมครั้งนี้ ไม่ได้เครียดเลยนะครับ แต่อยากจะเอามาให้ดูกันเล่น ๆ เรียกว่ามาสอนศิลปวิจักษณ์กันนิดหน่อยครับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสบางตอนไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ กับบัณฑิตใหม่ มหาวิทยาลัยศิลปากร ความว่า อิฐเก่า ๆ เพียงก้อนมีค่าบ่งบอกถึงค่านิยม อัตลักษณ์ และวัฒนธรรมของชาตินั้น ๆ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ นะครับ และใน พ.ศ. ๒๕๒๕ ก็ทรงมีพระราชดำรัสตรัสถามเหล่าศิลปิน นักวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมสาขาต่าง ๆ ที่มาร่วมประชุมสัมมนา ความว่า คำว่า ค่านิยม อัตลักษณ์ วัฒนธรรมของคนไทย และศิลปินไทยในรัชกาลที่ ๙ ของฉันจะเป็นอย่างไร ๒ คำถามที่พระองค์ตรัสถาม มันบอกถึงเรื่องของความเป็นอัตลักษณ์ ค่านิยม วัฒนธรรม ทั้งอดีตและปัจจุบันมันอยู่บนเส้นระนาบเดียวกัน มันเป็นรากทางวัฒนธรรม เพราะฉะนั้นประเด็นตรงนี้ผมคิดว่าสิ่งที่เป็นค่านิยม อัตลักษณ์ วัฒนธรรม คือฐานรากของคน ของประชาชน หรือของพลเมืองในประเทศนั้น ๆ อันนี้คือสิ่งสำคัญ ----------

เพราะฉะนั้นฐานรากที่ว่านี้ผมจะขออนุญาตในช่วงต่อไปกราบเรียนขออนุญาตท่านประธานและท่านกรรมาธิการทุกท่าน กระผมมีเวลา ๗ นาทีก็โอเคครับ ให้ท่านดูหนังสัก ๓ นาที ดูหนังด้วยกัน แล้วท่านจะได้คำตอบว่าคำว่า อัตลักษณ์ ค่านิยม วัฒนธรรม ที่เป็นรากของประชาคม วัฒนธรรม เขาประกอบด้วยองค์ความรู้อะไรบ้าง เรียนเชิญครับ ไม่ทราบว่าฝ่ายสื่อได้เตรียมพร้อมหรือยัง

(เจ้าหน้าที่ได้ทำการเปิดพรีเซนเทชัน)

ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เถาทอง : อยากให้ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านลองถามในใจดูว่าสิ่งที่เกิดขึ้น อันนี้คือ ๔,๖๐๐ ล้านกว่าปี แต่มนุษย์พวกเราคือชนเผ่าโฮโมเซเปียนส์ (Homo sapiens) ที่เขาถือว่าเดินตัวตรงอยู่ตั้งฉากกับพื้นโลก แล้วเริ่มมีสำนึกรู้องค์ความรู้แรกที่เกิดกับมนุษย์คือองค์ความรู้อะไร ถามว่าเขาทำอะไร ลองถามเล่น ๆ นะครับ แล้วสิ่งที่เขาทำเขาทำไปทำไม แล้วเขาทำไปเพื่ออะไร และทำอย่างไร และให้ได้ผลลัพธ์เป็นอะไร คำถามที่ท่านถามในใจนี้มันคือคำตอบทางวิชาการ มันคือสิ่งที่เกิดเป็นภูมิปัญญาเกิดเป็นองค์ความรู้ เขาเริ่มแล้วครับ เมื่อ ๔,๐๐๐ กว่าปี ภาษาพูด ภาษาเขียนยังไม่เกิด แต่ภาษาด้านศิลปวัฒนธรรมเกิดแล้วครับ คือภาษาภาพ ภาษานี้เกิดแล้ว อันนี้อาจจะเป็นตัวละครที่เขาสร้างขึ้นมาจำลอง เขาใช้ความคิดอะไร จินตนาการอะไร เขาใช้มีเดีย (Media) วิธีการเช่นนี้สร้างสัญลักษณ์ขึ้นมาเพื่ออธิบายภาพเป็นภาษาพูดเพื่อสื่อสารกันระหว่างมนุษย์ นั่นก็คือองค์ความรู้แรกที่เกิดขึ้นมา แล้วก็ถูกวิวัฒนาการเป็นงานวิจัย เป็นงานนวัตกรรมต่าง ๆ เขาทำทำไม เอาหินมาตั้ง ๆ เอาไว้ทำไม อันนี้เขาทำทำไมครับ บนเขาสูงขนาดนี้เขาทำไปทำไม เขาทำไปเพื่ออะไร เหตุผลการทำเพราะอะไร คือคำตอบของการกระทำก็คือเป็นหลักการหลักคิด เหตุผล เหตุปัจจัยของการสร้าง ปัจจุบันคำตอบยังไม่มีเลย เขาบอกว่ามนุษย์ต่างดาวมาสร้างหรือเปล่า พีระมิด (Pyramid) นี่ องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เรียกว่า วิจัย นวัตกรรม ทางวิทยาศาสตร์ ทุกอย่างมันเกิดขึ้นมา มันเกิดจากการเรียนรู้และพัฒนาของการดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของเขาแต่ละวัน เพราะฉะนั้นบ้านหลังแรกของคนคือโลก สิ่งแวดล้อมที่เขาอาศัยอยู่ อยู่ในถ้ำ จากในถ้ำก็ออกมาเป็นบ้านช่องห้องหอ บ้านช่องห้องหอก็สร้างเป็นอาคารศาสนสถานเพื่อประโยชน์ใช้สอยอื่นใด อันนี้ครับ เขามาเต้นมารำทำไม รำเพื่ออะไร ทำไมอย่างไร เพราะฉะนั้นมนุษย์เรามันคงไม่ใช่ต้องการเพื่อบริโภค สิ่งที่เป็นอาหารทางกายอย่างเดียว ปัจจัย ๔ หรืออาหาร ๔ หมู่ แต่อาหารทางใจก็สำคัญ เพราะฉะนั้นสมอง ๒ ซีกจึงสำคัญ

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ อัมพา ๑๐๖/๒

สำหรับมนุษย์ทุกคน ภาพที่งามที่สุดในโลกงามเพราะอะไร ใครเป็นผู้ตัดสินว่างาม เป็นค่านิยมที่มนุษย์ทั้งโลกตัดสิน คำว่า สุนทรียะ หรือ เอกภาพ มันเกิดจากการยอมรับของคน องค์รวมของมนุษย์ที่ร่วมกันตัดสิน ก็คงเป็นวิชาการเล่น ๆ คลายเครียด อย่าไปคิดอะไรมาก เพราะว่าผมก็ไม่มีเรื่องอะไรจะวิจารณ์รัฐธรรมนูญในด้านค่านิยม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ผมว่าตั้งแต่เกิดประเทศนี้มาผมว่าเรามีมาตราทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่ชัดเจนในสายเรา แต่อาจจะด้านเรื่องกฎหมาย เรื่องอื่น ๆ ผมคิดว่าคงคุยกันได้ เพื่อจะหาทางออกในการที่จะให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญประวัติศาสตร์ของแผ่นดินนี้ อันนี้เป็นงานล่าสุดที่เกิดที่เวนิส เบียนนาเล่ ถือเป็นงานที่เรียกว่า โมเดิร์น (Modern) ที่สุด สมัยใหม่ที่สุด เหมือนอย่างที่ในหลวงท่านถามทุกคนว่าศิลปะรัชกาลที่ ๙ วัฒนธรรมรัชกาลที่ ๙ เป็นอย่างไร อันนี้คงไม่ต้องดูกัน เพราะว่ามันคงมองไม่ค่อยรู้เรื่องเป็นโครงสร้าง ขอสต็อป (Stop) แค่นี้ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เหลือต่อไปก็คงจะคิดว่าถ้าท่านได้เห็นงานทั้งหมดทั้งสิ้นที่เกิดมาบนโลกใบนี้ เมื่อ ๔,๐๐๐ กว่าปีถึงปัจจุบัน ถือว่าปัจจุบันที่สุดเลย งานที่เห็นบนจอที่เป็นเวนิส เบียนนาเล่ มีศิลปินไทยตั้งหลายคนได้รับเชิญไปร่วมแสดง ก็แสดงว่างานศิลปวัฒนธรรมของเรา โกอินเตอร์ (Go International) ใช่ไหมครับ คือสามารถเรียกว่า ควอลิไฟ (Qualify) เพราะฉะนั้นองค์ความรู้เหล่านั้นมันมีหลักคิดว่าเขาคิดอะไร เขามีเหตุผลในการคิดอย่างไร มีความสำคัญที่จะคิด ทำอย่างนั้นเพราะอะไร มีการตีความสัญลักษณ์ในการประกอบสร้างเป็นงาน ทั้งงานทัศนศิลป์ วรรณศิลป์ ศิลปะการแสดง ออกแบบ แฟชัน ดีไซน์ (Fashion design) อะไรต่าง ๆ อย่างนั้นเพราะอะไร ----------

สุดท้ายงานเหล่านั้นมาให้ผลเอฟเฟค (Effect) อะไรทางจิต ทางความรู้สึก หรือทางกายทางใจ อะไรกับมนุษย์ ก็เรียนด้วยความเคารพว่านั่นคือสิ่งที่เอามาดูฆ่าเวลากัน ๗ นาที โดยส่วนตัวก็คิดว่าสำหรับผมเห็นด้วยกับกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นเรื่องของค่านิยม ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา ผมย้ำอีกทีว่าค่านิยม อัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นมามันก็เกิดจากด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรมประกอบด้วยร่มใหญ่ซึ่งมีศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม วิถีชีวิตเป็นองค์รวม แล้วก็มีสิ่งแวดล้อมอะไรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าสิ่งเหล่านี้มันต้องไปโค (Co) กับเรื่องการศึกษา เรื่องสิ่งแวดล้อมอีกหลายอย่างที่ต้องบูรณาการกัน ต้องทำกฎหมายลูกหลายตัวที่จะต้องมาทำให้เดินไปข้างหน้าด้วยกัน ผมคิดว่าน่าจะเป็นสิ่งที่ดีสำหรับบ้านเมืองนี้ ในซีกทางด้านกฎหมายหรืออื่นใดผมคิดว่าลองค่อย ๆ คุยกันดีไหม หาตรงกลางให้เจอมันน่าจะเป็นทางออกที่ดีสำหรับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ของประเทศนี้ ขอบคุณครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณครับท่านอาจารย์ปรีชา เชิญคุณวิทยา กุลสมบูรณ์ ๑๑ นาทีครับ

นายวิทยา กุลสมบูรณ์ : กราบเรียนท่านประธาน ท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ผม นายวิทยา กุลสมบูรณ์ สมาชิกลำดับที่ ๑๘๔ ครับ ในวันนี้ก่อนที่อภิปรายผมอยากจะเริ่มต้นถึงเหตุการณ์ความสุขที่ประชาชนทุกคนได้รับครับ

ประการแรก ทุกท่านคงมีความรู้สึกร่วมกันที่วันนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จทอดพระเนตรสวนเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา และท่านได้ทอดพระเนตรทัศนียภาพริมฝั่งบางกอกน้อย แม่น้ำเจ้าพระยาครับ ทุกคนคงทราบดีว่าได้รับโปรดเกล้าฯ ให้มาดำรงตำแหน่งในสภาปฏิรูปแห่งชาติ และทุกคนคงทำหน้าที่อย่างที่เราได้เห็น ๖ วันที่ผ่านมาครับ

ประการที่ ๒ ก็คือเวิลด์ แฮปปีเนส (World happiness) ได้จัดประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความสุขในลำดับที่ ๓๔ แทบไม่น่าเชื่อที่มีเพียงประเทศสิงคโปร์ในเอเชียเท่านั้นที่เหนือกว่าประเทศไทย คือได้ลำดับที่ ๒๔ แม้แต่ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีก็อยู่ลำดับที่ ๔๖ และลำดับที่ ๔๗ ไม่นับประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศเวียดนามและอื่น ๆ ที่อยู่ในลำดับหลังจากประเทศไทย แต่หลายคนคงมีความกังวลกับการจัดลำดับทำนองพวกนี้ว่ามีกฎ มีกติกา มีเกณฑ์อย่างไรประเทศเหล่านี้จึงมีลำดับเช่นนี้ครับ ถ้าเข้าไปดูในตัวแปรที่กำหนดมีอยู่ถึง ๔ ตัว ประการแรกก็คือจีดีพีต่อประชากร ประการที่ ๒ คืออายุ

ประการที่ ๓ คือดัชนีคอร์รัปชัน (Corruption) และประการที่ ๔ เสรีภาพทางสังคม แทบไม่น่าเชื่อที่ดัชนีคอร์รัปชันของเรายังอยู่ในลำดับที่แย่อยู่ แต่เราก็มาอยู่ลำดับที่ ๓๔ ผมคิดว่าเรายังมีความหวังครับ

ประการที่ ๓ คือวันนี้เป็นวันที่ ๖ ของการอภิปราย พรุ่งนี้เป็นวันสุดท้าย เป็นความสุขครับ ไม่ใช่ความสุขเพราะว่า ๗ วันครบแล้ว หมดแล้วจะเหนื่อยหายไปครับ แต่ผมคิดว่าเป็นความสุขในตรงที่ว่าได้เห็นบรรยากาศการอภิปรายของท่านสมาชิกหลายท่าน มีตั้งแต่บางท่านที่อภิปรายบอกว่าได้อ่านจนหมดเล่มแล้ว และท่านยืนยันว่าท่านจะรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ครับ มีบางท่านที่อภิปรายแล้วบอกว่ามีปัญหาอยู่พอสมควร มีไข่จิ้งจกอยู่ ๖ เม็ดครับ มีบางท่านที่ได้อภิปราย แล้วก็เห็นปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมาย นี่ยังดีที่ว่าให้ร่างรัฐธรรมนูญไปเมื่อวันศุกร์ ถ้าให้ไปก่อนหน้านี้ท่านคงมีปัญหาอีกเยอะเลย แต่ก็มีอย่างท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ซึ่งได้ทำการบ้าน ความเห็น เป็นปัญหาที่ลึกซึ้ง ๑๐ นาที ผมว่าอภิปรายแล้วยังไม่เข้าใจ ผมนั่งอ่านตั้งนานก็ยังไม่เข้าใจทั้งหมด กรณีมาตรา ๑๘๑ มาตรา ๑๘๒ และมาตรา ๒๙๘ (๖) ผมคิดว่าบรรยากาศอย่างนี้หาไม่ได้ง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความหลากหลายที่เราได้มาร่วมกันครับ ผมขอกล่าวตรงไปที่ประเด็นที่ต่อเนื่องจากที่เคยอภิปรายเมื่อวันที่อภิปราย ภาค ๑ ครับ ในวันนี้เป็น ภาค ๔ คือการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ทำอย่างไรจึงจะมีกลไกรองรับสานต่อ เนื่องจากอยู่ในคณะกรรมาธิการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภคและคณะกรรมาธิการปฏิรูประบบสาธารณสุข ผมขออภิปรายในด้านหลักตรงนี้ก่อน ขอไม่ย้อนกล่าวอุปสรรคในเรื่องที่เกี่ยวกับองค์การอิสระยังไม่เกิดขึ้นใน ๒ รัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ----------

อยากอภิปรายในเชิงความหวัง คิดบวกไปข้างหน้า คิดแก้ปัญหา คิดศึกษาหาความสำเร็จครับว่า สภาปฏิรูปแห่งชาติแห่งนี้พี่น้องประชาชนชาวไทยที่อาจจะดูในจอทีวีอยู่ ยืนยันเจตนารมณ์ครับว่า จะผลักดันเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคในข้อบังคับสภาปฏิรูปแห่งชาติ หมวด ๔ ข้อ ๘๐ (๑๘) กำหนดคณะกรรมาธิการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทางและข้อเสนอเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคให้สัมฤทธิผล รวมทั้งอำนาจหน้าที่ที่สภามอบหมาย นี่คือเจตจำนงของสภาปฏิรูปแห่งชาติที่แข็งขันและเอาจริงกับการปฏิรูป แต่ในการปฏิรูปที่กำหนดในภาค ๔ เฉพาะส่วนที่ ๒ การปฏิรูป ๑๕ ด้าน น่าเสียดายที่ไม่ปรากฏการปฏิรูประบบคุ้มครองผู้บริโภคแต่อย่างใด ความสำคัญของการปฏิรูประบบคุ้มครองผู้บริโภค มีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ผมได้รับรู้ในระยะ ๖ เดือนที่ผ่านมาครับ ที่ร่วมกับคณะกรรมาธิการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

เรื่องที่ ๑ ออกรับฟังความเห็นพี่น้องประชาชนใน ๖ เวทีภูมิภาคต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ คนครับ เห็นความหลากหลาย เห็นปัญหาในภาคต่าง ๆ ในภาคเหนือก็มีปัญหาอย่างหนึ่ง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็มีปัญหาอย่างหนึ่ง ในภาคอีสานตอนบนปัญหารถบริการสาธารณะ ต้องการคณะกรรมาธิการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภคไปรับฟังข้อเสนอที่จังหวัดหนองคาย การระบาดโฆษณาหลอกลวงรุนแรงในภาคอีสานที่เวทีที่จังหวัดร้อยเอ็ด ความต้องการคุ้มครองผู้บริโภคในเรื่องสินค้าปลอดภัย สินค้าการเกษตรที่ภาคเหนือ ที่จังหวัดลำปาง การขายสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานและบริการที่อยู่ของผู้สูงวัยคุณภาพต่ำ และฌาปนกิจลวงในเวทีภาคตะวันออก ภาคกลางที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดได้มาหารือว่าจะแก้ปัญหานี้อย่างไร ปัญหาการรุกของทุนใหญ่ทำให้ร้านค้าย่อยในชุมชนต้องหายไปของภาคตะวันตกที่เวทีจังหวัดสมุทรสงคราม และปัญหาอาหารไม่ปลอดภัย สินค้าชายแดนที่เวทีที่อำเภอหาดใหญ่ นี่เป็นประการที่ ๑ ในระยะที่เราได้ออกไปตระเวนในภูมิภาคต่าง ๆ

ประการที่ ๒ การจัดประชุมใหญ่เมื่อวันคุ้มครองผู้บริโภคสากล วันที่ ๑๕ มีนาคม พบปัญหาหลายเรื่องที่จะต้องร้อยรวมเข้ามาเพื่อการพัฒนาปฏิรูป ไม่ว่าจะเป็นบริการโทรคมนาคม บริการสาธารณะ มาตรฐานสินค้าปลอดภัย บริการสุขภาพ บริการการเงิน ข้อมูลเพื่อผู้บริโภคและการพัฒนาการมีส่วนร่วม ขอเรียนเพิ่มเติมครับว่าก่อนจะถึง

วันที่ ๓๐ นี้ ในวันที่ ๒๙ คณะกรรมาธิการจะนำเรื่องต่าง ๆ เพื่อประชุมร่วมกัน และในวันนั้นท่านศาสตราจารย์บวรศักดิ์ก็จะไปปาฐกถาให้ที่ประชุมได้รับฟังครับ

ประการที่ ๓ ได้ร่วมงานกับท่านประธานซึ่งเป็นพลเมืองตัวจริง เป็นแม่ทัพ คือท่านประธานสารี อ๋องสมหวัง น่าชื่นชมครับ ท่านพูดเมื่อวานนี้ บัดนี้หนังสือไทยรัฐ สกู๊ปหน้า ๑ ได้นำไปลงแล้วครับ เพิ่มกฎหมายผู้บริโภคเพื่อเพิ่มพลังผู้บริโภค ท่านลองอ่านดูครับ คุณสารีได้พูดถึงปัญหาต่าง ๆ ชัดเจน ได้พูดถึงว่าการค้าเสรีต้องมีคุ้มครองผู้บริโภคควบคู่กันไปครับ ลงท้ายได้พูดถึงท่านอาจารย์บวรศักดิ์ที่สนับสนุนผลักดันให้เกิดการคุ้มครองผู้บริโภค เจตจำนงอันแน่วแน่ของคณะกรรมาธิการที่ร่วมกันทำงานที่จะให้บูรณาการในภาครัฐ นำโดยสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ท่านพลเอก ภูดิศ ร่วมกับท่าน สปช. เจริญศักดิ์ ท่าน สปช. อรพินท์ ขออนุญาตที่เอ่ยนามครับ การปฏิรูปกฎหมาย ท่าน สปช. วินัยได้ดำริเสนอกฎหมายมะนาว หรือความรับผิดชอบต่อความบกพร่องของสินค้า ท่านประดิษฐ์ ท่านนิพนธ์จะบูรณาการเรื่องสื่อและโทรคมนาคมกับการคุ้มครองผู้บริโภค การปฏิรูปเพื่อเพิ่มการแข่งขันทางการค้า ลดการผูกขาด โดยท่าน สปช. ท่านทูตอดิศักดิ์ ภาณุพงศ์ การปฏิรูปคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นผู้สูงวัย โดยท่าน สปช. อุบล หลิมสกุล ท้องถิ่นกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่มีท่าน สปช. ทรงชัย จากจังหวัดลำปาง ท่าน สปช. ฐิติ จากจังหวัดหนองคายรับดำเนินการ และท่านภูดิศก็ได้เสนอเรื่องนี้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของการบริหารท้องถิ่นที่ได้ฟังกันไปเมื่อวันก่อนนี้ และยังไม่รวมอีกหลาย ๆ เรื่อง

เหตุผลเหล่านี้ครับ ผมขอเรียนว่าแม้ว่าจะไม่มีการบรรจุอยู่ในขณะนี้ผมคิดว่าท่านคณะกรรมาธิการคงจะได้พิจารณาครับว่าจะบรรจุเรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นด้านหนึ่ง ผมขอเสนอ ๕ ประการดังนี้ครับ

ประการแรก ขอเสนอให้การบรรจุมาตราที่เกี่ยวกับการปฏิรูปโดยมีแนวทางดังต่อไปนี้ คือ

๑. ขับเคลื่อนให้เกิดองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระ หนุนเสริมให้เป็นกลไกปฏิรูปต่อเนื่อง ยั่งยืน มีประสิทธิภาพ

๒. เสนอปรับปรุงกฎหมายการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามมาตรา ๖๐ ในรัฐธรรมนูญ

๓. ให้บูรณาการปฏิรูประบบคุ้มครองผู้บริโภคเข้ากับการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ทั้งบริหารราชการ บริการสาธารณะ สื่อมวลชน เทคโนโลยี เศรษฐกิจ พลังงาน สาธารณสุข การศึกษา ท้องถิ่นและสังคมครับ

ขอให้ยกข้อความในมาตรา ๒๙๕ (๕) มาบรรจุเป็นแนวทางข้อ ๔ ข้อ ๕ ในมาตรานี้ และรายละเอียดปรากฏอยู่ในร่างแล้วครับ

ประการที่ ๒ ให้มีคณะกรรมาธิการคณะหนึ่งที่จะดูแลการปฏิรูป นอกจากนี้ ในการปฏิรูปด้านสาธารณสุข มาตรา ๒๙๔ เสนอให้เพิ่ม (๖) ผลักดันกฎหมายและนโยบายสาธารณะเพื่อคุ้มครองปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพและมาตรการ ตลอดจนประกาศควบคุมสินค้าไม่ปลอดภัยหรือเพื่อที่จะลดทอนอันตราย

ประการที่ ๓ สภาปฏิรูปแห่งชาตินี้จะมีอายุหมดลงเมื่อครบ ๕ ปี มีข้อเสนอให้พลเมือง ๕๐,๐๐๐ คน หรือคณะรัฐมนตรี หรือรัฐสภา จัดทำประชามติ ผมเสนอว่าควรจะกำหนดเวลาที่จะเริ่มดำเนินการประชามติโดยจะต้องผ่านไป ๓ ปี และรายงานแจ้งประเมินผลต่อสาธารณะจะต้องทำเป็นระยะ

ประการที่ ๔ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติกังวลเรื่องหน่วยธุรการ ท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ท่านอุทัยได้กล่าวแล้วว่าสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติในบัดนี้นั้นยังไม่ได้มีการดำเนินการใด ๆ อาจจะไม่มีอีกในองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ผมคิดว่าคงจะเป็นหน่วยธุรการที่รองรับได้

ประการที่ ๕ เป็นประเด็นที่นอกเหนือจากประเด็นการปฏิรูป คำว่า หลักนิติธรรม ในภาค ๓ มาตรา ๒๑๗ (๑) (๒) (๓) มีการให้ความหมายที่ซ้อนกับสารัตถะในบททั่วไปตอนต้นก่อนภาค ๑ ในมาตรา ๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๖ ที่มีสาระเหมือนกัน แต่นำเสนอในวิธีและลำดับที่ต่างกัน

ยิ่งไปกว่านั้นในมาตรา ๓ ในบททั่วไปก่อนภาค ๑ ได้กล่าวถึงการที่รัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานก็ต้องทำตามหน้าที่ ตามหลักนิติธรรม ไม่เพียงศาลและกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น จึงขอให้ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญสอบทานความเหมาะสม ความสมดุลและลำดับว่าพึงบัญญัติอย่างไรดี เพราะไม่เช่นนั้นแล้วความหมายนิติธรรมอาจจะแคบอยู่แต่เฉพาะเพียงในภาค ๓ ครับ

ในทำนองเดียวกับภาค ๒ และหมวด ๑ ในภาค ๒ ซึ่งมีชื่อเดียวกันว่า ผู้นำการเมืองที่ดีและระบบการเมืองที่ดี ขณะเดียวกันก็มีการใช้ชื่อที่ระบุคุณลักษณะคำว่าที่ดี ไว้ด้วย ซึ่งต่างจากชื่อภาคอื่น ๆ ที่ไม่กำหนดคุณลักษณะ ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่ผมจะขอนำเรียนเสนอต่อท่านประธานเพื่อให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาต่อไป ขอบคุณครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญท่านอาจารย์พนา ทองมีอาคม ๒๐ นาที

นายพนา ทองมีอาคม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ เพื่อนสมาชิกทุกท่าน ผม นายพนา ทองมีอาคม สมาชิกหมายเลข ๑๔๖ ใคร่ขอแสดงความคิดเห็นที่มีต่อร่างรัฐธรรมนูญ ในภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง เนื่องจากกระผมนั้นเป็นกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ และอีกคณะ คือคณะกรรมาธิการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

ผมขอเสนอความคิดเห็นโดยเริ่มจากมาตรา ๒๙๒ ของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก่อน ประเด็นที่จะหยิบยกมาในวันนี้ก็เป็นมาตรา ๒๙๒ (๒) ในวรรคสอง ซึ่งบทบัญญัติในวรรคนี้บอกว่าให้ กำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจน โดยแยกให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจรายสาขาเศรษฐกิจ กับหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจแทนรัฐ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล และป้องกันมิให้มีการแทรกแซงทางการเมือง และให้มีการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุนหรือขาดประสิทธิภาพ ----------

โดยจัดให้มีองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อรับผิดชอบในการฟื้นฟูรัฐวิสาหกิจดังกล่าว บทบัญญัติอันนี้เป็นบทบัญญัติที่ดีมาก และผมคิดว่าบ้านเรารัฐวิสาหกิจเองก็ควรจะมีการพิจารณาปรับปรุงเป็นระยะ ๆ และในโอกาสนี้ก็อาจจะเป็นโอกาสดีที่จะทำการปฏิรูปครั้งใหญ่เสียเลยทีเดียว ในวรรคนี้มีที่น่าสนใจและผมคิดว่าไม่ควรจะจำกัดอยู่เฉพาะในเรื่องของรัฐวิสาหกิจ นั่นก็คือในเรื่องของการแยกบทบาทขององค์กรกำกับดูแลออกจากองค์กรปฏิบัติการ หรือที่เราเรียกกันว่าแยกเรกกูเลเตอร์ ออกมาจากโอเปอเรเตอร์ ตรงนี้เป็นหลักการสำคัญ แล้วก็สามารถที่จะมีผลต่อการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศไปได้มากทีเดียว ข้อเสนอตรงนี้ผมคิดว่าให้แยกตรงนี้ออก แยกองค์กรกำกับดูแลกิจการออกจากประกอบกิจการ โดยอยากจะขอเท้าความสักเล็ก ๆ ว่าในอดีตกิจการจำนวนเยอะอยู่กับรัฐ เหตุที่เป็นอย่างนั้นเพราะประเทศขาดแคลนทุนแล้วก็ขาดแคลนเทคโนโลยี จริง ๆ ตรงนี้ก็เป็นในหลายประเทศฝรั่งเองก็เป็น แล้วเมื่อต้องการจะพัฒนาประเทศ รัฐเองเข้ามาเป็นผู้มีบทบาท แรก ๆ ก็จะเริ่มในธุรกิจที่เป็นเรื่องของสาธารณูปโภค แล้วก็อาจจะขยายไปธุรกิจสำคัญอื่น ๆ โดยเฉพาะธุรกิจที่มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศ ตรงนี้เนื่องจากรัฐมีเงิน มีทรัพยากรบุคคลมีโนฮาว (Knowhow) ทางด้านนี้ เอกชนเองในยุคถ้าเผื่อเราย้อนไปสัก ๖๐-๗๐ ปีก่อน อุตสาหกรรมใหญ่ที่เราทำหรือการลงทุนใหญ่ก็มีแค่ประเภท โรงน้ำแข็ง โรงสี โรงเลื่อย อะไรทำนองนี้ ถ้าหนักกว่านั้นอย่างอุตสาหกรรมแร่ถ้าจะทำให้ใหญ่ก็มักเป็นต่างชาติเข้ามาทำ แต่ว่าประเทศพัฒนา ทั้งโลกก็พัฒนาไป เมื่อประมาณสัก ๓๐ ปีก่อนได้ ประเทศแบบอังกฤษประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ก็มีนายกรัฐมนตรีมาร์กาเร็ต แธตเชอร์ ท่านก็ได้นำนโยบายที่เรียกว่า ไพรเวไทเซชัน (Privatization) มาใช้ ก็มีการผ่องถ่ายรัฐวิสาหกิจออกไป รัฐวิสาหกิจของประเทศอังกฤษก็ไม่ได้แตกต่างจากของไทยเท่าไร เพราะว่าก็กำกับดูแลกิจการประเภทคล้าย ๆ กันที่อยู่ในตลาดด้วยเหมือนกัน ตรงนี้ของทางประเทศอังกฤษก็ทำด้านไพรเวไทเซชัน ในเวลาเดียวกันนั้นอีกฟากหนึ่งของทวีปประเทศสหรัฐอเมริกาก็ประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเหมือนกัน นโยบายตอนนั้นที่โรนัลด์ เรแกน เอามาใช้ก็จะคล้าย ๆ กัน ประธานาธิบดีเรแกน ท่านเน้นนโยบายในเรื่องของดีเรกกูเลชัน (Deregulation) อันนี้จะต่างจากอังกฤษนิดหนึ่ง เพราะว่าอเมริกานี่จะมีองค์กรกำกับดูแลที่เป็นองค์กรอิสระ แล้วก็ค่อนข้างจะแยกออกจากรัฐเยอะ พูดง่าย ๆ ว่าในแง่ของการบริหารประเทศของเขา เขาจะเน้นทุนนิยมเสรีหนักมากกว่าอังกฤษ ถึงแม้ว่าเขาแยกองค์กรกำกับมาเป็นอิสระ แต่ว่าวิธีการดำเนินการ

ก็ยังมีการกำกับการดำเนินการอยู่เยอะโดยเฉพาะมีกฎระเบียบ ตรงนี้การนำนโยบายนี้มาใช้ดีเรกกูเลชันนี้ก็หมายความว่ากำกับดูแลน้อยลง ตรงนี้มันลดภาระรัฐบาล แต่ผลทางอ้อมก็คือให้เอกชนมีการแข่งขันได้มากขึ้น นั่นหมายความว่าสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ แน่นอนล่ะครับการที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและมีมาตรการเยอะ ๆ ต้นทุนเยอะ เพราะฉะนั้นบริษัทอเมริกันก็มีการแข่งขันมากขึ้นแล้วก็เพิ่มประสิทธิภาพ ตรงนี้ผมอยากชี้ให้เห็นอีกนิดหนึ่ง ขออนุญาตยกตัวอย่างธุรกิจเล็ก ๆ เช่นการบิน แต่เดิมการบินเองรัฐมีกฎเยอะ บังคับให้ต้องรับผิดชอบเวลาที่ตกเครื่องบิน พนักงานเองก็ต้องมีบริการที่ดี เวลาขึ้นเครื่องบิน สัมภาระอะไรต่าง ๆ อย่างนั้น ผลของดีเรกกูเลชันทำให้สายการบินอเมริกันทำตัวเหมือนกับรถเมล์ ก็มีสายประเภทโลว์ คอสท์ (Low cost) มันเริ่มมาจากแถว ๆ นั้น ผลจากการนั้นทำให้บริษัทสายการบินใหญ่ ๆ ของอเมริกัน เช่น ที่ยุคพวกเราอาจจะเคยรู้จักกัน เช่น สายการบินแพนแอม (Pan Am) หรือสายการบินทีดับเบิลยูเอ (TWA) อะไรพวกนี้ก็มีอันเป็นไป แต่ว่ามันก็ทำให้บริษัทที่อยู่รอดเข้มแข็ง นอกจากเข้มแข็งแล้วแข่งขันออกไปทั่วโลก ก็เลยทำให้ทั่วโลกประสบภาวะที่จะต้องปรับตัวเพื่อแข่งขันในธุรกิจนี้ด้วย จะสังเกตเห็นว่าหลัง ๆ นี้ธุรกิจการบินไม่ใช่ธุรกิจที่ทำผลกำไรให้ได้มากมาย นี่เป็นผลมาจากการดีเรกกูเลชัน แต่ขณะเดียวกันประชาชนได้สายการบินที่ถูกขึ้น มีรอบบินเร็วขึ้น ตรงนี้สอดคล้องกับการตกลงในระดับโลกด้วย ดับเบิลยูทีโอ (WTO) ก็มีข้อตกลงเกี่ยวกับเรื่องเปิดเสรีการค้าในยุคนั้น ก็อาจจะมีเป็นรอบ ๆ แต่ว่าผลก็จะอยู่ในช่วงนั้น หลังจากนั้นมา ๓๐ ปี ของเราก็ยังไม่ได้ทำอะไรเท่าไร มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ตรงนี้ผมคิดว่าเป็นโอกาสอันดีถ้าเผื่อเราจะดำเนินการเรื่องนี้ ----------

ท่านประธานครับ การแยกเรกกูเลเตอร์ออกจากโอเปอเรเตอร์นี้ ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการแข่งขัน โดยเฉพาะกิจการที่รัฐเข้ามาร่วมแข่งด้วย แต่บทบาทอันหนึ่งของเรกกูเลเตอร์ทางด้านเศรษฐกิจก็คือ ดูแลให้เกิดความเป็นธรรมในการแข่งขันและลดทอนการผูกขาด รวมถึงควบคุมการประกอบธุรกิจให้มีความเป็นธรรม ตรงนี้ผมว่าเป็นส่วนสำคัญ ซึ่งบ้านเราถ้าจะพัฒนาภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบที่เราใช้อยู่ปัจจุบัน การที่จะส่งเสริมให้คนของเรา ธุรกิจของเราแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทตรงนี้มีส่วนสำคัญมาก นอกจากแยกเรกกูเลเตอร์ออกจากโอเปอเรเตอร์แล้ว หากมีความจำเป็นก็จะมีการแยกเรกกูเลเตอร์ออกจากโอเปอเรเตอร์ด้วย ตรงนี้เป็นส่วนสำคัญ คนที่มีหน้าที่กำกับนโยบายก็ต้องมีหน้าที่ผลักดันนโยบายด้วย ในบางอุตสาหกรรม บางธุรกิจ ถ้าองค์กรกำกับดูแลทางด้านธุรกิจอุตสาหกรรมอยู่ภายใต้องค์กรทางด้านนโยบาย ก็จะถูกกดดันหรือถูกใช้เป็นเครื่องมือให้เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายที่ใช้อยู่ตามนั้น เพราะฉะนั้นบางทีการแยกตรงนี้ก็เป็นความจำเป็น แล้วก็หลายประเทศทำกัน การแยกโอเปอเรเตอร์ออกจากเรกกูเลเตอร์ แล้วก็ออกจากองค์กรที่กำหนดนโยบายตรงนี้ อาจจะมีหลายท่านคิดว่าเรากำลังจะสร้างองค์กรอิสระขึ้นมาเยอะแยะอีกแล้ว ผมอยากจะกราบเรียนว่าองค์กรอิสระเหล่านี้จริง ๆ แล้วเป็นองค์กรอิสระเล็ก ๆ ตามกฎหมายเท่านั้นเอง ไม่ใช่เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ โดยส่วนตัวแล้วกระผมเองก็ไม่ได้เห็นด้วยกับการมีองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นที่รุงรัง ตรงนี้ผมเองก็คิดว่าสามารถทำได้ และจริง ๆ แล้วหลังจากที่โลกเราเปิดการแข่งขันมากขึ้น เสรีมากขึ้น ในหลายประเทศองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นเรกกูเลเตอร์มีเยอะแยะไปหมด ถ้าเผื่อจะให้ยกตัวอย่างเล็ก ๆ น้อย ๆ ตรงนี้ ก็เช่นเอฟซีซี (FCC) ของอเมริกันซึ่งกำกับกิจการโทรคมนาคมและวิทยุโทรทัศน์ เอฟทีเอ (FTA) ซึ่งกำกับกิจการทางด้านการค้าและการแข่งขัน หรืออย่างเอสอีซี (SEC) ซึ่งกำกับกิจการหลักทรัพย์ ก็คล้าย ๆ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ของเรา พวกนี้มีลักษณะเป็นองค์กรอิสระทั้งนั้น ทางซีกของยุโรปก็มีพวกออฟคอม (OFCOM) ของอังกฤษ หรือเอจีคอม (AGCOM) ของทางอิตาลี จริง ๆ แล้วมีอีกเยอะ ผมเจียระไนไม่หมด มีองค์กรเล็ก ๆ พวกนี้เยอะ องค์กรเล็ก ๆ พวกนี้มีข้อดีถ้าให้เขาเป็นอิสระ และความที่เขาเป็นองค์กรเล็ก ๆ การบริหารสามารถตรวจสอบได้ง่าย โปร่งใส ดังเราจะเห็นว่าองค์กรอิสระของเราอย่าง กสทช. จะเห็นว่ามีชื่อเสียงไม่ค่อยดี หรือจะเรียกว่าอื้อฉาวก็ได้ เหตุที่เป็นอย่างนี้ส่วนหนึ่งอยู่ที่การบริหาร

แต่ส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งก็คือการที่สามารถตรวจสอบได้ ตรงนี้เป็นส่วนสำคัญ แล้วก็อย่างที่พวกเราเห็น เขาไปต่างประเทศกี่วันต่อกี่วันเราทราบ ใช้เงินเท่าไร พวกนี้จะตีแผ่ออกมาหมด การตัดสินใจของเขาถ้าเผื่อไม่เป็นที่ถูกใจของผู้ถูกกำกับ ก็มีการร้องแล้วก็ยื่นหนังสือ อย่างเมื่อ ๒ วันนี้ทางสภาเรา ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวกับเราเท่าไร แต่ก็ยังมีคนมายื่นให้เราสอบสวนการตัดสินใจของ กสทช. นี่เป็นตัวอย่าง ข้อเสนอของผมอยากจะขอให้มีการปรับในมาตรา ๒๙๒ ตรงนี้ผมขอเสนอให้แทรก (๓) ต่อจาก (๒) เดิมว่า (๓) ปฏิรูปการกำกับดูแลกิจการที่สำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยให้กิจการใดที่เหมาะสมจะกำกับโดยหน่วยงานอิสระ ให้จัดให้มีองค์กรอิสระของรัฐกำกับกิจการในด้านนั้น และให้แยกบทบาทให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจรายสาขาเศรษฐกิจกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประกอบกิจการ ท่านประธานครับ ตรงนี้เป็นเพียงถ้อยความ เนื้อความตัวหนังสือนั่นผมก็หวังว่าถ้าเผื่อคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญท่านโปรด แล้วท่านจะแก้ไขตรงนี้ ถ้อยคำก็ขอให้ปรับให้เหมาะสม

- ๑๑๒/๑

สำหรับเรื่องนี้เวลาผมวิ่งน้อยลงเรื่อย ๆ ผมขอข้ามไปเลยดีกว่า ผมขออนุญาตไปที่มาตรา ๒๙๖ โยงมาตรา ๕๐ นี่เป็นเรื่องของการปฏิรูปสื่อมวลชน ท่านประธานครับมาตรา ๕๐ จริง ๆ แล้วมาตรานี้ไม่ได้เป็นการปฏิรูปโดยตัวของมันเอง แต่มีหลักการสำคัญที่ได้รับการคงไว้ซึ่งเป็นการหลักการที่ดีผมเห็นด้วย หลักการนี้คือหลักการขององค์กรอิสระและถือเป็นการปฏิรูปสื่อที่สำคัญ เป็นแนวความคิดที่สอดคล้องกับการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจของประเทศ นั่นคือแยกองค์กรกำกับจากองค์กรกำหนดนโยบายซึ่งนิยมทำกันแล้วก็ยังแยกออกจากองค์กรที่เป็นองค์กรปฏิบัติการด้วย หรือโอเปอเรเตอร์ อันนี้กระผมขอขอบคุณท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญชุดนี้ที่บัญญัติตรงนี้ยืนยันซ้ำอีกครั้งหนึ่ง อยากกราบเรียนว่าเมื่อก่อนนี้ก่อนที่จะมีบัญญัติในลักษณะแบบนี้ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ เป็นต้นมากิจการโทรคมนาคมและกิจการวิทยุ โทรทัศน์ถูกกำกับดูแลโดยตรงจากหน่วยงานรัฐในลักษณะที่เรียกกันว่าเป็นคอมมานด์ แอนด์ คอนโทรล (Command and control) ก็คือมีอะไรรัฐก็จะเป็นผู้สั่ง จากนั้นมีการเปลี่ยนแปลง แล้วเราก็เห็นผลดีและเราบัญญัติไว้อีกครั้งหนึ่งตรงนี้เป็นการยืนยัน ตรงนี้ผมขออนุญาตไปที่มาตรา ๒๙๖ ซึ่งบัญญัติสืบเนื่องมาเกี่ยวกับเรื่องปฏิรูปสื่อสารมวลชน ในส่วนของการลงมือปฏิรูปมาตรานี้อยู่ในหมวดสิทธิเสรีภาพซึ่งไม่มีการระบุอะไรในตารางที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทำไว้ตรงนี้ไม่ได้บัญญัติอะไร ผมเห็นว่าง ๆ อยู่ ทั้ง ๆ ที่การผลักดันให้เกิดการปฏิรูปขึ้นจริงนั้นอยู่ในชั้นนี้ คือในชั้นของกฎหมาย มาตรา ๒๙๖ ให้ความสำคัญกับเสรีภาพของสื่อ ระบุให้เร่งพัฒนากลไกที่เป็นหลักประกันความเป็นอิสระจากการถูกครอบงำ ให้ส่งเสริมสวัสดิการสื่อตรงนี้ผมเห็นด้วยครับ เรื่องสื่อเสรีนี้ผมไม่มีอะไรขัดข้อง แต่ในเรื่องของการกำกับดูแลสื่อตามมาตรา ๒๘๖ (๒) เน้นปฏิรูปโดยการพัฒนากลไกกำกับดูแลโดยองค์กรวิชาชีพ โดยใช้จริยธรรมและการกำกับดูแลโดยภาคประชาชน ในส่วนขององค์กรกำกับดูแลมีเพียงประโยคเดียวว่าและการกำกับดูแลโดยหน่วยงานที่มีอำนาจทางกฎหมาย ผมว่าตรงนี้น้อยไปครับ ไม่พอแล้วก็ไม่ชัดเจน ถ้าเราจะผลักดันให้มีการปฏิรูปสื่อให้ดีขึ้น ผมว่าตรงนี้ควรจะมีการบัญญัติไว้ให้ชัดเจนและรัดกุมมากกว่านี้ การกำกับดูแล ณ ปัจจุบัน สภาพที่สื่อมีความหลากหลายมีการหลอมรวมสื่อ เราพูดกันว่ามีเดีย แลนด์สเคพ (Media landscape) หรือว่าภูมิทัศน์สื่อมีการเปลี่ยนแปลง มันไม่เหมือนเดิมตั้งแต่มีอินเทอร์เน็ต (Internet) มีการหลอมรวมสื่อในระยะไม่กี่ปีนี้ สื่อมีการเปลี่ยนแปลงไป กิจการสื่อสารมวลชน วิทยุ โทรทัศน์นี้เป็นเรื่องสำคัญ

แล้วก็กระทบกับประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม นี่เป็นที่ยอมรับ มีคนพูดว่าสื่อสารมวลชนเป็นห้องเรียนของโลก นั่นหมายความว่าสามารถให้ความรู้ ให้การศึกษากับประชาชน ผมแถมให้อีกนิดด้วย สามารถให้ความบันเทิงเราได้เยอะแยะ แต่สื่อสารมวลชนไม่ได้มีบทบาทแค่ให้ความรู้อย่างเดียว สื่อสารมวลชนสามารถที่จะมอมเมาสังคมได้ด้วย สามารถที่จะละเมิดสิทธิของประชาชนด้วย นอกจากเสนอความจริงให้เราก็อาจจะเสนอภาพบิดเบือนให้เราได้ด้วย เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ที่สื่อทำเราอยากให้สื่อมีการกำกับดูแลตัวเอง มีจริยธรรมที่ดี แต่ตรงนี้ก็ไม่ได้มีหลักประกันเพราะในอดีตที่ผ่านมาก็ไม่ได้ประสบความสำเร็จในอนาคตถึงแม้ประสบความสำเร็จผมก็ไม่ได้คิดว่าทุกกรณีจะเกิดความสำเร็จแบบนั้นได้ ผมเชื่อว่าที่สุดของที่สุดแล้วเมื่อประชาชนไม่มีที่พึ่ง กฎหมายควรจะเป็นที่พึ่งของประชาชนได้

เพราะฉะนั้นสิทธิเสรีภาพของประชาชนเมื่อไรก็ตามที่ถูกละเมิด ไม่ว่าละเมิดสิทธิเสรีภาพความเป็นส่วนตัว ชื่อเสียง ครอบครัว หรือในเรื่องของการหมิ่นประมาทใด ๆ ทั้งสิ้น สิ่งเหล่านี้ประชาชนควรได้รับการปกป้อง แต่ก่อนที่ประชาชนจะต้องเดินไปศาลหรือเดินไปแจ้งความตำรวจเอง ถ้ามีองค์กรกำกับดูแลที่ทำหน้าที่ช่วยปกป้องสังคมทางด้านนี้ ก็จะช่วยได้มาก ผมคิดว่าสื่อเหมือนสิ่งประดิษฐ์ดี ๆ มีคุณอนันต์ มีโทษมหันต์ เพราะฉะนั้นขณะที่เราส่งเสริมสื่อ เราให้เสรีภาพสื่อ เรารับประกันสิทธิของสื่อ และเราส่งเสริมให้สื่อทำหน้าที่ให้เรา เราเองก็ต้องมีมาตรการที่จะกำกับให้สื่อมีความรับผิดชอบ แล้วก็รับผิดถ้ากระทำผิดด้วยเหมือนกัน เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นสิ่งที่ไปด้วยกัน เหมือนเหรียญถ้าเผื่อมีเพียงด้านใดด้านหนึ่งไม่เกิดเป็นเหรียญขึ้นมาได้

ในมาตรานี้เวลาผมใกล้จะหมดแล้ว ผมขออนุญาตเสนอตรงนี้เลย มาตรา ๒๙๖ ผมว่าถ้าจะเพิ่มให้ชัดเจนขึ้น ผมอยากจะเสนอให้เขียนแยกออกมาเป็นอีกหนึ่งวรรคต่างหาก ในมาตรานี้ เขียนให้มีการปฏิรูปองค์กรกำกับดูแลสื่อให้สามารถคุ้มครองสิทธิของประชาชนได้ ผมขอเสนออย่างนี้ ให้ปฏิรูปองค์กรกำกับดูแลการประกอบกิจการสื่อ ให้คุ้มครองสิทธิของประชาชนด้านการสื่อสารและสิทธิความเป็นส่วนตัว ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อสังคมและพัฒนาการของเทคโนโลยี ให้มีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ สนับสนุนองค์กรวิชาชีพ องค์กรประชาชนให้มีส่วนในการกำกับดูแลสื่อ และให้กำกับดูแลสื่อทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและการคุ้มครองผู้บริโภค เช่นที่ผมเสนอไปแล้วในมาตราก่อน สำหรับคำพูดรายละเอียด ผมก็หวังว่าท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญจะได้ช่วยดูแลและขัดเกลาให้เหมาะสม ผมคิดว่าถ้าเราทำได้ตามนี้ก็จะช่วยให้องค์กรกำกับดูแลทางด้านสื่อดีขึ้น ส่วนที่ผ่านมาท่านอาจจะรังเกียจว่ามีเรื่องอื้อฉาวอะไรมากมาย อยากจะเรียนว่าเรื่องของคนกับเรื่องขององค์กรไม่เหมือนกัน ประสบการณ์ผมที่อยู่ตรงนี้ ผมเห็นว่าองค์กรในลักษณะนี้ดี แล้วก็ ณ ปัจจุบันนี้ องค์กรนี้เป็นเรกกูเลเตอร์เดียวที่หลุดออกมาเป็นอิสระอย่างแท้จริง แล้วจากการที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ผมเห็นว่ามีประโยชน์อย่างแท้จริงแน่นอน แล้วก็อยากให้มีองค์กรในลักษณะนี้เพิ่มขึ้นมาอีกเพื่อช่วยเรากำกับดูแลแล้วก็ปฏิรูปกิจการต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจ ขอบพระคุณมากครับท่านประธาน

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญคุณหาญณรงค์ เยาวเลิศ ๑๐ นาทีครับ

นายหาญณรงค์ เยาวเลิศ : ขอบคุณครับท่านประธาน กระผม หาญณรงค์ เยาวเลิศ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ในส่วนที่ ๔ ซึ่งผมคิดว่าถ้าดูในหมวดแรก บททั่วไป ผมคิดอยากจะอภิปรายในประเด็นมาตรา ๒๗๘ ซึ่งผมคิดว่าหลายท่านได้มีการอภิปรายแล้ว แต่ผมคิดว่าก็อยากที่จะอภิปรายเพิ่มเติม ในเรื่องของการกำหนดว่าภาคนี้ใช้บังคับเพียง ๕ ปี แล้วถ้าจะใช้ต่อก็จะต้องได้รับข้อเสนอเพื่อที่จะออกเสียงประชามติจากสภา หรือคณะรัฐมนตรี คือผมเกรงว่าข้อเสนอในเชิงปฏิรูปในภาคนี้ ผมมีประสบการณ์หลายเรื่อง คือเรื่องบางรัฐบาลตั้งคณะกรรมการปฏิรูปที่มีท่านอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธาน ขออนุญาตที่ต้องเอ่ยนามท่าน ปรากฏว่าพอเปลี่ยนรัฐบาลเขาก็ไม่เอาข้อเสนอนั้นไปปฏิรูปต่อ ฉะนั้นวันนี้เรามีสภาปฏิรูปแห่งชาติจริง แต่สุดท้ายพอเปลี่ยนรัฐบาลในเวลา ๕ ปี ถ้าสภาหรือคณะรัฐมนตรีไม่หยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาเพื่อทำประชามติต่อ เพราะผมเข้าใจว่าแนวทางการปฏิรูปมันมีหลายเรื่อง ไม่ใช่ว่าเสนอกฎหมายแล้วจะเสร็จ ปัญหาวันนี้ต่อการไม่ได้ถูกนำไปใช้หรือไม่สอดคล้องต่อเจตนาในบางเรื่อง ผมเข้าใจว่าเป็นเรื่องของพฤติกรรมของคนในการทำงานร่วมกันกฎหมายบัญญัติไว้ แต่ว่าหน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรม ไปออกระเบียบ บางหน่วยงานไปถือระเบียบหรือคำสั่งรัฐมนตรี หรือมติคณะรัฐมนตรีใหญ่กว่ารัฐธรรมนูญด้วยซ้ำไป ที่เขาเรียกว่าลูกฆ่าแม่ ----------

ฉะนั้นวันนี้เราบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญจริง แต่ยิ่งให้เวลา ๕ ปี วิธีที่ทำง่ายที่สุดก็คือดึงเรื่องไว้ให้ช้า ให้เลย ๕ ปี หมดอายุความก็จบ บางเรื่องถูกเสนอไว้ ถูกคิดมาอย่างดีในแต่ละคณะ พอเลย ๕ ปีก็ไม่ได้ถูกใช้ บางมาตราผมคิดว่ากฎหมายบางฉบับ ๕ ปี ผมเข้าใจว่ายังเสนอไม่เสร็จ ผมมีประสบการณ์เรื่องกฎหมายทรัพยากรน้ำถูกร่างครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๓๔ วันนี้ปี ๒๕๕๘ ๒๔ ปี ยังไม่มีกฎหมายเรื่องทรัพยากรน้ำเลย เพราะแต่ละรัฐบาลก็ดึงเรื่องนี้ยังไม่สมควรออก ฉะนั้นผมว่ายกร่างกฎหมายก็มีคณะกรรมการ เขาเรียกว่า คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ไปยกร่างกฎหมายทรัพยากรน้ำใช้เวลารับฟังให้ละเอียด ให้ถี่ถ้วน ใช้เวลาอย่างน้อย ๒ ปี ฉะนั้นผมคิดว่าการกำหนดไว้ในช่วงเวลา ๕ ปี ผมก็เพิ่งเห็นรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่กำหนดว่าส่วนนี้ให้ใช้เวลาเพียงแค่นี้ แต่เรื่องปฏิรูปผมยืนยันว่าไม่ใช่นิติกรรมทำของ ๕ ปีแล้วก็เสร็จ การทำกับคน การทำกับสังคม การเรียนรู้ในเชิงสังคม ผมคิดว่ามันต้องเกือบตลอดชีวิต ในบางเรื่อง แต่ไม่ใช่จะยื้อว่าบางเรื่องจำเป็นต้องตลอดชีวิต ฉะนั้นการเขียน ๕ ปี ผมคิดว่าอยากเรียนท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญลองช่วยกลับไปพิจารณาใหม่ ถ้าจะเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรก็ยินดีที่จะเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรไป

อีกมาตราหนึ่งครับ มาตรา ๒๘๗ คือเป็นข้อเสนอจากคณะกรรมาธิการแต่ละคณะเพื่อนำไปสู่การปฏิรูป มีอยู่ใน (๑) ก็คือเรื่องของการจัดทำประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม และประมวลกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม อันนี้เป็นข้อเสนอจากคณะกรรมาธิการ แต่เมื่อพิจารณาดูก็กลับไปดูว่าวิธีทำประมวลกฎหมายเคยมีประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายอาญา ส่วนเรื่องประมวลกฎหมายที่ดินคือการรวมเพียงไม่กี่มาตรา ปรากฏว่าสาเหตุของการทำประมวลกฎหมาย กฎหมายแพ่งทำเมื่อปี ๒๔๕๑ ไปเสร็จประมาณปี ๒๔๗๗ ใช้เวลา ๒๖ ปี การทำประมวลกฎหมายก็ถามผู้รู้ว่าตกลงเขาทำกันไหม ประมวลกฎหมาย วันนี้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเรื่องสิ่งแวดล้อม มีกฎหมายป่าไม้ กฎหมายอุทยาน พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า กฎหมายแร่ สารพัดกฎหมาย ท่านลองไปเชิญนิติกรแต่ละสำนัก แต่ละกรมมา ถ้าคุยให้เสร็จภายใน ๕ ปีผมว่าบุญมากเลย เพราะวันนี้แต่ละคนก็ยึดถือกฎหมายของตัวเอง กฎหมายแร่ก็ใช้เพื่อกฎหมายแร่ ไม่เหมือนกับกฎหมายป่าไม้หรือกฎหมายอุทยานแห่งชาติ อันนั้นคือสงวนไว้เพื่อดูเรื่องธรรมชาติ แต่กฎหมายแร่ใช้แล้วก็หมดไป ไม่สามารถเอาแร่กลับมาได้ใหม่ ถึงฟื้นฟูก็คือฟื้นฟูแบบเอาต้นไม้มาปลูก

ฉะนั้นวิธีกิจกรรมของการจัดการคนละอย่างกันโดยสิ้นเชิง ก็ไม่มีเหตุจำเป็นว่าทำไมต้องประมวลกฎหมายหรือเปล่า ผมว่าข้อเสนอจากคณะกรรมาธิการแต่ละคณะจริง ผมกลับมาดูใหม่ โอกาสที่จะเสนอทำเป็นประมวลกฎหมายทั้ง ๒ อย่าง คือสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โอกาสที่จะทำอย่างนี้ยาก เพราะว่า ๑. แนวทางในการใช้ต่างกัน หลักคิดต่างกัน มีอย่างเดียว คือจับกฎหมายมารวม เขาเรียกว่ารวบรวมกฎหมาย อาจจะไม่ใช่ประมวลกฎหมายก็ได้ ผมว่าแนวทางอันนี้อาจจะต้องมีการแสดง

อีกอันหนึ่ง ในเรื่องของที่ว่าต้องมีกฎหมายอะไรบ้าง ผมเข้าใจว่ากฎหมาย แม้แต่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ วรรคสอง ให้มีองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ คำว่า องค์กร ยังตีความว่าตกลงมารวมกันหรือเปล่า ฉะนั้นกฎหมายที่เขียนว่าให้มีกฎหมายอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องเรื่องธรรมชาติ เรื่องสิ่งแวดล้อม หรือเรื่องผังเมือง ผมไม่แน่ใจว่าถ้าไม่ระบุไปเลยว่าสมควรมีกฎหมายอะไรบ้าง ผมต้องการเสนอกฎหมายพื้นที่ชุ่มน้ำ ถ้าไม่เขียนเขาก็บอกว่าไม่จำเป็นต้องมีเพราะในรัฐธรรมนูญไม่เขียน เราก็เจอเหตุการณ์อย่างนี้มาตลอด ฉะนั้นผมคิดว่ามีความจำเป็นไหมในวงเล็บต่อไปว่าสมควรมีกฎหมายอะไรบ้าง ต้องเขียนไว้ทุกฉบับไหมที่เราต้องการเสนอ ฉะนั้นถ้าไม่เขียนก็จะเกิดปัญหาว่าไม่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญ ฉันไม่ปฏิบัติ ฉันไม่ทำ แม้กฎหมายองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อมเคยเสนอ พอเปลี่ยนรัฐบาลเขาก็บอกว่าไม่มีเจ้าภาพ ไม่รับรองกฎหมาย แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้รับรองจริง แต่ผมคิดว่าโดยเจตนามีบันทึกเจตนารมณ์ไว้จริง มีการบันทึกแบบจดหมายเหตุจริง แต่สุดท้ายจะไปทำหรือไม่ อันนี้ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่อยากใช้ดุลยพินิจและลองทบทวนว่าถ้าเขียนผมคิดว่าอยากให้เขียนละเอียดว่ามีกฎหมายอะไรบ้าง แม้แต่เรื่องของการที่ประชาชนมีกฎหมายป้องกัน เช่นกฎหมายเรื่องของการเพิ่มพื้นที่ป่าโดยเอกชนที่ผมเคยเสนอว่าให้มีธนาคารต้นไม้ ก็เป็นรูปเป็นร่างแล้วก็จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐ ให้เอกชนมีการเพิ่มพื้นที่ป่า แล้วก็แทนที่จะไปดูมิติเดียวคือทวงคืนผืนป่าแล้วก็ยังไม่แน่ใจว่าปีหนึ่งได้สักกี่หมื่นไร่นี่นะ ----------

แต่ถ้าใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเรื่องธนาคารต้นไม้ ประเทศไทยมีพื้นที่เกษตรกรรม ๑๕๐ ล้านไร่ เอาสัก ๑๐ เปอร์เซ็นต์ เราสามารถมีพื้นที่ป่าได้ประมาณ ๑๕ ล้านไร่ ในขณะที่ทวงคืนอยู่ได้ปีหนึ่งไม่แน่ใจว่าสักกี่หมื่นไร่ อันนี้ผมว่าเป็นอันหนึ่งที่จะทำให้มีมิติในการเพิ่มพื้นที่ป่า มีมิติในเรื่องของการดูแลทรัพยากรธรรมชาติเรื่องอื่นเพิ่มขึ้นมา อันนี้เป็นเพียงยกตัวอย่างกฎหมายบางฉบับที่ผมคิดว่ายังไม่ได้ระบุชัดเจนไว้ในมาตรานี้

ผมขอย้อนกลับไปในส่วนที่ ๓ ครับท่านประธาน เพราะว่าเขาให้คนหนึ่งอภิปรายเพียง ๒ ส่วน ส่วนที่ ๓ ผมคิดว่ามันเกี่ยวพันกัน แล้วหลายท่านพูด ก็คือเรื่องของผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ก็คือกรรมการสิทธิฯ เก่า ไม่ใช่ศิษย์เก่านะ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผมเป็นอนุกรรมการอยู่ประมาณ ๑๐ ปี ทั้ง ๒ ชุด ชุดที่ ๑ และชุดที่ ๒ เห็นการทำงานของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทั้งแง่บวกและแง่ลบ ฉะนั้นผมคิดว่าการมารวมกันในท่ามกลางที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง แล้วให้ยุบกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมารวมกับผู้ตรวจการแผ่นดิน มันจะถูกข้อครหาว่ามายึดอำนาจและไปลิดรอนสิทธิของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเขา หรือเรื่องสิทธิมนุษยชนคุณให้ความสำคัญน้อยลงแล้วมารวมกันแบบอย่างนี้ ผมคิดว่าเกรงจะมีข้อครหา ฉะนั้นการให้มีประสิทธิภาพไม่ใช่เรื่องของการมายุบรวม ประสิทธิภาพมาจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเลือกคนที่มาทำงาน เลือกทำสำนักงานให้มีประสิทธิภาพ ผมว่าอันนั้นน่าจะเป็นทางออกมากกว่า แล้วทั้ง ๒ อัน คือผู้ตรวจการแผ่นดินและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อเสนอในเชิงปรับปรุงจากคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ท่านลองกลับไปดูในตู้ของแต่ละท่านเขาส่งมาให้ท่านพิจารณากันทั้งสิ้น แล้วผมเข้าใจว่ายังส่งให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญให้ท่านประธาน แล้วทุกคนที่ว่าเหตุผลอะไรบ้างที่เขาคิดว่ายังไม่สมควรมารวม ฉะนั้นประเด็นนี้ผมว่าเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน เขามีกฎหมายรองรับของเขาอยู่แล้ว ผมคิดว่าวิธีการดีที่สุดก็คือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติถูกเปลี่ยน ปี ๒๕๔๐ พอยกร่างกฎหมายปี ๒๕๕๐ ก็เปลี่ยน ที่เปลี่ยนคือคณะกรรมการสรรหาครับ กรรมการสรรหาไม่ได้เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ว่าคนนั้นทำงานด้านสิทธิมนุษยชนหรือไม่ สุดท้ายเราได้คนที่ไม่ได้เคารพสิทธิ กรรมการชุดปัจจุบันเราได้คนที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนมาก่อน ผมอยู่ในคณะกรรมการตรวจสอบเป็นคนหนึ่งที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน เราร้องเรียนว่าคนนี้เป็นคนที่เคยละเมิดสิทธิมนุษยชนมาก่อน

สุดท้ายก็ยังเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอยู่ ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง ที่มาต้องมาจากกรรมการสรรหา เราเปลี่ยนกรรมการสรรหา ไม่ใช่มายุบรวม ฉะนั้นผมคิดว่าอยากให้บันทึกในการประชุมไว้ว่าส่วนข้อเสนอก็จะทำเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป ฉะนั้นผมคิดว่าในส่วนที่จะขออภิปรายที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในเวลา ๑๐ นาที ผมคิดว่าก็ขอแค่นี้แล้วส่วนที่เหลือผมเรียนประธานว่าจะทำเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไปครับ ขอบคุณมากครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณมากนะครับ เชิญคุณประเสริฐ ศัลย์วิวรรธน์ ๑๒ นาที

นายประเสริฐ ศัลย์วิวรรธน์ : เรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ผม นายแพทย์ประเสริฐ ศัลย์วิวรรธน์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ด้านสาธารณสุข หมายเลข ๑๓๖ ขออนุญาตอภิปรายมาตรา ๒๙๔ หมวด ๒ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ในมาตรา ๒๙๔ (๔) ที่ว่า ให้มีการพัฒนากลไกการกำกับดูแลระบบสุขภาพและการให้บริการสุขภาพในระบบเศรษฐกิจแบบตลาดที่เป็นธรรม กำกับควบคุมราคายาและค่าบริการทางการแพทย์ให้มีราคาและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้รับบริการ ก่อนอื่นขอเรียนให้ท่านประธานได้ทราบว่าผมเป็นข้าราชการต่ออายุราชการ ๕ ปี ในคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ต้องกล่าวมหาวิทยาลัยมหิดล เพราะว่าเวลาถามกันว่าคุณเป็นหมอที่ไหน มักจะตอบว่าโรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลจุฬา โรงพยาบาลขอนแก่น ซึ่งโรงพยาบาลจุฬา โรงพยาบาลขอนแก่นมันจบเรียบร้อยแล้วว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหรือว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น แต่สำหรับโรงพยาบาลรามาธิบดีกับโรงพยาบาลศิริราชนั้นไม่ได้ระบุว่าเป็นมหาวิทยาลัยมหิดล จึงขออนุญาตกล่าวมหาวิทยาลัยมหิดล ----------

ผมทำงานในด้านการสอนนักศึกษาแพทย์และดูแลรักษาผู้ป่วยเป็นงานหลักมาตลอดชีวิต นอกเวลาราชการก็รับปรึกษาดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาลเอกชนบางแห่งในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นงานส่วนน้อยของชีวิตการทำงาน ที่ต้องกล่าวถึงเรื่องราวแบบนี้เพราะต้องการแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงเกี่ยวกับประเด็นที่จะอภิปรายต่อไป โดยที่ไม่มีการแอบแฝงซ่อนเร้นเจตนาที่ผิด ๆ หรือบิดเบี้ยวแต่อย่างใด

ในมาตรา ๒๙๔ (๔) ที่กล่าวว่า ให้มีการพัฒนากลไกกำกับดูแลระบบสุขภาพและการให้บริการสุขภาพในระบบเศรษฐกิจแบบตลาดที่เป็นธรรม กำกับควบคุมราคายาและค่าบริการทางการแพทย์ให้มีราคาและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้รับบริการนั้น ผมเสนอท่านประธานผ่านไปยังคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญให้ตัดประโยคตอนท้ายตั้งแต่คำที่ว่า กำกับควบคุมราคายาและค่าบริการทางการแพทย์ให้มีราคาและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้รับบริการ ในประโยคหลักตั้งแต่ต้นจนจบ ที่ ตลาดที่เป็นธรรม ไม่ต้องมีประโยคท้ายที่ตามมาน่าจะสมบูรณ์ในความหมายอยู่แล้ว ซึ่งรัฐธรรมนูญควรจะเป็นแบบครอบคลุมกว้าง ๆ ไม่ควรเจาะลงรายละเอียดมากจนเกินไปจะทำให้การขยับตัวเป็นไปอย่างลำบาก ประโยคต่อท้ายที่ว่านั้นน่าจะเป็นข้อย่อยของคำว่า ตลาดที่เป็นธรรม ซึ่งอาจจะมีอีกมากมายหลายเรื่องที่จะทำให้เกิดตลาดที่เป็นธรรมได้ แต่กลับเขียนเน้นลงไป และใช่หรือไม่ว่าทำแค่ที่เขียนไปแล้ว พอแล้ว เสร็จภารกิจแล้ว ตลาดเป็นธรรมแล้วใช่ไหมครับ จึงเห็นสมควรให้ตัดออก ผมเองมองว่าการรักษาพยาบาลของภาคเอกชนเป็นทางเลือกของประชาชน เท่าที่ฟังหลายท่านพูดถึงโรงพยาบาลเอกชนมักจะเอนเอียงไปในทางที่ไม่ดี ท่านทราบไหมว่าการบริการสาธารณสุขประมาณ ๒๕-๓๐ เปอร์เซ็นต์ของประเทศอยู่ในส่วนการรักษาพยาบาลของภาคเอกชน ถ้าไม่มีภาคเอกชนอะไรจะเกิดขึ้น การบริการสาธารณสุขของภาครัฐจะรับมือไหวหรือไม่ ประชาชนส่วนหนึ่งหันไปรับการรักษาพยาบาลจากภาคเอกชนด้วยเขาเหล่านั้นสามารถจะจ่ายได้โดยไม่มีการบังคับ ขณะเดียวกันทำให้ภาครัฐมีช่องว่างในการดูแลประชาชนอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งไม่สามารถไปภาคเอกชนได้ เป็นการเกื้อกูลกันมากกว่า คำว่าตลาดที่เป็นธรรม ย่อมต้องเป็นธรรมทั้ง ๒ ฝ่าย ไม่ใช่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจึงจะใช้คำว่า เป็นธรรมได้อย่างเหมาะสมที่จะบรรจุในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ การควบคุมใด ๆ เพื่อความเป็นธรรมจึงต้องเป็นเพื่อความเป็นธรรมของทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ

ไม่ใช่เพื่อผู้บริการอย่างเดียว ยกตัวอย่างที่เห็นชัดเจนคือราคาน้ำมันรถยนต์ที่มีทั้งขึ้นราคาและลดราคาลง เพื่อความเหมาะสมทั้งของผู้ให้บริการโดยการขึ้นราคาและเพื่อผู้รับบริการโดยการลดราคาเป็นต้น ประโยคท้ายสุดที่ระบุว่าเป็นธรรมต่อผู้รับบริการจึงไม่เหมาะสมที่จะมีคำว่า ผู้รับบริการ ต่อท้าย แต่ถึงแม้ว่าจะเอา ผู้รับบริการ ออก ก็ยังไม่เพียงพอ จึงขอเสนอให้ตัดออกในประโยคที่ต่อท้ายจาก แบบตลาดที่เป็นธรรม ผมอ่านหนังสือพิมพ์เห็นว่าประชาชนส่วนหนึ่งต้องการที่จะลงรายชื่อเพื่อเสนอรัฐกำกับราคายาและค่ารักษาพยาบาลของภาคเอกชน ท่านแน่ใจหรือครับว่าท่านมาถูกทางแล้ว ถ้าภาคเอกชนถูกควบคุมมาก ๆ แล้วมีอันเป็นไปต้องล้มเลิกกิจการ ประชาชนที่ลงรายชื่อนั่นล่ะครับจะเดือดร้อนเอง และประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศก็จะลำบากด้วย เนื่องจากต้องไปแย่งกันเข้ารับบริการรักษาพยาบาลจากภาครัฐ ซึ่งทุกวันนี้ก็แทบจะรับดูแลไม่ไหวอยู่แล้ว กลไกตลาดที่เป็นธรรมและเสรีจะควบคุมดูแลกันเองอยู่แล้ว เรามามุ่งให้ภาครัฐมีประสิทธิภาพและมีเพียงพอในการดูแลรักษาพยาบาลประชาชนให้เป็นทางเลือกที่ดีกว่าภาคเอกชน ภาคเอกชนก็จะปรับตัวเองจะไม่ดีกว่าหรือครับ เมื่อต้องการที่จะกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในประเด็นใดก็ตามก็จะสามารถออกกฎหมายหรือกฎมาบังคับใช้ในภายหลัง สอดคล้องกับประโยคหลักของรัฐธรรมนูญได้ การกำกับควบคุมราคายาและค่าบริการทางการแพทย์ให้มีราคาและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้รับบริการจึงใช่ประเด็นที่ถูกต้องแล้วหรือไม่ที่ควรจะทำจึงบรรจุในรัฐธรรมนูญ

ประเด็นปฏิรูปที่บรรจุในรัฐธรรมนูญ ท่านกลับไปดูส่วนใหญ่เป็นลักษณะของนามธรรมเพื่อเปิดโอกาสให้กรรมาธิการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ไปคิด ไปศึกษา ไปหาข้อมูลโดยละเอียด สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่จริงเพื่อหาปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ กว่าจะได้ประเด็นการปฏิรูปอย่างแท้จริงจึงจะมาทำการปฏิรูป ----------

ถามกลับท่านประธานผ่านไปยังคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่าท่านไปทำเช่นที่ว่านี้หรือไม่ คือไปหาข้อมูลโดยละเอียด สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่จริงเพื่อหาปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ เพื่อจะได้ประเด็นเหล่านี้มา ท่านจึงเอามาลงในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ กรณีศึกษาของคณะกรรมาธิการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ต้องยอมรับว่ามีหลายประเด็นที่ทำไปแล้วกลับไม่ใช่ประเด็นปฏิรูปอย่างแท้จริง ซึ่งจะเห็นได้จากช่วงเวลาต้น ๆ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติของเราที่ต้องมีการสัมมนาและจัดกระบวนทัพใหม่เพื่อให้ได้ประเด็นปฏิรูปจริง ๆ ท่านประธานครับ ท่านแน่ใจแล้วหรือครับว่ากำกับควบคุมราคายาและค่าบริการทางการแพทย์ให้มีราคาและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้รับบริการเป็นประเด็นที่ถูกต้องที่สำคัญอย่างยิ่งยวดจนต้องมาบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญ ถ้าไม่แน่ใจท่านเอาออกไปเถอะครับ แต่อาจจะไปเป็นประเด็นปฏิรูปในอนาคตก็เป็นได้ ก็สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องนำมาใส่ในรัฐธรรมนูญ ผมไม่ได้สรุปว่าค่ารักษาพยาบาลและค่ายาไม่แพง แต่ทั้งหมดนี้เป็นกลไกตลาดเสรี ชาวต่างประเทศจำนวนมาก หลายประเทศในโลกมารับการรักษาพยาบาลในภาคเอกชนของประเทศเรามากมาย ที่เป็นเช่นนี้เพราะปัจจัยหลักที่ว่าการรักษาพยาบาลของประเทศไทยเรานั้นมีมาตรฐานสากลและมีราคาค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมหรือถูกกว่าประเทศเพื่อนบ้านในมาตรฐานคุณภาพสากลเช่นกัน การเปิดประเทศไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเป็นกลไกตลาดเสรีอีกทางหนึ่ง การควบคุมกำกับบางอย่างอาจจะไม่ชัดเจนและไม่ใช่เรื่องที่ควรทำอย่างเร่งด่วนจนต้องบรรจุลงในรัฐธรรมนูญ ผมจึงขอเสนอท่านประธานผ่านไปยังคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่าในมาตรา ๒๙๔ (๔) ในประโยคที่ว่า ให้มีการพัฒนากลไกกำกับดูแลระบบสุขภาพและการให้บริการสุขภาพในระบบเศรษฐกิจแบบตลาดที่เป็นธรรม กำกับควบคุมราคายาและค่าบริการทางการแพทย์ให้มีราคาและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้รับบริการ ให้ตัดประโยค กำกับควบคุมราคายาและค่าบริการทางการแพทย์ให้มีราคาและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้รับบริการ ออก โดยที่มิได้หมายความว่าราคายาและค่าบริการทางการแพทย์มีราคาแพงหรือไม่แพง แต่อยากให้เป็นประเด็นทางเลือกปฏิรูปมากกว่าจะบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นการบังคับ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ผมทราบดีว่าสิ่งที่ผมได้อภิปรายไปนั้นอาจผิดกับความรู้สึกของบางท่าน แต่เชื่อเถอะครับ ผมอยากให้ท่านเหล่านั้นได้มองกระจกหลายด้าน อย่ามองด้านเดียวเสมอไป ลองฟังคนอื่น คิดแบบอื่น ๆ บ้าง ทำใจให้เป็นธรรม อีกด้านหนึ่งของผม

ก็เป็นประชาชนเหมือนกัน เป็นพลเมืองเช่นเดียวกัน ขอให้ชัดเจนนะครับว่าผมไม่ได้ว่าราคายาและค่าบริการทางการแพทย์แพงหรือไม่แพง รัฐธรรมนูญนี้มี ๑๓๐ หน้า ๓๑๕ มาตรา มากกว่า ๔๐๐ อนุมาตรา มีกี่คำ กี่ประโยค กี่วรรค ไม่สามารถนับได้ มาตรา ๒๙๔ (๔) ใช่หรือไม่ที่จำเป็นต้องบรรจุในรัฐธรรมนูญในประเด็นปฏิรูป ทั้ง ๆ ที่กรรมาธิการปฏิรูปด้านสาธารณสุขยังไม่ได้มีการพิจารณากันเลย ปฏิรูปด้านอื่น ๆ ท่านมีแต่ตกแต่หล่น แต่ด้านนี้ท่านทำเกินครับ ขอบคุณครับ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณนะครับ เชิญศาสตราจารย์ชัชนาถ เทพธรานนท์ ครับ อาจารย์ ๗ นาทีครับ

ศาสตราจารย์ชัชนาถ เทพธรานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพทุกท่าน ดิฉันศาสตราจารย์เกียรติคุณชัชนาถ เทพธรานนท์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ดิฉันจะขออภิปรายในหมวดการปฏิรูป มาตรา ๒๙๑ ก่อนอื่นดิฉันขอขอบพระคุณท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ได้บรรจุประเด็นสำคัญ ๆ ของการปฏิรูปวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาไว้ในหมวดปฏิรูปในมาตรา ๒๙๑ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีแห่งชาติ ซึ่งอันนี้เป็นความหวังของวงการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามดิฉันใคร่ขอให้ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาประเด็นอีก ๔ ประเด็น คือ ๑. ด้านบริหารจัดการ ๒. ด้านการจัดสรรงบประมาณ ๓. ด้านการสร้างสังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และ ๔. ด้านการเชื่อมโยงห้องปฏิบัติการ หรือห้องแล็บ (Lab) กับตลาด

ประเด็นที่ ๑ ด้านบริหารจัดการ คือการจัดให้มีการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ กำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยให้ชัดเจน โดยแยกระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย กับหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุน ขอเรียนว่าปัจจุบันซ้อนทับกันอยู่

ประเด็นที่ ๒ ด้านจัดสรรงบประมาณ คือให้มีการจัดสรรงบประมาณในลักษณะโปรแกรม เบสด์ บัดเจทติง (Program based budgeting) คือลักษณะเป็นโปรแกรม เพื่อให้มีการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ดิฉันขออนุญาตยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรม เช่น ถ้าการวิจัยพัฒนาสมุนไพร ก ให้เป็นยา จะเกี่ยวข้องกับสาขาวิทยาศาสตร์หลาย ๆ สาขา ๑. เกษตร ต้องเพาะปลูกพืชเพื่อให้ได้พืชสมุนไพรที่มีปริมาณสารสำคัญ สารตัวยาสูง ๒. เคมีต้องสกัดหาสารตัวยา หาวิธีแยก ทำให้บริสุทธิ์ หาโครงสร้างสาร ๓. ชีวเคมี จุลชีวะ ต้องทดสอบฤทธิ์ความเป็นยา ๔. เภสัชวิทยา หรือฟาร์มาโคโลจี (Pharmacology) ต้องทดสอบความเป็นพิษ ๕. เภสัชศาสตร์ ต้องฟอร์มูเลท (Formulate) หรือสร้างตำรับยา ๖. แพทย์ต้องทดลองใช้วัดผล วัดประสิทธิภาพ แต่การจัดสรรงบประมาณแบบโปรเจกต์ เบสด์ (Project based) คือเป็นโครงการ ๆ ทำให้เกิดสถานการณ์ เช่น เกษตรขอทุนวิจัยพัฒนาสมุนไพร ก เคมีทำวิจัยสมุนไพร ข จุลชีวะมีโครงการสมุนไพร ค เภสัชสมุนไพร ง ไปเรื่อย ๆ ต่างคนต่างทำ ทำให้ไปไม่ถึงยาที่เป็นเป้าหมายปลายทางแม้แต่รายเดียว ขออนุญาตเล่าอีกข้อสังเกตหนึ่งของการทำงานเป็นทีม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ กว่า ๓๐ ปีมาแล้ว ดิฉันได้ไปเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศญี่ปุ่น ๔-๕ แห่ง เมื่อไปเยี่ยมแล็บเคมีพบนักวิจัยที่เป็นนักเคมี นักพฤกษศาสตร์ นักจุลชีววิทยา นักชีวเคมีหลากหลาย แล้วเมื่อไปเยี่ยมแล็บจุลชีววิทยาก็พบนักวิจัยเคมี และนักวิจัยสาขาต่าง ๆ อีกเช่นกัน แต่ถ้าในประเทศไทยในแล็บเคมีจะมีแต่นักเคมี ในแล็บฟิสิกส์จะมีแต่นักฟิสิกส์ สรุปก็คือมันเหมือนกับเราตั้งทีมฟุตบอล ทีมหนึ่งมีโกล์ (Goal) ๑๑ คน อีกทีมหนึ่งมีกองหน้า ๑๑ คน อีกทีมหนึ่งมีกองหลัง ๑๑ คน เล่นเท่าไรเราก็ไม่ชนะเสียที

ประเด็นที่ ๓ ด้านการสร้างสังคมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม คือดำเนินการให้ภาคอุตสาหกรรม ประชาชนและชุมชนเข้าใจประโยชน์ของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และเข้าถึงบริการด้าน วทน. ซึ่งในการปฏิบัติจะต้องทำงานร่วมกับสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลสูงมากต่อสังคม ขอเรียนว่าต่างประเทศมีรายการวิทยุ โทรทัศน์ดี ๆ

หนังสือการ์ตูน พิพิธภัณฑ์อะไรต่าง ๆ อธิบายให้เด็ก ๆ ประชาชน สังคมเข้าใจ สนใจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคนเก่ง ๆ มาเรียนในสายนี้

ประเด็นที่ ๔ ด้านเชื่อมโยงห้องแล็บกับตลาด คือการส่งเสริมและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยจัดให้มีมาตรการและกลไกที่จำเป็นต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี ตัวอย่างของการขาดแคลนมาตรการกลไก อย่างเช่น ขาดแคลนทุนวิจัยแบบต่อยอดที่เรียกทรานสเลชันแนล รีเซิร์ช (Translational research) ขออธิบายตรงนี้นิดหนึ่งค่ะ ถ้าดิฉันทำ สมมุติว่าแกงเขียวหวานอยู่ในครัว ได้สูตรตำรับเป็นเลิศ แต่ต้องการทำเป็นธุรกิจ มันจะต้องออกไปเป็นอาหารกระป๋อง หรือแช่แข็ง หรือผงแห้ง ขาดแคลนทุนวิจัยต่อยอดที่จะออกไปตรงนี้นักวิจัยไม่ค่อยสนใจด้วย เพราะว่าคนละความเชี่ยวชาญกับที่เขาทำแกงตอนแรก เพราะฉะนั้นทุนวิจัยทรานสเลชั่นแนล รีเซิร์ช ขาดแคลนโรงงานต้นแบบ คือเครื่องจักรทดลองผลิต ขาดแคลนทุนเริ่มต้นธุรกิจที่เรียกซีด มันนี (Seed money) หน่วยบ่มเพาะธุรกิจ อินคิวเบเตอร์ (Incubator) ที่เป็นพี่เลี้ยงให้ผู้ประกอบการใหม่ ----------

สำหรับในส่วนที่เรียนว่าบุคลากรถ่ายทอดเทคโนโลยีนี้ พวกนี้เป็นมนุษย์สปีชีส์ (Species) ใหม่ที่ต้องสร้างขึ้น เพราะว่าจำเป็นในการเชื่อมโยงห้องแล็บ สู่ตลาดและจากตลาดสู่ห้องแล็บ คือเขาต้องพูดได้ ๒ ภาษา เขาต้องไบลิงกวล (Bilingual) คือเขาต้องพูดภาษานักวิจัยและเขาต้องพูดภาษานักธุรกิจ ต่างประเทศมีคอร์ส (Course) การเรียนการสอน มีประกาศนียบัตรมีอาชีพ ที่เรียกว่าเทคโนโลยี ทรานสเฟอร์ โปรเฟสชันนอล (Technology transfer professional) เพราะว่า ๒ พวกนี้พูดกันไม่ค่อยรู้เรื่อง

สุดท้ายดิฉันขอจบด้วยคำพูดของประธานสภาวิจัยแห่งชาติของประเทศแคนาดา ท่านเรียนว่า นักวิจัยเปลี่ยนเงินเป็นความรู้ นักวิจัยเปลี่ยนเงินเป็นความรู้ นักธุรกิจเปลี่ยนความรู้เป็นเงิน นักธุรกิจต้องเปลี่ยนความรู้เป็นเงิน ประเทศจะพัฒนาได้ต้องมีทั้ง ๒ ส่วนนี้ ขอบพระคุณค่ะ

นายเทียนฉาย กีระนันทน์ (ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ) : ขอบคุณครับ อาจารย์ ถัดไปเชิญคุณพจนีย์ ธนวรานิช ๒๐ นาทีครับ

นางสาวพจนีย์ ธนวรานิช : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพรักทุก ๆ ท่าน ก่อนอื่นดิฉันขออนุญาตกราบขอบพระคุณท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุก ๆ ท่าน ที่ท่านได้กรุณาทุ่มเทเวลา เสียสละ ทั้งเหนื่อยกาย เหนื่อยใจทุกด้าน ให้ได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญซึ่งดิฉันคิดว่าในร่างชุดนี้ถือว่าเป็นชุดที่ดีอย่างยิ่ง ดิฉันยอมรับว่าหลังจากที่เราได้มีการอภิปรายกันไปหลายวันนั้นเหตุผลดี ๆ หรือข้อเสนอแนะดี ๆ หลังจากที่ทางท่านได้ประมวลรวมกับความเห็นจากสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรี รวมทั้ง คสช. และประชาชนจากทั่วราชอาณาจักร เราคงจะมีรัฐธรรมนูญที่ดียิ่งซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ของประเทศไทยของเรา ขอท่านได้โปรดกรุณาช่วยรับอยากจะบอกว่ากำลังใจ แล้วก็ความเห็นใจ ดิฉันทราบดีว่าพวกท่านต้องอดทนและสับสนเป็นอย่างยิ่ง เพราะความคิดหลากหลายเหลือเกินไม่ทราบจะทำอย่างไร สังเคราะห์ให้ทุกคนจะออกมาในแนวเดียวกัน เพราะฉะนั้นก็อยากจะขออนุญาตกราบคุณพระประทานพลังกายพลังใจและพลังปัญญาให้กับทุก ๆ ท่าน ให้มีสุขภาพกาย สุขจิตที่แข็งแรงสมบูรณ์ดี เพื่อที่จะทำหน้าที่ที่สำคัญของประเทศไทยเราให้สำเร็จลุล่วงอย่างดี

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ อริสา ๑๑๙/๒

ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันขอกล่าวถึงหรือขออภิปรายร่างรัฐธรรมนูญ ภาค ๔ หมวด ๒ เป็นเรื่องของการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมซึ่งเป็นหมวดที่ดีมาก เชื่อว่าประชาชนจะมีความสุขต่อร่างรัฐธรรมนูญในหมวดนี้เป็นอย่างยิ่ง โดยขออนุญาตกล่าวถึงเรื่องของการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ เพราะดิฉันเองนั้นเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติในด้านเศรษฐกิจ ในมาตรา ๒๘๓ ให้มีการปฏิรูปด้านการเงิน การคลัง และภาษีอากร ซึ่งมี ๔ อนุมาตรา ดิฉันคิดว่าได้ครอบคลุมเรื่องสำคัญ ๆ ทั้งเรื่องของการจัดระบบภาษีที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นธรรม เราได้แยกภาษีระดับชาติและระดับท้องถิ่นออกจากกัน ซึ่งตรงนี้จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งกับทางด้านท้องถิ่นที่สามารถนำภาษีทางตรงไปพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม โดยจะมีคณะกรรมการปฏิรูปการเงิน การคลัง ภาษีอากรที่เป็นอิสระที่จะช่วยเสนอปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะเรื่องของการจัดระบบบำนาญแห่งชาติ ดิฉันชอบมาก เพราะเหตุว่ามันจะช่วยครอบคลุมกลุ่มประชากรที่ยังไม่ได้รับระบบบำนาญ อย่างดิฉันเองเป็นข้าราชการบำนาญและหลาย ๆ ท่านที่ทำงานบริษัทเอกชนท่านก็จะได้รับพวกโพรวิเดนท์ ฟันด์ (Provident fund) หรืออะไรก็ตามแต่ เพราะฉะนั้นก็จะช่วยให้คนที่ยังไม่อยู่ในระบบได้สามารถดำรงชีพได้อย่างเพียงพอและยั่งยืน ช่วยให้เขาได้รู้จักรักการออม ช่วยให้เขามีการบริหารการเงินเพื่อจะได้ไม่มีความกังวลต่อการที่จะเลี้ยงชีพในวัยชรา หรือในยามที่เขาไม่มีรายได้

สำหรับมาตรา ๒๙๒ ให้มีการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจมหภาค ทั้ง ๖ อนุมาตรา เป็นหัวใจที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ โดยส่งเสริมการค้าให้มีการแข่งขันอย่างเสรี ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายแข่งขันทางการค้าปัจจุบัน โดยจะต้องให้มีการเสรีไม่มีการแทรกแซงทางการเมือง คำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก ซึ่งตรงนั้นก็จะสร้างความเป็นธรรม ----------

แล้วก็มีการบริหารรัฐวิสาหกิจอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส แยกหน่วยงานที่หลายท่านได้กล่าวไปแล้วในเชิงของผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแล ผู้ดำเนินการและผู้เป็นเจ้าของออกจากกันอย่างชัดเจน การที่เราจะทำให้ประชาชนมีโอกาสเท่าเทียมกัน มีความรู้พื้นฐานทางการเงินเพียงพอ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ดียิ่ง และโดยเฉพาะเราจะจัดสรรงบประมาณพิเศษเพื่อที่จะไปพัฒนาพื้นที่ยากจนให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอันนี้ล้วนเป็นสิ่งที่ดีอย่างยิ่ง อีกทั้งเรายังจะส่งเสริมระบบสหกรณ์ทั้ง ๗ ประเภท โดยจะยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ให้เป็นสถาบันการเงินที่มีความมั่นคงและมีธรรมาภิบาล ส่งเสริมการรวมตัวและความเข้มแข็งของสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ โดยยึดหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เราได้มีการเชิญสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งเกือบจะเรียกว่าเป็นตัวแทนทั่วราชอาณาจักรรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมหารือซึ่งทุกท่านส่วนใหญ่ก็จะเห็นด้วยว่า ควรจะแยกหน่วยงานกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ออกมาเป็นให้องค์กรอิสระที่มีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาและกำกับให้สหกรณ์ออมทรัพย์มีความเข้มแข็ง สร้างความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกมากยิ่งขึ้น ป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ตามที่เราได้เห็นแล้ว ซึ่งตรงนี้ก็จะต้องเตรียมการร่างกฎหมายเพื่อที่จะดำเนินการให้มีองค์กรอิสระขึ้น รวมทั้งอาจจะมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติเกี่ยวกับสหกรณ์ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นด้วย

สำหรับมาตรา ๒๙๓ รัฐต้องดำเนินการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจรายภาคซึ่งขณะนี้มี ๙ อนุมาตรานะคะ ที่จะปฏิรูปด้านเกษตร การท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ระบบการขนส่งทุกรูปแบบและการพัฒนาส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและการลงทุนหลายด้าน แต่ก็ยังขาดด้านอุตสาหกรรมซึ่งได้มีท่านสมาชิกโดยเฉพาะท่านประทวนก็ได้นำเสนอไปแล้ว ดิฉันขออนุญาตที่จะขอกล่าวถึง (๔) ซึ่งดิฉันชอบมาก ก็คือการสร้างระบบประกันความเสี่ยงแก่เกษตรกรซึ่งเกิดความเสี่ยงทางการผลิตหรือการตลาด ท่านประธานและท่านผู้มีเกียรติที่เคารพคะ ทุกท่านทราบดีอยู่แล้วว่ามนุษย์เรานั้นเผชิญความเสี่ยงภัยรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นภัยทางธรรมชาติท่านก็เห็นแล้วนะคะว่าพายุ น้ำฝน น้ำท่วม สึนามิเป็นเรื่องที่เรานึกไม่ถึงแล้วก็ควบคุมไม่ได้ ภัยจากมนุษย์ มนุษย์นั้นมีนานาประเภท ทั้งที่ชอบไปลักขโมย ไปเผาบ้านเผาเมือง รวมทั้งก่อการจลาจล หรือภัยจากเศรษฐกิจเงินเฟ้อ เงินฝืด หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในเศรษฐกิจโลกในขณะนี้ ซึ่งความเสี่ยงภัยจะมากหรือจะน้อยนั้นย่อมขึ้นอยู่กับสภาวะภัย ไม่ว่าจะเป็นทางกายภาพอย่างที่เราทราบดีถ้าฝนตกถนนลื่นโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุในระหว่างขับรถย่อมมีสูง

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ปิยาพัชร ๑๒๐/๒

ทางศีลธรรมก็เช่นเดียวกันหากมนุษย์มีจิตใจที่ไม่ค่อยดีโอกาสที่จะไปทำร้ายทรัพย์สินหรือชีวิตมนุษย์คนอื่นก็ย่อมมีเกิดขึ้นมาก หรือภาวะอุปนิสัยซึ่งตรงนี้ก็อยู่ที่ว่า เช่นถ้าเป็นคนประมาทเลินเล่อ หรือขออนุญาตขอโทษ บางท่านที่สูบบุหรี่แล้วเผอเรอไปสูบบุหรี่ในห้องนอนแล้วก็หลับไป โอกาสที่จะเกิดไฟไหม้ย่อมเกิดขึ้นแน่ เพราะฉะนั้นทุกคนไม่ว่าจะเป็นในระดับบุคคลหรือในระดับองค์กรจึงต้องมีวิธีการบริหารความเสี่ยงภัยเพื่อที่จะลดความกังวล ทำให้เกิดการประหยัด เป็นพลเมืองที่ดีและมีความรับผิดชอบโดยที่เราจะต้องรู้จักที่จะประเมินความเสี่ยงว่าเรามีความเสี่ยงเรื่องอะไรบ้าง แล้วในความเสี่ยงเหล่านั้นมันจะเกิดความเสียหายแก่ตัวเราคือบุคคล หรือแก่ทรัพย์สิน หรือความเสี่ยงที่เราอาจจะต้องมีความรับผิดชอบอย่างที่ทุกท่านทราบดีในสถานสาธารณะหรือเช่นยกตัวอย่างง่าย ๆ สวนเด็กใช่ไหมคะ หากเด็กไปเล่นอุปกรณ์บางอย่างแล้วเกิดอุบัติเหตุ แน่นอนเจ้าของสถานที่เหล่านั้นก็มีความรับผิดทางกฎหมายที่จะต้องดูแลชดเชยความสูญเสียตรงนั้น เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าหลักของการบริหารความเสี่ยงภัยจริง ๆ ก็เป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งเพื่อที่จะป้องกันไม่ให้มีความเสียหายที่เกิดแก่บุคคล ทรัพย์สิน หรือความเสี่ยงที่เราต้องรับผิดชอบเพื่อต้องการที่จะหาทางป้องกัน หรือควบคุมในเรื่องการเสี่ยงภัยไม่ให้มันเกิดบ่อยครั้ง หรือไม่ให้เกิดความสูญเสียที่รุนแรง ที่เราเรียกว่าในเชิงของฟรีเควนซี ออฟ ลอส (Frequency of loss) ที่จะเกิด ฉะนั้นเราต้องรู้จักในการที่จะทำอย่างไร หลีกเลี่ยงได้ไหม หลีกเลี่ยงอาจจะไม่ได้หรือป้องกันได้ไหม หรือเราอาจจะมีมาตรการต่าง ๆ ----------

ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพคะ เกษตรกรก็เช่นเดียวกัน เกษตรกรของเราจะต้องเผชิญภัยต่าง ๆ ทั้งภัยธรรมชาติและไม่ธรรมชาติ ซึ่งยอมรับว่าภัยเหล่านั้นก็เหนือการควบคุม โดยเฉพาะภัยธรรมชาติ จากข้อมูลของกรมส่งเสริมการเกษตรได้รายงานไว้ว่า เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้วที่ผ่านไป มีครอบครัวเกษตรกรต่อปีไม่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ราย หรือ ๕๐๐,๐๐๐ ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และโดยเฉพาะในปี ๒๕๔๗ มีถึง ๒,๐๒๐,๐๐๐ ครัวเรือน ซึ่งตรงนี้ล่ะค่ะที่ทำให้งบประมาณหรือภาระในการที่จะช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ในปี ๒๕๔๗-๒๕๕๗ นั้น เฉลี่ยถึงปีละ ๗,๘๓๘ ล้านบาท โดยปี ๒๕๕๔ นั้น มีภาระงบประมาณสูงสุดค่ะ ถึง ๓๑,๒๒๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นภัยที่เกิดจากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ทั้งอุทกภัย ฝนทิ้งช่วง ภัยแล้ง วาตภัย ภัยหนาว ศัตรูพืช พายุลูกเห็บ อัคคีภัย แล้วก็ช้างป่าที่มาทำลาย พวกเรายังพูดถึงเฉพาะภัยที่เกิดจากมนุษย์ แต่ภัยที่เกิดจากช้าง จากสัตว์ที่ไม่รู้เรื่องก็ย่อมทำให้เกิดได้ และทุกท่านตระหนักดีว่าแนวโน้มความแปรปรวนของสภาพอากาศ โกลบอลวอร์มมิง (Global warming) หรือไคลเมท เชนจ์นั้นจะมีรุนแรงมากยิ่งขึ้น ภาระงบประมาณก็ย่อมจะสูงขึ้นและไม่สามารถคาดคะเนได้ ดิฉันจึงคิดว่าในการที่จะบริหารความเสี่ยงตรงนี้ใน (๔) ที่ควรจะมีระบบการประกันภัยความเสี่ยงภัยให้เกษตรกรนั้น ในเรื่องที่ควรทำอย่างยิ่งก็คือโครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนโดยการประกันภัยพืชผล ซึ่งจะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยบรรเทาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินให้กับเกษตรกรของเรา ประเทศไทยได้มีการศึกษาและทดลองทำประกันพืชผลมาแล้วกว่า ๔๐ ปี แต่ว่าก็ไม่ค่อยจะประสบความสำเร็จ มีการทิ้งช่วง จากการศึกษาของธนาคารโลก การประกันภัยพืชผลเป็นเครื่องมือดูแลความเสี่ยงภัยธรรมชาติให้กับเกษตรกรที่แพร่หลายในประเทศทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา โดยรูปแบบของกรมธรรม์พืชผลมีหลายรูปแบบตามประเภทการจ่ายสินไหมทดแทนของเขตพื้นที่ ทั้งนี้รัฐมีบทบาทสนับสนุนให้มี เอาจากปัจจุบัน ขอกราบเรียนว่าเมื่อครู่ประเภทจ่ายสินไหมทดแทนที่จ่ายตามความเสียหายของพื้นที่บางครั้งมันจะมีค่าใช้จ่ายในการที่จะต้องไปสำรวจความเสียหายที่แท้จริงซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการค่อนข้างสูง ปัจจุบันจะหันมานิยมเรื่องการจ่ายตามดัชนีปริมาณน้ำฝนหรือการจ่ายวัดค่าดัชนีผลผลิตของพื้นที่ ซึ่งจะช่วยประหยัดเรื่องของบริหารจัดการมากกว่า แล้วก็ไม่มีมอราล ฮาซาร์ด (Moral hazard) เกิดขึ้น รัฐก็จะต้องมีบทบาทที่จะสนับสนุนให้มีกลไกการประกันภัยของเอกชนเป็นเครื่องมือในการดูแลความเสี่ยงภัยธรรมชาติให้กับเกษตรกร

ผู้มีรายได้น้อย ไม่ว่าจะเป็นการอุดหนุนเบี้ยประกันภัยหรือการช่วยเหลือด้านประกันภัยต่อ ดิฉันขออนุญาตกราบเรียนข้อมูล อย่างเช่นประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา สเปน โปรตุเกส อิตาลี และฝรั่งเศสนั้นล้วนแต่ให้ความสนับสนุน คือพรีเมียม ซับซิดี (Premium subsidy) ให้กับในเรื่องของการทำประกันภัยพืชผล แล้วยังช่วยสนับสนุนเรื่องของค่าบริหารจัดการ สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งยังช่วยเป็นผู้รับประกันภัยต่อโดยภาครัฐ ซึ่งจะมีในหลายประเทศ แม้กระทั่งประเทศที่กำลังพัฒนาที่ได้มีการดำเนินการไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นอินเดีย ฟิลิปปินส์ จีน บราซิล เม็กซิโก ชิลี โคลัมเบีย หรือเกาหลีใต้ หรือตุรกีก็ตาม เช่นเดียวกันค่ะภาครัฐจะต้องเข้ามาช่วยสนับสนุนในเรื่องของตัวเบี้ยประกันภัยนะคะ เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าในเรื่องของการประกันพืชผลจึงจะสามารถเข้ามาเติมเต็มในเรื่องของการบริหารความเสี่ยงภัยให้กับเกษตรกรของเราซึ่งจะช่วยลดความกดดันเรื่องงบประมาณในระยะยาว เพราะเราสามารถบริหารงบประมาณได้ว่า แต่ละปีควรจะมีเบี้ยประกันภัยสักเท่าไร สิ่งนี้ก็คงจะเป็นการที่จะช่วยดำเนินการ เราอาจจะเริ่มจากพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยเรา อาจจะเป็นข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา เป็นต้น นอกจากนั้นดิฉันยังได้ทราบว่า ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำลังจะเตรียมเสนอร่างพระราชบัญญัติรายได้และสวัสดิการการเกษตร ซึ่งตรงนี้ก็มีเจตนาที่จะช่วยเหลือเกษตรกรอย่างแท้จริง ----------

แม้ว่าปัจจุบันนั้นกฎหมายว่าด้วยการเกษตรมีผลบังคับใช้ในปัจจุบันจำนวนมาก แต่ก็มุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเกษตรกรเรื่องของการจัดสรรที่ดินทำกิน เรื่องของแหล่งทุนเพื่อการประกอบอาชีพต่าง ๆ แต่ยังไม่มีกฎหมายฉบับใดที่มุ่งให้ความช่วยเหลือ ให้ความคุ้มครองในเรื่องของรายได้และสวัสดิการเกี่ยวกับเกษตรกรเช่นเดียวกับที่คนไทยในภาครัฐหรือภาคแรงงานมีกฎหมายคุ้มครองแรงงานและประกันสังคม หรือการบำเหน็จบำนาญ ทำให้คนไทยในภาคเกษตรกรรมขาดความมั่นคงในอาชีพ คนไทยในภาครัฐและภาคแรงงาน รวมทั้งที่มีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกับบรรดาข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วก็ผู้ใช้แรงงานอย่างมาก เพราะฉะนั้นในยามใดที่เกษตรกรประสบภัยจากราคาสินค้าเกษตร มีความผันผวนทางรายได้ก็จะทำให้เกิดมีปัญหาก็จะมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อที่จะดูแลในเรื่องของโครงการช่วยเหลือด้านรายได้และสวัสดิการให้แก่เกษตรในช่วง ๕ ปีข้างหน้านี้

ท่านประธานที่เคารพ สำหรับในเรื่องของมาตรา ๒๙๓ ที่ดิฉันกล่าวไปแล้วนั้น จริง ๆ แล้วก็ยังมี (๗) เกี่ยวกับเรื่องของการปฏิรูประบบโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ปฏิรูประบบการขนส่งซึ่งดิฉันถือว่าสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะประเทศไทยของเรามีความได้เปรียบทางภูมิภาค จึงควรอย่างยิ่งที่จะนำประเด็นเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์นั้นไปรวมไว้ในเรื่องของแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ อาจจะไปเพิ่มในมาตรา ๘๘ ก็ได้ นอกจากนั้นในมาตรานี้ตามที่เราทราบดีว่าขาดในเรื่องของอุตสาหกรรมเราก็คงสามารถจะเพิ่มเติม

ท่านประธานที่เคารพคะ ดิฉันคิดว่าแนวทางปฏิรูปทุกด้านที่สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ใน ๑๘ คณะได้นำเสนอไว้นั้น จำเป็นต้องให้มีการเกิดขึ้นหรือมีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป เพื่อประเทศไทยของเราเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็ได้กรุณาคำนึงถึงโดยบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๙ ให้มีสถาบันขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ แต่ถึงแม้ดิฉันเองจะได้ฟังจากท่านคำนูณ สิทธิสมาน ขออภัยที่เอ่ยนามท่านนะคะ ท่านสมาชิกกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้พูดอย่างชัดเจนชวนฟังอย่างยิ่งแล้วถึงเจตนาที่ดีแล้วก็ตาม ดิฉันคิดว่าเรามีความเสี่ยงต่อการที่จะถูกครหาการเอื้อประโยชน์กับพวกพ้อง หรือตามที่หลายท่านพูดถึงเรื่องของการทอดอำนาจ จึงขอความกรุณาที่เราจะต้องทบทวนมาตรานี้ใหม่นะคะ โดยอาจไม่จำเป็นที่จะต้องมีมาตราในประเด็นเรื่องของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งดิฉันคิดว่าเราอาจจะ

ต้องดูว่าสามารถที่จะไปรวมกับใน (๒) ซึ่งเราบัญญัติเอาไว้แล้วเกี่ยวกับเรื่องของจะให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ เราอาจจะต้องมีการทบทวนชื่อ ใช้ชื่อใหม่เป็นกรรมการแล้วก็อาจจะมีทบทวนเรื่องของจำนวนและองค์ประกอบ รวมทั้งคุณสมบัติต่าง ๆ ให้เหมาะสม ซึ่งดิฉันคิดว่าตรงนี้ก็อาจจะช่วยได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลา จริงอยู่ดิฉันได้ฟังท่าน ขออนุญาตเอ่ยชื่อท่าน ท่านเบญจวรรณ สร่างนิทร ได้กล่าวถึงว่าคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการหรือ ก.พ.ร. ก็อาจจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง แต่ดิฉันคิดว่าในตรงนั้นก็อาจจะเป็นเรื่องของระบบราชการ ระบบองค์กรมากกว่าในเรื่องของการจะขับเคลื่อน แต่อย่างไรก็ตามมาตรา ๒๗๗ ที่ท่านได้มีบัญญัติเอาไว้เป็นอันหนึ่งที่เราเห็นแล้วว่าเป็นการบัญญัติให้เกิดความรับผิดชอบที่เกิดแก่รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานและพลเมือง ทบวง กรม ต่าง ๆ จัดให้มีการปฏิรูปและสร้างความปรองดองตามหลักการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพคะ โดยเฉพาะท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ดิฉันยอมรับค่ะว่าข้อนี้ก็เป็นอีกข้อหนึ่งที่จะทำให้ท่านลำบากใจว่าจะใช้อย่างไรดี แต่ดิฉันคิดว่าเพื่อหลักของธรรมาภิบาล เราอย่าไประบุดีกว่าว่าจะให้ประกอบด้วยสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ แม้ท่านจะให้ความเชื่อถือ มั่นใจ ในความรู้ความสามารถก็ตาม แต่มองแล้วอาจจะไม่สวย หลายท่านได้กล่าวไปแล้วว่าเราอาจจะกำหนดคุณสมบัติอะไรบางอย่าง ซึ่งแน่นอนดิฉันเชื่อว่าหลาย ๆ ท่านในสถานที่แห่งนี้ หรืออาจจะไม่ปรากฏในขณะนี้ ----------

แต่คือสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ มีความรู้ความสามารถที่จะเสนอแนะ หรือดำเนินการเรื่องมาตรการต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง แต่ดิฉันคิดว่าทางกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ โดยเฉพาะรัฐบาลในปัจจุบันนี้ก็ได้มีการคิดที่จะปฏิรูปในแนวทางเดียวกัน เพราะเหตุว่าเราได้มีการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมปรึกษาหารือเพื่อที่จะได้หาข้อยุติที่ดีที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศไทยของเรา ฉะนั้นหากเรามีสภาขึ้นมา แน่นอนค่ะ งบประมาณรายจ่ายจะสูงขึ้น จากร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เราก็เห็นแล้วนะคะว่าล้วนแล้วแต่การที่เราใช้งบประมาณในการช่วยเหลือหลาย ๆ เรื่อง รวมทั้งมีองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เราจึงต้องตระหนักว่าทำอย่างไรเราจึงจะมีรายได้ของแผ่นดินเข้ามาให้พร้อมต่อการที่จะไปช่วยเหลือในแต่ละเรื่องเหล่านั้น เพราะฉะนั้นในเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม แล้วทำอย่างไรที่จะให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง กับประเทศของเรา และยั่งยืนด้วยเป็นสิ่งที่สำคัญ เชื่อว่าพวกเรามีจิตแน่วแน่ทุก ๆ ท่าน ในการที่จะช่วยกันทำอย่างไรให้ประเทศไทยของเราเป็นประเทศที่มีการพัฒนา ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี และมีความสงบสุขถาวรตลอดไปค่ะ ขออนุญาตกราบขอบพระคุณค่ะ ขอบคุณค่ะ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเทียนฉาย กีระนันทน์ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นางสาวทัศนา บุญทอง รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปรายนามผู้ที่จะอภิปรายในลำดับต่อ ๆ ไป ท่านวัลลภ พริ้งพงษ์ ท่านประภาศรี สุฉันทบุตร ท่านยงยุทธ สาระสมบัติ รองศาสตราจารย์ประภาภัทร นิยม ท่านสนธิรัตน์ สนธิจิรวงค์ ดิฉันขอเชิญท่านวัลลภ พริ้งพงษ์ ค่ะ ท่านมี ๘ นาทีค่ะ

นายวัลลภ พริ้งพงษ์ : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติทุกท่าน กระผม นายวัลลภ พริ้งพงษ์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ หมายเลข ๑๘๑ เมื่อวานนี้กระผมได้อภิปราย แล้วก็ตั้งข้อสังเกตการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญในภาค ๒ หมวด ๗ การกระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่น มาตรา ๒๑๑ ถึงมาตรา ๒๑๖ ซึ่งในหลักการก็เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจที่ทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้เสนอมา ซึ่งที่เสนอมาทั้งหมด ๖ มาตรา ก็ได้แสดงถึงการพัฒนาการต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องของการมีส่วนร่วมของ

ประชาชน ในเรื่องของการบริหารงานบุคคล เรื่องของการกำหนดประเภทรายได้ขององค์กรท้องถิ่น ขอบเขตอำนาจของท้องถิ่นเพื่อสนองตอบในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเพิ่มขึ้น

สำหรับในวันนี้ที่ผมจะขออนุญาตต่อท่านประธานในเรื่องของการอภิปราย ก็คือในภาค ๔ หมวด ๒ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ กระผมมีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตในมาตรา ๒๘๕ การปฏิรูปด้านการบริหารท้องถิ่น ที่อยากนำเรียนท่านประธานก็คือว่าในส่วนของมาตรา ๒๘๕ ใน (๑) ได้พูดไว้ว่า มีการตรากฎหมาย และจัดให้มีกลไกที่จำเป็นสำหรับการจัดตั้งองค์กรบริหารท้องถิ่นเต็มพื้นที่จังหวัดให้เสร็จสมบูรณ์ภายใน ๑ ปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดตั้งองค์กรบริหารท้องถิ่นดังกล่าวขึ้นในพื้นที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมโดยเร็ว คือกระผมเองก็ได้ไปเปิดอ่านในตัวเจตนารมณ์ก็ไม่พบในเจตนารมณ์ว่า ในเรื่องขององค์กรท้องถิ่นเต็มพื้นที่จังหวัด ในสาระสำคัญ หรือว่าเจตนารมณ์ได้พูดไว้อย่างไร ก็มีความเป็นห่วงแล้วก็อยากจะตั้งเป็นคำถามไปยังท่านคณะกรรมาธิการ ก็คือเมื่อวานนี้ในมาตรา ๒๑๑ เราได้พูดถึงเรื่องของรูปแบบขององค์กรท้องถิ่นที่มีหลากหลาย ซึ่งในส่วนของคณะอนุกรรมาธิการจัดระบบ โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของการปกครองท้องถิ่นของคณะกรรมาธิการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นก็ได้มีการพูดคุยกันแล้วว่าในภาพรวมของรูปแบบก็จะแบ่งเป็น ๒ รูปแบบใหญ่ ๆ ในขณะนี้ ในเบื้องต้น ก็คือรูปแบบทั่วไป ในรูปแบบทั่วไปก็จะแบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งก็คือองค์กรท้องถิ่นที่มีระดับขนาดใหญ่ ก็คือระดับจังหวัด ----------

ในส่วนของจังหวัดขณะนี้ที่เราได้มีการพูดคุยกันก็คือในเรื่องขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งในประเด็นย่อยก็อาจจะต้องมาคุยกันว่าต่อไปในอนาคตจะต้องมีการดูในเรื่องของขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เกิดความชัดเจน อันนี้ก็คือ อบจ. ในปัจจุบันก็คือมีพื้นที่ในการดูแลเต็มพื้นที่จังหวัดอยู่แล้ว

อีกส่วนหนึ่งที่มีการพูดกันในส่วนขององค์กรท้องถิ่นระดับจังหวัด ก็คือท้องถิ่นที่ครอบคลุมพื้นที่จังหวัด แต่ประเด็นนี้ยังไม่ได้มีการพูดคุยกันในเรื่องของพื้นที่รูปแบบ อันนี้ก็คือในส่วนขององค์กรท้องถิ่นระดับจังหวัด

อีกส่วนหนึ่งก็คือองค์กรท้องถิ่นที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด ในความหมายในส่วนนี้ก็อาจจะแบ่งเป็น ๒ ส่วนด้วยกัน คือส่วนหนึ่งที่เป็นพื้นที่โดยปกติทั่วไป ก็คือพื้นที่ของเทศบาล พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเราก็มีแนวโน้มว่าอาจจะมีการยุบรวมหรือว่าควบรวมให้มีจำนวนน้อยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน

อีกส่วนหนึ่งก็คือเป็นรูปแบบพิเศษ ในส่วนของรูปแบบพิเศษอาจจะแบ่งเป็น ๒ ส่วนย่อย ๆ ก็คือในส่วนหนึ่งเป็นรูปแบบพิเศษตามพื้นที่ ซึ่งขณะนี้ก็อาจจะยกตัวอย่างได้คือ กรุงเทพมหานครและพัทยา

อีกส่วนหนึ่งก็เป็นรูปแบบพิเศษตามภารกิจอำนาจหน้าที่ ซึ่งในส่วนนี้ในอดีตที่ผ่านมาก็เคยได้มีการจัดตั้งองค์กรท้องถิ่นรูปแบบพิเศษต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว เช่น เทศบาลตำบลมาบตาพุด เทศบาลตำบลแหลมฉบัง อันนี้ก็เป็นการจัดตั้งองค์กรท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อรองรับพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม

ทั้งหมดก็จะเป็นรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขณะนี้ แต่ที่กระผมเป็นห่วงก็คือว่า ในส่วนขององค์กรท้องถิ่นเต็มพื้นที่จังหวัด เนื่องจากว่ายังไม่มีรายละเอียด คงจะฝากเป็นประเด็นอยู่ ๓ ประเด็นไปยังท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็คือ

ประเด็นที่ ๑ องค์กรบริหารท้องถิ่นเต็มพื้นที่จังหวัดที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๕ มีโครงสร้างในการบริหาร และขอบเขตอำนาจแตกต่างไปจาก อบจ. หรือไม่ เนื่องจากว่ามีพื้นที่เต็มจังหวัดทั้ง ๒ รูปแบบ

ประเด็นที่ ๒ ในกรณีที่มีการบริหารรูปแบบเต็มพื้นที่จังหวัดตามมาตรา ๒๘๕ ยังคงมีการบริหารราชการในรูปแบบภูมิภาคหรือไม่ หากมีความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคก็คือ

จังหวัดกับองค์กรท้องถิ่นเต็มพื้นที่จังหวัดเป็นอย่างไร โครงสร้างบริหารราชการภูมิภาค ซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้านยังคงมีครบตามโครงสร้างปกติอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ และความสัมพันธ์ในส่วนของ ๒ อันนี้ได้กำหนดไว้อย่างไร

ในประเด็นสุดท้าย คือประเด็นที่ ๓ ในกรณีที่มีการกำหนดรูปแบบองค์กรบริหารท้องถิ่นเต็มพื้นที่จังหวัดตามมาตรา ๒๘๕ จะมีองค์กรบริหารท้องถิ่นในระดับต่ำกว่าจังหวัด ก็คือชั้นที่ ๒ เทศบาล แล้วก็องค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ ถ้ามีจะกำหนดความสัมพันธ์ไว้อย่างไร ตลอดจนหากกำหนดให้มีภูมิภาคด้วย จะกำหนดการบริหารราชการในโครงสร้างในส่วนนี้ไว้อย่างไร การกำกับดูแลดำเนินการอย่างไร เนื่องจากว่าถ้าในความเห็นของผมก็คือว่าในส่วนขององค์กรท้องถิ่นเต็มรูปแบบอาจจะมีผลกระทบกับในส่วนของภูมิภาคในส่วนหนึ่ง แล้วประเด็นที่ ๒ ก็อาจจะมีส่วนกระทบกับองค์กรท้องถิ่นในชั้นที่ ๒ อันนี้ก็ขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ของการร่าง ซึ่งในส่วนนี้เองกระผมเองก็คงจะฝากเป็นประเด็นไปยังคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพราะว่าในส่วนนี้ถ้าเกิดความชัดเจนขึ้นมาก็จะทำให้ในเรื่องของการร่างกฎหมายเฉพาะในส่วนของมาตรา ๒๘๕ เป็นไปโดยที่ทุกฝ่ายก็ยินดีที่จะให้การสนับสนุนร่วมกัน ในส่วนของผมเองก็คงมีประเด็นที่จะนำเรียนผ่านท่านประธานไปยังคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเพียงเท่านี้ ขอบคุณมากครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านประภาศรี สุฉันทบุตร ค่ะ

นางประภาศรี สุฉันทบุตร : เรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ดิฉัน ประภาศรี สุฉันทบุตร สปช. จังหวัดยโสธร ท่านประธานคะ ดิฉันเสียดายเวลานาทีทอง ๑๐ นาทีของดิฉันมากเลยนะคะ จริง ๆ แล้วดิฉันควรจะได้อภิปรายในเรื่องที่เกี่ยวกับบริหารราชการแผ่นดินหรือการกระจายอำนาจไปสู่ส่วนท้องถิ่น หรือแม้แต่เรื่อง กกต. ที่ดิฉันไม่อยากให้มี กจต. แต่บังเอิญดิฉันไม่สามารถช่วยอภิปรายในเรื่องเหล่านั้นได้ เพราะว่าดิฉันทำงานในคณะกรรมาธิการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง และคณะกรรมาธิการปฏิรูประบบสาธารณสุข แล้วก็ไปเจอมาตราหนึ่งเมื่อครู่ท่านคุณหมอประเสริฐได้อภิปรายด้วยแล้ว โดยที่เราไม่ได้นัดหมายกันเลยและดิฉันก็ขออภิปรายเสริมในมาตรา ๒๙๔ (๔) ที่หลักการก็คือรัฐต้องกำกับค่ายา แล้วก็ค่ารักษาในโรงพยาบาลเอกชน ต้องใช้ศัพท์ว่าโรงพยาบาลเอกชนเลยนะคะ เขาไม่กล้าเขียนตรง ๆ ว่าเป็นโรงพยาบาลเอกชนค่ะ ดิฉันก็อยากบอกว่าดิฉันพยายามคุยอยากให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่เขียนเวิร์ดดิง (Wording) นี้มานั่งอยู่ด้วยก็จะดี ดิฉันพยายามคุยกับหลาย ๆ ท่านในคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่าประโยคเหล่านี้จะเขียนไม่ได้เลย เพราะว่าท่านเขียนจากความรู้สึก ท่านไม่ได้เขียนจากหลักการและเหตุผลกฎหมายต่าง ๆ ท่านจะเขียนจากความรู้สึกของท่านไม่ได้ คุยไปคุยมาท่านก็บอกว่าที่ประชุมคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเสียงส่วนใหญ่ก็ยืนยันว่าจะใช้วิธีกำกับค่ารักษาพยาบาลเพราะมีความรู้สึกว่าไปรักษาที่เอกชนแล้วแพง ค่ารักษาสูง อันนี้ก็ค่ารักษาที่เอกชนสูงจริง ๆ แล้วดิฉันจะเล่าให้ฟังว่าสูงเพราะอะไรนะคะ แต่ก่อนที่ดิฉันจะเล่าให้ฟังดิฉันขอเรียนให้ทราบว่าภาคเอกชนโดยเฉพาะโรงพยาบาลเอกชนของไทยเราเก็บกดมากนะคะ เรารู้สึกว่าเราไม่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลเท่าที่ควร เราดิ้นรนหาตลาดต่างประเทศเองโดยรัฐบาลหรือเครือข่ายสาธารณสุขไม่สนับสนุนเราเลย แล้วก็ที่สำคัญกฎหมายต่าง ๆ ที่ใช้ระหว่างรัฐกับเอกชนคนละกฎหมายกัน ประชาชนในประเทศนี้ควรอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน กฎหมายสถานพยาบาลของรัฐก็อีกกฎหมายหนึ่ง กฎหมายเอกชนก็อีกกฎหมายหนึ่งแก้กันไม่ได้เลย แล้วก็ไม่ช่วยเอกชนเลย ทั้ง ๆ ที่เอกชนเป็นส่วนหนึ่งของระบบสาธารณสุขไทย แล้วที่สำคัญร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ท่านดูได้เลยนะคะ มาตรา ๒๙๔ นี้ ไม่มีคำพูดเอ่ยถึงคำว่า เอกชน เลย ไม่มีคำพูดถึงคำว่า สาธารณสุขภาคเอกชน แม้แต่คำเดียว เมื่อไม่พูดแล้ว ไม่สนับสนุน ไม่ดูแลแล้ว แต่ปรากฏว่ามาตรา ๒๙๔ (๔) ไม่ส่งเสริมแล้ว แต่บอกว่าให้ กำกับควบคุมราคายาและค่าบริการทางการแพทย์ให้มีราคาและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้รับบริการ

ไม่สนับสนุน ไม่เอ่ยถึง ไม่มีความรู้สึกว่ามีสาธารณสุขภาคเอกชนอยู่ในประเทศนี้ โดยท่านที่เขียนรัฐธรรมนูญ แต่กลับมากำกับควบคุมราคา ดิฉันงงมากเลย ก็แสดงว่าตั้งใจที่จะจัดการกับโรงพยาบาลเอกชนโดยตรงเลย ทีนี้ขอให้ท่านกลับไปทบทวนใหม่เลยค่ะ เราไม่ใช่ว่าจะเคลื่อนไหว ในคณะกรรมาธิการปฏิรูประบบสาธารณสุขก็พยายามจะส่งเรื่องมา ดิฉันก็ขอให้ผ่านเรื่องมาทางคณะกรรมาธิการว่าเรื่องกำกับค่ายาให้ตัดออก ก็มาดูในเล่มนี้ที่ท่านช่วยกันแก้ไขก็ไม่มีการตัดออกหรือทำใด ๆ ทั้งสิ้นของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ดิฉันก็เลยอยากเรียนว่าท่านจะกำกับราคายาของโรงพยาบาลเอกชนไม่ได้ เพราะเหตุผลว่าโรงพยาบาลเอกชนแม้ว่าจะราคาสูงก็ต้องยอมรับ แล้วเดี๋ยวดิฉันจะบอกว่าราคาสูง สูงเพราะอะไร โรงพยาบาลเอกชนเป็นทางเลือก โรงพยาบาลไม่ได้บังคับให้ท่านไปรักษา ----------

ประชาชนชาวไทยทุกคนมีสิทธิรักษาสุขภาพดีถ้วนหน้าใน สปสช. ถึง ๔๐ กว่าล้านคน มีสิทธิหมดแล้ว ในประกันสังคมก็มีสิทธิหมดแล้ว สวัสดิการข้าราชการก็มีสิทธิครอบคลุมทั้ง ๖๗ ล้านคน ยังไปครอบคลุมของคนต่างด้าวที่มาอยู่เมืองไทยอีก ครอบคลุมได้หมดแล้ว ดังนั้นการไปรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนท่านสมัครใจไปเอง ท่านสมัครใจ การรักษาพยาบาลเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิต แต่โรงพยาบาลเอกชนไม่ใช่สินค้าที่จำเป็น พอไม่ใช่สินค้าที่จำเป็นท่านจะไปกำกับราคาไม่ได้ นี่คือความเป็นธรรมในระบบเศรษฐกิจเสรีนะคะ

ข้อ ๒ โรงพยาบาลเอกชน มีกฎหมายให้แจ้งค่ารักษาพยาบาลค่ะ ท่านทำความเข้าใจกับประชาชนทุกผู้ทุกนามเลย ถ้าท่านต้องการจะไปเอ็กซเรย์ปอดที่โรงพยาบาลกรุงเทพ ท่านโทรไปถามโรงพยาบาลกรุงเทพก่อนเลยนะคะว่าค่าเอ็กซเรย์ปอดเท่าไร ท่านสามารถถามราคาได้ ถ้าเขาไม่บอกราคา เขาผิดค่ะ เพราะฉะนั้นมีกฎหมายให้แจ้งค่ารักษาพยาบาลอยู่แล้ว ท่านจะมากำกับค่ารักษาพยาบาลอีกทำไม แล้วในส่วนของค่าแพทย์ ค่าดอกเตอร์ ฟี (Doctor fee) คือค่าแพทย์ แพทยสภากำกับอยู่ค่ะ พ.ร.บ. ฉบับหนึ่ง ปี ๒๕๔๔ เราไม่ได้ขึ้นค่ารักษาของแพทย์ ดอกเตอร์ ฟีมา ๑๐ กว่าปีแล้วนะคะ ใน พ.ร.บ. ๒๕๔๔ ก็จะมีค่าแพทย์บอกไว้ทั้งหมดเลย เช่น ถ้าผ่าตัดไส้ติ่งหมอจะสามารถคิดดอกเตอร์ ฟีได้ เขาให้เป็นเรนจ์ (Range) ไว้เลยว่า ๕,๐๐๐ บาทถึง ๒๐,๐๐๐ บาท ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงพยาบาลเอกชนนั้น ๆ ให้เป็นเรนจ์ที่กว้างมากเลย ดังนั้นท่านสามารถถามได้ ถามไปที่แพทยสภาก็ได้ ถามไปที่โรงพยาบาล โรงพยาบาลไม่ตอบอันนี้ ผิดค่ะ ถ้าโรงพยาบาลเอกชนอันไหนไม่ให้ข้อมูลนี้จะผิดนะคะ ทีนี้ข้อระเบียบอีกอันหนึ่งที่ท่านไม่ต้องกังวลเลยที่ท่านจะต้องมากำกับอะไรเลยนะคะ โรงพยาบาลเอกชนมีกฎหมายว่าจะปฏิเสธการรักษาคนไข้ไม่ได้ ถ้าท่านไปโรงพยาบาลเอกชนแล้วท่านไม่มีเงิน ไปในสภาพที่อาการหนักมาก เขาต้องรักษาให้ท่านค่ะ จะปฏิเสธไม่ได้เลย ถ้าโรงพยาบาลไหนปฏิเสธ โรงพยาบาลนั้นผิดค่ะ แล้วในขณะเดียวกันรัฐบาลปัจจุบันทันสมัยมาก เขามี พ.ร.บ. ฉุกเฉิน หากท่านไปที่โรงพยาบาลเอกชนด้วยฉุกเฉิน โรงพยาบาลเอกชนโรงนั้นจะต้องรักษาท่านจนกระทั่งท่านปลอดภัย เมื่อปลอดภัยแล้วก็จะนำท่านไปยังโรงพยาบาลที่ท่านเป็นสิทธิอยู่ ค่าส่งก็ไม่คิดเงิน รัฐบาลมาจ่าย เรามี พ.ร.บ. ฉุกเฉินอันนี้อยู่ ท่านเรียกใช้สิทธิอันนี้ได้เลย ดังนั้นไม่เห็นจำเป็นจะต้องมากำกับอะไรเขาเลย คนไทยมีสิทธิประจำตัวทุกคนนะคะ อย่างที่ดิฉันบอก ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ดิฉันพยายามคุยตลอดเลย ท่านก็บอกว่าเสียงส่วนใหญ่ก็สรุปแบบนี้ แบบนี้นะคะ จนดิฉัน

รู้สึกดิฉันต้องต่อสู้โดดเดี่ยว ต่อสู้อยู่คนเดียว ในขณะที่ประชาชนคนไข้ของดิฉันเขาอยากมาหาดิฉัน อยากมารักษาที่เรา ประชาชนมารักษาที่เอกชนแล้วเขาชอบในคุณภาพนะคะ ทีนี้ทำไมถึงแพง ก็ต้องบอกก่อนว่าราคาสูงนะคะ อย่าลืมว่าท่านใช้ความรู้สึกอย่างไรคะ ท่านไปโรงพยาบาลรัฐฟรี ไม่ต้องเสียเงิน กับมาโรงพยาบาลเอกชนต้องมาเสียเงิน แน่นอนเอกชนแพงแน่ เพราะระหว่างฟรีกับเสียเงินโรงพยาบาลเอกชนความรู้สึกก็แพงแน่นอนนะคะ ทีนี้ต้นทุนค่ารักษาของท่านสมมุติว่า ๒๐,๐๐๐ บาท จะเป็นค่าเจ้าหน้าที่ ค่าแพทย์ ค่าหมอ ค่าพยาบาล ต้นทุนคนงาน พนักงานเสีย ๗๐ เปอร์เซ็นต์แล้วค่ะ อันนี้คือต้นทุนจริง ๆ เพราะว่าดิฉันเป็นตัวแทนสมาคมโรงพยาบาลเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทีนี้เอกชนต้องลงทุนสูง ลงทุนเองหมดเลย ค่าที่ดินถ้าเป็นโรงพยาบาลเอกชนกรุงเทพฯ ถนนสุขุมวิทก็ต้องแพงหน่อย เอกชนในต่างจังหวัดก็ลดหลั่นต่ำลงมาหน่อย ค่าที่ดิน ค่าอาคาร เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัยทั้งหมด เอกชนซื้อเองมาหมดเลย รัฐบาลไม่เคยช่วยแม้แต่บาทเดียว เมื่อก่อนเคยได้รับการส่งเสริมการลงทุนก็มีเครือข่าย บางเครือข่ายไปบอกบีโอไอ (BOI) ว่าอย่าให้ส่งเสริมการลงทุนกับโรงพยาบาลเอกชนเพราะถือว่าเป็นธุรกิจสุขภาพ เราก็ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ----------

อันนี้เป็นสิ่งที่ภาคเอกชนเจ็บปวดนะคะ เอกชนต้องเสียภาษีเต็มเม็ดเต็มหน่วย ค่ายาก็ต้องซื้อแพง พ.ร.บ. สิทธิบัตรยา ก็ทำให้ต้องใช้แพงนะคะ แล้วก็ซื้อแพงกว่ารัฐ รัฐปัจจุบันซื้อเป็นกองทุน สปสช. ซื้อล็อต (Lot) ใหญ่ ๆ เลย เช่นวัคซีน วัคซีนอันหนึ่งที่แพงมากชุดละ ๑๐,๐๐๐ กว่าบาท สปสช. ลดได้ถึง ๓,๐๐๐ บาท ในขณะเอกชนต้องซื้อ ๑๐,๐๐๐ กว่าบาท อันนี้เริ่มเห็นแล้วใช่ไหมคะว่าทำไมต้องแพง ก็ต้องเห็นใจนะคะ เห็นใจภาคเอกชน

อีกอันหนึ่งที่ดิฉันอยากจะให้ท่านภาคภูมิใจนะคะ ภาคเอกชนช่วยเหลือตัวเอง จนกระทั่งเราได้เป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของโลก มีคนในโลกนี้มารักษาที่ประเทศไทยมากที่สุดในโลก ช่วยภาคภูมิใจกับโรงพยาบาลเอกชนด้วยเถอะนะคะ รักษามากที่ ๒ ก็คือประเทศอินเดีย ที่ ๓ ก็คือประเทศอังกฤษ คือเล่มนี้นะคะ อาจารย์อุดมท่านเห็นใจดิฉันมาก ก็เอามาให้ สปช. อุดมช่วยเอามาให้ที่ท่านวิจัยเรื่องเมดิคอล ฮับ (Medical hub) แล้วก็ถัดไปก็เป็นประเทศอังกฤษ แล้วที่สำคัญคุณภาพเดียวกันของเราเมื่อเทียบกับราคาที่ประเทศสิงคโปร์หรือประเทศสหรัฐอเมริกา คุณภาพเดียวกัน เราราคาถูกกว่ากันมาก แน่นอนเครือข่ายสาธารณสุขก็จะบอกว่าถ้าทำประเทศไทยให้เป็นเมดิคอล ฮับ หมอจะเอาหมอที่ไหน เราก็ต้องช่วยกันผลิต ราชการก็ต้องผลิตมา ราชการผลิตไม่ทันก็ต้องให้เอกชนช่วยผลิต เอารายได้เข้ารัฐเลย เอารายได้จากความสามารถของแพทย์ไทย ของพยาบาลไทย ของวิชาชีพขั้นสูง ดีกว่าท่านจะให้ชาวไร่ ชาวนา กรรมกรต้องไปขายหยาดเหงื่อแรงงานในต่างประเทศ เอารายได้มาเลี้ยงประเทศนี้ เอารายได้ของคนที่มีคุณภาพสามารถหามาได้ด้วยศักดิ์ศรี แล้วก็เป็นศักดิ์ศรีเป็นหน้าตาของประเทศด้วยค่ะ ดิฉันขอขอบคุณมากค่ะ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่าน พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ ค่ะ

พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ สปช. ๑๗๑ กระผมจะขออนุญาตอภิปรายในส่วนที่เกี่ยวกับภาค ๔ ส่วน ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ต้องขอชื่นชมและขอบคุณท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญในเรื่องของยุทธศาสตร์ชาติ ได้กรุณากำหนดไว้แล้วในร่างรัฐธรรมนูญ ๒ มาตราด้วยกัน คือในมาตรา ๑๗๙ และมาตรา ๒๘๔

สำหรับมาตรา ๒๘๔ ที่ร่างเอาไว้ กระผมขออนุญาตเรียนว่าท่านร่างไว้ว่า การบริหารราชการแผ่นดินและการจัดสรรงบประมาณต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาวและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นั้น โดยหลักการเห็นด้วยครับ แต่ยุทธศาสตร์ชาตินั้นเป็นระยะยาวอยู่แล้ว ปกติแล้วจะมีระยะเวลา ๒๐ ปี แล้วก็จะทอนเหลือ ๕ ปี เพื่อมานำแผนพัฒนา จะมีการพิจารณาปรับปรุงตามพลวัต หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในนัยสำคัญ ฉะนั้นอยากจะเรียนหารือท่านว่าไม่จำเป็นต้องระบุคำว่า ระยะยาว ไว้

ในประเด็นที่ ๒ ที่บอกว่า และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นั้น ผมเชื่อครับว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนั้นมีความสำคัญ แต่ว่าในอนาคตอันใกล้เราจะไม่ใช่มีเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้น ดังที่กระผมได้กราบเรียนไปเมื่อครั้งที่แล้วอภิปรายเมื่อวันพุธว่าในมาตรา ๗๘/๑ ที่ขอเพิ่มขึ้นมา จะมีกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ที่ปรากฏในมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งมีด้วยกัน ๑๑ ด้าน และกระผมขอเพิ่มอีกด้านหนึ่งก็คือในด้านความมั่นคงทางทหาร ฉะนั้นตรงนี้น่าจะเป็นแผนกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ตามมาตรา ๗๘/๑ คือน่าจะโยงไปตรงนั้นจะได้ครอบคลุมแผนพัฒนาอื่น ๆ ด้วย นั่นประการที่ ๑ ในมาตราหนึ่งที่จะขอความกรุณาท่านช่วยพิจารณา

- ๑๒๘/๑

ในมาตรา ๑๗๙ ที่ว่า รัฐมนตรีต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบายที่รัฐมนตรีแถลงต่อสภาและยุทธศาสตร์ชาตินั้น ผมเชื่อว่าท่านก็คงจะเห็นด้วยว่ายุทธศาสตร์ชาตินั้นมีความสำคัญและน่าจะมาก่อนนโยบายที่รัฐมนตรีจะแถลง ฉะนั้นขอความกรุณาท่านลองดูถ้อยคำเรียงใหม่ตรงนี้ด้วย

ในมาตรา ๑๕๙ ที่พูดถึงเรื่องกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เมื่อครั้งที่แล้วกระผมได้เรียนว่าในมาตรา ๗๘/๑ ที่เสนอในเรื่องของยุทธศาสตร์ชาตินั้น เราจะต้องมีการกำหนดการจัดตั้งองค์กรหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการและอำนาจตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญบัญญัติ ฉะนั้นขอเพิ่มเติมว่าในมาตรา ๑๕๙ นี้น่าจะต้องเพิ่มลงไปในอาจจะเป็น (๑๓) หรืออนุมาตราที่เหมาะสมว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ก็จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ถัดไป ขอความเมตตาท่านลองพิจารณาดู ส่วนใดที่ควรจะกำหนดยุทธศาสตร์ชาติไว้น่าจะกำหนดไว้ด้วย โดยเฉพาะในมาตรา ๑๗๗ โดยที่ในมาตรา ๑๗๗ นั้นควรเพิ่มข้อความว่า ยุทธศาสตร์ชาติ ก่อนข้อความว่า นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ นั่นคือมาตราที่จะนำเสนอท่านเพื่อกรุณาพิจารณา

มีอีกประเด็นหนึ่ง มีบางท่านมีข้อสงสัยว่าองค์กรยุทธศาสตร์ชาติกับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ คล้ายคลึงหรือแตกต่างกัน ความจริงมีทั้งคล้ายคลึง แล้วก็แตกต่าง ที่คล้ายคลึงก็คือต่างก็มีเจตนารมณ์มีความมุ่งหมายที่จะช่วยกันพัฒนาประเทศให้มีความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน แต่ว่ายุทธศาสตร์ชาตินั้นกำหนดระยะยาวครับ ปกติแล้ว ๒๐ ปี หรือบางประเทศอาจจะกำหนดยาวกว่านั้น เป็นผลประโยชน์แห่งชาติและมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ จากยุทธศาสตร์ชาติแล้วก็แตกออกมาเป็นยุทธศาสตร์ด้าน แล้วมาเป็นแผนพัฒนาด้านต่าง ๆ แผนละ ๕ ปี ฉะนั้นตรงนี้ก็แตกต่างในเรื่องของระยะเวลา

และประการถัดไปที่ร่างเอาไว้ในเรื่องของการขับเคลื่อนเป็นเรื่องของระยะเวลา ๕ ปี นอกจากจะมีการทำประชามติ ที่สำคัญกว่านั้นครับ ยุทธศาสตร์ชาติเป็นวอท ทู ดู (What to do) สภาขับเคลื่อนทั้งหลายที่พูดถึงนั้นเป็นฮาว ทู ดู (How to do) ผมย้ำ ยุทธศาสตร์ชาติเป็นวอท ทู ดู ส่วนสภาขับเคลื่อนเป็นฮาว ทู ดู ฉะนั้นผมเชื่อว่า

ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทั้งหลายก็จะได้กรุณารับไปพิจาณาว่าควรจะเป็นอย่างไร คล้ายคลึงหรือแตกต่าง นอกจากนั้นแล้วที่กระผมได้เสนอไว้ต่อสภาแห่งนี้เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคมว่าในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาตินั้น เราจะมีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และขอเติมเข้าไปคือภาควิชาการ ภาครัฐจะมีทั้งแผนงาน แผนเงิน แผนคน เข้าไปร่วมด้วย ภาคเอกชนนั้นอย่างน้อยจะต้องมีประธานหอการค้า ประธานอุตสาหกรรมและสมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย นั่นคือตัวอย่าง สำหรับรายละเอียดเนื่องจากว่าเวลามีจำกัด กระผมจะขออนุญาตท่านประธานว่ามอบเอกสารผ่านท่านประธานไปยังที่ท่านคณะกรรมาธิการแค่ ๒ หน้าเท่านั้น ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญกรุณาพิจารณานะครับ กระผมมีเวลาอีกนิดเดียว

ผมต้องขอบพระคุณท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญหลายท่านที่ให้การสนับสนุนในเรื่องของยุทธศาสตร์ชาติทำให้ผมนึกถึงสมัยเด็ก ๆ ผมเรียนเรื่องโจโฉแตกทัพเรือ ตอนนั้นขงเบ้งกับจิวยี่ หารือกันว่าจะเอาชนะกองทัพเรือของโจโฉได้อย่างไร ก็ให้เขียนลงในฝามือ แล้วก็แบมือออกมา ปรากฏว่าใช้ไฟทั้งคู่ แต่ขณะนี้ผมเชื่อว่าถ้าเราจะเอาชนะความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรม จะทำให้ประชาชนเป็นใหญ่ ผมว่ายุทธศาสตร์ชาติมีความสำคัญ ซึ่งความเห็นตรงนี้ขอบพระคุณที่สอดคล้องกับท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญหลายท่าน และสอดคล้องกับท่าน สปช. หลายท่านที่ให้การสนับสนุนในเรื่องนี้ กระผมฝากท่านไว้ด้วยว่ายุทธศาสตร์ชาติมีความสำคัญแล้วขอให้อยู่ในหมวด ๒ ของภาค ๒ ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปขอเรียนเชิญท่านรองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ประภาภัทร นิยม

รองศาสตราจารย์ประภาภัทร นิยม : กราบขอบพระคุณท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติค่ะ ดิฉัน ประภาภัทร นิยม สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ แล้วก็กรรมาธิการด้านการศึกษา ครั้งนี้ดิฉันขอโอกาสที่จะได้นำเรียนต่อท่านประธาน แล้วก็ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งสมาชิกทุก ๆ ท่านด้วยนะคะ ดิฉันเห็นภาพรวม ดิฉันนั่งฟังมาโดยตลอด ได้ฟังได้ความรู้มากมายเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นไปเพื่อให้เกิดการปฏิรูปประเทศขึ้น ดิฉันคิดว่าทุกเรื่องมีความยากลำบากพอ ๆ กัน ไม่มีเรื่องใดที่จะทำได้ง่าย ๆ เลย แต่ก็เป็นความพยายามของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่จะเป็นเครื่องมือ เป็นสารตั้งต้นที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนขึ้นในสังคม ในอีกไม่ช้าข้างหน้านี้ เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็คงเป็นความหวังว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะเกิดขึ้นได้จริงหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา ดิฉันเห็นในมาตราทุก ๆ มาตราที่เกี่ยวกับการศึกษา ตั้งแต่มาตรา ๕๒ มาตรา ๘๔ มาจนถึงมาตรา ๒๘๖ ดิฉันรู้สึกว่าเราได้เห็นสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้น แล้วก็ได้เห็นเจตนารมณ์ในการที่จะแก้ปัญหา ซึ่งเป็นปัญหาที่ครอบงำเรื่องของสถานการณ์การศึกษาของเราอยู่ในปัจจุบันนี้ ที่เราทุกคนก็คงจะทราบดีอยู่แล้วถึงเรื่องของความตกต่ำ แล้วก็ความที่ก้าวไปไม่พ้นจากก้าวเดิมวนอยู่ในที่เดิมของสถานการณ์การจัดการศึกษาของไทย ไม่ว่าจะโดยการวัดโดยระดับภายในประเทศหรือว่าต่างประเทศก็ดี เพราะฉะนั้นดิฉันก็คิดแล้วก็เชื่อว่าทุก ๆ คนจะมีความคาดหวังอยู่กับเรื่องของการเปลี่ยนแปลงเรื่องการศึกษาอยู่มากทีเดียว โดยเฉพาะการที่สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหลาย ๆ ท่านได้อภิปราย แล้วก็ฝาก หลายเรื่องก็ลงมาอยู่ที่เรื่องของการจัดการศึกษาด้วย เพราะฉะนั้นดิฉันก็คงจะมาไม่ผิดทางที่ว่าเราจะใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นสารตั้งต้นที่จะบ่งบอกการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของระบบการจัดการศึกษา แต่เพื่อที่จะให้เรื่องนี้ฉายแสงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สว่างไสวยิ่งขึ้น ดิฉันก็อยากจะเรียนว่าเรื่องของการศึกษาน่าจะถูกบรรจุในรัฐธรรมนูญว่าเป็นยุทธศาสตร์ชาติ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ ถึงแม้ว่าการอภิปรายอาจจะไม่เข้มข้นเท่ากับเรื่องของการเมือง แต่ในที่สุดแล้วพลเมืองที่พร้อมที่จะสร้างประชาธิปไตยที่ดีก็ต้องมาจากพลเมืองที่ได้ฝึกฝนดีแล้ว ในระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพราะฉะนั้นดิฉันก็เชื่อว่าการบรรจุถ้อยคำหรือว่าการชี้ชัดโดยรัฐธรรมนูญที่จะแสดงเจตจำนงอย่างชัดเจนของรัฐธรรมนูญ ว่าอยากจะเห็นการศึกษา

เป็นยุทธศาสตร์ชาติ คงจะไม่ใช่เรื่องที่เหลือบ่ากว่าแรง แล้วก็ต้องขอความอนุเคราะห์จากกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุกท่านว่า ขอได้ช่วยพิจารณา อาจจะบรรจุในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐก็ได้เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เป็นคำวรรคแรกที่สำคัญที่สุดในเรื่องนี้ เพื่อที่จะชี้นำหนทางว่าเราจัดอันดับเรื่องของการปฏิรูปการศึกษานี้ไว้ที่ไหนอย่างชัดเจน

- ๑๓๐/๑

ทีนี้ในอันดับต่อมาเพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ในมาตราปฏิรูปการศึกษา มาตรา ๒๘๖ ดิฉันคิดว่ามีความแยบคายอยู่ไม่น้อยทีเดียว เพราะว่าท่านได้บรรจุไว้ทั้งในระดับการเปลี่ยนแปลงระดับโครงสร้าง แล้วก็การเปลี่ยนแปลงในระดับประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๆ ไว้อย่างครบถ้วน ในระดับโครงสร้างก็เช่น ในเรื่องของการกระจายบทบาทและอำนาจการจัดการศึกษาลงไปยังผู้ที่มีส่วนในการที่จะเป็นหุ้นส่วนสำคัญ เป็นผู้จัดการศึกษาที่สำคัญ ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งในลักษณะของผู้จัดที่เป็นเอกชนก็ดี เป็นระดับท้องถิ่นก็ดี เป็นชุมชนหรือเป็นองค์กรอื่น ๆ ก็ดี เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ได้บรรจุไว้แล้วในมาตรา ๒๘๖ (๑) ซึ่งดิฉันคิดว่าชัดเจนดีแล้วในส่วนนี้

รวมทั้งใน (๒) คือการกระจายเรื่องการจัดสรรงบประมาณรายหัวตรงสู่ผู้เรียน ซึ่งตรงนี้อาจจะตัดคำว่า ทุกคน ออกไป เพื่อความเหมาะสม เนื่องจากบางท่าน อย่างท่านสมเกียรติ ดิฉันขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านได้อภิปรายแล้วในเรื่องนี้ว่าจะเป็นการชี้นำการตีความที่ไม่เป็นประโยชน์แก่การใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง แล้วก็พอเพียงและเหมาะสมตามความจำเป็น เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็อาจจะขออนุญาตเสนอ ขอตัดคำว่าทุกคน แต่ว่าแนวทางของการกระจายเรื่องของการจัดสรรงบประมาณนี้เป็นกุญแจที่สำคัญและเป็นคานงัดที่สำคัญมาก ซึ่งทุกคนก็พยายามที่จะให้เกิดผลสำเร็จขึ้นในกลไกนี้

และกลไกที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ท่านได้นำร่องไว้แล้วในร่างรัฐธรรมนูญในวรรคสุดท้ายของมาตรา ๒๘๖ ที่ให้มีคณะกรรมการนโยบายการศึกษาและพัฒนามนุษย์แห่งชาติ เพื่อที่จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาและบรรลุผลได้อย่างแท้จริงในระยะยาว ไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปี ดิฉันคิดว่าเช่นนั้น แล้วก็คณะกรรมการชุดนั้นถูกระบุไว้แล้วว่าจะต้องจัดตั้งขึ้นภายใน ๑ ปี หลังจากที่รัฐธรรมนูญนี้ประกาศแล้ว ดิฉันเชื่อว่ากลไกเหล่านี้ชัดเจน แล้วก็มีความรอบคอบพอสมควร

ส่วนในประเด็นอื่น ๆ ในเรื่องระบบการเรียนรู้ต่าง ๆ ก็ดี ซึ่งทางหลาย ๆ ท่านได้อภิปรายเพิ่มเติม แล้วก็คิดว่าเราคงจะรวบรวมแล้วส่งให้กับท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่ง เราเข้าใจดีว่าระบบการเรียนรู้จะต้องเกิดการเปลี่ยนแปลง ในเรื่องนี้เราได้เห็นเจตนารมณ์ที่ชัดเจน ตัวอย่างของต่างประเทศ เช่นของประเทศจีน นายกรัฐมนตรีหลี่ หลานชิง ได้ประกาศเรื่องของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชากร ๑,๓๐๐ ล้านคน โดยเปลี่ยนมุมจากวัน เนชัน วัน เคอร์ริคูลัม (One Nation One Curriculum) ไปสู่ โฮล เนชัน

ดิฟเฟอเรนท์ เอ็กซ์เพอร์ตี (Whole Nation different experty) การแสวงหาความหลากหลายของผู้เชี่ยวชาญ อันนี้ดิฉันคิดว่าเป็นเรื่องที่ชัดเจนมาก เพราะฉะนั้นเรื่องของการกำหนดให้มีความคิดใหม่ ๆ หรือว่าทัศนียภาพใหม่ ๆ เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาขึ้น ยังมีความจำเป็นที่ดิฉันคิดว่าน่าจะต้องบรรจุไว้ในร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ด้วย ยกตัวอย่างอย่างประเทศสิงคโปร์ก็มีเช่นกันในครั้งที่เขาจะปฏิรูปการศึกษาที่เขามีวลีสั้น ๆ ว่า ทีช เลส เลิร์น มอร์ (Teach less learn more) หรือแม้แต่ในประเทศฟินแลนด์ซึ่งพูดถึงควอลิตี (Quality) กับอินอีควอลิตี (Inequality) คือคุณภาพแล้วก็ความเท่าเทียมกัน อันนี้ก็เป็นจุดที่สำคัญซึ่งบ่งบอกถึงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนว่า จะทำอะไรในเรื่องของระบบการจัดการเรียนรู้ การที่เขาระบุเช่นนั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนรู้ที่ชัดเจนมากในประเทศต่าง ๆ ซึ่งได้นำเอานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ----------

แล้วที่สำคัญก็คือตรงสู่ผู้เรียน เพราะฉะนั้นการปฏิรูปครั้งนี้ดิฉันห่วงว่า แม้ว่าเราจะกำหนดกลไกต่าง ๆ เอาไว้อย่างรอบคอบแล้วก็ตาม แต่ว่าวิธีการที่จะนำลงสู่ผู้เรียนให้ได้ผลอย่างรวดเร็ว เป็นทางลัด เราอาจจะยังต้องไปเพิ่มเติม เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญและเด็กรอไม่ได้นะคะ เด็ก ๆ สมัยนี้เขามีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากสมัยของพวกเราซึ่งเป็นผู้ใหญ่ แล้วก็อยู่กันในคนละยุคของวิธีการการสื่อสาร การเรียนรู้ เราแตกต่างกันมาก เพราะฉะนั้นการปรับระบบการเรียนรู้ทันทีอย่างก้าวกระโดดเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความเร่งด่วนมาก ๆ ดิฉันอยากขอเสนอกลไกหนึ่งที่อาจจะช่วยให้เรื่องนี้เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว สิ่งนั้นก็คือที่ดิฉันได้เคยได้รับความกรุณาแนะนำ ข้อแนะนำจากทางด้านสื่อสารมวลชน ท่านประธาน กมธ. คือท่านอาจารย์จุมพล ในเรื่องของการใช้สื่อเพื่อเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ของสังคม ดิฉันคิดว่าเรื่องนี้รัฐต้องลงทุนในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อการสร้างความรู้ เรียกว่าเป็นโนวเลจ ซูเปอร์ ไฮเวย์ (Knowledge super highway) ที่ทุกคนจะเข้าถึงได้โดยง่ายนะคะ แล้วสิ่งนี้ถึงแม้ว่าเราจะไม่ทำ เด็ก ๆ และคนรุ่นใหม่ก็แสวงหาและเข้าถึงด้วยตัวเองอยู่ดี ดิฉันคิดว่าเรื่องนี้ควรที่จะบรรจุเอาไว้ แล้วก็เร่งทำโดยด่วนเพื่อที่จะให้เกิดอีกทางเลือกหนึ่ง นอกเหนือไปจากการที่เราสนับสนุนให้เกิดผู้จัดการศึกษาที่หลากหลายแล้ว เพราะฉะนั้นเพื่อให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีความสมบูรณ์ แล้วก็มีเจตนารมณ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องของการพัฒนามนุษย์ พัฒนาพลเมืองนะคะ ดิฉันก็ขอนำเสนอไว้เพียงเท่านี้ ขอขอบพระคุณค่ะ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอขอบพระคุณอาจารย์ค่ะ ต่อไปดิฉันขอเชิญท่านสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ ค่ะ

นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ : กราบเรียนท่านประธานไปทางท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ วันนี้ผมคิดว่าได้พูดกันเยอะมากเลยกับคำว่า ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งผมคิดว่าเป็นสิ่งที่ได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญถึง ๔ แห่ง ผมอยากจะขอตัดตอนไปที่เมื่อสักครู่ท่านยงยุทธ สาระสมบัติ ได้พูดไปเยอะเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งผมคิดว่าวันนี้พวกเรา สปช. ได้ให้ความเห็นอย่างชัดเจนว่ายุทธศาสตร์ชาตินั้นมีความสำคัญ แต่สิ่งที่ผมดูในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ สิ่งที่ยังไม่เห็นก็คือยังไม่ได้มีระบุในเชิงของหน่วยงาน หรือกลไกที่จะทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งผมเข้าใจว่าจะไปอยู่ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในอนาคต แต่อย่างไรก็ดีผมอยากขอใช้เวลาสภาแห่งนี้ในการที่อยากเรียนเสนอความคิดว่า หน่วยงาน

ทำยุทธศาสตร์เป็นหน่วยงานสำคัญ แล้วก็มีอยู่ ๒ แนวคิด แนวคิดหนึ่งก็คือหน่วยงานที่รวบรวมผู้คนเข้ามาคิดยุทธศาสตร์ชาติ แต่อีก ๑ แนวคิดจะเป็นหน่วยงานท็อปดาวน์ (Top down) ก็คือว่าเป็นหน่วยงานที่เต็มไปด้วย เขาเรียกว่าทิงก์แท็งก์ (Think tank) คือเป็นผู้รู้จริง ๆ ที่คัดคุณสมบัติครีม (Cream) จริง ๆ ขึ้นมาทำ และสำคัญขนาดนี้ในยุคขณะนี้มีความจำเป็นที่ต้องมีความเป็นสากลหรืออินเตอร์เนชันแนล (International) เพราะว่าโลกใบนี้มันแข่งขันกันหมดแล้ว ไม่ใช่เฉพาะการมองในประเทศเท่านั้นคงต้องมองต่างประเทศด้วย และสำคัญที่คิดว่าหลายท่านได้พูดไปแล้ว หน่วยงานยุทธศาสตร์ชาตินี้จำเป็นจะต้องมีเรื่องของการที่จะเป็นพาร์ติซิเพชัน (Participation) ก็คือการที่จะรับฟังความคิดเห็นโดยทั่วไป ผมเรียนเสนอคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญอย่างนี้ครับว่าอยากให้เพิ่มเติมในร่างรัฐธรรมนูญว่า อยากให้มีการระบุตรงนี้เพื่อเห็นความชัดเจนในการไปทำงานต่อว่าให้มีหน่วยงานอิสระ รับผิดชอบเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อที่ว่าเราจะได้ไปทำกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งผมเข้าใจว่าได้มีแนวคิดนี้กันอยู่แล้ว แล้วก็เป็นเรื่องใหญ่และเรื่องสำคัญหากว่ายุทธศาสตร์ชาติมีแล้วมันจะสอดรับกับพวกเราที่ได้ทำสัมมนากันในเรื่องของวิสัยทัศน์ท่านประธานครับ เรามีการพูดคุยกันเยอะในเรื่องของทิศทางการไปข้างหน้า วันนี้ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่าน พลโท นาวินได้พูดแล้วชัดเจนมากนะครับว่า -------

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ไม่มีวิสัยทัศน์เป้าหมายชัดเจนว่าอีก ๕ ปีข้างหน้า อีก ๑๐ ปีข้างหน้า อีก ๒๐ ปีข้างหน้าเราจะเป็นอะไร ซึ่งผมเชื่อว่าวิสัยทัศน์เหล่านี้หรือเป้าหมายเหล่านี้ไม่เป็นความขัดแย้งใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติชุดนี้ควรจะต้องทำเรื่องนี้ และไม่ว่ารัฐบาลใดมาก็ตามจะต้องทำอยู่ในกรอบของยุทธศาสตร์ชาติหรือเป้าหมายวิชัน (Vision) ตัวนี้ วิสัยทัศน์ตัวนี้ เพื่อให้ชาติเราเป็นโอกาสของการปฏิรูปครั้งนี้นั้นจะได้มีทิศทางการทำงานกับรัฐบาลที่จะเข้ามาบริหารประเทศ ไม่ใช่ว่ามาถึงจะทำอะไรก็ได้อย่างที่ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ พลโท นาวินได้พูดเมื่อบ่ายวันนี้

ประเด็นเดียวกันเมื่อพูดถึงเรื่องนี้พอมาถึงเรื่องของการปฏิรูปในภาค ๔ หมวด ๒ นี้ กระผมมีความกังวลใจอย่างนี้ว่าเราได้ใส่ปฏิรูปลงไปเยอะมากในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ด้วยความตั้งใจของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญแล้วก็ทางสภาปฏิรูปเองที่อยากจะทำการปฏิรูปประเทศเพื่อก้าวพ้นไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ไปสู่ประเทศที่เจริญกว่านี้ แต่พอมันขาดวิสัยทัศน์ พอมันขาดทางด้านของยุทธศาสตร์ชาติเป็นตัวกำกับ ผมไม่แน่ใจว่าแนวทางการปฏิรูปหรือข้อเสนอปฏิรูปซึ่งเราทำกันด้วยความจำกัดและเร่งด่วนพอสมควร เนื่องจากกรอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้นมีความจำกัดนั้น เรายังไม่ได้ตกผลึกอย่างชัดเจน และเรายังไม่ได้มีโอกาสที่จะมีเป้าหมายอย่างชัดเจนถึงวิสัยทัศน์ที่ได้ระบุอย่างชัดเจนร่วมกันแล้ว ดังนั้นเราก็ยังจะขาดถึงการตกผลึกและนำไปเชื่อมร้อย คือซินเนอร์ไจซ์ (Synergize) กัน ซึ่งตรงนี้ผมว่าเรามีเวลาอยู่ ๖๐ วันจากตรงนี้ ถ้าเราสามารถที่จะกำหนดประเด็นถึงวิสัยทัศน์หรือทิศทาง ถึงแม้วิสัยทัศน์นี้ในอนาคตเมื่อมีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมาแล้วจะต้องเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ผมเชื่อว่ากรอบเปลี่ยนแปลงไปไม่มาก แต่ถ้ามีตรงนี้แล้วกระบวนการปฏิรูปสอดรับเป้าหมายตัวนี้ให้ตกผลึกตรงกัน แล้วตัดบางประเด็นออกแล้วเชื่อมร้อย ผมคิดว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะเป็นรัฐธรรมนูญที่นำไปปฏิบัติใช้ได้จริง มิฉะนั้นผมจะดูว่าในมาตราตรงนี้จะมีสิ่งที่มีข้อเสนอค่อนข้างมากและดูกระจัดกระจาย ก็กังวลใจว่าหากร่างนี้ออกไปก็จะทำให้คนที่ติดตามนั้นมองเห็นความเชื่อมโยงได้จำกัด

ประเด็นสุดท้ายครับท่านประธานครับ ผมคิดว่าได้มีการพูดถึงมากในเรื่องของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ มี ๒ แนวคิด ก็คือว่า มีความจำเป็นต้องเป็นเป็นโครงสร้างอย่างนี้หรือไม่ หลายท่านได้พูดถึงว่าอาจจะเป็นโครงสร้างอื่นก็ได้ เช่นในนามของคณะกรรมการหรืออะไรก็ตาม อันนี้คงจะต้องเรียนฝาก

ท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญศึกษาตรงนี้ แต่หากว่าจะมีอยู่ในโครงสร้างเดิมที่เรายังมีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผมอยากจะเป็นอีก ๑ เสียงสนับสนุนว่าสภาปฏิรูปแห่งชาติแห่งนี้เรามาเพื่อการปฏิรูป เรามาเพื่อการยกมาตรฐานทางการเมืองใหม่ ผมเองเป็นคนหนึ่งไม่เห็นด้วยที่จะมีการระบุโควตาของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติเอาไว้ไปเป็นโควตาถึง ๖๐ คนในสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เราน่าจะเปิดสรรหา แล้วถ้าเป็นไปได้นั้นเราต้องเปิดกว้าง ไม่ใช่เป็นการสืบทอด และนี่คือบรรทัดฐานใหม่ทางการเมือง เป็นจริยธรรมทางการเมืองใหม่ เป็นสิ่งที่พวกเราหลายคนเรียกร้องแล้วก็แสวงหาว่า เมื่อไรเราจะมีการเมืองที่รับผิดชอบ มีจริยธรรม ผมว่าครั้งนี้สภาปฏิรูปแห่งชาติน่าจะเป็นต้นแบบที่จะมีจริยธรรมในเรื่องนี้ คือไม่รับที่จะทำงานด้านปฏิรูปต่อไปเพื่อเปิดโอกาสว่าเราไม่ได้สืบทอดอำนาจและเปิดโอกาสให้คนเก่ง คนดีที่อยู่นอกสภาของเรานั้นได้มีโอกาสทำงานต่อจากพวกเราต่อไป ขอกราบขอบพระคุณครับท่านประธานครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอขอบพระคุณค่ะ ต่อไปดิฉันขอเรียนรายนาม ๕ ท่านต่อไป ท่านไพบูลย์ นลินทรางกูร ท่านดอกเตอร์จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์ ท่านนายกเกรียงไกร ภูมิเหล่าแจ้ง ท่านเฉลิมชัย เฟื่องคอน ท่านภัทรียา สุมะโน ต่อไปดิฉันขอเรียนเชิญท่านไพบูลย์ นลินทรางกูร ค่ะ

นายไพบูลย์ นลินทรางกูร : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่านสมาชิกทุกท่าน ผม ไพบูลย์ นลินทรางกูร สมาชิก สปช. ด้านเศรษฐกิจครับ วันนี้ผมจะขออภิปราย ๒ เรื่อง เรื่องแรกคือเรื่องที่ผมอยากจะขอให้มีการบรรจุเพิ่มเติมเข้าไปในรัฐธรรมนูญ ส่วนเรื่องที่ ๒ คือเรื่องที่ผมอยากจะให้มีการแก้ไขถ้อยความในมาตรา ๒๘๓ (๔)

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ศิริรัตน์ ๑๓๓/๑

ผมขอเริ่มที่เรื่องแรกก่อน เรื่องที่ผมอยากจะให้มีการเพิ่มเติม ผมได้อ่านแนวทางการปฏิรูปทั้ง ๑๖ มาตรา ซึ่งผมคิดว่าเขียนไว้ได้ดี แต่ยังขาดภาคส่วนที่สำคัญมากของเศรษฐกิจไทย นั่นก็คือภาคการเงิน ไฟแนนเชียล เซ็คเตอร์ (Financial sector) ซึ่งเราไม่ได้พูดถึงเลย รัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ได้มีการพูดถึงการที่จะปฏิรูปไฟแนนเชียล เซ็คเตอร์ ของไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันที่ดีขึ้น และโดยเฉพาะภาคที่สำคัญกว่านั้นก็คือภาคของตลาดทุน ซึ่งท่านกรรมาธิการอาจจะไม่ทราบว่าตลาดทุนตอนนี้เป็นแหล่งระดมทุนที่ใหญ่ ที่สุดและสำคัญที่สุดของประเทศไทย เหตุผล ๓ เหตุผลที่ผมอยากจะให้ว่าทำไมผมคิดว่ามีความจำเป็นอย่างมากที่เราจะต้องใส่การปฏิรูปตลาดทุนเข้าไปในรัฐธรรมนูญชุดนี้

เหตุผลข้อแรกที่ผมเรียนไปแล้วว่า ตลาดทุนนี้มีขนาดใหญ่มาก ผมจะขออนุญาตให้ตัวเลข ขนาดของตลาดทุน ณ ปัจจุบันนี้มีขนาด ๒๔ ล้านล้านบาท ถ้าเทียบเท่ากับจีดีพี ก็คือใหญ่กว่าจีดีพี ๑ เท่าหรือ ๒๐๐ เปอร์เซ็นต์ของจีดีพี อันนี้คือขนาดของตลาดทุนบ้านเรา เศรษฐกิจของไทยได้พัฒนาจากเศรษฐกิจที่เน้นการใช้สินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์มาเป็นเศรษฐกิจที่เน้นการระดมทุนผ่านตลาดทุน ณ วันนี้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์มีขนาดเพียงแค่ครึ่งเดียวของขนาดของตลาดทุน ในอดีตก่อนสมัยปี ๒๕๔๐ ที่เรามีวิกฤติต้มยำกุ้งตอนนั้นขนาดของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ใหญ่กว่าตลาดทุนหลายเท่าตัว ฉะนั้น ณ วันนี้ตลาดทุนถือเป็นแหล่งทุนที่สำคัญที่สุดของประเทศ รัฐบาลเอง ผมจะให้ตัวเลขปีที่ผ่านมาระดมทุนผ่านตลาดทุน เงินกู้ของรัฐบาลที่ใช้เกือบทั้งหมดมาจากตลาดทุน ๖๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ปีที่แล้ว รัฐวิสาหกิจก็มีการออกพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ ๑๐๐,๐๐๐ กว่าล้านบาทในปีที่แล้ว เอกชนไม่ต้องพูดถึง ระดมทุนผ่านตลาดทุนเกือบจะ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาทในปีที่แล้วปีเดียว ฉะนั้นตลาดทุนมีความจำเป็นอย่างมากครับที่จะต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดทุนบ้านเรา แล้วถ้าเกิดเศรษฐกิจพัฒนาไปเรื่อย ๆ ขนาดทุนจะใหญ่กว่านี้อีก ประเทศอย่างประเทศสิงคโปร์ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกาที่พัฒนาแล้วเขามีขนาดตลาดทุนเกือบจะ ๔ เท่าของเศรษฐกิจ วันนี้เราอยู่ที่ ๒ เท่า ฉะนั้นถ้าเราจะโตไปแบบนั้น เราจะต้องเมค ชัวร์ (Make sure) ว่าเราจะโตแบบมีคุณภาพ นั่นเป็นข้อที่ ๑

ข้อที่ ๒ ที่ตลาดทุนมีความสำคัญ ก็เพราะตลาดทุนเป็นช่องทางการออมเงินที่โตเร็วที่สุด ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ในวันนี้ระบบเศรษฐกิจบ้านเราได้พัฒนาจากการที่คนเราจะเก็บเงินออมทุกบาททุกสตางค์ไว้กับเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ กลายมาเป็นเข้ามาสู่ตลาดทุน

ถ้าเราดูง่าย ๆ คือกองทุนประกันสังคมที่มีเม็ดเงินอยู่ ๑.๓ ล้านล้านบาทที่ดูแลอยู่ ส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดของเม็ดเงินเขาลงทุนอยู่ในตลาดทุนครับ มีแค่นิดเดียวเองไม่ถึงครึ่งเปอร์เซ็นต์ที่เป็นเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ กองทุน กบข. ๗๒ เปอร์เซ็นต์ อยู่ในตลาดทุนบ้านเรา สำรองเลี้ยงชีพของภาคเอกชนเกือบทั้งหมดอยู่ในตลาดทุน อันนี้คือความสำคัญว่าเราจะต้องมาดูแลตลาดทุนของเราให้มันมีความโปร่งใส ให้มีประสิทธิภาพและให้มีความยั่งยืนที่เติบโตได้

ข้อที่ ๓ ถ้ามองง่าย ๆ ตลาดทุนหรือระบบการเงินบ้านเรา ก็เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของเศรษฐกิจ ถ้าเราต้องการที่จะให้เศรษฐกิจเราพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่ดีขึ้นเหมือนที่หลาย ๆ ท่านต้องการจะเห็น ลดความเหลื่อมล้ำ ถ้าเราไม่มีตลาดทุนที่เข้มแข็งที่จะทำให้ต้นทุนในการที่บริษัทเวลามาระดมทุนได้ต้นทุนไปใช้ในราคาที่ถูกที่สุด มันไม่มีทางจะไปแข่งกับใครได้ครับ ถ้าเกิดตลาดทุนไม่มีประสิทธิภาพก็หมายถึงเวลาเรามาระดมทุนเราก็จะได้ต้นทุนที่แพง แล้วเวลาเราได้ต้นทุนที่แพงมันจะเอาที่ไหนไปแข่งกับชาวบ้านเขา ประเทศที่เขาเป็นคู่แข่งเราเขาใช้ตลาดทุนกันอย่างมากมายจะได้ต้นทุนที่ดีกว่า อันนี้คือเหตุผลสำคัญที่ผมคิดว่าอยากจะให้คณะกรรมาธิการช่วยพิจารณาด้วย แล้วทำไมจะต้องมีการปฏิรูปครับ ถ้ามันโตมาได้ดีอย่างนี้แล้วก็ให้มันโตเองต่อไปไม่ได้หรือ คำตอบคือไม่ได้ครับ เพราะที่ผ่านมานี้เราถือว่าโชคดีครับ ----------

เพราะภาครัฐเราไม่เคยดูแลเลย ไม่เคยให้ความสำคัญกับตลาดทุน ท่านจะไม่เคยได้ยินภาครัฐเราพูดถึงตลาดทุน ภาครัฐยังคิดว่าสถาบันการเงินเป็นอะไรที่สำคัญกว่า ทั้ง ๆ ที่ตอนนี้ตลาดทุนเป็น ๒ เท่าของสถาบันการเงินไปแล้ว แล้วทำไมจะต้องปฏิรูป เพราะเราไม่มีแผนพัฒนาตลาดทุนระยะยาวเลย ไม่เคยมี ที่ผ่านมาเราโตมาได้เพราะเราเล็ก แต่พอตอนนี้เราถึงขนาดที่ใหญ่แล้วจะให้โตไปกว่านี้อีก ต้องปรับโครงสร้างครับ เยอะมากครับ ฉะนั้นตรงนี้กฎหมายหลาย ๆ อย่างเราล้าสมัยมาก ภาษีที่เราเก็บหลาย ๆ ตัวมันล้าสมัยมาก มันจำเป็นจะต้องมีการทบทวน ฉะนั้นจะต้องปฏิรูปตรงนี้ครับ

ข้อที่ ๒ ที่เราจะต้องมีการปฏิรูปต่อไปอีก ก็เพราะว่าตอนนี้เราถึงจุดที่เราจะยกสถานะตลาดทุนบ้านเราให้เป็นตลาดทุนระดับภูมิภาค เราเติบโตมาจนถึงเรามีความสามารถในระดับประเทศ แต่ตอนนี้ตลาดทุนทั่วโลกเป็นตลาดทุนที่ไม่มีขอบเขตในการแข่งขันแล้ว ทุกวันนี้ตลาดทุนสิงคโปร์ ตลาดทุนไต้หวันบุกเข้ามาในบ้านเราทุกวัน มาแย่งชิงธุรกิจไปจากตลาดทุนบ้านเรา การจะยกสถานะขึ้นไปยิ่งจะต้องมีการปรับโครงสร้างครับ ในวันนี้องค์กรหลาย ๆ องค์กรในตลาดทุนยังถูกแทรกแซงทางการเมืองอย่างไม่เหมาะสมบ่อยครั้งมาก ฉะนั้นผมคิดว่ามีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องใส่เรื่องนี้เข้าไปในรัฐธรรมนูญครับ

อันสุดท้าย ก็คือการเข้าถึงตลาดทุนบ้านเรา สำหรับผู้ประกอบการรายเล็กยังถือว่าไม่ดีพอครับ เราจะต้องช่วยกันทำให้ตลาดทุนเป็นแหล่งทุนได้ทั้งสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดเล็กครับ สรุปง่าย ๆ ก็คือผมอยากจะให้ท่านช่วยทบทวนข้อเสนอที่จริง ๆ ทางคณะกรรมาธิการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลังได้ส่งให้ไปแล้ว เราเขียนหมดแล้วว่าเราอยากจะให้มีการปฏิรูปตลาดทุนเพราะอะไร อยากจะให้ท่านทบทวนแล้วใส่เข้าไปในนั้นครับ

ประเด็นที่ ๒ ประเด็นเรื่องการแก้ไขข้อความครับ มาตรา ๒๘๓ (๔) ซึ่งพูดถึงระบบบำนาญแห่งชาติ ผมจะอ่านเร็ว ๆ เขียนว่า จัดให้มีระบบบำนาญแห่งชาติเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรที่ยังไม่ได้อยู่ในระบบบำนาญให้ดำรงชีพได้อย่างเพียงพอและยั่งยืน ถ้าอ่านโดยผิวเผินก็ฟังดูดี แต่ถ้าไปดูจริง ๆ แล้วเขียนแบบนี้มันไม่ตอบโจทย์ที่ทางคณะกรรมาธิการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสที่เคยเสนอไปแล้วครั้งหนึ่ง โจทย์ของประเทศเราง่าย ๆ ครับ ตอนนี้มันไม่ครอบคลุม

เพราะมันไม่ใช่ระบบบำนาญที่เป็นภาคบังคับ มันเป็นระบบบำนาญภาคสมัครใจ ถ้าเราไม่มีการระบุชัด ๆ ว่าเป็นภาคบังคับอย่างไรมันก็ไม่ครอบคลุมครับ

ข้อที่ ๒ ระบบบำนาญในปัจจุบันมีความไม่เพียงพอ เพราะคนที่ได้รับเงินบำนาญตอนเกษียณอายุไม่สามารถจะดำรงชีพได้ เพราะเงินที่ได้มันน้อยเกินไปครับ และ

ข้อที่ ๓ ระบบบำนาญในปัจจุบันไม่มีความยั่งยืน เพราะเป็นระบบบำนาญที่พึ่งพิงภาครัฐมากจนเกินไป เราใช้เงินเกือบทั้งหมดมาจากภาครัฐ ทั้งที่ภาคเอกชน นายจ้างเอกชนมีความจำเป็นที่จะต้องเข้ามาช่วยดูแลระบบบำนาญ ฉะนั้นเวิร์ดดิงที่ผมอยากจะขอแก้ไขเพื่อให้มันสมบูรณ์ขึ้น จะอ่านอย่างนี้ จัดให้มีระบบบำนาญแห่งชาติภาคบังคับที่มีความยั่งยืนเพื่อให้ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มให้ดำรงชีพได้อย่างเพียงพอหลังเกษียณ ที่ผมย้ายคำว่ายั่งยืน มาไว้ตรงข้างหน้า เพราะว่าความยั่งยืนในบริบทของระบบบำนาญ คือความยั่งยืนของระบบ ไม่ใช่ความยั่งยืนของการดำรงชีพ ถ้าใส่ไว้ข้างหลังจะเหมือนเป็นการให้การดำรงชีพมันยั่งยืน แต่ถ้าเราให้เงินเขาเพียงพอแล้วมันก็ยั่งยืนด้วยตัวมันเอง แต่ที่จะต้องทำในวันนี้ คือให้ระบบมันยั่งยืน คือเป็นระบบที่ภาครัฐก็จะต้องกำหนดงบประมาณ มีการฟอร์คาสท์ (Forecast) ไปข้างหน้าว่าจะใช้เงินเท่าไร ไม่ใช่ดูกันเป็นปีต่อปี แล้วตั้งเป็นกองทุนขึ้นมาบริหารให้มันงอกเงย แล้วความงอกเงยของการที่บริหารเงินขึ้นมาไปจ่ายเป็นค่าบำนาญไม่ใช่หักจากงบประมาณรายปีแบบที่ทำอยู่ในวันนี้ แล้วก็ต้องเป็นภาคบังคับที่บังคับให้นายจ้างเอกชนซึ่งทุกวันนี้ยังมีอีกเยอะมากที่ไม่ยอมที่จะจ่ายเงินตรงนี้ผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้เป็นภาคบังคับให้กับพนักงานตัวเอง ฉะนั้นอันนี้ผมคิดว่าถ้าแก้เป็นถ้อยคำแบบนี้ก็น่าที่จะสมบูรณ์ขึ้นครับ ผมก็ขอจบการอภิปรายเพียงเท่านี้ ขอบคุณมากครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเรียนเชิญท่านดอกเตอร์จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์ ค่ะ

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ อริสา ๑๓๕/๑

นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์ : เรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่านกรรมาธิการและท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติทุกท่านนะคะ ดิฉัน นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ หมายเลข ๐๔๓ จังหวัดเชียงใหม่

วันนี้มีเวลาประมาณ ๕ นาที จะขออนุญาตใช้เวลาที่เหลืออยู่นี้พูดเรื่องที่เป็นสาระหลักและเป็นเสาหลักของประเทศไทย ก็คือในเรื่องของการศึกษา ซึ่งในส่วนที่ดิฉันจะขออนุญาตพูดก็คือในมาตรา ๒๘๖ ที่พูดถึงเรื่องของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีทั้งหมด ๑๒ ข้อหลัก ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๕ ได้ระบุอย่างชัดเจนว่า เราจะต้องปรับปรุงแล้วก็สร้างความเข้มแข็งให้กับเรื่องของธรรมาภิบาลในทุกระดับและทุกภาคส่วน ตรงนี้เป็นหัวใจหลักของเรื่องที่ดิฉันจะขออนุญาตนำเสนอแก่ท่านกรรมาธิการทุกท่านนะคะ ในมาตรา ๓๕ (๖) ซึ่งพูดถึงกลไกที่มีประสิทธิภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของหลักนิติธรรมและการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วนและทุกระดับนั้น ดิฉันเห็นว่าเรื่องนี้มีส่วนสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๖ ที่ได้ระบุไว้ว่าให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ความสามารถ โดยยึดหลักดังต่อไปนี้

เรื่องที่ดิฉันจะขออนุญาตนำเรียนแก่ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุกท่านก็คือว่าในส่วน ๑๒ หลักสำคัญของมาตรา ๒๘๖ นั้น ดิฉันอยากจะขออนุญาตขอเสนอและขอให้ท่านกรรมาธิการทุกท่านได้นำหลักของธรรมาภิบาลเข้ามาเป็นแก่นแกนเป็นคอร์ (Core) ของการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากดิฉันเห็นว่าใน (๘) ของมาตรา ๒๘๖ นั้นก็ได้ระบุไว้ในเรื่องของธรรมาภิบาลด้วยเหมือนกัน แต่เป็นเรื่องของการจัดให้มีระบบธรรมาภิบาลในการจัดการการศึกษาในทุกระดับ เพราะฉะนั้นดิฉันอยากจะขออนุญาตนำเสนอข้อคิดเห็นแก่ท่านกรรมาธิการว่าในส่วนของสิ่งที่จะเป็นคานงัดสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาน่าจะเป็นเรื่องนี้ ดิฉันเองเป็นอาจารย์ ยังอยู่ในระบบการศึกษา ดิฉันเห็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาพอสมควร สิ่งที่เป็นหัวใจหลักของการที่จะจัดการศึกษา จัดหลักสูตร จัดกระบวนการเรียนการสอน จัดงบประมาณ จัดโครงสร้างต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการการศึกษา ถ้าหากเป็นไปได้ในแกนของการปฏิรูปการศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลเข้าเป็นหัวใจหลัก โดยที่เราอาจจะกำหนดไว้ว่าให้มีระบบธรรมาภิบาลกำกับการบริหาร

จัดการการศึกษาในทุกระดับและมีกลไกในการติดตาม ตรวจสอบและลงโทษอย่างเข้มงวด ดิฉันขออนุญาตนำ เรียนว่าถ้าเราใช้หลักธรรมาภิบาลเข้าถึงข้อมูลในเรื่องของการดูเรื่องความโปร่งใส มีไหม มีเรื่องของหลักความเป็นธรรมในการบริหารจัดการการศึกษาหรือไม่ มันก็ทำได้ เราสามารถตรวจสอบได้ไหม เราสามารถตรวจสอบได้ แต่ถ้าหากว่าเราตรวจสอบแล้วพบว่าสิ่งที่อยู่ในการบริหารหรือจัดการการศึกษานั้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพของผู้สอน เราจะดำเนินการอย่างไรต่อไป เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญดิฉันพบเห็นเรื่องนี้มามากพอสมควรในวงการการศึกษา พบว่าสังคมบ้านเราเป็นสังคมหลับตาปริบ ๆ คำว่า หลับตาปริบ ๆ ก็หมายถึงว่าคนนี้ทำผิดนะ ทำไม่ถูกนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องสำคัญในเรื่องของการศึกษาก็นิ่งเฉยกัน หรือไม่รู้ ไม่เห็น ไม่รับทราบ ----------

ถ้าหากปล่อยเป็นอย่างนี้ไม่มีกลไกในการติดตาม ตรวจสอบ และลงโทษอย่างเข้มงวด ดิฉันเห็นว่าถึงแม้จะปฏิรูปไปแล้วก็อาจจะกลับไปเป็นเหมือนเดิม เพราะฉะนั้นดิฉันอยากจะขอความกรุณาท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุกท่านว่าขอฝากเรื่องให้มีระบบธรรมาภิบาลกำกับการบริหารจัดการการศึกษาในทุกระดับและมีกลไกในการติดตามตรวจสอบและลงโทษอย่างเข้มงวด ขอบพระคุณค่ะ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านนายกเกรียงไกร ภูมิเหล่าแจ้ง ค่ะ

นายเกรียงไกร ภูมิเหล่าแจ้ง : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ เพื่อน ๆ สังเกตไหมครับว่าประธานวันนี้น่ารักมาก ท่านกรรมาธิการ ผม เกรียงไกร ภูมิเหล่าแจ้ง นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย คนที่ ๒๙ ของประเทศไทย

ท่านประธานครับ เมื่อวานนี้ผมได้อภิปรายไปหลายเรื่อง เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญมากโดยเฉพาะมาตรา ๒๑๕ ที่ให้ประชาชนตรวจสอบ ถอดถอน ยื่นข้อบัญญัติ ตรงนี้อย่าบอกว่าลอกมาจากปี ๒๕๔๐ ปี ๒๕๕๐ ในเมื่อปี ๒๕๔๐ กับปี ๒๕๕๐ มันไม่ดี ท่านอย่าลอกเลยครับ แล้วประชาชน ความหมาย ณ ปัจจุบันมันแตกต่างจากพลเมือง แล้วบอกว่าพวกเราเป็นพลเมือง นัยประชาชนนั้นหมายถึงคนที่อยู่ในประเทศไทย แล้วก็ในวรรคสี่ของมาตรา ๒๑๕ ผมอยากให้ตัดออก

แล้วมาตรา ๒๑๖ (๑) (๒) เขามี ก กลาง ก จังหวัดควบคุมทุกองค์กรแล้วยังมี (๓) เข้าไปอีกผมอยากให้ตัดออก ผมย้ำเฉย ๆ ครับ

ท่านประธานครับ แต่เหนือสิ่งอื่นใดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดมาตั้งแต่ปี ๒๔๗๖ เราไม่มีความขัดแย้งกับราชการประจำ ทุกองค์กรมีชุมชนอยู่แล้วโดยการเลือกตั้ง เราเลือกตั้งกันเข้ามา ชุมชนแต่ละชุมชนเลือกตั้งเข้ามามาบริหารเทศบาลด้วยกัน ท่านยังจะเอาสภาพลเมืองมาซ้ำซ้อนอีก ผมงงครับ แล้วสภาพลเมืองนัยของท่านนั้นมันเหมือนกับเป็นองค์กรใหม่ตั้งขึ้นมา แล้วสามารถถอดถอน ตรวจสอบแล้วเสนอข้อบัญญัติได้ท่านครับ มันจะเกิดอะไรขึ้นเกิดว่าสภาพลเมืองมาแต่งตั้ง ถอดถอน มาเสนอข้อบัญญัติมันก็มาค้านกับสภาท้องถิ่นสิครับ ท่านดูดี ๆ นะครับ ท่านจะเอาสภาพลเมืองไปใช้ในระดับประเทศ ผมไม่ขัดข้อง เพราะการเมืองที่ผ่านมามันสร้างความวุ่นวาย ส.ส. ไม่เป็นระเบียบ

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ปิยาพัชร ๑๓๖/๒

เราเคยจำลองพรรคการเมืองใหญ่จากประเทศสหรัฐอเมริกา เดโมแครท (Democrat) รีพับลิกัน (Republican) นั่นเขาเข้มแข็ง เขามีวิสัยทัศน์ เขามีความเป็นระเบียบ แต่นักการเมืองไทยสิครับ ที่ผมพูดบ่อย ๆ มันแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ มันจึงเกิดรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผมพยายามพูดสะท้อนให้หลาย ๆ พรรคเห็นว่ารอฟัง รอรับ แล้วทำตามไม่เสียหายครับ ท่านประธานครับ ตรงนี้ละครับ เราจะเกิดสภาขับเคลื่อนหน่อยหนึ่ง เพื่อติดตามรัฐธรรมนูญว่าพวกคุณเคยเอารัฐธรรมนูญไปใช้บ้างไหม ขัดกับรัฐธรรมนูญบ้างไหม ก็ออกมาตีโพยตีพายหาว่า สปช. หรือรัฐบาลสืบทอดอำนาจ ผมว่าพวกเขาล่ะครับ ท่านประธานครับ สิ่งที่ผมพูดตรงนี้ท่านกลับไปดูท้องถิ่นนี่ละครับ เป็นตัวขับเคลื่อน โดยเฉพาะท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลที่มี ๒,๔๔๐ แห่ง เราทำหน้าที่อย่างดีที่สุด เราต้องการให้ประชาชนผืนแผ่นดินเรานั้นมีความสุข งบประมาณต่างหากที่เราบาดเจ็บมาโดยตลอด ผมอยากให้กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญไปดูงบประมาณของท้องถิ่น ท่านมองภาพว่า ๖๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ๗๐๐,๐๐๐ ล้านบาท มันไม่จริงครับ ตัวเลขนะใช่ มาถึงท้องถิ่นจริง ๆ ไม่ถึง ๖๐,๐๐๐ ล้านบาท ไปดูครับ เป็นเงินฟรี แฮนด์ (Free hand) ที่เรามาจ่ายเงินเดือนประจำ ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรืออะไรต่าง ๆ แล้วเงินแค่นี้เราจะไปสร้างคุณภาพชีวิต ไปสร้างโครงสร้างพื้นฐาน บริการสาธารณะได้อย่างไร ล่าสุดสำนักวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับการว่าจ้างจากสำนักนายกรัฐมนตรีตรวจสอบว่าท้องถิ่นมันทุจริตขนาดไหน ท่านไปดูได้ครับ ผมมีข้อมูลประมาณ ๒ เปอร์เซ็นต์กว่า ๆ ผมถามว่า ๒ เปอร์เซ็นต์กว่า ๆ พวกผมต้องตกเป็นจำเลยของสังคมหรือ ----------

ท่านครับ ท่านยอมรับไหมว่าทุกองค์กรมีการทุจริตคอร์รัปชัน ในเมื่อท่านยอมรับเรามีเพียงนิดหน่อย ท่านอย่ามากล่าวหาแล้วท่านอย่ามาทำลายเลยครับ มันทำให้พวกเรานั้นท้อในบางครั้ง ท่านกำลังจะสร้างสภาพลเมืองขึ้นมาใช้กับท้องถิ่นในรูปแบบของเสื้อเหลือง เสื้อแดง มันจะเกิดความวุ่นวายขึ้น ผมบอกให้ ปัจจุบันมันดีอยู่แล้ว เมื่อรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ บางมาตรา ปี ๒๕๕๐ บางมาตรา มันไม่ดีอย่าเอามาใช้ครับ ผมเชื่อมั่นในกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญทุกคน เชื่อมั่นว่าความรู้ความสามารถของท่านทุกคนนั้นเก่ง ที่จะนำพาประเทศเดินไปได้ ผมต้องการให้ประชาชนทั้ง ๖๕ ล้านคนนั้นที่รอคอยรัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่ ใช้รัฐธรรมนูญอย่างโปร่งใส ซื่อสัตย์ ประหยัด ยุติธรรม มั่งคั่งนั้นค่อนข้างยากครับ ท่านประธานครับ ผมนำเรียนด้วยความเคารพว่าสิ่งต่าง ๆ นั้นถ้าเกิดขึ้น ถ้าเป็นอย่างนี้ สิ่งที่ท่านต้องการอยากจะเห็นประชาชนมั่งคั่ง มันเป็นไปไม่ได้ ผมพูดอยู่ตลอดเวลา การแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ให้ท้องถิ่นเข้มแข็งสิครับ ให้เขาพร้อมทั้งด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ให้ความรู้ความเข้าใจกับเขาหลาย ๆ เรื่องที่เกิดขึ้น และในกรรมาธิการปฏิรูปท้องถิ่นเรายกฐานะ อบต. ขึ้นเป็นเทศบาลแล้ว เราต้องมาปฏิรูปร่วมกันว่าวุฒิภาวะของ อบต. กับเทศบาลนั้นมันเท่าเทียมกันไหม เราทำอย่างไรที่จะเดินไปข้างหน้า หาทางแก้ครับ ไม่ใช่ท่านจะปฏิรูปแบบสุดโต่ง ไม่ใช่อย่างนั้นครับ เรามี ๗,๘๕๓ แห่งก็จริง อาจจะมากเกินไป ท่านอาจจะปฏิรูปบางอย่าง ปฏิรูปด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มันเล็กลงสักนิดหนึ่ง แต่ไม่จำเป็นต้องเหลือสัก ๒,๐๐๐ ไม่ใช่อย่างนั้นครับ ท่านกลับไปนั่งคิด

สุดท้ายครับ ผมอยากฝากท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ สิ่งที่ผมคลางแคลงใจที่สุด เรื่องสมัชชาพลเมือง เรื่องพลเมืองกับประชาชน เมื่อวานนี้ผมฟังกรรมาธิการบางท่านอภิปรายมันตรงข้ามกับประธาน เรื่องสภาพลเมือง ผมฟังกรรมาธิการบางท่านอภิปรายตรงข้ามกับประธานอภิปรายให้ฟัง ผมเลยสับสน แล้วประชาชนทางบ้านล่ะครับ เขาจะสับสนไหม เพราะฉะนั้นผมอยากให้เราทำอะไรต่าง ๆ ที่ให้ประชาชนเข้าใจง่าย รู้ง่าย เห็นง่าย เข้าใจง่าย แล้วเห็นใจเรา ผมเห็นใจกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ทำงานกันหามรุ่งหามค่ำ แต่ทุกคนที่ชี้แจงมาหลายวันหลายคืนอยู่กับท่านนี้ ทุกคนมีเหตุมีผล เพราะฉะนั้นเอาพวกเราเป็นกระจกครับ ส่องสะท้อน เอาความรู้พวกเราไปปรับแก้ ตรงไหนที่สามารถแก้ได้ ผมมั่นใจว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ถ้าเอาพวกเราไปปรับแก้ด้วยหน้าตาจะออกมาสวยงาม หน้าตา

จะออกมาแล้วสามารถบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของปวงประชาทั้ง ๖๕ ล้านคนได้ ขอบคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านเฉลิมชัย เฟื่องคอน ค่ะ

นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพอย่างสูง กระผม นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติจากจังหวัดอุตรดิตถ์ กระผมขออภิปรายในมาตรา ๒๗๙ และมาตรา ๒๘๐ ซึ่งอยู่ในภาค ๔ หมวด ๒ ว่าด้วยการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ในส่วนที่ ๑ ว่าด้วยสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ ในมาตรา ๒๗๙ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดว่า เพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินการปฏิรูปประเทศให้ต่อเนื่องจนบรรลุผล ให้มีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งมีองค์ประกอบและที่มาดังต่อไปนี้ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีสมาชิก ๑๒๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ๖๐ คน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๓๐ คน ผู้ทรงคุณวุฒิ ๓๐ คน ๒. คณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติซึ่งมีอยู่ด้วยกันไม่เกิน ๑๕ คน ----------

ผมตั้งข้อสังเกตในการอภิปรายเรื่องตัวบุคคลในมาตรานี้ดังนี้ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตราดังกล่าวให้ตัวเองเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติมีส่วนได้เสียและผลประโยชน์ทับซ้อน ผมย้ำว่า มีส่วนได้เสียและผลประโยชน์ทับซ้อนสามารถดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้จำนวน ๖๐ คน ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๕ (๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับกลไกที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ขัดแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ในมาตรา ๒๔๘ เรื่องการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม คือไปเขียนกฎหมายรัฐธรรมนูญให้ตนเองมีส่วนได้เสียและผลประโยชน์ทับซ้อนดังกล่าว เป็นการย้อนแย้งกับการจัดตั้งสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติตามมาตรา ๗๔ ของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งกำหนดว่ามาตรฐานทางจริยธรรมของผู้นำการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติกำหนดและให้ความเห็นชอบ ผู้ใดฝ่าฝืนหากเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย หากผู้ฝ่าฝืนเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ย่อมเป็นเหตุให้ถูกถอดถอนและตัดสิทธิทางการเมืองได้ กรณีดังกล่าวนี้ถ้าคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๕ (๖) ว่าด้วยกลไกที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และมาตรา ๒๔๘ ว่าด้วยการขัดกันแห่งผลประโยชน์ มาตรา ๗๔ ว่าด้วยสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ จะพิจารณาโทษอย่างไรดีครับท่านประธานที่เคารพ จะพิจารณาโทษอย่างไรดี จะส่งเรื่องให้องค์กรไหนตรวจสอบหรือจะส่งเรื่องให้สภาตรวจสอบภาคพลเมืองประจำจังหวัดดี โทษฐานใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปเอื้อประโยชน์ให้กับตัวเอง ผมไม่เห็นชอบด้วยที่กำหนดให้ สปช. ๖๐ คน ไปเป็นสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่องที่ ๒ เป็นเรื่องอำนาจหน้าที่โดยทั่วไป ตามมาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๖ ข้อ ความซ้ำซ้อนของอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปกับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติมีดังนี้

เรื่องที่ ๑ ขับเคลื่อนการปฏิรูปโดยการเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปฏิรูปต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อนี้คณะกรรมการปฏิรูปตาม

กฎหมายลูกต้องทำอยู่แล้ว และในการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีเขาต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาอยู่แล้ว จะไปแนะนำอะไรเขาอีก รัฐบาลเขาจะฟังหรือเปล่า

เรื่องที่ ๒ บูรณาการแผนและขั้นตอนการออกกฎหมายและการปฏิบัติ ข้อนี้ควรเป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นศูนย์กลางการบริหารงาน คน งบประมาณ โดยตรงอยู่แล้ว นอกจากนี้ในระดับองค์กรการวางแผนทำหน้าที่บูรณาการของทุกฝ่ายตลอดมา คือคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะแยกแยะแบ่งงานกันอย่างไร จะมีสภาพัฒน์ไว้ต่อไปเพื่อทำอะไร ควรยุบเสียด้วยดีหรือไม่ เพราะไม่มีแนวคิดปฏิรูปล้ำยุค หรือไม่ก็ล้มเหลว

เรื่องที่ ๓ อำนาจหน้าที่ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ ข้อนี้ที่ผ่านมามีหน่วยงานที่ดำเนินการอยู่แล้ว เช่น คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย องค์กรเหล่านี้ยังไม่เพียงพอและทำงานไม่มีประสิทธิภาพหรือ

ส่วนข้อที่ ๔ และข้อที่ ๕ จัดเวทีสมัชชาเพื่อการปฏิรูปและติดตามประเมินผล ทั้ง ๒ ข้อนี้คณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ สามารถดำเนินการได้อยู่แล้ว ข้อสังเกตจากการเกิดอำนาจซ้อนอำนาจ องค์กรซ้อนองค์กร ความหวังดีอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้ง รัฐบาลผสมไม่ได้มาจากพรรคเดียว โอกาสยิ่งมีมากยิ่งขึ้น โครงสร้างส่วนบนมีหลายหัว หลายเจ้านาย องค์กรที่เกี่ยวข้อง ส่วนราชการต่าง ๆ ต้องวิ่งรอกชี้แจงจะฟังใคร และทำตามการตัดสินใจสั่งการของหน่วยงานไหนระหว่าง

๑. เป็นรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกและเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๑๗๑ และมาตรา ๑๗๒

๒. ซูเปอร์ บอร์ด (Super board) หรือคณะรัฐมนตรีเงาที่มาจากการสืบทอดอำนาจของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๙ วรรคหนึ่ง อันนั้นเป็นเรื่องอำนาจทั่วไป

ต่อไปเรื่องที่ ๓ เป็นอำนาจพิเศษตามมาตรา ๒๗๙ วรรคห้า ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีเพื่อนสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติถามผมว่าสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่มาจากการสืบทอดอำนาจไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนทำไมมีอำนาจเหนือรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งจริงหรือไม่ และความจริงเป็นเช่นไร ผมก็ไปเปิดมาตรา ๒๗๙ วรรคห้า วรรคนี้เป็นอำนาจพิเศษ ขออนุญาตอ่าน เมื่อคณะรัฐมนตรีได้รับข้อเสนอตามวรรคสี่ (๑) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอและให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการอย่างเพียงพอ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีไม่สามารถดำเนินการตามข้อเสนอใดได้ให้ชี้แจงเหตุผลต่อรัฐสภาและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อทราบ ในกรณีที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่าการปฏิรูปเรื่องใดที่คณะรัฐมนตรีไม่ดำเนินการนั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ผมเน้นว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าจะต้องดำเนินการในเรื่องนั้นหรือไม่ ผลการออกเสียงประชามติดังกล่าวมีผลผูกพันคณะรัฐมนตรีและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้ต้องปฏิบัติตาม สรุปก็คือกฎหมายรัฐธรรมนูญบังคับให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ หากไม่ดำเนินการตามข้อเสนอใดต้องชี้แจงเหตุผลให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทราบด้วยว่าทำไมถึงไม่ทำตาม

และ ๔. สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีสิทธิฟ้องประชาชนได้หากเห็นว่าเรื่องที่คณะรัฐมนตรีไม่ดำเนินการนั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง หากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ โดยการออกเสียงลงประชามติ ผลการออกเสียงประชามติมีผลผูกพันให้คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติตาม ขอย้ำว่าคณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติตาม หากคณะรัฐมนตรีไม่ปฏิบัติตามมีโอกาสถูกลงโทษ ถูกถอดถอน และฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด และยังถือว่าเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๒๗๗ และมาตรา ๑๕๗ ตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อนสมาชิก สปช. พี่น้องประชาชนที่อยู่ทางบ้านครับเห็นหรือยังครับว่าสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีอำนาจพิเศษเหนือรัฐบาลเหนือคณะรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้ง ข้อเสนอใด การปฏิรูปใดที่รัฐบาลไม่ทำตามก็ต้องชี้แจงให้ทราบ ทั้ง ๆ ที่ในการบริหารราชการแผ่นดินนั้น มาตรา ๑๗๗ กำหนดให้

คณะรัฐมนตรีจะต้องเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องชี้แจงนโยบายต่อรัฐสภา และต้องชี้แจงให้ชัดเจนด้วยว่าจะดำเนินการในเรื่องใดในระยะเวลาใด เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รวมทั้งมาตรา ๑๗๙ กำหนดว่า ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้งนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ และต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภาในหน้าที่ของตนด้วย สรุปแล้วในการบริหารราชการแผ่นดินคณะรัฐมนตรีก็ยังต้องรับผิดชอบต่อสภาขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ คือต้องรับผิดชอบต่อนโยบายและข้อเสนอในการปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศอีกทั้ง ๆ ที่สภาขับเคลื่อนไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของพี่น้องประชาชนแต่อย่างใด แต่มาจากการสืบทอดอำนาจของรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๗๙ วรรคหนึ่ง จะไม่เป็นการดูถูกพลเมืองที่เรากำลังจะให้เป็นใหญ่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้หรือ และต้องชี้แจงเหตุผลต่อสภาขับเคลื่อนกรณีไม่ดำเนินการตามข้อเสนอ ทั้ง ๆ ที่คณะรัฐมนตรีถูกควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินจากรัฐสภาอยู่แล้ว โดยการตั้งกระทู้ถามหรือยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามมาตรา ๑๖๕ มาตรา ๑๖๖ และมาตรา ๑๖๗ ถ้าเป็นไปตามนี้ก็ถือว่ามีซูเปอร์ บอร์ด ระดับเหนือสุดยอดขึ้นไปอีก กล่าวง่าย ๆ ก็คือเป็นบอร์ดที่อยู่เหนือการปฏิบัติงานของรัฐบาล หรือเป็น ครม. ชุดพิเศษ เหนือคณะรัฐมนตรีชุดปกติ และประเทศไทยถ้ารัฐธรรมนูญมาตรานี้ผ่านไปใช้อาจมีนายกรัฐมนตรี ๒ คน คู่ขนานกันไปเหมือนบางประเทศ

- ๑๔๐/๑

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ธัญรดา ๑๔๐/๑

เรื่องที่ ๔ มาตรา ๒๗๙ วรรคหก เรื่องเป็นองค์กรอิสระ สภาขับเคลื่อนนี่นะครับพี่น้อง สปช. ประชาชนที่อยู่ทางบ้านเป็นองค์กรอิสระ มีอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินเหนือรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีคอยกำกับควบคุมการทำงานของรัฐบาลได้ทุกกรณี แต่ ต้องมีคำว่า แต่ ท่านไม่ได้รับผิดชอบอะไรต่อประชาชน ไม่ต้องรับผิดชอบอะไรต่อสภาผู้แทนราษฎร ไม่ต้องรับผิดชอบอะไรต่อรัฐสภา ไม่ต้องรับผิดชอบอะไรในทางเศรษฐกิจ แล้วก็ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของพี่น้องประชาชน และยังสามารถเสนอและออกกฎหมายมาบังคับคณะรัฐมนตรีหรือรัฐบาลให้ต้องปฏิบัติตามได้ ถ้าไม่ปฏิบัติตามอาจถูกถอดถอนตามมาตรา ๑๐๒ แห่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งถือว่าเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ผมก็อยากถามว่าจะมีองค์กรไหนมาควบคุมองค์กรอิสระเหล่านี้บ้าง ถ้าทำผิดคุณธรรม จริยธรรม

เรื่องการเสนอร่างกฎหมายตามมาตรา ๒๘๐ นี่ก็เสนอแบบพิสดาร เป็นช่องทางพิเศษทางด่วนมอเตอร์เวย์ ทางดี ๆ ก็ไม่ให้วิ่ง ไปวิ่งเอาทางด่วน เขาด่วนก็ต้องไปมอเตอร์เวย์ละครับ สภาขับเคลื่อน ปกติการเสนอร่างพระราชบัญญัติตามปกติต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๘ คือต้องเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน แต่ถ้าสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ไม่ต้องเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรแต่อย่างใด แต่ให้เสนอต่อวุฒิสภาก่อน เป็นการเสนอร่างกฎหมายช่องทางพิเศษขึ้นทางด่วนมอเตอร์เวย์ กลับหัวกลับหางกันไปหมด ไม่รู้ว่ามีเจตนาแอบแฝงอะไรไว้หรือเปล่าก็ไม่รู้ ถ้าวุฒิสภาเห็นชอบให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร หากสภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบด้วยกับวุฒิสภาให้ส่งร่างพระราชบัญญัติคืนวุฒิสภา หากวุฒิสภาลงมติยืนยันด้วยคะแนนเสียงเกินกว่า ๒ ใน ๓ ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติเป็นอันได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ผมตั้งข้อสังเกตไว้ว่า

๑. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสภาขับเคลื่อนผ่านวุฒิสภาอย่างเดียวอาจจะใช้เป็นกฎหมายได้ โดยผ่าน ๒ ครั้ง ไม่ต้องให้ความสนใจสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

๒. สภาขับเคลื่อนสามารถเสนอร่างกฎหมายอะไรก็ได้ โดยไม่ต้องสนใจหรือประสานงานกับรัฐบาล ไม่ต้องดูนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาแต่อย่างใด แล้วเราจะบริหารบ้านเมืองกันอย่างไร ราชการจะฟังใคร บ้านเมืองจะวุ่นวายหรือไม่ การบริหารบ้านเมืองจะเป็นไปด้วยความลำบาก สุดท้ายคนที่น่าเห็นใจและได้รับผลกระทบคือประชาชนนั่นเอง โครงสร้างการบริหารอาจจะเปลี่ยนแปลงไป ถ้ามาตรานี้มีผลใช้บังคับมีซูเปอร์ บอร์ด หรือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเป็นผู้กำกับควบคุมอำนาจสูงสุด

แล้วคณะรัฐมนตรีหรือรัฐบาลชุดใหม่หลังเลือกตั้งจะบริหารบ้านเมืองกันอย่างไร มีองค์กรอิสระที่คอยควบคุมกำกับดูแลอยู่มากมาย อยู่ส่วนบนสุดที่เป็นองค์กรอิสระ คอยกำกับควบคุมในการบริหารราชการแผ่นดิน คือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๙ หน่วยงานคอยตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ คือ ป.ป.ช. สตง. กกต. และผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน หน่วยงานตรวจสอบการละเมิดรัฐธรรมนูญ คือศาลรัฐธรรมนูญ หน่วยงานตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินคือศาลปกครองแผนกคดีวินัยการคลังและงบประมาณ ตามมาตรา ๒๔๔ หน่วยงานตรวจสอบคุณธรรม จริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐคือสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ตามมาตรา ๗๔ อยู่ในระดับข้างเคียงไม่เชิงเป็นองค์กรอิสระ ----------

คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนโดยระบบคุณธรรม ตามมาตรา ๒๐๗ องค์กรอิสระในระดับพื้นที่ได้แก่สมัชชาพลเมือง ตามมาตรา ๒๑๕ และสภาตรวจสอบภาคพลเมือง ๗๗ จังหวัด ตามมาตรา ๗๗ เพียงเห็นองค์กรอิสระเหล่านี้ก็นึกไม่ออกว่ารัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งจะมีที่ทางของตนยืนอยู่ตรงไหน จะบริหารบ้านเมืองอย่างไร การเลือกตั้งจะไม่มีความหมายใด ๆ เพราะตัวแทนของประชาชนกำหนดอะไรไม่ได้ รัฐบาลหลังเลือกตั้งจะบริหารประเทศไม่ได้ และไม่สามารถตอบสนองความเรียกร้องต้องการของประชาชนได้ ประเทศจะอยู่ในลักษณะล้าหลัง ชะงักงันและจะจมปลักอยู่กับความขัดแย้งไม่มีเสถียรภาพตลอดไป และเห็นว่ารัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปหลังจากการเลือกตั้งจะถูกองค์กรอิสระและมาตรา ๑๐๒ มัดตราสังข์เอาไปถ่วงลงแม่น้ำเจ้าพระยาเสียเมื่อไรก็ได้ จึงยากเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะผงาดอยู่ได้อย่างทรนงองอาจครบ ๔ ปี กระผมก็ฝากขอข้อสังเกตและข้อคิดเห็นให้ท่านคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญช่วยกลับเอาไปคิดพิจารณาต่อไปด้วยครับ ขอบคุณท่านประธานเป็นอย่างสูงครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปเชิญท่านภัทรียา สุมะโน ค่ะ

นางภัทรียา สุมะโน : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ดิฉัน ภัทรียา สุมะโน สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติค่ะ ดิฉันจะขออภิปรายในภาค ๔ หมวด ๒ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและการสร้างความเป็นธรรม ทั้งในส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒ ค่ะ

ในส่วนที่ ๑ ก็ว่าด้วยเรื่องของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๗๙ ที่กำหนดว่าให้มีสภาขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูปแห่งชาติเพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินการปฏิรูปประเทศให้ต่อเนื่องจนบรรลุผล ดิฉันย้ำนะคะ ให้ต่อเนื่องจนบรรลุผล มีความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างหลากหลายในประเด็นนี้ ซึ่งดิฉันในฐานะสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติคนหนึ่งก็อยากจะเสนอความเห็นในส่วนที่เป็นส่วนตัวของดิฉัน ซึ่งก็อาจจะแตกต่างจากหลาย ๆ ท่านที่ได้พูดไป แต่ดิฉันก็ไม่ได้ลุกขึ้นมาจะเป็นฝ่ายค้านของใคร ท่านประธานคะ ดิฉันอยากจะบอกว่าสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้นมีหน้าที่ตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่บอกว่า

ข้อ ๑ ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวทางข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปต่าง ๆ พูดง่าย ๆ ก็คือจัดทำแผนปฏิรูปประเทศนั่นเอง ทีนี้พอทำแผนเสร็จแล้วมันก็มี ๒ ทางเลือก คือ ๑. ส่งแผนนี้ไปให้คนอื่นทำ หรือ ๒. ทำต่อเอง ซึ่งแนวคิดของดิฉัน ก็คือว่าถ้าเราส่งไปให้คนอื่นทำท่านลองคิดดูก็จะเหมือนพ่อแม่ที่ให้กำเนิดลูก แล้วก็เอาลูกไปให้คนอื่นเลี้ยง ซึ่งเขาจะเลี้ยงอย่างไรเราก็ไม่มีสิทธิจะไปว่าอะไรเขา เขาจะเลี้ยงดีหรือไม่ดี ทิ้ง ๆ ขว้าง ๆ หรือเลี้ยงอย่างดีก็เป็นเรื่องของเขา แต่ในขณะเดียวกันถ้าหากว่าเราทำเองก็เหมือนกับพ่อแม่ที่เลี้ยงลูกที่เราถือกำเนิดมาด้วยตัวเอง ด้วยความรักและความเข้าใจในคนที่เราให้กำเนิดมา นี่ดิฉันเปรียบเทียบให้เห็นชัด ๆ ว่า ในการที่เราทำแผนแล้วเราไม่ทำต่อให้คนอื่นทำ ผลดีกับผลเสีย ท่านลองคิดดูนะคะ ดิฉันไม่เข้าใจที่หลาย ๆ ท่านพูดว่าเป็นการสืบทอดอำนาจ ถ้าเราจะตั้งสภาขับเคลื่อนนี้ขึ้นมา ----------

ดิฉันอยากจะถามว่าสภาปฏิรูปแห่งชาติมีอำนาจอะไรบ้างคะ ดิฉันจำได้ที่ท่านประธานเทียนฉายพูดตั้งแต่แรกที่เปิดสภาเมื่อ ๗ เดือนที่แล้วว่าสภานี้เป็นสภาวิชาการ ไม่มีอำนาจอะไร แม้แต่จะออกกฎหมายหรือจะไปสั่งหน่วยราชการใดให้เขาทำอะไรให้เรา เราจะไปสั่งได้อย่างไร เราไม่ได้มีอำนาจใด ๆ เลย แม้กระทั่งเราขอให้กรมประชาสัมพันธ์มาถ่ายทอดการอภิปรายการประชุมของเรานี่นะคะ เราก็ไปขอความร่วมมือ เราไม่ได้สั่ง เราสั่งเขาไม่ได้ค่ะ ดังนั้นดิฉันก็เลยไม่เข้าใจคำว่า การสืบทอดอำนาจ แล้วเราไม่ได้ให้คุณ ให้โทษอะไรกับใครเลย สภาปฏิรูปแห่งชาติ แล้วก็มาทำแผน รวมนักคิดนักทำทั้งหลายมาไว้ด้วยกัน ๒๕๐ คน ตอนนี้เหลือ ๒๔๙ คน มาช่วยกันคิดช่วยกันทำ หลังจากที่อภิปรายร่างรัฐธรรมนูญเสร็จเรียบร้อยแล้ว งานต่อไปของเราก็คืองานทำแผนปฏิรูปประเทศไม่ใช่หรือคะ ทำแผนแล้วถ้าไม่มีใครทำต่อเขาก็เรียกว่า แผนนิ่ง คือว่าแพลน (Plan) แล้วก็ไม่มีใครทำอะไรต่อนะคะ ดังนั้นดิฉันจึงเห็นด้วยและสนับสนุนกับคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ได้คิดวิธีการว่าเมื่อเราทำแผนแล้วมันจะต้องมีการทำต่อ แล้วก็จึงได้คิดกลไกนี้ขึ้นมาว่าควรจะมีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ แล้วก็ดิฉันมีความเห็นว่าคณะกรรมการยุทธศาสตร์การปฏิรูป ดิฉันเห็นว่าชื่อควรจะเป็นคณะกรรมการบริหารการปฏิรูปประเทศ เหมือนกับที่ท่านสมาชิกท่านหนึ่งได้เสนอความเห็นไว้ ซึ่งดิฉันก็เห็นด้วย ก็น่าจะเป็นลักษณะนั้นแบบช่วยกันทำงาน เพื่อให้ขับเคลื่อนการทำงานนี้ต่อไป ดิฉันมีความเห็นว่าเป็นการสืบทอดงานนะคะ งานค่ะ ภาระต่าง ๆ ที่จะรอเราอยู่มากมายเพื่อให้แผนปฏิรูปทั้ง ๑๐ กว่าด้านของเรานั้นเป็นผลสำเร็จ ในส่วนรายละเอียดในด้านขององค์ประกอบหมดไป ๖ นาทีแล้ว ดิฉันมีเรื่องที่ ๒ ที่จะพูด ดังนั้นดิฉันจึงมีความเห็นว่าคงจะต้องฝากให้ทางคณะกรรมาธิการปฏิรูปนั้นไปออกแบบกลไก องค์ประกอบอะไรต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพราะทั้งนี้ท่านก็เขียนเอาไว้แล้วว่าตามที่กฎหมายบัญญัตินะคะ

ต่อไปดิฉันขออภิปรายในหมวด ๒ คือการปฏิรูปด้านต่าง ๆ มาตรา ๒๙๕ คือการปฏิรูปด้านสังคมค่ะ ซึ่งประกอบด้วย ๕ แนวทาง โดยสรุปก็คือ

แนวทางที่ ๑ ปฏิรูปกฎหมายให้ชุมชนเข้มแข็งนี้เป็นเรื่องของชุมชน

ประการที่ ๒ คือปฏิรูประบบสวัสดิการสังคม เน้นครอบครัวชุมชน

ประการที่ ๓ จัดพื้นที่สาธารณะให้คนในชุมชน

ประการที่ ๔ จัดทำแผนระยะยาวและดำเนินการรองรับสังคมผู้สูงอายุ อันนี้ยาวมากเลยนะคะ แต่ว่าดีมากด้วยค่ะ

ประการที่ ๕ คือจัดระบบกลไกคุ้มครองผู้บริโภคนะคะ ซึ่งคุณหมออำพล จินดาวัฒนะ ขออภัยที่เอ่ยนาม ประธานกรรมาธิการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสของดิฉันนี่ถูกใจมาก

ในการประชุมก็จะชมเชยว่า ประเด็นที่เราเสนอไปนั้นเรียกว่าทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้ใส่บรรจุเข้าไว้เรียกว่าทั้งหมดเลย นอกนั้นก็มีการระบุถึงเด็ก เยาวชน ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส แล้วก็อีกหลาย ๆ มาตรา ก็ครอบคลุมตามชื่อของกรรมาธิการนี้ แต่ยังไม่ครบค่ะ ท่านผู้มีเกียรติคะ คณะกรรมาธิการนี้มีชื่ออันยาวว่าคณะกรรมาธิการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ๘ หน่วยด้วยกันค่ะ มีหน่วยหนึ่งที่ใน ๕ แนวทางนี้ไม่ได้พูดถึงก็คือเรื่องของสตรีนะคะ เรื่องของสตรีในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้พบว่ามีมาตรา ๓๔ วรรคสอง ที่ระบุว่า ชายและหญิงมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน อันนี้ก็เป็นมาตรฐานทั่ว ๆ ไป ก็เหมือนกับรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว ปี ๒๕๕๐

แล้วก็มาตรา ๗๖ ย่อหน้าที่ ๒ ที่บอกว่าการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ทั้งแบบแบ่งเขตและผู้สมัครบัญชีรายชื่อนั้นมีเงื่อนไขให้ต้องมีสัดส่วนของเพศตรงข้ามไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ แล้วนอกนั้นก็ไม่มีอะไร ก็พูดรวม ๆ ไป ซึ่งทางคณะกรรมาธิการปฏิรูปสังคมได้เสนอไปไว้ข้อหนึ่ง ซึ่งดิฉันอยากจะทบทวนแล้วก็ขอให้บรรจุไว้ในตรงนี้เพิ่มเติมนะคะ ดิฉันพูดถึงประเด็นนี้ก็ไม่ได้จะมาเรียกร้องสิทธิอะไรให้ผู้หญิง เพราะดิฉันคิดว่าในร่างรัฐธรรมนูญนี้ก็ค่อนข้างจะครบถ้วนแล้ว เพียงแต่ว่าประเด็นด้านความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน แล้วก็การไม่เลือกปฏิบัติในด้านการบริหารที่เราเสนอไปอยากจะให้บรรจุตรงนี้ไว้ที่บอกว่า ในการจัดสรรบุคคลลงตำแหน่งต่าง ๆ ในกลไกของรัฐทุกระดับ นี่ภาคราชการนะคะ ต้องมีสัดส่วนเพศตรงข้าม ตรงนี้ทางคณะกรรมาธิการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสเสนอว่าไม่น้อยกว่า ๔ ใน ๑๐ ก็เลยถูกตัดไปเลย ดิฉันขอเสนอใหม่เป็น ๑ ใน ๓ เนื่องจากว่าก็เคยมีประสบการณ์ในฐานะเป็นข้าราชการที่ได้รับความไม่เป็นธรรม แล้วก็ถูกเลือกปฏิบัติในเรื่องของการเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนระดับ หรือขั้นเงินเดือนก็ตามมาแล้ว ก็เลยอยากจะเสนอไว้ตรงนี้

สุดท้ายนี้ท่านประธานที่เคารพคะ ดิฉันเห็นว่าในภาค ๔ หมวดปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมนั้นเป็นจุดเด่นที่สุดของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะว่าเป็นประดิษฐกรรมใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญไทยที่ทำให้เห็นว่าทิศทางอนาคตของประเทศเรานั้นจะไปทางไหน จึงเป็นเรื่องที่น่าชื่นชมอย่างยิ่งทีเดียว เพราะว่าจะทำให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ดูสวยงาม เป็นภาพบวก แล้วก็เป็นแรงบันดาลใจให้เราทุกคนมองไปข้างหน้า เห็นอนาคตอันสดใสของประเทศชาติที่มีทั้งความปรองดอง แล้วก็การปฏิรูปประเทศทุกด้านที่มีความหวังว่าจะได้รับการขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างมีพลัง ขอบพระคุณค่ะ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ก็จะมีสมาชิกที่จะอภิปรายต่อไป มีท่านชัยพร ทองประเสริฐ ท่านดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์ แล้วก็ท่านไพโรจน์ พรหมสาส์น ค่ะ ดิฉันขอเชิญท่านชัยพร ทองประเสริฐ ค่ะ

นายชัยพร ทองประเสริฐ : ท่านประธานสภาที่เคารพ ท่านประธานกรรมาธิการ ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่เคารพครับ ผม นายแพทย์ชัยพร ทองประเสริฐ สปช. อำนาจเจริญ ในส่วนของภาค ๔ ในเรื่องของการปฏิรูปและปรองดอง

ที่จริงก็ต้องเห็นใจว่า คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็ทำงานหนัก แล้วก็ได้พยายามที่จะเอาความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปแห่งชาติ และความเห็นด้านอื่นเข้าไปใส่ให้ครอบคลุม และเผอิญว่าเราก็มีปัญหาเยอะเสียด้วยที่จำเป็นจะต้องปฏิรูป มันก็เลยเยอะ ผมเองเห็นด้วยว่าการมีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อการปฏิรูปที่ต่อเนื่อง เพราะหลายเรื่องมันหมักหมมในการที่จะใช้ระยะเวลาสั้น ๆ คงไม่ได้ แล้วก็เห็นด้วยว่าจะต้องมีคณะกรรมการในการที่จะมากำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ชาติต้องมีครับ

ในส่วนของประเด็นปฏิรูปผมคิดว่าในระยะเวลาที่ผมมีอยู่นี่ ในส่วนที่น่าสนใจก็คือว่า เราพยายามที่จะลดความเหลื่อมล้ำแล้วให้ชุมชนเข้มแข็ง ให้พลเมืองได้มีส่วนร่วมและสามารถที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีและช่วยเหลือตัวเองได้ แล้วเผอิญว่ามีคนได้พูดเรื่องนี้พอสมควรแล้ว ในส่วนของเรื่องที่เกี่ยวข้องเรื่องสำคัญ ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความมั่นคง ทางการคลัง ในเรื่องของการแก้ไขกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ผมเองก็คิดว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ แต่ผมคิดว่าเรื่องหนึ่งที่ได้ฟังผู้อภิปรายก่อนหน้าผม คือท่านอาจารย์ประภาภัทร สปช. เรานี่ละครับ พูดถึงเรื่องการศึกษา เราเอง ผมคิดว่าทุกส่วนทุกภาคเห็นความสำคัญว่าการศึกษาเรามีปัญหามาก ท่านเสนอว่าน่าจะอยู่ในส่วนของแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเพื่อกำหนดเป็นการขับเคลื่อนที่ต่อเนื่อง แล้วบางส่วนที่มีความจำเป็นเร่งด่วนก็มาอยู่เสียในส่วนของภาค ๔ เสียด้วย ----------

สิ่งที่สำคัญเรื่องหนึ่งที่ผมคิดว่าเพื่อประกอบการสนับสนุนว่าเราจำเป็นต้องมีคณะกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติที่จะได้พยายามที่จะกำหนดจุดเป้าหมายในการที่จะเดินทางร่วมกันไปเสียแล้วละครับ ผมยกตัวอย่าง ในส่วนของภาครัฐ ที่จริงเราพูดว่านักการเมืองมีปัญหา เราพูดว่านักธุรกิจมีปัญหา เราพูดว่าบ้านเมืองเราที่มันมีปัญหาอยู่อย่างนี้ ขณะนี้ส่วนหนึ่งข้าราชการส่วนใหญ่ก็ดีละครับ แต่ส่วนหนึ่งต้องยอมรับว่ามันเป็นปัญหาเพราะระบบเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วการออกแบบเจ้าหน้าที่ของรัฐวันนี้โดยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินซึ่งจำเป็นจะต้องมีส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น แล้วเราก็ให้แต่ละส่วนขยายโดยที่ไม่มีกำหนดยุทธศาสตร์เป้าหมาย วันนี้ซ้ำซ้อนไม่มีประสิทธิภาพและเป็นภาระ นอกจากเป็นภาระแล้ว คุมไม่ได้ด้วย แล้วเวลาเราเสนอปัญหาเข้าไปก็เห็นใจว่าคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญท่านก็ไปดู เนื่องจากมันไม่มีเป้าหมายยุทธศาสตร์อะไร ส่วนกลางมีเยอะ ๆ บอกว่าส่วนกลางที่ไม่ได้ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ ก็ตั้ง ๗,๐๐๐ แห่ง ก็เลยตั้งหน่วยงานที่จะมาประสานส่วนกลางเสียเลย มันหนักอยู่แล้วครับ แล้วก็ยังตั้งหน่วยงานขึ้นมาอีก และส่วนท้องถิ่นเองก็มีเยอะแยะ แล้วภารกิจขณะนี้หลายส่วนในคณะกรรมาธิการปฏิรูปเราคิดว่าจะให้ท้องถิ่นได้เข้าไปทำ วันนี้เท่าที่ยังไม่ได้ทำนี่ก็งบประมาณจะเอาที่ไหนละครับ ในส่วนนี้สมมุติว่าเรามีภารกิจ แล้วเราจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ว่าเราต้องลดขนาดส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคแล้วส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคที่มีอยู่เราก็ต้องชัดเจนว่า ๑. ส่วนภูมิภาคดำรงอยู่นะ กำนันผู้ใหญ่บ้านอยู่นะ ก็จะให้สบายใจไปเสียส่วนหนึ่งเพื่อที่จะลดปัญหาบ้าง แต่ว่าเราต้องกำหนดนะครับอาจารย์ว่า ส่วนกลางต้องลดลง ส่วนภูมิภาคต้องลดลง แล้ววิธีการเราถึงจะได้มาเขียนกติกาได้ว่า ต้องกำหนดให้มีการกระจายอำนาจ แล้วเราก็มีคนอภิปรายเยอะแล้วครับว่า กระจายอำนาจมันกระจายไม่ได้หรอก เพราะว่าคนเจ้าของอำนาจมาคิด เพราะหลักแล้วเจ้าของอำนาจไม่อยากจะกระจาย มีแต่เพิ่มครับ เรามาลดขนาดกำลังคนภาครัฐ ช่วยกันลดจาก ๑๔ กระทรวงเหลือ ๒๐ กระทรวง จาก ๑๓๐ กรม ลดเหลือ ๒๐๐ กรม ถ้าลดแบบนี้มันก็จะเป็นแบบนี้ไปเรื่อยละครับ เดิมที่มันกระจายไม่ได้ ปัญหามันมีทั้งเจ้าของอำนาจเดิมและเจ้าของอำนาจใหม่ความไม่พร้อมของส่วนท้องถิ่นก็มี ความไม่อยากกระจายของเจ้าของอำนาจเดิมก็มี เราไปกำหนดว่าให้เกิดความสมัครใจ แล้วกำหนดเป็นกฎหมายให้มีกรอบ ให้มีระยะเวลากรอบระยะเวลาดีครับ แต่เที่ยวนี้ผมเห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดว่าไม่ต้องสมัครใจละครับ ถ้าเขาทำได้ดีกว่า คุณต้องกระจายให้เขา แต่สิ่งที่ผม

อยากจะเสนอก็คือว่า ๑. กำหนดยุทธศาสตร์ แล้วต้องมีบัญญัติไว้ครับว่า ๑. กำลังคน ลดขนาดกำลังคนภาครัฐส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค กระจายอำนาจไปส่วนท้องถิ่น แล้วก็ท้องถิ่น ซึ่งเขียนไว้ในมาตรา ๘๒ (๓) กับวรรคสองถูกแล้วครับ แต่แก้หน่อยบอกว่า อย่าเพราะว่าถ้าเขาทำได้ดีแล้วไม่ต้องพึงกระจายหรอกครับ ต้องกระจายไปเลย ก็บอกแล้วว่าถ้าสมัครใจมันทำไม่ได้ แล้วในส่วนของการเขียนไว้ในภาคของการปฏิรูป ในส่วนของมาตรา ๒๘๕ หลายคนก็พูดแบบว่า ผมว่าในส่วนของวรรคหนึ่งที่บอกว่าท้องถิ่นจังหวัดเต็มพื้นที่นี่ ผมว่าอาจจะต้องระวังหน่อย มีท่าน สปช. เราที่เป็นอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นท่านก็บอกแล้ว แล้วในของ อบจ. กับภูมิภาคจะมีความสัมพันธ์กันอย่างไร แล้วก็ท้องถิ่นเต็มพื้นที่จังหวัด แล้ว อบต. เทศบาลอย่างไร แต่ผมคิดว่าความจำเป็นตอนนี้กระจายอำนาจไป อบจ. เทศบาล อบต. อบต. ต้องกำหนดให้มีประสิทธิภาพ อันนั้นละครับมีความจำเป็น แล้วก็กำหนดภารกิจ ----------

ผมก็ลองเสนอดูว่าภารกิจใดไม่เป็นภารกิจต้องห้าม ถ้าเขาทำได้ดีกว่าโอนหมดครับ ที่ไม่ให้ทำเรื่องการต่างประเทศ เรื่องกองกำลังเพื่อความมั่นคง เรื่องการคลังของประเทศ หรือว่าเรื่องศาลก็กำหนด ถ้าไม่มีภารกิจต้องห้ามอันไหนเขาทำได้ดีกว่าต้องให้เขาทำ แล้วก็ที่สำคัญที่สุด ถ้ากำหนดยุทธศาสตร์ได้ลดกำลังคนในส่วนกลาง ลดส่วนภูมิภาคลง แล้วก็ไม่เกิดความซ้ำซ้อนประสิทธิภาพ ส่วนกลางเองก็จะได้เอาส่วนที่เหลือไปทำส่วนตัวเองมีประสิทธิภาพ

เหลือเวลาน้อยนะครับ ในส่วนของชุมเข้มแข็ง ผมคิดว่าเอาให้ชัดเสียว่า ๑. ประชาธิปไตยมันมีจากเลือกตั้งคนไปทำหรือประชาธิปไตยทางตรง ผมคิดว่าสมัชชาพลเมืองหลายท่านก็ชัดเจนว่ามันเป็นประชาธิปไตยในทางตรง มันมีองค์กร ขอให้มีการขับเคลื่อนมีสถานะที่จะขับเคลื่อน ไม่ต้องมีองค์กรอะไร แล้วก็มีท้องที่ มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มี อบต. เทศบาล ออกแบบความสัมพันธ์ให้เหมาะ อันนี้ก็ฝากไว้ ก็ให้กำลังใจคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็ระยะเวลาที่เหลือสถานการณ์อย่างนี้ดีที่สุด ไปทำสถานการณ์ที่มีการเลือกตั้ง กระจายอำนาจก็ทำไม่ได้ ยุบหน่วยงานก็ทำไม่ได้ครับ มาวันนี้เราก็ทำเหมือนปกติ คือไม่ยุบครับ ฝากด้วยนะครับ ขอบคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะคุณหมอ ต่อไปขอเชิญท่านดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์

นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพรักครับ เวลานี้ก็ ๓ ทุ่มกว่าแล้ว หน้าตาก็เริ่มเหี่ยวย่นลงครับ เมื่อสักครู่มีสมาชิกท่านหนึ่งบอกว่าท่านประธานน่ารัก แต่ผมว่าตอนนี้เริ่มแล้ว ผม ดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหมายเลข ๘๐ จากจังหวัดยะลา สิ่งที่เราพูดกันถึงอยู่วันนี้นั้น ทุกคนในสภาปฏิรูปแห่งชาติในนี้ก็ต้องการให้ประเทศชาติเดินได้อย่างดีด้วยการปฏิรูป แต่ก่อนอื่นนั้นพวกเรารู้อยู่แล้วว่าจะลดความเหลื่อมล้ำอย่างไรและสร้างความเป็นธรรมอย่างไรนั้น ท่านประธานครับการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้น ผมวิเคราะห์และตัดสินใจที่จะหยิบยกสิ่งสำคัญจากมาตรา ๒๘๖ มาตรา ๒๙๑ มาตรา ๒๙๒ มาตรา ๒๙๔ และมาตรา ๒๙๕ ซึ่งผมจะเพิ่มไปเล็กน้อยในแต่ละมาตรา เริ่มด้วยที่มาตรา ๒๘๖ (๑) คือมันมีนัยในเรื่องการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาโดยลดบทบาทของรัฐลงนั้น จากผู้จัดการศึกษาให้เป็นผู้จัดให้มีการศึกษา เป็นการแสดงมุ่งถึงจะสนับสนุนการศึกษาเป็นระบบที่ภาคเอกชนจัดการได้ระดับหนึ่ง การบริหารจัดการศึกษาอย่างมีอิสระนั้นจะต้องมีมาตรการในการควบคุม กำกับ

ดูแลมาตรฐานการศึกษาอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิผล และในปัจจุบันนั้น ผมพูดถึงด้านอาชีวะ คือด้านอาชีวะมันเป็นการศึกษาของภาคคนจน เราจะทำอย่างไร ซึ่งเวลานี้ในการศึกษาทางภาคอาชีวะนั้นการฝึกงาน อย่างเช่นเรามีเครื่องกลึงในสถานศึกษา แต่อาจารย์กลึงเป็นไหมครับ ก็ไม่เป็น ให้ดีนั้นวันนี้เรามีการส่งเข้าไปฝึกอบรมกับสถานประกอบการแต่นั่นล่ะครับ เราจะสนับสนุนฝึกอบรมแก่นักศึกษาเหล่านี้นั้น การประสบอุบัติเหตุหรือเราจะมีการให้ค่าตอบแทนสวัสดิการกับสถานประกอบการอย่างไร ผมอยากให้เพิ่มในมาตรานี้ว่า ให้รัฐสนับสนุนการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพหรืออาชีพที่ขาดแคลนโดยสนับสนุนให้เรียนฟรี หรือรัฐอาจช่วยรับผิดชอบค่าเล่าเรียนบางส่วน ให้เป็นแรงจูงใจในการศึกษาวิชาชีพหรือสายอาชีพนั้นจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในอาชีพและวิชาชีพที่เราจำเป็นต้องส่งเสริมพัฒนาทักษะวิชาชีพ ----------

พร้อมทั้งเราให้ความคุ้มครองแก่สถานประกอบกิจการที่สนับสนุนการฝึกอบรมแก่นักศึกษา ซึ่งให้มีระบบสนับสนุนค่าตอบแทนและสวัสดิการในด้านการศึกษาด้านอาชีวะ ท่านประธานครับ ประเทศเราจะเดินไปได้ด้วยเศรษฐกิจที่ดี แต่ตัวเศรษฐกิจที่ดีนั้นมันจะต้องขับเคลื่อนด้วยวิทยาศาสตร์ เราดูประเทศที่เจริญแล้วส่วนใหญ่จะมีวิทยาศาสตร์เป็นตัวนำ แล้วก็เป็นตัวทำให้เศรษฐกิจเดินหน้าได้ ฉะนั้นในด้านวิทยาศาสตร์นั้นมาตรา ๒๙๑ การปฏิรูปด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ใน (๓) ที่ยกร่างมานั้นยอมรับในเจตนารมณ์ว่าผมเห็นด้วย มันน่าจะมีศูนย์รวมข้อมูลแห่งชาติ หรือบิก ดาตา (Big data) ที่จะเชื่อมข้อมูลสำคัญของบ้านเมืองและไม่ใช่ให้แต่ละกระทรวง กระทรวงใครกระทรวงมัน หรือกรมใครกรมมัน ต่างคนต่างทำ ข้อมูลไม่เชื่อม อย่างเช่นวันนี้นั้นผมได้พูดคุยกับท่านมีชัย ขอโทษครับที่เอ่ยนาม เห็นท่านหลับไปเลยจะปลุกท่านขึ้นมาหน่อยหนึ่ง เพราะท่านให้ข้อมูลผมมา คืออย่างนี้ครับ ท่านบอกว่าอย่างนักศึกษาที่กู้เงิน กยศ. ไปใช้ไปเรียนไม่มีปัญญาจะชำระ ท่านบอกว่าเราสามารถเอาพวกเขามา เอาแรงงานเขามาแลกเป็นเงิน หรือถ้าเขามีงานทำก็ให้กรมสรรพากรหรืออะไรเก็บเงินที่เขากู้ยืมคืนสู่กลับรัฐ แต่ถามคำหนึ่งว่าข้อมูลเหล่านี้เราจะเชื่อมโยงกันอย่างไร ถ้าเราขาดบิก ดาตา ตรงนี้ เพราะฉะนั้นวิทยาศาสตร์ตัวนี้กระทรวงวิทยาศาสตร์ของเราก็เช่นกัน มีหน่วยงานอยู่ มีทั้งอีกา อะไรมากมายหลายกรมกองซึ่งมีมาก แต่ไม่สามารถรวบรวมอยู่ตรงนี้ได้ ผมคิดว่าวันนี้นั้นเราจำเป็นต้องทำ ข้อมูลนี้สำคัญ ผมถึงอยากให้คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่า ข้อมูลบิก ดาตาตรงนี้ ข้อมูลประเทศ อยากให้บรรจุในรัฐธรรมนูญในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐยิ่งดีใหญ่ แต่ถ้ารวดเร็วทันใจนั้นก็คือการปฏิรูปของพวกเราที่จะทำตรงนี้เป็นข้อมูลด่วนเร็วที่สุด เพื่อจะให้ประเทศชาติได้เดินหน้าด้วยวิทยาศาสตร์ การเช็ก (Check) ข้อมูลตรงนี้

ส่วนด้านเศรษฐกิจนั้นในมาตรา ๒๙๒ มีความสำคัญยิ่งครับ ทุนข้ามชาติที่เข้ามาลงทุนในบ้านเราจนร้านค้าโชห่วยของคนไทยหายไปจากระบบ ปล่อยให้ธุรกิจในชาติหรือสินค้ามีการผูกขาด หรือเรียกกันว่าเป็นโมโนโพลี (Monopoly) นั้น ผมคิดว่าการเสนอให้มีตรงนี้นั้นมันก็อยู่ที่ระบบการจัดการ คือธุรกิจการแข่งขันนั้นถ้าพูดกันง่าย ๆ วันนี้เทรดดิง (Trading) ตรงนี้นั้นผมเคยพูดครั้งหนึ่งว่ามันมี ๓ ระดับ คือ ๑. แมเนจ เทรด (Manage trade) ๒. แฟร์ เทรด (Fair trade) ๓. ฟรี เทรด (Free trade) ตัวนี้คือระดับการแข่งขันในเศรษฐกิจบ้านเรา แมเนจ เทรด นั้นคือเราต้องมีการจัดการสำหรับธุรกิจที่มีความมั่นคง

อันนี้ภาครัฐจะต้องออกกฎระเบียบตรงนี้ขึ้นมา ส่วนแฟร์ เทรด นั้นรัฐเราก็จำเป็นจะต้องทำให้มีแต้มต่อแก่ธุรกิจเล็ก ๆ ให้มีโอกาสแข่งขันกับธุรกิจใหญ่ครับ ส่วนฟรี เทรด เอาไปเลย แข่งขันกันให้ใหญ่ต่อใหญ่ไปแข่งกันเพื่อผลประโยชน์ทางภาษีแก่ประเทศชาติเรา อันนี้เราจำเป็นต้องดูระบบตรงนี้ให้ด้วย ----------

ผมก็อยากฝากให้คณะกรรมาธิการที่ทุกท่านก็มีหวังให้ประเทศชาติเราเดินได้ อยู่ได้ด้วยดีตรงนี้นั้น ช่วยดูตรงนี้หน่อยว่ามันเป็นข้อสำคัญ ยิ่งวันนี้ทุนต่างชาติมหาศาล อย่างเช่น เราเคยได้ยินใช่ไหมครับว่า คิวอี (QE) อันนั้นมันเป็นนวัตกรรมทางการเงินของประเทศมหาอำนาจ เพื่อที่จะลดหนี้ตัวเอง เขาถึงใช้นวัตกรรมทางการเงินตัวนี้ขึ้นมาใช้ แต่พวกเราประเทศเล็ก ผลกระทบก็คือสินค้าเกษตรไม่มีราคา อันนี้มันเป็นอันตรายซึ่งคณะกรรมาธิการเราต้องดูเรื่องทางการเงินตรงนี้ต้องดูด้วยว่าระเบียบหรือรัฐธรรมนูญตรงนี้บัญญัติอย่างไร เราประเทศเล็กต้องช่วยดูแลกัน

ผมใช้เวลาไปก็ยังมีเวลาอีก ๒ นาที ก็ต่อด้วยด้านสาธารณสุขซึ่งพรรคพวกก็ฝากมา ซึ่งท่านประธานก็อยู่รู้สึกจะเป็นพยาบาลเก่าใช่ไหมครับ ไม่เก่าแล้วครับ เห็นสมาชิกบอกก็มีการฝากมา อันนี้เขาฝากมาให้ผมช่วยพูดให้ ซึ่งผมดูก็ไม่ค่อยละเอียด เพราะว่าตัวหนังสือมันเล็กเกินไปครับ ผมไม่ได้ใส่แว่นด้วย ก็ขอว่าขอบคุณท่านประธานที่ให้โอกาส แล้วก็อยากจะฝากบอกท่านกรรมาธิการทุกท่านว่าที่เรากล่าวมาทั้งด้านเศรษฐกิจตัวนี้ตัวสำคัญของด้านวิทยาศาสตร์นี้ช่วยดูแลให้ประเทศชาติเราขับเคลื่อนด้วยตัวนี้ แล้วเศรษฐกิจเราจะดีแน่ครับ ขอบคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านไพโรจน์ พรหมสาส์น ค่ะ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ กระผม ไพโรจน์ พรหมสาส์น สำหรับในภาคนี้ผมคงจะมีประเด็นพูดคุยอภิปรายเพียง ๒ เรื่องใหญ่ ๆ คือการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน กับการปกครองท้องถิ่น ซึ่งความจริงแล้วท่านประธานทั้ง ๒ คณะกรรมาธิการก็ได้พูดไปบ้างแล้ว รวมทั้งเพื่อนสมาชิกได้พูดในหลายเรื่องหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านดอกเตอร์นครินทร์ก็ได้ชี้แจงไปบ้างแล้วในเรื่องของภาค แล้วก็เมื่อวานนี้เราก็ฟังดอกเตอร์ชาติชาย พูดก็มีเหตุมีผลพอสมควร อย่างไรก็ตาม กระผมก็อยากจะกราบเรียนว่าสิ่งที่กระผมจะพูดต่อไปนี้คงจะพูดจากความรู้และประสบการณ์ที่อยู่ในระบบราชการมาเป็นเวลาเกือบ ๔๐ ปี และเกษียณมาเกือบ ๑๐ ปี ก็จะสะท้อนความรู้สึกนึกคิดและสิ่งที่คิดว่าน่าจะเป็นจริงในทางปฏิบัติ คงไม่ใช่เรื่องที่เราจะมาคิดมานึกเอาว่าอันนั้นควรจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ โดยที่รัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายสูงสุด เมื่อเราบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างไรแล้วก็น่าที่จะดำเนินการให้เป็นเช่นนั้น อย่างไรก็ตามก่อนที่กระผมจะได้กล่าวอะไรต่อไป ขอเรียนฝากท่านเพื่อนสมาชิกทุกท่าน ทางคณะกรรมาธิการวิสามัญ

ติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นวางไว้ที่หน้าโต๊ะของท่านทุกคนแล้วกรุณาได้ช่วยกรอกให้เรียบร้อยด้วยนะครับ แล้วพวกเราจะได้ประเมินผลส่งคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญหรือเอามาดูกันต่อไปว่าท่านทั้งหลายมีความคิดเห็นในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้อย่างไรครับ ขอบคุณมากครับ

ท่านประธานที่เคารพครับ อย่างที่ผมกราบเรียนแล้วว่าผมจะพูดในเรื่องที่สำคัญ ๆ เรื่องที่สำคัญที่สุดสำหรับประเทศชาติบ้านเมืองเราในขณะนี้ก็คือเราจะจัดระบบบริหารราชการแผ่นดินให้เหมาะสมได้อย่างไร เพื่อจะรองรับองคาพยพของภาคธุรกิจเอกชน การบริหารราชการงานเมือง การบริการประชาชนหรืออะไรก็สุดแล้วแต่ ระบบบริหารราชการแผ่นดินของเรานั้นได้ปฏิรูปมาหลายครั้ง ครั้งพระพุทธเจ้าหลวงก็ปฏิรูปครั้งใหญ่ ต่อมาหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองก็ปรับเปลี่ยนมาบ้างพอสมควร ก็อยากจะกราบเรียนว่าโดยหลักการแล้วระบบบริหารราชการแผ่นดิน ถึงอย่างไรก็คงจะจัดในรูปแบบของราชการบริหารส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่นเป็นหลัก รวมทั้งอาจจะมีส่วนราชการหน่วยงานอื่นก็สุดแล้วแต่ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวกันจะแบ่งแยกมิได้ เรามีการปกครองแบบรัฐสภา มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เพราะฉะนั้นการจัดระบบบริหารราชการแบบนี้ก็น่าที่จะเหมาะสมกับประเทศไทยเรา อย่างไรก็ตามก็ผ่านมาหลายปีจนถึงปัจจุบันเราก็ยอมรับว่าระบบราชการเรามีปัญหา เรามี ๒๐ กระทรวง ๑๕๒ กรมขณะนี้ ----------

เรามีข้าราชการท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานราชการ อาจารย์มหาวิทยาลัย พนักงานจ้าง รวมเบ็ดเสร็จทั้งสิ้น ๒,๖๖๐,๐๕๙ คน ๒,๐๐๐,๐๐๐ กว่าคน คิดแล้วก็ประมาณ ๔ เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งประเทศ ๖๕ ล้านคน แต่เราใช้งบประมาณเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน อะไรเบ็ดเสร็จถึงประมาณร้อยละ ๔๐ ของงบประมาณแผ่นดิน นั่นก็หมายความว่า ใน ๒,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เราใช้ในระบบราชการของเรา ๘๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ถ้าเราไม่ปฏิวัติ ปฏิรูปอะไรต่าง ๆ เราคงจะไม่ได้เสียแล้ว เมื่อหลายปีมาแล้วท่านลองคิดดู ขนาดนโยบาย อีสเทิร์น ซีบอร์ด (Eastern Seaboard) ที่ทำที่มาบตาพุด จะจัดให้มีอีสเทิร์น ซีบอร์ดขึ้นมา จะต้องวิ่งไปติดต่อถึง ๖๕ หน่วยงาน แปลว่าอะไร แปลว่าส่วนราชการแต่ละหน่วยต่างก็มี อำนาจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ ต้องอนุมัติ อนุญาตกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นถ้าหากเป็นเช่นนี้ มันก็คงจะไปไม่ไหว ใครจะมาลงทุนลงรอนภาคเอกชนจะทำอะไร ก็คงจะติดขัดไปหมด ไม่ว่า เราจะปรับเปลี่ยนอะไร อย่างไร เพราะฉะนั้นในชั้นนี้กระผมขอมองคร่าว ๆ เพียงว่า ก็คงจำเป็นที่จะต้องให้ส่วนกลางนั้นทำเฉพาะงานนโยบายที่สำคัญ แล้วแบ่งมอบอำนาจ ไปให้ภูมิภาคหรือกระจายให้ท้องถิ่น อะไรที่ส่วนกลางไม่จำเป็นต้องทำไม่ต้องทำ ทำเฉพาะ ที่จำเป็นในส่วนกลางและถ้าไปทำภูมิภาคก็ทำเฉพาะงานหลัก ๆ เช่นเรื่องทางหลวงแผ่นดิน ชลประทาน ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติขนาดใหญ่ แม่น้ำลำคลองอะไรแบบนั้น แล้วที่เหลือ แบ่งมอบอำนาจไปให้ภูมิภาค ส่วนราชการหน่วยงานที่เป็นส่วนกลางในภูมิภาคอย่างที่ผมกราบเรียน วันก่อนแล้ว จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๕ หน่วยงาน เป็นภูมิภาคเพียง ๓๕ หน่วยงาน อีก ๘๐ หน่วยงาน เป็นส่วนกลางซึ่งอยู่ในพื้นที่ มีข้าราชการเพียงหน่วยละ ๔ คน ๕ คน ทำอะไรก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้นหน่วยงานเหล่านี้อาจจะจำเป็นต้องไปภูมิภาค เราก็อาจจะไป สนับสนุนการทำงานของภาคซึ่งจะมีต่อไป แล้วก็ภาคในอนาคตถ้าหากจะต้องมีเดี๋ยวผมจะพูด ในส่วนนั้นอีกส่วนหนึ่ง เพราะฉะนั้นอะไรที่ท้องถิ่นทำได้ก็ต้องกระจายแบ่งมอบอำนาจไป เมื่อมอบอำนาจไปให้แล้วท้องถิ่นก็ต้องปรับรูปแบบแนวทางการบริหารการจัดการ รวมทั้ง มีภาคประชาชนเข้ามาเป็นสภาพลเมืองตรวจสอบติดตามงานอะไรก็สุดแล้วแต่ ถ้าทำได้ เช่นนั้นผมคิดว่าอะไรต่าง ๆ มันจะถูกแก้ในระดับพื้นที่ ถ้าจำเป็นภูมิภาคยังจะต้องอยู่ เพื่อที่จะทำงานตามระเบียบ กฎหมาย นโยบายจากส่วนกลางก็ว่ากันไป แต่ส่วนกลางจะทำหน้าที่ เป็นพี่เลี้ยง งานเทคนิค งานติดตามอะไรก็สุดแล้วแต่ อันนั้นเป็นภาพรวม ๆ ที่ผมอยากจะ กราบเรียน ในส่วนของท้องถิ่นแน่นอนจะปฏิรูปอย่างไรก็คงไม่พ้นหลักการปกครองท้องถิ่น

ที่ว่า เป็นสิ่งที่รัฐจัดให้มีขึ้นเป็นสเตท ครีเอเจอร์ (State creature) แล้วก็ต้องมีอำนาจหน้าที่ตามกรอบที่กฎหมายบัญญัติจัดตั้งขึ้นมามีออโตนอมี วิดทิน เบาน์ดารี (Autonomy within boundary) ท่านประธานคุณหมอกระแสครับ กระผมเคารพนับถือท่านมานานฝากท่านเป็นพิเศษด้วยว่าจะทำอย่างไรให้มันอยู่ในกรอบนี้ จะบอกว่าท้องถิ่น ๖๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เป็นเงินของท้องถิ่นประมาณ ๑๐๐,๐๐๐-๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาทเท่านั้นเอง นอกนั้นเป็นเงินอุดหนุน เพราะฉะนั้นเงินอุดหนุนก็จำเป็นที่จะต้องให้ส่วนกลางเข้าไปกำกับหรือภูมิภาคกำกับดูแลตรวจสอบก็เป็นธรรมดา ก็เป็นแนวโน้มต่อไปว่าถ้าเราจะให้ท้องถิ่นโตขึ้นก็ต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้น ภาษีทรัพย์สินที่ดินอะไรก็ว่าไปก็สุดแล้วแต่

ประเด็นที่ผมจะมีเวลาอีก ๓-๔ นาที ๑. ก็คือในเรื่องของภาค ผมไม่ค่อยจะเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะกำหนดให้ภาคเป็นองค์กรที่เป็นราชการบริหารส่วนกลางในพื้นที่ แต่ไม่ขัดข้องที่จะให้เป็นคณะกรรมการภาค แล้วก็เอาส่วนราชการ หน่วยงาน ส่วนกลางอะไรต่าง ๆ ไปจัดทำแผนงาน โครงการ นโยบาย งบประมาณให้เป็นระบบครบวงจร จะดูแลใน ๙ ภาค อะไรก็สุดแล้วแต่ เหมือนโครงการใหญ่ ๆ ของทีวีเอ (TVA) หรือเคชแมน บอร์ด (Cacheman board) ของประเทศออสเตรเลียอะไรก็สุดแล้วแต่ ถ้าทำได้เช่นนั้นอะไรต่าง ๆ จะดีขึ้น เอาเป็นว่าที่จะบอกว่า ในมาตรา ๒๘๔ ที่บอกว่า จะต้องไปกำหนดให้เป็นกลุ่มภารกิจเป็นการบริหารราชการภาคอะไรต่าง ๆ มันเป็นโครงสร้างที่ขณะนี้อย่างที่ผมเรียนแล้วครับ ขนาดว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ กว่าคน ถ้ามีภาคก็คงจะเพิ่มมาอีกเป็นพันคน เพราะฉะนั้นมันก็ไม่จำเป็นเลย

อีกส่วนหนึ่งที่อยากจะขอเรียนในที่นี้ก็คือการที่มาตราถัดไปอีกมาตราหนึ่ง ก็คือการที่บอกว่าจะต้องมีการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษเต็มพื้นที่ทั้งจังหวัดภายใน ๑ ปี อันนี้กระผมคิดว่าถ้าอยากจะให้องค์กรนี้เกิดขึ้น เป็นท้องถิ่นรูปพิเศษไม่จำเป็นต้องเต็มพื้นที่ บางพื้นที่ก็น่าจะได้ ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มาตรา ๘๒ บอกแล้ว จังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่ มันจะใหญ่แค่ไหนจะเต็มพื้นที่ไม่เต็มพื้นที่ไม่เป็นอะไรครับ ผมยกตัวอย่าง จังหวัดเชียงใหม่ มี ๒๕ อำเภอ ๘ อำเภอรอบนอกจังหวัดเชียงใหม่ตั้งเลยครับ เป็นมหานครเชียงใหม่ เป็นการปกครองแบบมหานคร เมโทรโพลิแทน กัฟเวิร์นเมนท์ (Metropolitan government) ซึ่งหลายประเทศเขาทำกัน แล้วเปลี่ยนชื่อเสียหน่อย อย่าไปเรียกว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ว่ามหานครเชียงใหม่ เป็นนายกมหานครเชียงใหม่ อะไรก็สุดแล้วแต่ แม้กระทั่งกรุงเทพมหานครก็ต้องปรับเปลี่ยน ให้เป็นนายกมหานครกรุงเทพมหานคร แล้ว ๕๐ เขตนี้แทนที่จะเป็นแบบนี้ อาจจะเป็นเทศบาลอะไรทำนองนี้ก็สุดแล้วแต่ เพื่อที่จะให้การบริหารคล่องตัวขึ้น

ประเด็นหลัก ๆ ของผมก็คงจะมี ๒ ประเด็นนี้เพื่อที่จะให้การบริหารการจัดการที่เราจะกำหนดให้มีขึ้นในอนาคตเพื่อเกิดความคล่องตัวในระบบราชการ ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่นนั้น มีความคล่องตัว ภูมิภาคยังอยู่ก็จำกัดอำนาจหน้าที่ลงมาทำเฉพาะที่จำเป็นต้องทำตามระเบียบกฎหมาย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เขาก็ทำได้ ทำในเชิงที่เป็นลอว์ เอนฟอร์ซเมนต์ (Low enforcement) ส่วนท้องถิ่นก็ทำในเชิงพัฒนา ประสานงบประมาณ ประสานการปฏิบัติ ถ้าทำได้เช่นนั้นผมคิดว่าเราแก้ปัญหาไปได้หลายเรื่องหลาย ๆ อย่าง แล้วก็คงจะทำให้ระบบราชการของเราน่ารักกว่านี้และมีประสิทธิภาพมากกว่านี้ ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปดิฉันจะเรียนเชิญให้กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ท่านคำนูณ สิทธิสมาน ได้กรุณาชี้แจงข้อมูลบางประเด็นสำหรับสมาชิกค่ะ ขอเชิญค่ะ

นายคำนูณ สิทธิสมาน (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม คำนูณ สิทธิสมาน สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ในฐานะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ กระผมจะขออนุญาตชี้แจงทำความเข้าใจสั้น ๆ เกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวกับภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง ที่ได้บัญญัติให้มีกลไกที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูป

และขับเคลื่อนการปรองดอง ซึ่งกระผมได้กล่าวเรียนท่านประธาน แล้วก็เพื่อนสมาชิกตั้งแต่เมื่อวานในตอนแนะนำหมวดแล้วว่า ก็ถือเป็นลักษณะพิเศษที่สุดของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ไม่เคยมีมาในรัฐธรรมนูญฉบับใดมาก่อน แล้วก็อาจจะไม่มีในรัฐธรรมนูญของประเทศใดมาก่อน ทั้งนี้ก็เพราะสถานการณ์ของประเทศไทยในรอบ ๑๐ ปีที่ผ่านมานี้ก็ถือได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยมาก่อน และสถานการณ์นี้ได้สร้างความเสียหายมากมายมหาศาลให้กับประเทศไทยและสถานการณ์นี้ความขัดแย้งและวิกฤตินี้ยังไม่สิ้นสุด กระผมขอยืนยันว่ายังไม่สิ้นสุด เพราะฉะนั้นในเมื่อพวกกระผม กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและท่านประธาน แล้วก็เพื่อนสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น ได้ทำบุญร่วมกันมา ได้มีโอกาสที่จะเข้ามารับหน้าที่สำคัญในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศในครั้งนี้ กระผมยืนยันว่าเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ เพราะถ้าเผื่อเราไม่สามารถที่จะออกแบบโครงสร้างทางการเมือง ไม่สามารถที่จะออกแบบร่างรัฐธรรมนูญเพื่อที่จะเป็นตัวช่วยในการเริ่มต้นยุติสถานการณ์วิกฤติที่ยาวนานมานี้ได้ กระผมเชื่อว่าคงจะไม่มีโอกาสอีกแล้วในวันข้างหน้า เพราะฉะนั้นแน่นอนครับว่าสิ่งที่ร่างรัฐธรรมนูญออกแบบมาในลักษณะที่มีกลไกขับเคลื่อนสำหรับการปฏิรูปนั้นก็ถือว่าเป็นสถานการณ์เฉพาะของประเทศไทย แล้วก็เป็นไปตามกรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในมาตรา ๓๕ หลายอนุมาตราด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (๑๐) ที่ระบุไว้ชัดเจนว่า จะต้องมีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันมิให้มีการทำลายหลักการที่รัฐธรรมนูญจะได้วางไว้ แล้วก็ (๑๐) กลไกที่จะผลักดันให้มีการปฏิรูปเรื่องสำคัญต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ต่อไป กลไกที่จะผลักดันให้มีการปฏิรูปเรื่องสำคัญต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ต่อไป ----------

ถ้าเพื่อนสมาชิกเห็นว่าภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดองนั้นมีความบกพร่อง มีความไม่เหมาะสม กระผมและคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็น แต่กระผมและคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรมรมนูญก็มีความประสงค์อย่างแรงกล้าที่อยากจะรับฟังความคิดเห็นว่า แล้วเราจะบัญญัติบทบัญญัติอย่างไร ถ้าคำตอบเป็นเพียงว่าก็ให้เป็นไปเหมือนรัฐธรรมนูญฉบับเก่า ๆ ที่เคยมีมา ให้เป็นเรื่องของรัฐบาลหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญให้เป็นเรื่องของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ให้เป็นเรื่องของรัฐสภาโดยสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้ง นโยบายต่าง ๆ ก็ให้เป็นเรื่องของรัฐบาลที่จะต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภา กระผมไม่แน่ใจว่าจะสามารถตอบโจทย์มาตรา ๓๕ (๑๐) ได้หรือไม่ และที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือจะสามารถตอบโจทย์อันใหญ่หลวงของประเทศไทยที่พวกเราต้องมาอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อนี้หรือไม่ ภาค ๔ เป็นบทสำคัญที่สุดที่จะทำให้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีความแตกต่างออกไป และจะพอเป็นความหวังได้ว่าประเทศไทยจะได้มีโอกาสเปลี่ยนแปลง ท่านประธานครับ จริงอยู่กลไกที่วางไว้อาจจะเป็นสิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อน ทั้งนี้สาเหตุก็เพราะว่าเราเชื่อว่าภายใต้ระบบการเมืองตามปกติ ไม่ใช่นักการเมืองหรือว่าพรรคการเมืองที่จะขึ้นมาเป็นรัฐบาล ไม่อยากที่จะดำเนินการปฏิรูปประเทศ แต่ว่าการปฏิรูปในเรื่องสำคัญต่าง ๆ นั้นจะต้องมีคนสูญเสีย จะต้องมีคนได้ประโยชน์ จำเป็นที่จะต้องมีความกล้าหาญในการตัดสินใจ ซึ่งระบบการเมืองที่ต้องอาศัยคะแนนนิยมทางการเมืองในการชนะการเลือกตั้งขึ้นมาบริหารประเทศนั้นยากที่จะดำเนินนโยบายต่าง ๆ เหล่านี้ได้ แม้กระทั่งในเนื้อหาของการปฏิรูปที่เราได้อภิปรายกันมา ๑ วันเต็ม ๆ นั้น บางเนื้อหาแม้แต่ในพวกเรากันเองก็ยังคงมีความเห็นที่แตกต่างกัน กระผมยืนยันว่าคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ทำตามกรอบของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ ทุกอนุมาตราอย่างครบถ้วน แล้วก็ตระหนักดีว่าจากการฟังการอภิปรายของพี่น้อง กระผมขอเรียกว่าพี่น้องสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติก็แล้วกันว่า ทุกคำอภิปรายนั้น ทุกความเห็นนั้นมีคุณค่า กระผมได้กล่าวตั้งแต่เมื่อวานนี้ว่าหากมาตราใดมีความตึงเกินไป หรือมีบางประการที่ท่านเห็นควรเสนอแนะประการใด พวกเรายินดีที่จะไปพิจารณาอีกครั้งในช่วง ๖๐ วันสุดท้าย แล้วก็ขอให้พี่น้องช่วยทำคำขอแก้ไขเข้ามา แต่ที่สำคัญก็คือพี่น้องทุกท่านก็ต้องเมตตาพวกเราให้มาก แล้วต้องกรุณาบอกด้วยว่า ถ้าเผื่อจะไม่ให้มีภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดองนั้น พี่น้องคิดว่าจะให้บัญญัติรัฐธรรมนูญออกมาในรูปแบบใด จะให้บัญญัติรัฐธรรมนูญออกมา

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ภาวดี ๑๕๐/๒

ในลักษณะที่เมื่อสิ้นสุดสถานการณ์พิเศษนี้ เมื่อเริ่มประกาศใช้รัฐธรรมนูญ เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อมีรัฐบาลชุดใหม่แล้ว สิ่งต่าง ๆ ที่พวกเรากระทำอยู่นี้ก็เป็นฤดูกาลอันแสนสั้น จบไป มีเพียงวรรณกรรมที่สวยงามวางไว้บนหิ้งเคียงคู่กับวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิรูป และการสร้างความปรองดองเล่มต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาก่อนแล้วกระนั้นหรือ ถ้ากลไกในภาค ๔ นี้ มีความไม่ถูกต้องในมุมมองของพี่น้อง กระผมขอความเมตตาเป็นอย่างสูง ช่วยกรุณาเสนอแนะ แล้วก็เป็นรูปของบทบัญญัติที่ท่านเห็นว่าถูกต้อง และที่จะทำให้การปฏิรูปประเทศ การเปลี่ยนแปลงประเทศ ซึ่งไม่ใช่ว่าเรานึกอยากจะปฏิรูป นึกอยากจะเปลี่ยนแปลงเฉย ๆ

- ๑๕๑/๑

แต่ทุกคนมีความเห็นร่วมกันว่าถ้าประเทศนี้ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่มีการปฏิรูป ในช่วงที่โอกาสแห่งประวัติศาสตร์ หน้าต่างแห่งโอกาสทางประวัติศาสตร์นี้มาถึงแล้ว ถ้าเราไม่สามารถก้าวข้ามเข้าไปได้ ผมเชื่อว่าคงจะต้องใช้เวลาอีกนานกว่าที่จะดำเนินการปฏิรูปประเทศได้ และถ้าใช้เวลาอีกนานในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านหรือโลกเขาเคลื่อนไปข้างหน้า ในขณะที่เรานั้นยังต้องติดอยู่ในปลักของวิกฤติของความขัดแย้งที่ดำเนินมา ๑๐ ปี และขณะนี้หยุดลงเพียงชั่วคราว กระผมย้ำว่าหยุดลงเพียงชั่วคราว ผมไม่ทราบว่าประเทศไทยจะเดินต่อไปอย่างไร

ในเนื้อหาของบทบัญญัตินั้นแน่นอนเราได้ให้มีกลไกพิเศษขึ้นมา แต่กลไกนี้ก็จะทำหน้าที่แต่เพียงเนื้อหาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปฏิรูปจำนวน ๒๒ มาตรานี้เท่านั้น ไม่ได้ก้าวล่วงเข้าไปแทรกแซงเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินอันอื่น และไม่ว่าจะมีกลไกพิเศษอย่างไรก็ตามก็ต้องเสนอให้รัฐบาลตามปกติดำเนินการ การออกแบบกลไกให้ถ้าเผื่อรัฐบาลตามปกติไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ก็เป็นกลไกของกฎหมายมหาชนที่จะต้องให้รัฐบาลนั้นแถลงต่อรัฐสภา แถลงต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ก็เพื่อให้พี่น้องประชาชนได้รับฟังเหตุผลจากทุกฝ่ายหรือจากทั้ง ๒ ฝ่าย และถ้าสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจะยืนยันว่าเป็นเรื่องสำคัญ ก็ต้องใช้มติเสียงข้างมากพิเศษและเมื่อใช้มติเสียงข้างมากเป็นพิเศษแล้ว ก็ไม่ได้หมายความว่าจะสามารถบังคับให้รัฐบาลดำเนินการได้ทันที แต่ก็จะนำเรื่องสำคัญนั้นไปสู่ประชาชนผ่านการลงประชามติ แต่กระผมเชื่อว่าคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเชื่อว่า ถ้าทุกฝ่ายเห็นความจำเป็นของสถานการณ์ในช่วงของการปฏิรูปประเทศครั้งนี้ เหตุการณ์เหล่านั้นไม่น่าจะเกิดขึ้น และกลไกต่าง ๆ ที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้วางไว้ให้มีความสอดคล้องกันทั้งระบบเลือกตั้ง แนวโน้มของรัฐบาลที่จะต้องหันหน้าเข้าหากันมากขึ้น ก็น่าจะทำให้การปฏิรูปประเทศเดินหน้าไปได้ บทบัญญัติในภาค ๔ นี้ก็เป็นเพียงเครื่องมือเพื่อเป็นหลักประกันว่า สิ่งที่พวกเราทุกคนกระทำการในวันนี้และจะกระทำต่อไปในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้านี้สามารถที่จะเดินหน้าต่อไป กระผมจะขออนุญาตยังไม่ตอบบทบัญญัติเป็นรายมาตราเป็นประเด็น ๆ ไป เพราะไม่อยากให้การอภิปรายหรือการตอบคำถามนั้นเป็นการตอบโต้ แต่อยากจะขอความกรุณาขอความเมตตาจากพี่น้อง สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติทุกท่านว่าถ้าเห็นว่าภาค ๔ นี้ไม่ถูกต้องคณะกรรมาธิการ

ยกร่างรัฐธรรมนูญนั้นเอาออกได้ครับ ง่าย ไม่ยาก แต่ท่านช่วยเมตตาตอบคำถามให้เราด้วยเถอะว่าจะทำให้ประเทศเดินหน้าต่อไปอย่างไร กราบขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่าน พลโท นคร ค่ะ

พลโท นคร สุขประเสริฐ (กรรมาธิการ) : เรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพ ผม พลโท นคร สุขประเสริฐ กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้รับมอบหมายจากท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญให้กล่าวสรุปการรับฟังการอภิปรายของท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติในห้วงระยะเวลา ๖ วัน ๖ คืน ที่ท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติได้อภิปรายให้ข้อเสนอแนะ ให้คำแนะนำ ซึ่งทุกข้อเสนอแนะและคำแนะนำนั้นเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์เป็นอย่างมาก ----------

สปช. ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ ปิยาพัชร ๑๕๒/๑

ในวันนี้เป็นการอภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวกับภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญตระหนักดีว่าในเรื่องการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ ทางสภาปฏิรูปแห่งชาติได้จัดแบ่งคณะทำงานออกเป็น ๑๘ คณะดังที่ทราบ และทั้ง ๑๘ คณะได้ร่วมกันระดมความคิดและสรุปนำเสนอมายังคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณาบรรจุไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งข้อเสนอมีรายละเอียดรวมกันเป็นจำนวนมาก ทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญตระหนักถึงความสำคัญต่อประเด็นเรื่องการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นเป็นรากฐานที่ต้องร่วมกันวางแผนกำหนดแนวทางสำหรับใช้ปฏิบัติที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติในอนาคต จึงได้นำข้อเสนอต่าง ๆ มาวิเคราะห์ แยกประเด็นที่จะนำไปบรรจุให้ปรากฏไว้ในภาค หมวด ส่วนของร่างรัฐธรรมนูญ จากที่ได้ตรวจสอบพบว่ามีการบรรจุประเด็นต่าง ๆ ของคณะกรรมาธิการปฏิรูปทั้ง ๑๘ คณะไว้ในร่างรัฐธรรมนูญมากกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ โดยกระจายอยู่ในหมวดต่าง ๆ เช่น นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ การคลังและงบประมาณของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมืองและประชาชน การกระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่น ศาลและกระบวนการยุติธรรม และองค์กรการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ สำหรับตัวผมนั้นมีสถานภาพอยู่ใน ๒ สถานะ เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติและได้รับเลือกจากสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติให้เป็นผู้แทนปฏิบัติงานในคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ จึงมีหน้าที่ประสานนำแนวคิดข้อเสนอต่าง ๆ จากท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติไปสู่คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญตั้งแต่เริ่มแรกของกระบวนการยกร่างรัฐธรรมนูญ จนกระทั่งมีผลิตผลออกมาเป็นร่างรัฐธรรมนูญที่ได้นำเสนอให้สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติได้พิจารณาความเหมาะสมอยู่ในขณะนี้ ผมขออนุญาตกราบเรียนไปยังท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพทุกท่านว่า กระบวนการในการพิจารณาเพื่อนำไปสู่ความเห็นชอบในการร่างรัฐธรรมนูญที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้นั้น ถ้าท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติได้พิจารณาให้เกิดความเชื่อมโยงต่อเนื่องในภาพรวมทั้งหมดของร่างรัฐธรรมนูญจะเห็นว่ามีความสัมพันธ์ประสานสอดคล้องมากกว่าการที่นำมาแยกมาพิจารณาเป็นส่วน ๆ และเมื่อได้รับฟังการอธิบายความเพิ่มเติมแล้วก็จะทำให้เกิดความกระจ่างชัดมายิ่งขึ้น การร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและสภาพสังคมของประเทศไทยในบริบทต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้ทุกองคาพยพสามารถเคลื่อนไปข้างหน้า

ได้อย่างสมดุล ก่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก ดังนั้นจึงอาจมีความแตกต่างจากรัฐธรรมนูญของประเทศอื่น คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญยึดหลักพื้นฐานที่ให้พลเมืองซึ่งเป็นรากฐานของประเทศได้มีสิทธิ มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและทุกกระบวนการให้มากที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายอื่นในลำดับต่อไปดังเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ สร้างพลเมืองให้เป็นใหญ่ การเมืองใสสะอาดและสมดุล หนุนสังคมที่เป็นธรรม นำชาติสู่สันติสุข ขอขอบคุณท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอ ข้อแนะนำ ตลอดจนข้อห่วงใยซึ่งเป็นประโยชน์ ทางคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญจะได้นำไปประกอบการพิจารณาในโอกาสต่อไป ขอบคุณครับ

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ท่านสมาชิกคะ วันนี้เราใช้เวลาในการอภิปรายร่างรัฐธรรมนูญในภาค ๔ เรื่องของการปฏิรูปและการสร้างความปรองดองเป็นเวลากว่า ๑๒ ชั่วโมงแล้วนะคะ มีสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติได้อภิปรายไปกว่า ๖๐ ท่าน เฉพาะหมวดนี้ ภาคนี้ สมาชิกที่รออภิปรายอยู่มีจำนวนหนึ่งซึ่งคาดว่าจะสามารถให้ทุกท่านได้อภิปรายให้ความเห็นได้ตามเวลาที่มีอยู่ในวันพรุ่งนี้ ดิฉันจึงขอนัดประชุมเพื่อพิจารณาต่อนะคะ ท่านประธานมีความเมตตาว่าให้เราเริ่มได้ ๙ โมงครึ่งค่ะ ไม่ใช่ ๙ โมงนะคะ ๙ โมงครึ่งนะคะ แล้วก็สำหรับวันนี้ขอขอบพระคุณสมาชิกทุกท่านนะคะ และสำหรับคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็ต้องเริ่มต้นก่อนเรา ๑ ชั่วโมงนะคะ ท่านก็ได้อานิสงส์ไปด้วยกันค่ะ แล้วก็ขอขอบพระคุณมาก วันนี้ขอปิดประชุมค่ะ

เลิกประชุมเวลา ๒๑.๕๘ นาฬิกา

แบบบันทึกรายงานการพิจารณาตรวจแก้ไขรายงานการประชุม
ของคณะอนุกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ
ในคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาปฏิรูปแห่งชาติ
รายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ
วันเสาร์ที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘

หน้า	บรรทัด	ข้อความเดิม	ข้อความที่ใส่ในภาคผนวก
ไม่มีข้อความที่ใส่ในภาคผนวก			

การประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ
ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ
วันเสาร์ที่ ๒๕ เดือนเมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

รายนามคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	นางเจนจิตต์ วรนิติโกศล	ที่ปรึกษาระบบงานด้านนิติบัญญัติ
	นางวัชรีวรรณ ฝ่ายทอง	ผู้อำนวยการสำนักรายงานการประชุมและชวเลข

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

นางฐานิสา แก้วสถิตย์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานชวเลข ๒
นางณิชานันท์ ดียามา	เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส
สิบตำรวจโท (หญิง) ประทีป รักเมือง	เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส

ผู้จดรายงานการประชุม

นางเสาวลักษณ์ เพชรา	นางสาวสิริพร ณ น่าน
นางสาวเปมิศา เจริญรักษ์	นางศันสนีย์ ฤทธิ์ประเสริฐศรี
นางสาวศิริรัตน์ สมัครเขตรการ	นางสาวภาวดี วรรณสถิตย์
นางสาวอริสา นึกรัมย์	นางปิยาพัชร จันทร์ส่อง
นางศิริวรรณ สากลวารี	นางสาวอัมพา กันทิโกวิทย์
นางสะแกวัลย์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์	นางสาวธัญรดา สุจิระวงศ์
นางกนกวรรณ แสงมณี	นางสาวสวรรยา วงศ์หมัดทอง
นางสาววาสนา อินตรา	นางสาวนิษฐกานต์ วงศ์ปิยะพัฒนา

ผู้ควบคุมการบันทึกภาพและเสียง

นางสาวพรภิมล ยอดทอง

กลุ่มงานชวเลข ๒
สำนักรายงานการประชุมและชวเลข
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ

รายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้ตรวจแล้วเมื่อวันอังคารที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ และสภาได้มีมติรับรองรายงานการประชุมในคราวประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๘ วันอาทิตย์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ จำนวน ๓๗ ครั้ง เสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังนี้

ครั้งที่	๔/๒๕๕๘	วันอังคารที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๕/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๖/๒๕๕๘	วันอังคารที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๗/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ครั้งที่	๘/๒๕๕๘	วันอังคารที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ครั้งที่	๙/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ครั้งที่	๑๐/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ครั้งที่	๑๑/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ครั้งที่	๑๒/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๑๓/๒๕๕๘	วันอังคารที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๑๔/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๑๕/๒๕๕๘	วันอังคารที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๑๖/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๑๗/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๑๘/๒๕๕๘	วันอังคารที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๑๙/๒๕๕๘	เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๒๐/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๒๑/๒๕๕๘	วันอังคารที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่	๒๒/๒๕๕๘	เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘
ครั้งที่	๒๓/๒๕๕๘	วันอังคารที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๘
ครั้งที่	๒๔/๒๕๕๘	เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๘
ครั้งที่	๒๕/๒๕๕๘	วันจันทร์ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘
ครั้งที่	๒๖/๒๕๕๘	วันอังคารที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘
ครั้งที่	๒๗/๒๕๕๘	เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘
ครั้งที่	๒๘/๒๕๕๘	เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘
ครั้งที่	๒๙/๒๕๕๘	เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘

ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ วันเสาร์ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๘
ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ วันอาทิตย์ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘
ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘
ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่ ๓๕/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่ ๓๗/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘
ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘

จึงขอลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ตามข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๒๙

(นายเทียนฉาย กีระนันทน์)
ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

กลุ่มงานรายงานการประชุม